GYVOJI DVASIA

Kun. Dr. J. Vaitkevičius, M.I.C.

GYVOJI DVASIA

GYVOJI DVASIA

MĄSTYMAI KIEKVIENAI METŲ DIENAI

PARAŠĖ
KUN. DR. J. VAITKEVIČIUS, M.I.C.

III
TOMAS

IŠLEIDO MARIJONŲ VIENUOLIJA
FINANSUOJANT KUN. PRANCIŠKUI JUŠKAIČIUI
Cambridge, Mass.

Spaudė "Draugo" spaustuvė, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.
1952 m.

NIHIL OBSTAT

Sac. Fr. Brazys, MIC
Sac. J. Duoba, MIC

Censores Deputati

IMPRIMI POTEST

Sac. Val. Atkočius, MIC
Superior Provincialis

IMPRIMATUR

Samuel Cardinal Stritch
Archbishop of Chicago

Die 15 Januarii, 1952
Chicago, Ill.

TURINYS

Apie vargus, ligas ir mirtį, kurių krikštas nepanaikino 9
Apie dangiškos gyvybės auginimą 15
Apie dangiškos gyvybės stiprinimą 20
Apie šviesą, kuri augina dangišką gyvybę 26
Apie dangiškai gyvybei reikalingą šilumą 32
Apie dangiškos gyvybės maitinimą 38
Apie mirusios dangiškos gyvybės atgaivinimą 44
Apie dirvos ruošimą dangiškai sėjai 49
Apie dangiškos gyvybės sėjimą 56
Apie tikrąją kultūrą 62
Apie dviejų gyvybių — dangiškos ir žemiškos sugyvenimą 68
Apie dievišką įsūnystę 74
Apie prietelystę su Dievu 80
Apie dvasišką tobulumą 86
Apie dvasiškai nusiteikusį žmogų 92
Apie dangiškos gyvybės žymes žmoguje 98
Apie Dievo traukimą ir žmogaus pasidavimą 104
Apie gyvąjį vandenį 110
Apie gyvojo vandens gavimą 116
Apie gyvojo vandens troškimą 122
Apie maldą 128
Apie maldos naudą 134
Apie tai, kodėl kaikada maldos būna neišklausytos .. 139
Apie Kristaus žengimą į dangų 145
Apie Kristaus žengimo į dangų naudą 151
Apie mūsų į dangų įžengimą 157
Apie Kristaus atsisėdimą Dievo dešinėje 162
Apie Kristų teisėją 168

Apie pavyzdingą maldą 173
Apie visokios paguodos šaltinį 179
Apie pasirengimą Šv. Dvasios atsiuntimui 184
Apie pasaulio negalėjimą priimti Šv. Dvasios 190
Apie Šv. Dvasios veikimą 195
Apie Aukščiausiojo Dievo dovaną 201
Apie Šventosios Dvasios savybes 207
Šv. Dvasios pasirodymas balandžio pavidale 213
Apie Šventosios Dvasios dovanas 219
Apie palaiminimus 225
Apie Šventosios Dvasios vaisius 231
Apie Šv. Dvasios veikimą pasaulyje 236
Apie Švenčiausios Trejybės paslaptį 242
Apie Dievo paveikslą žmoguje 246
Apie naudą, kuri plaukia iš mokslo apie Švč. Trejybę .. 253
Apie mūsų pareigas Švč. Trejybei 259
Apie gyvąją duoną, kuri apsaugoja nuo mirties 264
Apie Švenčiausio Sakramento įstatymą 270
Apie Kristaus palikimą 276
Apie Kristaus kančios ir mirties atsiminimą 281
Apie Šventos Komunijos vaisius 287
Apie Šventos Komunijos vaisius 292
Apie Šventos Komunijos vaisius 298
Apie Šventos Komunijos vaisius 303
Apie žmogaus širdies suminkštinimą 309
Apie artimo meilės pataisymą 314
Apie Nekalčiausiąją Švč. P-lės širdį 320
Apie Šv. Komunijos vaisius 325
Apie Šv. Komunijos vaisius 330
Apie Šv. Komunijos vaisius 336
Apie mažai vaisingą Šv. Komuniją 341
Apie šventvagišką komuniją 346
Apie brangiausią V. Jėzaus kraują 351
Švč. P-lės apsilankymas pas Elzbietą 356
Apie tai, kas yra Dievas 361

Apie Dievo pažinimą 366
Apie tai, kaip sunkus yra tobulas Dievo pažinimas žemėje 372
Apie netikėjimo priežastis 377
Apie Dievo tobulumą 383
Apie Dievo vienumą 388
Apie Dievo gerumą 394
Apie Dievo amžinumą 399
Apie Dievo nesikeitimą 405
Apie Dievo visur buvimą 410
Apie Dievo galybę 416
Apie Dievo išmintį 421
Apie Dievo valią 427
Kaip ir kada Dievo valia pasireiškia 433
Apie Dievo apvaizdą 439
Apie Dievo apvaizdos kelius 444
Pasitikėjimas Dievo apvaizda 450
Apie Dievo teisingumą 456
Dievo teisingumo didumas 462
Dievo gailestingumas 468
Dievo teisingumo ir gailestingumo santaika 473
Dievo laimingumas 479
Sutvėrimų naudojimas 484
Apie žmogaus laimę 490
Laimės neteikia žemiški turtai 495
Laimės nesuteikia garbė 501
Laimės nėra kitų valdyme 507
Pilnos laimės nesuteikia mokslai 512
Artinimasis prie Dievo 518
Apie dieviškųjų dorybių reikalingumą 523
Kas yra tikėjimas? 528
Tikėjimo reikalingumas 534
Tikėjimo augimas 539
Gyvenimas tikėjimu 545
Tikėjimo šaltiniai 550

Tikėjimo išpažinimas 556
Apie naudą, kurią teikia tikėjimas 561
Baimė, kurią tikėjimas įkvepia 567
Apie širdies švarumą, kurį teikia tikėjimas 572
Apie Šv. Dvasios supratimo dovaną 578
Apie Šv. Dvasios mokslo dovaną 583
Apie nuodėmes, priešingas Šv. Dvasios supratimo ir mokslo dovanoms 589
Apie vilties dorybę. Kas yra viltis? 594
Švč. Panelės dangun ėmimas 600
Vilties Dievuje reikalingumas 605
Apie tuos, kuriems reikia vilties 611
Apie Dievo baimę 616

APIE VARGUS, LIGAS IR MIRTĮ, KURIŲ KRIKŠTAS NEPANAIKINO

Antroji savaitė po Velykų

Antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime kapines, kur ilsisi žmonių minios, laukdami prisikėlimo. Aplankykime mintimis visas vietas, kur žmonės kenčia ir vargsta, vaizduokimės visus skausmus ir ligas, kurių ištikti žmonės dejuoja ir laukia išsivadavimo.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume šio gyvenimo vargų ir skausmų tikslą, kad mokėtume nugalėti kiekvieną pagundą, kuri skausmuose veržiasi žmogaus širdin prieš Dievo gerumą, kad nepražudytume tų nuopelnų, kurie Dievo yra ruošiami tiems, kurie kantriai neša gyvenimo bandymus.

MĄSTYMAS

Girdėdami, jog atpirkimas panaikino visas nuodėmes, jog šv. krikštas, kuriame atpirkimas būna pritaikomas visoje pilnumoje, naikina ne tik nuodėmes, bet ir visas bausmes bei atgailas, padaro mus vertus Dievą regėti, todėl Bažnyčia, reikšdama tą tiesą, neduoda jokios atgailos per šv. krikštą. Esame linkę manyti, jog turėtų būti panaikinti ir visi vargai, ligos ir mirtis, kuri juk yra bausmė už nuodėmę, jog turėtume būti sugrąžinti į tą padėtį, kurioje buvo sutverti pirmieji tėvai, turėtume būti laisvi nuo kančios ir mirties, kai būname pakrikštyti, jei krikštas naikina ne tik nuodėmes, bet ir bausmes už jas. Kadangi nėra skirtumo tarp pakrikštytų ir nekrikštytų, kadangi visi lygiai ken-

čia, serga ir miršta, todėl pravartu yra žinoti, kodėl Dievo apvaizda paliko po krikšto tas atgailas, kurios buvo skirtos už nuodėmę.

Nors nesuprantami yra Dievo teismai ir nesusekami jo keliai, tačiau žinodami, jog visas atpirkimas eina iš Dievo gerumo ir gailestingumo, iš jo meilės žmogui, galime iš anksto atspėti, jog ligų, mirties ir kitų žemiško gyvenimo sunkenybių palikimas plaukia iš to paties šaltinio, būtent iš Dievo gerumo ir gailestingumo, nereikia tad nusiminti, bet rūpintis atspėti Dievo mintį ir prie jo prisitaikinti, kad veikdami drauge su Dievu, galėtume laimėti tas gėrybes, kurias jis tuo būdu norėjo mums suteikti.

Bažnyčios Tėvai ir teologai mato tris svarbiasias priežastis, dėl kurių yra palikta kančia ir mirtis po krikšto.

1. ESAME KRISTAUS SĄNARIAI

Šv. Povilas, lygindamas pakrikštytus su Kristumi, vadina juos Kristaus paslaptingo kūno sąnariais, kurio galva yra patsai Kristus. *"Ar jūs nežinote,* rašo jis korintiečiams, *kad jūsų kūnai yra Kristaus sąnariai"*, I Kor. 6, 15. Tą pačią mintį reiškia ir romėnams, sakydamas: *"Nes kaip viename kūne turime daug sąnarių, visi gi sąnariai turi ne tą patį veikimą, taip mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje"*, Rom. 12, 4—5. To kūno galva yra Kristus: *"Jis yra Bažnyčios kūno galva, jis, kurs yra pradžia, pirmagimis numirusiųjų tarpe, kad visame jis turėtų pirmininkystę"*, Kolos. 1, 18.

Tos mintys nėra šv. Povilo išgalvotos, bet paimtos iš paties Išganytojo mokslo, todėl yra tarsi jo paties žodžių tęsinys: *"Aš vynmedis, jūs vynmedžio šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes be manęs jūs nieko negalite padaryti"*, Jono 15, 5. Visi ir be bandymo gerai žinome, jog nei šakelė, atkirsta nuo kamieno, negali žydėti ir megsti vaisių, nei sąnarys, atskirtas nuo galvos, negali dirbti naudingo žmogiško darbo, panašiai ir

mes, atskirti nuo Kristaus, negalime padaryti nieko gero. Bet šakelė, būdama kamiene, gyvena tuo pačiu kamieno gyvenimu, kaip ir sąnarys, kol yra sujungtas su galva, gyvena galvos gyvenimu, todėl ir mes, būdami vienybėje su Kristumi, turime gyventi jo gyvenimu.

Kristaus gi gyvenimas žemėje buvo tos rūšies, jog, būdamas pilnas Dievo malonės ir šv. Dvasios dovanų, kūną turėjo mirtingą ir pilną įvairių kančių. Būdami tad vienybėje su juo ir dalyvaudami jo gyvenime, gauname ir mes Dievo malonę su šv. Dvasios dovanomis, bet kūnu turime būti panašūs į jį, turime kentėti ir mirti, ir tik Dievo paskirtu laiku prisikelti iš numirusių, kaip kad jis prisikėlė.

Nuodėmė užtraukė žmogui dvejopą mirtį, kūno ir dvasios, tačiau jodvi neturėjo įvykti tą pačią valandą, nes dvasiai numirus, kūnas dar ilgai gyveno iki nepasibaigė jo dienos. Šv. krikštas, naikindamas nuodėmės vaisius, grąžina mums ir dvasios ir kūno gyvybę, bet ne tą pačią valandą. Pirmiausia grąžina dvasios gyvybę, pašvenčiamąją malonę, o paskui tik Dievo paskirtoje valandoje grąžins ir kūno gyvybę, prikeldamas jį iš numirusių. Reikia tad mums gyventi, kentėti ir mirti kūnu, kaip Kristus gyveno, kentėjo ir mirė kūnu, o tik paskui būsime išaukštinti, kaip kad jis buvo išaukštintas.

2. DĖLIAI GILESNIO DVASIŠKO IŠSILAVINIMO

Medis, vėjų judinamas, leidžia savo šaknis giliau į žemę, kad galėtų atsispirti. Kūnas, kilnodamas sunkenybes, pasidaro daug stipresnis, todėl tie, kurie nori turėti miklų ir galingą kūną, lavina jį ir mankština visokiomis sunkenybėmis. Tie, kurie saugoja savo kūną nuo mažiausio nuovargio, nuo kiekvieno vėjo perpūtimo, lepina, silpnina jį ir padaro niekam netikusį.

Panašiai yra ir su žmogaus dvasia. Kovodama su pagundomis, kilnodama dvasiškas naštas, užgrūdina save ir pasidaro daug tvirtesnė, tinkamesnė aukštesnių ir kilnes-

nių dorybių darbams. Todėl Dievas, norėdamas padaryti rinktinių karžygių, bando juos visokiomis pagundomis, dvasios ir kūno skausmais, žmonių persekiojimais ir tik tie būna verti Dievo pasirinkimo, kurie visa tai nugali.

Kadangi Dievas nori visų žmonių išganymo, o ypatingai tų, kurie yra pakrikštyti, todėl palieka jiems kančias, ligas ir mirtį, kad, pergalėdami šias sunkenybes, pagilintų savo dorybes, prisirinktų daugiau nuopelnų, o tuo padidintų savo amžiną laimę. Jei žmogus Dievo būtų visa kuo aprūpintas, jei būtų laisvas nuo visų vargų ir rūpesčių, kaip yra laisvas mažas vaikas, tai ir jo dvasia būtų kaip to mažo vaiko. Jis nemokėtų nei branginti Dievo dovanų, nei už jas dėkoti, nei jų trokšti ir kovoti už jas, o laimėjęs nemokėtų džiaugtis jomis, kaip nemoka džiaugtis didžiausiomis brangenybėmis mažas vaikas.

Dievas, palikdamas po krikšto skausmus, ligas ir mirtį, pasielgė su mumis taip, kaip pasielgė su žydais, įvesdamas juos į Žadėtąją žemę. Jis nepanaikino visų pagoniškų tautų, gyvenusių pirmiau toje vietoje, kad žydai, kovodami su jomis, užsigrūdintų ir įprastų kariauti. Štai kaip Teisėjų knyga apie tai sako: *"Šitos yra tautos, kurias Viešpats paliko, kad jomis pamokytų Izraelį ir visus, nežinojusius Kananiečių karių, idant paskui jų sūnūs išmoktų kovoti su neprieteliais ir įgytų įprotį kariauti"*, Teis. 3, 1—2.

Mokykimės ir mes kariauti, o laimėsime garbės vainiką, nes, anot šv. Povilo, nieks nebus apvainikuotas, jeigu nebus teisėtai kovojęs (2 Tim. 2, 5).

3. KAD ŽMOGUS NETROKŠTŲ KRIKŠTO DĖL ŠIOS ŽEMĖS GĖRYBIŲ

Žmogus mėgsta linksmybę, o bijo kančių, todėl visuomet traukiasi ir bėga iš ten, kur yra skausmo ir kančių, o ieško, kur viso to nėra. Jei tad krikštas nuimtų kančias, o ypatingai mirtį, visa žmonija bėgtų krikštytis, bet ne dėl Dievo ir amžinojo gyvenimo, o tik dėl tų žemiškų gėrybių, kurias krikštas teikia.

Tokių tikslų siekdami jeigu žmonės ir būtų pakrikštyti, jie tiek paisytų Dievo ir jo garbės, kiek paiso vienturtis tėvų vaikas, išlepintas ir pagadintas jų malonėmis. Jis žiūri į tėvus, kaip turtuolis į pinigus, jie jam reikalingi, kad patenkintų jo užgaidas, bet jis jiems nejaučia tikros meilės. Panašiai elgiasi pagadintas vienturtis su tėvais, jis neima širdin jų vargų ir skausmų ir jų neatjaučia. Dievas nenori tokios žmonių meilės, jis juos moko ir reikalauja kitokios meilės, būtent su pilnu ir visišku savęs atsižadėjimu, o tokią meilę parodo žmogus tada, kai artinasi prie krikšto žinodamas, jog jo ne tik nelaukia žemiškos gėrybės, bet priešingai dar didesni vargai ir skausmai, kaip buvo pirmaisiais amžiais, todėl šv. Povilas ir sako, jog: *"jei tik šiame gyvenime turime vilties Kristuje, mes esame labiau apgailėtini už visus žmones"*, I Kor. 15. 19. Tai reiškia, jei nėra prisikėlimo, jei mes priimtume krikštą tik dėl šios žemės gėrybių ir pažadų, būtume nelaimingiausi žmonės, nes krikštas ne tik nesuteikia gėrybių šioje žemėje, bet uždeda sunkias susivaldymo ir doros pareigas. Jei nepaisydami tų sunkenybių priimame šv. krikštą, kad išpildžius Dievo valią, duodame tikros Dievo meilės ženklą, už kurią Dievas mokės atlyginti dangiškomis gėrybėmis.

Bijokime tad reikalauti Dievo per daug žemiškų gėrybių, kad nevirstume pagedusiu ir išlepintu vienturčiu Dievo vaikeliu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tik tas saldžiai ilsisi naktį, kuris sunkiai dirba dieną; tik tas moka branginti sveikatą, kuriam teko sunkiai sirgti; tik tas supranta laisvę, kas ragavo nelaisvės; tik tas tikrai džiaugsis gyvybe, kuris iš arti matė mirtį; kitaip sakant, tik tas mokės įvertinti ir branginti Tavo dovanas, Viešpatie, kuriam teko gyventi be jų, kuris ragavo vargo ir skurdo. O kas niekad nėra patyręs jokių trūkumų, jokių skausmų gyvenime, yra tarsi nepilnas žmogus, nes jam trūksta tų dalykų supratimo, kuriuose gyvena milžiniška žmonijos dauguma, trūksta jam kančios

supratimo. Štai kodėl sotus negali atjausti alkano, turtuolis —vargšo, sveikas — ligonio, laisvas — kalinčio, linksmybėse paskendęs nuliūdusio, reikėjo Tavo ir Tavo Sūnaus grasinimų, kad išjudintų tuos, kurie yra visko pilni, kad juos priverstų atkreipti savo dėmesį į vargstančius ir juos užjausti: *"Bet vargas jums turtingieji,* sakė Tavo Sūnus, *nes jūs jau turite savo paguodą. Vargas jums, kurie esate sotūs, nes būsite alkani. Vargas jums, kurie dabar juokiatės, nes gedėsite ir verksite"*, Luko 6, 24—25. Net Tavo Sūnus, anot šv. Povilo, išmoko paklusnumo iš to, ką kentėjo, o tuo tapo tarsi užbaigtas savo žmoniškume (Žyd. 5, 8). Suprasime dabar, Viešpatie, kodėl Tavo šventieji, kurie pasiryžo visa širdimi ieškoti šventumo, taip mėgo kančias, o be jų nenorėjo pasilikti nė vienos dienos. Jeigu Tu jiems nepasiuntei kryžių, jeigu žmonės neprirengė, tuomet jie patys sau pasiieškojo jo, o be kančių ir kryžiaus nenorėjo eiti paskui Tavo Sūnų. Kadangi kančiose slepiasi tiek daug gėrybių, todėl Tu, Viešpatie, prikeldamas mūsų sielą iš numirusių šventame krikšte, nepanaikinai kančių, negrąžinai mūsų į tą būklę, kurioje buvo sutverti mūsų pirmieji tėvai, bet palikai kūnui kentėti, vargti ir mirti šioje žemėje, kad galėtume pasidaryti tų gėrybių dalyviais, kurios auga tik kančiomis laistomos. Bet, Viešpatie, Tu gerai žinai mūsų silpnybę, Tu žinai, kaip mes bijomės kančių, kaip mes greit linkstame Tave kaltinti ir Tave įtarti, jog esi mus apleidęs, esi atėmęs mums savo meilę, jeigu palieti mus kokiu kryželiu didesnei mūsų naudai ir Tavo garbei, todėl suteik malonės, kad kantriai nešiotume gyvenimo kryželius, kad nemurmėtume prieš juos, kad neprarastume tų gėrybių, kurias Tu mums per juos esi paruošęs.

Pasižadame šiandien, kryželiams ištikus, nešti juos kantriai ir net bandyti sukelti džiaugsmo savo širdyje dėl jų apsilankymo mūsų pastogėje.

APIE DANGIŠKOS GYVYBĖS AUGINIMĄ

Antroji savaitė po Velykų

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo pamokymą, kuriame jis sako, jog dangaus karalystė, pasėta mūsų širdyse, gali augti: „Dangaus karalystė yra panaši į garstyčios grūdą, kurį žmogus ėmė ir pasėjo savo dirvoje. Jis, tiesa, mažiausias tarp visų sėklų, bet, užaugęs, didesnis už visas daržoves, ir iš jo darosi medis, taip kad dangaus paukščiai atskrenda ir gyvena jo šakose," Mato 13, 31-32.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant pasėtos mūsų širdies dirvoje dangaus karalystės sėklos nenumarintume, bet augintume ir išaugintume iš jos tą medį, apie kurį kalba mūsų Išganytojas.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKA GYVYBĖ TURI AUGTI MUMYSE IR DUOTI VAISIŲ

Ūkininkas tuo tikslu sėja grūdus į žemę, kad jie, augdami, užaugintų jam daugiau grūdų. Panašiai elgiasi Dievas, sėdamas dangiškos gyvybės sėklas į žmogaus prigimtį. Jis nenori, kad toji sėkla žūtų, arba būtų žmoguje kaip koks negyvas daiktas, kaip kad paprastai guli įvairios dovanos, kurias žmonės dalina vieni kitiems atminimui, o ne auginimui, kaip štai: knygos, drabužiai, įvairūs papuošalai, žiedai, brangūs akmenys ir kitos joms panašios dovanos, kurios neturi savyje gyvybės.

Išganytojas mums praneša, jog dangiškasis Tėvas yra ūkininkas, jog jo priežiūroje yra kiekviena šakelė, jis skabo tas, kurios neneša jam vaisiaus, ir meta į ugnį, o tas, kurios neša, jis apvalo, kad daugiau vaisiaus atneštų (Jono 15, 2).

Žemdirbys tuo skiriasi nuo pirklio, kad pirklys nieko neprideda prie tų daiktų, kuriais jis pirkliauja, jis juos perka nuo gamintojų ir parduoda vartotojams, tik už brangesnę kainą. Žemdirbys elgiasi priešingai, jis gamina daiktus ir tai gamina ne taip, kaip kad gamina kokia dirbtuvė, kuri perdirba daiktus, paima vienus ir iš jų padaro kitus, paima, pav., vilnas ir iš jų padaro drabužius. Žemdirbys gamina augindamas, jis panaudoja gyvybės jėgą, kuri veržiasi duoti ir daugintis, jis ją stato į tokias aplinkybes, kuriose toji jėga gauna progos veikti, o veikdama gamina naujus daiktus ir didina savininko turtą, iš vieno, pav., grūdo užaugina šimtą.

Toks žemdirbys yra Dievas. Jis sėja dangiškos gyvybės sėklas į žmogaus širdies dirvą ir laukia, kad toji sėkla augtų ir, augdama, didintų jo turtą. Toji sėja pirmą kartą daroma per šv. krikštą, todėl per šv. krikštą negauname pilnai užaugusios ir išsivysčiusios dangiškos gyvybės, o tik jos sėklą, kurią turime paskui auginti, jei neauginsime, numarinsime, nes pasėtos sėklos visuomet yra toks likimas, jog supūsta žemėje, arba dingsta kitokiu būdu, jeigu negauna progos augti, arba jeigu būna sutrukdyta savo augime.

Prilyginime apie sėją Išganytojas išaiškino, kokiose aplinkybėse arba kokioje žemėje sėkla dingsta, o kokioje duoda vaisių. Sėkla, nukritusi į dirvą šalia kelio, ant uolos ir tarp erškėčių, neauga ir neduoda vaisiaus, nes šalia kelio praeiviai sumina ir paukščiai sulesa; ant uolos, pradėjusi dygti, nudžiūsta, nes neturi kur šaknų leisti; tarp erškėčių — būva nustelbta; tik nukritusi į gerą žemę auga ir duoda vaisių, viena trisdešimteriopą, kita šešiasdešimteriopą, kita šimteriopą (Morkaus 4, 3—8).

Kitoje vietoje prilygino pasėtą mumyse gyvybę prie garstyčių grūdo, kuris, tiesa, esąs mažiausias iš visų daržovių, bet, pasėtas, išauga į didelį medį, kurio šakose gyvena ir ilsis dangaus sparnuočiai. Kadangi paukščiai ieško saugių vietų savo poilsiui ir savo gyvenimui, todėl ir garstyčių medis turi būti pakankamai didelis, kad galėtų duoti apsaugą ir pastogę dangaus sparnuočiams.

Žinodami, kaip didelis yra skirtumas tarp medžio ir jo sėklos, iš kurios jis yra išaugęs, suprasime, kaip didelį skirtumą turime padaryti, gyvendami žemėje, tarp tos gyvybės, kurią gauname per šv. krikštą ir tos, kurią privalome turėti skirdamies su šiuo pasauliu, kad turime ją išauginti į didelį medį.

Ko Dievas reikalauja nuo pakrikštyto žmogaus, galime rasti pavyzdį pas Izaiją pranašą, kuris kalba apie vynuogyną. Tiesa, tas vynuogynas yra taikomas pirmoje eilėje žydų tautai, kuri visu kuo aprūpinta pasidarė labai nedėkinga ir nedavė Dievui tų vaisių, kurių turėjo teisių iš jos laukti, atsižvelgiant į atliktus darbus jos naudai. Bet tas pavyzdys gali būti taikomas ir paskirai sielai, nes kiekviena siela yra savo rūšies vynuogynas, ypatingai pakrikštyta, kuri yra pasidariusi tikras dangiškas sodas.

Štai kaip pranašas kalba apie tą Dievo rūpestingumą, su kuriuo jis užvedė vynuogyną: *"Mano mylimasai turėjo vynuogyną ant derlingo kauburio. Jis aptvėrė jį ir išrinko iš jo akmenis, pasodino jame rinktinių želmenų, jo viduryje pastatė bokštą, padirbo jame spaustuvę ir laukė, kad užaugtų vynuogių, bet užaugo rūkštuogių"*, Iz. 5, 1—2.

Žiūrėkime dabar, ką žada padaryti Dievas su savo vynuogynu. *"Aš atimsiu jo tvorą, ir jis bus išdraskymui; išardysiu jo sieną ir bus mindžiojimui. Aš padarysiu jį tuščią, jis nebus genėjamas ir apkasamas, apaugs usnimis ir erškėčiais, ir debesims aš liepsiu nelyti ant jo lietaus"*, Iz. 5, 5—6. Taip Dievas pasielgs su kiekviena siela, kuri, priėmusi per šv. krikštą „rinktinių želmenų" ir pasidariusi

Viešpaties vynuogynu, neužaugins vynuogių, o tik niekam netikusias rūgščias uogas. Jis atims jai savo globą, sugriaudamas tvoras ir sienas apie ją, jis sustabdys malonių lietų, kad siela, apaugusi piktais palinkimais, usnimis ir erškėčiais, pasidarytų visų panieka ir visų būtų mindžiojama.

Bijokime to baisaus likimo ir rūpinkimės auginti Dievui tas dorybių ir gerų darbų uogas, kurių jis laukia nuo mūsų.

2. DANGIŠKA GYVYBĖ, AUGDAMA, TURI PAKEISTI VISĄ ŽMOGŲ

Laukas, iš kurio laukiama gero derliaus, turi būti laisvas nuo įvairių piktžolių: dagių, usnių ir erškėčių, nes visi tie želmenys mažina žemės našumą, arba, kaip skaitome Išganytojo prilyginime, visai sunaikina sėją.

Iš kitos pusės javai, auginami derlingoje žemėje, apsaugoja ją nuo kenksmingų žolių, nes nustelbia jas ir neleidžia joms įsiveisti. Jei laukas nėra javais apsėtas, tai labai greitai ir labai lengvai apželia visokiomis piktžolėmis, kad paskui labai yra sunku jas išnaikinti.

Panašiai yra ir žmogaus dvasioje. Žmogaus prigimtis buvo gimtosios nuodėmės pagadinta ir pažeista, todėl ji apleista želdina visas septynias didžiąsias nuodėmes: puikybę, godumą, paleistuvystę, apsirijimą - girtybę, pyktį, pavydą ir tingėjimą, ir yra labai panaši į tą dirvą, kuri yra apžėlusi dagiais, usnimis ir erškėčiais, kurie mažina dirvos vertę.

Per šv. krikštą į tą apžėlusią piktžolėmis dirvą būna pasėta dangiškosios gyvybės sėkla, kuri nedaro stebuklo, nenaikina su viena akimirka visų piktų palinkimų, kaip nepadarė stebuklo gailestingas samarietis, radęs kelyje sužeistą žmogų, negrąžino jam sveikatos stebuklingai, bet apžiūrėjęs žaizdas, nugabeno į viešbutį ir pavedė jį viešbutininko priežiūrai palikdamas lėšų gydymui ir žadėdamas atlyginti, jei reikės daugiau išleisti.

Toje priežiūroje sužeistasis pamažu turėjo atgauti sveikatą, žaizdoms pamažu gyjant, pamažu turėjo stiprėti ir grįžti į sveikatą.

Panašiai turi vykti mūsų dvasioje ir visoje mūsų prigimtyje. Dangiškai gyvybei, pasėtai per šv. krikštą, augant, pamažu turi gyti žaizdos ir nykti piktžolės, o išaugus tai gyvybei į didelį medį, turi išnykti visiškai visos piktžolės ir visi žaizdų pėdsakai, turi sugrįžti pilna ir visiška dvasios sveikata.

Jei piktžolės — septynios didžiosios nuodėmės — nėra naikinamos, bet auginamos, tuomet jos stiprėdamos turi sunaikinti ir nustelbti dangiškos gyvybės sėklą ir grąžinti dvasišką mirtį, kurioje buvome užgimę. Norėdami tad žinoti, į kurią pusę einame: ar į gyvybės, ar mirties, žiūrėkime į mūsų vidų ir akyliai sekime, kas mumyse auga, ar puikybė su visais savo palydovais, ar teologinės dorybės: tikėjimas, viltis ir meilė. Jei puikybė, reiškia, jog einame į mirtį, jei Dievo gilesnis pažinimas ir meilė, einame į gyvybę.

Sustokime čia ir pasvarstykime ar neauginame savyje kurios nors iš septynių didžiųjų nuodėmių, maitindami ją tuo, kas jai patinka. Jei taip, tai skubėkime ją marinti, kad nenumarintume dangiškos gyvybės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pažvelgę į visokios rūšies gyvybę, kurią Tu sutvėrei žemėje, pastebėsime, jog nė viena jų nestovi vietoje, bet bėga kaip upė, juda, keičiasi ir veikia. Grūdas, pasėtas žemėje, dygsta, auga į šiaudą ir augina daugiau grūdų. Medis sprogsta, leidžia ūgius, žydi, veda vaisius. Jeigu dabar kas sustabdytų grūdo dygimą, medžio sprogimą ir žydėjimą, — grūdas supūtų žemėje, medis nudžiūtų, reiškia, sunaikintų gyvybę, neleisdamas jai augti. Toji gyvo daikto judėjimo žymė tinka ir kitiems gyviams, tinka gyvuliams ir žmogui, o iš to judėjimo pažįstame, kuris daiktas yra gyvas, kuris jau miršta, ar numiręs. O tai darosi dėl to, kad Tu, Viešpatie, sutverdamas visokią gyvybę žemėje davei įsakymą, kad veistųsi, daugintųsi ir

pripildytų žemę. Tie gi gyviai taip trokšta vykdyti Tavo valią, jog nenori gyventi ir miršta, jei negali jos įvykdyti, jei vykdant susitrukdoma, mus pamokydami, kaip ir mes turime Tavo valią pildyti, jog turėtume verčiau pasirinkti mirtį, negu ją sulaužyti. Tas visokių gyvių augimas ir plitimas žemėje padeda mums suprasti, jog ir dangiškoji gyvybė, kurią Tu pasėjai mumyse, turi augti, turi plisti ir daugintis ir užauginti Tau vaisių, o jei neaugs, tai turės žūti, kaip žuvo grūdas nukritęs šalia kelio, arba uoloton žemėn, arba tarp erškėčių, pagal Tavo Sūnaus prilyginimą. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad būtume toji gera žemė, kuri nepražudo Tavo sėjos, bet augina ir atneša šimteriopą vaisių; kad būtume tais rūpestingais tarnais, kurie, gavę iš savo valdovo talentų, neužkasa jų į žemę, bet dirbo ir padvigubino savo valdovo turtą.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, aukoti Tau visus mūsų darbus, kad padidintume Tavo turtą: ar valgysime, ar gersime, ar ką nors kitą veiksime, viską darysime Tavo garbei.

APIE DANGIŠKOS GYVYBĖS STIPRINIMĄ

Antroji savaitė po Velykų

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime apaštalus, linksmai grįžtančius iš teismo, kur buvo plakami už Evangelijos skelbimą, nes "buvo rasti verti kentėti dėl Jėzaus vardo panieką." Apd. 5, 41. Kreipkime dėmesį į jų ištvermę, nes "nesiliovė kasdien mokę šventykloje ir namuose ir skelbę gerą naujieną apie Jėzų Kristų," Apd. 5, 42.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties, idant taip sustiprintų mūsų dvasią savo malone, kad ir mes apaštalų pavyzdžiu linksmai ir ištvermingai kęstume visokias sunkenybes, vargus ir kančias, kurie mus ištiks jo tarnyboje.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKĄ GYVYBĘ REIKIA STIPRINTI

Pažvelgę į žmones, matome juose didelius skirtumus sveikatos atžvilgiu: vieni visiškai sveiki, gražiai atrodo, viską valgo, nekenkia jiems nei šalčiai, nei karščiai, nei vėjas; kiti, nors vaikšto ir šį tą veikia, bet atrodo labai silpni, o jau sunkesnių darbų visiškai negali dirbti; treti vos kvapą atgauna, guli patale ir laukia mirties.

Panašiai yra ir su dangiška gyvybe. Vienų ta gyvybė atrodo labai sveika, nekenkia jiems jokios pagundos, ištvermingai ir su džiaugsmu eina Dievo ir savo išganymo keliu, nėra to darbo, kurio jie nenorėtų padaryti Dievo garbei ir žmonių išganymui, jiems tinka psalmės pasakymas: *"Aš bėgsiu tavo paliepimų keliu, kuomet Tu išplėsi mano širdį"*, Ps. 118, 32.

Kitų dvasiškas gyvenimas yra labai silpnas, daug turi įvairių pagundų, nepakeliamų sunkenybių, kurios ir trukdo dvasios gyvenimo augimą ir plitimą. Jie yra panašūs į ligonius su išdžiūvusiais sąnariais, nes yra gyvi, kaip tie ligoniai, bet silpni, negali imtis nei vieno sunkesnio darbo, viskas juos kankina ir vargina.

Kadangi dangiškoji gyvybė mumyse yra Dievo dovana, o Dievo dovanos yra tobulos, labai geistina yra žinoti, iš kur atsiranda dangiškosios gyvybės silpnumas mumyse, nes susekę ligos priežastį, galėsime ją pagydyti, arba bent sustiprinti.

Su dangiška gyvybe, kurią gauname per šv. krikštą, vyksta mumyse panašiai, kaip su mūsų siela jos sutvėrime. Mūsų siela Dievo kuriama betarpiškai ir be nuodėmės, nes negalima būtų manyti, kad Dievas tvertų sielą su nuodėme. Tačiau toji siela, susijungusi su kūnu, sudaro žmogišką asmenį, kurio prigimtis eina iš pirmųjų tėvų ir yra sutepta gimtąja nuodėme, todėl susitepa ir siela, nes yra tos pri-

gimties dalis. Panašiai atsitinka ir per šv. krikštą. Iš Dievo rankų išeina neapsakomai graži, galinga ir šventa dangiška gyvybė, kaip iš saulės spindulys. Bet tas Dievo spindulys, patekęs į žmogaus pagadintą ir suterštą prigimtį, negali spindėti savo pilnu gražumu ir parodyti visą savo galybę, kaip saulės spindulys, atsimušdamas į veidrodžio apdulkėjusį ir purviną paviršių, negali parodyti viso savo gyvumo.

Dangiškoji gyvybė apiplauna sielą nuo jos sutepimo gimtąja nuodėme, darydama ją šventą ir nekaltą, bet nedaro stebuklo ir nepagydo prigimties iš ligų, žaizdų ir įvairių silpnybių, kurios pasilieka žmoguje ir po jo krikšto, todėl siela, nors šventa ir nekalta, negali dirbti šventumo darbų visu tobulumu, nes pagadinti yra įrankiai, kuriais jai tenka dirbti, kaip geriausiai mokąs rašyti neparašys gražaus rašto, jei plunksna bus pagadinta ir netikusi.

Gimtosios tad nuodėmės pasekos atsiliepia mumyse septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų pavidale ir labai trukdo ir silpnina mumyse dangiškos gyvybės jėgas. Reikia daug stiprumo, drąsos ir pasiryžimo, kad nugalėtų pagundas ir visas kitas kliūtis, kurios kyla iš gimtosios nuodėmės liekanų ir siekia dangiškos gyvybės sunaikinimo mumyse.

Kadangi visi žmonės ateina į šį pasaulį su gimtąja nuodėme, todėl visi jaučia silpnumą, o per tai ir sunkumą dvasiškame gyvenime, tik griežta, ilga ir sunki kova gali užtikrinti pergalę, todėl krikščioniškas gyvenimas yra sunkios ir ilgos kovos gyvenimas. Jei visi yra silpni ir po šv. krikšto, visiems reikia pagalbos ir sustiprinimo.

2. SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS SUTEIKIA TĄ SUSTIPRINIMĄ

Norint laimėti kovą, neužtenka turėti rankoje ginklų, reikia mokėti juos vartoti, reikia daug drąsos ir įpratimo, kad priešo akivaizdoje ginklai tie neiškristų iš rankų, to-

dėl kariuomenių vadai stengiasi ne vien apginkluoti savo kareivius, bet rūpinasi įkvėpti jiems drąsos, žadėdami drąsuoliams visokias dovanas ir paaukštinimus.

Taip padarė ir mūsų vadas, Viešpats Jėzus Kristus. Jis ne tik davė mums į rankas ginklus, bet suteikė ir visas kitas ypatybes, reikalingas dvasiškai kovai laimėti, įsteigdamas Sutvirtinimo sakramentą, kuris yra pasidaręs tarsi šv. krikšto papildymas, nes su krikštu prasideda žmogaus viduje kova už dangaus karalystę, kad sunaikinus šėtono.

Visi žmonės yra reikalingi krikšto, nes visus gimtoji nuodėmė yra palietusi ir dvasioje numarinusi, visi tad yra reikalingi ir sutvirtinimo sakramento, nes ir po krikšto visi nešioja dvasiško gyvenimo silpnybes.

Nors tas sakramentas nėra būtinai reikalingas išganymui, kaip krikštas, nes mažiausias dangiškos gyvybės laipsnis, silpniausia kibirkštėlė, kaip yra mažam vaikely po krikšto, atidaro dangų, tačiau kovojantiems yra taip reikalingas, kaip reikalingas yra kareiviams narsumas ir pėstininkams stiprios kojos.

Klysta tad tie žmonės, kurie laisva valia šalinasi to sakramento patys, o ir savo vaikams arba draudžia, arba nesirūpina paruošti ir vesti juos dvasios sustiprinimui.

3. PASKUTINIS ŠV. ALIEJAUS PATEPIMAS

Žmogaus dvasią silpnina, o tuo ir dangišką gyvybę stato pavojui ir ją susirgdina ne vien gimtosios nuodėmės liekanos, bet ir asmeniškos nuodėmės ir jų liekanos, nes atgailos sakramentas, nuplaudamas nuodėmės sutepimą, nenuplauja jos liekanų, kaip žaizdai užgijus, pasilieka žaizdos žymė ir gadina sąnario gražumą.

Čia daug žmonių padaro klaidą, manydami, jog atgailos sakramentas taip panaikina nuodėmę, kad iš jos nieko nelieka, todėl nevienas ir neturi reikalingos nuodėmės baimės, nes mano, jog labai lengva iš jos išsivaduoti, priimant atgailos sakramentą.

Kadangi atgailos sakramentas nenaikina visų asmeniškos nuodėmės pasekmių, kaip krikštas nenaikina gimtosios, todėl žmogus, kartodamas tas pačias nuodėmes, nors jas ir išpažįsta per išpažintį, daugina nuodėmių liekanas, o tuo silpnina savo atsparumą pagundoms ir sirgdina savo dvasišką gyvenimą.

Tas atsparumo pagundoms trūkumas ypatingai pasireiškia sunkioje ligoje. Ligonis, ligos nuvargintas, atsidūręs mirties pavojuje, reikalauja daug pagalbos, kad nepasiduotų dvasios nupuolimui ir nenumarintų sergančios savo dvasios gyvybės, ypatingai tą valandą, kai skausmai yra sunkiausi, kai prieš akis atsistoja mirties galimybė.

Išganytojas ir čia mūsų neužmiršo, bet, pramatydamas mūsų pavojus ir sunkenybes, paliko vaistų paskutinio patepimo sakramente.

Paskutinio patepimo sakramentas nėra mirštančiųjų sakramentas, kaip kad paprastai mano silpno tikėjimo žmonės, bet ligonių. Pasmerktieji mirti arba kareiviai, einantieji į mūšį, nors gal mažai kas iš jų išliks, negali priimti paskutinio patepimo, jiems turi užtekti sutvirtinimo sakramento.

Ligonis priešingai neturi to atsparumo, kurį turi sveikas žmogus, jo jėgos yra sumažėjusios, jis nepajėgia atgailoti, čia praeito gyvenimo nuodėmės ir jų liekanos slegia baisiausiu sunkumu, nenuostabu tad, jei ne vienas įpuola į neviltį paskutinėje arba ir sunkioje ligoje. Paskutinio patepimo sakramentas, neikindamas nuodėmes ir stiprindamas dvasią, apsaugoja sielą nuo dvasiškos mirties, gydo jos ligas ir taip kartais galingai veikia, kad net kūnas atjaučia tą dvasinę atmainą ir sveikata sugrįžta.

Turėdami prieš akis taip didelį Dievo rūpestingumą, kad apsaugojus mūs dangišką gyvybę, kurią jisai suteikė per šv. krikštą, dėkokime jam už tą jo gerumą, bet ypatingai stenkimės su juo iš vien dirbti mūsų išganymo darbą,

naudokimės vaistais, kuriuos jis mums davė mūsų negalių pagydimui, o mūsų išganymo neprieteliai mūsų neįveiks.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug yra priešų, kurie tyko, kad sunaikintų mūsų kūno gyvybę: tyko ir šaltis, ir karštis, kad atimtų kūnui reikalingą šilumos pusiausvyrą, kad įstumtų jį į ligą, sumažintų jo jėgas ir atsparumą ir užgesintų jo gyvybę; tyko ir blogi orai, vėjai, perkūnijos, ir potviniai, kad nušluotų žmogų nuo žemės paviršiaus; tyko ir įvairios rūšies gyviai: maži ir dideli, nuodingi vabalai, kirminai, plėšrieji žvėrys, kad numarintų žmogų ir pasinaudotų jo liekanomis; tyko ir žmogus žmogų, galanda ginklus ir rengiasi į kovą, kad nugalėtų silpnesnį, atimtų jam gyvybę ir užgrobtų jo surinktus turtus. Bet Tu, Viešpatie, apstatei kiekvieną mūsų apsauga ir taip galinga, jog be Tavo valios nenukrinta nė vienas plaukas nuo galvos, kol neateina laikas, kurį Tu skyrei kiekvienam iš mūsų žemėje. Visiems suteikei protą, kad galėtų apsiginti nuo šalčio ir karščio, nuo audrų ir potvinių; silpnesniems suteikei galingesniųjų globą ir užtarimą, kad visi bendromis jėgomis galėtų apsiginti nuo priešų ir apsaugoti savo gyvybę, kol nepašauksi pas save. Bet, Viešpatie, turime dar brangesnę gyvybę, negu kūno gyvybė, turime dangiškąją, kurią esi mums suteikęs per šv. krikštą, kurią turime auginti ir tobulinti, kurios nevalia mums numarinti amžinųjų bausmių grasinimu. Toji gyvybė, Viešpatie, turi daugiau ir galingesnių priešų, negu kūno gyvybė. Pirmutinis tos gyvybės priešas yra šėtonas, kuris suka apie kiekvieną iš mūsų kaip koks liūtas kriokiąs, tykodamas praryti, o jo prigimtis yra daug galingesnė visokiu atžvilgiu už mus, jeigu tad ne Tavo apsauga, kurią mums teiki per angelus sargus, tikrai žūtume nelygioje kovoje. Antras galingas priešas — tai pasaulis su savo monais, kuris susitaręs su savo kunigaikščiu šėtonu nori užtrinti Tavo vardą žmonių širdyse ir sunaikinti gyvybę, kurią esi pasėjęs. Trečias dangiškos gyvybės priešas yra mūsų dvasios ligos, kurias paveldėjome iš pir-

mųjų tėvų kartu su gimtąja nuodėme, o kurios silpnina mūsų atsparumą kovoje su mūsų dvasios priešais. Ketvirtas priešas yra mūsų pačių asmeniškos nuodėmės, kurios palieka žymes mūsų dvasioje, o tos silpnina mūs valią ir lengvina pergalę mūsų išganymo priešams. Suteik tad, Viešpatie, malonės, stiprint mūsų dangišką gyvybę, kad pajėgtų atsispirti visiems tiems priešams, kurie tyko ją pražudyti.

Žinodami, jog sutvirtinimo sakramentas yra Tavo Sūnaus paliktas, kad suteiktų mūsų dvasiai jėgų, pasižadame gyvai atsiminti jo priėmimą ir pažadinti savyje tą malonę, kurią esame įgyję tuo sakramentu.

APIE ŠVIESĄ, KURI AUGINA DANGIŠKĄ GYVYBĘ

Antroji savaitė po Velykų

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime, kaip mūsų Išganytojas siunčia apaštalus skelbti evangeliją, sakydamas: „Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, bus pasmerktas.“ Morkaus 16, 16.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tikėjimo šviesos ieškotume su didesniu troškimu ir su didesniu karščiu, negu visokių kitokių šviesų, kurios yra reikalingos žemiškai gyvybei.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKOJI GYVYBĖ REIKALINGA ŠVIESOS

Pasodinkime kokį nors žolyną tamsiame kambaryje ir pamatysime, kaip jis pamažu ima balti, netenka savo žalumo ir pagaliau numiršta, nors kambary būtų šilta ir žemė

gerai paruošta. Išneštas į šviesą atsigauna, jei dar nebuvo visiškai sunykęs. Aišku, kad tam žolynui reikia šviesos, be jos jis nyksta ir miršta.

Persikelkime dabar į žmogaus dvasią ir pastebėsime, jog ir ten reikia šviesos, tik kitos rūšies, negu gamtoje, nes ten kitos rūšies gyvybė auga. Auga ten pirmiausia žmogui įgimta dvasios gyvybė, kuriai reikia prigimtos dvasiškos šviesos, o tai yra tiesos, kurių žmogus pasigamina pats sau savo jėgomis tyrinėdamas Dievo sutvėrimus, arba imdamas iš kitų panašiu keliu surastas tiesas. Štai kodėl žmogus, kuris turi prisirinkęs savo prote daug tokių tiesų, yra vadinamas apsišvietusiu žmogumi, nes tiesa yra tikrai savo rūšies šviesa, kuri augina ir didina žmogaus dvasią.

Tos rūšies tiesos, nors jos nėra pakankamos žmogiško gyvenimo auginimui ant žemės, tačiau jos yra labai reikalingos, todėl viso pasaulio civilizuoti kraštai steigia mokyklas, kuriose visiems teikiama tų tiesų, o tuo būdu tos mokyklos yra vadinamos švietimo įstaigomis.

Per šventą krikštą būna pasėjama mumyse aukštesnės rūšies gyvybė, toji būtent, kuria yra gyvas patsai Dievas ir visi dangaus gyventojai. Kadangi ji tenka mums grūdo pavidale ir turi būti auginama į didelį medį pagal mūsų Išganytojo pamokymą, todėl ir jai reikia šviesos, o tą šviesą sudaro jau ne tiesos, kurias žmogus suranda savo protu, bet paties Dievo duotos tiesos, nes kokios rūšies gyvybė, tokios reikia šviesos, įgimtai gyvybei reikia įgimtų tiesų, antgamtinei — antgamtinių, kurias žmogus apreiškimo keliu gauna iš Dievo.

Kadangi kiekviena gyvybė miršta, jei negauna šviesos, miršta ir dangiška gyvybė, jei negauna dangiškos šviesos. Todėl Išganytojas nesako, kad visi bus išganyti, kurie tik bus pakrikštyti, bet kurie įtikės ir bus pakrikštyti, tie bus išganyti. Reikia, kad tikėjimo šviesos šviestų ir gaivintų tą gyvybės kibirkštį, kurią gavome šv. krikšte, kitaip ji užges mumyse, o tuomet nepasieksime amžinosios laimės,

nors ir būsime pakrikštyti, nes nueisime į kitą pasaulį be tos gyvybės.

2. TĄ ŠVIESĄ TIEKIA MUMS DIEVAS PER BAŽNYČIĄ

Valstybės, kurios rūpinasi savo krašto švietimu, netraukia mokslo į knygas ir nemėto jų žmonėse, kad kiekvienas semtų iš jų, kiek ir kas jam patinka, bet steigia mokyklas ir verste verčia savo piliečius jas lankyti, kad gyvu žodžiu ir tam tikroje tvarkoje toji šviesa būtų tiekiama, nes kitaip retas žmogus pajėgtų vienas pats išmokti net paprasčiausių dalykų, pav., rašyti ar skaityti, reikia mokytojo, kuris paimtų mokinį už rankos ir vestų į šviesą.

Panašiai pasielgė mūsų Išganytojas su savo tiesomis. Jis išrinko dvyliką apaštalų, vedžiojo juos su savimi tris metus, išmokė visų tiesų, kurios yra reikalingos ne tik išganymui, bet ir kitų mokinimui, nes mokytojas privalo daugiau žinoti už mokinį, o paskui pasiuntė juos į visą pasaulį sakydamas: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16.

Tas įgaliojimas taip yra griežtas ir taip varžo visus žmones, jog Išganytojas žada laikyti savęs ir Dievo išniekinimu, kas neklausytų apaštalų skelbimo. *"Kas jūsų klauso,* sako jiems, *tas manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina. O kas mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs"*, Luko 10, 16.

Apaštalai taip buvo įsitikinę skelbią ne savo, bet Dievo žodį, kuris juk negali klysti, kad liepia išskirti iš tikinčiųjų tarpo ir tuo iš išganymo tuos, kurie išdrįstų skelbti kitokią evangeliją. *"Bet nors mes,* rašo šv. Povilas galatiečiams, *arba angelas iš dangaus skelbtų jums kitą evangeliją, ne kaip mes jums skelbėme, tebūnie atskirtas!"*, Gal. 1, 8.

Kas tad nori išlaikyti, ir ne tik išlaikyti, bet ir auginti savyje dangišką gyvybę, turi semti jai reikalingą šviesą ne

iš kur kitur, bet iš Bažnyčios, kurioje Išganytojas yra sudėjęs savo mokslą ir įgaliojęs jį skelbti visam sutvėrimui.

Istorija liudija, jog kiek kartų uolumas tikėjimo skelbime buvo sumažėjęs, tiek kartų krito žemyn ir dvasiškas tikinčiųjų gyvenimas, plito ištvirkimas, atskalos ir herezijos. Jeigu šešioliktame šimtmetyje žmonės būtų buvę apsišvietę tikėjime, neturėtume šiandien arti pusės Europos klaidatikių.

3. REIKIA NUOLAT GILINTIS Į TIKĖJIMO TIESAS

Kiekvienos tiesos siekimas nėra lengvas daiktas, reikia daug pavargti, kad nors kibirkštėlę jos įgijus. Kiek, štai, laiko skiria vaikai, kol išmoksta rašyti, skaityti, kiek laiko skiria visi profesionalai, specialistai, kol prisirenka tiek tiesų, kad galėtų dalintis jomis su kitais ir kitiems būti naudingi. Kunigas, daktaras, inžinierius turi mokytis daug metų ir dirbti, kad pakankamai pažintų savo pareigas, kad galėtų kitus šviesti.

Panašiai yra ir su tikėjimo tiesomis. Reikia skirti daug laiko, kad tiek susipažintume su jomis, kad jos galėtų tarnauti mums, kad palaikytų mumyse dangišką gyvenimą.

Kiekvienas katalikas turi pažinti savo tikėjimą, turi skaityti knygas, kuriose rastų aiškinimų: apie tikėjimo tiesas, Bažnyčios apeigas, šventus sakramentus, kaip prie jų ruoštis ir kaip juos tinkamai priimti. Turi klausyti pamokslų, jei neturi progos ar galimybės semti iš knygų reikalingos šviesos, žodžiu, turi pažinti savo, kaip kataliko pareigas.

Žmogus, kuris nustoja rūpinęsis savo tikėjimo pagilinimu, panašus į tą neišmintingą sodininką, kuris augintų savo gėles ir kitus žolynus tamsioje kamaroje; jis greičiau jas sunaikintų, negu išaugintų. Taip bus sunaikintas ir užmigdytas žmogaus tikėjimas, jei nesirūpins jo pažinimu. Tikėjimui užgesus, užges ir jo dangiškas gyvenimas.

Daug žmonių tampa bedieviais vien dėl to, kad nesirūpino tikėjimo šviesa, todėl jį ir numarino. Paklauskime ne

vieno bedievio, ar daug jis žinąs apie Dievą, ir nustebsime jo atsakymais. Pasirodys, jog nežino paprasčiausių dalykų. Jo žinios yra mažo vaiko žinios, prie to dar iškreiptos ir apkarpytos.

Nedaug galėtume nuveikti tokia galva, tokiomis rankomis, ar kojomis, kurios pasiliktų tokiomis, kokias mes turėjome kūdikystėje. Mūsų išvaizda būtų biauri, tokie pat, niekam netikę, būtų ir mūsų darbai.

Taigi pirmutinis katekizmo klausimas ir atsakymas yra apie žmogų, kad žmogus *pažintų* Dievą. Kadangi tas pažinimas yra sunkus ir niekad nebaigiamas, reikia, kad žmogus rūpintųsi Dievą pažinti ne vien kūdikystėje, mažas būdamas, bet visą savo gyvenimą.

Vienuolijose, kur norima siekti tobulybės, arčiau susijungti su Dievu, yra nuolatinis ir didžiausias rūpestis pažinti Dievą kas kart giliau nuolatiniais mąstymais, skaitymais, pamokymais, nes tik toje šviesoje auga dangiškoji gyvybė.

Žvilgterėkime į savo širdies gelmes ir pažiūrėkime, apie ką mes mėgstame labiausia svajoti, skaityti, klausinėti, kalbėtis su kitais. Jei apie dvasios gyvenimo reikalus, reiškia, jog mūsų dvasia žengia pirmyn ir auga; o jei apie pasaulio tuštybes, vargas mums, nes dangiška gyvybė mumyse arba yra susirgus, arba visai numirusi, nes Išganytojas praneša, jog ten yra žmogaus širdis, kur yra jo turtas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kai nusileidžia saulutė, tas žibintas, kurį Tu užžiebei, kad žmonės galėtų vykdyti Tavo valią dirbdami įvairius darbus savo veido prakaite, kai ateina naktis, turi sustoti visi darbai, nes ir akys nieko nemato, ir rankos neranda, ko joms reikia, ir kojos klumpa. Jei yra reikalo tęsti ir toliau nebaigtus darbus, žmonės bando pasidaryti sau šviesos, bet toji žmonių padaryta šviesa negali susilyginti su anąja, kuri nusileidžia už akiračio, nes nepašalina nakties tamsybių, neapšviečia visų laukų ir kalnų, kad akis galėtų juos apimti ir gėrėtis jų gražumu, kad galėtų pamatyti iš tolo, kas kur yra ir kas kur vyksta. O

kas svarbiausia, nedaugina pasėto grūdo, neželdina jo ir neaugina, todėl žūtų visa gamtos augmenija, jei Tu, Viešpatie, neleistumei saulei užtekėti, jei paliktumei viską amžinoje tamsybėje. Bet, Viešpatie, žmoguje yra ne vien kūno gyvybė, kurią gaivina ir palaiko saulės šviesa, jame yra ir dvasia su savo gyvybe, kuriai taip pat reikia šviesos, tik jau ne tos, kurią mato kūno akys, o tos, kuri yra matoma dvasios akimis. Čia irgi, Viešpatie, atėjei žmogui į pagalbą ir liepei užtekėti saulei, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį, kuri gaivina mumyse dangišką gyvybę, pasėtą per šv. krikštą. Žemiškai saulei nusileidus, žmogus užsižiebia žiburį, kad nepasiliktų visiškoje tamsybėje, kad atliktų nors smulkius darbus, kuriems nereikia dienos šviesos, tačiau to žiburio neužtenka gyvybės auginimui. Panašiai atsitinka ir žmogaus dvasioje. Kada toji dvasia praranda tikėjimą, kada nusileidžia toji saulė, kurią Tu, Viešpatie, užžiebei žmonių išganymui, bando žmogus užsidegti savo pagamintą žiburėlį ir jo šviesoje dirbti sau reikalingus darbus. Bet tas žiburėlis, kurį pagamina žmogus savo jėgomis, tos tiesos, kurias jis pasidirba savo protu, tiek tik tereiškia, kiek kibirkšties šviesa tamsią naktį, ji netinka duonos auginimui, todėl pasiliktume be duonos ir numirtume, jei būtume priversti žiburiais javus auginti, jei Tu, Viešpatie, nesuteiktumei saulės. Todėl numarins savo dangišką gyvybę ir tie, kurie gyveno tamsybėse, kurie savo pagamintais žiburiais norės auginti savo dvasios gyvenimą, o nesirūpins, kad šviestų juose tikėjimo šviesa. Nuimk, Viešpatie, mums uždangą nuo akių, kad praregėtume, kad pamatytume tikėjimo reikalingumą ir jo brangumą, kad rūpintumės pažinti tikėjimo tiesas tokiu karštumu ir uolumu, kokio jos yra vertos, kad tuo būdu prisidėtume prie dangiškos gyvybės auginimo.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, naudotis kiekviena proga, kad giliau pažintume tikėjimą, ypač pasižadame nuolat kartoti apaštalų prašymą: *"Padaugink mums tikėjimo"*, Luko 17, 5.

APIE DANGIŠKAI GYVYBEI REIKALINGĄ ŠILUMĄ

Antroji savaitė po Velykų

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją, žadantį įsteigti savo Bažnyčią, kurios pragaro vartai nenugalės: „Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės," Mato 16, 18.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad būtume gyvi jo Sūnaus įsteigtos Bažnyčios nariai, kad, dalyvaudami jos gyvenime, šildytume savo dvasišką gyvenimą ir neduotume jam sušalti, kaip sušala visa augmenija, pasilikusi laukuose žiemos metu.

MĄSTYMAS

1. KIEKVIENAI GYVYBEI REIKIA ŠILUMOS

Kad tai gyvybei, kuri yra gamtoje ir kurią matome savo akimis, reikia šilumos, nereikia nei sakyti bei įrodinėti, pakanka pažvelgti žiemos metu į laukus, sodus ir miškus, ir jie pasakys, kodėl jie yra apmirę, netekę tos gyvybės, kuria buvo taip turtingi vasaros metu; šaltis nušlavė visą jų puošnumą, nurinko visus medžių lapus, užčiaupė žiedus, žemę pavertė akmeniu, kad nei vieno medžio, nei žalumyno šaknys negali eiti į ją gilyn, ieškodamos sau maisto. Iš kitos vėl pusės, prisiminę, kaip rudenį mažėjant šilumai, o didėjant šalnoms toji gyvybė pamaži nyksta ir rengiasi žiemos miegui, o pavasarį, grįžtant šilumai, visa atbunda, turėsime gyvą įrodymą, kaip šilumos reikia gyvybės išsilaikymui ir plitimui.

Panašios šilumos reikia ir žmogaus dvasios gyvybei.

Mokslininkai, įvairios rūšies specialistai, menininkai, literatai, pirkliai, amatininkai kuria draugijas, daro susirinkimus, norėdami įnešti daugiau karščio, o tuo ir gyvumo į savo pašaukimo darbus, kad bendromis jėgomis pastumėtų pirmyn žmogiško gyvenimo šakas, kaip medžiai šilumos verčiami pavasarį kelia savo šakas aukštyn, leisdami naujus ūgius.

Pažvelgę dabar į tautišką gyvenimą, rasime, jog ir jis nedaro išimties iš tos bendros taisyklės, jog ir jam reikia šilumos, kad nesustingtų, todėl tautos švenčia tautines šventes, mini savo veikėjų sukaktuves, daro susirinkimus, kuriuose karštomis kalbomis, tautinių himnų giedojimais, paskaitomis, vėliavomis kaitina dalyvių tautinius jausmus. Jei kas atsisako dalyvauti tose iškilmėse, paprastai būna įtartas, jog menkas yra tautietis, menkas savo krašto mylėtojas.

Jeigu tad visokiai gyvybei reikia šilumos, reikia jos ir dangiškai gyvybei, kad galėtų augti, žydėti ir duoti vaisių, kurią Dievas laukia sėdamas ją į žmonių širdis, su tuo tik skirtumu, jog jai reikia visai kitos šilumos, negu visoms kitoms augščiau minėtoms gyvybėms, nes šiluma turi atitikti gyvybės rūšį. Šiluma, pav., kuri augina žoles, medžius ir žmogaus kūną, negali auginti jo proto, jo tautiškų jausmų bei doros, toms gyvybėms reikia visai kitos šilumos. Panašiai ir dangiška gyvybė, būdama visiškai kitos rūšies, reikalauja kitokios šilumos.

Kur galime rasti tą šilumą, kuri gaivina ir augina dangišką gyvybę, jug jeigu Dievas nori, kad toji gyvybė augtų, turėjo ją aprūpinti ir augimo sąlygomis, kurioms priklauso ir šiluma.

2. KATALIKŲ BAŽNYČIA TEIKIA ŠILUMOS DANGIŠKAI GYVYBEI

Dangiškai gyvybei reikalingą šilumą sudaro Bažnyčia su visomis savo apeigomis, šventėmis, giedojimais, gražiais

paveikslais, gražiomis maldomis, puošniais pamaldų drabužiais, šventomis vietomis ir daiktais. Įeikime į gražią bažnyčią, paklausykime gražių giedojimų, gražių pamokslų, įsižiūrėkime į paveikslus, stovylas, pažvelkime į dievotų žmonių veidus, dalyvaukime visame tame kaip gyvas sąnarys, ir pajusime naują karštį savo sieloje, pajusime jėgą, kuri traukia mus prie Dievo.

Priešingai, nueikime pagedusių žmonių draugijon, prisižiūrėkime į jų elgesį, prisiklausykime jų burnojimų, dalyvaukime jų pasilinksminimuose, teatruose, ir pamatysime, kad mūsų siela ima šalti, kad tas šaltis ima ją stumti tolyn nuo Dievo.

Kas tad nedalyvauja pamaldose, kas nedalyvauja katalikiškame gyvenime, kas šalinasi katalikiškųjų draugijų, tas sušaldo ir numarina dangišką gyvybę, kurią yra gavęs per šv. krikštą, tas pasidaro dvasiškas lavonas.

Katalikų Bažnyčia yra šiltadaržis, kuriame auga gražios gėlės ir įvairūs žalumynai net žiemos metu, nes palaiko šilumą, o šiluma augina. Suprasime dabar, kodėl Kristus nenumetė savo mokslo, savo sakramentų žmonėms po kojų, kad kiekvienas mindžiotų, kaip jam patinka, bet įkūrė Bažnyčią, kurioje sudėjo visus savo turtus, per kurią teikia žmonėms išganymą, gimdo, šildo, ir gaivina dangišką gyvybę.

Kiekvieno tad kataliko pareiga yra priklausyti prie tos mūsų Išganytojo įsteigtos draugijos, prisidėti prie jos narių ir gyventi jos gyvenimu, vykdyti jos įstatymus, jei nori būti gyvas tos gyvybės rūšimi, kuri atidaro dangų. *"Kas jūsų klauso,* sako Išganytojas, *tas manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina. O kas mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs"*, Luko 10, 16. Kas tad nepriklauso Bažnyčiai, negyvena jos gyvenimu, tas niekina Kristų, o kas niekina Kristų, niekina tą, kurs yra jį siuntęs — dangaus Tėvą, tokiam, žinoma, nėra vietos danguje.

Kaip tad klysta tie katalikai, kurie vadina save neva

katalikais, bet nedalyvauja katalikiškame Bažnyčios gyvenime, nepriklauso parapijai, neprisideda prie palaikymo katalikiškų įstaigų, neina prie šv. sakramentų, sakydami, jog tai esą kunigų prasimanymas. Jie, niekindami Bažnyčios apeigas, šv. sakramentus, neikindami jos įsakymus, neklauso pačios Bažnyčios ir ją niekina. Kas gi niekina Bažnyčią, niekina Kristų, kuris įsteigė tą Bažnyčią, jie niekina ir patį Dievą, nes Išganytojas aiškiai yra pasakęs, jog kas jį niekinąs, niekinąs tą, kurs yra jį siuntęs — dangaus Tėvą.

Tokių apsileidusių katalikų dangiškas gyvenimas miršta, jam stinga šilumos, kaip miršta gėlės ir visi žalumynai rudenio šalnoms užėjus. Todėl ir Judas apaštalas turėjo numarinti savo dvasią, nes, gyvendamas apaštalų draugijoje, negyveno jų gyvenimu, neieškojo šilumos pas savo Mokytoją, nors arti jo buvo, kaip darė kiti apaštalai. Panašiai atsitinka ir su visais kitais, kurie, turėdami aukštą pašaukimą, gyvendami aukštame luome, negyvena to luomo tikslais ir pareigomis, bet kitais, visai svetimais. Viskas pasibaigia tuo, jog sušaldo savo dvasios gyvenimą, praranda pašaukimą, pasidaro dvasiškais lavonais, kuriuos reikia vežti į kapus.

3. REIKIA DAUGIAU ŠILUMOS TAM, KURIS NORI IŠAUGINTI DANGIŠKĄ GYVYBĘ AUKŠTESNIAME LAIPSNYJE

Vieną kartą atėjo pas Išganytoją jaunikaitis pasiklausti, ką jis turįs daryti, kad pasiektų išganymą. Jėzus jam atsakė: *"Neužmuši, nesvetimoteriausi, nevogsi, neliudysi neteisiai; gerbk savo tėvą ir savo motiną, ir: mylėk savo artimą kaip pats save"*. Jaunikaitis atsakė, jog jis visa tai yra laikęs nuo pat savo jaunystės, bet norėtų žinoti, ko jam dar trūkstą. Jėzus jam tarė: *"Jei nori būti tobulas, eik, parduok, ką turi, ir duok beturčiams, ir turėsi turtą danguje, paskui ateik ir sek mane"*, Mato 19, 18—21.

Iš tų mūsų Išganytojo žodžių aiškiai matosi, jog kas

nori savo dangišką gyvybę tobulai išauginti ir turėti danguje aukštą vietą, tas turi parduoti, ką turi, atsipalaiduoti, reiškia, nuo šio pasaulio rūpesčių ir reikalų; bet dar to maža, reikia ateiti pas Išganytoją ir sekti jį, būti, reiškia, arti jo ir gyventi taip, kaip kad jis gyveno.

Katalikų Bažnyčios vienuolijos pildo tą mūs Išganytojo patarimą, todėl jos yra tie ypatingi šiltadaržiai, kuriuose auga ypatingos šiltų kraštų gėlės; joms reikia daugiau šilumos, kad galėtų išauginti visą savo gražumą ir teikti tą dorybių ir šventumo kvapsnį, kurią turi savyje tobula dangiška gyvybė.

Norėdamos pasiekti savo tikslą, vienuolijos sutrauko ryšius su pasauliu, su jo monais ir tuštybėmis, su jo madomis, obalsiais ir pasilinksminimais, o griebiasi Kristaus sekimo; savo dvasią šildo nuolatinėmis maldomis, mąstymais, lavinimais, pamokinimais, skaitymais, kasdienine šv. komunija, todėl toji dvasia ir auga ir išauga į didelį šventumo medį. Štai kodėl vienuolijos yra davusios tiek daug šventųjų, jos yra patiekusios tą šilumą, kurios reikia tobulam gyvybės augimui. Jeigu gi kas pasiekė šventumą, nebūdamas vienuolijoje, jis turėjo sudaryti apie save tą pačią šilumą, kuri veikia vienuolijoje, o be tos šilumos negali augti šventumas.

Pažiūrėkime dabar į save ir paklauskime, kokioje šilumoje mes auginame savo dvasią, o galėsime išspręsti, ar siekiame gyvybės ar mirties.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pragaras tyko sunaikinti mumyse dangišką gyvybę, kurią Tu pasėjai mumyse per šv. krikštą. Jei negali jos paskandinti tamsybėse ir numarinti šviesos trūkumu, stengiasi ją sušaldyti, stengiasi atimti jai tą šilumą, kurios reikia kiekvienos gyvybės augimui, nes šiluma sukuria veiklumą ir žadina tuos darbus, kurių reikia gyvybės palaikymui, todėl tik pavasariui atšilus viskas atbunda iš žiemos miego ir ima veržtis į darbą, kuris ir atitaiso žiemos padarytus nuostolius. Į tokį žiemos neveiklu-

mą ir sustingimą nori pragaras įstumti ir mus, o tuo sušaldyti mūsų dvasios gyvybę, todėl ir kursto mumyse septintąjį iš septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų, būtent, tingėjimą Tavo tarnyboje, Viešpatie, rūpinasi atitraukti ir atpratinti mus nuo gerų darbų, kad, užmigdęs mūsų dvasios gyvybę, galėtų ją paskui numarinti. Bet Tavo Sūnus, o mūsų Išganytojas, gerai žinojo pragaro siekius ir priemones, kurių griebsis eidamas prie savo tikslų, todėl įsteigė Bažnyčią, kuriai suteikė tiek daug gaivinančios šilumos, kad kiekviena aptingusi ar sustingusi siela galėtų joje sušilti ir atgauti tą gyvumą ir veiklumą, kuris matosi gamtoje pavasariui prašvitus. Kas tad nori turėti savo sieloje nuolatinį pavasarį, kas nenori būti pragaro nugalėtas ir sušaldytas, turi laikytis Bažnyčios, to šiltadaržio, kuriame nėra niekad nei rudens, nei žiemos, bet amžinas pavasaris, kuriame gaivinanti šiluma verčia nuolat žydėti, augti ir duoti vaisių. Tačiau, Viešpatie, Tu žinai mūsų nerangumą, mūsų tingumą ir apsileidimą, jog, būdami Bažnyčioje, nešiodami garbingą kataliko vardą, ar priklausydami katalikiškoms draugijoms, brolijoms ir vienuolijoms, nevisuomet pajėgiame uoliai pildyti savo pašaukimo pareigas, todėl pasidarome nei šalti, nei karšti, bet drungni, o tuo biaurūs Tavo burnai, kaip biaurus yra drungnas vanduo mūsų burnai. Pasigailėk mūsų, Viešpatie, neatmesk nuo savęs, suteik daugiau karščio, kad pasidarytume darbštūs Tavo Bažnyčios sąnariai, o tuo ne tik savyje, bet ir kituose augintume dangišką gyvybę, kurią pragaras tyko numarinti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nusikratyti dvasiško apsnūdimo, reikšti daugiau gyvybės ir ištikimybės mūsų dvasiškuose lavinimuose, ypatingai įdėti daugiau dievotumo ir susitelkimo į mūsų maldas ir kitus išviršinio dievotumo ženklus.

APIE DANGIŠKOSIOS GYVYBĖS MAITINIMĄ

Trečiasis sekmadienis po Velykų

1. ĮŽANGA. Paklausykime, kaip mūsų Išganytojas grasina mirtimi tiems, kurie nevalgys jo kūno ir negers jo kraujo: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo," Jono 6, 54.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant nenumarintume badu mūsų dangiškos gyvybės, kurią esame gavę per šv. krikštą, bet, maitindami ją jo Sūnaus kūnu ir girdydami jo krauju, augintume ją, kol bus leista mums gyventi šioje žemėje.

MĄSTYMAS

1. KIEKVIENAI GYVYBEI REIKIA MAISTO

Gamtininkai, sekdami gyvių augimą ir plitimą, surado, jog gyvybės palaikymui ir augimui reikia, šalia šimto kitų dalykų, ypatingai trijų: šviesos, šilumos ir maisto, nes be jų gyvas daiktas miršta. Šviesa ir šiluma padeda perdirbti maistą, kurį gyvas daiktas priima į save, todėl turint šviesos ir šilumos, bet neturint maisto, gyvas daiktas turi mirti badu, nes nepapildomi tie nuostoliai ir tuštumos, kurias padaro gyvybės veikimas ir augimas. Maisto tad reikia ir augalui, ir vabalui, ir gyvuliui, ir žmogui, su tuo tik skirtumu, kad kiekvienas iš jų reikalauja kitokio maisto, nes koks gyvis, kokia jo gyvybė, toks turi būti ir maistas: kitoks žmogaus, o kitoks gyvulio, nes jų gyvybės yra skirtingos.

Taikindami gamtoje pastebėtą ir visiems žinomą tiesą dangiškai gyvybei, turime iš anksto prieiti prie išvados, jog

ir dangiškai gyvybei reikia maisto, ir tos pačios rūšies, kokios yra pati gyvybė; gyvybė yra iš dangaus, iš dangaus turi būti jai teikiamas ir maistas. Kas norės ją maitinti kitokiu maistu, galima iš anksto jau pramatyti, jog ne tik neprisidės prie jos augimo, bet numarins ją visiškai, nes ir gamtos gyviai miršta, kai nesuranda sau tinkamo maisto.

2. ŠV. KOMUNIJA YRA DANGIŠKOS GYVYBĖS MAISTAS

Išganytojas, gerai žinodamas, jog kiekviena gyvybė turi maitintis, atnešdamas iš dangaus dievišką gyvybę ir pasėdamas ją mūsų širdies dirvoje, negalėjo jos palikti be maisto, kaip nepaliko be šviesos ir šilumos, nes nebūtų galėjusi augti ir duoti tų vaisių, kurių dangiškas vynininkas laukia nuo jos.

Tą maistą jis prirengė iš savo kūno ir kraujo, tačiau paslėpė duonos ir vyno pavidalais, kad palengvintų jo priėmimą, nes vargiai kas išdrįstų artintis prie šv. komunijos, jei matytų Kristaus kūną ir kraują toje pačioje išvaizdoje, kokioje vaikščiojo žemėje, juk žmogus turi įgimtą pasibiaurėjimą maitintis kito žmogus kūnu, jeigu gi atsitinka kai kada laukinių žmonių kraštuose, tai toks atsitikimas reiškia didelį žmogaus nupuolimą ir sužvėrėjimą.

Paklausykime dabar, kaip patsai Išganytojas kalba apie dangiškos gyvybės maistą, kas jį sudaro ir iš kur jis imasi.

Žydai, išgirdę, jog Išganytojas žada suteikti tokios duonos, kuri apsaugoja žmogų nuo mirties, suprasdami, žinoma, jo žodžius grynai žemiška prasme, ėmė prašyti mūsų Išganytoją suteikti jiems tokios duonos, sakydami: *"Viešpatie, duok mums visuomet tos duonos"*, Jono 6, 34. Atsako jiems Išganytojas: *"Aš esu gyvoji duona, kurs iš dangaus nužengiau. Kas valgys tos duonos, bus gyvas per amžius; o duona, kurios aš duosiu, yra mano kūnas dėl pasaulio gyvybės. Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, jei nevalgysite*

žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą ir aš prikelsiu jį paskutinę dieną. Nes mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame", Jono 6, 53—57.

Kad Kristus čion kalba apie savo kūno valgymą ir kraujo gėrimą tikroje prasmėje, apie tikrą savo kūno valgymą ir kraujo gėrimą, matosi ir iš to, jog žydai, išgirdę tuos žodžius, labai pasipiktino, nes manė, jog Kristus nori padaryti iš jų žmogėdras, reiškia, kad jis paėmė Kristaus žodžius toje pačioje prasmėje, kokioje tie žodžiai skambėjo, būtent, kad Išganytojas nori duoti jiems savo kūną, kad valgytų ir kraują, kad gertų. Kadangi žydai žmogėdromis nebuvo, todėl labai stebėjosi tais žodžiais, ėmė gyvai kalbėtis tarp savęs, kad tai negalimas daiktas. Pagaliau nutarė visai atsitraukti nuo Kristaus, nes jo kalba atrodė jiems kieta ir nesuprantama. Išganytojas nestabdė jų ir nesakė, jog jie blogai yra supratę jo kalbą. Jie gerai suprato, taip reikėjo suprasti, bet reikėjo nesiskubinti atsitraukti, reikėjo pasitikėti Išganytoju ir palaukti, kad pamatytų, kaip jis įvykdys savo pažadą.

Žmonių kalba neturi aiškesnių žodžių, kuriais galima būtų išreikšti, jog dangiškoji gyvybė turi maitintis ir jog tos gyvybės maistą sudaro paties Viešpaties Jėzaus Kristaus kūnas ir kraujas, paliktas duonos ir vyno pavidale, kad palengvintų žmonėms jo priėmimą. Kas tad atsisako valgyti Kristaus kūną ir gerti jo kraują, tas badu numarina savo dangišką gyvybę, o tuo užsitarnauja, kad būtų išskirtas iš dangaus gyventojų skaičiaus.

3. KAS GALI PRIIMTI ŠV. KOMUNIJĄ?

Maitintis gali tik gyvas daiktas, nes maistas nekuria naujos gyvybės, o tik palaiko esamąją: numiręs ar šiaip koks negyvas daiktas negali priimti jokio maisto ir juo

naudotis. Panašiai ir Kristaus kūną gali priimti tik tas, kuris turi dangišką gyvybę, reiškia, tik tas, kurs yra antru kart gimęs iš vandens ir Dvasios, kuris yra pakrikštytas.

Bet ne visi ir pakrikštyti gali naudingai valgyti Kristaus kūną ir gerti jo kraują. Yra žmonių, kurie yra numarinę gautąją šventame krikšte gyvybę ar badu, ilgai neidami prie Šv. Komunijos, ar sunkia nuodėme, kuri ir vadinasi dėl to mirtina, kad marina dvasios gyvybę.

Šv. Povilas ragindamas korintiečius prie šv. Komunijos, ragina kartu, kad save išbandytų, ar yra verti to dangiško maisto, tai reiškia, ar yra gyvi dangiška gyvybe, ar nėra numirę: *"Taigi kas nors valgo tą duoną,* sako tautų apaštalas, *ar geria Viešpaties taurę nevertai, tas bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju. Todėl teištiria žmogus pats save ir taip tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Nes kas valgo ir geria nevertai, tas valgo ir geria sau teismą, neatskirdamas Viešpaties kūno"*, I Kor. 11, 27—29.

Norėdami išpildyti šv. Povilo įsakymą ir ištirti, ar mes vertai ar nevertai einame prie šv. Komunijos, reikia žiūrėti, ar dangiška gyvybė auga mumyse ar ne; ar tolydžio esame stipresni dvasioje, ar lengviau nugalime pagundas, ar jaučiame didėjantį šv. Komunijos troškimą, nes maistas tik tada tinkamai sunaudojamas, kai augina tą gyvybę, kuriai maistas yra skiriamas.

Žemiškose gyvybėse maistas ne visuomet didina gyvybę, nes ta gyvybė turi savo ūgio ribas. Žmogaus kūnas negali nuolat augti, pasiekęs savo žmogiško didumo ribas, sustoja augęs, maistas tuomet tik palaiko gyvybę, o ne ją augina. Visai kitaip darosi žmogaus dvasioje, nes dvasia, sutverta sulyg Dievo paveikslu ir panašumu, neturi ribų savo augimui ir gali augti nuolatos, jei tik bus teikiamas tinkamas maistas, todėl Išganytojas ir ragina mus tokiam beribiam augimui, sakydamas: *"Būkite tad tobuli, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas"*, Mato 5, 48. Mūsų, reiškia, augimo ribos yra paties dangiškojo Tėvo tobulumas.

Kaip paleistas iš didelės aukštumos akmuo, juo arčiau žemės, juo smarkiau krinta, panašiai ir mūsų siela: juo būna tobulesnė, juo smarkiau ir karščiau veržiasi į Dievą. Šventieji savo gyvenimo pabaigoje jausdavo taip neapsakomą traukimą prie Dievo, jog didžiausios kliūtys, pagundos, persekiojimai ar skausmai negalėjo atšaldyti jų įkarščio, negalėjo sumažinti jų veržimosi prie Dievo. Jeigu tad ir mes, eidami prie šv. Komunijos, jaučiamės labiau traukiami prie Dievo, tai reiškia, kad dangiška gyvybė auga mumyse, nes traukimas prie Dievo yra jos padarinys, o negalėtų augti, jeigu nebūtų maitinama. Rūpinkimės tad tinkamai eiti prie šv. Komunijos, o Kristus, pagal jo duotą pažadą, bus mumyse ir mes Kristuje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visi žemės gyventojai, pradedant lauko žole ir dangaus sparnuočiais, o baigiant žmogumi, laukia, kad duotum maisto savo laiku. Kai Tu duodi, jie ima sau, kai Tu atveri ranką, visi pasisotina gėrybėmis. Kai Tu nugręži savo veidą, jie nusigąsta; Tu atimi jiems žadą, ir jie žūna ir vėl pavirsta į dulkes, anot psalmės (Ps. 103, 27—29). Tu aprūpinai maistu ir dangaus gyventojus, todėl abiejose upės pusėse, kuri išeina iš Tavo ir Avinėlio sosto, Tu pasodinai gyvybės medį, kurs duoda dvyliką kartų vaisius, kiekvieną mėnesį duoda savo vaisius, o medžio lapai tarnauja tautų sveikatai, kaip regėjo Apreiškime Tavo Sūnaus numylėtasai mokytinis (Apr. 22, 2). Iš Tavo malonės mes tapome dalyviai tos gyvybės, kuri buvo pas Tave, ir kurią Tavo Sūnus mums atnešė ir pasėjo į mūsų širdies dirvą. Tai gyvybei, Viešpatie, reikia maisto kaip ir visoms kitoms gyvybėms, kad galėtų augti ir duoti vaisių. Kadangi maistas turi atitikti gyvybę, iš dangaus atėjusi reikalauja dangiško maisto. Dėkojame Tau, Viešpatie, jog Tu įkvėpei Tavo Sūnų ne tik suteikti mums tą gyvybę, bet ir aprūpinti ją dangišku maistu ir gėrimu, padarytu iš jo kūno ir kraujo. *"Aš esu gyvoji duona, kurs iš dangaus nužengiau"*, sakė Tavo Sūnus susirinkusiai miniai, ieškančiai

tokios duonos, kuri juos apsaugotų nuo mirties. *"Kas valgys tos duonos, bus gyvas per amžius; duona gi, kurios aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvenimą"*, Jono 6, 51—52. Tačiau, Viešpatie, mažai kas suprato tuos Tavo Sūnaus neapsakomos meilės žodžius, daugelis pasipiktino ir atsitraukė, sakydami: *"Šitie žodžiai kieti ir kas gali jų klausyti?"*, Jono 6, 61. Panašiai kalba ir šiandien tūkstantinės žmonių minios. Nors yra pakrikštyti ir priėmę į savo širdį dangiškos gyvybės sėklą, tačiau yra badu ją numarinę, nes atsisakė ją maitinti ta duona, kuri yra nužengusi iš dangaus. Atsisakė klausyti Tavo Sūnaus meilaus įspėjimo: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo"*, Jono 6, 54. Apsaugok mus, Viešpatie, nuo to apakimo, kai žmogus turi akis ir nemato; apsaugok nuo to apkurtimo, kai turi ausis ir negirdi, nes nenori matyti nei girdėti; suteik malonės, kad neatsitrauktume nuo Tavęs ir sakytume su apaštalais: *"Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius"*, Jono 6, 69. Uždek mūsų širdyse šv. Komunijos troškimą, paruošk mus prie jos tinkamo priėmimo, kad ji mumyse nepasidarytų teismo ir pasmerkimo priežastis, bet amžinojo išganymo laidas.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, ruoštis prie šv. Komunijos ypatingu būdu, o priėmę, ypatingai dėkoti ir prašyti, kad kiekviena šv. komunija būtų karštesnė už praėjusiąją, kad tuo būdu kas kart smarkyn skristume prie Tavęs, kaip mestas akmuo kas kart smarkiau krinta žemėn.

APIE MIRUSIOS DANGIŠKOS GYVYBĖS ATGAIVINIMĄ

Trečioji savaitė po Velykų

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Prisikėlęs iš mirusiųjų Išganytojas pasirodė susirinkusiems apaštalams ir davė jiems galios atleisti nuodėmes, sakydamas: „Imkite šventąją Dvasią. Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos ir kam sulaikysite, jos sulaikytos," Jono 20, 22-23.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad išmokytų mus tinkamai naudotis atgailos sakramentu, kurį jo Sūnus, jei būtų dangiška gyvybė numariňta, paliko jos atgaivinimui.

MĄSTYMAS

1. ATGAILOS SAKRAMENTO TIKSLAS

Šv. Povilas visu savo karštumu ir gyvumu dėstė savo laiškuose pirmiesiems krikščionims, jog kiekvienas, kurs buvo pakrikštytas, turi save skaityti numirusiu nuodėmei, negali, reiškia, grįžti į tą gyvenimą, kuriuo gyveno iki krikšto, nes ir Kristus, prisikėlęs iš numirusių, daugiau nemirštąs, o krikštas esąs ne kas kita, kaip prisikėlimas į naują gyvenimą.

Tačiau žmogaus silpnybė yra didesnė, negu visi šventųjų pamokymai ir pavyzdžiai, todėl, nors pirmieji krikščionys labai buvo mokomi ir grąsinami, kad nenusidėtų po šv. krikšto, kad neprarastų to nekaltumo, kurį yra gavę šv. krikšto vandenyse, kad nesuteptų to drabužio, kurį Bažnyčia suteikė, linkėdama, kad nešiotų nesuteptą, vis vien nu-

sidėdavo, ir labai sunkiai, jog numarindavo dangišką žmogaus gyvybę.

Apaštalas šv. Jonas liepia visiems jaustis nusidėjėliais, sakydamas: *"Jei sakytumėm, kad neturime nuodėmės, mes patys save suvedžiojame, ir nėra mumyse tiesos"*, I Jono 1, 8. Kad čia kalbama ne apie tas nuodėmes, kurios buvo atleistos per šv. krikštą, bet apie tas, kurias padaroma po krikšto, matosi ir iš kitos vietos, kur ragina tikinčiuosius, kad nenusidėtų, o jei nusidėjo, kad žinotų, kur reikia ieškoti pagalbos: *"Mano vaikeliai, aš tai jums rašau, kad nenusidėtumėte. Bet jei kas ir nusidėtų, tai mes turime pas Tėvą užtarėją Jėzų Kristų, teisųjį; jis yra permaldavimas už mūsų nuodėmes: ne tiktai už mūsų, bet taip pat ir už viso pasaulio"*, I Jono 2, 1—2.

Šv. krikštas neatima žmogui galimybės nusidėti, nes palieka jo prigimtyje visą gimtosios nuodėmės padarytą sugedimą, o tas sugedimas traukia atgal jį į nuodėmę, kuri ir numarina dangiškosios gyvybės pasėtą sėklą. Štai kodėl žmogus ir po krikšto jaučia savyje visas septynių didžiųjų nuodėmių pagundas, kurias ne visada pajėgia nugalėti, o pasiduodamas joms užtraukia ant savęs dvasišką mirtį.

Gamta neturi priemonių atgaivinti numirusįjį; ji tik tokiu būdu kovoja su mirtimi, kad senstant ir mirštant vienam gyviui, ji perkelia tą gyvybę į kitą, šiam nykstant ant trečio ir taip toliau. Kai kada gamta nesuspėja perkelti gyvybės kitam, tuomet žūva visa tų gyvių veislė.

Jei taip būtų dvasiškame žmogaus gyvenime, tai nusidėjėlis būtų amžinai žuvęs, amžinai prarastų savo dangišką gyvybę, amžinai netektų teisių į išganymą.

Tačiau Dievo gailestingumas, žinodamas žmogaus silpnybę, paruošė vaistų, kuriais galima atgaivinti numarintą dangišką gyvybę, nekeliant tos gyvybės nuo vieno ant kito, tie vaistai yra atgailos sakramentas.

Kadangi tik vienas gali būti tos pačios gyvybės rūšies užgimimas, žmogus tik vieną kartą gali užgimti žemišku

gimimu, todėl, užgesus tai gyvybei, pasilieka ne jos naujas gimdymas per šv. krikštą, bet jos atgaivinimas, tarsi iš numirusiųjų prisikėlimas per atgailos sakramentą. Štai kodėl šv. krikštą galima priimti tik vieną kartą gyvenime, o atgailos sakramentą daugelį kartų.

2. ATGAILOS SAKRAMENTO VEIKIMAS

Šv. Tėvai lygina dvasiškai numirusią sielą į Lozorių, gulintį karste, kurį Kristus prikėlė iš numirusių. *"Lozoriau, išeik laukan"*, šaukė Išganytojas prie jo kapo. *"Numirėlis tuojau išėjo surištas raiščiais kojomis ir rankomis, ir jo veidas buvo aprištas skepeta. Jėzus jiems tarė: Atriškite jį ir leiskite eiti"*, Jono 11, 43.

Numirėlis kūnu negali atsikelti iš numirusių be ypatingo Dievo stebuklo. Be panašaus stebuklo negali atsikelti nė dvasiškas numirėlis, reikia, kad Dievas savo malone pradėtų veikti į nusidėjėlio valią suteikdamas jai savo sūnišką baimę ir meilę, o nuodėmės neapykantą. Jeigu valia, pajutusi savyje Dievo veikimą, jam pasiduoda, jeigu ima trauktis nuo nuodėmės, o kreiptis į Dievą tikėjimu, viltimi ir meile, atgauna prarastą dangišką gyvybę, atsikelia iš dvasiškos mirties, išeina iš kapo, kur buvo palaidota, kaip Lozorius išėjo Išganytojo šaukiamas. Bet Lozorius, išėjęs iš kapo, turėjo kojas ir rankas surištas raiščiais ir veidą aprištą skepeta, todėl Išganytojas liepė atrišti ir leisti vaikščioti.

Panašiai liepia daryti ir su siela, kuri prikeliama iš dvasiškos mirties: liepia atrišti nuodėmių raiščius, kuriais buvo suraišiota ir leisti vaikščioti. Kad apaštalai ir jų įpėdiniai galėtų tai padaryti Išganytojas davė jiems ypatingą galią sakydamas: *"Imkite Šventąją Dvasią. Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos, ir kam sulaikysite, bus sulaikytos"*, Jono 20, 22—23.

Gavusi išrišimą žmogaus siela jau gali vaikščioti, gali veikti, kaip kad laisvas žmogus vaikščioja ir veikia, žodžiu,

gali vėl gyventi antgamtiniu, dangišku gyvenimu, kurio buvo pirmiau netekusi, gali dabar eiti prie šv. Komunijos, nenusikalsdama tuo, už ką šv. Povilas grasina teismu.

Iš viso to matosi, jog žmogus tik tada atgauna šventame krikšte įgytą gyvybę, kurią numarino sunkia nuodėme, padaryta po krikšto, kai iš vienos pusės Dievas veikia į jį savo malone, keldamas jame tikėjimo, vilties ir meilės aktus, o iš antros pusės, kai jis pasiduoda tam Dievo veikimui. Jeigu trūksta vieno ar antro dalyko, jeigu ar Dievas sustabdo savo veikimą, arba apkurtęs žmogus nenori jo priimti, tuomet dvasios prisikėlimas iš nuodėmės pasidaro negalimas. Kadangi Dievas nenori nė vieno žmogaus pražūties, nes, anot šv. Povilo, nori, *"kad visi žmonės būtų išganyti ir ateitų į tiesos pažinimą"* (I Tim. 2, 4), todėl visiems suteikia pakankamai malonių, visus nusidėjėlius budina ir kelia iš dvasiško apmirimo, o jeigu jie negirdi ir nesikelia, tai jų pačių kaltė, o ne Dievo.

Čia taip pat glūdi priežastis, kodėl kai kurios nuodėmės pasidaro neatleistinos, nes nebūsiančios atleistos nei šiame, nei kitame pasaulyje sulyg mūsų Išganytojo įspėjimu. Jos pasidaro neatleistinos ne dėl to, kad Dievas nenorėtų jų atleisti, bet dėl to, kad žmogus taip užkietina savo širdį, taip apkurtina savo dvasią, kad Dievo malonė negali įeiti į jos vidų ir atgaivinti tikėjimo, vilties ir meilės jausmų, kaip saulės šviesa negali įeiti į namo vidų, jei yra uždaryti visi langai. Tokiomis nuodėmėmis yra visos nuodėmės prieš šv. Dvasią.

Išganytojas, suteikdamas apaštalams valdžią atleisti nuodėmes, nedarė jokios išimties, reiškia, visos nuodėmės, kokios tik yra pasaulyje gali būti atleistos atgailos sakramentu, jei tik žmogus parodo tikrą gailestį už jas, nes tuomet jis jau yra Dievo prikeltas, reikia tik jį išrišti iš tų nuodėmingų raiščių, kurie jį varžo, kaip kad reikėjo atrišti tuos raiščius, kuriais buvo suraišiotas Lozorius, išėjęs iš kapo.

Kad Bažnyčia žinotų, ar galima duoti išrišimą, ar ne, ar yra žmoguje tikras gailestis už nuodėmes, ar ne, reikia jas išpažinti, nes Išganytojas neliepė duoti išrišimą visiems, kas tik ateis, bet vieniems duoti, o kitiems ne.

Kadangi padaryta po krikšto nuodėmė užgauna Dievą ypatingu būdu, nes sunaikina jo pasėtą sėklą, todėl Bažnyčia, duodama išrišimą, uždeda atgailą, tam tikrą Dievui atlyginimą, ko nedaro šv. krikšte. Tuo būdu atgailos sakramentas yra susidėjęs iš trijų pagrindinių veiksmų: iš gailesčio, išpažinties ir atlyginimo.

Patyrinėkime savo sąžinę ir paklauskime, kaip mes iki šiol tuos tris aktus atlikdavome ir turėsime atsakymą, kokius vaistus gauname iš mūsų atgailos sakramento.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, giliau įžvelgę į Tavo apvaizdos kelius, kuriais Tu nutarei vesti žmogų į išganymą, kiekviename žingsnyje pastebime tiek Tavo begalinio gailestingumo žymių, jog Tau turėtume tirpti meile ir dėkingumu, bet ypatingai turėtume griebtis atgailos, nes Tavo gerumas veda mus į ją, anot šv. Povilo žodžių (Rom. 2. 4). Tu ne tik neatmetei nusidėjusio žmogaus, kaip atmetei nusidėjusį angelą, bet paruošei atpirkimą ir taip brangų, kad nė vienas tvarinių negalėjo imtis žygio, reikėjo Tavo Sūnaus kančių ir mirties, kad sugrąžintų mums prarastas teises į dangų, kad prikeltų mūsų dvasią iš amžinos mirties. Tačiau Tu pramatei, Viešpatie, jog prikelta iš numirusių mūsų dvasia bus dažnai numarinama nuodėmės nuodais, jog eidami pirmųjų tėvų pavyzdžiu ne kartą dar prarasime teises į dangų, jog reikės Tau ne kartą ištiesti ranką, kad išgelbėtum mus nuo amžino paskendimo. Reikės tarsi iš naujo kartoti visą atpirkimą, todėl, eidamas savo begaliniu gailestingumu, įkvėpei Tavo Sūnų, kad paliktų žemėje atgailos sakramentą, kuriame mūsų dvasia galėtų prisikelti tiek kartų, kiek kartų bus numarinta. Tą Tavo atleidimo skubumą išreiškė Tavo Sūnus, atsakydamas savo mokintiniui į paklausimą, kiek kartų reikią atleisti savo broliui, ar net iki

septynių? Jis manė, jog atleisti iki septynių kartų yra taip didelis meilės ir gailestingumo pažymys, kad užtarnaus Tavo Sūnaus pagyrimą, bet apsiriko, nes jam atsakė, jog reikia atleisti ne iki septynių kartų, bet iki septynias dešimt septynių, tai reiškia — visada. Tokią taisyklę Tu, Viešpatie, taikai nusidėjusiam žmogui; nors tūkstantį kartų nusidėjęs ateitų pas Tave prašyti atleidžiamas, Tu jo neatstumi, bet priimi su tėvišku gailestingumu ir nuoširdumu, liepi atnešti naujus drabužius ir duoti žiedą ant rankos ir džiaugiesi, jog Tavo vaikas, kuris buvo pražuvęs, sugrįžo. Tegul būna amžina garbė ir šlovė Tavo nepabaigtam gailestingumui, kurį rodai nupuolusiam žmogui, tačiau suteik malonės, idant Tavo skubumas atleisti nuodėmes nesumažintų mumyse nuodėmės baimės, kad, pasitikėdami Tavo gailestingumu, lengva širdimi nebristume į nuodėmę, nes tuo keliu eidami taip toli nueisime nuo Tavęs, kad ir sugrįžti nebenorėsime. Padėk mums, Viešpatie, tinkamai naudotis atgailos sakramentu, kad tikrai jame nuplautume savo sielos drabužį, kurį esame gavę per šv. krikštą, o atėję tame drabužy į Tavo Sūnaus vestuves, galėtume jose dalyvauti per amžius.

Pasižadame šiandien peržiūrėti savo sąžinę, kaip mes rengiamės atgailos sakramentui ir koki yra mūsų pasiryžimai.

APIE DIRVOS RUOŠIMĄ DANGIŠKAI SĖJAI

Trečioji savaitė po Velykų

Antradienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo pamokinimą apie sėją, kuriame jis lygina žmogaus širdį į žemę, o Dievo žodį sėklai: „Sėkla — Dievo žodis... O kas krito į gerą žemę, tai tie, kurie klauso žodžio, jį palaiko tikrai geroje širdyje ir neša vaisiaus kantrume," Luko 8, 11-15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant prisidėtume savo darbais prie žmonių širdies pagerinimo, kad pasėta į ją dangiškos gyvybės sėkla atneštų šimteriopą vaisių.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKAI SĖJAI REIKIA ŽEMĖS

Kas nori auginti javus, tas turi turėti žemės, paruošti ją tinkamai ir apsėti. Grūdas ore neauga ir neduoda vaisiaus, nes tokia yra jo prigimtis. Jam reikia žemės, ir geros žemės, nes tik gera žemė duoda šimteriopą vaisių.

Dangiškos gyvybės grūdui reikia dirvos, kad galėtų augti ir nešti vaisių, o tą dirvą sudaro ne toji žemė, kurią mindžioja mūsų kojos, bet žmogaus širdis. Pats Išganytojas lygino savo širdį grūdui, o žmogaus širdį prie žemės: *"Sėkla — Dievo žodis. O kas krito į gerą žemę, tai tie, kurie klauso žodžio, jį palaiko tikrai geroje širdyje ir neša vaisiaus kantrume"*, Luko 8, 15.

Vaisius čia sudaro Dievo ir artimo meilės darbai, kuriuos žmogus dirba, jeigu turi Dievą savo širdy. Dievas, sutverdamas žmogų sulyg savo paveikslu ir panašumu, davė jam tuo pačiu ir galėjimą dirbti tokius darbus, kokius Dievas dirba, tik, žinoma, mažesniu mastu. Dievas, sutvėręs pasaulį, jį valdo, tvarko, gaivina, žodžiu daro gera sutvėrimams. Žmogus, tapdamas Dievo paveikslu, gavo valdžią šioje žemėje tuo tikslu, kad ją valdytų tvarkytų ir darytų gera visiems sutvėrimams, žemesniems už save, kad atstovautų Dievą žemėje ir būtų jo apvaizdos įrankis, todėl Dievas, sutverdamas žmogų, šitaip kalba: *"Sutverkime žmogų į mūsų paveikslą ir mūsų panašumą, ir jis tevaldo jūros žuvis, ir dangaus paukščius, ir žvėris, ir visą žemę, ir visus slankiojančius, kurie kruta žemėje"*, Prad. 1, 26.

Kad žmogus galėtų atlikti Dievo skirtus darbus, reikia, kad jis turėtų Dievo gyvybę savyje, nes ir žmogus tik tada

atlieka žmogiškus darbus, kai turi žmogišką gyvybę, jos netekęs, gali tik pūti, bet žmogiškų darbų atlikti negali.

Kai žmogus nusidėjo, prarado Dievo paveikslą savyje, o tuo pačiu prarado ir galią dirbti Dievo darbus. Liko jame tik Dievo panašumas, kurį šėtonas panaudojo, kad galėtų išgriauti Dievo karalystę žemėje, kad žemę paverstų pragaru, kur nėra nei ramybės, nei tvarkos, nei meilės, kur viešpatauja mirties šešėlis ir gyvena amžinas baisumas, anot patriarcho Jobo, Jobo 10, 22.

Tai Dievas, norėdamas visa tai atitaisyti, sėja į žmogaus širdį dangiškos gyvybės sėklą, kad ji augdama verstų žmogų dirbti dangiškus darbus ir daryti žemę panašią į dangų, o ne į pragarą. Štai vaisiai, kokių Dievas laukia iš savo sėjos.

2. DANGIŠKAI SĖJAI REIKIA DAUG ŽEMĖS

Kiekvienas ūkininkas norėtų sulaukti didelio derliaus, nes javai jo turtas, bet tam tikslui maža gerai įdirbti žemę, reikia kad žemės būtų daug, nes mažas žemės sklypas, nors būtų geriausiai prižiūrimas, vis vien nepripils aruodų.

Dangiškasis žemdirbys norėtų pripilti savo dangiškus aruodus javais, žmonių gerais darbais, todėl jis nori turėti daug laukų ir nori turėti juos visus apsėtus jo žodžio grūdais: *"Aukite ir dauginkitės ir pripildykite žemę"*, įsakė Dievas pirmiesiems tėvams, juos sutverdamas (Prad. 1, 28).

Tuos naujus laukus, tas naujas širdis, kurios turi būti apsėtos Dievo žodžiu, paruošia moterystė, todėl moterystė yra iš Dievo, o ne iš piktosios dvasios ir turi tarnauti Dievui, jo karalystės plėtimui žemėje, o ne pagedusiems žmonių geiduliams ir turi būti Dievo valdžioje ir Bažnyčios priežiūroje, o ne šio pasaulio valstybių ir jų pagedusių atstovų, nes jie tvarko moterystę pagal savo ištvirkusius palinkimus ir nukreipia nuo pirmykščio tikslo, kurį Dievas jai yra skyręs.

3. DANGIŠKAJAI SĖJAI REIKIA GEROS ŽEMĖS

Išganytojas, kalbėdamas apie dangišką sėją, kreipia klausytojų dėmesį į tai, jog tik gera žemė nepražudžiusi pasėto grūdo ir davusi šimteriopą vaisių, norint tad gauti gausų derlių, reikia rūpintis gerai įdirbti žemę ir auginti pasėtą grūdą. Tą darbą atlieka katalikiškoji šeima ir katalikiškoji mokykla.

a. Katalikiškoji šeima

Kol žmogaus širdis nebuvo apsėta dangiškos gyvybės sėklomis, nebuvo reikalo kreipti daug dėmesio į šeimą ir į moterystę, per kurią susidaro šeima, todėl Sename Įstatyme dėl žmonių širdies kietumo buvo atsiradę moterystėje daug kenksmingų laisvių, daug palaidumo, kuris gadino ir ardė šeimos gyvenimą. Buvo atsiradusi daugpatystė, išsiskyrimai, kurie ėjo ne iš Dievo, bet iš kietumo žmonių širdies, nes žmonės nenorėjo vykdyti Dievo įstatymo.

Toks moterystės ir šeimos sutvarkymas negalėjo pasilikti Naujame Įstatyme, nes reikėjo, kad toji šeima būtų saugotoja ir globėja tos dangiškos gyvybės, kuri būna sėjama vaiko sieloje per šv. krikštą. Išganytojas išaukštino moterystę ir padarė ją sakramentu, kad joje gyvenantieji gautų visokeriopos pagalbos eiti savo pareigas. Panaikino daugpatystę, divorsus ir pastatė tame augštume, kuriame Dievas ją sukūrė dar rojuje.

Krikščioniškoji tad moterystė yra sakramentas, o jos tikslas ne žmonių žemiškoji gerovė, bet dangiškos gyvybės auginimas, Dievo karalystės platinimas žemėje, savos rūšies apaštalavimas, tinkamas žemės paruošimas, kad dangiškosios gyvybės sėkla, pasėta naujose širdyse, nebūtų naikinama, bet kad būtų auginama, kol subręs visiškai ir pajėgs gyventi savistoviai.

Šv. Tomas Akvinietis lygina krikščioniškąją šeimą su motinos viduriais. Motinos viduriuose užsimezga ir auga vaiko kūnas ir tol jis ten būna, kol neužauga, kad galėtų

jau vienas gyventi savistoviai. Kai pasiekia tą tobulumo laipsnį, atsiskiria nuo vidurių ir pradeda savo nepriklausomą gyvenimą. Panašiai yra su žmogaus siela. Iš Dievo rankų ji išeina visiškai silpna, be jokių žinių, be jokių troškimų, lyg baltas popieris, kuriame nieko nėra parašyta. Susidurdama su kūnu ir tapdama žmogaus prigimties dalimi, susitepa ir užsitraukia gimtąją nuodėmę. Reikia tad ypatingos globos, ypatingo rūpestingumo, kad toji siela gautų dangišką gyvybę, kad ją tiek išaugintų, kad galėtų savistoviai gyventi ir eiti prie Dievo vien Bažnyčios globojama. Tai turi atlikti šeima, todėl Bažnyčia gina šeimos teises ir pareigas su didžiausiu rūpestingumu, draudžia divorsus, neduoda palaiminimo maišytoms moterystėms, kovoja su pasaulinėmis valdžiomis, kurios kišasi į šeimos reikalus ir ardo Dievo nustatytą tvarką.

Daug yra šiandien žmonių, kurie visiškai nesupranta kilnaus, švento ir aukšto šeimos tikslo, ardo ją divorsais, ginčais, nesutikimais, ištvirkimais, paversdami ją ne Dievo, bet pragaro įstaiga.

Išardyta šeima, arba sukurta ne sulig Dievo įstatymais negali užmegsti, auginti ir globoti dangišką gyvybę, o jei kartais toji gyvybė ir būna pasėta, tai ją sunaikina, kaip kad užsėlius sunaikina audros, potviniai ir lietūs.

Šėtonas, norėdamas sunaikinti Dievo karalystę žemėje, puola moterystę ir ardo šeimas. Suprasime, kodėl visi revoliucininkai, maištininkai, užgrobę valdžią kokiame krašte, puola naikinti ir šeimą, nes tenai yra Dievo karalystės užuomazga, o jie juk yra šėtono karalystės šalininkai ir darbininkai. Kodėl jie puola tikėjimą ir Bažnyčią, yra aišku: Bažnyčia yra Dievo karalystė, o šėtonas yra amžinas tos karalystės priešas. Jeigu dabar lygiu įnirtimu puola ir šeimą, reiškia, kad šeima yra artimame santykyje su Dievo karalyste, tai yra didelis sakramentas Kristuje ir Bažnyčioje.

b. Mokykla ir mokytojai

Mokykla ir mokytojai yra šeimos pagelbininkai, jie turi padėti auginti ir auklėti dangišką gyvybę, todėl Bažnyčia lygiu rūpestingumu ima savo globon mokyklą, kaip ir šeimą. Ji reikalauja, kad katalikai tėvai auklėtų savo vaikus katalikiškose mokyklose, kad mokyklų vedėjai visu uolumu prisidėtų prie katalikiško jaunuomenės auklėjimo, o tas katalikiškas auklėjimas skiriasi nuo nekatalikiškų tuo, kad svarbiausiu savo tikslu laiko tos gyvybės auginimą, kuri buvo suteikta per šv. krikštą. Kuomet Bažnyčia nėra tikra, kad pakrikštytas kūdikis bus katalikiškai auginamas, atsisako suteikti jam krikštą, nes mažiau žalos yra tada, kai žmogus lieka nekrikštytas, negu pakrikštytasis būna nekatalikiškai auklėjamas.

Matydami, kaip mūs Išganytojas brangina pasėtą dangišką gyvybę į žmogaus širdį, kaip Bažnyčia rūpinasi ją apsaugoti nuo numarinimo, atgaivinkime ir mes savyje uolumą padėti kitiems žmonėms tą gyvybę surasti, o surastą auginti ir tobulinti, nes pagal mūs Išganytojo pažadą tas bus didelis dangaus karalystėje, kas kitus mokys. Prašykime Viešpaties apaštalavimo dovanos.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors Tu esi turtingas, bet džiaugiesi pelnu; nors neesi godus, bet reikalauji nuošimčių iš Tavo suteiktų gėrybių, todėl Tu baudi neištikimą tarną, kuris grąžina Tau suteiktą talentą be uždarbio. Tu esi tas vynininkas, kuris trokšta sulaukti daug vynuogių iš savo vynuogyno, todėl liepi nugenėti nevaisingas šakeles, mesti jas į ugnį ir sudeginti, o vaisingas Tu apvalai, kad daugiau vaisiaus atneštų. Tu esi tas žmogus, kuris, turėdamas savo vynuogyne fygų medį, ateini ieškoti vaisiaus, o nerasdamas liepi iškirsti, kad be reikalo neužimtų žemės. Tu esi tas Viešpats, kuris užveisei vynuogyną derlingam kaubury, aptvėrei jį ir išrinkai iš jo akmenis, pasodinai jame rinktinių daigų, jo viduryje pastatei bokštą, padirbai jame spaustuvą ir laukei, kad užaugtų vynuogių, bet sulaukei rūkštuogių.

Todėl Tu liepei sugriauti visas vynuogyno tvoras ir sienas, kad visi galėtų jį mindžioti, kad neravėtas apaugtų usnimis ir erškėčiais, įsakei net debesims, kad ant jo lietaus nelytų. Baimė mus apima, Viešpatie, skaitant šiuos palyginimus, nes visi jie mums sako, ką žadi padaryti su neištikimais tarnais, su nevaisingais medžiais, su netikusiu vynuogynu; žadi surišti neištikimo tarno kojas ir rankas ir mesti į kalėjimą, kur bus verksmo ir dantų griežimo; žadi iškirsti nevaisingus medžius ir mesti į ugnį; žadi apleisti vynuogyną, atimti jam visas apsaugas, kad būtų visų minamas ir niekinamas. O kas iš mūsų išdrįs pasakyti, jog esąs ištikimas tarnas, ar pakankamai vaisingas medis, tuo labiau, kad ir Tavo Sūnus draudė mums taip apie save manyti, sakydamas: *"Atlikę visa, kas jums paliepta, sakykite: Esame nenaudingi tarnai; darėme ką turėjome daryti"*, Luko 17, 10. Taigi, Viešpatie, negalime pasitikėti nei mūsų darbais, nei mūsų nuopelnais, kad galėtume Tau patikti ir skaityti save tąja gerąja žeme, kuri duoda šimteriopą vaisių. Lieka tad mums vienas Tavo gailestingumas, kuris gali padaryti iš akmenų Abraomo sūnus, kuris gali paversti kiečiausią uolą gera ir derlinga žeme, taigi mes juo pasitikime ir prie jo šaukiamės, prašydami, kad pašalintumei iš mūs širdies dirvos visus erškėčius ir piktžoles, kad išpurentum ją ir pasėtumei dangiškos gyvybės sėklą, o mes, Tau padedant, jos nepražudysime ir auginsime tuos vaisius, kurių Tu lauki iš savo sėjos. Kadangi Tu, Viešpatie, daug gero darai žmonėms kitų rankomis, panaudok ir mūs rankas ir palaimink jas, kad galėtume paruošti ne vieną širdį prie Tavo dangiškos sėjos.

Pasižadame šiandien padaryti ką nors gero mūsų artimui, ypatingai žodžiu ar pavyzdžiu pakreipti jo širdį prie Tavęs.

APIE DANGIŠKOS GYVYBĖS SĖJIMĄ

Trečioji savaitė po Velykų

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas pasirodė vienuolikai apaštalų Galiliejoje ir davė jiems įgaliojimus skelbti evangeliją, krikštyti ir mokyti žmones laikytis viso, ką buvo jiems įsakęs: „Eikite tat ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs.“ Mato 28, 19-20.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad, pildydami šv. Povilo įsakymą, žiūrėtume į apaštalus ir jų įpėdinius kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių teikėjus (I Kor. 4, 1).

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKĄ GYVYBĘ REIKIA SĖTI

Kiekvienas žemdirbys žino, jog neužtenka įdirbti žemę ir paruošti ją sėjai, reikia ją apsėti, jeigu nori sulaukti derliaus. Sėti reikia tos pačios rūšies javus, kokių laukiame užaugančių, jei sėsime piktžoles, piktžoles ir piausime, o ne kviečius, todėl ūkininkai ir rūpinasi, kad pasėtų į žemę gerą sėklą, nes tik iš geros sėklos galime tikėtis gero derliaus.

Toji taisyklė tinka ir dvasiškam žmogaus gyvenimui, tai norėdami sulaukti dangiško gyvenimo vaisių, turime to gyvenimo sėklas pasėti į žmogaus širdį, nes sėdami žemiško gyvenimo sėklas, tik žemiškų vaisių galėsime ir tikėtis.

Klausimas kyla, kas turi rūpintis ta sėja ir iš kur imti sėklos, kad neapsiriktume taip svarbiame reikale.

Moterystė ruošia dirvą dangiškos gyvybės sėjai, kartu

su mokykla ji augina pasėtąjį grūdą ir saugoja nuo sunaikinimo, tačiau pati moterystė to grūdo nesėja, ji, kaip daržas, turi gauti daržovių daigų, kitaip daržas liks tuščias ir nieko neužaugs.

Kristus pirmutinis atnešė dangiškos gyvybės sėklų žemėn ir jis pirmutinis pradėjo jas sėti į žmonių širdis, lygindamas save į sėjėją: *"Sėjėjas išėjo savo sėklos sėtų"*, Luko 8, 4.

2. APAŠTALAI GAUNA ĮGALIOJIMŲ TĘSTI TĄ SĖJĄ TOLIAU

Kad sėjos darbas nesustotų amžiams bėgant, kad dangiškoji gyvybė neišsektų žemėje, mūsų Išganytojas išrinko dvyliką apaštalų, vadžiojo juos su savim per trejus metus ir mokino dangiškos daržininkystės, kad vieniems žmonėms mirštant, kitiems gimstant, dangiškos gyvybės sėkla patektų į naujas širdis.

Atsisveikindamas su apaštalais Išganytojas davė jiems visus įgaliojimus, kurių reikia dangiškos gyvybės sėjimui ir ugdymui, kitaip sakant į apaštalų rankas sudėjo tos gyvybės sėklas.

Trejopa valdžia buvo suteikta apaštalams, kad galėtų išpildyti jiems uždėtas pareigas.

a. Galia skelbti evangeliją

Dievo žodis turi paruošti žmogaus sielą, kad ji galėtų priimti dangiškos gyvybės sėją, todėl Išganytojas liepia apaštalams pirmiausia skelbti evangeliją, o paskui jau krikštyti, kad žmonės žinotų kokiam tikslui tas krikštas jiems yra teikiamas, kad galėtų jį branginti, jo trokšti, o priėmę, atlikti pareigas, kurias krikštas uždeda.

Tačiau, kad evangelijos skelbimas išeitų žmogui į naudą, kad tikrai paruoštų jo sielą dangiškam gyvenimui, reikia: 1. Evangelijos žinojimo, nes negali mokytojas mokyti kitų to, ko jis pats nežino. Tą sąlygą Išganytojas atliko,

vedžiodamas su savim apaštalus tris metus ir duodamas jiems progos išgirsti visus pamokymus, pamatyti visus stebuklus. Antra, skelbti įgaliojimo, kuris yra ne kas kita, kaip paliudijimas, jog skelbėjas tikrai žino tai, ką jis skelbia, jog galima juo pilnai pasitikėti. Todėl ir valstybės, pirm skirdamos žmones į atsakomingas pareigas: mokytojo, gydytojo, inžinieriaus, egzaminuoja kandidatus, kad įsitikintų, ar jie gerai yra pasiruošę savo pareigoms, nes valstybė ima atsakomybę už jų darbus. Jei kas imasi atsakomingo darbo be tokio įgaliojimo, yra baustinas, nes jis gali padaryti skriaudą kitiems, nemokėdamas dirbti atsakomingo darbo. Išganytojas davė įgaliojimą apaštalams skelbti evangeliją, o tuo priėmė sau atsakomybę už jų skelbimą. Reikia: 3, neklaidingumo. Jeigu apaštalai ateina Dievo vardu ir jo vardu skelbia jo mokslą, o iš kitos pusės Dievas uždeda pareigą visiems to žodžio klausyti, tai reiškia, kad Dievas apsidraudė, kad apaštalai, skelbdami evangeliją, nesuklystų, nes suklysdami blogai atstovautų Dievą, o, iš kitos pusės, mes būtume verčiami klausyti klaidos, kaip Dievo žodžio. Išganytojas suteikė apaštalams ir tą dovaną, atsiųsdamas šv. Dvasią, statydamas savo Bažnyčią ant uolos, kad pragaro vartai jos nenugalėtų ir žadėdamas būti su jais iki pasaulio pabangai.

b. Galia dalinti šv. sakramentus

Kadangi dangiška gyvybė yra tikros rūšies gyvybė, visai skirtinga nuo žemiškos žmogaus gyvybės, o tikrą gyvybę gali sukurti vienas Dievas, žmogus negali sutverti nė mažiausio vabalėlio, todėl vienas evangelijos skelbimas negali dar pasėti žmogaus sieloje dangiškos gyvybės, reikia paties Dievo visagalio veikimo, kad toji gyvybė prasidėtų žmogaus sieloje.

Čia tik Dievas galėjo nustatyti sąlygas, kuriomis jis suteiks žmogui tą gyvybę, ir tas sąlygas jis nustatė, įsteigdamas šv. sakramentus, ir jų dalinimą pavesdamas apaštalams.

c. Galia ganyti žmones

Žmogus, atgimęs per šv. krikštą, turi pakeisti savo gyvenimą, nes senasis žmogus yra miręs, iš vandens yra išėjęs naujas. Šv. Povilas ir kiti apaštalai nuolat primindavo tą tiesą pirmiesiems krikščionims ir reikalaudavo iš jų griežtai tos gyvenimo atmainos, o neklusniems bausmes uždėdavo.

Toks apaštalų elgesys būtų buvęs nesuderinamas su jų pareigomis, jeigu būtų gavę tik dvejopą valdžią, būtent skelbti evangeliją ir dalinti šv. sakramentus, tuomet visas evangelijos mokslas būtų pasidaręs ne kas kita, kaip įvairių patarimų rinkinys, kurių galima klausyti arba neklausyti, vienus priimti, kitus atmesti, kaip kad klaidatikiai daro.

Tiesa, yra evangelijoje patarimų, kurie nevaržo visų žmonių, kurie yra palikti tiems, kurie ieško tobulesnio gyvenimo, kaip neturtas, skaistybė, klusnumas, kuriais remiasi vienuoliškas gyvenimas. Tačiau už daugumos tiesų nevykdymą gresia amžinosios pražūties bausmė. *"Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, tas bus pasmerktas"*, sakė Išganytojas siųsdamas apaštalus skelbti evangeliją (Morkaus 16, 16). Apaštalams tad duota pareiga apsakinėti evangeliją, todėl jaustųsi baustini, jei jos neskelbtų. *"Nes jei aš skelbiu evangeliją,* sako šv. Povilas, *nėra man iš to garbės; tai yra mano pareiga, ir deja man, jei aš neskelbčiau evangelijos"*, I Kor. 9, 16. Žmonės turi pareigą klausyti apaštalų skelbimo. *"Kas jūsų klauso, tas manęs klauso,* sako Išganytojas, *kas jus niekina, mane niekina. O kas mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs"*, Luko 10, 16.

Kad apaštalai galėtų eiti savo pareigas, Išganytojas suteikia jiems galios ganyti žmones, ganyti jų sielas, globoti dangišką gyvybę, pasėtą jų sielose, leisti įstatymus, kurti ceremonijas, vienu žodžiu daryti visa, kas bus reikalinga tos gėrybės palaikymui. *"Iš tikrųjų, sakau jums, ką tik jūs*

surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atrišite žemėje, bus atrišta ir danguje", Mato 18, 18.

Tuos įgaliojimus yra gavę ne visi žmonės, o tik apaštalai, nes ne visi žmonės vaikščiojo visą laiką kartu su Kristum, ne visi girdėjo jo mokslą, ne visi buvo paskirti būti jo prisikėlimo liudininkais, todėl Išganytojas, prisikėlęs, pasirodė ne visai tautai, o tik iš anksto paskirtiems liudytojams, kaip kad šv. Petras ir dėsto susirinkusiems Kornelijaus šimtininko namuose, priėmusiems krikštą iš jo rankų ir tapusiems pirmaisiais krikščionimis iš pagonių.

Apaštalai mirdami nepasiėmė su savim savo įgaliojimų, bet juos paliko vyskupams ir kunigams. Kunigystės tad sakramentas yra ne kas kita, kaip Kristaus įgaliojimai vesti žmones prie Dievo, sėjant į jų širdis dangiškos gyvybės sėklas. Moterystė ruošia dirvą tai sėjai, gamina naujas širdis, naujus laukus, o kunigystė sėja pilnomis saujomis tą sėklą, kurią mums atnešė iš dangaus patsai Išganytojas ir liepė ja apsėti visas žmonių širdis.

Žiūrėkime tad į kunigus kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių teikėjus, iš jų rankų imkime tas dovanas, kurias Išganytojas paliko žemėje, o išsaugosime dangišką gyvybę pasėtą mumyse per šv. krikštą.

ŠIRDIES ŽODIS. Iš Tavęs, Viešpatie, yra išėjusi kiekviena gyvybė, kurią matome žemėje, nes Tu sutvėrei ir lauko žoles, ir medžius, ir visokios rūšies gyvulius, pagaliau ir patį žmogų, o žmogus savo išmintimi ir galybe nesugeba sutverti nė mažiausio vabalėlio. Kad toji gyvybė, suteikta žemei, nežūtų, bet išsilaikytų, gyviems daiktams mirštant, Tu įsakei, idant jie augintų ne tik vaisius pagal savo veislę, bet ir sėklas, iš kurių paskui išaugtų nauji gyviai mirusiųjų vieton. Panašiai padarei, Viešpatie, ir su ta gyvybe, kurią Tavo Sūnus atnešė mums žemėn ir pasėjo į žmonių širdis. Su tuo tik skirtumu, kad tos dangiškos gyvybės sėklas Tavo Sūnus sudėjo į apaštalų ir jų įpėdinių rankas ir liepė eiti į visą pasaulį ir sėti jas iki pasaulio pabaigai. Ne visi tad

žmonės yra gavę sėjimo galybę ir valdžią, o tik tie, kuriuos Tavo Sūnus išrinko iš pasaulio ir kuriems uždėjo tą pareigą. Kadangi nieks negali imti sau valdžios, bet tik tas, kurs yra Tavo šaukiamas, kaip Aaronas, anot tautų apaštalo žodžių, todėl tie visi, kurie sakosi esą dangiškos gyvybės sėjėjais, bet Tavo nepašaukti ir neįgalioti, yra netikri pranašai, jie klaidina tuos, kurie jų klauso; yra debesys be vandens, kurie apgauna laukiančius lietaus; yra viešų vietų stovylos, kurios, nors panašios į žmones, bet nėra žmonėmis, yra akmenys ar keto gabalai; yra teatro vaidintojai, kurie vaidina karalius, vadus ar šiaip garsius žmones, bet jais nėra. Kad tokiam svarbiam reikale, kaip dangiškos gyvybės gavimas, nebūtume suvedžiojami ir apgaudinėjami, Tu įkvėpei Tavo Sūnų įsteigti Bažnyčią ir joje sudėti visus išganymo turtus, suteikti visas galias ir įgaliojimus, kurių reikia dangiškos gyvybės sėjimui, auginimui ir apsaugojimui nuo sunaikinimo. Kas tad, Viešpatie, ateina pas mus Tavo Bažnyčios vardu ir jos vardu sėja į mūsų širdis dangiškos gyvybės grūdus, tas yra tikras sėjėjas, jis sėja tikrą kviečio grūdą, o ne piktžoles, Tu laimini jo sėją, Tu ją laistai savo malone ir duodi augimą, o piūties metu surinksi į savo kluonus, o piktžolių vaisius suriši į ryšulius ir paskirsi sudeginimui. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes iš tolo bijotume netikrų pranašų, kad saugotume savo širdį nuo jų sėjos, kaip kad saugojame savo akis nuo kiekvienos dulkės, kad žiūrėtume į apaštalus ir jų įpėdinius, į katalikų Bažnyčios sėjėjus kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių teikėjus.

Pasižadame šiandien melstis ypatingu būdu už katalikų Bažnyčios dvasiškiją, kad, nors pragaro vartų kliudoma, nugalėtų sunkenybes ir apsėtų dangiškos gyvybės grūdais didžiausius žmonių širdžių plotus.

APIE TIKRĄJĄ KULTŪRĄ

Trečioji savaitė po Velykų

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas mus įspėja, idant labiau būtume susirūpinę savo sielos reikalais, negu kūno ir daugiau brangintume dvasiškus turtus, negu šio pasaulio, sakydamas: „Nes ką padėtų žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, o savo sielai kęstų nuostolį? Arba ką žmogus duos savo sielai atvaduoti?“ Mato 16, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad neapsiriktume rinkdami turtus šiame pasaulyje, kad neprisirinktume turtų be vertės, kuriuos reikės apleisti mirties valandoje, bet kad augindami dangišką gyvybę savyje, turtingi pasidarytume tais turtais, kurie yra amžini.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGAUS LANKSTUMAS

Nė vienas šio pasaulio gyvis lavinimu negali būti padaromas geresnis tokiame aukštame laipsnyje, kaip žmogus. Tuo atžvilgiu jis yra panašus į marmuro gabalą, iš kurio artisto ranka gali iškalti gražiausią stovylą, o gali iškalti ir biauriausią. Kol tas akmuo guli laukuose, niekas į jį nekreipia dėmesio, bet tegul artisto ranka jį paliečia, jis virsta gražia stovyla, kuri traukia žiūrovų akis ir teikia pasigėrėjimo.

Panašiai yra su žmogumi. Kol jis nėra išauklėtas, kol jis yra laukinis, mažai kas kreipia į jį dėmesį, bet tegul paliečia jį auklėtojo artisto ranka, jis pasidaro tarsi ne tas

žmogus, gauna tokių ypatybių, kurios jį daro pageidaujamu ir brangintinu, didina jo veiklumą, galybę, o su ja jo laimę ir džiaugsmą.

Nieko panašaus negalima padaryti su gyvuliu, nors cirkų savininkai daug deda pastangų pasipelnymo tikslais, kad išmokintų gyvulius tokių nepaprastų darbų ir tuom pritrauktų žiūrėtojų minias. Šunelį galima išmokyti šokinėti per virvelę, arba atnešti pamestą daiktą, bet negalima išmokyti nei kalbėti, nei rašyti arba skaityti, žodžiu, žmogiškų darbų.

Žmogus pralenkia gyvulius savo lankstumu todėl, kad turi dvasią, taigi lankstumo priežastis yra jo dvasia, o ne kūnas, nes kūną lavindami ne daug ką geresnį padarysime, nepadidinsime nei jo ūgio, nei akies gerumo, nei kojų greitumo, todėl Išganytojas ir kreipia į tai apaštalų dėmesį, klausdamas: *"Kas iš jūsų savo rūpesčiu gali padidinti savo ūgį vienu mastu"*, Luko 12, 25.

Visai kitaip dalykai stovi su žmogaus dvasia. Ji, būdama sutverta sulyg Dievo paveikslu ir panašumu, turi neribotą talpumą, tarsi kokią bedugnę, kurios negali užpildyti nė vienas sutvėrimas. Protas neturi ribų tiesos siekime, nėra žemėje tokios tiesos, kuri galėtų užpildyti protą visiškai, kad, ją pasiekęs, nieko daugiau negalėtų priimti, kaip kad indas, pilnas vandens, negali priimti daugiau nė vieno lašo. Valia ieško gėrio, tačiau tokio didelio, kokio nėra žemėje, nes, pasiekusi didžiausią žemišką gėrybę, ja pilnai nepasisotina, bet greit apsidžiaugia ir eina ieškoti naujų gėrybių, kaip kad žmogus, neprivalgęs, jaučia noro valgyti ir, pasitaikius progai, valgo.

Norint tad padaryti žmogų tikrai gerą, reikia panaudoti jo lankstumą, tol tašyti jį, tol kalinėti apie jį, kaip kad artistas kalinėja apie stovylą, kol netaps pilnu ir tobulu žmogum.

Dabar klausimas kyla: į ką tas tobulas žmogus turi būti panašus, nes ir artistas kalinėdamas apie savo stovylą

turi galvoje mintį, kurią nori išreikšti akmenyje. Į tą klausimą atsako mums patsai Išganytojas, sakydamas: *"Būkite tad tobuli, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas tobulas"*, Mato 5, 48. Žmogus tad turi duoti iš savęs dangiškojo Tėvo paveikslą ir panašumą, o kad tai atsiektų, turi panaudoti visą savo lankstumą ir kreipti Dievo linkui visas savo dvasios jėgas ir protą, kad jį pažintų, ir valią, kad jį mylėtų.

2. BAŽNYČIA YRA TAS ARTISTAS, KURIS TAŠO AKMENĮ IR DARO IŠ JO STOVYLĄ

Įžvelgę giliau į krikščioniškąjį gyvenimą, pastebėsime, jog Kristaus atliktas darbas žemėje siekia tikros žmogaus gerovės, suteikia jam tikrą kultūrą, padaro iš jo tikrą dangiško muziejaus stovylą, jeigu tik jis nesipriešina, bet pasiduoda tašymui. *"Aš atėjau,* sako Išganytojas, *kad turėtų gyvenimo ir apsčiau turėtų"*, Jono 10, 10.

Tašymo darbą Išganytojas, apleisdamas šį pasaulį, pavedė Bažnyčiai, suteikė jai visus dangiškus turtus, visus įgaliojimus, kad tęstų toliau žmonių tobulinimo darbą, sėtų į jų širdis dangišką gyvybę, augintų ją ir ruoštų žmones būsimam dangiškam gyvenimui vienybėje su Dievu. Bažnyčios tad įsakymai, potvarkiai, patarimai, jos šventės ir apeigos siekia vieno tikslo, būtent — dieviškojo gyvenimo žmogiškoje prigimtyje, kuris vienas daro žmogų tobulą ir laimingą.

Jei žmogus paniekins Dievo dovaną, jei nusikreips nuo Dievo ir eis ieškoti laimės ir savo tobulumo sutvėrimuose, padarys savo sielai amžiną nuostolį. Nors visą pasaulį laimėtų, nors susektų visas gamtos paslaptis, užvaldytų visas jos jėgas, suskaitytų visas žoles, vabalus ir žvaigždes danguje, žmogus nieko nelaimėtų. Todėl Išganytojas ir įspėja žmogų prieš panašią nelaimę, sakydamas: *"Ką padės žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, savo gi sielai kęstų nuostolį"*, Mato 16, 26.

Panašų Išganytojo įspėjimą randame ir kitoje vietoje,

kuris taip skamba: *"Vieno turtingo žmogaus laukas davė gausių vaisių. Jis manė sau vienas ir sakė: Ką čia daryti, kad neturiu kur sukrauti savo vaisių? Jis tarė: Štai ką padarysiu: išardęs savo klojimus, pasidarysiu didesnių ir tenai suvalysiu visa, kas man užderėjo, ir mano gėrybes. Tuomet aš sakysiu savo sielai: Mano siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų daugeliui metų; ilsėkis, valgyk, gerk, pokyliauk. Bet Dievas jam tarė: Paikas, šią naktį bus pareikalauta iš tavęs tavo sielos; kieno gi bus, ką tu prirengei? Taip yra tam, kurs sau krauna turtų, bet nėra turtingas pas Dievą"*, Luko 12, 16—21.

Tas prilyginimas tinka ne vien turtuoliams, kurie renka turtus ir juose mato savo galybę ir laimę, bet ir bedieviams, visokio plauko „kultūrininkams" ir visuomenių tvarkytojams bei veikėjams. Jie yra jau pripildę mūsų ausis visokios rūšies obalsiais, visokiais šauksmais apie kultūrą, pažangą iki apkurtimui. Jų kalba yra labai panaši į ano turtuolio kalbą: "Mūsų mokslai, mūsų išradimai, mūsų kultūra, mūsų pažanga atnešė gausių vaisių: mes išplėšėme gamtai jos paslaptis, mes žaibus suvaldėme, mes juos užkinkėme ir liepėme traukti mums vežimus, sukti mašinas, mes užkabinome žaibui laiškanešio krepšį ir liepėme išnešioti žinias po visą pasaulį, mes nugalėjome laiką ir erdvę, nugalėsime ir pačią mirtį .Mes prisidirbome tiek gėrybių, kad neturime kur jų dėti. Žinome, ką padarysime: sugriausime seną tvarką, išnaikinsime tikėjimą, bažnyčias paversime mūsų naujos kultūros sandėliais, paversime šokių salėmis, teatrais, pristatysime naujų įstaigų, sukrausime jose mūsų turtus ir sakysime: Mūsų siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų daugeliui metų; ilsėkis, valgyk, gerk, pokyliauk".

Paiki esate, atsako jiems Viešpats, nes šią naktį bus pareikalauta jūsų siela; kieno bus, ką esate prirengę? Kraunate sau turtus, manote esą turtingi, bet esate paskutiniai vargšai, nes pas mane, Jūsų Sutvėrėją, jūs neturite nieko. Turėsite apleisti savo kultūras, išradimus, savo gėrybes ir

eiti į tą pasaulį, kurio jūs nelaukėte, kurį jūs niekinote, kuriame nepasidėjote mažiausio turtų trupinėlio, tame tad pasauly reikės jums gyventi per amžius, reikės vargti vargą ir kęsti badą, kurio niekad ir nieku nenuraminsite.

Norėdami tad pagerinti, patobulinti savo gyvenimą, sėkite į jį dangiškos gyvybės sėklas, ieškokite pirmiausia dangaus karalystės ir jos teisingumo, o viskas bus pridėta, surasite tikrą kultūrą, padarysite tikrą pažangą, eisite Dievo link, nes amžinas gyvenimas, būtent tas, kuris niekad nenusibos, niekad neįsipyks, kuriuo gyvent žmogus norės amžinai, yra tame, kad pažintų mane vieną Dievą ir kurį aš siunčiau — Jėzų Kristų.

Paklauskime savo širdies, prie kokių gėrybių ji veržiasi, o pastebėję, jei prie netinkamų, skubinkime ją sustabdyti kol dar laikas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, sutverdamas žmogų, Tu uždėjai ant jo širdies neriboto Tavo didumo antspaudą, todėl kaip jūroje nematyti kraštų, taip žmogaus troškimuose nematyti ribų, kurių priėjęs žmogus pasakytų, kad nieko daugiau nenori, kad visi jo troškimai įvyko. Tik negalėjimas siekti sustabdo jo siekimus, bet nesustabdo jo troškimų, troškimai pasilieka ir, kuomet jie nėra patenkinti, atsiliepia skausmo, nuliūdimo, nuobodžio jausmais. Trūkstant kokio svarbaus daikto, žmogus linkęs yra manyti, jog nieko daugiau nenorėtų, kad tik surastų tą daiktą, kurio trūkumą taip giliai jaučia. Ligoniui atrodo, jei tik pagytų, tai jau nieko daugiau nenorėtų. Sveikatai sugrįžus, džiaugiasi žmogus kurį laiką, bet neilgai trukus atsiranda nauji reikalai, nauji troškimai, rūpesčiai, nauji skausmai, kurie užtrina džiaugsmą iš atgautos sveikatos. O tokia dalykų būklė yra visuose žmonėse, ar jis bus karalius, ar pavaldinys, turtuolis ar vargšas, mokytas ar nemokytas, tikintis ar bedievis, visi trokšta pagerinti, patobulinti savo gyvenimą; visi mato savo gyvenimo trūkumus ir labai norėtų juos išlyginti, visi todėl ir kalba apie pažangą, apie kultūrą. Ta-

čiau užpildę vieną tuštumą, patenkinę vieną troškimą, pajunta tuoj kitą, trečią, dešimtą ir taip toliau, be jokio galo ir krašto. Rodos, kad žmogaus širdis yra kokia bedugnė, kurios niekas negali užpildyti, todėl Tu, Viešpatie, apreikštu Tavo žodžiu įspėji žmogų, jog nepasisotins niekuomet akis regėjimu, nei ausis neprisipildys girdėjimu. Tai reiškia, kad ką mato akis, ką girdi ausis, tas neužpildo žmogaus širdies taip, kad nieko daugiau nenorėtų nei pamatyti, nei išgirsti. Visu kuo greit apsidžiaugia ir vėl pradeda jausti badą ir verčia žmogų ieškoti naujų įspūdžių, naujo maisto akims ir ausims. Toks nieku nepasitenkinimas yra didelė Tavo, Viešpatie, dovana, yra žmogaus didumo žymė, visokios pažangos ir tobulybės šaltinis, nelaimė yra tik tada, kai žmogus nori tą begaliniai didelę tuštumą užpildyti sutvėrimais ir į juos ima kreipti visas savo jėgas, todėl Tu jį įspėjai Tavo Sūnaus lūpomis, jog nieko nepadės žmogui, nors jis laimėtų visą pasaulį, nors suskaitytų visas žvaigždes danguje, visus vabalus, sužinotų visas gamtos paslaptis, o Tavęs, tų daiktų kūrėjo, nepažintų, nuo Tavęs atsitrauktų. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad nebandytume užpildyti savo širdies tuštumų sutvėrimais, bet prie Tavęs kreiptume visus mūsų troškimus ir Tavęs vieno ieškotume visu savo gyvenimu.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, sumažinti mūsų kūno reikalus, o išplėsti dvasios, kad nors vieną žingsnį padarytume Tavęs link, kuris esi amžina ir nevystanti gėrybė.

APIE DVIEJŲ GYVYBIŲ — DANGIŠKOS IR ŽEMIŠKOS SUGYVENIMĄ

Trečioji savaitė po Velykų

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas liepia pasitikėti dangiškuoju Tėvu ir ieškoti pirmiausia jo karalystės, o visa kita bus duota: „Nebūkite tad bailiai susirūpinę ir nesakykite: Ką valgysime, ar gersime, ar kuo apsirengsime? Nes visų tų dalykų labai ieško pagonys. Juk jūsų Tėvas žino, kad visa ta i jums reikia. Taigi iešokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta," Mato 6, 31-33.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties pasitikėjimo malonės, idant galėtume pašvęsti visas mūs jėgas jo karalystės ieškojimui, o rūpestį žemiškais reikalais jam pavestume.

MĄSTYMAS

1. DANGIŠKA GYVYBĖ NESKRIAUDŽIA ŽMOGAUS PRIGIMTIES, BET JĄ TOBULINA

Dangiška gyvybė, pasėta į žmogaus prigimties lauką per šv. krikštą, turi augti, kaip auga kiekvienas kitas grūdas, pasėtas į tą žemę, kurią mindžioja mūsų kojos. Bet grūdas augdamas ima sau maistą iš žemės, o tuo silpnina ir liesina ją, todėl reikia tręšti žemę laikas nuo laiko, kad palaikytų joje tą derlingumą, kurio reikia javų auginimui; jeigu gi netręšime, derlingumas kas metai mažės, o paskui ir visai dings, pasėtas grūdas neatneš jokio vaisiaus. Klausimas tad kyla, ar neatsitinka kas panašaus ir su žmogaus

prigimtimi, kuomet ji augina dangiškos gyvybės sėją? Ar nesumažėja jos našumas, jos jėgos ir tobulumas, kuomet ji atiduoda savo jėgas maistu dangiškai gyvybei, augančiai joje? Ar nereikia trėšti žmogaus prigimties, kaip kad trėšiamas yra laukas, kuris augina javus, kad palaikytų jos jėgas ir apsaugotų nuo sunykimo?

Viso pasaulio bedievybė ir laisvamanybė mano, kad taip, kad tikėjimas su savo mokslu ir reikalavimais varžo žmogaus prigimtį, sustabdo jos raidą, ėjimą pirmyn, kaip žiema sustabdo medžių augimą. Jų nuomone reikią naikinti žemėje visokį tikėjimą, reikią jį pašalinti pirmiausia iš viešo gyvenimo, iš mokyklų, teismų ir seimų, atskirti valstybę nuo Bažnyčios, neduoti jokios pagalbos Bažnyčiai ir jos mokykloms, suvaryti visą tikėjimą į privatų žmogaus gyvenimą, į šeimą, o paskui bedievišku vaikų auklėjimu mokyklose išvaryti jį ir iš ten. Štai kovos su tikėjimu programa, kurios laikosi viso pasaulio bedievybė.

Bažnyčia gi, imdama savo mokslą iš Dievo, įspėja žmoniją, jog tokia bedievių ir laisvamanių programa veda ją į dvejopą pražūtį, būtent į amžiną, kurioje bus prarasta amžinoji laimė, ir į žemišką, kurioje bus prarastos ir žemiškos gėrybės, neteks žmonija nei duonos, nei pastogės, nei drabužio, jei, klausydama bedievybės, pakels kovą prieš Dievą ir jo karalystę.

Nuo tokios nelaimės nori mus apsaugoti mūsų Išganytojas, todėl liepia ieškoti pirmiausia ne žemiškų gėrybių, kaip kad pagonys daro, o paskui juos ir bedieviai bei laisvamaniai, bet dangaus karalystės ir jos teisingumo, tuomet tik bus žmogui duotos ir tos gėrybės, kurių reikia jo prigimčiai, juk dangiškasis Tėvas geriau už mus žino, ko mums reikia, jis žino, jog be maisto, be pastogės ir drabužio negalėsime gyventi šioje žemėje, todėl, jei jis maitina ir rėdo ir dangaus sparnuočius, ir lelijas, ir visas kitas lauko žoles, neapleis ir žmogaus, kuris juk yra daug daugiau vertesnis, negu anie.

Kad suprastume, kaip brangus ir maloningas yra tas mūsų Išganytojo pamokymas, pažiūrėkime, kokiais keliais ateina mums žemiškos gėrybės, argi jos nė kiek nepriklauso nuo Dievo, argi jų siekime žmogus gali apseiti be Dievo pagalbos?

Pirmiausia, visa gamta su jos gėrybėmis yra ne žmogaus, bet Dievo padaras. Saulė su savo šviesa ir šiluma, kalnai su savo turtais, vandenys ir miškai su savo gyviais yra Dievo nuosavybė, o žmogus yra tik jų nuomininkas, nes ne žmogaus galybe saulė šviečia ir šildo, ne žmogaus jėgos supylė vandenis ir sukasė kalnus su jų turtais. Tai pirmoji tiesa, kurią bedievybė pražiūri, o tuo verčia žmogų savintis tai, kas jam nepriklauso.

Antroji tiesa, tai ta, jog gamta, nors labai yra turtinga, tačiau, pildydama Dievo tvarką, nieko veltui neduoda žmogui, žmogus turi ilgu ir sunkiu darbu gaminti reikalingas žemiškas gėrybes. Ir ne tik sunkiu darbu, bet ir bendru, reikia, kad milijonai žmonių suburtų savo jėgas į krūvą ir, taip dirbdami, bendromis jėgomis pasigamintų ko jiems reikia, nugalėtų gamtos jėgas ir užvaldytų tenai paslėptus turtus. Paimkime tik duonos kąsnį, kurį dedame į burną ir pažiūrėkime, per kiek rankų jis turėjo pereiti iki mus pasiekė: vienos rankos turėjo laukus dirbti, kitos sėti, kitos piauti, malti, kepti, todėl, valgydami duonos kąsnį, mes valgome daugelio rankų darbą. Nešiodami drabužį, gyvendami po pastoge, vartodami kokį įrankį, naudojamės ir vėl tūkstančių žmonių darbais, be kurių sutartinio darbo neturėtume gyvenime tų visų patogumų, kuriuos šiandien turime.

Kad žmonės galėtų sutartinai dirbti, reikia trijų dalykų: reikia ramybės, tvarkos ir darbo paskirstymo, nes ten, kur trūksta nors vieno iš tų trijų, dingsta visas bendradarbiavimas, žmonės nustoja gaminę naudingas žemiškas gėrybes, prasideda badas ir trūkumai visose gyvenimo srityse. Štai kodėl Bažnyčia deda į savo vaikų lūpas šį reikšmingą šauksmą: *"Nuo maro, bado, ugnies ir karo gelbėk mus,*

Viešpatie". Kada išnyksta iš žmonių gyvenimo tvarka, ar ramybė, prasideda sumišimas, kovos, revoliucijos, karai, o paskui juos eina ir ugnis, ir badas, ir maras, žodžiu mirtis.

Visa tai plaukia iš žmogaus pagedusios prigimties, iš septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų: iš puikybės, godumo, paleistuvystės, apsiryjimo - girtybės, pykčio, pavydo, tingėjimo; kas tad pajėgs išgydyti iš jų žmogaus prigimtį, tas sustabdys visas revoliucijas ir karus, o su jomis ir marą, ir badą ir ugnį, tas suteiks neapsakomą žemiškų gėrybių kalną žmonijai.

Bet kas tai padarys? Kas pagydys žmogų iš jo dvasios ligų? Bedievybė neturi tam jokių vaistų: apeikime visus viso pasaulio gydytojus, sugerkime visus jų siūlomus vaistus, o nepasigydysime nei iš puikybės, nei iš godulystės, nei iš kitų mūsų dvasios ligų. Lieka tad viena Dievo malonė, toji dangiškoji gyvybė, kuri būna pasėta į mūsų širdis per šv. krikštą, ji naikina, augdama, visas mūsų dvasios ligas, iš kurių plaukia visos nelaimės ir amžinybėje ir čia, žemėje, todėl Išganytojas ir liepia mums ieškoti pirmiausia Dievo karalystės ir jos teisingumo, reiškia vaistų, kurie turi pagydyti mūsų prigimtį, o kada bus pagydyta mūsų prigimtis, nestigs jai žemėje nei duonos, nei pastogės, nei drabužio, visa tai bus pridėta.

Dangiškoji tad gyvybė ne tik nenaikina žmogaus prigimties, bet ją gydo, tobulina ir suteikia visa, ko jai reikia. Bedievybė, atitraukdama žmogų nuo Dievo, atimdama jam dangišką gyvybę, kursto jame piktus geidulius, didina jo dvasios ligas ir tuo būdu sėja nelaimes ir mirtį.

Iš to matosi, jog Dievas yra didžiausias žmonijos geradaris, o bedievybė didžiausias jos priešas ir skriaudėjas.

2. SVEIKA ŽMOGAUS PRIGIMTIS PADEDA AUGTI DANGIŠKAI GYVYBEI

Išganytojas, duodamas prilyginimą apie sėją, kreipia klausytojų dėmesį į tai, jog tik gera žemė yra davusi vaisių,

užauginusi pasėtą grūdą, kitos gi žemės, kaip toji, kuri buvo šalia kelio, uolota ir apaugusi erškėčiais prapuldė kritusią į ją sėklą.

Kitoje vietoje Išganytojas moko apaštalus nemėtyti to, kas šventa, šunims ir kiaulėms, sakydamas: *"Neduokite to, kas šventa, šunims ir nemeskite savo perlų ties kiaulėmis, kad kartais jų nesumindžiotų savo kojomis ir apsigręžusios jūsų nesudraskytų"*, Mato 7, 6.

Iš to mūsų Išganytojo pamokymo matosi, jog žmogus, kuris yra taip sudarkęs savo žmoniškumą ir daugiau yra panašus į šunį ar į kiaulę, negu į žmogų, neužaugins pasėtos jame dangiškos gyvybės, bet sunaikins ją, pamins po kojų ir atsigręžęs sudraskys patį sėjėją, todėl neverta nei eikvoti dangiškos gyvybės perlų.

Dangiškoji tad ir žemiškoji žmogaus gyvybės, gyvendamos drauge, viena kitą remia, gaivina ir tobulina, kaip dvasia gyvendama kūne augina ir tobulina kūną, kuomet gi jį apleidžia, kūnas ima gesti. Panašiai genda žmogaus prigimtis, netekusi dangiškos gyvybės.

Klauskime dabar savęs, ko mes pirmiausia ieškome žemėje, ar Dievo karalystės ir jos teisingumo, ar — su pagonimis žemiškų gėrybių.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug skiriame laiko, jėgų ir rūpesčių, kol surandame duonos, pastogę ir drabužį, o suradę, nerimstame, tik vėl rūpinamės, planuojame ir galvojame, ką valgysime rytojaus dieną, už metų, o net už dešimties ir už šimto metų, norėtume jau šiandien užsitikrinti, kad mūsų ainiams nepritrūktų duonos, kuomet mūsų kaulai ilsėsis kapuose. Tas duonos ir žemiškos gerovės rūpestis taip užpildo mūsų širdį ir mintis, jog mūsų sielos išganymas, Tavo karalystės reikalai žemėje būna užmiršti, arba nustumti į paskutinę vietą, todėl dažnai neturime nei laiko, nei galimybės jais rūpintis, o tuo padarome sau tokį didelį nuostolį, kurio nieks nepajėgs išlyginti, nes surinktas gėrybes apleidžiame mirties valandoje, o į kitą pasaulį, ku-

riame mums reikės gyventi per amžius, žengiame tuščiomis rankomis, nieko nepasirinkę, nieko nepasidėję, todėl turėsime vargti vargą ir skurdą ir kentėti amžiną badą. Bet yra, Viešpatie, tarp mūsų ir tokių, kurie nepasitiki Tavo pažadėjimais, kurie taip yra pamėgę žemiškas gėrybes, jog griežtai atsisako rūpintis dangiškomis, daugiau, nekenčia dangiškų, matydami jose kliūtį siekti žemiškųjų, todėl nekenčia Tavo Vardo, veda kovą, kad pašalinus Tavo Vardą iš viešo gyvenimo, o paskui ir iš Tavo vaikų širdies. Nelaimingi jie yra, Viešpatie, tūkstančius kartų nelaimingi, nes pražudys ne tik dangiškas gėrybes, bet ir žemiškas, už kurias galvą guldo. Juk Tu, o ne kas kitas maitini ir dangaus sparnuočius, kurie nesėja ir nepiauna, nei į kluonus nekrauja, o yra sotūs. Vabalai ir lauko žolės, kurios nesirūpina ir neverpia, yra pasirėdę gražiau už Saliamoną. Visų akys turi vilties Tavyje, o Tu duodi jiems maisto tinkamu metu, Tu atveri savo ranką ir pasotini visa, kas gyva palaiminimu. Jei tad žmogus nusikreips nuo Tavęs savo beprotystėje, praras ir maistą, ir postogę, ir drabužį, praras ir visas kitas gėrybes, kurias nori įgyti savo jėgomis, be Tavo malonios pagalbos. Gelbėk mus, Viešpatie, nuo panašios beprotystės, suteik mums malonės, kad nelaikytume žemiškų reikalų aukščiau už dangiškus, kad visa širdimi ieškotume pirmiausia Tavo karalystės ir jos teisingumo, o žemiškus reikalus pavestume Tavo maloniai apvaizdai, pasitikėdami Tavo žodžiu.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, atsižadėti kokio nors žemiško reikalo ir pradėti pratinti mūsų širdį pasitenkinti prastais ir mažais dalykais ir atpratinti nuo didelių — nereikalingų.

APIE DIEVIŠKĄ ĮSŪNYSTĘ

Trečioji savaitė po Velykų

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas dėsto galatiečiams, kokiais tikslais Dievas atsiuntė savo Sūnų žemėn, būtent, „kad mes gautumėm įsūnystę.“ Gal. 4, 5.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes brangintume tą įsūnystę, kurią suteikia mums šv. krikštas, kad mes nieku taip nesididžiuotumėm, kaip tąja garbe, jog esame Dievo vaikai, dangaus karalystės paveldėtojai.

MĄSTYMAS

1. ĮSŪNYSTĖS REIKŠMĖ ŽMONĖSE

Kad supratus, kokių gėrybių savininkais mes pasidarome, kai tampame per šv. krikštą Dievo vaikais, pasvarstykime, kokių gėrybių gauna kiekvienas žmogus, būdamas savo tėvų tikras sūnus, ar įsūnytasis.

Dievas, sutverdamas žmogų, suteikė jam tokių ypatybių, kad jis gali dauginti sau reikalingas ir dvasios ir kūno gėrybes. Jis gali didinti savo mokslą, tyrinėdamas Dievo rankų darbus, gali, Dievui padedant, didinti savo tobulumą ir šventumą, gali dauginti ir žemiškus turtus, kad kūnas turėtų žemėje daugiau smagumų ir patogumų ir geriau galėtų tarnauti dvasiai.

Kadangi žmogus yra reikalingas tam tikro kiekio gėrybių, kad galėtų išsilaikyti žemėje, o ateidamas į šį pasaulį neatsineša jokių, ateina visiškai nuogas, anot Jobo žodžių, todėl labai būtų apsunkintas jo gyvenimas, jeigu jis nega-

lėtų naudotis kitų žmonių surinktomis gėrybėmis ir jam dovanai suteiktomis, arba jeigu turėtų pradėti viską kurti iš naujo pats vienas, kaip koksai naujakuris, kuris gryname lauke turi pradėti gyventi.

Norėdami prašalinti tą sunkenybę, kad aprūpintų naujai gimusį žmogų tuo, ko jam tuojau reikia, Dievas suteikė žmonėms galią perduoti kitiems surinktus turtus. Mokytas gali mokyti kitus, doras ir šventas gali kitus vesti dorybės keliais, turtingas gali dalintis savo turtais su vargšu ir t.t.

Kad tas gėrybių perdavimas sklandžiai ir lengvai eitų, kad nesukeltų sumišimo ir peštynių, Dievas įdiegė žmonėse nuosavybės jausmą, pagal kurį kiekvienas turi teisių naudotis savo surinktomis gėrybėmis nekliudomas, taip pat nekliudomas turi teisių jas pervesti kitiems, kam privalo ar nori.

Didžiausias pasauly vargšas, kuriam daugiausiai reikia visokeriopos pagalbos ir rūpestingumo, yra mažas kūdikis, todėl Dievas įdiegė į jo tėvų širdį jausmą ir norą dalintis su juo visakuo, ką tik jie turi, kuo tik jie yra turtingi. Tas jausmas yra taip gilus ir platus, kad nuo seniausių laikų viso pasaulio valdžios pripažįsta jo teisėtumą ir padeda tėvams, o jei yra reikalo, tai net verčia juos atiduoti vaikams, kas jiems priklauso. Vaikai tad turi teisių tik į savo tėvų gėrybes, į svetimų žmonių gėrybes tokių teisių neturi, todėl būtų vagimis ir baustini, jei savintųsi sau svetimų žmonių turtus.

Iš to matosi, jog tėvai tik tada suteikia daug gėrybių savo vaikams, kai jie patys jų yra pilni, jeigu gi yra pilni vargo ir skurdo, tik vargą ir skurdą ir jiems palieka. Kadangi kiekvienas žmogus bijosi ir nekenčia vargo ir skurdo, todėl, jeigu nuo jo priklausytų tėvų pasirinkimas, visuomet pasirinktų tokius, kurie yra pilni ne vargų, bet turtų ir garbės, kad galėtų turėti sau naudos, likdamas jų paveldėtoju.

Tokia proga pasirinkti sau tėvus būna tada, kai kas, turėdamas gėrybių, o neturėdamas kam jų palikti, ieško ir

savinasi svetimus vaikus, darydamas juos pilnateisiais savo gėrybių paveldėtojais, o tas veiksmas vadinasi įsūnystė. Įsūnyti dėl to sutinka tapti ano vaikais ir nešioti jo vardą, kad turi naudos iš to — laukia juos turtų paveldėjimas. Jei vargšas norėtų padaryti tokią įsūnystę ir padaryti ką nors savo vargų paveldėtoju, niekas nesutiktų būti jo sūnumi, nešioti jo vardą ir likti jo vargų paveldėtoju.

Tokį pasirinkimą padarė mūsų Išganytojas. Būdamas, anot apaštalo, turtingas dėl mūsų pasidarė beturtis, kad jo neturtu mes pasidarytume turtingi. Būdamas Dievo Sūnumi pasirinko tapti žmogaus Sūnumi, kad paveldėjus jo vargus, jo kentėjimus ir mirtį. Toks pasirinkimas pasaulio akyse yra beprotystė, bet Dievo akyse yra aukščiausia išmintis, nes tuo keliu jis mus išvadavo iš mūsų dvasiško skurdo, padarė mus Dievo vaikais, jo turtų dalyviais ir paveldėtojais, todėl šv. Povilas ir kreipia mūsų dėmesį į tai, jog Dievas siuntė savo Sūnų, kad mes gautume įsūnystę, reiškia, kad gautume teises į Dievo turtus, kaip kad įsūnyti žmonėse gauna teises į savo įsūnytojų turtus.

2. ĮSŪNYSTĖS REIKŠMĖ PAS DIEVĄ

Nuosavybės teisė, kurią Dievas davė žmonėms, kad sutvarkytų jų santykius, draudžia, kad vienas žmogus galėtų laisvai naudotis kito žmogaus gėrybėmis. Negali kaimynas ganyti savo gyvulių kito lauke, negali naudotis jo kluonais, jo aruodais, jo namais ir drabužiais, nes kils ginčai, nesutikimai ir peštynės.

Kitas dalykas yra su vaikais, jie turi teisių į savo tėvų turtus iš prigimties, nes yra tarsi tėvų prigimties tęsinys, todėl jie ir dalyvauja visose tėvų gėrybėse, jų turtuose ir garbėje. Jei svetimas vaikas įgyja teisę į tuos pačius turtus, toji teisė jam būna suteikta veltui iš geros širdies tų, kurie prisiėmė jį už savo vaiką, įsūnijo jį.

Perkėlę tą žmogišką įsūnystę į santykius su Dievu, pamatysime, jog ir ten vyksta panašus dalykas. Dievas yra

turtingas, bet mes neturime teisių į jo turtus iš prigimties, nors ir esame sutvėrimas pagal jo paveikslą ir panašumą. Jei tad ne Dievo gailestingumas, kuriuo eidamas, jis mus prisiima už savo vaikus ir suteikia mums teises į savo gėrybes, niekad negalėtume būti tų džiaugsmų dalyviais, apie kuriuos šv. Povilas sako, jog nei akis nėra regėjusi, nei ausis girdėjusi, ką Dievas prirengė tiems, kurie jį myli, kurie, reiškia, yra jo vaikai.

Bet čia ir prasideda sunkenybė, kaip suprasti tą Dievo įsūnystę, ar ji visiškai yra panaši į žmogišką, reiškia, ar vaiko teisės suteikiamos tik iš viršaus, kaip koks drabužis, be vidaus atmainos, ar turi padaryti kartu ir vidaus atmainą, kokios nėra žmogiškoje įsūnystėje, nes žmonės negali pakeisti prigimties.

Aiškumo dėliai griebkimės palyginimo. Štai teatre yra vaidinamas atsitikimas, kuriame pasirodo karalius su visa savo šeima. Vaidintojai yra taip pasirėdę, taip kalba, tarsi jie būtų tikras karalius, karalienė ir jų vaikai, bet ištikrųjų taip nėra, jie tik vaidintojai, kurie nuduoda karalių ir jo šeimą, o neturi nieko bendro su karaliais. Klausimas tad kyla, ar nepasidaro panašus dalykas su mumis, kai tampame įsūnyti, tampame Dievo vaikais, ar netampame tik iš viršaus aprėdyti ir atrodome tarsi būtume Dievo vaikai, bet mūsų vidus lieka nepakitęs.

Kad suprastume, kas pasidaro su žmogumi, kai jis tampa Dievo vaikas, prisiminkime kokiais turtais Dievas yra turtingas, nes tuomet pamatysime, ko reikia, kad tapus tų turtų dalyviu.

Dievas yra turtingas ne auksu, ne sidabru, ar panašiomis gėrybėmis, kuriomis ir žmonės būna turtingi, Dievas yra turtingas savo prigimtimi, jo išmintis, jo žinojimas, jo galybė neturi ribų, o tokias ypatybes laiko ir žmonės brangenybėmis ir moka pinigus už jas. Kad taptume tų ypatybių dalyviu, reikia pakeisti savo prigimtį, kaip kad gyvulys, jei norėtų gyventi žmogišku gyvenimu, turėtų pakeisti savo gyvulišką prigimtį ir įgyti žmogišką.

Panašiai yra ir su mumis, kai tampame Dievo įsūnyti, tampame jo vaikais, gauname dievišką prigimtį, kuri būna pasėta į žmogiškąją per šv. krikštą. Kaip gražus, kaip brangus pasidaro žmogus tuomet, mūsų žemiškas protas apimti to negali, todėl šv. Jonas apaštalas įspėja tikinčiuosius, kad nemanytų, jog Dievo vaikai tiek tik turi, kiek mūsų akys mato: *"Mylimiausieji, dabar mes esame Dievo vaikai; bet dar nepasireiškė, kas būsime. Mes žinome, jog, kada pasireikš, būsime į jį panašūs, nes mes matysime, kaip jis yra"*, I Jono 3, 2. Branginkime tad tą Dievo dovaną savyje ir kituose, džiaukimės ja, dėkokime už ją, ypatingai rūpinkimės neprarasti jos savo nuodėmėmis, nes tai didžiausia brangenybė, kuri mus stato aukščiau už karalius ir viso pasaulio garbę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, geros ir gailestingos širdies yra ženklas, jeigu turtingas žmogus dalinasi savo turtais su vargšais, gausus atlyginimas laukia jį Tavo namuose, o juo daugiau išdalins žemiškų turtų, juo daugiau įgys dangiškųjų. Tačiau geresnę širdį parodo tas, kuris dalinasi ne vien savo turtu, bet ir savo vardu, darydamas vargšą savo šeimos nariu, suteikdamas jam savo vaiko teises, kad galėtų paveldėti ne tik dalį turtų, bet visus, dargi ir savo vardą, neatsižvelgdamas į tai, ar tas vargšas mokės nešioti tą vardą, ar jis nepadarys jam gėdos suteršdamas jį netinkamu gyvenimu. Bet ir toks nepaprasto gailestingumo darbas dar nereiškia aukščiausią gailestingumo laipsnį. Yra žmonių, kurie, turėdami ir turto, ir gerą vardą, neturi kam visa tai palikti, neturi savo vaikų, todėl bijodami pavojaus, kad neišsibarstytų jų turtas, kad neišnyktų jų vardas, pasiima svetimą vaikelį į savo namus, suteikia jam savo vaikelio teises ir džiaugiasi tai padarę, o džiaugiasi ne tiek tuo, kad svetimam gera padarė, kiek dėlto, kad savo vardą nuo užmiršimo apsaugojo. Toks žmogus, tiesa, gera daro kitam, bet iš to ir sau laukia naudos, kitam gerai darydamas, pats savęs neužmiršta. Aukštesnį tad gailestingumą parodys tas,

kuris darys kitiems gera, nesitikėdamas padidinti savo gėrybę, kuris, turėdamas skaitlingą šeimą, norės ją padidinti dar vienu vargšu, priimdamas jį savo vaiku ir darydamas jį pilnateisiu jo gėrybių paveldėtoju su visais kitais šeimos nariais. Bet ką mes pasakytume apie tokį geradarį, kokiu vardu pavadintume jo gailestingumą, kuris, būdamas garbingiausiu ir galingiausiu karaliumi, norėtų turėti savo vaikeliais visus savo pavaldinius, visus tos karalystės gyventojus, visiems norėtų suteikti ir savo turtus ir savo vardą, visus norėtų padaryti savo šeimos nariais. Tokio geradario, Viešpatie, nėra žemėje tarp žmonių, tokiu geradariu Tu vienas esi, Tu nori visus žmones turėti Tavo vaikais, nori dalytis su visais tąja laime, kuria esi laimingas nuo amžių. Toji valanda, kurioje mes tampame įsūnyti, tampame Tavo dangiškos šeimos nariais yra šv. krikštas. Kadangi pagal Tavo Sūnaus žodžius šv. krikštas yra naujas užgimimas, todėl šalia žmogiškos prigimties gauname naują, dangišką, pasidarome Tavo prigimties dalyviai, o per tai teisėtais paveldėtojais tų gėrybių, kurios yra danguje. Suteik tad, Viešpatie, galingos malonės, kad tirptume dėkingumu už Tavo taip didelį gailestingumą, kad brangintume tą įsūnystę daugiau negu visas šio pasaulio gėrybes, kad jos neprarastume tapdami išgamomis, bet išlaikytume ir su ja ateitume į Tavo namus.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, atnaujinti šv. krikšto pažadus, kad gyviau sau prisimintume, jog esame Tavo vaikai.

APIE PRIETELYSTĘ SU DIEVU

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Sekmadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas vadina apaštalus savo prieteliais, sakydamas: „Aš jau nebevadinu jūsų tarnais, nes tarnai nežino, ką jo viešpats daro. Jus aš pavadinau prieteliais, nes pasakiau jums visa, ką tik esu girdėjęs iš savo Tėvo," Jono 15, 15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad užsidegtume prietelystės jausmais jų linkui, idant atmestume visas žemiškas prietelystes, kurios kliudo ir trukdo prietelystę su Dievu, o palaikytume tas, kurios padeda mums eiti prie Dievo.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA PRIETELYSTĖ?

Prietelystę greičiau galima atjausti, gyventi ja, negu išreikšti ją žodžiais ir aptarti, kas ji yra. Visiems yra žinoma, kad prietelystė remiasi meile, tačiau ne kiekviena meilė sudaro prietelystę. Egoistinė meilė, kuria žmogus myli ką nors, yra priešinga prietelystei ir ardo ją, jeigu įsipainioja tarp prietelių. Žmogus myli savo gyvulį, maitina jį, šukuoja, linki jam gera, tačiau neskaito jo savo prieteliu.

Sulig mūsų Išganytojo paaiškinimu prietelystė remiasi minčių, rūpesčių, troškimų ir siekimų bendrumu, todėl apaštalus pavadino savo prieteliais, nes jie buvo pasiryžę eiti paskui savo Mokytoją, mąstyti, kaip jis mąstė, dirbti tuos darbus, kuriuos jis dirbo, turėti tuos pačius troškimus ir

siekimus, kuriuos jis turėjo. Bet, kad toks bendrumas įvyktų, reikia tokios meilės, kuri linki kitam gera, nelaukdama sau atlyginimo ir naudos, jei lauks, tai bus ūkininko meilė savo gyvuliui, turtuolio savo pinigams, karaliaus savo kariuomenei, bet tokia meilė ardo prietelystę, jeigu ji buvo, naujos gi neužmezga, nes ji linki gera ne kitam, o tik sau, nori ano gėrybę sau pasisavinti.

Mes galime ką nors gerbti ir mylėti, bet ne visuomet ir ne visame galėsime jam atidaryti savo širdį, dalintis savo įspūdžiais, savo rūpesčiais ir vargais, savo pagundomis, džiaugsmais ir nuliūdimais, o tik su prieteliais, nuo kurių tikimės pagalbos, užuojautos ir visiško dalyvavimo mūsų gyvenime.

Tarnas, jei jis tik tarnas ar samdininkas, jis neatjaučia savo šeimininko reikalų, jam vis tiek: ar ponas linksmas ar nuliūdęs, jis nedalyvauja jo gyvenime, jis yra visai jam svetimas, todėl ponas ir nesidalina savo reikalais ir rūpesčiais su savo tarnais, jeigu jie yra tik tarnai. Jeigu gi kada atsitinka, kad ponas pasipasakoja kuriam savo tarnų savo bėdas, džiaugsmus ir nuliūdimus, tai tik tokiam, kurį laiko už savo prietelį, nuo kurio tikisi, kad jis džiaugsis jo džiaugsmais, ir atjaus jo vargus bei sielvartus.

Išganytojas, atidarydamas savo širdį apaštalams, apreikšdamas visa, ką yra girdėjęs iš savo Tėvo, parodė, jog juos laiko savo prieteliais. Jeigu gi būtų palaikęs tarnais, nebūtų viso to daręs, nes *„tarnas nežino, ką jo viešpats daro"*.

Bažnyčia, žinodama, kad žmogui yra be galo sunku atidaryti bet kam savo širdies paslaptis, neverčia vienuolijose pavaldinių atidaryti visą savo širdį viršininkams, tačiau nedraudžia tai daryti, ir džiaugiasi, kai tarp pavaldinių ir viršininkų yra toki prieteliški santykiai, kurie leidžia atverti savo širdį viršininkams, žodžiu remti savo santykius prietelyste, tuomet gyvenimas pasidaro visiems lengvas. Tokių, o ne kitokių santykių nori ir Dievas turėti su mumis,

atidarydamas prieš mūsų akis savo paslaptis, nori kad ir mes eitume prie jo su kūdikišku ir prietelišku pasitikėjimu.

Didėjant Dievo meilei žmogaus širdy, didėja ir prietelystės atjautimas, todėl pilnas su Dievu susivienijimas sudaro tarp Dievo ir žmogaus tokią gilią prietelystę, kuriai lygios nėra žemėje, o kurią, nors netobulai, išreiškia žemiškų sužiedotinių prietelystė, todėl apreikštasai Dievo žodis, aprašinėdamas gilią Dievo prietelystę su žmogumi „Giesmių Giesmė" knygoje kreipiasi į tą žemiškų sužiedotinių prietelystę, kad ja išreikštų dangišką prietelystę su Dievu.

Kada įvyksta tas mistiškas arba paslaptingas žmogaus sielos su Dievu susižiedavimas, tuomet Dievo reikalai, Jo garbė, žmonių išganymas pasidaro gyvas sielos reikalas, užsidega siela dideliu apaštalavimo karščiu, nes reikalai būna bendri, kaip yra bendri reikalai tarp žemiškų sužiedotinių.

2. DIEVAS YRA GERIAUSIAS PRIETELIS

A. Prieteliai norėtų būti labai arti vienas kito, visur ir visada. Dievas šiuo atžvilgiu viršija visas žemiškas prietelystes, nes yra žmogaus viduje, visur ir visada.

a. Yra žmogaus viduje. Nė vienas žmogiškas prietelis negali būti taip arti, kaip arti yra Dievas. Jame mes gyvename, judame ir esame, o jis mumyse, anot šv. Povilo: *"Ar nežinote, kad jūs esate Dievo bažnyčia ir Dievo Dvasia gyvena jumyse"*, I Kor. 3, 16. *"Jei kas mane myli,* sako Išganytojas, *tas laikys mano žodžius; ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę"*, Jono 14, 23.

Dievas, gyvendamas mumyse, veltui negyvena, bet veikia, suteikia mums įkvėpimų, dalinasi savo turtais, savo paslaptimis, todėl šventieji, gyvendami arti su Dievu, galėdavo pranašauti, nes iš Dievo semdavo ir ateities paslaptis.

b. Dievas yra su žmogumi visur. Gyvenimo reikalai išskiria širdingiausius prietelius, ne kartą vienas kito ne-

mato per daugelį metų. Ne taip yra su Dievo prietelyste, todėl niekad nereikia skirtis su Dievu, ar būsime savo namuose, ar kelionėje, ant vandens ar sausumoj, visur Dievas yra su mumis, tik ne visuomet mes esame su Dievu, nes užmirštame jo akivaizdą.

c. Dievas yra su mumis visada. Yra valandų, kuriose labai norėtume turėti šalia savęs prietelišką sielą, kuriai galėtume atidaryti savo širdį, paklausti patarimo, paprašyti pagalbos, bet tose valandose kaip tik ir pritrūksta mums žemiškos prietelystės. Ypatingai mirties valandoje reikia nepaprastos pagalbos, tokios būtent, kokios negali suteikti nė viena žemiška prietelystė, todėl visos jos mus apleidžia toje valandoje, bent pasidaro bejėgės. Pasilieka tik viena ištikimiausia Dievo prietelystė, kuri mus neapleidžia, bet lydi į kitą gyvenimą ir atidaro mūsų laimingos amžinybės vartus.

B. Prieteliai rūpinasi duoti naudos vienas kitam. Dievas ir čia viršija visas žemiškas prietelystes, suteikdamas didesnes, skaitlingesnes ir pastovesnes dovanas.

a. Didesnes. Prietelis šelpia kitą prietelį savo turtais, savo galybe, savo užtarimu. Bet kur rasime taip turtingą ir galingą prietelį, kuris ne tik šelpia mus savo turtais, bet atiduoda ir save, kaip šv. Povilas rašo: *"Tas, kurs ir savo paties Sūnaus nepasigailėjo, bet išdavė jį už mus visus, kaip gi jis nebus mums taip pat visa su juo dovanojęs?"*, Rom. 8, 32.

b. Skaitlingesnes. Iš savo prietelių turime vieną kitą gėrybę ar dovaną, o iš Dievo viską, ką tik turime, pradedant siela, kūnu, prigimtimi ir antgamtinėmis dovanomis ir baigiant amžinąja linksmybe danguje, todėl šv. Povilas ir klausia: *"Ką turi, ko neesi gavęs"*, I Kor. 4, 7.

c. Pastovesnes. Žemiškų prietelių žemiškos yra ir dovanos, kurios geriausiose aplinkybėse gali mums tarnauti iki mirties, bet mirties valandą turime jas apleisti, nes sulig balsu, kurį šv. Jonas yra girdėjęs iš dangaus, žmogus nieko

nepasiima į kitą pasaulį, tik savo darbus. Gėrybės, kurias Dievas suteikia yra amžinos, yra tvirtesnės už dangų ir žemę.

C. Prieteliai yra malonūs vienas kitam. Dievas savo malonumu viršija visas prietelystes, jis prirengė tiek džiaugsmų, kad nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į širdį neįėjo, ką jis žada suteikti jį mylintiems.

Prietelių malonumas pasireiškia trimis dalykais: a) veido išraiška, b) kalbos švelnumu, c) elgesio mandagumu.

a. Veido išraiška. Dievo veidas taip yra gražus, kad angelai trokšta į jį pažvelgti ir niekad negali atsidžiaugti.

b. Kalbos švelnumas. Šnekutis yra Dievas, jis nuolat mus šnekina, bet mes, kaip tas mažas vaikelis, ne visuomet kreipiame dėmesį į jo šnektą ir nesistengiame suprasti.

c. Elgesio mandagumas. Mandagus yra Dievas ne tik su šventaisiais, bet ir su nusidėjėliais, jis kantrus ir ilgai laukia jų atsivertimo, taip ilgai, kad kaip kam atrodo, jog visai Dievo nėra.

Džiaukimės turėdami tokį prietelį, dėkokime jam už tą prietelystę ir bandykime ir mes iš savo pusės jam reikšti prietelystę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kas yra žmogus, kad jį šlovini, arba kam lenki prie jo savo širdį? Nėra žemėje tokio proto, kuris galėtų apimti Tavo gerumą. Didelę jam garbę būtumei suteikęs, priimdamas jį savo tarnu, nes didelių ir garbingų valdovų ir jų tarnai pasidaro garbingi ir galingi, todėl Sabos karalienė laimino Saliamono tarnus, kad turi progos kasdien stovėti jo akivaizdoje ir klausytis jo išminties. Bet Tavo, Viešpatie, galybė ir garbė, tai ne Saliamono, todėl tiek kartų būtume tapę laimingesni už Saliamono tarnus, tapdami Tavo tarnais, kiek kartų Tu viršiji Saliamono išmintį ir garbingumą. Tačiau Tavo širdžiai nepakako suteikti mums Tavo tarnų garbę, Tu panorėjai padaryti mus savo prieteliais. Negana buvo mus įsūnyti ir tu-

rėti mus savo vaikeliais, dalintis su mumis Tavo gėrybėmis, kaip geri tėvai dalinasi su savo vaikeliais, Tu užsimanei suteikti Tavo vaikeliams prietelystės garbę, kad gyvenant mums Tavo namuose, nepritrūktų nė vienos gėrybės, kurios šešėlį galime pastebėti gerų žmonių gyvenime. Gerų gi žmonių gyvenime prietelystė daugiau reiškia, brangesnė yra, negu net giminystė, todėl ir giminystės ir visos kitos meilės tik tada pasidaro brangintinos ir naudingos, kai remiasi prietelystės ryšiais. Gali būti giminystė artimiausia, kaip kad yra tarp tėvų ir vaikų, gali būti meilė karščiausia, kaip kad yra tarp įsimylėjusių jaunavedžių, bet, jei ten neįsimaišo prietelystė, tas gimininga artumas, toji karšta meilė virsta didžiausių piktadarysčių šaltiniu: vaikai niekina savo tėvus, apleidžia juos, arba net žudo, panašiai daro ir tėvai; jaunavedžiai būna suėsti pavydo, nepasitikėjimo, prieina prie žudynių, arba savižudybių, žodžiu, pavojinga yra toji meilė, kuri nėra paremta prietelyste. Todėl ir Tu, Viešpatie, ateini prie mūsų ne su karalių, ne su valdovų, ar šio pasaulio galiūnų meile, bet su prietelio meile, geriausio, ištikimiausio, širdingiausio prietelio, kokio žemėje nėra, o ir būti negali, todėl visos žemiškos prietelystės, kurios kada nors yra buvusios žemėje, yra tik labai netobulas ir menkas tos prietelystės šešėlis, kuria Tu nori mus apdovanoti. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes mokėtume įvertinti Tavo dovaną, kad ir mes kreiptumės į Tave, turėdami širdy ne kitokią meilę, o tik prietelišką, kuri verstų mus dirbti ir pasišvęsti Tau ne dėl užmokesčio, kaip samdininkai dirba, bet dėl Tavęs vieno, kuris viską mums atidavei, kuris visu kuo daliniesi su mumis.

Pasižadame šiandien dažnai gaivinti prietelystės jausmus Tau ir viską dirbti ne dėl užmokesčio, bet iš meilės Tau.

APIE DVASIŠKĄ TOBULUMĄ

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Klausykime, ką sako Išganytojas jaunikaičiui, kuris atėjo pasiteirauti apie išganymą: „Jei nori būti tobulas, eik, parduok, ką turi, ir duok beturčiams, ir turėsi turtą danguje, paskui ateik ir sek mane," Mato 19, 21.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume, kur yra žmogaus tobulumas, o supratę, neieškotume jo kitur, o tik Dievuje, kad netaptume suklaidinti sutvėrimų gražumu bei jų tobulumu.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA TOBULUMAS

Tobulas yra daiktas, kuris yra visiškai išbaigtas, kuriam nieko netrūksta to, ką jis turi arba gali turėti. Tobulas bus namas, kuris taip bus išbaigtas, jog jam netruks nieko to, ko reikia patogiai gyventi, tvarkoje bus durys, langai, kaminai, žodžiu viskas, be ko sunku būtų verstis gyvenant. Panašaus išbaigimo reikia ir drabužiui, ir maistui, ir visiems kitiems daiktams, kurie tarnauja kokiam tikslui.

Perkelkime dabar tą tobulumo supratimą į žmogaus gyvenimą ir pažiūrėkime, ar žmoguje taip yra viskas išbaigta, kad nieko negalima būtų pridėti, kad pagerinus jo gyvenimą. Čia tuoj pastebėsime, jog nė vienas sutvėrimas neturi tiek trūkumų, kiek jų turi žmogus ir nė vienas nėra taip susirūpinęs savo gyvenimo gerinimu, kaip jis, todėl nuo-

lat kalba ir svajoja apie pažangą, apie kultūros darbus, o tai daro visi nuo mažiausio iki didžiausiam: mažas vaikelis nori būti didelis, užaugęs; ligonis nori būti sveikas; silpnas norėtų būti tvirtas; tvirtas dar tvirtesnis; mokytas — mokytesnis; šventas — šventesnis, žodžiu, kiekvienas nori pridėti ką nors prie turimos gėrybės, kad gyvenimas pasidarytų geresnis, arba kitaip kalbant turtingesnis ir tobulesnis.

Kadangi kiekvienas žmogus tiek turi trūkumų, kad gyvenimas yra per trumpas, kad galėtų juos visus užpildyti ir išlyginti, klausimas tad kyla, kuriuos trūkumus reikia pastatyti pirmoje vietoje, kuriuos reikia stengtis užpildyti pirmiausia, kad pelnytume tobulo žmogaus vardą tikroje ir pilnoje to žodžio prasmėje, kad galėtume pasakyti apie jį, jog tikrai yra geras žmogus, kaip žmogus, o ne geras muzikantas, geras šokikas, mokslininkas, valdytojas ar valdininkas.

Čia daugelis žmonių būna suklaidinami, nes trokšta tų ypatybių ir bando jas įsigyti įvairiais lavinimais, kurios, nors yra žmonių branginamos, tačiau tobulina ne visą žmogų, o tik vieną kurį jo sąnarį, arba vieną kurią jo dalį. Kas lavinasi sportuose, pasidaro geras sportininkas; kas lavinasi šokiuose — geru šokiku, kas lavinasi moksluose — geru mokslininku, bet visi jaučiame, jog tos ypatybės neduoda dar jam teisių vadintis geru žmogumi, nes jis yra geras ne visu savo žmogiškumu, o tik viena to žmogiškumo dalimi, kaip nepasakytume, jog tobulą sveikatą turi tas, kurio sveiki dantys, bet viduriuose vėžys.

2. ŽMOGAUS TOBULUMAS PRIKLAUSO NUO JO MEILĖS

Žmogus su visais savo kūno sąnariais, visomis dvasios galiomis panašus į dirbtuvę, kurioje dirba daug darbininkų. Visi jie, tiesa, dirba, bet nedirba tai, kas kam patinka, bet tai, ką įsako dirbtuvės vedėjas, nes jis priima užsakymus, jis išduoda padirbtus daiktus, gauna užmokestį, apmoka

darbininkus, žodžiu, jis vienas yra atsakomingas už tai, kas vyksta dirbtuvėje.

Tokiu dirbtuvės vedėju žmoguje yra jo valia. Ji valdo visus žmogaus sąnarius, skirsto jiems darbus, priima užsakymus, todėl sąnariai dirba tik tuos darbus, kuriuos valia įsako. Akys žiūri ten, kur valiai reikia, protas mąsto apie tai, kas valiai patinka, kojos neša visą kūną ten, kur valia nori, rankos dirba tą darbą, kurį valia įsakė, valia tad yra pilnas ir atsakomingas tos dirbtuvės vedėjas, kuri yra žmogus, o be jos leidimo, pritarimo ar įsakymo niekas nesidaro, todėl jei akys gerai ar negerai žiūri, jei rankos gerus ar negerus darbus dirba, kojos gerais ar negerais keliais vaikščioja, ne akys, ne rankos, ne kojos yra atsakomingos už savo darbus, bet valia, nes ji, o ne kas kitas yra tuos darbus įsakiusi.

Galime dabar suprasti, kodėl paskirų žmogaus dalių gerumas negali sudaryti viso žmogaus gerumo ir tobulumo, nes tos paskiros dalys nedirba savo, bet valios naudai, todėl jei valia įsakys toms dalims atlikti blogą darbą, jos jį atliks nesipriešindamos. Štai žmogus gali turėti daug žinių, didelius gabumus, bet jei valia įsakys, kad tas protas su savo gabumais surastų būdą kaip nusikratyti žmogaus, kurio valia nekenčia, kaip išplėšti svetimą turtą, kurio valia pageidauja, protas tai padarys, jis parodys kelius, kuriais galima išsisukti nuo bausmės, nužudžius žmogų, banką išplėšus ar kitą panašią piktadarystę padarius.

Jei toji valia yra gera, tuomet ji duoda savo sąnariams gerus įsakymus, ji saugoja, kad liežuvis artimo neapkalbėtų, rankos svetimo turto nepasisavintų, ji liepia kojoms eiti šventų vietų lankyti, akims į šventųjų paveikslus žiūrėti, rankoms kitiems gera daryti, jų ašaras nušluostyti. Visas tad žmogaus gerumas, o tuo pačiu ir tobulumas priklauso ne nuo jo kojų miklumo, ne nuo rankų stiprumo, ne nuo veido gražumo, ne nuo proto gilumo, bet nuo jo valios gerumo. Valios palinkimą vadiname meile arba širdimi, todėl žmo-

gaus gerumas priklauso nuo jo meilės arba širdies gerumo, tik širdies gerumas duoda teisių pavadinti žmogų geru tikroje to žodžio prasmėje.

Tiesa, žmogus turi lavinti ir miklinti savo paskiras dalis bei galias, kad galėtų būti kitiems naudingas, nes prie geriausios valios gali nesugebėti kitiems patarnauti ir, norėdamas gerai padaryti, gali pakenkti. Kas pav. nori mokyti kitus, turi pirmiau pats išmokti, kas nori kitus gydyti, turi būti gydymo mokslus išėjęs, nes be to mokslo gali kitiems pakenkti, nors ir geriausią valią turėtų. Tačiau geras gydytojas, geras inžinierius, advokatas ar amatininkas nebus geras žmogus, jei jo širdis bus nukrypusi nuo gera, nes tuomet ji duos savo sąnariams blogų darbų įsakymus.

3. TIK DIEVO MEILĖ PADARO ŽMOGŲ TOBULĄ IR GERĄ

Žmogus savo darbais yra panašus į bičių avilį. Bitės, lakstydamos po žiedus, renka medų, neša į savo namelį ir krauna į korius. Jei jos laksto po sveikus žiedus, prisineša sveiko medaus, avilys darosi turtingas. Jei laksto po nuodingus, kaip tabako žiedai, tuomet prisineša nesveiko medaus ir išnuodija visą avilį, avilys pamaži pradeda nykti.

Panašiai yra su žmogaus darbais. Jei jo valia yra gera, jei dirba gerus darbus, krauna savo sieloje gerą maistą, nuo kurio siela dvasiškai tunka. Jei valia pagenda ir ima dirbti blogus darbus, tuomet renka į savo sielą nuodus, nuo kurių siela miršta, nes netenka tos gyvybės, kurią gavo per šv. krikštą.

Norėdami apsaugoti valią nuo sielos nuodijimo, visą jos jėgą ir galybę reikia pakreipti prie Dievo, tuomet, dirbdama Dievo darbus, kraus sieloje dievišką medų, nuo kurio siela darysis panaši į Dievą. Štai kodėl šv. Povilas ragina tikinčiuosius rūpintis pirmiausia Dievo meile, sakydamas: *"Bet visų pirma turėkite meilę, kuri yra tobulumo ryšys"*, Kol. 3, 14.

Dievo meilė tampa nustelbta mūsų širdyje sutvėrimų meile, todėl kas nori turėti tobulą Dievo meilę, o tuo pačiu tapti tobulu, privalo atsižadėti sutvėrimų ir juo daugiau atsižadės, juo didesnę padarys pažangą Dievo meilėje ir tobulybėje. To dėliai Išganytojas, siūlydamas jaunikaičiui tobulybę, reikalauja, kad parduotų, ką turi, išdalintų pavargėliams ir eitų paskui jį, reikalauja, reiškia, kad atsižadėtų žemiškų gėrybių. Juo gi kas labiau prisiriša prie žemiškų gėrybių, juo labiau stelbia savyje Dievo meilę ir tobulybę iki visiškam jos praradimui, o su ja ir išganymo. Šv. Augustinas, reikšdamas šią tiesą sako, jog Babelio miesto savimeilė veda prie Dievo paniekos, o Dievo meilė veda prie savęs paniekos.

Toji tiesa ypatingai matosi šventųjų gyvenime, nes juo kuris jų buvo šventesnis, juo labiau traukėsi nuo žemiškų gėrybių. Taip traukėsi nuo jų Išganytojas, pirmutinis iš šventųjų ir šventumo Mokytojas, traukėsi ir šventieji eidami paskui jį. Štai kaip apie tai kalba šv. Povilas: *"Bet kas man buvo pelnas, tai dėliai Kristaus paskaičiau nuostoliu. Taip aš visa laikau nuostoliu dėl kilnaus pažinimo mano Viešpaties Jėzaus Kristaus. Dėl jo aš išsižadėjau visa ko ir laikiau lyg mėšlu, kad laimėčiau Kristų"*, Pilyp. 3, 7—8.

Peržiūrėkime savo širdį ir pažiūrėkime, į kurią pusę ji linksta, ar į Dievą, ar į žemiškas gėrybes, o turėsime atsakymą, ar einame tobulybės linkui, ar atgal.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug gražių ir tobulų sutvėrimų prisėjo Tavo ranka šiame pasaulyje, džiaugiasi jais mūsų akys ir pavydi jiems, nes daugelis jų viršija ir pralenkia mus savo ypatybėmis. Lauko lelija gražiau rėdosi, negu Saliamonas visoje savo garbėje, paukšteliai gražiau ir lengviau skrajoja po orą, negu žmogus su savo išrastomis mašinomis, žuvys geriau plauko po vandenį, negu jūrininkai su savo laivais, kuriuos skandina audros, daugelis gyvių turi geresnes akis, negu mes, nes mato ir naktį, turi geresnę uoslę, geresnes kojas, greičiau bėgioja, todėl, žiū-

rėdami į daugelį Tavo sutvėrimų tobulumą, pajuntame norą susilyginti su jais, pradedame mintyti, jog Tu tartum būtumei nuskriaudęs žmogų, nesuteikdamas jam to, ką esi suteikęs kitiems, žemesniems sutvėrimams. Kad išlygintume tą trūkumą, kad susilygintume su Tavo sutvėrimais, pradedame sekioti ir gaudyti jų tobulybes. Vieni kreipiame dėmesį į drabužius, norėdami pasirėdyti kaip lauko lelija, kiti mankštiname kojas ir rankas, kad galėtume gyvulį nugalėti, treti bandome skraidyti oru, plaukyti ir nardyti vandenyse, kad neapsileistume žemesniems sutvėrimams ir šiose srityse, žodžiu, Tavo sutvėrimai ir jų ypatybės pasidaro nejučiomis mūsų svajonių, mūsų troškimų, pastangų ir siekimų dalykai, pasidaro mūsų mokytojai, gyvenimo pavyzdžiai, kuriais sekdami norime pagerinti, patobulinti savo gyvenimą. Bet čia, Viešpatie, ir glūdi visa mūsų nelaimė, jog savo tobulumą, savo didumą matome ne Tavyje, bet Tavo sutvėrimuose, ne aukštybėse, bet žemybėse, ne dvasioje, bet kūne, todėl, susilygindami su Tavo sutvėrimais, pasiekdami jų tobulybes tampame panašūs į juos, o ne į Tave, įvykiname Tavo žodį, kurį esi pasakęs psalmininko lūpomis: *"Žmogus, būdamas šlovėje, nesupranta; jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*, Ps. 48, 21. Taigi Tu, Viešpatie, nesi nuskriaudęs žmogaus, priešingai, esi jį išaukštinęs ir padaręs maža ką mažesnį už angelus, garbe ir šlove apvainikavęs jį ir pastatęs jį ant savo rankų darbų, esi jam suteikęs nemirtingą dvasią, o dvasioje neriboto talpumo protą, ir neribotų troškimų valią, tas Tavo dovanas lavindamas, imdamas Tave mokytoju ir paveikslu, jis gali pasidaryti panašus į Tave, jis gali užvaldyti ir jūros žuvis, ir dangaus paukščius, ir žvėris ir visą žemę, kaip kad Tu valdai. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, idant suprastume, kur yra mūsų tobulybė, mūsų galybė ir gyvenimo pagerinimas, būtent, kad Tavyje, o ne Tavo sutvėrimuose, panašume į Tave, o ne į Tavo sutvėrimus, dvasioje, o ne kūne, kad supratę, visomis jėgomis stengtumės būti panašūs į Tave.

Pasižadame, Viešpatie, patyrinėti savo mintis ir paklausti savęs, kur mes matome savo tobulybę ir kaip jos siekiame.

APIE DVASIŠKAI NUSITEIKUSĮ ŽMOGŲ

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Antradienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas pastebi, jog dvasiškas žmogus „visa teisia, ir pats nei keno neesti teisiamas," I Kor. 2, 15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad taptume dvasiškai nusiteikusiais žmonėmis, o tuo pačiu, kad teisingoje šviesoje matytume visų daiktų ir visų darbų vertę ir kad nesuklystume jų pasirinkime, kad žūvančių ir laikinų gėrybių nepasirinktume amžinųjų vieton.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA DVASIŠKAS ŽMOGUS?

Kas išimtinai pasišvenčia kokiam nors darbui, kad galėtų iš jo pelnyti sau duoną, nuo to darbo gauna ir vardą. Ūkininkas verčiasi žemės dirbimu, gyvulių auginimu, iš to jis valgo duoną, todėl ir turi ūkininko vardą. Pirklys gyvena iš pirklybos, jis dėlto gauna pirklio vardą; muzikantas gyvena iš savo muzikos, už tai jį vadina muzikantu.

Jei kas pripuolamai, arba atsitiktinai padaro kokį darbą, bet jam visiškai nepasišvenčia, neatiduoda visų savo jėgų ir laiko, tas nuo pripuolamai padaryto darbo negauna nė vardo. Ūkininkas, parduodamas jo ūkyje užaugusius gyvulius ar javus, nėra pirklys, nes jis neskiria visų savo jėgų ir viso laiko prekybai, o tik atsitiktinai, kai turi ką parduo-

ti, kad už tai galėtų nusipirkti sau reikalingų dalykų. Panašiai yra ir su visais kitais amatais ir verslais, tas tik gauna vardą nuo kokio amato ar verslo, kuris jam visiškai pasišvenčia, atiduodamas visą savo laiką ir jėgas. Kadangi žmogus susideda iš dviejų dalių, iš kūno ir dvasios, ir kiekviena jų turi labai skaitlingus reikalus, todėl gali atsitikti, jog vienas pašvęs savo jėgas ir laiką kūno reikalų aprūpinimui, kitas dvasios, o tuo būdu vienas taps kūnišku žmogumi, kitas dvasišku.

Ko kūnui reikia, jis pats pasako, sukeldamas tam tikrus palinkimus ir troškimus, kuriuos vadiname kūno pageidavimais. Akys nori pamatyti gražių ir įdomių dalykų, ausys nori išgirsti gražių garsų ir kalbų, gomurys skanių valgių ir gėrimų, uoslė malonių kvapsnių, palytėjimas minkštų guolių, švelnių ir brangių drabužių, žodžiu, visas kūnas pilnas įvairių troškimų, kurių jei žmogus nevaržys, bet jiems nusileis, turės jais susirūpinusias visas mintis, visas jėgas, o dėlto neturės nė laiko, nė jėgų dvasios reikalams.

Reikia atsiminti, kad žmogaus kūno reikalai neturi ribų, kaip turi ribas gyvulių reikalai. Gyvulys pasisotinęs, numalšinęs alkį ar troškulį, jei nėra kokio pavojaus, kuris jį erzintų, ramiai sau ilsisi, nes neturi daugiau jokių norų. Su žmogumi yra kitaip: jo vaizduotė, gaudama šviesos iš proto, gali kurti kas kart kitokius ir naujesnius paveikslus, ji gali įsivaizduoti ne tik tai, ką ausis yra girdėjusi, arba akis regėjusi, bet ir tai ko niekas neregėjo ir niekas negirdėjo. Niekas neregėjo auksinio kalno, bet vaizduotė gali tai įsivaizduoti, todėl ji uždega kūną nelemtais troškimais, kas kart naujesniais, kurie, jei nebus tvarkomi ir varžomi, nuves visą žmogų į pražūtį. Be galo tad yra pavojinga tapti kūnišku žmogumi ir pašvęsti kūnui visas savo jėgas ir laiką, todėl Išganytojas įspėja, kad pirmiausia ieškotume dangaus karalystės ir jos teisingumo, o kas reikia kūnui paties Dievo bus parūpinta.

Ko reikia dvasiai, ji taip pat pasako, kaip ir kūnas, sukeldama žmogaus viduje tiesos troškimą. Štai kodėl kiekvienas žmogus, pradedant mažu vaiku, trokšta žinoti, klausinėja kitų, kas girdėti, domisi pasakojimais ir renka tas žinias, kurios sudaro jo dvasios maistą, kaip valgis sudaro kūno maistą.

Tačiau ne visos žinios yra lygiai žmogui įdomios ir patraukiančios. Jeigu pažiūrėsime, kaip įvairūs žmonės skaito laikraščius, pamatysime, jog ne visi skaito nuo pradžios iki galo, dauguma pradeda nuo tų vietų, kurių jis labiau išalkęs; pramonininkai ir pirkliai nuo skelbimų, politikai nuo politikos, lengvaširdžiai nuo juokų ir pasakėlių, žodžiu, kiekvienas ieško to maisto, kurio jis labiausiai pasiilgęs.

Tas nelygus žinių vertinimas mums pasako, jog žmogus ne tik trokšta žinoti, bet trokšta iš tų žinių turėti sau naudos, todėl pirmoje vietoje stato tas žinias, kurios neša jam naudos, reiškia nori patenkinti ne tik protą, bet ir valią.

Šio pasaulio tyrinėtojai mokslininkai prirenka ir patiekia žmonėms daug gerų ir naudingų žinių, tačiau tos žinios nesuteikia dar jiems pilnos ir visiškos naudos, nes aprūpina tiktai šį laikiną gyvenimą žemėje ir tai nepilnai, o būsimą, pomirtinį, prie kurio žmogus artinasi kiekviena savo gyvenimo diena ir valanda, palieka neaprūpintą. Nors tad mokslininkai pašvenčia savo jėgas ir laiką sutvertos tiesos ieškojimui, ir ja maitina žmonių dvasią, tačiau jie negali būti vadinami dvasiškais žmonėmis, bet mokslininkais.

Dvasiškas žmogus bus tas, kuris ieškos nesutvertos tiesos pažinimo ir pasiekimo, kuris stengsis visu savo gyvenimu giliau pažinti Dievą ir jį mylėti, kad apturėtų dangišką laimę.

Toks žmogaus jėgų ir laiko sunaudojimas būtinai turi privesti jį prie kūno reikalų mažinimo ir visiško jų suvaržymo, nes, sulyg mūsų Išganytojo pamokinimu niekas negali tarnauti dviem ponam, todėl kas tarnaus kūnui, turi prieiti prie tikėjimo neapykantos, kas gi tarnaus tikėjimui,

kas norės tapti dvasišku žmogum, turi prieiti prie kūno neapykantos, pag šv. Povilo žodžius: *"Aš baudžiu savo kūną ir stengiuos pavergti, kad kartais kitiems skelbęs, pats nepasidaryčiau atmestinas"*, I Kor. 9, 27. Kas tad nori būti dvasiškas žmogus, negali išsiversti be kūno apmarinimo, kitaip kūnas jį numarins.

2. DVASIŠKAS TEISIA VISA, O PATS NEGALI BŪTI TEISIAMAS

Dirbdamas kokį darbą ilgą laiką žmogus gauna gilesnį to darbo pažinimą, tampa jo žinovu, specialistu, kuris daugiau žino už tuos, kurie to darbo nedirba, todėl reikalui esant kreipiamės visi į jį, o nepasitikime savo žiniomis.

Tačiau visi specialistai yra tik tos šakos žinovai, kurios yra specialistai, kitoje šakoje jie nieko neišmano, todėl mokyčiausias gydytojas negali dirbti nei advokato, nei inžinieriaus darbo, nes jis nėra kitų šakų žinovas.

Kadangi visi žemiški mokslai užsiima tik žemiškais reikalais ir žemiškomis tiesomis, todėl tik apie žemiškas tiesas jie gali ir spręsti, bet negali apie dangiškas, kurias tyrinėja ir supranta dvasiškas žmogus, Dievo padedamas ir šv. Dvasios apšviečiamas ir kaitinamas.

Kadangi vėl ir žemiškos tiesos plaukia iš Dievo, nes ne kas kitas, o tik Dievas yra sutvėręs visą žemę su jos gyventojais protingais ir neprotingais, todėl dvasiškas žmogus, būdamas dangiškų tiesų žinovas, daug geriau ir teisingiau gali įvertinti dangiškų tiesų šviesoje žemiškas tiesas, negu visi žemiški mokslininkai, kurie, nepažindami Dievo, negali turėti pilno ir žemiškų tiesų supratimo. Štai kodėl šv. Povilas pastebi, jog dvasiškas žmogus *"visa teisia ir pats nei keno nesti teisiamas"*, I Kor. 2, 15.

Kad suprastume tą pasakymą, imkimės palyginimo. Štai vienas žmogus miega ir sapnuoja. Sapne jam neatrodo, kad jis miegotų, jis mano, jog jis budi kaip ir visi žmonės, su kuriais jis turi reikalo sapne, jis kalbasi su jais, reiškia

savo nuomonę ir pageidavimus, bet visa yra tiktai sapnas, neatitinka tikrenybės. Kitas žmogus budi, jis jaučia, jog jis budi, o anas miega, ir jo jausmas yra teisingas, nes iš tikrųjų taip yra.

Panašus santykis yra tarp kūniško ir dvasiško žmogaus. Kūniškas žmogus sprendžia apie viską tarsi sapnuodamas, jis brangina tai, kas nėra brangintina, bijo to, ko nereikia bijotis, o nebijo, kur reikia bijotis, todėl psalmė ir pastebi, jog tie, kurie nesišaukia Viešpaties, dreba iš baimės ten, kur nėra ko bijotis (Ps. 13, 5).

Dvasiškas žmogus, matydamas viską teisingoje šviesoje, kaip mato tas, kuris budi, teisingai galvoja ir teisingai įvertina visus gyvenimo reikalus, tiesas ir įvykius, jis nedreba iš baimės ten, kur nėra baimės.

Pažiūrėkime į save ir bandykime atspėti, ar dvasiški ar kūniški esame žmonės, o atspėję, prašykime Viešpaties malonės, kad visuomet būtume dvasiški žmonės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, svarbią ir naudingą tiesą pareiškė mums Tavo Sūnus, sakydamas, jog ten, kur yra mūsų turtas, ten ir mūsų širdis (Mato 6, 21). Kadangi širdis yra viso gyvenimo tvarkytoja, ji duoda įsakymus visiems sąnariams, ji verčia ir protą svajoti apie tai, kas jai patinka, ir liežuvį teirautis apie jos reikalus, ir akis žiūrėti ten, kur yra jos turtai, ir rankas dirbti, kad daugiau surinktume tų turtų, o surinktus, kad apsaugotume nuo pražūties, ir kojas vaikščioti tais keliais, kurie veda prie mėgiamųjų gėrybių, todėl iš to, apie ką dažniausia svajojame, ko trokštame, apie ką kalbame galime spėti, kokiose gėrybėse yra paskendusi mūsų širdis, ką mes laikome didžiausiu savo turtu, o tuo pačiu turėti atsakymą į tai, koki mes esame žmonės: ar kūniški ar dvasiški. Jei mums neišeina iš minties kūno reikalai, maistas, pastogė, drabužis, kūno patogumai, džiaugsmai, malonumai ir pasilinksminimai, esame kūniški žmonės, o kaip toki negalėsime paveldėti, anot šv. Povilo, Tavo karalystės: *"O tai sakau, broliai,* kalba

tautų apaštalas, *jog kūnas ir kraujas negali paveldėti Dievo karalystės; nei kas genda nepaveldės nepagendančio"*, I Kor. 15, 50. Tas kūniškumas taip aptemdo mūsų protą, jog nepajėgiame matyti Tavo šviesos, už nieką ją laikome ir smerkiame kaip tamsybes. Taip padarė žydai su Tavo Sūnumi, kuris juk yra šviesa iš Tavęs užtekėjusi, ji atėjo pas savuosius, bet savieji jos nepažino, todėl atmetė ir pasmerkė mirtimi, nes buvo kūniški, o kūnas nesupranta to, kas yra Tavo Dvasios. Tavo dalykai atrodo jam paikyste. Taip padaro ir šiandien ne vienas iš tų, kuriems Tu esi suteikęs šv. krikšto malonę: nemarindami savo kūno, neimdami jo į nelaisvę, bet pataikaudami jam, pamažu praranda dvasiškų dalykų skonį, o ima gėrėtis kūniškais dalykais ir jų pirmiausia ieškoti. Kadangi dvasios ir kūno reikalai priešinasi vieni kitiems, nes, anot tautų apaštalo, *"kūnas pageidauja prieš dvasią, dvasia gi prieš kūną"*, todėl tas, kuris yra davęs pirmenybę kūno reikalams, turi prieiti dvasios reikalų neapykantos, o nekęsdamas jų, ima trokšti jų išnaikinimo ir ima pats naikinti, kad patenkintų savo troškimą, nes mano, jog dvasios reikalai yra svarbiausia kūno reikalų kliūtis. Štai kodėl, Viešpatie, šio pasaulio sūnūs nekenčia Tavo vardo, norėtų jį išmesti iš žmonių gyvenimo, kad nieko nekliudomi, galėtų naudotis kūniškomis gėrybėmis. Apsaugok, Viešpatie, mus nuo tokio apakimo, kuriame šviesą laikytume tamsybėmis, dieną paverstumė naktimi, užgesink mumyse kūniškumo gaisrą, kad galėtume nekliudomi pamatyti Tavo šviesą, o joje visų daiktų tikrą veidą ir vertę ir brangumą, kad neparduotume amžinųjų gėrybių už laikines.

Pasižadame šiandien duoti pirmenybę dvasios reikalams, o kūno reikalus nustumti į paskutinę vietą, kad galėtume eiti dvasios pareigas.

APIE DANGIŠKOS GYVYBĖS ŽYMES ŽMOGUJE

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Paklausykime pamokslininko žodžių, kuriais jis įspėja, jog žmogus nežinojo, ar jis yra Dievui malonus, ar ne: „Žmogus nežino, meilės ar neapykantos jis vertas, bet visa laikoma netikrybėje ateičiai; nes visa lygiai atsitinka teisiam ir nedorėliui, geram ir piktam, atnašaujančiam aukas ir niekinančiam atnašas," Pam. 9, 1-2.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant išsilaikytume ramybėje nežinodami, ar mes esame jam malonūs, ar ne, o tuo laimėtume tą naudą, dėliai kurios jis paslėpė nuo mūsų akių savo apsigyvenimą mumyse.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGUI YRA NAUDINGA NEŽINOTI TIKROS SIELOS BŪKLĖS

a. Kad būsimo teismo baimė padėtų išsilaikyti nusižeminime.

Nevisuomet savo galybės, savo gabumų, tobulybių ir turtų žinojimas išeina žmogui į naudą, labai dažnai jam pakenkia, nes kelia į puikybę, o puikybė veda į per didelį pasitikėjimą savimi, per didelį įvertinimą savo jėgų, tobulybių ir gėrybių, į nesutikimus, ginčus ir peštynes su kitais žmonėmis, o kas svarbiausia, atitraukia nuo budėjimo, darbštumo ir rūpestingumo ir taip pamažu priveda prie tų

gėrybių praradimo, kuriomis didžiavosi. Yra kelias, kuriuo dažniausia vaikšto šio pasaulio didybės, ir ne tiktai paskiri žmonės, bet ir žmonių kuopos, draugijos, valstybės ir tautos. Kol yra maži ir silpni, būna darbštūs, rūpestingi, atsargūs, bet kai išauga, pamato savo galybę, turtus ir visas kitas gėrybes, praranda savo darbštumą ir rūpestingumą ir taip pamažu pradeda pulti žemyn.

Kitokiu keliu eina to žmogaus gyvenimas, kuris jaučia savo silpnumą, jis yra nusižeminęs, nes neturi kuo didžiuotis; jis yra atsargus, nes nepasitiki savim, todėl greičiau apsisaugoja nuo visokių pavojų ir nelaimių, jo silpnybė išeina jam į naudą, kaip kad į naudą išeina mažo vaiko silpnybė, nes visi jį saugoja ir skuba jam į pagalbą. Dėl tos pačios priežasties liguistas žmogus dažnai ilgiau gyvena, negu sveikas, nes yra atsargesnis, žinodamas, kad labai lengvai gali sau pakenkti, o sveikas nieko nebijodamas ir drąsiai statydamas savo sveikatą pavojun, lengvai ją praranda, o su sveikata praranda ir gyvybę.

Panašiai yra ir dvasiškuose dalykuose, todėl jei žmogus aiškiai matytų savyje Dievo malonę, nustotų bijojęs Dievo teismo, netektų reikalingo atsargumo, o tuo įpultų į nuodėmę ir prarastų Dievo malonę. Jeigu kartais ir išsisaugotų nuo sunkios nuodėmės, tai, neuoliai ir nerūpestingai gyvendamas, nesugebėtų auginti Dievo malonės savyje ir padarytų sau vis vien neapsakomą nuostolį, nes mažiausias Dievo malonės laipsnis brangesnis yra už visas viso pasaulio brangenybes.

Norėdamas apsaugoti žmogų nuo visų tų dvasiškų nuostolių, Dievas paslėpė nuo jo akių savo malones, palikdamas jį abejonėje ir netikrume, kad bijodamas Dievo teismo ir gyvendamas atsargume ne tik neprarastų Dievo malonių, bet dar gausesnes užsitarnautų, todėl Patarlių knyga laimina bailų žmogų, sakydama: *"Palaimintas žmogus, kuris visuomet bailus; kas gi kietos širdies įpuls į nelaimę"*, Pat. 28, 14.

b. Kad apsisaugojus nuo klaidingo tikrumo.

Žydų tautoje turime labai gražų pavyzdį, kaip išganymo užsitikrinimas gali žmogui pakenkti ir atimti jam tą išganymą. Būdama išrinktąja tauta ir turėdama Dievo pažadėjimus, pamaži priėjo prie įsitikinimo, jog išganymas yra skirtas jai vienai, jog visos kitos tautos turėsiančios būti atmestos ir pasmerktos, kad pasiekus tad išganymą, nieko daugiau nereikią, nei dorybių, nei gerų darbų, o tik laimės būti žydu, Abraomo sūnumi.

Šv. Jonas Krikštytojas, kuris atėjo taisyti Viešpaties kelių, bando įspėti pariziejus, jog jų nusiteikimas yra klaidingas, nes nors jie ir yra Abraomo sūnūs, tačiau be gerų darbų, be atgailos nebus išganyti. *"Duokite, tad,* sako jiems, *vertingų atgailos vaisių. Ir nesisakykite sau vieni: Tėvą turime Abraomą. Nes aš sakau jums, kad Dievas gali pažadinti Abraomui vaikų iš šitų akmenų",* Mato 3, 8—9. Išganytojas gi, matydamas žydų nenorą priimti evangeliją, aiškiai jiems pasakė, jog bus išmesti laukan: *"Taigi, aš sakau jums, daugelis iš rytų ir vakarų ateis ir sėsis prie stalo dangaus karalystėje su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu, karalystės gi vaikai bus išmesti laukan į tamsybes",* Mato 8, 11—12. Pavojingas tad yra daiktas įpulti į per didelį savo išganymo tikrumą, *"nes,* anot šv. Povilo, *kada sakys: ramybė ir nėra pavojaus, tuomet ateis jiems ūmai žuvimas",* I Tesal. 5, 3. Todėl Viešpats slėpdamas nuo mūsų akių savo malones nori mus apsaugoti nuo tokio tikrumo.

c. Kad nesustotų malonių augimas.

Dievas turi daug malonių savo gailestingumo sandėliuose ir noriai jų suteikia tiems, kurie budi, trokšta jų ir prašo. Bet tas budėjimas ir prašymas sustoja, kai žmogus pasidaro tikras savo išganymu, nes nemato reikalo save varginti budėjimu ir maldomis, kai jaučia, jog laimėjimas yra jam užtikrintas. Kad nenuskriaustų tad žmogaus, Dievas neduoda visiems tokio tikrumo, priešingai, jis nori, kad žmonės, būdami netikri, nuolat budėtų ir melstųsi ir tuo

didintų savo dvasišką turtą, todėl ir Patarlių knyga laimina tuos, kurie taip daro, sakydama: *"Palaimintas žmogus, kurs klausosi manęs ir kurs budi kasdien prie mano durų"*, Pat. 8, 34.

Be tam tikro Dievo apreiškimo nė vienas žmogus negali žinoti, ar jis yra, anot Pamokslininko, meilės ar neapykantos vertas, kitaip sakant, ar jis turi dangišką gyvybę, ar yra ją praradęs.

Kai kada Dievas padaro išimtį iš bendros taisyklės ir apreiškia, o daro tai tada, kai mato, jog žmogus tos žinios blogam nepanaudos, neapsileis, bet tai jį paskatins geresniam ir uolesniam gyvenimui, ištvermei skausmuose ir persekiojimuose. Todėl Išganytojas apreiškė apaštalams, jog jų vardai yra užrašyti danguje, ir gerajam latrui ant kryžiaus, jog jau šiandien būsiąs su juomi rojuje.

2. ŽENKLAI, IŠ KURIŲ GALIME SPĖLIOTI APIE DANGIŠKĄ GYVYBĘ

Nors be tam tikro apreiškimo nė vienas žmogus negali žinoti, ar jis yra meilės, ar neapykantos vertas, tačiau yra ženklų, iš kurių galime spėti, jog dangiška gyvybė yra mumyse.

Yra trys ženklai:

a. Sąžinės ramybė. Nuodėmė, kuri naikina Dievo malonę mumyse, yra savos rūšies žaizda, kuri atima sąžinės ramybę ir sukelia skausmą, kuris pasako, jog sieloje kas nors sugedo, kaip kūno skausmas mums praneša, jog kūne darosi arba jau yra pasidariusi žaizda.

Tas sąžinės neramumas nekartą taip yra skaudus, kad piktadariai jo neišlaiko ir arba patys pasiduoda į teisingumo rankas, arba, nelaukdami teismo, patys save baudžia, kaip kad save nubaudė Kristaus išdavikas, atimdamas pats sau gyvybę.

Jei sąžinė rami, reiškia, kad sieloje nėra mirtinos žaizdos, kuri būtų numarinusi dangišką gyvybę. Tačiau rami sąžinė tik tada liudys dvasišką sveikatą, kai ji yra gyva, kaip

kūnas jaučia žaizdą tik tada, kai jis gyvas, jei miręs ar apmiręs, tai galima jį supiaustyti, nieko nejaučia. Panašiai yra ir su sąžine, tik tada jaučia dvasioje esančią žaizdą, kai ji yra gyva, jei yra visiškai numarinta, nejaučia nieko. O savo gyvumą sąžinė parodo, kai sujuda net ir dėl mažų nusikaltimų.

b. Gyvenimas sulig tikėjimu. Dievas davė savo žodį žmonėms ne tam, kad jį numestų po kojomis, bet kad pataisytų savo gyvenimą, todėl jei kas taip klauso Dievo žodžio, kad ima į širdį tai, ką girdi ir taiso savo gyvenimą, tas tikrai turi Dievo malonę, tas yra iš Dievo, kaip kad Išganytojas mokė, sakydamas: *"Kas yra iš Dievo, tas klauso Dievo žodžių. Jūs todėl neklausote, kad nesate iš Dievo"*, Jono 8, 47.

c. Malonumas ir džiaugsmas Dievuje. Gyvas daiktas turi maitintis, o gavęs sau tinkamo maisto džiaugiasi ir turi malonumo jį priimdamas. Jeigu tad žmogus džiaugiasi Dievu ir turi malonumo, klausydamas Jo žodžio, dalyvaudamas pamaldose ir kituose dvasiškuose lavinimuose, reiškia, kad jis turi savyje kažkokią gyvybę, kuri maitinasi tuo maistu, o toji gyvybė negali būti kas kita, kaip pašvenčiamoji Dievo malonė, dangiška gyvybė.

Pažiūrėkime į savo vidų ir paieškokime tenai Dievo malonės ženklų, o suradę, dėkokime Viešpačiui už jo dovanas ir rūpinkimės jas padidinti ištikimu gyvenimu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug tiesų turi savo žinioje, kurių mažą tik dalį mums apreiškei, o apreiškei ne dėlto, kad patenkintumei mumyse mūsų smalsumą, bet kad tikėdami būtume išganyti, todėl apreiškei tik tas tiesas, kurių reikia mūsų išganymui, o kitas paslėpei ir palikai ateičiai, nes matei savo neribota išmintimi, jog tai išeis mums į naudą. Prie tų paslėptų tiesų, šalia daugelio kitų, priklauso ir ta, jog nežinome, ar esame verti Tavo meilės, ar neapykantos, ar esi atėjęs pas mus ir pasirinkęs mumyse sau gyvenimą, o gal, radęs mūsų širdies duris uždarytas, stovi

lauke, klabini ir lauki jų atsidarant, sakydamas: *"Štai aš stoviu prie angos ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atidarys man duris, aš pas jį įeisiu ir su juo vakarieniausiu ir jis su manimi"*, Apr. 3, 20. Pamokyk tad, Viešpatie, kaip išgirsti Tavo klabinimą, kaip pajusti Tavo atėjimą, kad skubiai Tau atidarytume savo širdies duris, kad nereiktų Tau laukti lauke. Jeigu Tu ateitumei žemiškomis šviesomis apsitaisęs, pastebėtume Tave savo akimis; jeigu ateitumei su skambėjimais, išgirstume savo ausimis, jeigu ateitumei žemiškų kvapsnių pavidale, pajustume savo uosle; jeigu būtumei valgių skanumas, pajustume savo gomuriu; jeigu būtumei šaltas ar karštas, kietas ar šiurkštus, rankomis Tave apčiuoptume. Saugok, Viešpatie, kad mes manytume Tave esant tokiais dalykais, kuriuos gali pastebėti ir pajusti net neprotingi sutvėrimai, su kuriais mes turime bendrus pojučius ir tuo atžvilgiu nesiskiriame nuo jų. O visgi, Viešpatie, Tu esi šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų ateinantį į šį pasaulį, kurios nemato kūno akys; Tu esi balsas, kurį išgirdęs dreba nusidėjėlis ir niekur negali pasislėpti nuo jo, nors ausys nieko negirdi; Tu esi saldumas, kurio jei kas paragaus, visus pasaulio saldumus laikys už kartumus, nors liežuvis nieko nejaučia; Tu esi kvapsnis, kuriuo šventieji kvepėjo, o kurios žemiška uoslė nesuuodžia; Tu esi toji ugnis, nuo kurios tirpsta nusidėjėlių širdys, rankos kaista ir veržiasi prie gerų darbų, o žemiška ugnis šalta pasidaro, kaip kad atsitikdavo su šventais kentėtojais. Atgaivink, Viešpatie, ir sustiprink mūsų dvasios pojučius, kuriuos esame gavę per šv. krikštą kartu su dangiška gyvybe, o kuriuos Bažnyčia išreiškė duodama mums šventą druską į burną ir tepdama seilėmis ausis ir nosį, nes tik tais pojučiais mes pajusime Tave esant mūsų sieloje, pamatysime Tave ateinant, išgirsime Tave klabinant ir atidarysime Tau savo širdies duris.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, klausytis, ką Tu kalbėsi mūsų viduje, o išgirdę Tavo balsą, neužkietinsime savo širdžių.

APIE DIEVO TRAUKIMĄ IR ŽMOGAUS PASIDAVIMĄ

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas įspėja mus, jog pas jį gali ateiti tik tas, kuris yra jo Tėvo traukiamas: „Niekas negali ateiti pas mane, jei Tėvas, kurs yra mane siuntęs, jo nepatrauks, ir tą aš prikelsiu paskutinėje dienoje," Jono 6, 44.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant apšviestų mūsų protą kas kart didesne šviesa, uždegtų mūsų valią ir jausmus kas kart karštesne ugnimi, kad taptume patraukti prie jo Sūnaus, kurie dar neesame, o kurie jau esame, kad kas kart smarkiau būtume prie jo patraukiami.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS ĮVAIRIAIS BŪDAIS TRAUKIA Į SAVE ŽMOGŲ

Traukti ką nors, reiškia suteikti jam tokį judėjimą, kuriuo daiktas pats iš savęs negalėtų judėti. Štai, pav., guli žemėje akmuo. Jis visuomet taip gulėtų ir savaime nepakiltų aukštyn, jei neatsirastų ranka, kuri paėmus nepaleistų jo į priešingą žemei pusę. Panašiai yra su žmogaus širdimi, kuri iš prigimties linkusi yra prie žemiškų dalykų, jei tad ima kilti aukštyn prie dangiškų ir dieviškų, reiškia, kad kažkokia jėga veikia ją ir traukia ten, kur pati savo jėgomis nueiti nepajėgtų. Toji slapta jėga yra Dievo veikiančioji malonė, kuri mus traukia eiti paskui mūsų Išganytoją, kad būtume išganyti.

Traukimo mintis sukelia mumyse prievartos mintį, nes daiktas traukimu yra verčiamas daryti tai, ko nenori. Tačiau ne kiekvienas traukimas vyksta prieš žmogaus norus; arkliai, pav., traukia vežimą, kuriame sėdi žmogus, tačiau nedaro žmogui prievartos, nes jis pats nori, kad arkliai jį trauktų, jam reikia greit ir toli keliauti, o savo jėgomis negali to padaryti, tai panaudoja arklių greitumą ir arklių jėgą ir leidžia save traukti.

Tokio traukimo rūšimi ir Dievas traukia žmogų, jis neuždeda žmogui prievartos, netraukia jo prieš jo norą, bet taip paveikia jo protą ir valią, kad žmogus pats panūsta eiti ten, kur Dievas nori. Tokio traukimo pavyzdį šv. Augustinas mato avies traukime, parodžius jai žolę: *"Parodyk,* sako, *aviai žolę, o patrauksi ją"*. Kitoks yra avies traukimas užnarinus jai virvę ant kaklo, o kitoks parodžius jai žolę. Žolė yra avies maistas, todėl pamačiusi ją pati bėga prie jos; o jei eina paskui virvę, tai tik virvės iš viršaus traukiama.

Trejopu būdu Dievas traukia žmogų prie savo Sūnaus:

1. Įtikinimu. Tiesa yra didelė žmogaus gėrybė, todėl patsai linksta prie jos, jei tik ją kur randa. Dievas panaudoja tą žmogaus palinkimą ir parodo jam, jog tiesa yra, kad Kristus yra Dievo Sūnus, žmonių Išganytojas, o daro tai dvejopu būdu: a) Vidaus apšvietimu ir b) Stebuklų galybe. Pirmuoju būdu įtikino šv. Petrą, kuris išpažino apaštalų vardu, jog Kristus yra Dievo gyvojo Sūnus. Išganytojas pagiria tą išpažinimą, bet kartu pareiškia, jog jis nėra padarytas žmogaus prigimties jėgomis, bet dangiškojo Tėvo apreiškimu: *"Palaimintas esi,* sako jam, *Jonos sūnau, Simonai, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kurs yra danguje"*, Mato 16, 17. Tuo pačiu būdu dangiškasis Tėvas traukia prie savo Sūnaus visus tikinčiuosius, todėl Išganytojas laimina ne tik šv. Petrą, bet ir tuos visus, kurie jam tiki, neregėję jo prisikėlusio: *"Palaiminti, kurie nematė ir įtikėjo"*, Jono 20, 29.

Antruoju būdu, būtent stebuklais patraukė patsai Išganytojas daugelį žmonių prie savęs, taip daug, kad pariziejai nutarė jį nužudyti, kad visų nepatrauktų: *"Matote,* sako, *kad mes nieko negalime padaryti; štai visi žmonės eina paskui jį"*, Jono 12, 19. Bet tą stebuklų galybę Išganytojas gavo iš dangiškojo Tėvo, taigi dangiškasis Tėvas stebuklais traukė žmones prie savo Sūnaus.

2. Viliojimu. Kristus yra kelias, tiesa ir gyvybė, todėl kas myli tiesą visa savo širdimi, kas jos ieško visu savo gyvenimu, kas nori turėti gyvybės ir apsčiai jos turėti, bet ne tos, kurią žmogus turi bendrai su gyvuliais, bet tos, kuria jis skiriasi nuo gyvulių, tai, suradęs Kristų, tuojau juo susižavi ir patrauktas. Senelis Simeonas, šv. Ona pranašė, pamatę Išganytoją dar tik mažą vaiką, o jau buvo patraukti, nes pažino jame žadėtąjį Išganytoją. Tą pačią tiesą reiškia Giesmių Giesmės sužiedotinė, sakydama: *"Trauk mane; mes bėgsime paskui tave į tavo tepalų kvapą"*, Giesmių Giesmė 1, 3. Tai reiškia, jog kaip tepalai, skleisdami malonų kvapą, traukia prie savęs žmonių pasigėrėjimą, taip Dievo Sūnaus dorybių kvapsnis traukia prie savęs gerų žmonių širdis. Bet tą dvasišką uoslę, kuriai malonus dorybių kvapsnis, ne visi turi, o tik tie, kuriems ją suteikia dangiškasis Tėvas, todėl suteikdamas ją savo išrinktiesiems, traukia juos prie savo Sūnaus.

3. Širdies pakeitimu. Širdies pakeitimo aiškų pavyzdį turime šv. Povilo atsivertime. Pilnas Kristaus ir jo pasekėjų neapykantos keliauja į Damaską, norėdamas išnaikinti Kristaus vardo išpažinėjus. Kelyje Dievas pakeičia jo širdį ir iš persekiotojo viena akimirka padaro karštą pasekėją. Tokią atmainą gali padaryti vienas Dievas, todėl Patarlių knyga sako, jog *"karaliaus širdis Viešpaties rankoje, kaip vandenų padalinimai, jis ją palenkia, kur tik nori"*, Pat. 21,1.

2. ŽMOGAUS PASIDAVIMAS

Žmogus pasiduoda traukimui arba verčiamas, kuomet pasiduoda iš meilės, kai jo valią apima meilė. Kadangi Dienegali ištrūkti, kaip kad uždarytas kalėjime pasiduoda arba vas, traukdamas žmogų prie savo Sūnaus, nevartoja prievartos, nes traukia jį ne kaip piemuo avį, pasinarinęs virve, bet parodęs jai žolę, todėl pasilikusi yra žmogui laisvė leistis traukiamam arba atmesti: pritarti Dievo veikimui arba nepritarti. Jeigu pasiduoda ir pritaria, būna vedamas prie Dievo Sūnaus ir išganomas, jei nepasiduoda, yra kaltas ir bus pasmerktas, todėl Išganytojas apreiškia apaštalams, jog pasaulis, nepriimdamas jo mokslo, nebus pateisintas: *"Jei,* sako, *aš nebūčiau atėjęs ir nebūčiau jiems kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės; dabar gi jie neturi pasiteisinimo iš savo nuodėmės"*, Jono 15, 22. Kitoje vietoje Išganytojas šitaip kalba: *"Kas mane niekina ir nepriima mano žodžių, tas turi savo teisėją. Žodžiai, kuriuos aš kalbėjau, jie teis jį paskučiausią dieną"*, Jono 12, 48.

Norėdami nueiti pas Kristų ir laimėti išganymą, reikia pasiduoti Dievo traukimui, nes niekas negali nueiti pas jį savo jėgomis. *"Kiekvienas,* sako Išganytojas, *kurs girdėjo iš Tėvo ir suprato, ateina pas mane"*, Jono 6, 45. Tai reiškia, jog prie Kristaus ateina tik tas, kurs girdi Dievo traukimą ir jį priima suprasdamas.

Dievo traukimas uždeda žmogui trejopą pareigą: a) Tiesos pažinimą, b) Tiesos pamėgimą ir c) Darbų vaisingumą.

a. Tiesos pažinimas. Negalima eiti prie Kristaus jo nepažįstant, todėl pirmutinis prie jo žingsnis yra tikėjimo tiesų priėmimas. Išganytojas, siųsdamas apaštalus ganyti žmonių, liepia pirmiausia skelbti Dievo žodį, sakydamas: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16. Be tikėjimo

tad, be tiesos priėmimo niekas negali būti pakrikštytas, o tuo pačiu negali tapti Kristaus sąnariu ir būti išganytas.

b. Tiesos pamėgimas. Pariziejai buvo girdėję visą evangeliją, bet jos nepriėmė, dėl to nenuėjo prie Kristaus, nes neturėjo tiesos meilės, toji tiesa smerkė piktus jų darbus, kurių jie nenorėjo atsižadėti, todėl Išganytojas ir paduoda netikėjimo priežastį šviesos nekentimą, sakydamas: *"Šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mėgo tamsybę, kaip šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Nes kiekvienas, kurs daro pikta, nekenčia šviesos ir neeina į šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami"*, Jono 3, 19—20. Kas tad nori nueiti prie Kristaus, turi turėti tiesos meilę.

c. Darbų vaisingumas. Tikra meilė veda žmogų prie darbų, jei kuri meilė darbų neduoda, ji yra panaši į tą uolotą žemę, kuri priima sėjamą grūdą, bet vaisiaus neužaugina, nes grūdas, neturėdamas kur šaknų suleisti, nudžiūsta. Geri darbai ir plaukia iš meilės ir kartu stiprina ją, todėl Išganytojas ir sako, jog *"kas daro tiesą, tas eina į šviesą, kad jo darbai pasirodytų, nes jie padaryti Dievuje"*, Jono 3, 21.

Trokšdami tad nueiti prie Kristaus ir daug laimėti danguje, rūpinkimės pasiduoti Dievo traukimui pažinti tiesą, pamėgti ir stiprinti ją gerais darbais, tuomet nereikės mums abejoti savo išganymu, nes Dievo vadovaujami negalime paklysti.

Pasvarstykime, koks buvo mūsų klusnumas Dievui iki šiol.

ŠIRDIES ŽODIS. Traukia mus, Viešpatie, prie savęs Tavo tvariniai, traukia mūsų akį gamtos grožis, traukia mūsų ausį giedojimų ir muzikų garsai, traukia visą mūsų širdį tos gėrybės, kurias Tu išbarstei po visą pasaulį, pripildydamas žemę auksu ir sidabru ir įvairiais turtais, kuriems nėra galo, o traukia dėl to, kad tie sutvėrimai yra pasipuošę Tavo ypatybėmis, iš Tavęs yra gavę visą savo gražumą, nors ir nepajėgia išreikšti viso Tavo grožio, mes gi esame sutverti sulig Tavo paveikslu ir panašumu, todėl

mūsų širdis, linkdama prie Tavęs, kaip linksta žemėn išmestas aukštyn akmuo, linksta ir prie sutvėrimų, kuriuose mato Tavo tobulybių atspindį. Tavo, Viešpatie, noras yra, kad mes, pamatę sutvėrimuose Tavo grožio mažą dalį, užsidegtume troškimu nueiti pas Tave ir pamatyti pilną Tavo gražumą, ir taip nesustoti prie sutvėrimų, bet kilti nuo jų į tas aukštybes, kuriose Tu gyveni. Bet čia ir prasideda mūsų nelaimė, kad sustojame pusiaukelyje, kad norime pasitenkinti tuo nepilnu gražumu, kurį matome sutvėrimuose, ir nustojame keliavę prie to gražumo, kuris yra Tavyje, darydami sau begaliniai didelį nuostolį, prarasdami Tave. Norėdamas išgelbėti mus iš tos nelaimės, Tu atsiuntei savo Sūnų, kuriam pavedei visą gelbėjimo darbą. Jis vaduoja mus iš Egipto nelaisvės, į kurią patekome ieškodami maisto savo kūnui ir jo pojūčiams, pasiduodami neprotingų sutvėrimų valdymui, ir veda per šio pasaulio dykumas į Tavo buveines, kaip Mozė vedė Izraelio tautą į žadėtąją žemę, reikia tik, kad mes pasiduotume Tavo Sūnaus vadovybei, kad paliuosuotume širdį nuo tų gėrybių, kurios mus laiko pagavusios savo nelaisvėje. Norėdamas patraukti žydų tautą eiti paskui Mozę, Tu suteikei jam stebuklų galybę, apšvietei žmonių protą ir išjudinai valią, ir taip privertei juos apleisti nelaisvės šalį ir eiti ieškoti savo tėvų žemės. Tą patį darai ir šiandien, verti mus eiti paskui Tavo Sūnų ir leistis ieškoti jam vadovaujant dangaus karalystės. Šalia galingo žodžio, kurį Tu įdėjai į Tavo Sūnaus lūpas, o kurio žmonės klausėsi kelias dienas nevalgę, šalia stebuklų galybės, kurią Tu jam suteikei, o kuria jis užtektinai įrodė, jog iš Tavęs yra išėjęs, Tu matei reikalo paveikti į kiekvieną mūsų iš vidaus, apšviečiant mūsų protą ir išjudinant valią, kad nueitume paskui Tavo Sūnų, tikėtume jo žodžiais ir jo stebuklais ir būtume išganyti, todėl jis įspėjo mus sakydamas: *"Niekas negali ateiti pas mane, jei Tėvas, kurs yra mane siuntęs, jo nepatrauks"*, Jono 6, 44. Patrauk tad, Viešpatie, mus prie Tavo Sūnaus, suteik gausesnių malonių, kad kas

kart su didesniu smarkumu artintumės prie jo, kaip kad akmuo, išmestas aukštyn, kas kart su didesniu smarkumu krinta žemėn.

Pasižadame šiandien karščiau melstis ir prašyti Tavęs, Viešpatie, kad teiktumeis mus labiau patraukti prie Savo Sūnaus.

APIE GYVĄJĮ VANDENĮ

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas kalbasi su samarijiete prie šulinio ir žada prašantiems duoti gyvojo vandens, kuris tekės iš juose esančio šaltinio į amžinąjį gyvenimą (Jono 4, 10-14).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant, patraukęs mus prie savo Sūnaus, suteiktų mums per jį gyvojo vandens šaltinį, iš kurio tekėtų gaivinanti jėga ir stiprintų mus kelionėje į amžiną gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. VANDENS ŠALTINIS

Dvasiški dalykai sunkiai mums yra suprantami, nes negalime jų pamatyti akimis, nei išgirsti ausimis, todėl Dievo žodis prisitaiko prie mūsų prigimties netobulumo ir teikia dvasiško gyvenimo tiesas palyginimais, kad iš to, ką akys mato, pakiltume mintimi prie tų dalykų, kurių akys nemato.

Mūsų akys nemato to stebuklo, kuris vyksta sieloje per šv. krikštą, nemato tos gyvybės, kurią šv. Dvasia įdiegia į mūsų prigimtį, o žinoti apie ją reikia, nes uždeda pareigą

taip tvarkyti savo gyvenimą, kad ne tik nenumarintume gautos gyvybės, bet ją išaugintume į didelį medį atitinkamais darbais.

Kalboje su Nikodemu Išganytojas prilygino tos gyvybės atsiradimą žmoguje užgimimui, sakydamas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, jei kas neatgims iš vandens ir šventosios Dvasios, tas negalės įeiti į Dievo karalystę"*, Jono 3, 5. Nauja žemiška gyvybė atsiranda užgimimu iš kitos gyvybės. Kadangi toji tiesa yra visiems aiški ir suprantama, todėl Išganytojas panaudojo ją, idant išaiškintų mums dangiškos gyvybės atsiradimą mumyse, nes dangiška gyvybė panašiu būdu eina iš šventosios Dvasios, kaip žemiška gyvybė eina iš kitos žemiškos gyvybės.

Kalboje su samarijiete Išganytojas nori mums paaiškinti tolesnį tos gyvybės likimą. Dangiškoji gyvybė nestovi vietoje, bet auga, o augdama, atneša visą darbų eilę, kurie turi vertės amžinam gyvenimui. Čia Išganytojas pavartojo šaltinio palyginimą. Iš šaltinio teka vanduo ir sudaro tekančio vandens upelį. Iš šv. Dvasios teka įvairios malonės, kurios savo veikimu labai yra panašios į vandens veikimą.

Vanduo trejopai veikia: plauna, vėsina, gesina. Panašiai veikia mumyse ir šv. Dvasios malonė. Ji plauna, todėl pranašas Ezekielis ir kalba apie tai sakydamas: *"Aš išliesiu ant jūsų tyro vandens, ir jūs būsite apiplauti nuo visų savo susitepimų, ir aš apvalysiu jus nuo visų jūsų stabų"*, Ez. 36, 25. Ji atvėsina pagundų karštį. Pagundos sukursto ir uždega žmogaus geidulius, kurie traukia jį į pikta, o juo karštesni būna geiduliai, juo smarkiau veikia į žmogaus valią ir verčia ją pasielgti sulig jų norais. Norėdami nepasiduoti jų veikimui, kad nepadaryti pikto darbo, reikia arba sustiprinti žmogaus valią, arba sumažinti geidulių karštį. Vieną ir kitą darbą atlieka šv. Dvasios tiekiama malonė, todėl ji atvėsindama geidulių karštį, kaip vanduo atvėsina įkaitusią nuo saulės žemę, padeda žmogui išsilaikyti doroje. Ji gesina troškimą. Žmogus turi gilų žemiškų gėrybių troš-

kimą, todėl pasiduodamas jam ir rinkdamas vien žemiškas gėrybes, praranda dangiškas ir amžinas. Norėdamas apsaugoti žmogų nuo tos nelaimės šv. Dvasia nukreipia savo malone jo troškimus į kitą pusę, būtent į dangiškas gėrybes, o kas kartą paragaus jų, tas amžinai nieko daugiau nenorės, todėl Išganytojas ir siūlo samarietei trokšti tokio vandens, kuris gesina visus troškimus, sakydamas: *"Kiekvienas, kurs geria šitą vandenį, vėl trokš; kas gi gers vandens, kurį aš jam duosiu, tas nebetrokš per amžius"*, Jono 4, 13. Tai reiškia, jog žemiškų gėrybių vanduo neužgesys žmogaus troškimo, nes greit jomis apsidžiaugs ir vėl ims trokšti. Kas gi gers to vandens, kuris teka iš šv. Dvasios šaltinio, tas nebenorės žemiškų gėrybių, todėl jame bus užgesinti visi žemiški troškimai. Tokio vandens ieškoti ragino Išganytojas kitoje vietoje visus klausytojus, kaip sako šv. Jono evangelija: *"Paskutinę didžiąją švenčių dieną Jėzus stovėjo ir šaukė sakydamas: Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria. Kas tiki į mane, kaip sako Raštas, iš to vidaus tekės gyvojo vandens upės. Sakė gi jis tai apie Dvasią, kurią turėjo gauti tikintieji į jį; nes Dvasia nebuvo dar duota, kadangi Jėzus dar nebuvo pagarbintas"*, Jono 7, 37—39.

Šaltinis, kurį Išganytojas žada suteikti prašantiems, reiškia du dalyku: šventąją Dvasią ir malonių gausumą.

Malonių šaltinis yra šv. Dvasia, kas tad gauna visą tų malonių šaltinį, gauna šv. Dvasią, o tuo gauna malonių ne sulig saiku, nes kas turi vandens šaltinį, tas turi vandens be saiko, gali semtis iš jo tiek, kiek nori, o ir Išganytojas patvirtina šią mintį kitoje vietoje, sakydamas, kad *"Dievas ne saiku suteikia Dvasios"*, Jono 3, 34.

2. GYVASIS VANDUO

Vieną vandenį vadiname gyvu, kitą negyvu. Gyvas vanduo žmonių kalboje yra tas, kuris nestovi vietoje, bet nuolat teka: vienas nuteka, kitas atiteka. Kad taip galėtų

vykti, reikia pirmiausia didelio vandens kiekio, o antra, reikia šaltinio, kuris palaikytų upės tekėjimą, pripildydamas jos vagą nauju vandeniu į nutekėjusio vietą, nes kitaip upės vaga išseks. Tuo būdu gyvas vanduo turi ryšį su šaltiniu ir iš jo nuolat teka.

Negyvas vanduo yra tas, kurs nejuda, kurs stovi vietoje. Jis yra surinktas iš lietaus ar potvinių ir uždarytas iš visų pusių tvenkiniuose, balose, ar ežeruose, jo ryšys su šaltiniu, iš kurio jis atitekėjo, yra nutrūkęs, todėl džiūstant ir nykstant nėra papildomas, pagaliau su laiku visai išdžiūsta.

Panašiai vyksta žmogaus dvasioje. Turėdamas savyje šv. Dvasią, visų malonių šaltinį, žmogus darosi pilnas gyvumo, jis dirba Dievo garbės ir išganymo darbus, o dėl to dirba, kad šv. Dvasia jame veikia, uždega jo viduje Dievo meilę ir stumia visas jo galias ir visus sąnarius veikti, todėl ir darbai, kuriuos žmogus dirba šv. Dvasios įtakoje, yra tos pačios prigimties kaip ir pats šaltinis, iš kurio jie plaukia, kaip upės vanduo, kuris teka iš šaltinio, yra tos pačios rūšies, kaip ir pats šaltinis, todėl Išganytojas ir sako, jog tas vanduo, kurį jis duos, *"bus jame šaltinis vandens trykštančio į amžinąjį gyvenimą"*. Tai reiškia, jog darbai, kurie tekės iš šv. Dvasios šaltinio, bus tokios didelės vertės Dievo akyse, taip jam malonūs, kad atlygins žmogui už juos amžinu gyvenimu.

Tie darbai yra labai įvairūs. Šv. Dvasia uždega mumyse pirmiausia Dievo meilę, todėl šv. Povilas ir rašo Romėnams, jog *"Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šventosios Dvasios, kuri mums yra duota"*, Rom. 5, 5. Kitoje vietoje šv. Povilas išvardina daugiau šv. Dvasios darbų mumyse, sakymas: *"Vienam Dvasios suteikiama išminties kalba, tos pačios Dvasios — žinojimo kalba; kitam tos pačios Dvasios — tikėjimas, kitam tos vienos Dvasios — gydymo dovana; kitam — stebuklų darymas, kitam — pranašystė, kitam — dvasių atskyrimas, kitam — įvairios kalbos, kitam — kal-*

bų aiškinimas. Visa gi tai daro viena ir ta pati Dvasia, dalindama kiekvienam, kaip ji nori", I Kor. 12, 8—11.

Iš to matosi, jog ne kitokia galybė, o tik šv. Dvasia veikia mumyse išganingus darbus, sukurdama mūsų sielose tarsi nuolatinį pavasarį, kuriame visoks augalas, medis ir žolė sprogsta, žydi, mezga vaisius, žodžiu, dirba gyvybės darbus. Panašiai turi vykti ir mūsų sieloje, jei joje veikia šv. Dvasia, panašiai turi vykti ir toje Bažnyčioje, kuri yra tikra Bažnyčia, kurioje gyvena šv. Dvasia. Norint tad pažinti tikrą žmogaus dvasišką augimą, pažinti kuri yra tikra iš daugelio Bažnyčia, reikia žiūrėti, ar ten yra dvasiškas pavasaris, ar ne. Jeigu pastebėsime rudenį, kuriame viskas vysta ir miršta, reiškia, kad tenai nėra šv. Dvasios; šaltinis užako, upė išsekė. Gali tokia siela, tokia draugija, kuri buvo turėjusi šv. Dvasią savo viduje, kuri buvo gavusi jos malonę, kurį laiką išlaikyti tą malonę, bet ilgiau gyvenant be šaltinio toji malonė turi išsekti, kaip išseka negyvas stovintis vanduo. Štai kodėl siela, įpuolusi į mirtiną nuodėmę, kurį laiką dar turi tikėjimą, bet ilgiau pagyvenus joje praranda tą dovaną. Panašiai yra ir su tautomis, kurios atsiskiria nuo katalikų Bažnyčios: jos praranda visas dvasiškas dovanas, su kuriomis atsiskyrė nuo tikro kamieno.

Klauskime savęs, ar pavasaris ,ar ruduo mūsų sielos pastogėje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, niekad neišseka upė, kuri teka iš šaltinio, nes šaltinis ją maitina ir nuolat teikia jai naujo vandens. Tokiu šaltiniu, tik ne vandens, o įvairių darbų Tavo sutvėrimuose yra kiekviena gyvybė, nes iš jos, kaip iš šaltinio, teka vis nauji darbai. Kas turi gyvą grūdą, tas turi grūdų šaltinį: iš vieno grūdo jis gali prisiauginti tiek grūdų, kad užtektų apipilti jais visą pasaulį. Kas gauna dovanų vaisinį medį, tas daugiau gauna už kitą, kuris gautų nors visą jų vežimą, nes vežimas išsisems, medis gi kaip koks šaltinis yra neišsemiamas. Tačiau kiekviena gyvybė yra tik tokios rūšies darbų ir vaisių šaltinis, kokios

yra pati gyvybė, todėl ir Tavo Sūnus yra mus mokinęs, jog koks medis, toks turi būti ir vaisius, nes niekas nerenka vynuogių nuo erškėčių, nė fygų nuo usnių. Perkėlę dabar tą palyginimą į žmogaus gyvenimą, gausime tą patį vaizdą: žmogus irgi yra darbų šaltinis, bet ne kokių kitokių, o tik žmogiškų, kurie dabina ir puošia žmogaus prigimtį, jei jie plaukia iš sveikos prigimties, gadina ir teršia, jeigu plaukia iš pagadintosios. Kadangi, Viešpatie, visi esame pagadinti gimtąja nuodėme, todėl sudrumstas yra mumyse mūsų žmogiškų darbų šaltinis ir drumsto vandens upelis iš jo teka, kuris Tau nepatinka. Bet Tu, Viešpatie, savo begaliniame gailestingume nutarei padaryti stebuklą ir įskiepyti į tą žmogaus pagadintą prigimtį naujos, dangiškos gyvybės šakelę, kuri augdama augintų dangiškus vaisius, o tuo pasidarytų žmoguje naujų, dangiškų darbų šaltiniu. Tą darbą Tu pavedei savo Sūnui, kuris todėl ir sako samarijietei, jog vanduo, kurį jis prašančiam duos, bus jame šaltinis vandens trykštančio į amžinąjį gyvenimą. Tai reiškia, jog atidarys žmogaus prigimtyje naują šaltinį, iš kurio plauks tokių darbų upė, kurie darys žmogų laimingą ne vieną, kitą dieną, vienus, kitus metus, kaip kad daro žmones laimingus žemiškos gėrybės, bet darys žmogų amžinai laimingą, darys jį turtingą tais turtais, kurių mirtis negali išplėšti, kaip išplėšia žemiškus turtus, bet kuriuos turi grąžinti atimdama žmogui žemišką gyvybę, todėl šv. Povilas ir sako, jog mirtis yra jam tikras pelnas, nes apleisdamas laikinas gėrybes, gaus amžinas. Kadangi, Viešpatie, mes esame jau gavę iš Tavo malonės tą gyvojo vandens šaltinį per šv. krikštą, todėl pasilieka mums rūpestis, kad tas šaltinis neišsektų, nes šaltinis gali būti užpiltas, gyvybė gali būti numarinta, suteik tad malonės, kad gyvojo vandens šaltinis tekėtų mumyse gerais darbais per visą gyvenimą.

Pasižadame šiandien, atmetę visas svetimas mintis, visus darbus, visas pareigas atlikti Tavo, Viešpatie, mintimi.

APIE GYVOJO VANDENS GAVIMĄ

Ketvirtoji savaitė po Velykų

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas ragina samarijietę prašyti gyvojo vandens, sakydamas: „Jei tu pažintumei Dievo dovaną ir kas yra tas, kurs tau sako: Duok man gerti, tu tikrai būtumei iš jo prašiusi, ir jis tau duotų gyvojo vandens," Jono 4, 10.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pamokintų mus, ko mes turime prašyti, ir paskatintų prie prašymo, kaip skatino jo Sūnus samarijietę, atėjusią prie šulinio semti žemiško vandens.

MĄSTYMAS

1. GYVOJO VANDENS REIKIA PRAŠYTI

Didžiai turtingas ir dosnus yra mūsų Viešpats, malonumas jam yra gyventi su žmonių sūnumis ir dalintis su jais savo turtais, bet reikia iš mūsų pusės branginti jo turtus, trokšti jų ir prašyti, nes niekad neatsako tiems, kurie jaučiasi varguoliais ir prašo, anot psalmės pasakymo: *"Viešpats išklauso beturčių troškimą"*, Ps. 10, 17. Tokiu beturčiu yra kiekvienas nusidėjėlis, nes ne tik yra praradęs Dievo malonę, bet užsitraukęs bausmę už savo nuodėmę. Kuomet nusižemina prieš Dievą, prisipažįsta prie savo kaltės, prašo atleisti ir sugrąžinti malonę, Dievas visuomet išklauso prašymo, atleidžia nuodėmes ir grąžina savo malonę. Be tokio prašymo, be atsižadėjimo ir pasmerkimo piktų darbų nė viena nuodėmė, net mažiausia, negali būti atleista, todėl Išganytojas skatino žmones prie tokio prašymo, sa-

kydamas: *"Prašykite ir bus jums duota; ieškokite ir rasite; belskite ir bus jums atidaryta. Nes kiekvienas, kurs prašo, gauna, ir kurs ieško, randa ir beldžiančiam bus atidaryta"*, Mato 7, 7—8.

Net Dievo Sūnus yra kviečiamas prašyti sulig pranašu, kad gautų valdžios ant pagonų: *"Prašyk iš manęs, ir duosiu tau pagonis kaip tavo tėvainystę ir kaip tavo nuosavybę žemės ribas"*, Ps. 2, 8.

Šv. Povilas, keliaudamas į Damaską, gavo atsivertimo malonę, bet taip pat turėjo jos prašyti. *"Viešpatie,* sakė, *ko nori, kad daryčiau"*, Apd. 9, 6.

Prašymas tad svarbiausia yra priemonė gauti malonėms, už tai Išganytojas skatina samarijietę, kad ji prašytų gyvojo vandens, kuris tik tuomet ir bus suteiktas. *"Jei tu,* sako, *pažintumei Dievo dovaną ir kas yra tas, kurs tau sako: Duok man gerti, tu tikrai būtumei iš jo prašiusi, ir jis tau duotų gyvojo vandens"*, Jono 4, 10.

Iš to pasikalbėjimo su samarijiete ir iš kitų panašių pavyzdžių matosi, jog žmogus, prašydamas, nors ir gauna Dievo malones, tačiau pats savo jėgomis nepajėgia jų prašyti, reikia, kad patsai Dievas jį prie to paskatintų savo malone, kurią žmogus gauna dovanai be prašymo vien iš Dievo gailestingumo. Samarijietė, tik Išganytojo paskatinta, prašė gyvojo vandens: *"Viešpatie, duok man to vandens, kad nebetrokščiau ir nebevaikščiočiau čia semtis"*, Jono 4, 15. Šv. Povilas tik parblokštas žemėn ir išgąsties apimtas klausia: *"Viešpatie, ko nori, kad daryčiau?"*, Apd. 9, 6.

Nors tad Dievas suteikia savo malones tik prašomas, tačiau pirmąją malonę, kuri skatina ir kursto žmogų, kad jis prašytų, yra suteikiama visiškai veltui be jokio žmogaus prašymo, be jokio nuopelno. Samarijietė be jokio nuopelno gauna pasiūlymą prašyti gyvojo vandens; šv. Povilas ne tik neturėjo jokių nuopelnų, bet buvo piktžodžiautojas, persekiotojas ir prispaudėjas, atsivertimo malonę gauna ne tada, kai meldžiasi, bet kai pilnas neapykantos pasiryžęs yra per-

sekioti krikščionis ir pildyti naujus piktus darbus, todėl jis pats jaučia, kad toji malonė jam buvo suteikta visiškai dovanai: *"Bet todėl,* sako, *aš gavau pasigailėjimo, kad manyje pirmame Kristus Jėzus parodytų visą kantrybę pamokinti tiems, kurie turi įtikėti į jį amžinajam gyvenimui".* I Timot. 1, 16. Tai reiškia, jog Išganytojas parodė savo kantrybę, gerumą ir gailestingumą jam pirmam, idant jo pavyzdžiu pamokintų ir padrąsintų tuos, kurie turės tikėti į jį, kad abejonė apie jo gerumą ir gailestingumą nesulaikytų jų nuo tikėjimo.

Kadangi Dievas nenori nė vieno žmogaus pražūties, bet trokšta visų žmonių išganymo, todėl visus kviečia prašyti dangiškų turtų, visiems duoda pirmąją malonę, kuri žadina iš miego kiekvieną širdį, kad susirūpintų savo išganymu. Jei tad kas prasilenks su savo išganymu, jei kas bus pražuvęs, ne Dievas bus jo pražūties priežastimi, o tik pats žmogus, kuris nenorėjo klausyti Dievo pakvietimo į dangiškąją puotą, nes Dievas kviesdamas ir duodamas pirmąją malonę nedaro prievartos, bet palieka kiekvienam laisvą pasirinkimą. Tokia pirmoji malonė buvo ir pasiūlymas samarijietei, idant prašytų gyvojo vandens, ir apaštalų pasiuntimas skelbti evangeliją visam sutvėrimui. Tačiau kiekvienas, girdėdamas evangeliją, lieka laisvas tikėti, arba netikėti, todėl Išganytojas nežada, kad visas sutvėrimas įtikės, bet *"kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, bus pasmerktas",* Morkaus 16, 16.

Su kokiu tad uolumu reikia imti Dievo žodį į širdį, klausyti jo įkvėpimų, nes neklausydami ir niekais nuleisdami, galime prarasti ir išganymą. To uolumo pavyzdį turime Samarijos gyventojuose, kurie išgirdę iš moteriškės lūpų apie "žmogų", kuris jai pasakė viską, ką ji buvo padariusi, atėjo pas Išganytoją ir prašė pasilikti pas juos ilgesniam laikui, kad galėtų išgirsti jo mokslą. Tas jų uolumas sulaikė Išganytoją Samarijos mieste porą dienų, ir davė jiems progos giliau pažinti evangeliją ir surasti tikrą tikėjimą.

Jei būtų niekais nuleidę moteriškės pranešimą apie "žmogų", kuris jai viską pasakė, ką ji buvo padariusi, gal Išganytojas ir nebūtų niekad apsilankęs pas juos. Naudokimės tad kiekviena proga geriau pažinti Išganytoją.

2. REIKIA PAŽINTI DOVANĄ IR DAVĖJĄ

Žmogus tik tada ima trokšti kokios gėrybės, kada išgirsta apie jos naudingumą ir brangumą, o juo brangesnė ji jam atrodys, juo labiau jos trokš. Gali kuri gėrybė būti labai brangi ir reikalinga, tačiau kol žmogus nebus jos pažinęs, neturės ir jos troškimo, todėl mažas vaikas gali braidžioti po didžiausias gėrybes, bet neturi jų troškimo, nes nepažįsta jų vertės.

Gėrybės tad pažinimas yra reikalingas, kad galėtų kilti mūsų širdyje tos gėrybės troškimas, bet nelaimė glūdi tame, kad tikros gėrybės pažinimas yra apsunkintas dviem kliūtimis. Pirmiausia sunku yra sužinoti, kur yra tikroji žmogaus gėrybė, juk nusidėjėlis laiko nuodėmę gėrybe, paskui tik pamato, kada užauga nuodėmės vaisiai, kad tai nebuvo gėrybė, o tik pražūtis, kad reikia dėl jos prarasti daugelį kitų gėrybių. Su tuo sunkumu susiduriame kasdien, todėl pilni esame abejonių, ieškome patarimų, ypatingai svarbesniuose reikaluose, nes nežinome, kas mums yra gera, o kas bloga. Antroji kliūtis, tai tikrosios gėrybės didumas, nes juo gėrybė yra didesnė ir kilnesnė, juo sunkiau yra ji žmogui prieinama, ima daug laiko ir prakaito susekti ir pažinti.

Tikroji žmogaus gėrybė ir visų gėrybių šaltinis yra patsai Dievas, bet ne visi žmonės tai žino, todėl ne visi jo ieško. Šventieji danguje mato aiškiai, jog Dievas yra vienintelė ir didžiausia jų gėrybė, todėl linksta prie jo ir trokšta visa savo esme. Tobuli žmonės žemėje panašiai daro, bet daug yra tokių, kurie, nors girdi, jog Dievas yra didžiausia gėrybė, tačiau jos netrokšta ir neieško, nes negali suprasti, kodėl ir kokiu būdu Dievas gali būti žmogaus gėrybė. Bet kada Dievas suteikia žmogui dovaną ir duoda savęs pa-

ragauti, tuomet žmogus nustoja abejojęs ar Dievas yra gėrybė, tuomet užsidega giliausiu Dievo troškimu ir nieko daugiau nenori, anot psalmės pasakymo: *"Paragaukite ir pamatykite, kad Viešpats saldus"*, Ps. 33, 9.

Dovana gi, kurios prašyti kviečia Išganytojas samarijietę, yra šv. Dvasia, o tos dovanos davėjas yra patsai Dievo Sūnus, todėl kitoje vietoje sako apaštalams: *"Kada gi ateis Ramintojas, kurį aš jums siųsiu nuo Tėvo, tiesos Dvasia, kuri iš Tėvo eina, ji liudys apie mane"*, Jono 15, 26.

Iš to matosi, kokios brangios dovanos kviečia prašyti, o kad nebūtų abejonės, ar galima tokią dovaną išprašyti, nes yra begaliniai didelė, nurodo save, tos dovanos davėją. Kas tad paragaus Dievo šv. Dvasiai veikiant ir pažins mūsų Išganytojo galybę, gerumą ir jo meilę mums, tas trokš ir prašys tos dovanos neabejodamas, o prašydamas tikrai ją gaus.

Peržiūrėkime savo maldų intencijas ir pasvarstykime, kokių gėrybių ir dovanų mes prašome mūsų Išganytoją.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, sunki yra toji liga, kurioje ligonis ne tik nepajėgia rūpintis savo sveikata, bet, netekęs sąmonės, klejoja ir nepajėgia net norėti sveikatos. Toki ligoniai mes visi pasidarėme, Viešpatie, todėl nepajėgiame ne tik prašyti tų gėrybių, kurias mums turi prirengęs Tavo gailestingumas, bet nepajėgiame jų ir norėti, o nepajėgiame dėl šių svarbiausių priežasčių. Pirmiausia, esame taip kūniški, jog kūniškos gėrybės užima pirmutinę vietą mūsų mintyse ir mūsų širdyse, jomis daugiausia rūpinamės, apie jas dažniausiai galvojame, jų pirmiausia trokštame, todėl nebelieka nei laiko, nei galimybės giliau pažinti Tavo dovanas ir sukelti savyje jų troškimą. Antra, Tavo dovanos taip yra didelės ir aukštos, jog, anot tautų apaštalo, nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, ką Tu prirengei tiems, kurie Tave myli, kaip tad mes, taip toli stovėdami nuo tų dovanų, galėtume jas pažinti, sukelti savyje jų norą ir prašyti Tavęs jų suteikti savo jėgomis. Kaip

šunelis nesvajoja apie žmogaus gyvenimo brangenybes, netrokšta tų turtų, kuriais žmogus džiaugiasi ir didžiuojasi, nes tie turtai viršija jo prigimtį savo aukštumu ir kilnumu, taip ir mes, Viešpatie, negalime nei svajoti, nei trokšti tų gėrybių, kuriomis Tu džiaugiesi ir kuriomis nori pasidalinti su mumis, nori padaryti ir mus tų gėrybių dalyviais. Trečia, nuodėmė taip pagadino mums gėrybių skonį, jog neatskiriame, kas tikrai yra mums naudinga, o kas kenksminga, todėl dažnai klystame šiame reikale, imdami gera už bloga ir bloga už gera, atsidurdami tuo būdu blogesnėje būklėje už neprotingus gyvūnėlius, kurie eidami savo nepagadintos prigimties palinkimais, neklaidingai suranda, kas jiems yra gera, o kas bloga. Bet Tu, Viešpatie, kuris aprūpini ir dangaus sparnuočius, ir lauko lelijas ,ir kiekvieną vabalėlį, kuris prie mažo vaiko lopšio pastatei mylinčią motinėlę, prie ligonio patalo slaugytoją, pilną artimo meilės, Tu nepalikai be priežiūros ir to kūniško, to bejėgio, to nupuolusio žmogaus. Jo slaugytoju Tu pastatei savo Sūnų, kuris kelia mūsų mintis ir troškimus nuo kūniškų gėrybių prie dvasiškų, nuo žemiškų, prie dangiškų, kuris uždega mūsų širdį tų gėrybių troškimais, kurių akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nes jis yra jas matęs ir niekad nenustojo jų matyti, jis žino jų brangumą. Jis gydo mūsų prigimtį, jis pasako, kas gera, kas bloga, jis įdeda į mūsų lūpas maldas, kuriomis galime išprašyti Tavęs visa, kas tik mums yra reikalinga. Dėkojame tad Tau, Viešpatie, už tokį slaugytoją, bet suteik malonės, kad mes būtume klusnūs ligoniai, kad klausytume uoliai jo įsakymų ir patarimų, kad gyvendami vienybėje su juo, iš jo lūpų imtume išganymo žodį.

Pasižadame, Viešpatie, prašyti Tavęs šiandien ypatingu uolumu įkvėpti mums dvasiškų dalykų branginimą ir jų troškimą.

APIE GYVOJO VANDENS TROŠKIMĄ

Penktoji savaitė po Velykų

Sekmadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, skatindamas samarijietę prašyti gyvojo vandens, duoda priešastį, kodėl reikia jo prašyti, būtent, kad jis yra daug geresnis už visus žemiškus vandenis, nes gesina visus žmogaus troškimus, ko negali padaryti anie: „Kiekvienas, sako, kurs geria šitą vandenį, vėl trokš; o kas gers vandenį, kurį aš jam duosiu, tas nebetrokš per amžius," Jono 4, 13.

2. ĮŽANGA. Imkime pavyzdį iš samarijietės ir prašykime Viešpaties, kad suteiktų mums to vandens, kuris gesina visus žemiškų gėrybių troškimus, kad nereiktų mums paskui jas vaikščioti ir jų ieškoti, sakykime kartu su ja: „Viešpatie, duok man to vandens, kad nebetrokščiau ir nebevaikščiočiau čia semtis," Jono 4, 15.

MĄSTYMAS

1. ŽEMIŠKAS VANDUO

Žmogaus kūnas yra iš žemės, todėl lygiomis su visais kitais žemiškais gyviais, su žolėmis, medžiais ir gyvuliais nešioja savyje žemiškas ypatybes, turi žemiškų gėrybių troškimus ir yra jų reikalingas, kad galėtų išlaikyti savo gyvybę žemėje. Jam reikia oro kvėpuoti, reikia šilumos, šviesos, reikia valgymo ir gėrimo, reikia drabužio ir pastogės, o nė vienas žmogus, nors ir švenčiausias negalėjo be to praversti žemėje, todėl Išganytojas nedraudė jų ieškoti, nesakė, kad žmogui to nereikėtų, draudė tik, kad žmogus nestatytų kūnui reikalingų dalykų pirmoje vietoje, kad jiems

nepašvęstų visų savo jėgų ir visų savo rūpesčių, o tuo kad neprarastų svarbesnių ir brangesnių dangiškų gėrybių. *"Juk,* sako, *jūsų Tėvas žino, kad visa to jums reikia. Taigi ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta"*, Mato 6, 33.

Klausimas tad kyla, kodėl žmogus yra linkęs statyti kūno reikalus pirmoje vietoje ir jiems skirti visas savo jėgas, kodėl reikėjo įspėti net iš dangaus, kad pažintų savo klaidą ir apsisaugotų nuo tų nuostolių, kuriuos toji klaida neša su savimi.

To palinkimo priežastis glūdi pirmiausia tame, kad žmogaus kūnas auga ir bręsta greičiau, negu dvasia, todėl kūno reikalai greičiau atbunda ir gyviau pasireiškia, negu dvasios. Mažo vaiko dvasiai dar visiškai miegant ir neturint jokių reikalų, kūnas jau yra atbudęs, jau jaučia skausmą, jaučia norą valgyti, jaučia šaltį ir karštį, jau turi reikalų, kurie verčia tėvus ir auklėtojus į juos įžvelgti ir juos aprūpinti, kad neužgestų silpna gyvybė.

Vėliau, kai pradeda atbusti ir dvasia, ji nereiškia savo reikalų taip gyvai ir karštai, kaip kūnas reiškia, todėl vaikas labiau mėgsta kūno smagumus, žaidimus ir bėgiojimus, negu mokslą, negu maldą, ar kitus kuriuos dvasios reikalus. Pagaliau kūnas pradeda būti subrendęs antrojo septyneto metų pabaigoje, dvasia gi tik trečiojo, todėl kūno reikalai išsivysto anksčiau ir greičiau, negu dvasios, o todėl ima viršų ant jų ir atsistoja pirmoje vietoje.

Dauguma žmonių taip ir pasilieka visą savo gyvenimą kaip tas augąs vaikelis, jie karštai ir gyvai jaučia kūno reikalus, rūpinasi jais, skiria jiems visas savo jėgas, o dvasia užmirštama, ji yra pasilikusi tarsi pusiaumiegyje, nereiškia jokių reikalų, arba reiškia taip silpnai, kad nepajudina žmogaus.

Tiesa, dvasia yra sutverta sulyg Dievo paveikslu ir panašumu, ji turi neribotai didelių troškimų, tačiau kūniškas žmogus tuos begaliniai didelius dvasios troškimus panaudo-

ja kūno reikalų aprūpinimui, ieško kas kart didesnių kūno gėrybių, ieško gardesnių valgių, brangesnių drabužių, gražesnių namų, didesnės garbės žmonėse, aukštesnių vietų, o tiems ieškojimams galo ir ribų nėra, todėl jiems ir būna skiriamas visas gyvenimas.

Antroji to kūniškumo priežastis yra gimtoji nuodėmė, kuri išlaisvino kūną nuo klusnumo dvasiai, o išlaisvino dėl to, kad dvasia, nusikreipdama nuo Dievo, neteko tos jėgos, kurios reikia kūno suvaldymui, todėl šiandien žmogaus kūnas ne tik nenori klausyti dvasios, bet stengiasi pavergti, užvaldyti dvasią ir panaudoti jos gabumus, jos protą ir troškimus kūniškų gėrybių ieškojimui.

To pavergimo pasekmės yra tokios, kad žmonija, tautos ir valstybės yra pilnos žemiškų gėrybių, pilnos aukso ir sidabro, jų turtams nėra galo, anot pranašo, bet žmonės nėra sotūs, nėra patenkinti ir ramūs, visi kenčia ir dejuoja, ne tik tie, kuriems trūksta žemiškų gėrybių, bet ir tie, kurie jų yra pilni, nes dvasia yra alkana ir kenčia didžiausią badą. Štai kodėl Išganytojas įspėja samarijietę, jog tas žemiškas vanduo, o vandeniu galime suprasti visas žemiškas gėrybes, kurių pageidauja kūnas, neužgesys žmogaus troškimo: *"Kiekvienas,* sako, *kurs geria šitą vandenį, vėl trokš"*, Jono 4, 13. O trokš dėl to, kad siela yra alkana, nes ji negali maitintis tuo maistu, kuriuo kūnas maitinasi, jos maistas yra dvasiškas, jai reikia to vandens, kurio Kristus žada suteikti.

2. KRISTAUS TEIKIAMAS VANDUO

Kristus žada suteikti tokio vandens, kurio, jei kas gers, netrokš per amžius, per amžius bus sotus ir nieko daugiau nenorės.

Tam mūs Išganytojo pasakymui rodos priešinasi Ekleziastikos knygos žodis, kuriame pasakyta, jog kas valgys ir gers Dievo Išminties, tas dar daugiau alks ir trokš: *"Kurie manęs valgo, dar alksta, ir kurie manęs geria, dar trokšta"*, Ekl. 24, 29.

Giliau įžvelgę į tų žodžių prasmę, rasime, jog ne tik neprieštarauja tiedu pasakymu, bet yra viens kito papildymas ir paaiškinimas.

Lygindami dangiškas ir žemiškas gėrybes tarp savęs traukimo atžvilgiu, pastebėsime, jog visai kitaip traukia prie savęs žmonių troškimus žemiškos gėrybės, o kitaip dangiškos.

Žemiškos gėrybės traukia žmogų prie savęs iš tolo, iš tolo atrodo labai gražios ir pageidautinos, daug džiaugsmo ir malonumo jos žada žmogui, bet kai žmogus joms patiki, prie jų prisiartina ir paragauja, pamato, kad apsigavo, kad nerado jose tos laimės, kurios tikėjosi. Taip apgauta pirmoji mūsų motina Jieva vaisiaus gražumu, kaip šv. Raštas apsako: *"Taigi, moteriškė matė, kad medis buvo geras valgyti, ir gražus akims, ir meilus pasižiūrėti; ir ėmė iš jo vaisių ir suvalgė"*, Prad. 3, 6. Bet paskui, kai buvo iš rojaus išvaryti, viso gyvenimo ašarų neužteko savo skausmui išreikšti. Taip buvo apgautas nelaimingas apaštalas, Kristaus išdavėjas. Iš tolo jį traukė graži pinigų suma, manė ramiai ir sočiai pagyventi galėsiąs ilgą laiką, bet kai gavo pinigus į rankas, degino jie delnus kaip žarija, todėl atnešė atgal ir metė po kojų tiems, kurie jį suklaidino. To dar neužteko, nes siela sužeista nedavė ramybės, todėl pats save suteršė ir nubaudė save mirtimi už išdavystę. Taip apgauna kiekvieną nusidėjėlį, kuris, paviliotas gražiais nuodėmės pažadais, ašaromis paskui turi plauti laikiną džiaugsmą.

Ne vien nuodėmingas darbas apgauna žmogų, apgauna jį ir kiekviena žemiška gėrybė, kurioje ieškojo sau laimės ir širdies ramybės; tol turėjo malonumo, kol gyveno gėrybės viltimi, kol jos neturėjo, bet, pasiekęs, pamatė jos trūkumus ir netobulumus, todėl, apsidžiaugęs, eina gaudyti kitų gėrybių, kuriose taip pat nesuranda to, ko ieško. Žmonių kalba labai teisingai reiškia tą tiesą, sakydama, jog tenai yra gera, kur mūsų nėra.

Visai kitaip traukia prie savęs dangiškos gėrybės. Iš

tolo jos nelabai traukia, nes nesimato taip gyvai ir aiškiai jų brangumas ir malonumas, tačiau kai žmogus susiduria su jomis iš arti, kai jų paragauja, tada tik jam atsiveria akys, tada jis meta į šalį visas kitas gėrybes, o visa širdimi ieško dangiškų. Tačiau paragavimas tai nėra pasisotinimas, kas tad paragauja skanaus daikto, trokšta jo valgyti iki sočiai. Panašiai yra ir su dangiškomis gėrybėmis: kas jų paragauja, tas trokšta jų valgyti iki sočiai. Kadangi žemėje negalima jomis pilnai pasisotinti, nes mūsų prigimtis nepakeltų to džiaugsmo, kurį jos sukelia, pasilieka tad jų laukti ir ilgėtis, anot psalmės pasakymo: *"Mano siela trokšta Dievo, galingojo, gyvojo; kuomet gi aš ateisiu ir pasirodysiu Dievo akyvaizdoje?"*, Ps. 41, 3. Teisingai tad Dievo išmintis sako, jog kurie jos valgo, alksta, nori, reiškia, daugiau. Sutvėrimai gi veikia priešingai: kas jų paragauja, tas daugiau jų nenori, bet ieško kitokių daiktų. Teisingas yra ir Kristaus pasakymas, jog tas, kurs geria gyvojo vandens, nieko daugiau nenori, visus sutvėrimus meta į šalį, nėra tad priešingumo tuose pasakymuose. Peržiūrėkime mūsų maldų intencijas ir pasvarstykime, kokių gėrybių ir dovanų prašome ir mes mūsų Išganytojo.

ŠIRDIES ŽODIS. Nesuskaitomą troškimų daugybę esi pasėjęs, Viešpatie, mūsų širdyje, todėl svajojame jas dieną, sapnuojame naktį ir vis skundžiamės ir dejuojame, nes esam nepatenkinti tuo, ką turime, nes širdies gelmėse jaučiame skausmą, nuliūdimą ir kažkokių gėrybių pasilgimą, kurių nei protas neapima, nei kalba negali išreikšti, todėl viso pasaulio raštuose ir džiaugsmų svajonėse nerasime tokių gėrybių, kurios galėtų nuraminti mūsų širdį ir panaikinti tą nuliūdimą, kuris glūdi jos gelmėse. Todėl žmogus daugiau kenčia, negu koks nors kitas šios žemės gyventojas, o kenčia dėl to, kad, turėdamas alkaną širdį, nesuranda jai tinkamo maisto, nes kentėjimas yra ne kas kita, kaip nepatenkintas troškimas. Norime valgyti, jeigu negauname, jaučiame skausmą, esame ligoniai; norime garbės, išaukštinimo,

turtų, gero vardo žmonėse, jei tik prasilenkiame su tomis gėrybėmis, jei jų negauname, nusimename, nuliūstame, kenčiame, o kartais net mirštame iš susijaudinimo, kaip mirė karalius Antiokas, kai jam nepavyko taip, kaip jis manė, kai jam nepasisekė apiplėšti miesto, kurio turtais manė pralobti, kada jo kariuomenės buvo sunaikintos, o su jomis ir visa jo garbė. Kiekvieno tad skausmo, ar tai bus kūno ar dvasios skausmas, priežastimi yra troškimas, kuris nebuvo patenkintas. Bet, Viešpatie, giliau įžvelgę į Tavo rankų darbus, pastebime juose neapsakomo Tavo gerumo ir Tavo išminties pėdsakus, Tu nesuteiki savo sutvėrimams tuščių troškimų, betikslių palinkimų, kurie, būdami nepatenkinti, pasidarytų nuolatinio skausmo šaltiniais; jei duodi palinkimą, duodi ir daiktą, kuris atitinka tą palinkimą, kuris, gesindamas troškimą, sukelia džiaugsmo ir malonumo Tavo sutvėrimo gelmėse. Jei Tu sutvėrei akį, sutvėrei ir šviesą, kuri džiugina tą akį; jei sutvėrei ausį, sutvėrei ir garsus, kurie daro malonumo tai ausiai; jei sutvėrei skonį, sutvėrei ir daiktus, kurie patenkina tą skonį; nejaugi, Viešpatie, būtumei išimtį padaręs žmogaus širdžiai, nejaugi būtumei jai suteikęs nesuskaitomą troškimų daugybę, o nebūtumei davęs daikto, kuris užpildytų tuos troškimus, palikdamas ją tuo būdu amžinam skausme, kaip sutverdamas akį, paliktumei ją amžinoje tamsybėje; sutverdamas protą, atimtumei jam tiesą. Ne, Viešpatie, Tu taip negalėjai padaryti, Tavo gerumas tam priešinosi, todėl, sutverdamas žmogaus širdį ir sutverdamas jai neribotai didelius troškimus, skyrei ir neribotai didelį daiktą, kuris užgesintų tuos troškimus, o tas daiktas yra ne kas kita, tik Tu pats, todėl žmogaus širdis neras ramybės ir džiaugsmo kur kitur, o tik Tavyje. Suprantame dabar, kodėl Tavo Sūnus įspėja samarijietę, o per ją ir mus visus, jog žemiškas vanduo, kuris reiškia žemiškas gėrybes, nenutildys žmogaus troškimų, kas jų gers, trokš ir vėl, bet kas gers to vandens, kuris yra iš dangaus atėjęs, kuris reiškia Tave, Viešpatie, tas netrokš amžinai.

Apipilk tad, Viešpatie, kartumais žemiškas gėrybes, kad jos stumtų mus šalin nuo savęs savo kartumu, apsėk erškėčiais, kad mūsų širdis pajustų skausmą, kai tik bandys glaustis prie jų, o duok mums paragauti Tavo saldumų, kad nieko daugiau netrokštume.

Pasižadame šiandien karštai melstis, kad sukeltumei mūsų širdyse dangiškų gėrybių troškimą, o žemiškų paniekinimą.

APIE MALDĄ

Penktoji savaitė po Velykų

Pirmadienis. Kryžiaus pirmoji diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas, norėdamas mus įtikinti, jog reikia melstis ir nepailsti, duoda prilyginimą apie teisėją, kuris nuolatinių našlės maldavimų verčiamas, padarė jai teisingumą ir apgynė ją nuo jos priešo. Baigdamas prilyginimą pridūrė: „Argi Dievas negintų teisių savo išrinktųjų, šaukiančių į jį dieną ir naktį, ir ar gaištų jiems padėti?“ Luko 18, 7.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant suteiktų mums didelį maldos branginimą ir pasitikėjimą jos galybe, kad išpildytume jo Sūnaus įsakymą melstis ir nepailsti.

MĄSTYMAS

1. MALDA YRA GALYBĖ

Ne kiekviena galybė, kuri mus baugina ir atrodo mums labai didelė, iš tikrųjų tokia ir yra, kaip kad ne kiekviena silpnybė, kurios mes nebijome ir laikome be vertės, iš tikrųjų silpnybė ir yra.

Daugelis, pav., gyvulių yra stipresni už žmogų, jeigu lyginsime tai, ką žmogus turi bendro su gyvuliais, būtent

kaulų ir raumenų jėgą, juk arklys ar jautis patraukia sunkesnį vežimą, negu žmogus, paukštelis pasikelia į orą savo sparnų jėga, ko žmogus negali padaryti, jam reikia orlaivio.

O visgi žmogus nugali visus gyvulius ir suvaldo juos, o padaro tai ne savo raumenų ir kaulų jėga, bet protu, kurio gyvuliai neturi. Protas sugeba pakviesti į pagalbą tokias jėgas, kurioms ir didžiausi gyvuliai turi nusileisti, nes negali atsispirti jų galybei. Protas, pav., padaro šautuvą, kuriuo nušauna ir stipriausią gyvulį, arba sugalvoja kitą kokį pabūklą, kuris, pildydamas žmogaus valią, didina jo galybę.

Panašiai yra ir žmonių tarpusavyje gyvenime. Jeigu lyginsime tai, ką žmonės turi bendro tarp savęs, rasime vieną žmogų galingesnį už kitą: vienas turi kūną užaugusį, subrendusį, kitas yra dar mažas vaikelis; vienas yra sveikas, kitas ligotas, o juk aišku, kad užaugęs yra stipresnis už mažą vaikelį, sveikas — už ligotą, mokytas — už nemokytą ir t.t.

Bet jeigu lyginsime tai, ką vienas turi, o kitas ne, rasime, jog nekartą mažas ir ligotas galingesnis yra už tą, kuris yra užaugęs ir sveikas, nes gali pasišaukti į pagalbą tą galybę, kurios anas negali. Mažas vaikelis, jei turi galingus tėvus, globėjus ar auklėtojus, taip yra apsaugotas nuo visokių pavojų, kad ir galingi negali jam pakenkti. Mūsų Išganytojas įžengė į šį pasaulį silpnas kūnu ir bejėgis, bet buvo galingas nematoma galybe, kurios negalėjo įveikti Erodas su visa savo kariuomene.

Žino žmonės tą tiesą, todėl galingais skaito ne tik tuos, kurie turi stiprias kojas ir rankas, ar gilų mokslą, bet ir tuos, kurie lengvai gali pasišaukti sau į pagalbą kitas galybes ir panaudoti jų jėgą savo reikalams. Tuo būdu šis pasaulis skaito turtus didele galybe, o turtuolius galingais, nes jie gali pasamdyti visas žmonių išrastas jėgas ir priversti jas sau tarnauti. Net karaliai jaučiasi silpni, kai neturi pakankamai turtų, nes negali išlaikyti skaitlingų kariuomenių,

negali tinkamai jų apginkluoti, todėl Išganytojas pastebi, jog kiekvienas karalius, norėdamas kariauti prieš kitą karalių, svarsto pirma atsisėdęs, ar galės su dešimčia tūkstančių eiti prieš tą, kurs ateina prieš jį su dvidešimčia tūkstančių (Luko 14, 31).

Kadangi žmogus mėgsta jėgą ir galybę, nes padeda jam atlikti jo valios norus, o ir kitų žmonių valią palenkti į savo pusę, todėl visas pasaulis, visos tautos su karaliais priešakyje gaudo turtus ir jais remia savo didybę ir galybę.

Tačiau yra galybė, prieš kurią turi lenktis visos ne tik šio pasaulio galybės, bet ir dangaus ir pragaro, o toji galybė yra patsai Dievas, kas tad gali sau užsitikrinti Dievo pagalbą, tas yra galingesnis ir už turtuolius, ir už karalius su visomis jų kariuomenėmis, ir už patį pragarą, todėl šv. Raštas aukština tą žmogų ir priskaito jam didelę galybę, kuris gyvena su Aukščiausiojo pagalba. Jam nereikės bijotis naktinio baisumo, dieną skrendančios vilyčios, nelaimės vaikščiojančios tamsybėje, užpuolimo ir piktosios dvasios vidudienį, tas galės vaikščioti ant gyvačių ir angių, ir mindžioti liūtą ir slibiną (Ps. 90).

Tą Dievo pagalbą žmogus užsitikrina sau ar kitiems ne kuo kitu, o tik malda, kas tad moka melstis pasidaro galingas ne savo galybe, bet Dievo, o jos niekas negali nuveikti, todėl karalius Dovidas ir reiškia tą savo drąsumą, sakydamas: *"Nes jei ir mirties uksmės viduriu eičiau, aš nebijosiu nelaimių, nes tu esi su manim"*, Ps. 22, 4. *"Viešpats mano šviesa ir mano išgelbėjimas, ko gi aš bijosiu? Viešpats mano gyvybės globėjas, prieš ką gi aš drebėsiu? Kuomet artinasi prie manęs piktadariai, mano kūno ėstų, mano neprieteliai, kurie vargina mane, jie patys darosi silpni ir krinta. Jei sustoja prieš mane kariuomenės stovykla, mano širdis nebijo. Jei pakyla prieš mane kova, aš ir tuomet turiu vilties"*, Ps. 26, 1—3.

Maldos bijo ir pragaras, todėl Išganytojas, išvaręs iš apsėstojo piktąją dvasią, kurios negalėjo išvaryti apašta-

lai, pastebi, jog toji veislė kitaip neišvaroma, kaip tik malda ir pasninku.

Skaitydami šventųjų gyvenimus, stebimės jų nuveiktais darbais, jų nugalėtomis pagundomis, jų ištverme persekiojimuose ir kantrybe kentėjimuose; visa tai sėmė ne iš kur kitur, o tik iš maldos, todėl nerasime nė vieno šventojo, kuris būtų buvęs apsileidęs maldoje. Mokykimės ir mes iš jų branginti maldą ir iš jos semkime galybę, kad pakeltume gyvenimo sunkumus.

2. MALDA YRA VISŲ DORYBIŲ IŠDAVA

Nė viename žmogaus darbe taip nepasirodo visa jo siela su visomis dorybėmis, kaip maldoje, todėl malda yra tarsi visų dorybių santrauka ir aktas, o tuo pačiu maloniausias Dievui darbas.

Kas meldžiasi, tas rodo, jog turi tikėjimą, nes tie, kurie tikėjimo neturi, nepajėgia ištarti mažiausio atsidusimo į Dievą, jų lūpos taip yra sustingusios, kaip jų širdis, nes tik iš širdies gausumo kalba lūpos, kaip Išganytojas mokė.

Kas meldžiasi, tas reiškia savo viltį, tas išpažįsta Dievo gerumą, išpažįsta jo galybę, nes niekas nesikreipia su prašymu ten, kur nesitiki ko gausiąs, ar tai dėlto, kad prašomasis nenori suteikti, arba dėlto, kad negali. Malsdamiesi tad į Dievą, dedame į mūsų maldas pamatą pasitikėjimo Dievo gerumu ir jo galybe.

Malda yra ir meilės aktas, nes be meilės negalima melstis. Du kaimynu, jeigu nėra geruoju, jeigu yra susipykusiu, vienas kito nekenčia, niekad nieko neprašo vienas kito, todėl ir šėtonas, nors tiki jog Dievas yra, tačiau niekad nieko neprašo iš Dievo, nes neturi meilės, didžiausia Dievo neapykanta viešpatauja jame.

Malda yra Dievo išaukštinimas ir jo garbinimas, o mūsų nusižeminimas, nes melsdamiesi prisipažįstame esą silpni, bejėgiai ir vargšai, o Dievą išpažįstame esantį turtingą, galingą, gerą ir gailestingą, iš jo rankų laukiame visų mums

reikalingų gėrybių, visų mūsų trūkumų užpildymo, visų ligų ir negalių pagydymo.

Išdidus žmogus, kurs pučiasi ir aukštai mano apie save, nenori nieko prašyti nei Dievo, nei žmonių, nes prašydamas turi atskleisti savo trūkumus, parodyti savo silpnybes ir pripažinti kitus esančius aukštesnius už jį tuo reikalu, kuriuo kreipiasi į kitus su prašymu, aukštos gi mintys, kurias turi apie save, neleidžia jam to padaryti, todėl pasirenka geriau kentėti, negu nusilenkti ir prašyti.

Malda yra didžiausios išminties aktas, nes protinga yra ir išmintinga kreiptis savo reikalais į visokios gėrybės šaltinį, o ne į sutvėrimus, kaip kad pagonys daro, nes sutvėrimai, jei turi kokią gėrybę ar tobulybę, yra gavę iš to paties šaltinio, o daugelio gėrybių, kurių mums reikia, jie ir neturi, o jau jokiu būdu negali mums suteikti amžinos laimės, kurios mūsų širdis trokšta ir kuriai ji yra sutverta.

Panašiu būdu ir visos kitos dorybės duoda savo duokles maldai: teisinga yra pripažinti Dievą aukščiausiu viso pasaulio Viešpačiu ir valdovu, nes jis toks yra; didelės drąsos yra pažymys stoti su prašymu to Viešpaties akivaizdoje, prieš kurį visas pasaulis yra tik dulkė, jei tad žmonės su reikalais eina drebėdami prie šios žemės valdovų, su kokia baime ir drebėjimu mes turėtume kreiptis į Dievą dangaus ir žemės Valdovą; žmogus parodo susivaldymo, kai puola ant kelių prieš Viešpatį maldoje. Malda tad yra gražiausias ir kilniausias mūsų tikėjimo aktas, o ir Dievui maloniausias. Klauskime savęs, kaip mes iki šiol mėgome ir branginome maldą.

ŠIRDIES ŽODIS. Visos gėrybės, Viešpatie, kuriomis mes džiaugiamės ir didžiuojamės, plaukia iš Tavęs, kaip upės vanduo iš šaltinio, kaip šviesa iš saulės, o nė vienos neturime, kurios Tavo rankos nebūtų mums paskyrusios. Jei paimsime mūsų dvasią, Tavo įkvėpimo yra padaras; jeigu imsime kūną, Tavo rankos jį padarė ir sutvėrė visą aplinkui, anot patriarko Jobo. Jeigu imsime šv. krikšto ir kitų sakra-

mentų malones, kuriomis dalyvaujame didžiausioje atpirkimo malonėje, per kurią tikimės gauti tuos džiaugsmus, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, yra ne kieno kito, o tik Tavo meilės išdava, nes Tu taip numylėjai pasaulį, kad savo vienatinį Sūnų davei, idant kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet gautų amžinąjį gyvenimą. Visas tas gėrybes esi mums veltui suteikęs, be mūsų nuopelnų, nes kai dar mūsų nebuvo, kai dar negalėjome pelnyti ir lenkti Tavo širdį į savo pusę, Tu pasigailėjai mūsų, Tu numylėjai mus ir prirengei nuo amžių tas gėrybes ir dovanas, kurias tik mums užgimus nutarei suteikti, o suteiki vienas jų be mūsų žinios ir prašymo, kaip suteiki šv. krikšto malonę, kaip suteiki daugelį kitų, kurių mes nesugebame nei suprasti nei prašyti; kitas gi suteiki tik mums prašant. Bet tai, kad prašome ir išprašome, yra Tavo malonės darbas, Tu judini savo malone mūsų širdį ir lūpas, kad prašytume, kaip kad vėjas judina medžių šakas ir lapus, o matydami tą judėjimą ir girdėdami ošimą, neklysdami spėjame, jog vėjas juos judina, nors vėjo akimis ir nematome. Panašiai, Viešpatie, jausdami savo širdy maldos troškimą, ar matydami kitą žmogų besimeldžiant, nesuklysime sakydami, jog Tu judini tą širdį ir tas lūpas, nes nori jiems suteikti kokią naują gėrybę ir dovaną. Taip darydamas, Viešpatie, Tu mums primeni gerąjį šeimos tėvą, kuris, norėdamas suteikti savo vaikeliui kokią dovaną, bet kartu norėdamas pamokyti nusižeminimo ir dovanos branginimo, skatina vaikelį, kad nusižemintų, pabučiuotų ranką ir paprašytų, o kada vaikelis tai išpildo, tėvas su džiaugsmu ir malonumu suteikia tą dovaną, jeigu gi vaikelis atsisako nusižeminti ir prašyti, dovana tampa atidėta ir palikta kitam kartu. Daug dar gėrybių, Viešpatie, mums reikia, idant pasiektume laimingai mūsų kelionės galą, todėl judink mūsų širdį prie maldos, kelk mūsų mintis prie Tavęs, suteik mums maldos tikrą su-

pratimą ir jos branginimą, tuomet nieko nepritruks mums kelionėje į laimingą amžinybę.

Pasižadame šiandien melstis daugiau, negu kitomis dienomis, idant išprašytume maldos malonę.

APIE MALDOS NAUDĄ

Penktoji savaitė po Velykų

Antradienis. Kryžiaus antroji diena

1. ĮŽANGA. Kadangi kiekvienas žmogus sau linki ir trokšta gero, todėl Išganytojas, norėdamas paskatinti mus prie tankesnės ir karštesnės maldos, naudoja tą gėrio troškimą ir nurodo maldą, kaip geriausią priemonę visokioms gėrybėms pasiekti, sakydamas: „Iš tikrųjų, sakau jums, kas nors tartų šitam kalnui: Pasikelk ir meskis į jūrą, ir nesvyruotų savo širdyje, bet tikėtų įvyksiant visa, ką tik sako, tai jam ir įvyks. Todėl sakau jums: ko tik melsdamies prašote, tikėkite, kad gausite, ir bus jums," Morkaus 11, 23-24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad išpildytume tą jo Sūnaus įsakymą, kad malda pradėtume visus reikalus, kurie turi tikslo padaryti gera mums ar kitiems.

MĄSTYMAS

1. MALDA GINA MUS NUO PIKTA

a. Naikina papildytas nuodėmes. Nuodėmė yra didžiausias mūsų priešas ir skriaudėjas, nes atima didžiausią gėrybę, būtent Dievą, ir įstumia į amžiną vargą bei skurdą. Įpuolęs į nuodėmę žmogus praranda visus savo turtus pas Dievą ir visas teises, todėl negali padaryti nė vieno pelningo darbo, už kurį Dievas turėtų jam atlyginti, einant teisingu-

mo dėsniais, per tai negali pelnyti sau atsivertimo, turėtų prapulti, jeigu ne maldos pagalba, kuriai Dievas nesipriešina ir visuomet išklauso, jei tik žmogus tikrai ir nusižeminęs prašo. Tokio išklausymo pavyzdį duoda mums patsai Išganytojas evangelijoje. Štai ateina į bažnyčią melstis muitininkas, kuris ir Dievo ir žmonių akyse buvo laikomas nusidėjėliu. Jo laimė, kad jis ir pats save laikė tokiu, todėl puolė ant kelių bažnyčioje, mušėsi į krūtinę ir sakė: *"Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui"*, Luko 18, 13. Išganytojas apie jį pasakė, jog nuėjo į savo namus nuteisintas, reiškia — be nuodėmės.

Kitą pavyzdį randame ant kryžiaus, ant kurio mirė gerasis latras. Įsitikinęs, jog yra Dievo ir žmonių paniekintas ir apleistas, neišdrįso jau šauktis į Dievą, bet, matydamas Kristaus gerumą, kaip jis nepiktžodžiavo, nekeršijo savo priešams, bet meldėsi už juos, pajuto prie jo traukimą, todėl kreipiasi prie jo su prašymu, kad atmintų jį, kai įžengs į savo karalystę. Atsakė jam Išganytojas: *"Iš tikrųjų sakau tau, šiandien tu būsi su manim rojuje"*, Luko 23, 43. Greitai tad Viešpats atleidžia, jeigu kas, pametęs savo piktus darbus, kreipiasi ir prašo atleisti.

b. Malda liuosuoja nuo būsimų nuodėmių, nuo nuliūdimo ir baimės.

Tas žmogus nesibijo nuodėmių ateityje, kuris jų nepaiso ir braidžioja po jas. Bet tas, kuris trokšta jų apsisaugoti, kuris nenori prarasti savo amžinosios laimės, žinodamas iš savo patyrimo, kaip žmogus yra silpnas ir kaip lengvai pasiduoda pagundai, bijosi jų ir ieško priemonių, kuriomis galėtų nuo nuodėmių apsiginti. Kuomet gi, nepaisant gerų norų ir pastangų, į nuodėmę įpuola, nusimena, nuliūsta ir kai kada nustoja vilties, nes mano, jog yra jau pražuvęs, kad negali išvengti nuodėmės, kuri yra jame pasidariusi tarsi antroji prigimtis.

Nuo visų tų nelaimių ir baimių gelbsti žmogų malda, todėl jei tik nuoširdžiai meldžiasi, nugali visas pagundas,

išvengia nuodėmių, atgauna gyvenimo drąsą ir linksmumą, už tai ir apaštalas Jokubas ragina melstis, jei kas yra nuliūdęs dėliai kokios nors priežasties, sakydamas: *"Yra kas jūsų nuliūdęs? tegul meldžiasi"*, Jok. 5, 13.

c. Malda gelbsti nuo priešų ir jų persekiojimų.

Priešų persekiojimai yra mums kenksmingi ne tuo, kuo mes manome juos esant mums kenksmingais, būtent, kad teršia mūsų vardą, daro skriaudą turtuose ar kitose žemiškose gėrybėse, ne tuo jie yra mums pavojingi, bet kad išstato mūsų dorą, mūsų dvasią pagedimo pavojui. Kentėdami persekiojimus, nejučiomis pradedame pasiduoti neapykantai, kerštо jausmams, o progai pasitaikius ir keršijame, o tuo peržengiame Kristaus įsakymą: *"Aš gi sakau jums: Mylėkite savo neprietelius, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už persekiojančius ir šmeižiančius jus"*, Mato 5, 44. Peržengdami gi Kristaus įsakymą sužeidžiame savo sielą. Kiek tai yra žmonių, kurie persekiojimuose praranda tikėjimą, praranda meilę, užsidega Dievo ir žmonių neapykanta, tai yra didžiausia skriauda, kurią mums persekiojimai gali padaryti.

Kad apsisaugojus nuo tos skriaudos, reikia melstis, todėl Išganytojas ir ragino melstis tokiose aplinkybėse, ir pats meldėsi už savo persekiotojus, sakydamas: *"Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką daro"*, Luko 23, 34. O ir Senamе Įstatyme randame tokios maldos pavyzdžių: *"Užuot mylėjus mane, jie apkalbinėja mane, aš gi meldžiuos"*, sako psalmininkas, Ps. 108, 4.

2. MALDA YRA PRIEMONĖ GĖRYBĖMS ĮGYTI

Nors daugelį gėrybių Dievas suteikia mums neprašomas, tačiau dar daugiau turi jų prirengęs, kurias pasiryžo suteikti mums tik prašomas, anot psalmės, kuri kalba Dievo vardu: *"Plačiai atverk savo burną, ir aš pripildysiu ją"*, Ps. 80, 11. Žmogus atidaro savo burną, kai valgo, nes maistas gali patekti į vidurius tik per burną. Dvasišką savo bur-

ną žmogus atidaro, kada trokšta Dievo malonių, kuriomis maitinasi jo siela. Dievas savo gerume tiek turi paruošęs tų gėrybių, kad liepia labai plačiai atidaryti burną, kad daug gėrybių ten galėtų tilpti.

Kūniška burna tuo skiriasi nuo dvasiškos, kad kūniškoje telpa tik labai nedidelis maisto kiekis, tuo tarpu kai dvasiškoji taip yra plati, kad sudėjus į ją visus sutvėrimus dar nebus pilna, todėl žmonės, kurie maitina savo dvasią sutvėrimais, labai siaurai atidaro savo dvasišką burną, nes nejaučia reikalo ją plačiai atidaryti, kaip kad nejaučia reikalo atidaryti plačiai savo kūnišką burną, kai priima vieną vandens lašą arba duonos trupinėlį. Kadangi dvasiškoji žmogaus burna turi neribotai didelį platumą, todėl tas, kuris maitina savo sielą sutvėrimais, niekad neatidaro savo burnos visu jos platumu, o tik maža jos dalimi. Dievas gi, norėdamas pripildyti žmogaus dvasią gėrybėmis, liepia atidaryti burną visu jos platumu: *"Plačiai atverk savo burną, ir aš pripildysiu ją"*, Ps. 80, 11.

Žmogus atidaro savo dvasišką burną kai meldžiasi, nes malda yra ne kas kita, o tik mūsų troškimų Dievui pareiškimas. Plačiai gi atidaro savo burną, kada turėdamas didelius troškimus laukia Dievo didelių gėrybių, kaip kad, nešdamas į kūnišką burną didelį kąsnį, plačiai ją atidaro. Tas gi, kuris turi didelius troškimus, daug ir meldžiasi, nes žino, jog dideli reikalai negalės būti atlikti be didelės Dievo pagalbos, o tai tik malda galima sau užtikrinti. Šventieji turėjo didelių reikalų, todėl nuolat ir meldėsi, pildydami Išganytojo įsakymą, jog reikia visuomet melstis ir nepailsti (Luko 18, 1).

3. MALDA ARTINA MUS SU DIEVU

Kas daug ir gerai meldžiasi, taip susiartina su Dievu, kad pasidaro tarsi jo prietelis, o Dievas kalbasi tuomet su juo, kaip prieteliai kalbasi savo tarpe. Tokio prieteliško pasikalbėjimo pavyzdį turime Mozėje, kuris ilgu pasninku

ir maldomis užsipelnė pas Dievą tą malonę. *"O Viešpats,* sako šv. Raštas, *kalbėjosi su Moze veidas į veidą, kaip paprastai žmogus kalbasi su savo prieteliu"*, Iš. 33, 11.

Panašių pasikalbėjimų sutinkame ir kitų Senojo ir Naujojo Įstatymų šventųjų gyvenimuose, o visi išnešdavo iš tų pasikalbėjimų neapsakomą Dievo meilės karštį ir apaštalavimo troškimą, nes, arčiau susidūrę su Dievu, giliau pažindavo jo begalinį gerumą žmogui. To gi viso susiartinimo su Dievu priežastimi buvo malda, kuri darėsi visuomet karštesnė, jei žmogus labiau prisiartindavo prie Dievo, nes kiekvienas labiau trokšta ir ieško to daikto, kurio brangumą ir vertę geriau pažįsta, o ir akmuo, išmestas aukštyn, juo arčiau krisdamas artinasi prie žemės, juo smarkiau krinta. Malda tad, artindama žmogų su Dievu ir darydama jį tobulesnį, ir pati darosi geresnė ir tobulesnė, todėl maldos ir sielos tobulumas eina iš vien, o pažinę vieną, galime spėti ir apie kitą. Šv. Teresė, aprašydama tobulybės laipsnius, vadina juos maldos laipsniais, nes viena griežtai atitinka kitą.

Pažiūrėkime dabar į savo maldas ir lyginkime jas su šventųjų maldomis, o pažinę jų netobulumą, rūpinkimės pataisyti, kad galėtume padaryti žingsnį pirmyn maldoje ir tobulume.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug įvairių gėrybių esi mums paruošęs, taip daug, kad mūsų protas yra per silpnas, idant galėtų jas visas apimti, o dar silpnesnis, kad galėtų jas visas pasiekti savo jėgomis. Tu nori padaryti iš elgetos turtuolį, kurio turtams galo nėra, nes nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, ką prirengei tiems, kurie Tave myli. Tu nori vergą padaryti tokiu karaliumi, kurio karalystės sienoms žemė yra per siaura, nes Tavo išrinktieji karaliauja su Tavim danguje vienybėje su Dievu Tėvu ir šv. Dvasia. Tu nori pakelti vargšą iš dulkių ir purvo ir pasodinti jį su Tavo tautos kunigaikščiais. Žymią tų gėrybių dalį suteiki mums neprašomas, juk neprašomas suteikei mums teises į dangaus karalystę per šv. krikštą, o su jomis ir teises į visas

pagalbas, kurių reikia dangaus karalystei pasiekti. Tačiau yra gėrybių, kurias pasiryžai suteikti tik prašomas, idant, prašydami, išmoktume nusižeminti, išmoktume branginti Tavo dovanas ir dėkoti Tau už jas, idant nepagestume Tavo gėrybėse, gaudami jų ligi sočiai be jokio vargo iš mūsų pusės, kaip kad pagenda vienturčiai vaikeliai turtingose šeimose, gaudami viską veltui, ko tik jų širdis užsimano. Tačiau, Viešpatie, mūsų negalia yra taip didelė, kad mes ne tik nepajėgiame siekti tų gėrybių, kurias esi mums paruošęs, bet nepajėgiame jų ir prašyti Tavęs, esame panašūs į tą karščio apimtą ligonį, kuris klejoja ir nesugeba nei norėti, nei prašyti sveikatos. Bet Tu, Viešpatie, pramatei tą mūsų negalią ir nepalikai jos neaprūpinęs. Tu pastatei šv. Dvasią, kuri padeda mūsų silpnybei ir moko, kaip ir ko turime prašyti, kaip kad tautų apaštalas sako: *"Taip pat ir Dvasia padeda mūsų silpnybei; nes mes nežinome, ko turime melsti, kaip pridera; bet pati Dvasia prašo už mus neišpasakomais dūsavimais"*, Rom. 8, 26. Atsiųsk tad, Viešpatie, šv. Dvasią, tegul išmoko, ko ir kaip turime prašyti, o tai, ko trūks mūsų nevertoms maldoms, tegul šv. Dvasia savo neišpasakojamais dūsavimais papildo.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, malda pradėti visus savo darbus, kad visi jie būtų daromi Tavo garbei ir mūsų išganymui.

APIE TAI, KODĖL KAI KADA MALDOS BŪNA NEIŠKLAUSYTOS

Penktoji savaitė po Velykų

Trečiadienis. Kryžiaus trečioji diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas, norėdamas sukelti mumyse didelį pasitikėjimą malda, žada, jog būsią suteikta visa, ko tik prašysime Tėvą jo vardu: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums: ko tik prašysite Tėvą mano vardu, jis jums duos," Jono 16, 23.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant išmokytų mus melstis, idant prašytume tik tų gėrybių, kurios yra tikros gėrybės, kurios veda mus į išganymą, o ne tų, kurios kursto mumyse piktus palinkimus ir veda iš tikro kelio.

MĄSTYMAS

1. REIKIA MELSTIS KRISTAUS VARDU

Išganytojas, skatindamas mus maldai, žada išklausyti tik tada, kai bus prašoma dangiškojo Tėvo jo vardu: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums: ko tik prašysite Tėvą mano vardu, jis jums duos"*, Jono 16, 23. Bet ką reiškia prašyti Tėvą jo Sūnaus vardu? Tai reiškia, anot šv. Augustino, prašyti tai, ko reikia išganymui. Dievo Sūnaus vardas yra atneštas iš dangaus ir reiškia Išganytoją:*"Praminsi jį vardu Jėzus,* sako angelas šv. Juozapui, *nes jis išgelbės savo tautą nuo jųjų nuodėmių"*, Mato 1, 21. Prašyti tad Jėzaus vardu reiškia prašyti tuo tikslu, kuriam jis atėjo į šį pasaulį. Atėjo gi į šį pasaulį išvaduoti žmogų iš nuodėmės, atlyginti Dievo begaliniam teisingumui, išplėsti žemėje Dievo garbę ir jo vardą, atidaryti žmonėms dangaus vartus ir pakviesti juos į amžinas linksmybes. Visus tuos tikslus išvardyja patsai Išganytojas savo maldoje po paskutinės vakarienės, po kurios ilgai dar kalbėjosi su apaštalais, atsisveikindamas su jais, pagaliau užbaigė visą savo pasikalbėjimą malda į dangišką Tėvą.

Štai tos maldos pagrindinės mintys. Sūnus yra gavęs iš Tėvo valdžios ant žmonių, idant suteiktų jiems amžinąjį gyvenimą. Tasai gi amžinas gyvenimas yra tame, kad žmonės pažintų vienatinį tikrąjį Dievą ir, kurį jis yra siuntęs, Jėzų Kristų. Tas darbas buvo atliktas, Dievo vardas buvo apreikštas žmonėms, žmonės gi, pažindami Dievą, pažino ir jo Sūnų, kad yra iš Dievo išėjęs ir Dievo atsiųstas į šį pasaulį. Kurie priėmė tą mokslą, buvo išskirti iš pasaulio, nors dar nepaimti iš jo, tapo Tėvo ir Sūnaus nuosavybe, bet

už tai pasaulis jų nekenčia dėl tos pačios priežasties, dėl kurios nekentė ir Sūnaus. Kad toji pasaulio neapykanta jiems nepakenktų, reikia jiems vienybės, savitarpės meilės ir pasišventimo tiesai; tačiau nebetkokios vienybės ir meilės, o tik tokios, kuri yra tarp Tėvo ir Sūnaus, reiškia — taip gilios, kad sudarytų tarsi vieną kūną ir vieną širdį, nes ir Tėvo ir Sūnaus yra viena tik prigimtis. Pasišventimo tiesai reikia tokio, kokio pavyzdį davė patsai Sūnus, mirdamas už savo išrinktuosius. Visa tai gali jiems suteikti tik Tėvas, todėl Sūnus prašo Tėvo už juos, o ne už pasaulį, prašo taip pat, idant išrinktiesiems būtų suteikta danguje toji vieta, kurioje yra Sūnus: *"Tėve, aš noriu,* sako jis, *kad tenai, kur aš esu, būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei, kad jie matytų mano garbę, kurią tu man suteikei"*, Jono 17, 24.

Malda tad Kristaus vardu bus ta, kuri eis iš vien su Kristaus malda, kuri reikš dangiškajam Tėvui tuos pačius tikslus ir troškimus, kuriuos Kristus reiškė, prašys tų pačių gėrybių, kurių Kristus prašė. Tokia malda negali būti neišklausyta, nes ir Kristaus malda buvo išklausoma visuomet. *"Tėve,* sako jis prie Lozoriaus kapo, *dėkoju tau, kad mane išklausei. Aš, tiesa, žinojau, kad tu visuomet mane išklausai; bet tai pasakiau dėl čia aplinkui stovinčių žmonių, kad jie tikėtų, jog tu esi mane siuntęs"*, Jono 11, 41—42.

Kaip toji malda Kristaus vardu turi skambėti žmonių lūpose, mūsų Išganytojas pasirūpino ir tuo, jis išmokė apaštalus kalbėti "Tėve mūsų", palikdamas tuo būdu tikros maldos pavyzdį, į kurį turi sueiti visos žmonių maldos, jeigu žmonės nori, kad jų maldos būtų išklausomos. Gali žmonių sustatytos maldos skirtis nuo "Tėve mūsų" žodžiais, savo skambesiu, smulkesnių ir įvairesnių žmogaus reikalų išdėstymu, bet negali skirtis pagrindine mintimi, tikslų siekimais, gėrybių ieškojimais ir jų nuo Dievo laukimais, nes tuomet nebebus malda Kristaus vardu, o tokia malda neturi užtikrinimo, kad ji bus išklausyta, nes Kristus nepasakė,

kad kiekviena malda, kuri tik išeis iš žmogaus lūpų ar širdies, bus išklausyta, o tik tokia, kuri plauks prie dangiškojo Tėvo jo Sūnaus vardu. *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums: ko tik prašysite Tėvą mano vardu, jis jums duos"*, Jono 16, 23.

2. REIKIA PRAŠALINTI MALDOS TRŪKUMUS

Apaštalas šv. Jokubas duoda maldos blogumą, kaip priežastį, kodėl maldos nebūna išklausytos, sakydamas: *"Prašote ir negaunate, nes negerai prašote, tik savo geiduliams patenkinti"*, Jok. 4, 3. Kad būtų tad mūsų maldos išklausytos, reikia kad jos būtų geros, kad neturėtų tų trūkumų, kurie paprastai gadina kiekvieną daiktą, atimdami jam jo gerumą.

Nors mūsų maldos turi daug trūkumų, tačiau ne visi jie stabdo maldos išklausymą. Vieni iš jų kenkia maldos tobulumui, bet nepagadina jos gerumo, o dėl to ir išklausymo, sumažina tik maldos našumą, kaip kad juo prastesnė yra žemė, juo mažiau vaisių užaugina, arba juo menkesnė yra žmogaus sveikata, juo mažiau darbo gali nudirbti. Prie tokių trūkumų priklauso išsiblaškymai, sutingimas, uolumo, karščio ir ištvermės stoka, todėl šv. Povilas ragina romėnus prašalinti tas netobulybes, sakydamas: *"Uolumu nebūkite tinginiai; būkite karšti dvasia... būkite kantrūs suspaudime, ištvermingi maldoje"*, Rom. 11, 11—12.

Bet yra ir trūkumų, kurie gadina maldos gerumą, o tuo stabdo ir jos išklausymą. Visi tie trūkumai sueina į dvi rūšis: a) prie blogos valios ir b) nežinojimo.

a. Bloga valia. Bloga valia yra ne tiktai tada, kai nori uždrausto daikto, nori nuodėmės, bet ir tada, kai traukia žmogų į tokias gėrybes, kurios išeina jam į blogą, kaip ligonio tas noras negeras, kuris jį traukia prie žalingų jo sveikatai valgių, nors sveikiems žmonėms tie valgiai ir nėra žalingi. Daugelis žmonių trokšta turtų, bet ne visi moka jais naudotis, nevienas turtuose randa sau amžiną pražūtį,

kaip kad pražūtį sau rado turtuose ansai evangelijos turtuolis, apie kurį Išganytojas sako, jogei numirė turtuolis ir tapo palaidotas pragare.

Panašiai gali atsitikti ir su kitomis gėrybėmis, kurių žmonės trokšta, kaip antai su sveikata, garbe, mokslais, pasisekimais, o kurios gali būti blogai panaudotos ir prisidėti prie žmogaus pražūties.

Kadangi Dievas žino, kaip bus sunaudota toji gėrybė, kurios žmogus prašo, ar ji jam išeis į išganymą, ar į pražūtį, todėl, jei žmogaus prašymo neišklauso, parodo savo didelį gailestingumą, kaip kad toji motinėlė, kuri neduoda peilio ar nuodų vaikeliui į rankas, rodo ne kietaširdiškumą, bet gailestingumą, nes ji nenori, kad tas vaikelis užsigautų, ar susižeistų.

b. Nežinojimas. Nekartą mes prašome ir tikros gėrybės ir jos negauname, nes nežinome kelių, kuriais Dievas panoro mus vesti į išganymą. Gėrybė, kurios prašome, gali būti ir tikra gėrybė, bet įgyta sulaikytų mus nuo didesnės gėrybės, kurią Dievas turi mums prirengęs, todėl vietoje suteikti mums tai, ko prašome, suteikia mums daug daugiau iš tų gėrybių, kurių neprašome, o kurios daug yra mums reikalingesnės, negu anos, kurių prašome.

Tokio dosnumo iš Dievo pusės yra patyręs patsai šv. Povilas, kuris, užpultas nešvarių pagundų, meldėsi, kad Dievas atimtų nuo jo tas pagundas. Dievas neatėmė, bet sustiprino savo malone jo valią, kad jis nugalėjo pagundas, o juk didesnis yra nuopelnas pas Dievą pagundai esant ją nugalėti, negu kad pagundos visai nebūtų. Todėl tas pats šv. Povilas ir sako, jog *"mes nežinome, ko turime melstis, kaip pridera; bet pati Dvasia prašo už mus neišpasakojamais dūsavimais"*, Rom. 8, 26.

Kai kada Dievas neišklauso mūsų maldų ne dėl to, kad nenorėtų, bet kad nusidėjėlio valia, už kurio atsivertimą meldžiamės, tam priešinasi, todėl Dievas sako Jeremijui pranašui: *"Taigi tu nesimelsk už šitą tautą, neatnašauk už*

ją gyriaus giesmės ir prašymo ir neužstok jų prieš mane, nes aš tavęs neišklausysiu", Jer. 7, 16. *"Jei atsistotų mano akivaizdoje Mozė ir Samuelis, mano siela nepalinktų į šitą tautą"*, Jer. 15, 1.

Kokie yra mūsų maldų trūkumai ir kas reikia daryti ateityje, kad juos prašalintume ir padarytume savo maldas geras ir tobulas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pagadintas yra mūsų dvasiškasis skonis, todėl labai dažnai laikome už gėrybes tai, kas nėra tikra gėrybė, o tik arba kūno, arba akių geidulys, arba gyvenimo puikybė, prašome jų Tavęs verkdami ir dejuodami, kuomet gi jų nesulaukiame, nes Tavo maloni apvaizda saugoja mus nuo netikrų ir pavojingų gėrybių, kaip kad gera motinėlė saugoja savo sūnų nuo ugnies, nuodų ar peilio, kurie traukia jo akį savo blizgėjimu, pajuntame pagundą prieš Tavo gerumą ir gailestingumą, o kaikurie ir pasiduodame tai pagundai ir apleidžiame maldą, tąja mintimi vedini, kad niekas neatsako į mūsų maldas, niekas jų neklauso, todėl neverta ir melstis. Toksai manymas, Viešpatie, yra skaudus Tavo gerumo užgavimas ir Tavo Sūnaus, o mūsų Išganytojo žodžiams nepasitikėjimo pareiškimas, nes iškilmingu žodžiu užtikrino, jog gausime visa, ko tik Tavęs prašysime jo vardu. Iš kitos vėl pusės, pasiduodami nepasitikėjimo pagundai ir apleisdami maldą, darome ir sau didžiausią skriaudą, nes prarandame tas gėrybes, kurias Tu nutarei mums suteikti prašomas, jeigu tad neprašome, neišpildome Tavo pastatytos sąlygos, o tuo netenkame svarbios ir mums labai reikalingos gėrybės. Kadangi visos Tavo dovanos, Viešpatiee, turi tikslo vesti mus į laimingą amžinybę, todėl prarasdami pasitikėjimą malda ir apsileisdami joje, išstatome pavojui ir savo amžinybę, nes jos negalima pasiekti be tam tikros pagalbos iš Tavo pusės, be tam tikrų gėrybių, kurias Tu suteiki tik tiems, kurie ištikimai prašo, kurie meldžiasi. Tas nepasitikėjimas maldos galybe plaukia iš to, jog blogai meldžiamės, nes, negaudami tos gėrybės,

negalima išprašyti nė vienos gėrybės, pradedame visiškai apsileisti maldoje. Išmokyk tad, Viešpatie, mus gerai melskurią klaidingai laikome už gėrybę, pradedame manyti, jog tis, saugok mus nuo blogos maldos, nes kaip gera malda neša išganymą, taip bloga malda tiesia kelią į pražūtį, judink mūsų širdį Tavo malone, kad išmoktume kaip ir ko reikia prašyti, kad žengdami iš vienos gėrybės į kitą su maldos pagalba, tarsi kokiais laiptais pasiektume to kalno viršūnę, kurioje Tu, Viešpatie, gyveni su Tavo Sūnumi ir šv. Dvasia ir angelais ir šventaisiais, o kurių tarpe ir mums esi skyręs vietą.

Pasižadame, Viešpatie, peržiūrėti šiandien mūsų maldas ir sužinoti, kokiais tikslais mes jas atliekame ir ko Tavęs prašome, kad galėtume pataisyti, kas yra taisytina sulig gautąja šviesa.

APIE KRISTAUS ŽENGIMĄ Į DANGŲ

Penktoji savaitė po Velykų

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizdinkime apaštalus, stovinčius Alyvų kalne ir žiūrinčius į tą dangaus vietą, kurioje išnyko jiems iš akių jų Mokytojas ir Viešpats, žengdamas į dangų.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Sūnus, žengdamas į dangų, paimtų su savim ir mūsų širdis, kad panaikintų jose visus žemiškus prisirišimus, o uždegtų gilų dangiškų gėrybių troškimą.

MĄSTYMAS

1. AUKŠTYBĖS, Į KURIAS UŽŽENGĖ KRISTUS

Didumas ar aukštumas pirmiausia yra tas, kurį mato mūsų akys, o mato jos tik kūniškus didumus ir aukštumus,

mato aukštus namus, aukštus medžius, aukštus kalnus, aukščiau kalnų mato žvaigždes, o aukščiau žvaigždžių jau nemato nieko, tenai tad žmogaus vaizduotė nukėlė dangų, Dievo ir jo šventųjų buveinę, todėl ir Kristaus žengimą į dangų vaizduojamės kaip jo persikėlimą į tuos virš žvaigždžių plotus, kuriuose jis buvo kaipo Dievas, bet nebuvo kaip žmogus.

Iš tikrųjų gi tai dangus nėra tenai, kur mūsų vaizduotė jį nukėlė, bet ten, kur nei akis negali pamatyti, nei ausis negali išgirsti, nei širdys nujausti, kitaip sakant ne kūniškose aukštybėse ir didybėse, bet dvasiškose, apie kurias gali sužinoti tik tikėjimo apšviestas protas, nes tik dvasia supranta dvasios dalykus.

Kadangi neturime atskiros kalbos dvasiškiems dalykams, todėl priversti esame skolintis žodžių iš tos pačios kalbos, kuria reiškiame kūniškus įspūdžius, pakeisdami šiek tiek tų žodžių prasmę. Sakome pav. aukštos vietos, aukšti asmenys, aukšti mokslai, bet tuo nenorime pasakyti, kad tie mokslai, tos vietos, ar tie asmenys yra taip aukšti, kaip medžiai ar kalnai, nes kitokios rūšies yra kalno aukštumas, o kitokios mokslo ar žmogaus aukštumas; kitokios tad rūšies yra tas dangus, kurį mato mūsų akys, o kitokios tas, kuriame gyvena Dievas su šventaisiais ir į kurį užžengė mūsų Išganytojas. Mūsų akys mato kūnišką dangų, Dievas gi, būdamas dvasia, gyvena dvasiškame danguje, kuris taip skiriasi nuo kūniško, kaip dvasia nuo kūno.

Tiesa, žengimo į dangų valandoje atrodė, jog žengia mūsų Išganytojas į kūnišką dangų ir į kūniškas aukštybes, nes kilo aukštyn, kol debesys nepaėmė jo apaštalams iš akių. Tačiau, prisiminę šv. Povilo dėstymą apie tą žengimą, negalime jau abejoti, kaip reikia jį suprasti. Dievas parodė savo galybę Kristuje, prikeldamas jį iš numirusiųjų, ir pasodindamas jį savo dešinėje danguose, ant visų kunigaikštysčių, ir valdžių, ir galybių, ir viešpatysčių, ir ant visokio vardo, kurs yra minimas ne tik šiame pasaulyje, bet ir būsiančia-

me (Efez. 1, 20—21). Kadangi tos kunigaikštystės, ir valdžios, ir galybės, ir viešpatystės yra angelų korai, todėl Kristus buvo pasodintas aukščiau už angelų korus, o tie yra ne kūniškame, bet dvasiškame danguje, todėl į tą dangų yra ir Kristus užžengęs ir tai nužengęs ne kaip Dievas, bet kaip žmogus, nes kaip Dievas niekad nenustojo ten buvęs, Dievas juk negali mainyti savo vietos.

Žmogiška tad Kristaus prigimtis buvo paimta į tas aukštybes, į kurias ir šėtonas norėjo patekti, pasiremdamas savo galybe, o atmesdamas Dievo pagalbą, todėl šv. Tėvai jam taiko tuos žodžius, kuriuos yra ištaręs Babilonijos karalius, o kuriuos šėtonas jam turėjo įkvėpti, nes buvo puikybės ir išdidumo žodžiai: *"Į dangų aš užžengsiu, iškelsiu savo sostą aukščiau už Dievo žvaigždes, sėdėsiu ant sandoros kalno ant šiaurės šlaitų. Aš pasikelsiu aukščiau už debesų aukštybes, būsiu panašus į Aukščiausiąjį. Bet tu būsi nutrauktas į pragarą, į duobės gilumą"*, Iz. 14, 13—15. Taip ir atsitiko, šėtonas buvo nutrenktas į pragarą, o toje vietoje, kurioje jis norėjo atsisėsti, buvo pasodinta Kristaus žmogiškoji prigimtis.

2. KRISTUS TEISĖTAI YRA ATSISĖDĘS DIEVO DEŠINĖJE

Toji vieta priklausė Kristui daugeliu atžvilgių. Pirmiausia, dėl to, kad jis buvo Dievo Sūnus, tos pačios prigimties, kaip ir Tėvas, todėl ten, kur Tėvas, ir jo Sūnus turi būti. Žmogiškoji Sūnaus prigimtis yra suvienyta su juo viename asmenyje, todėl ten, kur yra tas asmuo, turi būti ir jo žmogiškoji prigimtis. Tiesa, žmogiškoji Kristaus prigimtis atsisėdo Dievo dešinėje ne savo jėgomis, o tik Dievo Sūnaus galybe, todėl galime pasakyti apie tą žengimą iš vienos pusės, kad Kristus žengia savo jėgomis, kaipo Dievo Sūnus, o iš kitos pusės, kad jis buvo paimtas į dangų, kaip žmogaus Sūnus. Šia prasme ir angelai praneša apaštalams, jog Jėzus tapo paimtas nuo jų į dangų ir šv. Petras kalba susirinku-

siems, jog apaštalai esą Kristaus liudininkais nuo šv. Jono krikšto iki tai dienai, *"kurioje jis nuo mūsų paimtas"*, Apd. 1, 22.

Antra, toji vieta priklauso Kristui dėl pergalės, kad nugalėjo šėtoną. Šėtonas valdė pasaulį iki Kristaus Dievui leidžiant, kad nubaustų žmogų už jo neklusnumą Dievui. Kristus atėjo į šį pasaulį, kad sugriautų šėtono karalystę, o atstatytų Dievo, todėl pasibaigus kovai ir laimėjus pergalę, teisėtai Kristus yra aukštinamas ir statomas aukščiau už visus sutvėrimus.

Trečia, toji vieta priklauso Kristui dėl jo nusižeminimo. *"Kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, ir kurs save žemina, bus paaukštintas"*, skelbė Kristus, gyvendamas žemėje (Luko 14, 11). Šėtonas save aukštino, todėl buvo pažemintas, buvo nutrauktas į pragaro gelmes. Kristus save žemino, ir tai žemino taip, kaip negalėjo save pažeminti nė vienas sutvėrimas, nes, būdamas Dievu, norėjo tapti žmogumi, būdamas Viešpačiu, norėjo tapti vergu, pasidarydamas klusnus ligi mirčiai, ir kryžiaus mirčiai, todėl teisingumas reikalavo, kad būtų išaukštintas tiek, kiek buvo pažemintas, todėl buvo išaukštintas ant visų sutvėrimų, visa tapo padėta po jo kojų; pažemino save iki pragaro, turėjo tad būti išaukštintas iki dangaus, kad užimtų vietą Dievo dešinėje.

Tiesa, Dievas yra be galo didelis, jis yra dvasia, todėl jis neturi nei kairės, nei dešinės, sėdėti tad Dievo dešinėje nereikia suprasti kūniškai, bet dvasiškai. Žmonėse dešinioji pusė laikoma garbingesnė, todėl pasodinti ką nors dešinėje pusėje reiškia išreikšti jam pagarbą. Toje pagarbos prasmėje ir Kristus buvo pasodintas Dievo dešinėje, reiškia — buvo pagerbtas.

Dešinioji ranka yra mums reikalingesnė, negu kairioji, dešiniąja mes viską dirbame, todėl ir visą žmogų vadiname mūsų dešiniąja ranka, per kurį atliekame visus savo reikalus ir darbus, sakome "tai mano dešinioji ranka". Ta pras-

me ir Kristus buvo tarsi dešinioji Dievo ranka, nes jam buvo pavesti visi viso pasaulio reikalai, visa buvo padėta po jo kojomis (Efez. 1, 22), jis buvo pastatytas gyvųjų ir numirusiųjų teisėju" (Apd. 10, 42), jis gavo mirties ir pragaro raktus (Apd. 1, 18), o niekas negali ateiti prie Tėvo, kaip tik per jį (Jono 14, 6).

3. KRISTAUS Į DANGŲ ŽENGIMAS YRA MUMS REIKALINGAS

Daiktas ar žmogus pasidaro mums tada reikalingas, kai be jo negalime pasiekti mums reikalingo tikslo. Maistas yra mums reikalingas, nes be jo negalėtume išlaikyti savo gyvybės. Panašiai reikalingas yra oras kvėpavimui, akis regėjimui, ausis girdėjimui, kojos vaikščiojimui, rankos darbui. Tokia tad reikalingumo rūšimi reikalingas yra mums Kristaus žengimas į dangų, kad ir mes galėtume tenai patekti. Pirmiausia, parodo mums kelią ir turime vilties pasiekti, tuo keliu eidami, kelionės tikslą. Tai Kristaus žengimas į dangų prašalina mums visas abejones ir skatina eiti paskui jį. Antra, Kristus užtaria mus pas dangiškąjį Tėvą ir išgauna reikalingos pagalbos keleiviams. Trečia, traukia mūsų širdis paskui save į dangų, nes ten, kur mūsų turtas, yra ir mūsų širdis, todėl šv. Povilas ragina tikinčiuosius kelti savo širdis aukštyn, ten, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje, sakydamas: *"Taigi, jei jūs prisikelsite drauge su Kristumi, ieškokite, kas yra aukštai, kame Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, ne kas žemėje"*, Kolos. 3, 1—2.

Klauskime savęs, kokiose gėrybėse turime paskandinę savo širdį, ir žinosime, kokiais keliais ir į kokią amžinybę keliaujame.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelę tuštumą turėjo pajusti apaštalai savo jausmuose, netekę Tavo Sūnaus meilingos akivaizdos, prie kurios buvo pripratę, su kuria buvo susigyvenę, dėl kurios buvo apleidę viską, ką tik turėjo že-

mėje. Iki šiam laikui Tavo Sūnus buvo atstojęs jiems ir tėvą ir motiną, jis juos globojo, kaip savo vaikelius, švietė juos, mokė, saugojo ir gynė, kad nežūtų nė vienas, išskyrus pražūties sūnų, kad Raštas išsipildytų. Už jo pečių pasislėpę, jie nebijojo žmonių neapykantos, nė jų persekiojimo, nes priešai buvo įtempę visą savo jėgą kovoti jų Mokytoją, o juos laikė prastais žmonėmis, nepavojingais galingiems ir išdidiems priešams. Net žemiški apaštalų reikalai taip buvo jų meilingojo Mokytojo aprūpinti, kad neteko jiems niekados kentėti vargo ar bado. *"Kuomet aš siunčiau jus be maišelio, be delmono ir autuvo,* sako jiems Tavo Sūnus, *ar jums ko nors trūko? Jie atsakė: Nieko"*, Luko 22, 35. Bet dabar, kai jų Mokytojas buvo jiems atimtas, patiems reikės rūpintis visu kuo, reikės kentėti žiauriausius persekiojimus, nes priešai prieš juos nukreips dabar savo neapykantą, įtemps visą savo galybę, kad sunaikintų tą naujo mokslo sėklą, kuri pasiliko žemėje "Suvadžiotojui" mirus. Apie tą būsimą kovą praneša jiems jų meilingas Makytojas ir rengia juos prie jos, sakydamas: *"Bet dabar kas turi maišelį, tepasiima; taip pat ir delmoną; o kas neturi, teparduoda savo jupą ir tenusiperka kalaviją"*, Luko 22, 36. Taigi toji valanda dabar atėjo, prasideda dabar naujas jų gyvenimo laikotarpis, kuriame neturės ramybės, kol neužmerks akių šiame pasaulyje. Nors jų protas negalėjo dar apimti, kaip svarbioje valandoje yra atsidūrę, tačiau širdis jau nujautė, todėl žiūri, sustoję, į dangų, į tą šviesų debesį, kuriame išnyko jų Mokytojas ir nejuda iš vietos, nes nejaučia žemės po kojų, visos jų mintys ir jausmai nukeliavo paskui Mokytoją, ir ilgai dar būtų taip stovėję, jeigu ne angelai, kurie pabudino juos iš to pastyrimo, atsiliepdami į juos: *"Vyrai Galiliejiečiai, ko jūs stovite, žiūrėdami į dangų? Tas Jėzus, kurs paimtas nuo jūsų į dangų, taip pat ateis, kaip matėte jį einant į dangų"*, Apd. 1, 11. Mes, Viešpatie, neturėjome laimės matyti Tavo Sūnų vaikščiojantį žemėje, neturėjome progos prisirišti prie jo tokiais jausmais, kokiais apaštalai buvo prisi-

rišę, todėl šiandien nejaučiame skausmo, bet džiaugsmą, nes Tavo Sūnus turi tą garbę ir išaukštinimą, kurį teisingai pelnė savo vargais ir skausmais, iškentėtais mūsų išganymo darbe, o tas jo išaukštinimas yra kartu ir mūsų išaukštinimu, nes jis nuėjo prirengti mums vietą, o paskui paimti mus pas save. Bet mes, Viešpatie, tiek daug turime įvairių žemiškų prisirišimų, kurie laiko mus arti žemės, kaip siūlas laiko pririštą paukštelį ir neleidžia jam pakilti aukštyn. Paliuosuok tad mūsų širdį nuo visų tų žemiškumų, tegul Tavo Sūnus paima su savim į dangų visas mūsų mintis ir troškimus, kad nors šiandien būtume panašūs į apaštalus, stovinčius ant Alyvų kalno ir žiūrinčius į dangų, kur nuėjo jų turtas, kad nors šiandien nejaustume žemės po kojų, bet visomis jėgomis kiltume prie dangiškų gėrybių...

Pasižadame šiandien praleisti dieną mąstymuose apie dangaus linksmybes.

APIE KRISTAUS ŽENGIMO Į DANGŲ NAUDĄ

Penktoji savaitė po Velykų

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, matydamas apaštalų nuliūdimą, kai jie išgirdo, kad jų Mokytojas juos apleidžia, ramina juos sakydamas: „Bet aš sakau jums tiesą: Jums geriau, kad aš einu. Nes jei aš neeisiu, Raminto jas neateis pas jus; jeigu gi aš nueisiu, aš jį atsiųsiu," Jono 16, 7.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant gautume visą tą naudą, kurią Išganytojas žadėjo suteikti apaštalams ir dėliai kurios jis yra užžengęs į dangų.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS ŽENGIMAS Į DANGŲ STIPRINA TIKĖJIMĄ

Žmogus, turėdamas kokią gėrybę, dažnai nemoka jos branginti, tik kai jos netenka, kai pajunta, kaip sunku yra be jos, tik tada pamato, kaip ji yra brangi ir naudinga, tik tada pradeda pilnai ją įvertinti. Kas turi sveikatą, bet nemoka jos branginti, tas labai lengvai pastato ją pavojun. Bet kai jos netenka, kai ligos suspaudžia, tada tik pajunta, kaip brangi yra Dievo dovana sveikata. Panašiai yra ir su visomis kitomis gėrybėmis. Vienas turi turtą, kitas gerą vardą žmonėse, trečias laisvę, bet kaip jos yra brangios tos gėrybės, pamato tik tada, kai jų netenka, kai vienas atsiduria varge, kitas kalėjime, trečias — žmonių apšmeižtas, nes tik tuomet ima dejuoti ir skųstis, kaip jam yra sunku ir skaudu.

Ne kitaip yra ir su asmenimis, kurių netenkame. Kol gyvename kartu su jais, kol naudojamės jų galybe, gabumais, sumanumu, rūpestingumu bei darbštumu ir žiūrime savo akimis į jų darbus, tol nepajėgiame pilnai įvertinti nei tų asmenų, nei jų veiklos, ypatingai, jei ta veikla eina su nepaprastu užsimojimu, žada atnešti daug ir nepaprastų vaisių. Tik kai tuos asmenis mums kas atima, kai mums patiems reikia tęsti toliau jų pradėtus darbus arba naudotis jų darbų vaisiais, tik tada atsiveria mūsų akys, tik tada pamatome, kaip dideli buvo tie asmenys, kaip brangūs yra jų gyvenimo darbai. Štai kodėl vaikai daug geriau įvertina savo tėvus po jų mirties, o tautos savo veikėjus ir karžygius; stato jiems paminklus, skaito jų žingsnius, padarytus žemėje, renka ir tyrinėja jų darbus, užrašinėja žodžius, pasakytus įvairiose aplinkybėse, ir gilinasi į tų žodžių mintį. Tuo būdu pamažu prieinama prie daug gilesnio didelių asmenų pažinimo ir jų įvertinimo po mirties, negu jiems gyviems esant.

Panašiai buvo ir su Kristaus gilesniu pažinimu ir įvertinimu. Kol Kristus gyveno su apaštalais, apaštalai nekreipė tiek daug dėmesio į jo mokslą, į jo žodžius, kiek paskui, kai pasiliko vieni. Vienų pamokinimų jie buvo nesupratę, o bijojo klausti paaiškinti (Mork. 9, 31). Kitus buvo užmiršę, kaip visiškai buvo užmiršę pažadą prisikelti iš numirusių trečioje dienoje. Kada viskas įvyko, tada tik jie atsiminė, kad apie tai buvo jiems kalbėta.

Suglaudus viską į krūvą ir palyginus apaštalų tikėjimą, kai jie vaikščiojo drauge su Kristumi ir kai buvo pasilikę vieni, rasime didelį skirtumą. Pirmiau Išganytojas dažnai jiems išmetinėjo jų mažatikystę, vadindamas juos mažo tikėjimo žmonėmis, dabar jų tikėjimas pasidarė taip galingas, kad joki persekiojimai ir net pati mirtis negalėjo jo palaužti, naudinga tad apaštalams buvo, kad Kristus nuo jų prasišalintų, ne kad prasišalintų visiškai juos apleisdamas, nes žadėjo su jais pasilikti per visus amžius ligi pasaulio pabaigai, bet kad paslėptų nuo jų akių savo žmogišką prigimtį.

Tos žmogiškos prigimties paslėpimas naudingas yra ir mums, nes gauname progos gyventi grynu tikėjimu, kurį Išganytojas laimino, sakydamas: *"Palaiminti, kurie nematė ir įtikėjo"*, Jono 20, 31. O laimina dėl to, kad tie, kurie įtikėjo nematydami, bus pasaulio kaltintojai ir kartu liudininkai, kad pasaulio netikėjimas plaukia iš jo pagedusios širdies, iš nenoro tikėti, o ne iš to, kad nematė Kristaus savo akimis. Prieš pasaulio netikėjimą bus pastatyti tikintieji, kurie taip pat nematė, o visgi įtikėjo ir iškentė visus pasaulio persekiojimus.

2. STIPRINA VILTĮ

Kiekvieno veikimo gelmėse glūdi viltis, žemiškam veikime glūdi žemiška viltis, dangiškame — dangiška. Kas kelia koją iš namų, kas leidžiasi į kokią kelionę, kas pradeda kokį darbą, tas reiškia viltį, kad laimingai sugrįš namo, at-

liks kelionę, sulauks savo darbo vaisių. Jei, priešingai, jaustume, kad ir kelionė nenusiseks ir darbas niekais nueis, nepradėtume nei darbo, nei kojos nekeltume iš namų. Nėra pav. vilties, kad kas galėtų nukeliauti į mėnulį, niekas tad ir nebando.

Jeigu dabar dangaus pasiekimas atsidurtų tokioje pat būklėje, kaip ir mėnulio ar kurios žvaigždžių, niekas nebandytų keliauti į dangų, kaip kad niekas nebando keliauti į žvaigždynus, nes nėra mažiausios vilties tenai nukeliauti.

Mūsų laimė, kad kelionėje į dangų mes turime vilties tenai nukeliauti, nes Kristaus į dangų žengimas uždega mumyse tokią viltį. Žmonių gyvenime užtenka, kad vienam kuriam pasisektų surasti kokią laimę, kad šimtai širdžių tuojau užsidegtų tos pačios laimės troškimu ir ieškojimu. Tegul kam pasiseka surasti kur kalnuose ar dykumose aukso, tuojau šimtai žmonių leidžiasi į tuos kalnus ar dykumas su viltimi pasiekti panašų radinį.

Mes esame daug laimingesni už aukso ieškotojus, nes daugelis iš jų grįžta apsivylę, nieko nesuradę, mes gi turime paties Išganytojo ne tik pavyzdį, bet ir pažadėjimą, kad einąs prirengti mums vietą, o paskui ateisiąs ir paimsiąs mus su savim. *"Kuomet aš būsiu nuėjęs,* sako apaštalams, *ir prirengęs jums vietos, vėl ateisiu ir pasiimsiu jus pas save, kad kur aš esu, ten ir jūs būtumėte"*, Jono 14, 3. Ta pačia prasme kalba ir pranašas Mikėjas, sakydamas, jog Viešpats eis savo kaimenės priešakyje: *"Nes išeis tas, kurs ves kelią jų priešakyje; jie įsilauš ir prieis vartus ir įeis pro juos; ir ties jais eis jų karalius, ir Viešpats jų priešakyje"*, Mik. 2, 13.

3. UŽDEGA MEILĘ

Kiekvienas žmogus tik tada ieško kokio nors daikto, kai tą daiktą mėgsta, kai jį skaito brangenybe, ir juo toji meilė yra karštesnė, juo veiklesnis ir karštesnis yra ieškojimas, juo didesnes aukas yra pasiryžęs žmogus padaryti, di-

desnius skausmus pakelti, kad surastų tai, ko širdis trokšta. Jei toji meilė ataušta, arba visiškai užgęsta, ataušta ir užgęsta ir ieškojimas.

Šio pasaulio sūnūs yra pamėgę žemiškas gėrybes: turtus, garbę, valdžią, pasilinksminimus, kūno patogumus, prie jų ir veržiasi visu savo širdies karštumu, o dangiškas gėrybes skaito už nieką, todėl jų ir neieško. Klausimas tad kyla, iš kur atsiranda žmogaus širdy dangiškų gėrybių troškimas ir jų ieškojimas.

Tą karštį uždega mumyse šv. Dvasia, kuri, būdama Dievuje jo esmės meilė, uždega ir mūsų širdis Dievo ir dangiškų gėrybių meile, todėl šv. Povilas ir priskaito šv. Dvasiai tą Dievo meilę, kurį yra mūsų širdyse, sakydamas: *"Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šventosios Dvasios, kuri mums yra duota"*, Rom. 5, 5.

Pirmą kartą šv. Dvasia yra mums suteikiama per šv. krikštą kartu su pašvenčiamąja malone, tačiau dar ne visoje pilnumoje, todėl šv. Povilas ragina tikinčiuosius kreipti savo troškimus į dangiškus dalykus: *"Jei jūs atsikėlėte,* sako, *drauge su Kristumi, ieškokite, kas yra aukštai, kame Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėkite tai, kas yra aukštai, ne kas žemėje"*, Kolos. 3, 1—2. Visoje gi pilnumoje žada atsiųsti šv. Dvasią patsai Išganytojas užžengęs į dangų sakydamas: *"Jums geriau, kad aš einu. Nes jei aš neeisiu, Ramintojas neateis pas jus; jeigu gi aš nueisiu, aš jį jums atsiųsiu"*, Jono 16, 7.

Jeigu tad mes norime žinoti, ar turime šv. Dvasią, ar ne, žiūrėkime į tai, ko mes trokštame: jei trokštame dangiškų gėrybių visa širdimi, tai reiškia, kad šv. Dvasia yra mumyse ir traukia mūsų širdis į tas gėrybes; o jei žemiškos gėrybės traukia mūsų širdis prie savęs, reiškia, kad žemiška dvasia gyvena ir veikia mumyse, nes kokia dvasia, toki ir įkvėpimai.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo mintys, tai ne mūsų mintys ir Tavo keliai, tai ne mūsų keliai, nes kaip dangus

aukštai nuo žemės, taip aukštesni Tavo keliai už mūsų kelius ir Tavo mintys už mūsų mintis. Ir kaip lietus ir sniegas nusileidžia iš dangaus ir ten nebegrįžta tuščias, bet girdo žemę, vilgo ją ir daro ją derlingą, duoda sėklos sėjančiam ir duonos valgančiam, taip daro ir Tavo žodis, kuris išeina iš Tavo burnos, jis neturi grįžti pas Tave tuščias, bet turi būti vaisingas tuose dalykuose, kuriems Tu jį siuntei. Tu sutvarkei, Viešpatie, kad Tavo Sūnus, atlikęs žemėje atpirkimo darbą, grįžtų pas Tave, kad pasislėptų nuo mūsų akių ir paliktų mus gyventi tikėjimu, iš kurio Tu nutarei duoti daugiau naudos mums, negu kad gyventume nuolatiniame Tavo Sūnaus regėjime ir jo draugystėje. Mums, Viešpatie, tačiau atrodo priešingai, mums atrodo, jog Tavo Sūnus, gyvendamas žemėje regimai, sėkmingiau aprūpintų mūsų dvasiškus reikalus, sėkmingiau apsaugotų mus nuo suklydimo tikėjime, labiau patrauktų mūsų širdis prie Tavęs. Tokį jausmą turėjo ir apaštalai, nes nuliūdo, išgirdę, jog Tavo Sūnus juos apleidžia ir grįžta pas Tave, jie troško, kad jų Mokytojas niekad jų neapleistų, bet visuomet būtų su jais ir jais vadovautų, kaip vadovavo iki šiol. Tas jų nuliūdimas buvo taip gilus, kad Tavo Sūnus matė reikalo tarti jiems suraminimo žodį, būtent, kad turėsią daugiau naudos iš jo atsitolinimo, negu pasilikimo su jais, kad atsiųsiąs jiems Ramintoją, kuris išmokinsiąs juos daugelio tiesų, kurių jie šiandien dar negalį pakelti. Apaštalai nusilenkė prieš tą Tavo ir Tavo Sūnaus valią, susitaikė su savo likimu ir pagaliau įsitikino, jog tikrai jiems buvo naudinga, kad jų Mokytojas juos apleistų, nes žadėtasai Ramintojas, atėjęs, pakeitė jų visas mintis ir širdį. Lenkiamės ir mes, Viešpatie, prieš Tavo valią, kuomet atimi mums visus mūsų vidaus saldumus ir suraminimus, nes darai tai didesnei mūsų dvasiškai naudai. Ne Tavęs, Viešpatie, ieškome, kuomet eidami paskui tave saldumų, malonumų ir suraminimų ieškome, todėl, norėdamas padaryti mūsų darbus tobulesnius ir pelningesnius, atimi saldumus, kad išmoktume eiti paskui Tave

dėl Tavęs, o ne dėl saldumų. Apvalyk tad, Viešpatie, mūsų širdis, grynink mūsų intencijas, stiprink mūsų valią, kad niekad neapleistume Tavęs, niekad nenustotume ėję paskui Tave, nors keliai, kurie prie Tavęs veda, būtų nukloti skaudžiausiais erškėčiais, didžiausiais vargais ir skausmais.

Pasižadame, Viešpatie, pildyti šiandien Tavo valią iki didžiausių smulkmenų, nors ir reikėtų kokį skausmą iškentėti.

APIE MŪSŲ Į DANGŲ ĮŽENGIMĄ

Penktoji savaitė po Velykų

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo maldos žodžius, kuriais jis prašo Tėvą, norėdamas mus su savim į dangų priimti: „Tėve, aš noriu, kad tenai, kur aš esu, būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei, kad jie matytų mano garbę, kurią tu man suteikei," Jono 17, 24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant pamokytų mus, ką turime daryti, kad būtume tų skaičiuje, kuriuos jo Sūnus nori turėti danguje su savimi ir parodyti savo garbę.

MĄSTYMAS

1. PASTANGOS, KURIAS MES TURIME DARYTI

Maži vaikai, mirdami po krikšto, eina į dangų be jokių pastangų iš savo pusės, nes jų negali daryti, negalėdami dar vartoti savo proto ir valios. Į dangų jie eina Dievo gailestingumu ir Kristaus nuopelnais, bet iš savo pusės nėra pridėję prie tų nuopelnų nė mažiausio trupinėlio, nes neturėjo nei laiko, nei galimybės padaryti nė vieno, nors ir mažiausio, gero darbo.

Kitaip yra, kai vaikas ateina į protą, kai tampa sąmoningu žmogumi. Tuomet jis privalo dėti pastangas, daryti gerus darbus, kad nenumarintų dangiškos gyvybės, kuri tarsi grūdas buvo jame pasėta šv. krikšto metu, be kurios niekas negalės patekti į dangų. Todėl šv. Petras apaštalas ir ragina tikinčiuosius daryti gerus darbus, sakydamas: *"Broliai, labiau stenkitės gerais darbais padaryti savo pašaukimą ir išrinkimą tikrą, nes tai darydami jūs niekuomet nenusidėsite. Taip bus jums pilnai suteiktas įėjimas į amžinąją mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus karalystę"*, 2 Petro 1, 10—11. Reikia tad gerų darbų, kad mūsų pašaukimas ir išrinkimas į dangaus karalystę taptų tikras, kitaip sakant, kad būtų įvykdytas, kad mes tikrai pasiektume tą karalystę, nes pašaukti yra visi žmonės. Dievas nori, anot šv. Povilo, *"kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą"*, 1 Timot. 2, 4. Tačiau ne visi bus išganyti, nes ne visi dės pastangas, kad savo pašaukimą ir išrinkimą padarytų tikrą.

Čia katalikų Bažnyčios mokslas griežtai skiriasi nuo klaidatikių svajonių, kurie nori įvesti žmogų į dangų kaip mažą vaiką be jokių gerų darbų iš jo pusės. Taip manydami jie skaudžiai apsiriks, nes ir Išganytojo ir apaštalų mokslas yra visai kitas: jis reikalauja pastangų ir gerų darbų iš to žmogaus, kuris yra pakviestas į dangų ir kuris nori ten patekti.

Toms pastangoms ir geriems darbams ragina mus ypatingu būdu Kristaus žengimas į dangų. Ne patsai žengimas kaip veiksmas, bet kaip patsai Žengėjas, kurio nepaprasta galybė šia proga ypatingu būdu pasirodė.

Didelę galybę parodė mūsų Išganytojas, prisikeldamas iš numirusių, pergalėdamas mirtį. Bet dar didesnę galybę parodė žengdamas į dangų, nes didesnis nuotolis skiria dangų nuo žemės, Dievą nuo tvarinių, negu mirtį nuo gyvybės. Didesnės tad galybės reikėjo Dievo dešinėje atsisėsti, nei kūnui jo gyvybę sugrąžinti, kaip didesnės galybės reikėjo

žmogišką ir dievišką prigimtį vienam asmenyje įsikūnijimo metu suvienyti, negu suvienyti kūną ir dvasią žmogaus gimime, arba net iš numirusių prikėlime.

Žinant tad mūsų Išganytoją įžengusį į dangų, didėja mumyse tikėjimas, stiprėja viltis, karštesnė darosi dangiškų gėrybių meilė, gilesnė jo asmens pagarba, nes iki šiol žiūrėjome į jį kaip į žmogų, kuris visu kuo buvo mums panašus, išskyrus nuodėmę, dabar jau žiūrime kaip į Dievą, kuris yra grįžęs į savo buveinę, į dangų. Todėl ir šv. Povilas reiškia tą pačią mintį sakydamas: *"Ir jei pažinome Kristų kūno atžvilgiu, tai dabar jo jau nebepažįstame"*, 2 Kor. 5, 16. Taigi jei iki šiol pažinome Kristų jo žmogiškame pavidale, tai dabar jau nebepažįstame. Išnykus Kristaus žmogiškumui, mūsų mintyse pasiliko jo dieviškumas, kuris mus galingai traukia į save.

2. PASTANGOS, KURIAS KRISTUS DARO

Žmogaus išganymas, jo patekimas į dangų yra toks didelis daiktas, kad viršija visas žmogaus jėgas. Todėl nors ir didžiausias pastangas dėtų išganymui pasiekti, vis tiek be Kristaus pagalbos negalės laimėti dangaus. Laimė, kad tos Kristaus pagalbos niekados netrūksta. Jei tad kuris bus išskirtas iš išganymo, bus išskirtas ne dėl mūsų Išganytojo pagalbos trūkumo, bet dėl savo apsileidimo, dėl savo nenoro naudotis tąja pagalba, dėliai nenoro daryti pastangų savo išganymui pasiekti.

Išganytojas, sėdėdamas Dievo dešinėje, tiekia mums trejopą pagalbą, kad ir mes kada nors nueitume ten, kur jis yra:

a. Rengia mums vietą. Atsisveikindamas su apaštalais aiškiai pasakė, kokiais tikslais einąs pas Tėvą: *"Aš einu jums vietos prirengti. Kuomet aš būsiu nuėjęs ir prirengęs jums vietas, vėl ateisiu ir pasiimsiu jus pas save, kad, kur aš esu, ten ir jūs būtumėte"*, Jono 14, 2—3.

Kadangi jis yra kamienas, o mes šakelės, jis — galva,

o mes jo kūno sąnariai, todėl ten, kur yra kamienas, turi būti ir šakelės, jei jos yra vaisingos ir sodininko nenukirstos; kur yra galva, ten ir kūno sąnariai, jei jie yra išsilaikę vienybėje su galva. Todėl Išganytojas ir sako, jog einąs prirengti mums vietos, kad kur jis esąs, ten ir mes būtume.

Kad parodytų mums savo norą paimti mus su savim, kad pašalintų visokią mūsų baimę ir abejonę, Išganytojas išvedė iš pragaro Seno Įstatymo šventuosius ir, žengdamas į dangų, paėmė juos su savimi, kaip savo pergalės laimingus belaisvius, kuriuos šėtonas laikė savo nelaisvėje. Todėl šv. Povilas ir reiškia tą mintį sakydamas: *"Aukštyn užžengdamas vedė sugautą nelaisvę"*, Efez. 4, 8.

Laimingi buvo tie šėtono belaisviai, kurie tapo Kristaus belaisviais. Laimingi esame ir mes, kai ištrūkstame iš pasaulio, o tuo pačiu ir iš šėtono nelaisvės, ir tampame Kristaus belaisviais, mes tuomet tikrai esame vedami tenai, kur Kristus yra. Todėl mums nėra reikalo laukti visuotino prisikėlimo iš numirusių ir paskutinio teismo, kad patektume į dangų. Reikia tik būti Kristaus belaisviu, ir tuojau po mirties atsidursime tenai, kur jis yra Dievo dešinėje.

b. Užtaria mus pas dangiškąjį Tėvą. Sename Įstatyme buvo Dievo įsakyta, kad vieną kartą metuose, būtent Permaldavimo dienoje, vyriausias kunigas įeitų į švenčiausiąją bažnyčios dalį, į kurią niekam nebuvo galima įeiti, ir melstųsi už tautos nuodėmes, šlakstydamas tą vietą gyvulių krauju. Šv. Povilas, aiškindamas tą įstatymą, taiko jį Kristui ir sako, jog vyriausias kunigas reiškė patį Kristų, kuris įėjo į švenčiausiąją vietą ne žmonių rankomis padarytą, kaip buvo žydų bažnyčia, bet į dangų; ir ne su gyvulių krauju melstis už žmones, bet su savo, ir ne vienai valandai, bet visiems amžiams, *"Todėl jis ir gali išgelbėti visiems laikams prisiartinančius per jį Dievop, būdamas visuomet gyvas, kad mus užtartų"*, Žyd. 7, 25.

c. Pripildo mus gėrybėmis. *"Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės"*, sakė Išganytojas apaštalams. To-

dėl, sėdėdamas Dievo dešinėje ir turėdamas valdžią ir galybę, naudoja jas, kad padėtų mums keliauti į dangų ir pripildytų mus visokiomis gėrybėmis, ypač gi visą Bažnyčią savo buvimu, savo įtaka, savo dovanomis ir geradarybėmis. Kas tad nori keliauti į dangų, gali būti tikras, kad toje kelionėje nieko jam nepritrūks, jei tik ištvermingai keliaus ir nuolatos kreips savo širdį ir mintis į visų gėrybių Davėją, kuris sėdi Dievo dešinėje ir laukia mūsų atvykstant, kaip geras tėvas laukia pareinant savo vaikų iš tolimos kelionės.

Tiesa, Kristaus kančia yra mūsų išganymo priežastis. Ji nušluoja mums kelią į dangų, išlaisvindama mus iš nuodėmių ir tuo keliu mus veda patsai Kristus, sėdįs Dievo dešinėje. Dėkokime jam už tą vedimą ir pasiduokime jo vadovavimui.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visi, kurie pateksime į dangų, pateksime Tavo gailestingumu ir Tavo Sūnaus nuopelnais bei vadovavimu. Tačiau tarp patekusiųjų į dangų bus didelio skirtumo: vieni ateis tik su tomis gėrybėmis, kurias gavo per krikštą, padidinti jų nesuspėję, nes Tu juos pašaukei pas save, idant pasaulis nesuterštų jų nekaltumo drabužėlio ir neatimtų Tavo dovanos. Kiti ateis daug dirbę dėl Tavo vardo ir Tavo karalystės išplėtimo, daug kentėję ir vargę. Jiems Tavo Sūnus pažadėjo ypatingą atlyginimą, sakydamas: *"Palaimìnti, kai jums piktžodžiauja ir persekioja jus, ir meluodami sako visa pikta prieš jus dėl manęs. Džiaukitės ir linksminkitės, nes jūsų užmokestis gausus danguje"*, Mato 5, 11—12. Jie ateis gerais darbais nešini, kaip tos bitelės apsunkintos medumi grįžtančios į avilį. Todėl jų vieta danguje turės būti aukštesnė už anų, kurie mirė po krikšto, nes ir Tavo Sūnus žadėjo atlyginti kiekvienam pagal jo darbus: *"Štai,* sakė, *aš veikiai ateinu, ir su manimi yra mano užmokestis atsilyginti kiekvienam pagal jo darbus"*, Apr. 22, 12. Bet, Viešpatie, bus ir tokių, kurie, nors buvo pakviesti Tavo Sūnaus į dangišką puotą, nors gavo nekaltumo drabužėlį per šv. krikštą, bus tą drabužėlį

praradę. Todėl Tavo teisingumas turės išskirti juos iš tų skaičiaus, kuriuos Tavo Sūnus nori matyti danguje ir parodyti jiems garbę, gautą iš Tavęs. Ar nebūsime išskirti iš to skaičiaus ir aš, kuris rašau šiuos žodžius, ir aš, kuris juos skaitau, ir aš, kuris skaitymo klausau, Tu vienas tik žinai, Viešpatie, tą baisią paslaptį, kurios, be Tavo apreiškimo, niekam negalima žinoti. Nenorime ir mes jos žinoti, nes Tavo begalinė išmintis matė, jog žmogui naudingiau yra nežinoti savo amžino likimo, idant su baime ir drebėjimu ruošdamasis savo išganymui, anot apaštalo (2 Petro 1, 10), padarytų savo pašaukimą ir išrinkimą tikrą. Tačiau mes trokštame savo širdį maldoje išlieti kol dar šioje žemėje gyvename, kol dar galime melstis, kol dar širdis nėra sukietėjusi ir lūpos amžinai nutilusios maldai, kaip yra nutilusios prakeiktųjų lūpos. Išklausyk mūsų šauksmo, atimk iš mūsų visa, ką turime — ir protą ir valią ir laisvę, bet neleisk prarasti Tavo meilės, neleisk suteršti to drabužėlio, kurį gavome per šv. krikštą, be kurio negalima patekti į išrinktųjų skaičių. Sutinkame būti net pragare, jei Tavo vardo garbė to reikalautų, tik palik mums Tavo meilę, idant ir pragare būdami galėtume Tave mylėti, kaip Seno Įstatymo šventieji Tave mylėjo tenai būdami.

Pasižadame, Viešpatie, visados atsiminti, jog keleiviai esame, jog keliaujame į dangų pamatyti Tavo ir Tavo Sūnaus garbės ir, kaip keleiviams dera, kantriai nešti kelionės sunkumus.

APIE KRISTAUS ATSISĖDIMĄ DIEVO DEŠINĖJE

Šeštoji savaitė po Velykų

Sekmadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Morkaus evangelija sako, kad „Viešpats Jėzus, po to kaip jiems kalbėjo, buvo paimtas į dangų ir sėdi Dievo dešinėje.“ Morkaus

16, 19. Taip pat ir tikėjimą išpažindami sakome, kad Išganytojas užžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo Visagalio dešinėje.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant nesuprastume tų žodžių perdaug žemiškai, nes žemiškos mintys veda mus prie žemiškų darbų. Dievas gi, sėdamas į mūsų širdis savo žodį, nori, kad mes dirbtume dangiškus darbus.

MĄSTYMAS

1. KAIP REIKIA SUPRASTI DIEVO DEŠINĘ?

Kairė ir dešinė pusė žmogiškąja prasme gali būti tik ten, kur yra kūniški ir riboti dalykai. Kadangi Dievas yra dvasia ir neribotas, tai Jis negali turėti nei kairės, nei dešinės ta prasme, kaip tie žodžiai yra taikomi kūniškiems daiktams.

Kadangi dešinioji ranka yra žmogui naudingesnė ir reikalingesnė, negu kairioji, tai su dešiniąja ranka pradėta lyginti visus gerus ir naudingus daiktus bei asmenis, visus gi blogus ir netikusius — su kairiąja. Doros ir teisingumo kelius pradėta vadinti dešiniaisiais, pagedimo ir paklydimo — kairiaisiais. Tuo būdu palengva buvo įprasta dešinę pusę laikyti geresne ir garbingesne, kairiąją gi — mažiau garbinga. Todėl didelių ir garbingų asmenų dešinėje pradėta sodinti tuos, kuriems norėta išreikšti ypatinga pagarba.

Tokiai pagarbai užsitarnauti reikia kokių nors didelių ir nepaprastų darbų arba nepaprastų ypatybių, kurios duoda progos dideliems darbams nuveikti ir kurios drauge parodo veikėjo didumą ir tobulumą. Tobulumas gi suteikia laimę, todėl kiekvienas trokšta tobulumo lygiai kaip ir laimės.

Kiekvienas žmogus daugiausia darbų atlieka savo dešiniąja ranka. Todėl dešiniosios rankos vardą gavo ir tie asmenys, kurių pagalba karaliai ar kiti aukšti žmonės atlieka svarbiausius savo valdymo darbus, būtent leidžia įstatymus, teisia ir baudžia nusikaltusius.

Dvasine tad prasme dešinioji gavo trejopos reikšmės: garbės, laimės ir valdžios. Tąja pat prasme šv. Tėvai ir teologai kalba ir apie Dievo dešinę: šv. Jonas Damaskietis — dieviškos garbės prasme; šv. Augustinas — dieviškos laimės ir valdžios. Tuo būdu Kristus, būdamas Dievo dešinėje, turi dievišką garbę, dievišką laimę ir valdžią visam pasauliui. Jis yra tapęs gyvų ir numirusių teisėjas, valdąs mirties ir pragaro vartus.

2. KĄ REIŠKIA SĖDĖTI DIEVO DEŠINĖJE

Po sunkių darbų žmogus mėgsta atsisėsti ir pailsėti. Dvasine prasme sėdėjimas reiškia poilsį ir ramybę. Yra tačiau ir darbų, kurie reikalauja iš žmogaus susikaupimo ir ramybės; tokius darbus žmogus turi atlikti sėdėdamas. Prie tokių darbų priklauso valdymo ir teisimo darbai, todėl žmonija nori matyti sostuose sėdinčius karalius, vyskupus, o taip pat ir teisėjus. Visokio plauko prezidentams, jų pavaduotojams, parlamentų atstovams sostų žmonės nerengia ir nesodina tenai jų, nes jų valdžia yra laikina ir nepastovi.

Teisėjus, priešingai, sodina krėsluose, norėdami tuo parodyti, kad teisėjas turi gerai dalyką ištirti, apsvarstyti ir ramiai padaryti teisingą sprendimą. Tai gali padaryti tik sėdėdamas. Todėl nuo seniausių laikų buvo reikalaujama, kad teisėjai tik sėdėdami darytų savo sprendimus, kitaip toks sprendimas nesiskaitė galiojantis ir negalima buvo jo vykdyti. Štai kodėl ir Pilotas, kuomet mūsų Išganytoją mirtin smerkė, sėdosi į teisėjo krėslą toje vietoje, kuri graikiškai vadinosi Litostrotos, ebraiškai Gabata (Jono 19, 13).

Visos žodžio "sėdėjimas" prasmės tinka ir Kristui. Jis ilsisi po neapsakomai sunkių darbų žemėje, jis valdo visą pasaulį, būdamas jo karalium, jis teisia, daro mirties ir gyvybės sprendimus, *"nes Tėvas nieko neteisia, bet visą teismą atidavė Sūnui, kad visi gerbtų Sūnų, kaip gerbia Tėvą"*, Jono 5, 22.

3. KOKIOMIS TEISĖMIS KRISTUS SĖDI DIEVO DEŠINĖJE

Kadangi Dievo dešinė reiškia dievišką garbę, dievišką laimę ir valdžią, tai atsisėsti Dievo dešinėje Kristus galėjo tik kaip Dievo Sūnus, turįs tą pačią prigimtį, garbę ir valdžią kaip ir Tėvas. Štai kodėl Išganytojas prieš mirtį galėjo melstis šiais žodžiais: *"Tėve, pagarbink mane pas save ta garbe, kurią aš turėjau pas tave, pirm nekaip atsirado pasaulis"*, Jono 17, 5. Aišku, jog čia kalbama apie dievišką garbę, nes prieš pasaulio atsiradimą nebuvo jokio kito sutvėrimo. Dieviška garbė priklauso vienam Dievui, todėl ir Išganytojas, dalyvaudamas Tėvo garbėje, laimėje ir valdžioje, dalyvauja kaip Dievo Sūnus, kaip dieviškasis asmuo.

Tas dieviškasis asmuo yra kartu ir žmogus, turįs žmogišką prigimtį. Tai žmogiškai prigimčiai esant vienybėje su dievišku asmeniu, priklauso ta pati garbė, kaip ir dieviškam asmeniui, todėl Kristus sėdi Dievo dešinėje ir kaip žmogus, nes jis yra Dievo Sūnus, ir kaip žmogus, su tuo tik skirtumu, kad žmogiška jo prigimtis neturi tos vienybės su Tėvu, kokią turi Sūnus, todėl nors dalyvauja Tėvo garbėje, bet ne ta pačia prasme kaip Sūnus. Sūnaus ir Tėvo viena yra prigimtis, viena tad garbė ir galybė, skirtumas yra tik asmenų, žmogiškoji gi Kristaus prigimtis turi asmens vienybę su Sūnumi, bet prigimčių skirtumą, todėl kitokia prasme dalyvauja Tėvo garbėje ir galybėje, negu Sūnus. Sūnus dalyvauja lygiomis teisėmis su Tėvu, žmogiška gi Sūnaus prigimtis priklausomai nuo dieviško asmens, todėl šv. Povilas ta prasme ir aiškina korintiečiams, jog Sūnus pasiduosiąs Tėvui: *"Visa jam pavergta,* rašė tautų apaštalas, *tai be abejo, išskyrus tą, kursai visa yra jam pavergęs. Kuomet gi visa bus jam pavergta, tuomet ir pats Sūnus pasiduos tam, kurs visa yra jam pavergęs, kad Dievas būtų viskas visame"*, 1 Kor. 15, 27—28.

Žmogiška Kristaus prigimtis, būdama iš visų sutvėrimų arčiausia Dievo, daugiausia dalyvauja Dievo gėrybėse,

todėl yra pasiekusi aukščiausią laimę ir turi valdžios ant visų sutvėrimų, ir tuo pačiu galima sakyti sėdi Dievo dešinėje.

Toji vieta danguje priklauso vienam Kristui. Jis net ir kaip žmogus sėdi aukščiau už angelus, nors angelų prigimtis yra tobulesnė už žmogišką prigimtį.

Tas Kristaus išaukštinimas turėtų pripildyti mūsų širdis džiaugsmu, nes Kristus yra mūsų galva, mes gi jo sąnariai. Kadangi galvos garbė negali neatsiliepti jos sąnariams, tai apaštalas šv. Jonas Apreiškime ir girdi iš Kristaus lūpų tos nepaprastos garbės pažadą: *"Kas nugalės, tam aš duosiu sėdėti su manim mano soste, kaip ir aš nugalėjau ir sėdausi su mano Tėvu jo soste"*, Apr. 3, 21.

Kitoje vietoje Išganytojas žada dalintis su apaštalais savo valdžia, kaip teisėjas: *"Iš tikrųjų sakau jums, kurie mane sekėte, atgimime, kai žmogaus Sūnus sėdės savo didenybės soste, taip pat sėdėsite dvylikoje sostų ir teisite dvylika Izraelio giminių"*, Mato 19, 28.

Tos ir kitos panašios vietos pasako mums, kad per Kristų ir mes turime galimybės patekti į tokias vietas, kurios viršija angelus, jeigu ne visus, tai nors kaikuriuos. Nėra tad reikalo pavydėti angelams, kad jie turi tobulesnę prigimtį, negu mes, nes per Kristų antgamtinėmis dovanomis galime papildyti ir perpildyti, jei ko trūksta mūsų prigimčiai.

Ar daug žmonių atsisės danguje aukščiau už angelus, neturime žinių, žinome tik, kad Švenčiausia P-lė tikrai yra pralenkus visus angelus, nes ji yra angelų karalienė. Tai reiškia, kad žmogiškai prigimčiai leista siekti net tokių aukštybių, kurios viršija angelus. Branginkime tad mūsų Išganytoją ir džiaukimės jo išaukštinimu danguje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, savo mintimis esame labai panašūs į mažus vaikus, kurie žino ir pažįsta tik tai, ką yra matę savo akimis, ką yra girdėję savo ausimis, todėl jų motinėlės, kalbėdamos į juos, nekalba suaugusių žmonių kalba,

nes jos nesuprastų, bet kalba tokia kalba, kokia pritinka mažiems vaikeliams. Taip darai ir Tu, Viešpatie, su mumis, apreikšdamas savo tiesas. Tu kalbi į mus ne angelų kalba, nes mes jos nesuprastume, Tu kalbi į mus tų kalba, kurie yra mažiausi tarp Tavo protingų sutvėrimų. Tu pasilenki ir prisitaikai prie mūsų silpnumo ir kalbi į mus, kaip toji motinėlė į mažus vaikelius, ir tai dar mes nevisuomet suprantame Tavo kalbą, nors manome esą labai išmintingi, nors laikome save mokytesniais už kitus. Taip nesuprato Tavo Sūnaus kalbos apie reikalą antrą kartą užgimti tas, kuris skaitėsi mokytoju Izraelyje. Todėl Tavo Sūnus atkreipė jo dėmesį į tai sakydamas: *"Tu mokytojas Izraelyje ir tai nežinai?... Jei man kalbant jums apie žemiškus dalykus, jūs netikite, kaip tikėsite, jei jums kalbėsiu apie dangiškuosius?"*, Jono 3, 10—12. Taigi, Viešpatie, nors Tu prisitaikai prie mūsų silpnumo, nors kalbi į mus žmogiška kalba, daugelio dalykų nesuprantame, nes Tavo kalbą per daug žemiškai priimame, kaip žemiškai Tavo Sūnaus žodžius apie antrąjį užgimimą priėmė Nikodemas. Jis žinojo tik vieną kūnišką gimimą, todėl antrasis atrodė jam ir nesuprantamas ir negalimas, nes negalįs žmogus senas būdamas grįžti į savo motinos vidurius ir užgimti antrą kartą. Panašiai, Viešpatie, ir mes nesuprantame daugelio Tavo tiesų, o nesuprasdami, arba žemiškai suprasdami, jų nevertiname ir nebandome jomis taisyti savo gyvenimo. Girdėdami, pvz., kad Tavo Sūnus yra užžengęs į dangų ir sėdi Tavo dešinėje, tuojau vaizduojamės Tave kaip žemišką karalių sėdintį savo soste, o šalia Tavęs, dešinėje pusėje, sėdintį Tavo Sūnų. Bet kai, giliau pažvelgę, pastebime, kad toksai vaizdas yra per daug žemiškas, kad jis Tau negali tikti, nes Tu, būdamas begaliniai didelis ir neišmatuojamas, negali turėti nei kairės, nei dešinės, niekais palaikome visą tiesą ir pasitraukiame nuo jos, kaip pasitraukė nuo Tavo Sūnaus žydai ir mokytinių dalis, kai išgirdo jo mokslą apie jo kūno valgymą ir kraujo gėrimą. Saugok, Viešpatie, kad ir mums pana-

šiai neatsitiktų, kad nepasitrauktume nuo Tavo tiesų, nesuprasdami jų dėl to, kad perdaug žemiškai į jas žiūrime, kad nustotume buvę mažais vaikeliais mintyse, kad pradėtume suprasti suaugusių žmonių kalbą. O tai įvyks tada, kai, brangindami Tavo žodį, daugiau pašvęsime laiko jo tyrinėjimui.

Norime, Viešpatie, šiandien prašyti Tavęs, idant atimtum mūsų pasitikėjimą pačiais savimi, savo protu ir gabumais, ir suteiktum didelį pasitikėjimą Tavo žodžiu.

APIE KRISTŲ TEISĖJĄ

Šeštoji savaitė po Velykų

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas yra vienintelis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas. Taip mokė jis pats sakydamas: „Tėvas nieko neteisia, bet visą teismą atidavė Sūnui," Jono 5, 22. Taip suprato ir apaštalai, nes šv. Petras, skelbdamas evangeliją šimtininko Kornelijaus namuose, pasakė tą pačią tiesą. „Jis mums įsakė," kalbėjo susirinkusiems, skelbti tautai ir liudyti, kad jis yra Dievo pastatytasis teisėjas gyvųjų ir numirusiųjų." Apd. 10, 42.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant neužmirštume tos baisios tiesos, jog visi stosime prieš Kristaus teismą, ir turėdami šią tiesą prieš akis uoliai ruošimės tai valandai.

MĄSTYMAS

1. TEISĖJO YPATYBĖS

Kad kas galėtų būti teisėjas, reikia kelių ypatybių. Pirmiausia reikia tų įgaliojimo, kurių rankose yra aukščiausia valdžia. Žemiški teisėjai įgaliojami karalių ar prezidentų,

ar tų, kurie privalo saugoti visos valstybės ar visuomenės gerovę. Todėl teisėjai savo sprendimus daro ne savo vardu, bet tų, kurie juos yra įgalioję.

Antra, reikia turėti galios priversti savo sprendimus vykdyti. Reikia manyti, kad ne visi bus patenkinti teismo nutarimais. Daugelis, ypatingai sunkūs nusikaltėliai, arba šio pasaulio galiūnai stengsis nuo bausmių ar kitokių pareigų išsisukti, kurias teisėjas uždeda. Be galios priversti teisėjo sprendimai turės virsti patarimais, kurių paklausys tas, kuris norės, kuris gi nenorės, pasiliks laisvas. Dėlto šv. Raštas nepataria būti teisėju tam, kuris panašios galios neturi: *"Neieškok būti teisėjas, jei neįstengi nugalėti neteisybių, kad kartais nenusigąstumei galiūno veido ir nepastatytumei į pavojų savo teisumo"*, Ekli. 7, 6.

Trečia, reikia turėti tiesos ir teisingumo meilę, kad nutarimai eitų ne iš neapykantos, įsikarščiavimo, iš noro patarnauti savo šalininkams, ar savo ramybei, bet iš gilaus tiesos ir teisingumo jausmo. Tokio jausmo neturėjo Pilotas, teisdamas mūsų Išganytoją. Jis aiškiai matė, kad apskųstasis yra nekaltas, jis turėjo užtektinai galios neteisybei nugalėti ir skundėjų melui suvaldyti, vis dėlto padarė mirties sprendimą. Bijodamas, kad nebūtų apskųstas ciesoriui, neteisingu nutarimu norėjo nusipirkti sau ramybę.

Kadangi Dievas yra didžiausias tiesos mylėtojas, todėl ir jo teismai yra pilni meilės ir teisingumo. Apie juos Patarlių knyga šitaip kalba: *"Ką Viešpats myli, tą baudžia ir turi jame pasimėgimo kaip tėvas sūnuje"*, Patar. 3, 12.

Ketvirta, reikia išminties neklaidingam žinojimui kas gera ir kas bloga ir kokiame laipsnyje yra tas gėris ir blogis, idant bausdamas už bloga ir atlygindamas už gera, nenubaustų ir neatlygintų nei per daug, nei per mažai, kaip tikras teisingumas ir reikalauja. Todėl šv. Raštas pastebi, kad tik *"išmintingas teisėjas daro teisybę savo tautai"*, Ekli. 10, 1.

2. KRISTUS YRA AUKŠČIAUSIAS TEISĖJAS

Visas teisėjo ypatybes ir tai aukščiausiame laipsnyje yra sukaupęs savyje mūsų Išganytojas; todėl jis yra aukščiausias Teisėjas.

Pirmiausia, jis yra gavęs įgaliojimus iš dangiškojo Tėvo, kuris turi aukščiausią valdžią visam pasauliui ir tą valdžią yra pavedęs savo Sūnui. Tėvas dabar nieko neteisia, bet visą teismą atidavė Sūnui. Sūnus tad turi valdžios ir gyviems ir mirusiems. Tai reiškia, kad ir šio ir būsimojo pasaulio, dangaus ir pragaro reikalai yra jo žinioje ir valdžioje. Jis yra tas *"Šventasis ir Tikrasis, kurs turi Dovido raktą, kurs atrakina ir niekas neužrakina, užrakina ir niekas neatrakina"*, Apr. 3, 7.

Jam yra atiduoti net ir žemiški visų tautų ir valstybių reikalai ir laikai. Apaštalai, gavę įsakymą nesiskirstyti iš Jeruzalės kol nebus pakrikštyti šventąja Dvasia, Išganytojo paklausė: *"Viešpatie, ar šiuo laiku tu sugrąžinsi karalystę Izraeliui?"* Išganytojas jiems atsakė: *"Ne jūsų dalykas žinoti laikus ar valandas, kurias Dievas nustatė savo valdžia"*, Apd. 1, 6—7. Tą valdžią, kurią Dievas turi laikams ir žemės karalystėms, yra atidavęs savo Sūnui. Sūnus tad yra aukščiausias ne tik dangaus, bet ir visų žemiškų valstybių ir karalysčių karalius. Prieš jį turi lenktis visi žemės karaliai ir vargas toms tautoms ir valstybėms, kurių karaliai nenori jo viešpatavimo, nes jis turi galybės juos suvaldyti; jis yra Karalių Karalius.

Šv. Jono apreiškime skaitome, kad žemės karaliai, slibino ir žvėries vedini, susirinko į kovą prieš Kristų. Tačiau jis visus iššudė kalaviju, kuris išeina iš jo burnos, ir visi paukščiai pasisotino jų kūnais (Apr. 19, 21).

Jis yra tiesos ir teisingumo mylėtojas; už tą tiesą jis yra savo gyvybę atidavęs, todėl jo teismas yra teisingiausias ir paskutinis, sprendimui nėra apeliacijos, nėra atsišaukimo į kokį nors kitą teismą teisingumo vardu. Tas teisingumas yra taip didelis, jog net pasmerktieji nusilenks prieš

jį, pripažins jo teisingumą, ir ne teisėją, bet patys save kaltindami sakys: *"Mes neišmanėliai laikėme jų gyvenimą beprotybe ir jų galą negarbe. Štai kaip jie paskaityti tarp Dievo vaikų ir jų dalis tarp šventųjų. Taigi, mes išklydome iš tiesos kelio, mums nešvietė teisybės šviesa ir pažinimo saulė mums neužtekėjo. Mes pavargome neteisybės ir prapulties kelyje ir vaikščiojome sunkiais keliais, Viešpaties gi kelio nežinojome"*, Išm. 5, 4—7.

Jis yra išmintingiausias teisėjas, nes yra pati Dievo išmintis, per kurią Dievas veikia ir sprendžia, todėl jo nutarimuose negali būti nė mažiausios klaidos, nė mažiausio trūkumo ar perdėjimo bausmėse ir atlyginime. Net prakeiktieji negalės surasti nieko, kuo galėtų Teisėją apkaltinti. Visą kaltę už savo pražuvimą prisiims sau.

3. KOKIOMIS TEISĖMIS KRISTUS YRA TEISĖJAS?

Kristus yra mūsų teisėjas pirmiausia kaip Dievo Sūnus. Kiekvienas protingas sutvėrimas viską sprendžia savo mintimi. Taip daro ir Dievas, nes protingi sutvėrimai nešioja savyje Dievo paveikslą ir panašumą. Tos gi Dievo mintys yra ne kas kita, kaip Dievo Žodis, Dievo Išmintis, arba Dievo Sūnus. Visa, ką Dievas sprendžia, sprendžia per savo Sūnų, o tas jo Sūnus yra mūsų Išganytojas Jėzus Kristus, todėl jis ir yra gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas.

Jis yra teisėjas ir kaip žmogus, nes yra to paslaptingo kūno galva, kurio mes esame sąnariai. Gi sąnarius apsprendžia ne kas kitas, kaip tų sąnarių galva. Per jį visi žmonės kelsis iš numirusių, kaip šiandien per jį keliasi sielos iš dvasiško apmirimo. Pagaliau paskutiniame teisme turės būti ne tik gerų, bet ir blogų žmonių. Blogi negali Dievo matyti, tačiau reikia, kad visi savo teisėją matytų, todėl Kristus ateis į paskutinį teismą kaip žmogus. Jis pats sako apie save, kad Tėvas *"davė jam taip pat valdžios daryti teismą, nes jis žmogaus Sūnus"*, Jono 5, 4.

Pagaliau toji teisėjo garbė jam priklauso kaip užmo-

kestis už jo gerus darbus. Jis buvo nedorėlių teisiamas kaip didžiausias nusikaltėlis, nors buvo be kaltės, todėl Dievo teisingumas atlygino taip, kad padarė jį visų žmonių teisėju. Šv. Augustinas, kalbėdamas apie tą atlyginimą sako, jog sėdės teisėjas, kuris stovėjo prieš teisėją, pasmerks tikrus kaltininkus, kuris neteisingai nusikaltėliu buvo palaikytas.

Džiaukimės mūsų Teisėjo garbe, bet pirmiausia, prašydami Viešpaties pagalbos, uoliai tam teismui ruoškimės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kada saulės spindulys pereina per stiklą, jis nusidažo tokia spalva, koks yra stiklas: jei stiklas buvo geltonas, žalias ar raudonas, tą savo spalvą suteikia ir per jį einančiam spinduliui. Panašiai vyksta ir mumyse su Tavo tiesos spinduliais. Kol jie pasiekia mūsų mintis ir mūsų valią, turi persikošti per kūno jausmus ir geidulius, nes Tu, Viešpatie, taip sutvarkei, kad mūsų siela semtų savo protui ir savo troškimams maistą ne iš kur kitur, kaip tik iš to paties pasaulio, kurį Tavo rankos sutvėrė, ir su kuriuo mūsų siela gali susidurti tik kūnui tarpininkaujant. Kūnas yra tarsi tos grandinės žiedas, kuris jungia abu grandinės galu. Iš vienos pusės kūnas yra glaudžiai susijęs su visu pasauliu, tarsi paskendęs jame, pagauna įspūdžius, kuriuos sutvėrimai sukelia jo viduje. Iš antros pusės, būdamas tampriai sujungtas su dvasia, perduoda tuos įspūdžius dvasiai, kuri, giliau į juos įžvelgus, prieina prie tų daiktų pažinimo ir įvertinimo, kurie yra sudarę minėtus kūno įspūdžius. Bet čia ir prasideda sielos nelaimės daiktų pažinimo ir įvertinimo atžvilgiu. Įspūdžiai, persikošdami per kūno jausmus ir geidulius, nusidažo tų jausmų ir geidulių spalvomis ir pasiekia sielą tokiame pavidale, kuris verčia sielą spręsti apie daiktus ne taip, kaip jie iš tikrųjų yra Tavo sutverti, bet taip, kaip jausmams ir geiduliams atrodo, lygiai kaip pažvelgę per raudoną stiklą į daiktus, matysime juos raudonai nudažytus, nors iš tikrųjų jie nėra raudoni. Kadangi mūsų geiduliai yra pagadinti gimtąja nuodėme, todėl siela, pažvelgus per juos į pasaulį, į žmones, į Ta-

vo, Viešpatie, teikiamas tiesas, mato viską klaidingoje šviesoje, klaidingai apie viską sprendžia ir klaidingai vertina. Todėl, Viešpatie, žmonės negali susitarti svarbiausiais klausimais, nežino tikrai, kas gera, o kas bloga, kas dora, kas nedora. Žiauriausiai tarp savęs besiginčydami prieina net iki kraujo praliejimo ir žudynių, nes kas vienam atrodo gera ir dora, kitam atrodo bloga ir smerktina. Tiesa, Viešpatie, Tu parodei mums, kas yra gera, o kas bloga, kad nors išganymo reikaluose neklystume, kurie yra svarbiausi iš visų reikalų, bet ne visi norime Tavo pamokymais naudotis. Daugelis iš mūsų savo pažiūras, paremtas pagadintais geiduliais, aukščiau stato už Tavo žodį, todėl klysta ir nesuranda tiesos. Žemiškiems reikalams tautos ir valstybės paskyrė teisėjus, kad jie nuspręstų, kas yra gera, o kas bloga toms tautoms ir valstybėms. Išganymo reikalams Tu paskyrei viso pasaulio gyvųjų ir numirusiųjų teisėją Savo vienatinį Sūnų ir jam pavedei visą teismą, kurio sprendimas yra neklaidingas ir amžinas. Suteik tad mums malonės, idant uoliai rengtumės jo baisiam teismui, vykdydami jo valią, gyvendami pagal jo duotus įstatymus.

Pasižadame šiandien dažnai kartoti giesmės žodžius: "Diena rūsti, diena ana", kurie mums primintų būsimą ir neišvengiamą Tavo Sūnaus teismą ir paragintų tobulesniam gyvenimui.

APIE PAVYZDINGĄ MALDĄ

Šeštoji savaitė po Velykų

Antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime apaštalus, prašančius Išganytoją išmokyti juos melstis: „Viešpatie, pamokyk mus melstis, kaip ir Jonas mokė savo mokytinius," Luko 11, 1. Įsivaizduokime Išganytoją, mokantį apaštalus pavyzdingos maldos „Tėve mūsų".

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume tos maldos vedamąją mintį, kad ją pamiltume ir kad visose savo maldose išreikštume tik tuos troškimus, kurie tenai yra išvardinti; kitaip sakant, kad visos mūsų maldos sueitų į tą maldą, kurią mums mūsų Išganytojas iš dangaus atnešė.

MĄSTYMAS

1. MALDOS "TĖVE MŪSŲ" ATSIRADIMAS

Nors žmogus ir didžiuojasi savo galybe, tačiau negali atsispirti nujautimui, kad ir gamtoje ir kitame pasaulyje, kurio nemato, bet kurį širdimi nujaučia, yra galybių didesnių už jį, prieš kurias jis jaučia reikalą nusilenkti, jų bijoti, ir maldauti jų palankumo. Maldos būta visais laikais ir visose tautose, nes visais laikais žmogus jautė, kad ne jis yra pasaulio viešpats, kad priklauso nuo aukštesnių galybių malonės. Meldėsi tad ir meldžiasi ne tik krikščionys, bet ir žydai, mahometonai, pagonys, žodžiu visi, kurie turi kokį nors tikėjimą.

Lengva tad numanyti, kad ir maldos turinys ir jos tikslas turi keistis pagal tikėjimą, būtent pagal tai, kaip kiekvienas tą aukštesnę galybę supranta ir ko iš jos reikalauja ar laukia. Nors visi tikėjimai savo išpažinėjams liepia melstis, tačiau kiekvienas tikėjimas siūlo kitokią maldą. Kitaip tad melsis krikščionis, kitaip pagonis, kitaip žydas, nes jų tikėjimo mokslai yra skirtingi.

Apaštalai, matydami kaip Išganytojas pamaži keičia ir tobulina Senojo Įstatymo papročius, doros supratimą ir santykius su Dievu, teisingai pradėjo manyti, jog turi pasikeisti ir malda. Ji turi pasidaryti tobulesnė už ligšiolines parizie jų maldas, bet kaip ji turi skambėti, koks jos turi būti turinys ir tikslas, jie nežinojo. Todėl vienas iš mokytinių išdrįso paprašyti Mokytoją išmokyti juos melstis, nes ir Jonas Krikštytojas išmokęs savo pasekėjus.

Išganytojas, pasinaudodamas tuo jų prašymu, išmokė

juos, kaip reikia melstis pagal evangelijos mokslą. Jis įdėjo į jų mintis ir širdį tą maldą, kuri ir šiandien skamba visame krikščioniškame pasaulyje, kuri yra visų maldų pavyzdys ir santrauka, į kurią turi sueiti visos maldos, to vardo vertos, kurios pramuša dangų ir pasiekia Aukščiausiojo sostą. O tos maldos vardas — "Tėve mūsų".

2. MALDOS "TĖVE MŪSŲ" TURINYS

Kadangi kiekviena malda yra tam tikras tikėjimo padarinys, tai ir „Tėve mūsų" yra to mokslo padarinys, kurį skelbė mūsų Išganytojas, geriau pasakius, yra visos evangelijos santrauka. Ji išreiškia svarbiausias evangelijos mokslo tiesas.

Svarbiausi evangelijos mokslo punktai yra šie: Dievas yra viso pasaulio Sutvėrėjas ir Valdytojas. Protingus sutvėrimus jis valdo ne kaip vergus, bet kaip vaikelius, todėl Dievo ir žmonių santykiai turi būti panašūs į gero tėvo ir jo vaikelių santykius. Dievas yra vertas aukščiausios meilės, todėl žmogus turi jį mylėti visa širdimi, visomis mintimis, visa siela ir visomis jėgomis, reiškia turi labiau mylėti, negu save. Mylėdamas Dievą, turi Dievo reikalus statyti aukščiau už savuosius, turi rūpintis gilesniu Dievo pažinimu, jo garbės plėtimu, jo valios pildymu, net savo gyvybę aukodamas. Valia rūpintis ir savo reikalais, valia ieškoti duonos, pastogės ir drabužio, bet Dievo ir jo karalystės reikalus reikia statyti pirmoje vietoje, tuomet Dievas pasirūpins ir aprūpins žmogaus reikalus geriau negu jis pats. Žmogus yra tiek Dievui įsiskolinęs, kad savo jėgomis niekada negalėtų išsimokėti ir amžinai pražūtų, jeigu ne Dievo gailestingumas, kuris atsiprašantiems dovanoja, bet ir reikalauja, kad žmogus parodytų tokį pat gailestingumą savo artimui ir jam dovanotų jo skolas. *"Taip ir mano dangiškasis Tėvas,* sakė Išganytojas, *jums padarys, jei kiekvienas neatleisite savo broliui iš savo širdies"*, Mato 18, 35. Kadangi kiekvienas žmogus ir viduje ir iš lauko yra apsuptas

begaline pagundų daugybe (viduje pagadinta prigimtis traukia jį į piktą, iš lauko šėtonas suka aplinkui kiekvieną, tykodamas jį praryti), todėl, kad išvengtų nuodėmės ir ją sekančios pražūties, turi būti atsargus, turi budėti, nusižeminti, nepasitikėti savimi, o pasitikėti Dievu, turi prašyti Dievo, kad neleistų nupulti.

Visos tos tiesos trumpais, bet aiškiais ir reikšmingais žodžiais yra išreikštos maldoje „Tėve mūsų". Ji liepia žmogui pirmiausia pakelti savo mintis į Dievą, kuris yra danguje ir kuris yra ne žiaurus senovės valdovas ar tironas, bet maloningas Tėvas, laukiantis pareinant savo vaikelių iš tolimos kelionės. Tėvynė tad mūsų ne šioje žemėje, bet ten, kur gyvena mūsų meilingas Tėvas. Čia tiktų prisiminti visas tas evangelijos vietas, kuriose mūsų Išganytojas kalba iš vienos pusės apie dangiškojo Tėvo gerumą ir gailestingumą, iš kitos apie mūsų pareigas jam: kaip mes turime jį mylėti, branginti jo vardą, rūpintis jo pažinimu, padėti kitiems sugrįžti prie jo, visu uolumu dirbti jo karalystės išplėtimui žemėje.

Tiesa, Dievo vardas savyje negali būti nei daugiau, nei mažiau šventas, jo karalystė negali būti nei siauresnė, nei platesnė, bet protingiems sutvėrimams, kurių Dievas nenori prievartauti, ir vardas gali būti mažiau ar daugiau šventas (o gali net pasidaryti didžiausios neapykantos dalyku, kaip tai yra bedieviams ir nupuolusiems angelams), ir jo karalystė gali būti mažiau ar daugiau išplėsta. Reikia tad trokšti ir dirbti, kad žemėje visa išnyktų, kas yra jam priešinga.

Kad žmogus galėtų visa tai įvykdyti, jis turi būti aprūpintas kūno reikalais, bet tik tikrais, o ne įsivaizduotais. Todėl nereikia krautis žemiškų turtų ilgiems laikams. Be to, reikia būti geruose santykiuose ir su žmonėmis, nes tik bendromis jėgomis galime nudirbti didelius darbus, ir su Dievu, kad užsitikrintume Dievo pagalbą. Santykius su žmonėmis gadina skausmai, kuriuos vieni kitiems suteikiame, su Dievu — nuodėmė. Norint palaikyti gerus santykius

ir su žmonėmis ir su Dievu, reikia kantriai nešti kitų padarytas skriaudas ir dovanoti kaltes, reikia vengti nuodėmės, reikia prašyti atleidimo už padarytas nuodėmes ir apsaugos nuo būsimųjų.

Malda "Tėve mūsų" yra ne kas kita, kaip trumpa evangelijos santrauka, trumpas, gyvenimui pritaikintas, katekizmas.

3. "TĖVE MŪSŲ" YRA MALDOS PAVYZDYS

Tėvai, nors ir labiausia mylėtų savo vaikelį, vistiek netenkins visų jo užgaidų, svajonių ir prašymų, nes taip darydami jam tik pakenktų. Panašiai ir Dievas netenkina visų mūsų prašymų; nežinodami kas tikrai yra mums gera, o kas bloga, prašome ir kenksmingų dalykų, todėl Dievas, jei mums jų ir suteikia, parodo savo gerumą ir meilę. Norėdamas parodyti kas mums tikrai yra gera ir šiame ir kitame pasaulyje, suteikė mums tikros maldos pavyzdį. Visos tad maldos, kurios pramuša dangų ir pasiekia Dievo sostą, turi sueiti į "Tėve mūsų", nes ten yra išreikšti tikriausi ir gyviausi žmogaus reikalai, kuriuos Dievas, jei tik prašysime, tikrai aprūpins. Branginkime tą maldą ir rūpinkimės geriau ją suprasti ir dievočiau kalbėti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, sutverdamas mus pagal savo paveikslą ir panašumą, suteikei mums neapsakomai turtingą prigimtį, tačiau nedavei mums tų turtų iš karto, arba neleidai gimstant jų į šį pasaulį atsinešti, bet suteikei mums neribotą gėrybių ir tobulumo troškimą, kitaip sakant neribotai didelį talpumą, taip didelį, jog mūsų pačių jėgos yra per mažos, kad galėtume jį užpildyti. Dar daugiau — visų Tavo sutvėrimų sujungtos jėgos yra per mažos, kad gėrybių ir tobulumo badą galėtų numalšinti. Tas neribotai didelis gėrybių badas yra mumyse, Viešpatie, didžiausios laimės ir nelaimės šaltinis. Laimės — jei jis bus numalšintas ir pasotintas, nes kiekvienas, kurs geria vandenį juo didesnio turi malonumo gerdamas, juo labiau trokšta; o tas,

kuris nėra ištroškęs, neturi jokio malonumo. Bet, jei tas alkis pasilieka nenumalšintas, jis tampa nelaimės ir neapsakomo skausmo šaltiniu. Tarp dangaus ir pragaro gyventojų yra tas skirtumas, kad vienų tuštuma, kurią Tu, Viešpatie, sukūrei žmogaus prigimtyje, yra užpildyta, o kitų — ne, vieni tad neapsakomai džiaugiasi, kiti neapsakomai kenčia. Ne tik mūsų vienų, bet ir visų sutvėrimų kartu paimtos jėgos yra per silpnos tai tuštumai užpildyti. Tu vienas, Viešpatie, esi kuris gali užpildyti visas mūsų tuštumas, patenkinti visus troškimus, nušluostyti visas mūsų ašaras. Kad Tu tai padarytumei, mums reikia pripažinti savo negalią, nusižeminti, šauktis į Tave ir melstis. Tau malonu išklausyti mūsų maldas, patenkinti mūsų prašymus, kaip mylinčiai motinėlei malonu matyti, kad vaikelis puola prie jos su ištiestomis rankomis. Bet, Viešpatie, mes ne visuomet žinome, kas mums yra gera, o kas bloga, todėl ne visuomet žinome, ko reikia trokšti, ko reikia Tavęs prašyti ir ne visuomet mūsų maldos yra geros ir tinkamos. Bet ir šiuo reikalu Tu, Viešpatie, pasirūpinai: Tu atsiuntei savo Sūnų, per kurį išmokei mus, kaip reikia melstis, ko prašyti, kad nebūtų mūsų maldos tuščios. Tu atsiuntei iš dangaus maldos pavyzdį, prie kurio turi derintis visos mūsų maldos. Dėkojame Tau už tą dovaną ir prašome šviesos, kad mokame ja naudotis, kad savo maldose nenukryptume nuo to pavyzdžio.

Pasižadame šiandien dažnai ir su didžiausiu atydumu bei dievotumu kalbėti „Tėve mūsų", tuo pagerbdami Tavo dovaną.

APIE VISOKIOS PAGUODOS ŠALTINĮ

Šeštoji savaitė po Velykų

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas mums pasako, kur reikia ieškoti paguodos kiekviename mūsų sielvarte: „Palaimintas teesie mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas ir Tėvas, gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, kuris mus paguodžia kiekviename mūsų sielvarte, kad ir mes galėtumėm paguosti esančius betkokioje priespaudoje," 2 Kor. 1, 3-4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant visuose savo nuliūdimuose ir prispaudimuose ieškotume paguodos ne sutvėrimuose, ne kūno geiduliuose, bet Dievuje, kuris yra vienintelis visokios paguodos šaltinis ir kad patys pasiguodę galėtume ir kitus prispaustuosius paguosti.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGUI REIKIA PAGUODOS

Kai žmogui reikia dirbti koks sunkus darbas, ar nešti kokia sunki našta, jis noriai kviečiasi į pagalbą kitus žmones, nes drauge dirbant, darbas geriau sekasi, našta darosi lengvesnė. Todėl dideli darbai visuomet atliekami tik suburtomis daugelio žmonių jėgomis, o ir kūnas tvirčiau laikosi ant dviejų kojų.

Panašiai yra ir su dvasinėmis naštomis, skausmais ir prispaudimais. Jeigu tie skausmai nėra per daug dideli, žmogus neša juos vienas, tyli, nesiskundžia ir kenčia. Bet jeigu jie yra taip dideli, kad vienas jų nebepakelia, tuomet

dejuoja, skundžiasi ir ieško užuojautos, ieško draugiškos širdies, kuri jam padėtų nešti jo sunkenybę, o suradęs jaučia palengvėjimą, ramiau neša savo skausmą ir užuojautos reiškėjui jaučia dėkingumą.

Kad palengvinus žmonėms skausmų nešimą, Dievas savo gerumu taip sutvarkė žmogaus širdį, kad ji, jei tik nepagadinta, negali ramiai žiūrėti į kitų skausmus, bet pati jaučia skausmą ir veržiasi kenčiančiam pagelbėti ir palengvinti. Raminti nuliūdusius, reikšti užuojautos tiems, kurie yra kuo nors prislėgti, kurie kenčia, yra didelio žmoniškumo pažymys, o kartu ir gailestingas darbas bei artimo meilės aktas. Todėl ir šv. Povilas ragina tikinčiuosius verkti su tais, kurie verkia (Rom. 12, 15).

Ne vieną tokios užuojautos pavyzdį randame mūsų Išganytojo gyvenime: jis negalėjo šaltai žiūrėti į našlės ašaras, kuri laidojo vienatinį savo sūnų, bet skubėjo jas nušluostyti, prikeldamas jos sūnų iš numirusių. Panašiai pasielgė ir su sinagogos viršininko Jairo dukterimi, sugrąžindamas ją gyvą ir sveiką tėvams ir tuo būdu pašalindamas iš namų verksmą ir atnešdamas linksmybę. Jis verkė prie Lozoriaus kapo, matydamas, kiek skausmo visiems padarė to gero žmogaus mirtis. Jis verkė pranašaudamas būsimas Jeruzalės nelaimes, kurių Jeruzalė dar nematė, bet kurios neišvengiamai slinko ant jos. Jis jau iš anksto matė tą baisų suspaudimą, kurį turės kentėti nedėkingasis miestas, todėl jo širdis negalėjo susilaikyti nuo ašarų. Jis, nešdamas kryžių ir pats būdamas nuliūdęs iki mirčiai, ramina verkiančias Jeruzalės moteris, kurios, sutikusios jį apsunkintą kryžiumi, su ašaromis reiškė jam užuojautą.

Kada žmogus šaltai žiūri į kitų kančias, kada kitų ne tik neužjaučia, bet tomis kančiomis dar džiaugiasi, parodo savo nežmoniškumą, o taip pat ir neapsakomai sunkina kenčiančio skausmus, nes prie esamų skausmų prideda naujų, būtent savo neapykantą ir kerštą, kuris pasireiškia džiaugsmu svetimomis kančiomis. Kas myli savo artimą, tas jo

skausmą laiko savu skausmu ir kenčia kartu su juo; kas jo nemyli, tas šaltai žiūri į jo kančias ir jų neužjaučia, o kas nekenčia savo artimo, kas yra pilnas pykčio ir keršto, tas džiaugiasi matydamas savo artimą kenčiantį ir jo kančią laiko savo gėrybe.

Tik šitaip žiūrėdami suprasime, kodėl Jobui buvo labai skaudu klausyti savo draugų priekaištų ir kaltinimų, kurie atėję lyg suraminti jį, bet savo neprotingomis kalbomis ne tik nesuramino, bet jo skausmus dar labiau pasunkino: *"Pasigailėkite manęs,* šaukė Jobas, *pasigailėkite manęs bent jūs, mano prieteliai, nes Viešpaties ranka ištiko mane. Kam persekiojate mane kaip Dievas ir sotinatės mano kūnu"*, Job. 19, 21—22.

Iš to dejavimo matome, kad Jobo draugų priekaištai ir užuojautos stoka buvo taip skaudūs, kaip skaudi buvo ta kančia, kuri ėjo iš Dievo rankos, arba kaip skaudu mums būtų, jei kas mūsų kūną tartum žvėris draskytų, norėdamas juo pasisotinti. Todėl savo draugų kalbas Jobas palaikė žvėrišku jo kūno draskymu.

Taip žiūrėdami suprasime ir tai, kaip skaudu buvo mūsų Išganytojui prikaltam prie kryžiaus klausytis minios burnojimų ir tyčiojimosi, nuo kryžiaus matyti tą pragarišką tautos vadų neslepiamą džiaugsmą. Iš kitos pusės — kaip maloni jam buvo ta užuojauta, kurią jam reiškė jo švenčiausioji Motina, ištikimas apaštalas šv. Jonas, šv. Magdalena ir kitos dievobaimingos, po kryžiumi stovinčios, moterys, kiek palengvinimo suteikė gerojo latro užsistojimas, už ką jam buvo atlyginta atsivertimo malone ir rojaus pažadu.

Rūpinkimės tad ir mes reikšti užuojautą kenčiantiems.

2. TIKRAS RAMINTOJAS YRA PATSAI DIEVAS

Skausmas kyla tada, kai žmogus netenka gėrybės, kurios jam reikia arba prie kurios buvo prisirišęs. Kas pvz. netenka sveikatos, turto, ar savo artimųjų, tas kenčia, dejuoja ir skundžiasi.

Kuo tada galima žmogų suraminti? Geriausia žmogus suraminamas tada, kai prarastoji gėrybė, dėl kurios verkė, jam sugražinama. Niekas negalėjo geriau suraminti verkiančią našlę, kaip mūsų Išganytojas: jis prikėlė iš numirusių jos sūnų ir atidavė jai gyvą ir sveiką. Ašaros tuojau nudžiūvo, o jei ir pasiliko, tai pasikeitė: jos virto džiaugsmo ir dėkingumo ašaromis. Taip pat Marijos ir Mortos ašaros turėjo nudžiūti, kada jos pamatė savo brolį Lozorių išeinantį iš kapo gyvą ir sveiką.

Išganytojas visus žmones ragina guosti vieni kitus, sugrąžinti prarastąsias gėrybes; jis liepia ir alkaną penėti, ir trokštantį girdyti, ir nuogą pridengti, ir pakeleivį į namus priimti, ir kalėjimuose esančiais rūpintis. Ir tai ragina amžinosios bausmės grasinimais: *"Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri sukurta velniui ir jo angelams. Nes aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs manęs nepagirdėte; buvau svečias, ir jūs manęs nepriėmėte; plikas ir neapdengtas; ligonis ir kalėjime, ir jūs neaplankėte manęs"*, Mato 25, 41—43.

Tačiau yra gėrybių kurias praradus niekas negali sugrąžinti, kaip tik vienas Dievas; jis tad yra vienas visokios paguodos ir visokio suraminimo šaltinis. Niekas, pvz., negali sugrąžinti prarastos malonės, niekas negali prikelti sielos iš dvasiškos mirties, niekas negali atleisti nuodėmės, o ir kūno iš numirusių prikėlimas yra vieno Dievo darbas, todėl jis vienas tegali suteikti tikrą paguodą. Jis vienas paguodžia ir tada, kai mes verkiame prarastų gėrybių, kurios nėra mums būtinai reikalingos; jis pažada mums didesnių, brangesnių gėrybių ir mūsų nuliūdimą paverčia džiaugsmu, kaip motinėlė paverčia džiaugsmu vaikelio ašaras, suteikdama jam didesnę gėrybę, negu tą, kurios jis prašė ir negavo.

Kas tad verkia nuodėmių slėgiamas, randa suraminimą Dievuje, nes Dievas atleidžia nuodėmes; kas kenčia persekiojimus dėl teisybės, tam Dievas žada gausų atlyginimą ir

teismą persekiotojams; kas darbais yra apsunkintas, tam žada palengvinimą ir atgaivinimą sakydamas: *"Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti ir aš jus atgaivinsiu"*, Mato 11, 28.

Paklauskime dabar savęs, į ką kreipiamės ieškodami suraminimo ir paguodos prispaudimuose ir sielvartuose, ar į tvarinius, ar į visokios paguodos šaltinį.

ŠIRDIES ŽODIS, Viešpatie, tikra ašarų pakalnė yra toji žemė, kurioje liepei mums gyventi ir rengtis amžinam gyvenimui. Nėra čia nė vieno žmogaus, kuris nežinotų, kas yra skausmas, prispaudimas ir nuliūdimas, nėra akių, kurios nebūtų kada nors skendusios ašarose. Verkia maži ir dideli, seni ir jauni, verkia turtuoliai ir vargšai, karaliai ir pavaldiniai, verkė ir Tavo Sūnus, nes jis buvo visu kuo mums panašus, išskyrus nuodėmę, žodžiu, niekas nėra laisvas nuo ašarų ir skausmų, niekam nėra išimties. Tie skausmai, Viešpatie, daug būtų sunkesni, ašaros daug gailesnės, jeigu neturėtume paguodos, kuri iš vienos pusės stiprina mūsų jėgas ir padeda kantriai kęsti prispaudimus, o iš kitos — mažina prispaudimų didumą geresnės ateities viltimi. Suprantame, Viešpatie, ir nujaučiame, kaip sunkūs turi būti pragaro gyventojų skausmai, kurie neturi jokios paguodos ir nematydami savo kančių galo, nelaukia jokios geresnės ateities. Gyvendami žemėje, nors ir didžiausius skausmus kentėtume, esame daug laimingesni už anuos, nes turime vilties, jog mūsų kančios pasibaigs; o jei mokėsime kentėti, tai tos kančios gali net džiaugsmu virsti. Tokią pakaitą pažadėjo Tavo Sūnus apaštalams, siųsdamas juos į pasaulį, kaip avis į vilkų tarpą: *"Iš tikrųjų, sakau jums, jūs verksite ir raudosite, o pasaulis džiaugsis. Jūs būsite nuliūdę, bet jūsų nuliūdimas pavirs džiaugsmu"*, Jono 16, 20. Lengviau būna kentėti ir didelį skausmą, jei po jo seka pažadėtas džiaugsmas; darbininkas imasi ir sunkiausią darbą dirbti, jeigu jis gauna didelį užmokestį. Tačiau, Viešpatie, kančiose nevisuomet sulaukiame trokštamo džiaugsmo, nes nevi-

suomet ieškome tikros paguodos, nevisuomet kreipiamės į tai, kas gali suteikti tikrą ir pastovų džiaugsmą. Jei kreipiamės į tvarinius, jei kurstome kūno geidulius, norėdami užmiršti savo skausmus, nesulaukiame tikros ir pastovios paguodos, nes jiems praėjus, sutirpsta ir išnyksta jų teiktoji paguoda. Vienintelis tikros paguodos šaltinis esi Tu, Viešpatie, nes Tavo žodis yra amžinas, Tavo žadamos gėrybės netirpsta ir nenyksta niekados; laimingi tad buvo ir tie, kurie savo skausmuose ir varguose kreipiasi į Tave ir Tavyje ieškojo paguodos. Suteik ir mums malonės, idant savo sielvartuose palengvinimo ieškotume ne tvariniuose, ne kūno geiduliuose, bet Tavyje.

Pasižadame šiandien imti pavyzdį iš mažo vaiko ir visuose skausmuose kreiptis į Tave, kaip vaikas kreipiasi į savo geriausią motinėlę.

APIE PASIRENGIMĄ ŠV. DVASIOS ATSIUNTIMUI

Šeštoji savaitė po Velykų

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, atsisveikindamas su apaštalais, duoda jiems patarimų, kaip jie turi pasirengti šv. Dvasios atsiuntimui: „Jei jūs mane mylite, sakė jiems, laikykite mano įsakymus. Aš melsiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktų su jumis per amžius, tiesos Dvasią". Jono 14, 15-16.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant padėtų mums prisirengti Sekminių iškilmėms, kurių metu ir šiandien šv. Dvasia suteikiama tiems, kurie yra tinkamai pasirengę.

MĄSTYMAS

1. PIRMOJI PRISIRENGIMO SĄLYGA: KRISTAUS MEILĖ

Kristus yra ir Dievas ir žmogus, todėl mylėti jį galima ir kaip Dievą ir kaip žmogų. Kaip Dievą ir Išganytoją jį myli tik tas, kuriam toji malonė suteikiama dangiškojo Tėvo. Patsai Išganytojas kalbėdamas apie tai sako: *"Niekas negali ateiti pas mane, jei Tėvas, kurs yra mane siuntęs, jo nepatrauks"*, Jono 6, 44. Kas tad myli Išganytoją, tas jau turi šv. Dvasią, nes niekas negali mylėti Dievo be šv. Dvasios veikimo ir įkvėpimo. Todėl ir šv. Povilas šv. Dvasiai priskiria tą meilę, kuria mes mylime Dievą, sakydamas: *"Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šv. Dvasios, kuri mums yra duota"*, Rom. 5, 5.

Tačiau klausant Išganytojo žodžių apie šv. Dvasios atsiuntimą apaštalams, jei šie jį mylės ir laikys jo įsakymus, galima pamanyti, kad pirmiau reikia mylėti, o tik paskui galima tikėtis šv. Dvasios atsiuntimo. Kaip tad reikia suprasti Išganytojo pažadą ir statomąją meilės sąlygą?

Norint tai suprasti, reikia neužmiršti, kad visa, ką mes turime, iš Dievo turime, kaip ir šv. Povilas sako: *"Ką turi, ko neesi gavęs? o jei gavai, ko giries, lyg kad nebūtumei gavęs"*, 1 Kor. 4, 7. Jei viską turime iš Dievo, iš jo turime ir tai, kad jam tarnaujame ir jį mylime. Niekas negali užbėgti Dievui už akių savo gerais darbais ir reikalauti užmokesčio už tuos darbus. Tas pats šv. Povilas sako: *"Kas davė jam pirmas, kad tam būtų atsilyginta?"*, Rom. 11, 35. Dievas tad pirmutinis sėja į mūsų širdis dovanas, kaip artojas sėja grūdus į žemę, o paskui, jei mes tinkamai naudojamės gautomis dovanomis, sulaukiame tų dovanų padauginimo. Jeigu gi nemokame tinkamai naudotis, jeigu nepadarome to, ko Dievas iš mūsų laukė, tuomet prarandame ir tai, ką buvome gavę.

Šią tiesą mums išdėstė patsai Išganytojas prilyginime

apie talentus. Tarnas, gavęs penkis talentus ir uždirbęs kitus penkis, buvo pagirtas ir apdovanotas, o tas, kuris, gavęs vieną talentą nieko nenorėjo veikti ir nieko neuždirbo, buvo papeiktas ir nubaustas; jam buvo atimtas jo talentas ir atiduotas tam, kuris turėjo dešimtį. *"Taigi, atimkite iš jo talentą,* sakė valdovas, *ir duokite tam, kurs turi dešimtį talentų. Nes kiekvienam turinčiam bus duota ir jis apsčiai turės; o iš to, kurs neturi, bus atimta ir tai, ką jis regisi turįs"*, Mato 25, 28—29.

Taip Dievas pasielgė su apaštalais: jis pirma įdiegė į jų širdis patraukimą į savo Sūnų, o paskui, kai anie to patraukimo paklausė ir ištvermingai ėjo paskui jo Sūnų, suteikė jiems šv. Dvasios dovanas visu gausumu, visoje pilnumoje.

Taip Dievas elgiasi su kiekviena siela, kurią jis nori išganyti: pirmiausia jis suteikia jai tam tikrą kiekį malonių, ir, jeigu siela tinkamai jomis naudojasi, tą kiekį padidina naujomis malonėmis, ir taip ją veda iki išganymo, iki dangaus vartų.

Kadangi Dievas nori visų žmonių išganymo, o išganymas pasiekiamas tik per jo Sūnų, kaip patsai Sūnus yra pasakęs: *"Nė vienas neateina pas Tėvą, kaip tik per mane"*, Jono 14, 6, tai visiems suteikia pakankamai malonių, visų širdis judina ir traukia į savo Sūnų. Jei kas to traukimo nejaučia ir neatsiliepia, tai ženklas, kad jame yra kokia nors kliūtis, kuri trukdo Dievo malonės veikimą, kaip pvz. apkurtimas trukdo balso išgirdimą. Toji kliūtis, kuri skiria žmogų nuo Kristaus, yra žmoniškumo stoka, kaip kad žemės kietumas ar jos erškėčiais bei dagiais apaugimas sulaiko pasėto grūdo augimą ir vaisiaus nešimą.

Kas yra tas žmoniškumas, kurio stoka yra kliūtimi artintis prie Kristaus, jį mylėti ir gauti šv. Dvasios dovanas? Prisiminę, jog Kristus yra Dievas, tapęs žmogumi, lengvai suprasime, kad žmogiškoji prigimtis Kristuje yra pasiekusi aukščiausią žmogiško tobulumo laipsnį. Visos

žmogiškos ypatybės, kurios daro žmogaus prigimtį šventą, garbingą, galingą, didžiausios meilės bei pagarbos vertą ir kurios tobuliausiai ir tikriausiai išreiškia Dievo paveikslą ir panašumą, sulyg kuriuo žmogus yra sutvertas, Kristuje yra pasiekusios didžiausias aukštumas; kitaip sakant, Kristus yra tobuliausias paveikslas ne tik Dievo, bet ir žmogaus, jis yra pilniausias žmogus ne tik savo žmogiškumu, bet ir žmoniškumu, kurio mums dažnai trūksta.

Nuodėmė pagadino mumyse ne žmogiškumą (jo mums netrūksta), bet žmoniškumą, kuriuo — vieni daugiau, kiti mažiau — mes ir skiriamės nuo Kristaus, nes asmeniškomis nuodėmėmis esame žymiai padidinę gimtosios nuodėmės pasekas. Tie, kurie daugiau yra išlaikę žmoniškumo, stovi arčiau Kristaus, labiau yra į jį panašūs, lengviau jį supranta, jei ne protu tai širdimi, ir tuo pačiu greičiau pajunta Dievo suteiktą traukimą į jį, greičiau jį pamilsta. Priešingai, tie, kurie nedorais darbais yra visiškai praradę savo žmoniškumą, ar bent žymią jo dalį, Kristaus žmoniškumo akivaizdoje jaučia ne patraukimą į jį, bet atstūmimą ir neapykantą, kaip girtybė nekenčia blaivybės, pasileidimas — skaistybės, vagystė — teisybės ir t.t.

Evangelijoje aprašytieji asmens šią tiesą patvirtina. Tie, kurie buvo pasiekę tam tikrą žmoniškumo laipsnį, pažino Kristų ir jautė patraukimą prie jo, o tie, kurie to neturėjo, jo nekentė ir jį persekiojo. Žmoniškumo neturėjo nei Erodas, nei žydų tautos vadai, nei pariziejai, net apaštalas Judas buvo praradęs savo žmoniškumą pasiduodamas godumo įkarščiui. Priešingai, žmoniškumu pasižymėjo apaštalai, paprasti žmonės, kurie gerbė ir brangino Išganytoją taip, kad net tautos vadai bijojo ištiesti rankas prieš jį, kad neužgautų minios jausmų. Net tas pats Pilotas parodė daug žmoniškumo, norėdamas apginti Kristų, ir, jei tik būtų turėjęs daugiau tvirtos valios ir būtų apgynęs, tikrai būtų tapęs uolus Kristaus sekėjas, nes būtų pajutęs dangiškojo Tėvo traukimą.

2. ANTROJI SĄLYGA — KRISTAUS VALIOS PILDYMAS

Kas susirgęs nori pasveikti arba sveikas būdamas apsaugoti savo sveikatą, tas klausia gydytojo patarimų ir stropiai juos vykdo. Tokiu gydytoju dvasiškos mūsų sveikatos yra patsai Išganytojas, jo tad įsakymų turime klausyti, jei norime atsikelti iš ligų, kurias mums įvarė gimtoji nuodėmė, o kurios pasiliko mumyse ir po šv. krikšto.

Vykdydami jo valią, atgauname tą žmoniškumą, kurį naikina mumyse nuodėmė ir daro mus kurčius ir nejautrius Dievo traukimui prie jo Sūnaus, norėdami tad tinkamai pasiruošti šv. Dvasios atsiuntimui, turime šiomis dienomis įtempti mūsų jėgas, idant daugiau pamiltume mūsų Išganytoją, o pamilę uoliai ir karštai vykdytume jo valią, tuomet jis, vykdydamas savo pažadus, išprašys mums savo dangiškojo Tėvo atsiųsti šv. Dvasią, kaip yra pasakęs: *"Jei jūs mane mylite, laikykite mano įsakymus. Aš melsiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktų su jumis per amžius, tiesos Dvasią"*, Jono 14, 15—16.

Klauskime savęs, kokio laipsnio yra mūsų meilė Kristui ir kokiu uolumu esame pasiryžę pildyti jo valią, kad iš to galėtume pažinti, kokio laipsnio galime tikėtis šv. Dvasios dovanų.

ŠIRDIES ŽODIS. Artojas esi, Viešpatie, nes tokiu vardu Tave pavadino Tavo Sūnus, norėdamas mus pamokyti, jog Tu lauki pelno iš suteiktų dovanų, kaip artojas laukia vaisių iš pasėto grūdo. Bet artojas žino, jog geriausias grūdas neatneš vaisiaus, jei bus metamas į neparuoštą žemę, todėl pirm sėsiant jis lieja savo prakaitą ir dirba, kad paruošus žemę sėjai, o jau paskui tik eina per ją sėdamas. Panašiai darai ir Tu, Viešpatie, Tu pirmiau paruoši mūsų sielas dvasiškai sėjai, o jau paskui tik sėji į jas Tavo dovanų grūdus ir lauki užaugant vaisiaus tinkamu metu.

Panašiu būdu ruošei visą žmoniją, o ypatingai visą žydų tautą Tavo Sūnaus atėjimui ir kurie buvo pasiruošę pa-

žino jį iš tolo, priėmė jį ir buvo išganyti. Apaštalus rengė Tavo Sūnus šv. Dvasios atsiuntimui, įsakydamas jiems nesiskirstyti iš Jeruzalės, bet laukti Tavo pažadėjimo. Pildydami tą įsakymą, jie rinkosi kartu į "ankštą kambarį" ir meldėsi draug su moterimis, su Tavo Sūnaus motina Marija ir su jo broliais, kol neužsiliepsnojo jų širdys šv. Dvasios liepsnomis, kurios neužgeso niekad, bet degė, kaitino apaštalų širdis ir traukė jas dideliems darbams Tavo karalystėje. To karščio ir mums reikia, Viešpatie, kad galėtume dirbti išganymo darbus, kad galėtume būti panašūs į medžius ir laukus pavasario metu, kad galėtume sprogti, žydėti, megsti vaisius ir daryti Tau, dangiškam artojui, džiaugsmą gausiais vaisiais, kaip kad žemės laukai ir sodai daro džiaugsmą žemės artojams. Be to karščio mes būsime panašūs į medžius ir laukus rudens arba žiemos metu, kai visokia gamtos gyvybė apmiršta ir nutraukia savo darbą, nutrauksime ir mes visus mūsų dvasiškus darbus ir paskęsime dvasiškame sustingime. Toks sustingimas, Viešpatie, yra Tau biaurus, o mums pražūtingas, nes Tavo Sūnus pažadėjo mesti tokią sielą iš savo burnos, tarsi susirgęs nuo drungno vandens. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mūsų sielose viešpatautų amžinas pavasaris, idant jos niekad neregėtų rudens ar žiemos sustingimo. Tai įvyks tik tada, kai Tu, Viešpatie, paruoši mus savo malone prie šv. Dvasios dovanų, kada mes, Tau padedant, išpildysime tas sąlygas, kurių Tavo Sūnus reikalavo nuo apaštalų, būtent jo meilės ir jo valios vykdymo, nes tik tuomet šv. Dvasia ateis pas mus su savo dovanomis ir sukurs mūsų širdyse amžiną pavasarį.

Pasižadame, Viešpatie, kreipti savo meilę į Tavo Sūnų ir rūpintis neperžengti nė vieno jo įsakymo.

APIE PASAULIO NEGALĖJIMĄ PRIIMTI ŠV. DVASIOS

Šeštoji savaitė po Velykų

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, žadėdamas apaštalams šv. Dvasią, pastebi, jog pasaulis negalįs jos priimti, nes jos nematąs ir jos nepažįstąs (Jono 14, 17).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant pažintume priežastis, dėl kurių pasaulis negali priimti šv. Dvasios, o pažinę mokėtume jas pašalinti iš savo gyvenimo, vengdami pasaulio žalingos įtakos.

1. PASAULIS NEMATO ŠV. DVASIOS

Pirmoji priežastis, dėl kurios pasaulis negali priimti šv. Dvasios, yra ta, jog jis jos nemato.

Kadangi šv. Dvasia yra dvasia, ji neturi kūno, todėl niekas negali jos matyti, net tie, kurie ją gauna ir turi. Kaip tad reikia suprasti Išganytojo pasakymą, jog pasaulis negalįs primti šv. Dvasios, nes jos nematąs. Apie kokį matymą ar nematymą Išganytojas čia kalba?

Matyti žmonių kalboje reiškia ne tik matymą kūno akimis, bet ir žinojimą visu tikrumu. Teismuose tas liudininkas yra svarbus, kuris gali pasakyti, jog yra matęs atsitikimą savo akimis; o jeigu yra tik iš kitų girdėjęs, yra daug mažesnės vertės, nes tuomet jis yra ne atsitikimo liudininkas, o tik tų kalbų, kurios sklido žmonėse apie tą atsitikimą. Kadangi tokios kalbos ne visuomet yra tikros, tai ir jomis paremtos žinios yra abejotinos.

Tačiau yra dalykų, apie kuriuos žmogus turi tikrų ži-

nių, tačiau nėra jų matęs savo akimis; ar dėl to, kad jų negalima matyti akimis, kaip yra su visais dvasiškais dalykais ir gamtos paslaptimis, ar dėl to, kad neturėjo progos jų pamatyti. Štai pvz. matome dūmus iš tolo, kadangi nėra dūmų be ugnies, darome tuojau išvadą, kad ten, kur matosi dūmai, turi būti ir ugnis, ir, taip manydami, neklystame. Panašiu keliu prieiname ir tų dalykų pažinimo, kurių negalima matyti kūno akimis. Mokytojas pvz. nori žinoti, kiek jo mokinys yra išmokęs, todėl duoda jam darbus, klausinėja ir iš tų darbų bei atsakymų spėja, kiek žinių yra prisirinkęs jo mokinys.

Panašiu keliu susekamos ir gamtos paslaptys, kurių akys nemato, ir dvasiški dalykai, kaip pvz. žmonių dora ir šventumas, o pagaliau ir patsai Dievo buvimas. Akys mato vieną dalyką, o protas daro išvadą apie visai kitą ir sužino apie tai, kas akims neprieinama.

Tokiu tiesos pažinimo keliu žmonės labai dažnai naudojasi, o ir Išganytojas jį giria, liepdamas iš darbų atskirti vilkus nuo avių, gerus medžius nuo blogų iš vaisių. Vilkas gali apsitaisyti avies kailiu, gali iš viršaus atrodyti kaip avis, bet jis negali padaryti avies darbų, darbais jis pasirodys tuojau, kad jis yra vilkas, o ne avis. Panašiai ir medžio gerumas ar blogumas pasirodo jo vaisiuose. Pavasarį, kai medžiai žydi, neatskiriame, kuris medis yra geras, o kuris blogas, visi vienodai atrodo, bet nuėję į sodą rudenį, kai medžiai pasirodo su savo vaisiais, neabejodami skirsime blogus medžius nuo gerųjų.

Nors šis tiesos kelias yra pilnai teisėtas, visų žmonių ir Dievo pripažintas ir pagirtas, tačiau nėra pasaulio taikomas dvasiškiems dalykams, todėl Išganytojas prikaišioja žydams, kad jie moka atspėti iš dangaus išvaizdos ir spalvos kada bus koks oras, kada giedra ar lietus, o nemoka atspėti Mesijo laikų ir jo dieviškumo: *"Atėjus vakarui,* kalba jis, *jūs sakote: Bus giedra, nes dangus raudonas, ir rytmetį: Šiandien bus audra, nes dangus rausta ir ūkanojasi. Taigi*

jūs mokate pažintì dangaus išvaidą, laikų gi ženklų negalite suprasti", Mato 16, 2—4.

Matydami pariziejai, kaip Išganytojas išvarinėja piktąsias dvasias iš apsėstųjų, tuojau padarė klaidingą ir piktą išvadą, jog turįs būti susitaręs su piktąja dvasia, kad ji išeitų iš apsėstojo, kai išgirs paliepimą išeiti, kad tuo būdu galėtų klaidinti žmones, tarsi turįs valdžios ant piktųjų dvasių. Atsakydamas Išganytojas jiems aiškina, kaip beprotiškas ir pikta valia pagrįstas toks manymas, nes, jei šėtonas išvaro šėtoną, kaip išsilaikys jo karalystė; bet jei jis išvaro velnius Dievo dvasia, tai į jų tarpą yra atėjusi Dievo karalystė, prieš kurią pariziejai, piktžodžiaudami, nusikalsta prieš šv. Dvasią, o toji nuodėmė nebūsianti atleista nei šiame, nei kitame pasaulyje (Mato 12, 25—31).

Sekminių dieną, kai šv. Dvasia ūždama nužengė ant apaštalų liepsnų pavidale, subėgusi minia pažiūrėti kas atsitiko, o girdėdama juos kalbant įvairiomis kalbomis išsprendė, jog apaštalai yra apsigėrę nauju vynu.

Panašiai elgiasi pasaulis ir šiandien; matydamas Dievo stebuklus žemėje, šv. Dvasios darbus Bažnyčioje ir šventuosiuose nepriskaito jų Dievui, bet nežinomoms gamtos paslaptims, nervams, nervų ligoms, laimingoms aplinkybėms, netikėtam priepuoliui ir kitoms panašioms priežastims. Iš kitos vėl pusės, tas pasaulis nėra koks silpnaprotis, jis turi daug žinių iš visų sričių, jis yra suskaitęs žvaigždes danguje, susekęs jų kelius, išmatavęs jūrų gelmes, surinkęs muziejuose senovės liekanas, ištyręs senovės gyventojų kalbas ir papročius, suskaitęs žmogaus kūno kraujo lašus, nervus ir kaulus, o šv. Dvasios jis negali susekti, jis jos nemato, apie ją nieko nežino. Tuo atžvilgiu jis yra panašus į savo kunigaikštį šėtoną, kuriam nėra paslapčių gamtoje, o visgi šv. Dvasios darbų žmogaus sieloje ir visoje Bažnyčioje pamatyti ir susekti jis negali, todėl stoja į nelygią kovą su beprotiška mintimi laimėti. Išganytojas tad gali ir šiandien pasakyti pasauliui: *"Jūs mokate pažinti dangaus išvaizdą, o laikų ženklų negalite suprasti"*, Mato 16, 4.

2. PASAULIS NEPAŽĮSTA ŠV. DVASIOS

Antroji priežastis, dėl kurios pasaulis negali priimti šv. Dvasios, yra ta, kad jis jos nepažįsta.

Matyti ir pažinti yra du skirtingu dalyku: mes galime pvz. matyti žmogų, bet jo nepažinti, nes jis yra visiškai mums svetimas, mes niekad nesame jo matę, nors tad matome jį čia esant, bet nežinome nei vardo, nei iš kur jis yra, nei kuriais tikslais jis yra čia atsiradęs.

Norėdami pažinti kurį daiktą ar žmogų, reikia jį turėti savo sieloje; mes dėl to pažįstame saviškius, savo artimuosius, gimines ir kitus žmones, su kuriais esam turėję reikalų, kad juos nešiojom savo jausmuose bei mintyse. Šv. Ona pranašė, senelis Simeonas, šv. Jonas Krikštytojas, pirmą kartą pamatę Išganytoją, pažino jį, nes jo laukė, jo buvo pasiilgę, nešiojo jį savo sielose. Pariziejai ir visi kiti, kurie buvo į juos panašūs, nepažino Kristaus, nors dažnai jį matė, stebėjosi jo stebuklais, klausėsi jo pamokslų, tarsi kokia uždanga buvo užkritusi ant jų akių, kad žiūrėdami nematė ir klausydami negirdėjo, nes neturėjo Kristaus nei savo mintyse, nei savo troškimuose.

Dėliai tos pačios priežasties pasaulis nepažįsta šv. Dvasios, nes neturi jos savo sieloje, visas savo mintis ir troškimus yra nukreipęs į žemiškas gėrybes, todėl jas ir pažįsta, o dangiškų ir to, kas jas suteikia, nepažįsta, jų netrokšta ir neieško, skaito jas už visiškai tuščias ir nereikalingas.

Panašiai einąs pro kryžių gyvulys: jis jį mato, bet jo nepažįsta, tas kryžius netraukia jo prie savęs, nes neturi to, ką gyvulys turi savo jausmuose. Gyvulys ieško žolės, jis ją turi savo jausmuose, todėl jei kryžius būtų žolėmis apaugęs, gyvulys sustotų prie jo, žolės jį patrauktų, bet patsai kryžius jo netraukia. Panašiai atsitinka ir su šv. Dvasia, ji neturi nieko, kuo galėtų patraukti pasaulį. Pasaulis brangina kūną ir kūniškas gėrybes, o šv. Dvasia neturi kūno ir kūniškų gėrybių, todėl pasaulis jos nepažįsta, nebrangina ir neieško.

Paklauskime savęs, kokių gėrybių mes ieškome, ir žinosime, ar galėsime priimti šv. Dvasią.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors artojui svarbu yra turėti daug žemės, nes juo daugiau žemės apsės, juo daugiau gaus derliaus, todėl kiekvienas rūpinasi įsigyti daugiau žemės; bet yra žemės, kurios nė vienas artojas nenori dirbti, nes nėra vilties, kad ta žemė atneštų naudos, kurios laukiama iš jos, kad ji nepražudys pasėto grūdo, bet atlygins artojui už jo sunkų darbą. Viena jų yra šalia kelio, ją pakeleiviai mindžioja, tyčiomis ar netyčiomis, ir neduoda grūdui užaugti; kita yra kieta kaip akmuo, todėl grūdas, jon nukritęs, turi išdžiūti, nes neturi kur šaknų suleisti; trečia yra taip apaugusi piktžolėmis ir erškėčiais, kad grūdas yra nustelbiamas savo augime ir neatneša vaisiaus. Tokių žemių žemiški artojai nedirba, nes nenori veltui eikvoti savo jėgų jų įdirbimui ir grūdų jų apsėjimui, tokias žemes dirbi ir sėji tik Tu vienas, Viešpatie, dangiškasis artojau, Tu nepaisai žmonių nedorumo, jų širdies kietumo, Tu siunti visiems išganymo žodį, Tu leidi savo tikėjimo saulei užtekėti ant gerųjų ir piktųjų ir lydini Tavo malones ant teisiųjų ir neteisiųjų. O ir Tavo Sūnus ne kitaip elgėsi: jis skelbė savo evangeliją visiems: ir geriems ir blogiems, ir tiems, kurie jos laukė ir su džiaugsmu ją priėmė, ir tiems, kurie jos nekentė ir Tavo Sūnų kalė prie kryžiaus už ją. Pagaliau, siųsdamas apaštalus į visą pasaulį, liepė panašiai elgtis, liepė skelbti evangeliją visam sutvėrimui, be išimties. Tavo tad valia, Viešpatie, yra, kad būtų apsėti visi laukai, visos žmonių širdys ir geros ir blogos, kad nė viena negalėtų teisintis paskutiniame teisme, jog dėl to neatnešusi vaisiaus, kad nebuvusi apsėta. Tačiau, Viešpatie, kad pasėtasai Tavo žodis galėtų augti, žydėti ir megzti vaisius, reikia pavasario, nes ir gamtoje toki darbai matosi tik pavasarį, o tą pavasarį padaro šv. Dvasia savo dovanomis, kas tad negali priimti šv. Dvasios, tas negali turėti savo širdyje pavasario, negali auginti dangiškos gyvybės, negali užauginti ir dangiškų vai-

sių, kurių Tu lauki, sėdamas savo žodį. Tokioje būklėje pagal Tavo Sūnaus įspėjimą yra atsidūręs pasaulis, jis negali priimti šv. Dvasios, nes jos nemato ir nepažįsta, visas savo mintis ir troškimus yra nukreipęs į žemiškas gėrybes, todėl negali pamatyti ir pažinti dangiškų, negali jų branginti ir norėti. Neleisk tad, Viešpatie, kad mes pasidarytume panašūs į pasaulį, kad mes užsikrėstume jo troškimais ir svajonėmis, o tuo užkirstume kelią šv. Dvasiai į mūsų širdis; suteik mums dvasiškų gėrybių pažinimą ir jų troškimą, o pasaulio ir jo tuštybių neapykantą, tegul ateina šv. Dvasia pas mus ir tegul sukuria nuolatinį pavasarį.

Pasižadame, Viešpatie, melstis šiandien ypatingu būdu, kad šv. Dvasia patrauktų mūsų troškimus prie dangiškų gėrybių, o atstumtų nuo žemiškųjų.

APIE ŠV. DVASIOS VEIKIMĄ

Šeštoji savaitė po Velykų

Šeštadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, žadėdamas apaštalams atsiųsti šv. Dvasią, praneša apie jos veikimą juose, sakydamas: „O Ramintojas, šventoji Dvasia, kurį Tėvas atsiųs mano vardu, jis jus viso išmokys ir primins jums visa, ką tik aš jums kalbėjau". Jono 14, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad teiktųsi paveikti ir į mus per šv. Dvasią ir išmokinti ko mums trūksta išganymo darbe.

MĄSTYMAS

1. ŠVENTOJI DVASIA RAMINA

Išganytojas, matydamas apaštalų nuliūdimą atsisveikinimo su jais valandoje, žada jiems atsiųsti suraminimą šv.

Dvasios pavidale, kuri pasiliks su jais per amžius ir nuolat ramins juos: *"Aš melsiu,* sakė jiems, *Tėvą ir jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktų su jumis per amžius"*, Jono 14, 16. *"Ramintojas gi, šventoji Dvasia, kurį Tėvas atsiųs mano vardu, jis jus viso išmokins"*, Jono 14, 26.

Žmogus nuliūsta, kai praranda kokią gėrybę, o juo didesnę gėrybę praranda, juo didesnį jaučia liūdesį. Liūdesys išnyksta, jei prarasta gėrybė atsiranda, arba kita geresnė į jos vietą suteikiama ar bent pažadama. Motinėlė nuramina verkiantį vaikelį tokiu būdu, kad jam suteikia kokią dovanėlę, kuria besidžiaugdamas jis užmiršta savo skausmą.

Panašiai daro ir šv. Dvasia: ji suteikia mums savo dovanų, kurios sukelia mūsų širdy didelę Dievo ir dangiškų gėrybių meilę, o toji meilė šaldo mūsų širdį nuo žemiškų gėrybių, todėl prarasdami jas nejaučiame skausmo, arba bent labai mažai. Apaštalai žydų teisme nuplakti už Kristaus skelbimą ne tik nejautė mažiausio liūdesio, bet jautė džiaugsmą, jog buvo verti kentėti už savo Mokytoją.

2. MOKINA VYKDYTI DIEVO ĮSAKYMUS

"Kas turi mano įsakymų ir juos laiko, tas mane myli" (Jono 14, 21), sako Išganytojas. Ir iš tikrųjų, meilė būtinai turi vesti prie įsakymų pildymo, nes mylėti reiškia linkėti kam gera, o tinkamiausias ir maloniausias gėris yra tas, kurio trokšta tas, kurį mylime. Jei jis pvz. yra ligotas ir trokšta sveikatos, bus meilės ženklas linkėti jam tos sveikatos; jei trokšta maisto, pastogės, drabužio, ar kitokios pagalbos, meilę parodysime, suteikdami jam tos pagalbos, pildydami jo norus, todėl ir apaštalas šv. Jonas ragina tikinčiuosius rodyti meilę ne žodžiu ir liežuviu, bet darbu ir tiesa (1 Jono 2, 18).

Toji meilės taisyklė tinka ir Dievo meilei. Jei mes mylime Dievą, turime jam linkėti gera, ypatingai to gero, kurio jis pats nori. Jis gi nori, kad visi žmonės jį pažintų ir pildytų jo valią, todėl ir mes, mylėdami Dievą, turime rū-

pintis geriau jį pažinti ir pildyti jo valią visu uolumu. Kadangi tą Dievo meilę sukuria mumyse šv. Dvasią, anot šv. Povilo pasakymo: *"Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šventosios Dvasios, kuri mums yra duota"*, Rom. 5, 5, todėl šv. Dvasia ir veda mus prie Dievo valios pildymo ir juo kas daugiau turi tos meilės, juo uoliau veržiasi Dievo valios pildyti, kaip kad turime pavyzdį šventųjų gyvenimuose. Norėdami tad sužinoti, kokiame laipsnyje yra mumyse Dievo meilė, žiūrėkime, kokiu uolumu ir kokiu pasišventimu bei savęs atsižadėjimu pildome Dievo valią.

3. DARO MUS DIEVO VAIKAIS

Meilė, kurią sužadina mumyse šv. Dvasia, yra tos pačios rūšies kaip ir ji pati, nes kaip saulė teikia šviesą, ugnis šilumą, taip ir šv. Dvasia, būdama Tėvo ir Sūnaus savitarpė meilė, uždega mumyse ne kitokią meilę, o tik tą, kuria Sūnus myli Tėvą, todėl mes pasidarome per tą meilę tikri Dievo vaikeliai.

Tą tiesą aiškiausiais žodžiais dėsto šv. Povilas, sakydamas: *"Jūs juk gavote ne vergystės dvasią, kad jums vėl reiktų bijoti, bet gavote įsūnystės dvasią, kurioje šaukiame: Abba Tėve. Pati Dvasia duoda liudijimą mūsų dvasiai, kad mes esame Dievo vaikai"*, Rom. 8, 15—16.

Jeigu mes neišleistume iš akių tos minties, jog esame Dievo vaikai, jeigu bandytume gyventi sulig ja, kitais keliais eitų mūsų dvasiškas gyvenimas, nes netarnautume Dievui vergiškai, o sūniškai, o vergo ir sūnaus elgesiai yra griežtai skirtingi visokiu žvilgsniu: vergas tarnauja iš baimės, sūnus iš meilės; vergas gauna vergo užmokestį, sūnus dalyvauja visuose savo Tėvo turtuose. Neužmirškime tad, jog esame Dievo vaikeliai ir skleiskime tą mintį gyvenime.

4. ŠV. DVASIA PAVERČIA MUS DIEVO NAMAIS

Kad tai suprastume, įsivaizduokime saulės apšviestą namą. Saulės spinduliai apšviečia namą iš visų pusių, bet

į jo vidų nepatenka, jei namo langai uždaryti ir juodomis gelumbėmis užtaisyti. Tuomet aplink namą yra šviesu, o jo viduje tamsu, tarsi saulės visai nebūtų. Panašiai yra ir su žmogumi: Dievas sutverdamas jį apšviečia, kaip šv. Jonas sako, jog *"tikroji šviesa apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį"*, Jono 1, 9. Tačiau žmogaus vidus lieka neapšviestas, jei jo širdies durys ir langai yra užtaisyti. Kad tokios durys yra žmoguje, galime spėti ir iš Išganytojo žodžių, kuriuos yra girdėjęs šv. Jonas Apreiškime: *"Štai aš stoviu prie angos ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atidarys man duris, aš pas jį įeisiu ir su juo vakarieniausiu ir jis su manim"*, Apr. 3, 20.

Nors tad šv. Dvasia yra visur, bet ji gali būti arba nebūti žmogaus viduje. Kada ji ateina į tą vidų ir apsigyvena jame, žmogus tampa tarsi Dievo bažnyčia, anot šv. Povilo pasakymo: *"Ar nežinote, kad jūs esate Dievo bažnyčia ir Dievo Dvasia gyvena jumyse"*, 1 Kor. 3, 16.

Bet šv. Dvasia, gyvendama žmoguje, negyvena tuščiai, ji žadina jame naujas mintis, naujus troškimus, verčia naujiems darbams, todėl kitoks yra žmogaus gyvenimas, kai jame gyvena šv. Dvasia ir kitoks, kai ji jį apleidžia. Pirmu atveju jis atrodo kaip bažnyčia, antru — kaip paprastas namas, kuriame gyvena paprasti žmonės.

5. ŠV. DVASIA MUS MOKO

Dievo Sūnus atėjo į šį pasaulį, kad nuvestų mus pas Tėvą, nes tik per Sūnų mes prieiname Tėvą (Efez. 2, 18). Šv. Dvasia yra mums atsiųsta, kad nuvestų mus pas Sūnų, todėl Išganytojas, žadėdamas apaštalams šv. Dvasios atsiųsti, praneša kartu, ką ji juose padarys, būtent, kad išmokys viso ir primins visa, ką jis jiems yra kalbėjęs.

Kadangi Sūnus yra Dievo Išmintis ir Tiesa, todėl šv. Dvasia, vesdama mus prie Sūnaus, daro mus išminties ir tiesos dalyvius, padeda mums suprasti tą mokslą, kurį Sūnus skelbė, todėl jis ir sako apaštalams: *"Daug dar aš turiu*

jums sakyti, bet dabar jūs negalite pakęsti. Kuomet gi ateis ta tiesos Dvasia, ji jus įves į visokią tiesą", Jono 16, 12—13.

Iš to matosi, jog iškalbingiausias pamokslininkas, geriausias mokytojas, nors ir patsai Išganytojas neišmokys žmogaus, jei šv. Dvasia neateis į pagalbą ir nesustiprins žmogaus proto. Išganytojas turįs dar daug sakyti, bet jie negalį šioje valandoje pakelti to viso, ką girdi, kuomet gi ateis tiesos Dvasia, tuomet pabaigs juos mokyti, primins jiems visa, ką yra kalbėjęs.

Rūpinkimės tad pasimelsti prie šv. Dvasios, kai einame kitų mokyti, kai norime patys išmokti, einame pamokslų sakyti ar klausyti, ar kitą kokį svarbų reikalą atlikti, nes tuščias bus mūsų darbas, jei šv. Dvasia neateis į pagalbą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mūsų viduriai nėra taip maisto išalkę, kaip protas žinių, nes pametame valgį ir bėgame žiūrėti, jei kas nepaprasto yra atsitikę po mūsų langais. Pagaliau viduriai, prisipildę maistu, nustoja ko nors troškę, bent laikinai, protas gi yra amžinai alkanas ir juo daugiau žinių yra prisirinkęs juo daugiau jų trokšta ir niekad nėra sotus. Trokštame viską žinoti: ir tai, kas yra neišmatuojamuose dangaus plotuose, ir tai, kas yra žemės ir jūrų gelmėse, ir tai, kas buvo, kas yra ir kas bus žmonių gyvenime, o kad patenkintume tą mūsų smalsumą, griebiamės ir leistinų ir neleistinų priemonių, rausiamės kitų žmonių, svetimų ir pažįstamų gyvenime, norėtume išplėšti jiems jų paslaptis ir papenėti savo žinojimo geidimą; su didžiausiu godumu skaitome laikraščius, kad sužinojus, kas ir kur yra atsitikę, o šių laikų priemonės neapsakomai lengvina mums tų žinių rinkimą. Bet ir tomis priemonėmis dar nesame patenkinti, todėl griebiamės neleistinų priemonių, kreipiamės prie žynių, raganių ir įvairių burtininkų, kad mums pasakytų skaitydami iš mūsų rankos ar rašto, kas mus laukia tolimoje ar netolimoje ateityje, kad išpranašautų mums mūsų laimes ir nelaimes, kad atidengtų mums kitų

žmonių paslaptis, jų mintis ir širdį mums. Bet dar ir tuo nesame patenkinti ,todėl šaukiamės gerų ar piktų dvasių iš kito pasaulio, kad mums suteiktų žinių, kurių žmoniškomis priemonėmis pasiekti negalime. Bet yra, Viešpatie, viena sritis, pilna įdomiausių žinių, kurios gali pripildyti mūsų proto tuštumą ir patenkinti jo troškimus, pilna tokių žinių, kurios išsprendžia mūsų amžiną likimą, bet mūsų nelaimei toji sritis yra užmiršta, ji netraukia mūsų smalsumo, žinios iš tos srities mums atrodo nuobodžios, dėstymai vargina, ir, jei tik galime jų išsisukti, išsisukinėjame ir griebiamės tų, į kurias savaime linksta mūsų širdis. Toji sritis esi Tu, Viešpatie, ir visos tos tiesos, kurias Tu mums apreiškei, ruošdamas mums išganymą ir amžiną laimę. Galime laimėti visą pasaulį, galime surinkti visas jame esančias žinias, bet jei mes nesirinksime žinių apie Tave, Viešpatie, pasiliksime paskutiniai vargšai ir toki, kokių nėra šioje žemėje, pasiliksime amžini vargšai. Gelbėk tad, Viešpatie, mus nuo tokio vargo, atsiųsk šv. Dvasią, kuri išmokintų mus to, ko reikia mūsų išganymui, kuri atšaldytų mūsų širdis prie tų žinių, kurias taip godžiai renka pasaulis, o uždegtų tų žinių troškimą, kurias atnešė ant žemės Tavo Sūnus, o kurių pasaulis nesupranta, netrokšta ir nebrangina.

Pasižadame šiandien vengti žinių iš pasaulio, o daugiau dėmesio kreipti ir daugiau laiko pašvęsti žinių rinkimui apie Tave, Viešpatie.

APIE AUKŠČIAUSIOJO DIEVO DOVANĄ

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių sekmadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime šv. Dvasios atsiuntimą taip, kaip jis yra aprašytas Šventose Knygose: „Sekminių dienai atėjus, visi buvo draugtoje pačioje vietoje. Štai ūmai pasigirdo iš dangaus užimas, lyg kad kilstančio smarkaus vėjo, ir pripildė visus namus, kuriuose jie sėdėjo. Jiems pasirodė pasidalinę tarsi ugnies liežuviai ir ant kiekvieno iš jųjų nusileido po vieną. Visi jie pasidarė pilni šventosios Dvasios ir ėmė kalbėti visokiomis kalbomis, taip kaip šventoji Dvasia jiems davė prabilti.“ Apd. 2, 14.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad ir mes pasidarytume verti tos Dovanos, kuri pakeičia žmogaus širdį, kaip ugnis pakeičia kiekvieną daiktą, kurį tik paliečia ir kaip pakeitė apaštalų širdis.

MĄSTYMAS

1. ŠV. DVASIA YRA DIEVO DOVANA

Kad kokia nors dovana galėtų įvykti, reikia trijų daiktų, reikia asmens, kuris dovanoja, asmens, kuris ją priima ir pačios dovanos. Ta prasme viskas, ką tik mes turime, yra Dievo dovana, nes veltui esame gavę iš Dievo, juk mes nieko neturime, ką galėtume Dievui suteikti mainais už jo gėrybes, kad galėtume reikalauti iš jo atsilyginimo.

Tačiau tarp tų dovanų yra viena, kuri yra pirmutinė ir visų kitų dovanų priežastis bei pamatas, o toji dovana yra

šv. Dvasia. Kad supratus tą tiesą, reikia pažiūrėti, kas verčia žmones vienus kitiems daryti dovanas. Dovanų priežastis žmonių gyvenime yra meilė, dėl to vienas kitam siunčia dovanas, kad vienas kitam linki gera, ir jeigu tas linkėjimas yra gilus, jis verčia padaryti ką nors gera, verčia išreikšti jį darbais. Bet linkėjimas kam gera yra meilės padaras, kaip kad linkėjimas bloga — neapykantos, dėl to tad žmonės siunčia vieni kitiems dovanas, kad myli vieni kitus, o jei viens kito nekenčia, stengiasi daryti vieni kitiems bloga.

Panašiai yra ir pas Dievą: dėl to Dievas teikia mums tiek daug gėrybių, kad mus myli, jo tad meilė mums yra pirmutinė ir svarbiausia dovana ir visų kitų dovanų ir suteikiamų gėrybių priežastis ir pagrindas. Bet Dievo meilė yra atsiradusi iš savitarpės Tėvo ir Sūnaus meilės, ji taip yra didelė ir tobula, kad sudaro trečiąjį Švenč. Trejybės asmenį, todėl Dievas, dovanodamas mums savo meilę, dovanojo šv. Dvasią, kuri tuo būdu yra pirmutinė ir aukščiausia dovana, visų kitų dovanų kūrėja, priežastis ir pagrindas. Visas atpirkimas, Sūnaus atsiuntimas, kad pasaulis nepražūtų, plaukia iš to paties šaltinio, todėl šv. Jonas ir sako, jog *"Dievas taip numylėjo pasaulį, jog davė savo Sūnų, kad kiekvienas, kurs į jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą"*, Jono 3, 16.

Tad Dievo meilė pirmiau mums dovanota, negu Atpirkėjas, o jei šiandien švenčiame tos meilės dovanojimą, norime išreikšti tą tiesą, jogei šiandien tapo išpildyta tai, kas buvo dovanota prieš amžius, amžiams gi bėgant pažadėta, kaip kad Išganytojo užgimimas yra tik to pažado išpildymas, kuris įvyko dar rojuje, o jo dovanojimas ir paskyrimas buvo įvykęs prieš amžius.

2. ŠV. DVASIA YRA UGNIS

Šv. Dvasia nužengė ant apaštalų Sekminių dienoje ugnies liežuvių pavidale, o tai dėl to, kad mes geriau supras-

tume jos veikimą žmogaus viduje, nes yra didelis panašumas tarp ugnies ir šv. Dvasios veikimo.

Ugnis duoda šviesą, todėl saulei nusileidus žmonės užsidega žiburius; ugnis šildo, todėl šąlant žmonės kuria ugnį, kad nesušaltų; ugnis yra visuotinos galybės ir jėgos šaltinis žemėje, todėl ugnis yra naudojama ir mašinų sukimui, ir traukinių ir laivų varymui, ir geležies tirpinimui ir šaudymui, ir kalnų sprogdinimui, žodžiu, visa tam, kur reikia didelės ir nepaprastos jėgos.

Panašius darbus atlieka šv. Dvasia žmogaus viduje: ji apšviečia jo protą ir padeda suprasti tokias tiesas, kurių pirmiau jis nesuprato, kaip kad akis, pasilikdama tamsoje, negali be šviesos matyti daiktų, net arti jos stovinčių; ji šildo, kaip šildo saulė pavasarį, todėl jos įtakoje žmogaus siela veržiasi į gražius ir naujus darbus Dievo garbei ir žmonių išganymui; ji teikia jėgų dideliems darbams, todėl apaštalai, kentėtojai ir šiaip katalikų Bažnyčios šventieji tik šv. Dvasios padedami galėjo atlikti tuos milžiniškus darbus, kuriuos atliko, iškentėti tuos kentėjimus ir persekiojimus, kuriuos iškentėjo; ji suteikia tą karštą uolumą Dievo tarnyboje, kuris daro žmogų panašų į verdantį vandenį, o kurio reikalauja iš tikinčiųjų šv. Povilas sakydamas: *"Uolumu nebūkite tinginiai; būkite verdanti dvasia"*, Rom. 12, 11. Tokiu virimu užvirė visi apaštalai Sekminių dienoje ir virė visą savo gyvenimą, kol kvapo turėjo savo krūtinėse.

3. ŠV. DVASIA YRA VANDUO

Apaštalas šv. Jonas matė apreiškime Dievo ir Avinėlio sostą, o iš sosto išeinančią gyvojo vandens upę, blizgančią kaip krištolas. Toji upė yra ne kas kita, kaip šv. Dvasia, kuri eina iš Tėvo ir Sūnaus, o vandeniui ji lyginama, nes atlieka žmogaus viduje panašias pareigas, kurias atlieka vanduo jo kūne. Ji nuplauna dvasiškus sutepimus pagal Viešpaties pažadą pranašui Ezekieliui: *"Aš išliesiu ant jūsų tyro vandens, ir jūs būsite apiplauti nuo visų savo su-*

tepimų, ir aš apvalysiu nuo visų jūsų stabų", Ezek. 36, 25. Ji šaldo pagundų karštį, gesina geidulių ugnį, malšina žemiškų gėrybių troškimą, todėl jau pranašas Izaijas kvietė trokštančius prie tokio vandens, sakydamas: *"Visi, kurie trokštate, ateikite pas vandenis... ateikite pirkite be pinigų ir be jokio atlyginimo vyno ir pieno"*, Iz. 55, 1. Panašiai kalbėjo ir Išganytojas, kviesdamas trokštančius pas save: *"Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria. Kas tiki į mane kaip sako Raštas, iš to vidaus tekės gyvojo vandens upės"*, Jono 7, 37—38. Apaštalas šv. Jonas, aiškindamas šiuos Išganytojo žodžius, taiko juos šv. Dvasios atsiuntimui: *"Sakė gi jis tai apie Dvasią, kurią turėjo gauti tikintieji į jį, nes Dvasia dar nebuvo duota, kadangi Jėzus dar nebuvo pagarbintas"*, Jono 7, 39.

4. ŠV. DVASIA YRA GYVYBĖ

Kur tik šventose Knygose yra kalbama apie gyvybę, ne tik antgamtišką ir dangišką, bet ir žemišką, priskaitoma ji yra šv. Dvasiai, jos ypatingam veikimui.

Štai Dievas sukuria dangų ir žemę, bet žemė yra gryna ir tuščia, nesimato joje jokios gyvybės, nei žolės, nei vabalo, nei jokio kitokio gyvio. Tačiau netrukus atsiranda viskas ir žemė pasipuošia žolėmis ir medžiais, ir vandenys prisipildo žuvų ir oras paukščių, nes *"Dievo Dvasia sklendeno virš vandenų"*, Prad. 1, 2.

Toji Dvasia dalyvauja ir žmogaus kūrime, ji teikia kūnui gyvybę, kaip ją suteikė visai žemei grynai ir tuščiai.

Ji nužengia ant pranašų ir kalba jų lūpomis, kai reikia palaikyti žmonėse antgamtinę gyvybę, apsaugoti tikėjimą nuo iškrypimo, gaivinti būsimojo Išganytojo laukimą, todėl pranašai priskaitydavo ne sau tą galybę, kuri versdavo juos kalbėti, bet Dievo Dvasiai. *"Viešpaties Dvasia ant manęs,* kalba pranašas Izaijas, *nes Viešpats patepė mane; jis siuntė mane duoti žinias romiesiems, gydyti tuos, kurių širdis sutrinta"*, Iz. 61, 1.

Kada ateina įsikūnijimo valanda, šventoji Dvasia nužengia ant Dievo Sūnaus Motinos ir pradeda naują gyvybę, kurios iki šiol dar nebuvo žemėje, kuri buvo pas Tėvą, kaip gyvybės Žodis.

Išganytojas yra pasaulio gyvybė, jis nori atgaivinti pasaulį, jis išrenka apaštalus, suteikia jiems visus įgaliojimus ir liepia išnešioti po visą pasaulį atėjusią iš dangaus gyvybę, bet kad apaštalai galėtų tai atlikti, liepia jiems nesiskirstyti iš Jeruzalės, bet laukti šventosios Dvasios nužengimo, nes ne jie kalbėsią, o šventoji Dvasia, kuri bus juose.

Visa Bažnyčios gyvybė, visas šventumas, visi šventųjų darbai, visi nusidėjėlių atsivertimai, visas Dievo tarnyboje uolumas plaukia iš šv. Dvasios, todėl tie kraštai, ar tos draugijos, ar paskiri asmenys, kurie atsitraukia nuo Bažnyčios, greit apmiršta, nes neturi šv. Dvasios. Norėdami ir mes padaryti mūsų gyvenimą karštesnį, kreipkimės visa širdimi į šventąją Dvasią.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra Tavo dovana ugnis, kurią Tu suteikei žmogui žemėje: ji teikia šilumą, kuri augina visokią gyvybę, atimk ugnį viskas sustings, pavirs ledais, mirtis ateis viešpatauti; ji didina žmogaus galybę, todėl jei žmogus negali ko įveikti, kviečia ugnį į pagalbą, o ji suskaldo akmenis, kiečiausią geležį padaro minkštą, suka galingas mašinas, kurios padeda žmogui mažinti erdvę, trumpinti laiką ir sėkmingai kovoti su tomis galybėmis, kurios tykoja jį sunaikinti. Toji ugnis, Viešpatie, kuri daro tiek daug gero mūsų kūnui, yra tik menkas tos ugnies šešėlis, kurią Tu suteikei šiandien apaštalams, o kurios tikslas yra tarnauti ne kūnui, bet žmonijos dvasiai, ją šildyti, ją gaivinti ir vesti į laimingą amžinybę. Apaštalai, ją gavę, pasidarė tarsi ne tie žmonės: pirmiau jie bijojo žmonių, bijojo prabilti apie savo Mokytoją ir išpažinti jį viešai, o jų pirmininkas, tik tarnaitės paklaustas, ar nesąs iš jo mokytinių skaičiaus, užsigynė visų akivaizdoje. Dabar atsidaro

namų durys, kuriuose jie buvo pasislėpę, išeina viešumon, kartu su durimis atsidaro ir jų lūpos ir skelbia savo Mokytoją ir jo mokslą visam pasauliui. Nustebęs pasaulis iš karto klausosi to mokslo, bet pastebėjęs, kad jis yra priešingas jo darbams, sukruta gesinti tą gaisrą, kurį Tavo Dovana, Viešpatie, padarė apaštalų ir jų pasekėjų širdyse, bando užčiaupti tas lūpas, per kurias eina karštis ir sukuria naujus gaisrus. Tačiau, anot Giesmių Giesmės pasakymo, *"daug vandenų negali užgesinti meilės"* (G. G. 8, 7), negalėjo jos užgesinti nė pasaulio persekiojimai, nors bandė gesinti jau ne vandeniu, bet Tavo Sūnaus pasekėjų krauju, nors išliejo visą to kraujo jūrą, bet gaisro užgesinti nepajėgė. Suteik tad, Viešpatie, ir mums tos ugnies, padaryk mūsų širdyse meilės gaisrą, kurio joki vandenys neužgesintų, nes ir mes norime keliauti į laimingą amžinybę, o pasaulis pasiryžo mus tenai neįleisti, atsistojo skersai kelio ir nori sutrukdyti mūsų kelionę ar tai monais ir viliojimais, ar tai grasinimais, gąsdinimais ir net jėga, reikia tad daug karščio, daug galybės, kad nesustotume kelio viduryje, bet drąsiai žengtume pirmyn, o Tavo Sūnaus pavyzdžiu ir šv. Dvasios pagalba nugalėtume pasaulį ir pasiektume Tavo, Viešpatie, namus, kuriuose Tu lauki mūsų pareinant, kaip kad geriausias tėvas laukia savo vaikų.

Pasižadame šiandien dažnai persikelti mintimis į tą valandą, kai šv. Dvasia buvo suteikta apaštalams ir karštai melstis, kad ir mums toji Dovana būtų suteikta.

APIE ŠVENTOSIOS DVASIOS SAVYBES

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių pirmadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, dėstydamas Nikodemui apie šv. Dvasios veikimą, lygina ją vėjui: „Vėjas, sako, pučia, kur nori; girdi jo ūžimą, bet nežinai iš kur ateina ir kur eina; taip yra su kiekvienu, kurs gimė iš Dvasios.“ Jono 3, 8.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nors kiek pasidarytume dvasiškais žmonėmis, tai yra tokiais, kurie turi šv. Dvasios savybių ir yra į ją panašūs.

MĄSTYMAS

1. ŠV. DVASIA YRA LAISVĖS ŠALTINIS

Įžvelgę giliau į šventųjų gyvenimus, pastebėsime juose didelę nepriklausomybę: kūnas su savo geiduliais yra visiškai suvaržytas, todėl neturi jiems jokios valdžios; pasaulis su savo monais, viliojimais, garbe ir turtais jų neprieina, nes jie yra nusigręžę nuo pasaulio ir pamynę po kojų visas jo tuštybes; šio pasaulio valdovai su jų kunigaikščiu šėtonu priešaky negali jų nustebinti savo galybe, negali jų išgąsdinti savo grąsinimais ir bausmėmis, negali patraukti į savo pusę ir priversti sau tarnauti, kaip kad daro su šio pasaulio sūnumis. Kadangi nepriklausomybė yra tikrosios laisvės sąlyga, todėl šventieji, būdami nepriklausomi, yra tikrai ir laisvi.

Priešingai, įžvelgę į šio pasaulio sūnų gyvenimą, pastebėsime didžiausią vergiją. Tiesa, jiems atrodo, kad jie yra laisvi, nes gali tenkinti visus savo kūno geidulius ir

svajones, tačiau nėra tai tikra laisvė, nes tikra laisvė yra ne kūno, o tik dvasios ypatybė, todėl būdami laisvi kūnu, o vergais dvasia, panašūs yra į laukinius gyvulius, kurie taip pat yra laisvi, bet jų laisvė nėra žmogiška laisvė, jie neturi dvasios, tokią laisvę turi ir mašinos ratas, kai atsiliuosuoja nuo ašies, kuri jį laikė ir vertė suktis į vieną ar į kitą pusę.

Klausimas, iš kur šventieji gavo savo laisvę, kaip jie ją pasiekė? Prie tokios laisvės, kokią turėjo šventieji, nė vienas žmogus negali prieiti savo jėgomis, nes mūsų prigimtis yra pagadinta gimtosios nuodėmės, o kas daro nuodėmę, nuodėmės yra vergas pagal mūsų Išganytojo žodžius, todėl savo prigimtimi visi esame linkę į vergiją ir neturime tikros laisvės. Kad gautume tikrą laisvę, reikia visiškai išvaduoti savo prigimtį ne tik iš nuodėmės, bet ir iš tų žaizdų, kurias nuodėmė yra padariusi, o to negali padaryti joki išradimai, jokia kultūra, jokia pažanga, tai gali padaryti tik šventoji Dvasia, stiprindama ir augindama žmoguje dangišką gyvybę. Štai kodėl niekas negali nuduoti šventumo, niekas negali apsimesti šventu, kaip kad vilkas negali nuduoti avies. Jis gali apsitaisyti avies kailiu, bet negali pakeisti savo prigimties, todėl savo darbais ir pasirodys, jog yra vilkas, ne avis.

Šv. Dvasia tad, vaduodama žmogų iš nuodėmės, gydydama jo prigimtį, daro jį laisvą, daro panašų į save, todėl šv. Povilas ir sako, jog *"kame Viešpaties Dvasia, ten yra laisvė"*, 2 Kor. 3, 17. Ir nenuostabu, nes šv. Dvasia yra asmuo, o svarbiausia asmens savybė yra laisvumas ir nepriklausomybė, todėl visi, kurie, anot šventojo Povilo, yra Dievo Dvasios vedami, tie Dievo vaikai, o Dievo vaikai turi Dievo vaikų laisvę.

2. ŠV. DVASIA YRA IŠKALBOS MOKYTOJAS

Išganytojas, siųsdamas apaštalus į visą pasaulį skelbti evangeliją, įspėja juos, jog siunčiąs juos kaip avis į vilkų tarpą, jog jie bus nuvesti pas valdovus ir karalius, jiems ir

pagonims paliudyti, tačiau iš anksto nėra reikalo rūpintis, kaip ir ką turės kalbėti, nes tą valandą bus jiems duota, ką turį kalbėti: *"nes,* sako, *ne jūs esate, kurie kalbate, tik jūsų Tėvo Dvasia, kuri jumyse kalba"*, Mato 10, 20.

Tos iškalbos galybė pasirodė jau Sekminių dieną, kai apaštalams prakalbėjus į susirinkusią minią įtikėjo iš jos į Kristų apie trys tūkstančiai žmonių. Kitą kartą, kai minia subėgo pažiūrėti stebuklingai pagydyto žmogaus, prakalbėjus šv. Petrui į susirinkusius, vėl keli tūkstančiai priėmė tikėjimą.

Šv. Steponas ginčuose, kuriuos kėlė prieš jį mokyčiausi sinagogų atstovai, parodė tokią išmintį ir iškalbą, jog *"jie negalėjo atsispirti išminčiai ir Dvasiai, kuri kalbėjo"* (Apd. 6, 10), todėl nutvėrę nuvedė jį į teismą, pastatė neteisingus liudininkus, kad galėtų primesti jam kaltę, kurios jis nepadarė, ir išgauti iš teismo mirties sprendimą. Ir teisme šventojo iškalba taip buvo galinga, kad niekas negalėjo jai atsispirti, todėl kaltintojai, nelaukdami net teismo ištarmės, nutvėrę išvilko už miesto ir užmušė akmenimis.

Panaši iškalba plaukė ir iš visų apaštalų lūpų, todėl jie nugalėjo visą pasaulį ne ginklais, ne kardais ir durtuvais, o tik tuo žodžiu, kurį jie buvo gavę Sekminių dieną, o kuriam niekas negalėjo atsispirti, nes ne jie kalbėjo, o tik šv. Dvasia, kuri buvo juose.

Sekdami šventųjų gyvenimus amžių būvyje, pastebėsime juose tą pačią iškalbą: vieni žodžiu, kiti pavyzdžiu taip sėkmingai skelbė Dievo karalystę, kad tirpo žmonių kiečiausios širdys, kaip tirpsta žiemos ledai saulės spindulių užgauti, ir keitėsi dorinė tų kraštų išvaizda, kuriuose gyveno ir dirbo šventieji.

Kaip moko šv. Dvasia? Moko dvejopu būdu: a) kalbėdama žmogaus sielos viduje ir suteikdama įkvėpimų ir b) kalbėdama šv. Rašto knygomis, bei apaštalų ir pamokslininkų lūpomis.

Kad išgirdus ir supratus pirmąjį kalbėjimo būdą, reikia

turėti tam dorinį pasiruošimą, reikia atitraukti savo širdį ir mintis nuo žemiškų gėrybių ir pakreipti prie dangiškų, todėl pasaulis negali priimti šv. Dvasios, negali išgirsti jos kalbos, nes paskendęs yra žemiškose gėrybėse, jas renka, jų ieško, jas gaudo ir brangina. Apie reikalą pasiruošti tai kalbai randame žinių jau Sename Įstatyme. *"Aš klausysiuos,* sako psalmė, *ką Viešpats Dievas manyje kalba"*, Ps. 84, 9. Tai reiškia, jog reikia nutilti savo viduje, numalšinti visus triukšmus, kuriuos sukelia mūsų sieloje kūno geiduliai ir visi kiti nelemti troškimai, todėl kitoje vietoje patsai Dievas ragina tylai, sakydamas: *"Liaukitės ir matykite, jog aš Dievas"*, Ps. 45, 11.

Šventieji ypatingu būdu mylėjo tylą, susitelkimą, šalinosi pasaulio tuštybių, todėl jie ir buvo šv. Dvasios išmokyti.

Antros rūšies kalbą, būtent per šv. Rašto knygas ir pamokslininkų lūpas girdi visi, ne tik tikintieji, bet ir netikintieji bei pagonys, kas tad pasiduoda šios kalbos įtakai, kas priima ją į širdį, tas pamažu pasiruošia ir išgirsta vidaus kalbą.

3. ŠV. DVASIA SLAPTINGUMO MĖGĖJA

Šventieji, šventosios Dvasios vedami, mėgo nuošalumą, nemėgo viešumos, garbės, ypatingai nemėgo pagyrimų už nuveiktus darbus; jie aukojo visus savo darbus Dievo garbei, bet slėpė savo asmenį, kad žmonės, matydami jų gerus darbus, garbintų ne juos, o tik Tėvą, kuris yra danguje, kaip kad Išganytojas mokė.

Pasaulis eina priešinga kryptimi: jis kelia viešumon kiekvieną savo darbą, kurį skaito geru, reikalauja garbės, išaukštinimo ir pagyrimų už kiekvieną savo žingsnį, giriasi ir didžiuojasi savo išradimais, savo kultūra ir pažanga, o tąja dvasia užkrečia nekartą nevieną ir tikinčiųjų, kurie pradeda reikalauti garbės ir pagyrimų už savo dievotumą, prarasdami tuo būdu nuopelnus pas Dievą.

Tokią dvasią smerkė jau Išganytojas, įspėdamas pariziejus ir Rašto žinovus, kad jie, lysdami žmonėms į akis su savo pasninkais, išmaldomis ir poteriais, ir reikalaudami garbės už tai, praranda pas Dievą visą naudą, kuri plaukia iš tų darbų.

Kadangi šventieji yra šv. Dvasios vedami ir nešioja jos žymes, todėl šv. Dvasia, jų Mokytoja, turi tą slaptingumo ypatybę aukščiausiame laipsnyje, niekas nežino, iš kur ji ateina ir kur eina, ji eina iš Tėvo ir Sūnaus, prie jų tad ir veda savo išrinktuosius, tačiau kokias keliais ir į kokias aukštybes, pasilieka giliausia paslaptis. Ji veda visus žmones į dangiškąją laimę, kuri yra tame, kad visi pažintų Dievą, ir kurį jis siuntė Jėzų Kristų (Jono 17, 2), bet ji pati pasilieka paslaptyje, tarsi dėl savęs nieko nereikalautų, todėl jos veikimas yra giliausia paslaptis tikintiesiems, o pasauliui visai nesuprantamas.

Norėdami susekti, kiek yra panašumo mumyse į šv. Dvasią, žiūrėkime, ar yra mumyse to slaptingumo pamėgimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visi mes esame pakrikštyti, visi esame atsigimę iš vandens ir šv. Dvasios, visi esame apturėję naują, dangišką gyvybę, kuri yra ne kas kita, kaip šventosios Dvasios apsigyvenimas mumyse, todėl visi turime būti į ją panašūs ir savo gyvenimu ir savo darbais, nes kaip ugnis sudėta į kokį indą kaitina jį ir daro panašų į ugnį, suteikia jam savo ypatybių, taip ir Tavo Dvasia, gyvendama žmoguje, kaitina jį, traukia jį prie tokių darbų, kurie viršija jo įgimtas jėgas, žodžiu, suteikia jam savo panašumą, todėl, norėdami susekti šv. Dvasios savybes, turėtume lyginti pakrikštytą žmogų su nekrikštytu, vieno gyvenimą, kalbas ir žygius su kito gyvenimu, kalbomis ir žygiais ir iš to skirtumo spręsti apie priežastį, kuri sudarė tą skirtumą, apie šv. Dvasią. Tačiau, Viešpatie, daugelis mūsų, duodami pirmenybę kūnui prieš dvasią, žemiškiems prigimties reikalams prieš dangiškus, taip yra išauginę ir ištobuli-

nę tą žemišką gyvybę, jog per ją visai nesimato dangiškos, tos būtent, kurią esame gavę per šv. krikštą, todėl nors daugelis mūsų esame pakrikštyti ir vadiname save krikščionimis bei katalikais, tačiau neparodo to skirtumo, kuris turėtų būti tarp gyvenimo tų, kurie yra pakrikštyti ir gyvenimo tų, kurie yra nekrikštyti. Tokia būklė, Viešpatie, yra be galo klaidinanti ne tik netikėlius ir nekrikštytus, bet ir pačius tikinčiuosius, nes užtrina visų akyse Tavo Dvasios veikimą žmonių širdyse ir jos išganymui reikalingumą, todėl daugeliui atrodo, jog būti kataliku visai nereiškia atsigimti antru kartu, kaip Tavo Sūnus mokė; nereiškia numirti senam žmogui ir iš numirusių prisikelti naujam, kaip tautų apaštalas skelbė, bet būti kataliku jų akyse reiškia priklausyti tam tikrai organizacijai, nešioti jos vardą, bet vidaus nekeisti, pasilikti senu žmogumi ir gyventi jo gyvenimu. Laimė, kad mes turime Tavo Sūnaus įsteigtą neklaidingą Bažnyčią, kuri moka pažinti šv. Dvasios veikimą, moka pati juo gyventi ir moka išskirti žmones, kurie gyvena josios gyvenimu ir parodyti visam pasauliui, ką gali padaryti šv. Dvasia iš žmogaus, kuris gyvena jos gyvenimu, klauso jos įkvėpimų. Tie žmonės yra katalikų Bažnyčios šventieji, todėl norint pažinti šv. Dvasios savybes, reikia įžvelgti į jų gyvenimą ir palyginti jį su gyvenimu tų, kurie yra nekrikštyti, arba nors ir pakrikštyti, bet duoda pirmenybę kūnui prieš dvasią. Išjudink mus, Viešpatie, iš dvasiško apsnūdimo, padaryk mus dvasiškais žmonėmis, tokiais būtent, kurie girdi Tavo Dvasios kalbą ir jos klauso.

Pasižadame, Viešpatie, užsikišti ausis kūno ir prigimties kuždėjimams, o jas atverti šv. Dvasios įkvėpimams ir pagyventi nors vieną dieną dvasišku žmogumi.

ŠV. DVASIOS PASIRODYMAS BALANDŽIO PAVIDALE

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių antradienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją besikrikštijantį Jordano upėje. Po krikšto jis išeina iš vandens, ir štai atsiveria jam dangus ir Dievo Dvasia nužengia kaip karvelis ir nusileidžia ant jo (Mato 3, 16).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad balandžio ypatybėse mokėtume matyti šv. Dvasios ypatybes, kaip jas esame matę ugnies ir vandens ypatybėse.

MĄSTYMAS

Dideli ir neapsakomi daiktai negali būti išreikšti vienu žodžiu, vienu paveikslu ar palyginimu, bet reikia ir daug žodžių, ir daugelio palyginimų, kad nors kiek prisiartintume prie tikrenybės, kad per daug neatsitolintume nuo jos, kad nesusidarytume apie ją klaidingo supratimo.

Prie tokių didelių ir neapsakomų daiktų priklauso ir šv. Dvasia, todėl įkvėptosios knygos, norėdamos duoti mums apie ją kiek galima tikresnį supratimą, vartoja daugelį palyginimų, kurių vieni išreiškia vienas šv. Dvasios ypatybes, kiti kitas.

Iš daugelio palyginimų dažniausiai susiduriame su trimis, būtent: su ugnimi, vandeniu ir balandžiu; jų ypatybės labai primena mums tas dvasiškas ypatybes, kurias šv. Dvasia sukuria tikinčiųjų sieloje savo veikimu.

Praeituose mąstymuose matėme, kaip veikia mumyse šv. Dvasia kaip vanduo ir ugnis, dabar pravartu susipažinti

su balandžio ypatybėmis, ir iš jų pasimokyti žmogaus dorinės išvaizdos, kurią jame sukuria šv. Dvasia šv. krikšto metu.

1. PAPRASTUMAS

Išganytojas, siųsdamas apaštalus į pasaulį kaip avis tarp vilkų, liepia jiems apsiginkluoti žalčio gudrumu ir balandžio paprastumu. *"Būkite,* sako, *gudrūs, kaip žalčiai ir neklastingi kaip karveliai"*, Mato 10, 16. Kas yra tas paprastumas, kurio pageidauja Kristus?

Balandis yra paprastas, bet ne bloga prasme, kai tariame tą žodį, norėdami ką pažeminti, kaip sakome: paprastas valgis, paprastas drabužis, bet gera prasme, kai norime išreikšti atvirą, neapgaulingą ir be suktybių, neklastingą ir neklaidingą žmogaus ypatybę. Tokiomis ypatybėmis pasižymi balandis: jis niekam nedaro skriaudos, net mažiausiam vabalėliui neatima gyvybės, nes maitinasi grūdais; jis nesislepia nuo žmonių akių, nelenda į uolas, neskraido naktimis, nedaro jokios apgaulės ar suktybės, kaip kad daro kiti paukščiai bei žvėrys.

Tokiomis ypatybėmis buvo pasižymėjęs ypatingu būdu patsai mūsų Išganytojas, nes buvo pilnas šv. Dvasios, todėl evangelija, primindama pranašo Izaijo žodžius, taip apie jį kalba: *"Štai mano tarnas, kurį išsirinkau, mano mylimasis, kurį mano siela sau labai pamėgo. Aš dėsiu ant jo savo dvasią, ir jis skelbs pagonims teisėtumą. Jis nesiginčys, nešauks, ir niekas negirdės gatvėse jo balso. Jis nenulauš sutrintos nendrės ir neužgesys smilkstančio lino, kolei nenuves teisybės iki nugalėjimui; ir jo vardu turės vilties pagonys"*, Mato 12, 18—21.

2. VIENYBĖS MEILĖ

Balandis nemėgsta būti vienas, todėl visuomet gyvena pulke, gyvena taikiai ir nesipeša su kitais.

Tokios vienybės Išganytojas trokšta tikintiesiems, todėl prašė jos dangiškojo Tėvo, sakydamas: *"Šventasis Tėve, išlaikyk savo varde tuos, kuriuos man davei, kad jie būtų viena, kaip ir mes"*, Jono 17, 11.

Žmonės tik tada išlaikys vienybę, kai pakreips į Dievą visas savo mintis ir troškimus, nes Dievas, būdamas be galo didelis, pilnai patenkina visus visų troškimus, nėra tad baimės, kad kam nors pritrūktų Dievo, kad vienas kitam Dievą paveržtų, užpuolęs atimtų, kaip kad atsitinka su žemiškomis gėrybėmis, todėl žemiškų gėrybių meilė būtinai turi sužadinti žmonėse didžiausius nesutikimus, susiskaldymus, peštynes iki kraujo praliejimo; Dievo meilė priešingai, veda į taiką ir vienybę, nes atkrinta visos nesutikimo priežastys, nelieka ko ginčytis.

Tokios vienybės iškalbingą pavyzdį turime Katalikų Bažnyčios vienuolijose: į jas ateina įvairaus būdo žmonės, įvairių pažiūrų, įvairaus amžiaus, mokslo ir patyrimo, o visdėlto visi gyvena taikoje ir vienybėje toje pačioje pastogėje, nešioja tą patį drabužį, valgo tą patį maistą, dirba tuos pačius darbus, reiškia, išlaiko vienybę net tuose dalykuose, kurie kelia didžiausių ginčų ir nesutikimų šio pasaulio sūnuose. Kas juos jungia ir kas padeda laikytis toje vienybėje? Niekas daugiau, o tik Dievo meilė, kurios ateina ieškoti į vienuoliją ir pagal kurią pasiryžta gyventi.

Priešingai šeimose kyla didžiausi ginčai ir susiskaldymai, kuomet tų šeimų nariai ima dalytis jiems priklausančiomis žemiškomis gėrybėmis, nors jie ir yra tų pačių tėvų vaikai, turį tą patį kraują, tą patį vardą, mokslą ir išsiauklėjimą.

Kadangi Dievo meilę uždega mumyse šv. Dvasia, todėl ji ir yra vienybės šaltinis, ir tai ne bet kokios, o tik tokios, kokia yra tarp Tėvo ir Sūnaus, teisingai tad jai tinka balandžio paveikslas, nes balandis yra vienybės mėgėjas, nemėgstąs ginčų ir susiskaldymų.

3. DEJAVIMAS

Balandis negieda, tik dejuoja, tarsi būtų kokio sunkumo prislėgtas ar ligos suspaustas, todėl panašus į šv. Dvasią, nes ir ji dejuoja ir tais dejavimais remia mūsų reikalus pas dangiškąjį Tėvą. *"Taip pat ir Dvasia,* rašo šv. Povilas Romėnams, *padeda mūsų silpnybei; nes mes nežinome, ko turime melsti, kaip pridera; bet pati Dvasia prašo už mus neišpasakomais dūsavimais"*, Rom. 8, 26.

Kada vienas žmogus ateina pas kitą prašyti kokios nors didelės malonės, pagelbos ar pasigailėjimo, nekalba jam išdidžiai, bet nusižeminęs, dūsaudamas ir dejuodamas, norėdamas sugraudinti ir palenkti jo širdį į save. Kaip tad didelių gėrybių, didelio pasigailėjimo nori mums išprašyti šv. Dvasia, jei ir ji ateina pas dangiškąjį Tėvą su dūsavimais ir dejavimais. Mylėkime tad šv. Dvasią ir glauskimės po jos balandiškais sparnais.

4. VEISLUMAS

Balandis yra vienas veisliausių paukščių, todėl ir šiuo atžvilgiu jis atstovauja šv. Dvasią mūsų akyse.

Šv. Dvasia, uždegdama mumyse Dievo meilę, uždega ir artimo meilę, nes artimo meilė yra ne kas kita, kaip tik Dievo meilės spindulys, todėl kas tikrai myli Dievą, būtinai myli ir artimą. Mylėdamas artimą, jis negalės šaltai žiūrėti į jo nelaimes, ypatingai į didžiausią nelaimę — prarasti savo išganymą, todėl rūpinsis jį gelbėti, rūpinsis sugrąžinti jį į tikrą kelią, suteikti jam Dievo pažinimą ir Dievo meilę. Štai kodėl apaštalai, pirmieji krikščionys taip rūpinosi patraukti pagonis į tikėjimą, o ir šiandien misionoriai ir šiaip visi geri katalikai neša tikėjimo šviesą paklydusiems ir trokšta jų atsivertimo. Visą tą apaštalavimo karštį sukuria juose šv. Dvasia, todėl ji ir yra dvasiško vaisingumo priežastis.

5. TAIKOS NEŠĖJAS

Balandis, grįždamas į Nojaus arką su žaliuojančia alyvos šakele, arkos gyventojams parodė, jog vandenys nuseko, jog jau pasirodė žemė, jog tikrai Dievas pasigailėjo ir išgelbėjo nuo visuotinos pražūties.

Panašią naujieną, tik dar linksmesnę, neša mums šv. Dvasia šv. krikšto metu, nes tampame išgelbėti ne nuo laikinos mirties, o nuo amžinosios, tampame apdovanoti ne žemiškomis, bet dangiškomis gėrybėmis, teisingai tad šv. Dvasia pasirodė balandžio pavidale mūsų Išganytojo krikšto metu.

Kadangi pakankamai esame pamokinti apie šv. krikšto naudas, todėl nėra reikalo, kad šv. Dvasia balandžio pavidale pasirodytų ir šiandien kiekvienam, kuris krikštijasi. Pakako, kad ji pasirodė vieną kartą kaip taikos, ramybės ir Dievo pasigailėjimo nešėja.

Melskime tad Viešpaties, idant balandžio ypatybės, kurios reiškia šv. Dvasią, ir mums būtų suteiktos.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, ne kiekviena ugnis yra gera, nes ne kiekviena duoda šviesą ir gyvybę, yra ugnių, kur neša tamsybes ir mirtį. Šiai ugnies rūšiai priskiriama ir pragaro ugnis, kurioje, jei kas patenka, paskęsta tamsybių ir amžinosios mirties karalystėje. Taip pat ne kiekvienas vanduo gesina troškimą ir gaivina: tvano vanduo, užliejęs žemę, sunaikino visokią gyvybę. Kadangi Tu, Viešpatie, apreiškei mums Tavo Dvasią vandens ir ugnies pavidaluose, kad nelaikytume kiekvienos ugnies gero ugnimi, kiekvieno vandens gaivinančiu vandeniu, Tu matei reikalo duoti mums Tavo Dvasios trečią pavidalą, būtent karvelį, kad, svarstydami karvelio ypatybes, gautume pilnesnį ir visapusišką Tavo Dvasios supratimą. Yra, Viešpatie, žmonių, kurie anot šventojo Augustino turi balandžio ypatybių, bet yra atašę ir drungni, todėl negali atlikti tų darbų, kurių Tu reikalauji siųsdamas jiems savo Dvasią. Jiems Tu parodei šv.

Dvasią ugnies pavidale, kad iš ugnies pasimokytų karščio ir veiklumo. Tiems, kurie turi karščio, bet tą karštį yra pakreipę į piktus darbus, Tu pastatei prieš akis balandį, idant, būdami karšti kaip ugnis, būtų neklastingi ir paprasti kaip balandis. Siųsdamas tad, Viešpatie, šv. Dvasią balandžio pavidale Tavo Sūnaus krikšto metu, ne jį norėjai pamokyti, ne jam norėjai šv. Dvasios suteikti, nes jis buvo jos pilnas nuo pat savo žemiško prasidėjimo, bet norėjai mus pamokyti, į ką turime būti panašūs, išėję iš šv. krikšto vandenų, kokiomis ypatybėmis turime puošti savo dvasią, kad nenubaidytume nuo savęs šv. Dvasios, kad neprarastume tos dovanos, kurią esame gavę, *"nes,* anot Išminties knygos, *šventoji drausmės Dvasia bėga nuo klastos ir atsitolina nuo neprotingų minčių, ir išvaroma, užeinant neteisybei"*, Išm. 1, 5. Nuo tos nelaimės apsaugoja mus tos ypatybės, kurios daro mus panašius į balandį ir kurios ne tik neatstumia nuo mūsų šv. Dvasios, bet dar labiau ją patraukia į mus, kaip balandžiai vienas kito nesibaido, bet vienas kito ieško. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, idant neprarastume taip brangių ypatybių, kurias mums turėjo suteikti šv. Dvasia mūsų krikšto metu, padėk mums jas auginti, didinti ir gilinti, kad pasidarytume verti tos ugnies, kuria užsiliepsnojo apaštalų širdys Sekminių dienoje, kad tuo būdu suvienytume savyje ir ugnies karštumą ir balandžio neklastingumą.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, vengti visokio klastingumo, melo, nors ir mažiausio, veidmainystės, kad neatstumtume šv. Dvasios nuo savęs, bet pasidarytume verti gauti jos dovanas.

APIE ŠV. DVASIOS DOVANAS

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių trečiadienis

1. ĮŽANGA. Pranašas Izaijas, skelbdamas būsimą Išganytoją, jo ypatybes ir jo darbus, išvardija septynias šv. Dvasios dovanas, kurios būsiančios jam suteiktos visoje pilnumoje. „Viešpaties Dvasia, sako pranašas, nusileis ant jo, išminties ir supratimo dvasia, patarties ir stiprybės dvasia, mokslo ir maldingumo dvasia, ir jis pasidarys pilnas Viešpaties baimės dvasios.“ Iz. 11, 2-3.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant prašalintų iš mūsų dvasios visas kliūtis, kurios trukdo šv. Dvasiai įeiti į mūsų vidų ir suteikti savo dovanas.

MĄSTYMAS

Šv. Dvasia kursto žmogų dirbti žemėje tokius darbus, kurie jį vestų prie Dievo, nes prie Dievo einama ne kojomis, o gerais darbais, kurie daro žmogų panašų į Dievą. Čia šv. Dvasia panaši į mokytoją, kuris, duodamas mokiniui tam tikrus darbus, tobulina jo protą ir daro jį panašų į mokytojo protą.

Kadangi visas žmogaus veikimas plaukia iš jo proto, valios ir jausmų, nes rankos, kojos ir visi kiti sąnariai ir pojūčiai pildo vien tai, ką valia, proto ir jausmų sukurstyta, nori veikti, todėl ir šv. Dvasia kreipiasi savo dovanomis į žmogaus protą, valią ir jausmus. Protą valdo keturios dovanos: supratimas, išmintis, mokslas ir patarimas; valią gi ir jausmus trys, būtent: stiprybė, maldingumas ir Dievo baimė.

1. SUPRATIMAS

Supratimo dovana padeda žmogui suprasti Dievo žodį, jį branginti, laikyti už tiesą ir už gyvenimo taisyklę, žodžiu, padeda surasti tikėjimą ir jame išsilaikyti.

Kada žmogus įpuola į mirtiną nuodėmę, praranda visas šv. Dvasios dovanas, nes tuomet šv. Dvasia jį apleidžia, praranda tad ir supratimo dovaną. Nors tikėjimo dar nepraranda, nes šviesa, kurią turėjo, dar jame pasilieka kurį laiką, kaip saulės šviesa pasilieka žemėje kurį laiką jai nusileidus, bet pamažu toji šviesa ima mažėti, o šviesai mažėjant, mažėja ir tikėjimas, kyla abejonės prieš tikėjimą, pagaliau, šviesai visiškai išnykus, išnyksta ir tikėjimas. Ne mokslas tad atima žmogui tikėjimą, o nedoras, nuodėmingas gyvenimas, kuris prašalina iš žmogaus proto supratimo dovaną, o be tos dovanos protas nesugeba jau Dievo tiesų suprasti, kaip akis nesubega be šviesos matyti. Saugokimės tad nuodėmės, veskime nekaltą gyvenimą, o išsilaikysime tikėjime, padarysime jį kas kart didesnį ir gilesnį.

2. IŠMINTIS

Išmintingasis žmogus žino, ko kas yra vertas, jis neima pelų už grūdus ir purvo už auksą. Tačiau ir išmintingi žmonės nevisuomet moka branginti tai, kas yra iš tikrųjų brangintina: dažnai branginama tuos daiktus, kurie kūnui patinka, kurie kūną puošia, todėl šio pasaulio sūnūs, kurie gyvena kūnu, brangina turtus, auksą, sidabrą, gražius namus ir gyvulius, bet jie nemoka branginti dvasiškų gėrybių, kurios nepūva ir nerūdyja, kurių vagis nepavagia ir kandis nesuėda, nes neturi šv. Dvasios ir negali jos priimti.

Išminties tad dovana padeda mums atskirti tikras vertybes nuo netikrų, amžinąsias nuo laikinųjų, dangiškąsias nuo žemiškųjų, ko nepajėgia padaryti tie, kurie neturi tos dovanos.

3. MOKSLAS

Mokslas yra priežasčių pažinimas, kurios sukuria kokį dalyką, ar įvykį. Kol nebuvo žinoma žaibo priežastis, iš kur jis imas, tol nebuvo ir mokslo apie žaibą; kada tos priežastys buvo susektos, atsirado ir mokslas.

Dievas neturi priežasties, todėl mes negalime jos ir ieškoti, nes tai būtų tuščias darbas, tačiau Dievo pažinimas mumyse turi priežastį, būtent Dievo sutverti daiktai, iš jų mes galime pažinti Dievą. Kaip iš balso atskiriame savą žmogų nuo svetimo, iš dūmų pažįstame ugnį, iš darbų pažįstame protingą ar neprotingą žmogų, taip iš Dievo darbų mes turime pažinti jo buvimą, jo tobulybes: išmintį, galybę, gerumą, gailestingumą ir t.t.

Tačiau kaip ne kiekvienas paskaito knygą, o tik tas, kuris yra mokinęsis, taip ne kiekvienas moka pažinti Dievą iš jo darbų, o tik tas, kuris yra buvęs šv. Dvasios mokykloje, kuris yra gavęs jos mokslo dovaną.

4. PATARTIS

Žmogus tuomet ieško patarimo, kai yra nusistatęs siekti kokio tikslo, dirbti kokį darbą, bet nežino kokių priemonių reikia griebtis; nori pvz. eiti namon, bet nežino kelio, todėl klausia patarimo, kuriuo keliu eidamas jis nueis ten, kur jam reikia.

Toki keleiviai visi mes esame, nes keliaujame į amžinąją tėviškę, į dangų, todėl mums reikia patarimo, kad sužinotume, kuriais keliais eidami geriausiai pataikinsime tenai nukeliauti. Kas gi dabar gali geriausiai žinoti tą kelią, jei ne šv. Dvasia, kuri suteikta žmonėms, kad padėtų jiems surasti amžiną laimę. Kiekvienam tad žmogui šv. Dvasia suteikia įkvėpimą, ką jis turi daryti, kokį luomą turi pasirinkti, kad galėtų save išganyti.

5. STIPRYBĖ

Nors nekartą mes ir žinome, ką reikia daryti, kad būtume geresni ir Dievui malonesni, tačiau trūksta mums jėgų šv. Dvasios įkvėpimus pravesti į gyvenimą. Pradedame bijoti, kad kas mūsų nepašieptų, kad kas ką blogo apie mus nepamanytų ar nepasakytų, todėl dažnai būna, jog turėdami ir Dievą širdyje bijomės pasirodyti pasauliui su savo gerais darbais, slepiamės su jais, tarsi vagis su vogtais daiktais.

Nemažai reikia stiprybės drąsiai pasitikti gyvenimo sunkumus, vargus ir skausmus, nenusiminti, nesakyti: "jau mane turbūt apleido ir Dievas, ir žmonės", bet pasitikėti Dievu ir neleisti gyvenimo viesulams išmušti iš Dievo kelio. Reikalingo tvirtumo suteikia čia žmogui šv. Dvasios stiprybės dovana.

6. MALDINGUMAS

Maldingumo dovana padeda žmogui palaikyti artimiausius ryšius su Dievu, padeda pradėti viską nuo Dievo, su Dievu baigti, visus darbus Dievo garbei aukoti, Dievui viską tobulai daryti.

Ši šv. Dvasios dovana sukūrė katalikų Bažnyčioje gražiausias ir turtingiausias maldas, brolijas ir šventes, gražiausius giedojimus, reikšmingiausias apeigas, pastatydino gražiausias ir turtingiausias bažnyčias, papuošdino jas neapsakomais meno turtais, paveikslais, stovylomis, muzikos kūriniais, žodžiu, padėjo žmogui mylėti Dievą visa širdimi, visa mintimi, visomis jėgomis, padėjo atiduoti ir pašvęsti Dievo garbei viską, ką turėjo gražiausio ir brangiausio.

Suprasime dabar, kodėl žmonės ir tautos, netekusios šv. Dvasios dovanų, nepajėgia jau palaikyti su Dievu artimų ir širdingų ryšių, apleidžia savo bažnyčias, atšala maldose ir nesugeba jau parodyti jautrios Dievo meilės.

7. DIEVO BAIMĖ

Ši šv. Dvasios dovana skatina žmones dažnai išpažinčiai, dažnai šv. Komunijai, padaro jautrią sąžinę, kuria žmogus apsisaugo ne tik nuo nuodėmės, bet ir nuo kiekvienos netobulybės.

Matome tad, jog šv. Dvasios dovanos yra tarsi kraujas, kuris vaikščiodamas po visą kūną gaivina jį, daro sveiką duoda jam galimybės judėti ir dirbti. Kraujui sustojus tekėti, žmogus miršta, pūna ir virsta dulkėmis. Taip yra ir su mūsų dvasios gyvenimu. Šv. Dvasios dovanoms nustojus veikti, visas gyvenimas apmiršta. Jos nustoja veikti, kai žmogus, eidamas pasaulio sūnų pavyzdžiu, pakreipia visas savo mintis ir troškimus į žemiškas ir kūniškas gėrybes. Kad apsisaugotume nuo dvasiško apmirimo, kad nenubaidytume nuo savęs šv. Dvasios, šalinkimės pasaulio, jo svajonių, jo madų, ir jo troškimų, o šv. Dvasia neapleis mūsų niekados.

Kaip mes elgėmės iki šiol? Kokios yra mūsų pažiūros į pasaulį?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, jei mūsų širdis yra laukas, o Tavo žodis yra sėkla, pasėta į tą lauką, kaip Tavo Sūnus mus mokė, tas laukas neužaugins nė vieno grūdelio, jei jam nebus duota šviesos ir šilumos, nes ir žemiški laukai tik tada pradeda auginti pasėlius, kai pavasaris prašvinta, kai gauna tai, ko reikia augimui. Kadangi dvasišką šviesą ir šilumą teikia šv. Dvasia, todėl be jos šviesos ir be jos šilimos pasiliks mumyse Tavo žodis nedygęs. O jei grūdas guli žemėje nedygęs, jis genda ir pūna; taip atsitiks ir su Tavo žodžiu, Viešpatie, jei Tavo Dvasia neateis mums į pagalbą. Iškalbingą šios tiesos pavyzdį turime apaštaluose: jie trejus metus klausė Tavo Sūnaus pamokymų, matė visus jo stebuklus, pagaliau — didžiausią visų stebuklų — jo prisikėlimą iš numirusių, o vis dėlto tie pamokymai ir stebuklai mažai tepakeitė jų gyvenimą, nes apaštalai iš Ta-

vo žodžio nemokėjo padaryti tinkamų išvadų. Kaip grūdas, pasėtas į šaltą žemę, ilgai joje guli, tarsi apmiręs, taip Tavo žodis, pasėtas į apaštalų širdis, ilgai gulėjo apmiręs, ilgai nedavė gyvybės žymių, jie buvo, rodos, vis tie patys, silpni ir bailūs žmonės, kuriems Tavo Sūnaus mokslas vis buvo neaiškus, kuriems gyvybės apsaugojimas buvo brangesnis, negu viskas pasauly, todėl Tavo Sūnus nekartą jiems prikaišiojo, jog jie ne taip elgiasi, kaip to reikalaująs jo žodis, tačiau kuomet ateisianti šv. Dvasia, baigsianti juos mokyti ir priminsianti visa, ką jis jiems yra sakęs. O kai šv. Dvasia ant jų nužengė, atsivėrė jų akys, jie visiškai kitaip pradėjo protauti ir elgtis. Jeigu tad apaštalams buvo reikalinga šv. Dvasios pagalba, idant pradėtų Tavo žodžiu gyventi, juo labiau ji yra mums reikalinga, nes apaštalai sėmė Tavo žodį iš pirmo šaltinio, iš paties "Žodžio" lūpų, mes gi iš kitų žmonių skelbimo. Tačiau, Viešpatie, jeigu mes esame neveiklūs, jeigu laikome Tavo žodį apmirusį savo širdyse, ne šv. Dvasios yra kaltė, nes ji, tarsi pavasario saulutė, niekam nepavydi savo spindulių, o labai gausiai suteikia jų visiems žmonėms, kaip saulutė suteikia savo spindulių visiems laukams, miškams ir pievoms, o jei medis nesprogsta, pieva nežaliuoja, ne saulutės yra kaltė, bet medžio ir pievos, nes žiemos metu išdžiūvo ir prarado tą gyvybę, kurią saulutė šildo ir kelia iš miego. Ateik tad, Viešpatie, mums į pagalbą, palaikyk mumyse gyvybę, kurią gavome per šv. krikštą, pašalink iš mūsų širdies visas kliūtis, kurios trukdo šv. Dvasios atėjimą ir jos veikimą mumyse, kad galėtume priimti Tavo Dvasios dovanas ir žydėti gražiais darbais, kaip pavasario sodu.

Pasižadame prisiminti nuodėmes prieš šv. Dvasią ir padaryti iš jų sąžinės sąskaitą, nes jos ypatingu būdu naikina šv. Dvasios dovanas.

APIE PALAIMINIMUS

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją sėdintį ant kalno ir duodantį pamokymą apie kelius į dangaus karalystę. „Palaiminti, sakė, beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė. Palaiminti romieji, nes jie paveldės žemę. Palaiminti, kurie liūdi, nes jie bus paguosti. Palaiminti, kurie alksta, ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti. Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumo. Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą. Palaiminti taikieji, nes juos vadins Dievo vaikais." Mato 5, 3-9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad atvestų mus į tuos kelius, kurie veda į dangaus karalystę ir neleistų mums iškrypti, nes jie yra tie keliai, kuriais šv. Dvasia veda savo išrinktuosius į amžiną laimę.

MĄSTYMAS

1. PALAIMINTI BETURČIAI DVASIOJE

Pasaulis taip yra linkęs į žemiškas gėrybes, į turtus, kad bepročiais laiko tuos, kurie juos niekina ir mindžioja kojomis. Bet turtai, kurstydami ir stiprindami žemišką žmogaus pusę, užmuša jame visiškai dangiškų gėrybių troškimą ir antgamtinį gyvenimą, tą būtent, kurį gavome per šv. krikštą, o be kurio nėra išganymo, todėl Viešpats Jėzus daug skaudžių ir grąsinančių žodžių yra pasakęs turtuoliams: *"Vargas jums, turtingieji, nes jūs jau turite savo*

paguodą", Luko 6, 24. *"Iš tikrųjų sakau jums, turtingam nepigu įeiti į dangaus karalystę... Pigiau kupranugariui išlįsti pro adatos ausį, kaip turtingam įeiti į dangaus karalystę"*, Mato 19, 23—24. *"Mirė taip pat ir turtingasis ir buvo palaidotas pragare"*, Luko 16, 22.

Daug šio pasaulio sūnų skaito šiuos žodžius, bet jų širdin neima, girdi grasinimus, bet nedreba iš baimės, nes tą šventą baimę gali mumyse sukelti tik šv. Dvasia sužadindama baimės dovaną, o žmogus pats savo jėgomis negali jos savyje sužadinti. Tie, kurie yra apleidę pasaulį ir jo gėrybes, buvo šv. Dvasios baimės dovanos paliesti.

2. PALAIMINTI ROMIEJI

Yra du keliu, kurie veda į pasaulio užvaldymą: vienas tikras, kitas klaidingas. Pirmuoju ėjo patsai mūsų Išganytojas, jis nugalėjo ir užvaldė pasaulį, tačiau ne kalavijais ir durtuvais, ne priešų, bet savo kraujo praliejimu, kantrybe, meile ir pasišventimu: *"Pasitikėkite,* sakė, *aš nugalėjau pasaulį"*, Jono 16, 33.

Tuo keliu liepė eiti ir savo sekėjams, nes mokė juos kovoti ne kalavijais ir ietimis, bet priešų meile ir savęs išsižadėjimu. *"Kišk atgal savo kalaviją į jo vietą,* sakė šv. Petrui, kuris norėjo apginti savo Mokytoją kalaviju, *nes visi, kurie ima kalaviją, pražus nuo kalavijo"*, Mato 26, 52.

Šio pasaulio sūnūs renka sau kitą kelią, kad įgytų valdžios šioje žemėje: ginklais, priespauda ir savo priešų žudynėmis siekia pergalės, todėl dažnai ir žūva nuo tų pačių ginklų, kuriais kovojo, kaip kad Išganytojas ir įspėjo, sakydamas: *"Visi, kurie ima kalaviją, pražus nuo kalavijo"*, Mato 26, 52.

Kad žmogus suprastų tų ginklų galybę, kuriais Kristus kovojo ir kuriais kovoti liepė savo sekėjams, reikia ypatingos šv. Dvasios pagalbos, kurią ji ir suteikia maldingumo dovanoje.

3. PALAIMINTI, KURIE LIŪDI

Išganytojas, atsisveikindamas su apaštalais, pranašavo jiems, jog jie verksią ir būsią nuliūdę, bet jų nuliūdimas virsiąs džiaugsmu.

Žmogus verkia ir liūsta, kai turi kokį skausmą, o skausmą turi tada, kai negali gauti to, ko trokšta; o jei pasiekia, nustoja verkęs ir džiaugiasi. Kadangi kiekvienas žmogus turi be galo didelių troškimų, nes yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, tai kiekvienas ir verkia atėjęs į šį pasaulį, nes nieku negali užpildyti savo bedugnės.

Tačiau yra žmonių, kuriems atrodo, kad galės numalšinti savo troškimus žemiškomis gėrybėmis, todėl puola jų ieškoti užmiršdami Dievą ir užtrindami jo paveikslą savyje, kaip alkanas žmogus, neturėdamas arti gero maisto, kemša savo vidurius prastu ir netikusiu maistu.

Kadangi žmonės serga ir miršta nuo netikusio maisto, todėl ir šio pasaulio sūnūs susirgdina ir numarina savyje dangišką gyvybę, maitindami ją žemišku maistu, nors laikinai ir turi malonumo ir džiaugsmo iš to maisto. Tie gi, kurie žino, kad tas maistas yra netinkamas, nepriima jo, bet už tai kenčia skausmą ir verkia. Jie bus paguosti, kiekviena ašara bus jiems nušluostyta, nes gaus tai, ko trokšta, danguje, matydami Dievą jaus džiaugsmą, kokio nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, todėl Išganytojas ir ramina apaštalus, pranešdamas jiems, jog jų nuliūdimas virsiąs džiaugsmu. Tačiau, kad pasiekus tokias šventas ašaras, kurios atidaro dangų, kurių nenudžiovina pasaulio linksmybės, reikia šv. Dvasios mokslo dovanos, nes tik toji dovana padeda žmogui suprasti žemiškų gėrybių tuštumą.

4. PALAIMINTI, KURIE ALKSTA IR TROKŠTA TEISYBĖS

Teisybė čia reiškia šventumą ir tobulumą. Palaimintas tad yra tas žmogus, kuris taip trokšta šventumo, kaip ištroškęs gerti, arba išalkęs valgyti, nes toks troškimas pa-

deda nugalėti visas kliūtis, visas pagundas, kurios stengiasi atitraukti jį nuo šventumo, laiko niekais visus pašiepimus ir persekiojimus, kuriais pasaulis slėgia šventumo mėgėjus.

Tačiau žmogus negali savo jėgomis sužadinti savyje tokio tvirto šventumo troškimo, reikia, kad šv. Dvasia suteiktų jam stiprybės dovaną ir sukurtų jame tą troškimą, tuomet tik nugalės viską, kaip šventieji nugalėjo.

5. PALAIMINTI GAILESTINGIEJI

Jei pateksime į dangų, tik Dievo gailestingumu ten pateksime. Bet Dievas neprotingai nemėto savo gailestingumo, jis nutarė parodyti savo gailestingumą tiems, kurie bus gailestingi savo artimui, gailestingumas tad yra tinkamiausia priemonė pasiekti dangų, nes užtikrina mums Dievo gailestingumą, o tai atrakina dangų.

Kadangi žmogus daugiau yra linkęs mylėti save, negu kitus, todėl gailestingi darbai, kurie reikalauja savęs atsižadėjimo ir savęs nugalėjimo, yra neapsakomai sunkūs, reikia šv. Dvasios patarimo dovanos, kad padėtų mums pildyti gailestingus darbus ir laimėti Dievo pasigailėjimą.

6. PALAIMINTI NESUTEPTOS ŠIRDIES

Kaip apjuodintas ar aprūkintas stiklas nepraleidžia saulės spindulių ir akims neleidžia pamatyti saulės ir gėrėtis jos šviesa, taip suteršta žmogaus širdis neleidžia protui pamatyti Dievo ir naudotis jo šviesa, todėl Išganytojas ir paduoda blogus darbus kaip netikėjimo priežastį: *"Šviesa,* sako, *atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mėgo tamsybę, kaip šviesą, nes jų darbai buvo pikti"*, Jono 3, 19. Pikti darbai, kaip girtybė, vagystė, žmogžudystė, ypatingai paleistuvystė sutepa žmogaus širdį, aptemdo jo protą ir neleidžia pamatyti Dievo.

Norėdami išlaikyti nekaltą, švarią ir nesuteptą savo

širdį, reikia šauktis šv. Dvasios pagalbos, kurią ji ir suteikia ateidama su proto dovana. Štai kodėl tie žmonės, kurie turi švarią širdį, išlaiko gyvą ir nesudrumstą savo tikėjimą, o kurie ją sutepa nešvariais darbais, pradeda abejoti tikėjime ir pagaliau jį visiškai praranda.

7. PALAIMINTI TAIKIEJI

Taika yra tvarkos išdava, bet sugebėti tvarkyti, reikia daug išminties, todėl aukštas ir atsakomingas vietas visuomet skiria išmintingiems ir prityrusiems žmonėms.

Iš prigimties žmogus nėra linkęs prie tvarkos ir taikos, nes tvarkai reikia išminties ir darbštumo, o taikai savęs ir savo teisių atsižadėjimo kitų naudai. Nuodėmė gi yra žmogui aptemdžiusi protą ir valią užkrėtusi tingumu ir savimeile, todėl taikos išlaikymas yra žmogui be galo sunkus daiktas, jeigu ją išlaiko, yra tikras Dievo vaikelis, kurį tokiu padarė šv. Dvasia, suteikdama išminties dovaną. Toji dovana padeda pažvelgti į viską amžinybės šviesoje ir pamatyti visų daiktų tikrą vertę, tikrą jų veidą.

Pasaulis, kuris neturi šv. Dvasios, nes jos negali priimti, nekenčia ir palaiminimų, jis laimina iš savo pusės tuos, kurie vaikščioja priešingais keliais, todėl gilau įžvelgę į savo gyvenimą ir pažinę, kokiais keliais linksta eiti mūsų širdis, galėsime suprasti, kokios rūšies dvasia veikia mumyse: ar Šventoji, ar šio pasaulio.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelis turi būti artumas, didelė giminystė ir vienybė tarp Tavo Sūnaus palaiminimų ir šv. Dvasios dovanų, nes palaiminimai yra ne kas kita, kaip keliai į amžiną laimę, kurių Tavo Sūnus atėjo mus mokyti ir mokė visu savo gyvenimu, mokė žodžiu ir pavyzdžiu. Šventoji gi Dvasia atėjo vesti mus į dangų, atėjo mus kaitinti, budinti iš apsnūdimo, kad Tavo Sūnaus mokslas nepasiliktų tuščias ir nežūtų mumyse, kaip žūva grūdas, pasėtas į blogą žemę. Kaip saulė nesėja laukų, o tik augina tai, kas buvo pasėta, suteikdama šviesos ir šilumos, taip ir

šv. Dvasia neskelbia naujo mokslo, o tik augina tai, kas buvo Tavo Sūnaus pasėta į mūsų širdis, todėl Tavo Sūnus ir dėsto apaštalams, sakydamas: *"Ji pagarbins mane, nes ims iš to, kas mano, ir apsklebs jums"*, Jono 16, 14. Tai reiškia, jog šv. Dvasia pagarbins Tavo Sūnų, kaip kad Tavo Sūnus pagarbino Tave. Tavo gi Sūnus pagarbino Tave tokiu būdu, jog skelbė žmonėms ne savo mokslą, o tik tą, kurį buvo gavęs iš Tavęs, todėl ir galėjo pasakyti nustebusioms minioms, jog žino Raštą, jo nesimokęs: *"Mano mokslas ne mano, bet to, kurs yra mane siuntęs"*, Jono 7, 16. Panašiu būdu šv. Dvasia pagarbins ir Tavo Sūnų, ji neskelbs savo mokslo, bet paims tą mokslą, kurį skelbė Tavo Sūnus ir išmokys žmones, kaip reikia gyventi sulig tuo mokslu. Tavo gi Sūnus paskelbė žmonėms, koki keliai veda į dangų, todėl šv. Dvasia neskelbs naujų kelių, o tik suteiks savo dovanų, apšvies jomis jau paskelbtus ir kurstys žmones jais keliauti. Kadangi žmogus negali keliauti palaiminimų keliais savo jėgomis, todėl visi, kurie jais keliauja, yra šv. Dvasios vedami, kurie gi šv. Dvasios neturi, iš tolo jų šalinasi, tie keliauja šio pasaulio keliais. Suteik tad, Viešpatie, mums malonės, idant pamestume pasaulio kelius, kurie veda į pražūtį, o pamiltume tuos, kuriuos skelbė Tavo Sūnus ir kurie veda į išganymą; padėk mums suprasti jų vertę ir brangumą, kad niekad jų nesitolintume, nes kas atsitolina, tas pasitraukia iš šv. Dvasios gaivinančių spindulių ir atsiduria amžinosios mirties šešėlyje.

Pasižadame, Viešpatie, pažvelgti į savo gyvenimą Tavo Sūnaus palaiminimų šviesoje ir iš to pažinti, kokiais keliais keliaujame į amžinybę.

APIE ŠV. DVASIOS VAISIUS

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių penktadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas išvardija dvyliką šv. Dvasios vaisių, rašydamas galatiečiams: „Dvasios gi vaisius yra: meilė, džiaugsmas, ramybė, kantrumas, maloningumas, gerumas, romumas, meilumas, ištikimumas, kuklumas, prisiturėjimas, nekaltybė.“ Galat. 5, 22-23.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant užaugintų mumyse šv. Dvasios dovanas iki to laipsnio, kad jos pradėtų vesti vaisius, kaip pasodintas medis ne tada veda vaisius, kai dygsta iš žemės, bet kai pasiekia tam tikrą didumo laipsnį.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA ŠV. DVASIOS VAISIUS?

Vaisius žmonių kalboje reiškia tai, ką pagal savo prigimtį paskiausiai duoda medis, todėl lapai ir žiedai nėra vadinami vaisiais, nes medis juos pirmiausiai duoda pavasarį. Taip pat nėra vaisius grybai ir pintys, kurie auga ant medžio, nes, nors medis juos duoda, neduoda jų savo prigimtimi, bet prieš savo prigimtį, nes grybai, augdami ant medžio, gadina jį ir pūdo.

Vaisius yra ne tik paskiausia, bet ir reikšmingiausia medžio išdava, nes vaisiuje būna sutelktos visos medžio jėgos, visi jo geriausi syvai sunaudojami vaisiaus gaminimui, todėl medis geriausiai pažįstamas iš jo vaisių, nes geras medis duoda gerus vaisius, blogas — blogus.

Gero medžio vaisiai yra skanūs ir malonūs, todėl žmonės rūpinasi ko daugiausiai prisiaugìnti tokių medžių.

Tad trys yra svarbiausios vaisiaus ypatybės: kad jis yra paskiausia medžio išdava, kad atitinka medžio prigimtį, kad teikia malonumo, jei medis yra geras.

Toks vaisiaus supratimas buvo perkeltas į dvasišką žmogaus pusę ir jo darbai buvo pavadinti jo vaisiais. Šia prasme vartoja tą žodį ir Išganytojas, liepdamas pažinti vilkus, tai yra netikrus pranašus ant jų vaisių. *"Saugokitės,* sako, *netikrų pranašų, kurie ateina pas jus avių apdaruose, o viduje gi yra plėšrieji vilkai. Jūs pažinsite juos iš jų vaisių",* Mato 7, 16.

Kadangi pikti žmogaus darbai, nuodėmės, neatitinka jo prigimties, bet ją skriaudžia ir naikina, kaip pintis, augdama ant medžio, jam kenkia, jį gadina ir pūdo, todėl šv. Povilas pavadino žmogaus nuodėmingus darbus ne vaisiais, bet kūno darbais. *"Kūno darbai,* sako, *yra matomi; jie yra: paleistuvystė, susitepimas, begėdystė, pasileidimas, stabų garbinimas, žavėjimai, neprietelystės, barniai, pavydai, rūstybės, vaidai, nesutikimai, atskalos, neapykantos, žmogžudystės, girtuokliavimai, apsirijimai ir į tuos panašūs dalykai",* Gal. 5, 19—21. Dvasiška tad prasme vaisiais reikia pavadinti tik gerus žmogaus darbus, blogus gi — kūno darbais, nes kūnas pageidaujamas prieš dvasią, todėl išduoda tokius darbus, kurie kenkia dvasiai, kaip kad grybas ar pintis kenkia medžiui, už tai jie nėra medžio vaisiai.

Geruose žmogaus darbuose reikia skirti dviejų rūšių vaisius: vienus, kurie yra įgyjami paties žmogaus pastangomis, jo darbštumu ir rūpestingumu; kitus, kurie tenka žmogui be jo pastangų, jie eina paskui jo gerus darbus, kaip šešėlis paskui vaikščiojantį saulėtą dieną.

Savo darbštumu žmogus įgyja turtus, mokslą, išganymą, žodžiu ir žemiškas ir dangiškas gėrybes, be sunkaus darbo tos gėrybės nėra pasiekiamos. Bet yra gėrybių, kurių žmogus neieško, o kartais net bėga nuo jų, tačiau jos gaudo

žmogų, kaip šešėlis vejasi tą, kuris nuo jo bėga. Šventieji pvz. netroško garbės, neieškojo žmonių pagyrimų, bėgo ir slapstėsi nuo jų, o visgi ta garbė, pagyrimai, pagarsėjimai ėjo paskui jų gerus darbus kaip šešėlis; nė vienas karalius nėra sukūręs žmonių širdyse tokio paminklo, kaip šventieji, nors visai apie tai nemanė.

Šia paskutine prasme yra imami ir šv. Dvasios vaisiai, jie eina paskui žmogaus šventus darbus, kuriuos šv. Dvasia jame sukuria, kaip vaisius paskui medį, arba šešėlis paskui einantįjį. Kadangi medis tik tada duoda vaisių, kai pasiekia tam tikrą dydį, todėl ir šv. Dvasios darbai mumyse pradeda vesti vaisius tik tada, kai jie pasiekia tam tikrą dydį ir tobulumą. Štai kodėl dvasiško gyvenimo pradžioje ne vienas turi didelio sunkumo, vargo, abejonių ir pagundų; bet kada padaro tame gyvenime pažangą, pajunta savyje didelę atmainą; kas pirmiau vargino ir slėgė, tai dabar teikia džiaugsmo; kas pirmiau buvo sunku, tas dabar lengva; kas buvo skaudu, tas dabar saldu; kas pirmiau kėlė pasibiaurėjimą, tas dabar patraukia.

Ne kas kitas, o tik šv. Dvasia savo vaisiais saldina šventiesiems jų atgailas, kankiniams jų kančias, misijonoriams jų misijas, labdaringiems jų labdarybes, vienuoliams jų įžadus ir šiaip visiems geriems žmonėms jų gerus darbus.

2. ŠV. DVASIOS VAISIŲ SKAIČIUS

Šv. Povilas išvardija dvyliką šv. Dvasios vaisių savo laiške galatiečiams, būtent: meilę, džiaugsmą, ramybę, kantrumą, maloningumą, gerumą, romumą, meilumą, ištikimybę, kuklumą, susilaikymą ir nekaltybę. Tie vaisiai yra pavadinti įvairių dorybių vardais, bet jie nereiškia dorybių, tik ypatingą nuotaiką, ypatingą džiaugsmą ir malonumą, kurį kelia paminėta dorybė.

Imkime meilę. Kiekviena meilė, net ir pagedusi, teikia džiaugsmo, jei pasiseka jai prisiartinti ir paragauti mylimo daikto. Bet kadangi pagedusi meilė eina prieš žmogaus pri-

gimtį, kaip grybas ar pintis ant medžio eina prieš medžio prigimtį, todėl ji negali sužadinti žmoguje tos nuotaikos, to nekalto džiaugsmo, kurį žadina Dievo meilė. Skirtumas tarp tųdviejų meilių jų vaisiuose yra taip didelis, kad kas kartą paragavo Dievo meilės vaisiaus, tas laikys mėšlu visus žemiškų meilių vaisius. To dėliai Giesmių Giesmės knygos lygina Dievo meilę prie mirties ir pragaro, sakydamos: *"Meilė stipri kaip mirtis, pavydas kietas kaip mirusiųjų buveinė; jos karštis — ugnies ir liepsnų karštis"*, G. G. 8, 6. Tai reiškia, jog kaip negalima nusikratyti mirties, negalima ištrūkti iš mirusių buveinės, taip negalima ištrūkti iš Dievo meilės, jei kas į ją pateko, jei kas jos paragavo. Štai kodėl šventųjų laimė danguje yra nepajudinama; jie yra paskendę Dievo meilėje ir jokia sutverta galybė nepajėgs jų iš ten išimti. Mes, žemės gyventojai, nors mylime Dievą, bet nesame dar visiškai paskendę toje meilėje, esame kaip viena koja tik įsibridę, nes kita koja stovime ant žemiškų gėrybių kranto, todėl nesame pažinę visų Dievo meilės vaisių saldumo, o tuo galime dar išbristi iš jos. Bet kai ir mūsų širdyse toji meilė pasiekia tam tikrą tobulumo laipsnį, kai ima vesti vaisius, tuomet jau ir mums pasidaro karčios žemiškos gėrybės ir nepajėgia patraukti prie savęs mūsų širdies.

Panašių vaisių teikia ne tik Dievo meilė, bet ir visos kitos dorybės, kurias šv. Povilas čia išvardija kaip vaisius.

Norėdami giliau suprasti šv. Dvasios vaisius, palyginkime pasaulio džiaugsmus, ramybes, kantrumus, malonumus, gerumus, romumus, meilumus, ištikimumus, kuklumus ir skaistybes su tomis pačiomis Dievo vaikelių dorybėmis ir pamatysime didžiausią skirtumą: pasaulio dorybių vaisiai atrodys kaip grybai ir pintys ant medžio, Dievo gi vaikelių dorybės, kaip tikri gražiausių medžių vaisiai, todėl kas, valgęs pintis, paragaus tikro vaisiaus, tas nenorės daugiau ragauti pinčių. Tos tiesos patvirtinimą rasime tų šventųjų gyvenime, kurie praleido savo jaunystę pasaulio tuštybėse, kurie buvo ragavę visų pasaulio džiaugsmų ir

gėrybių, bet kada iš Dievo gailestingumo gavo paragauti šv. Dvasios vaisių, ne tik nenorėjo daugiau ragauti pasaulio gėrybių, bet liejo gailias ašaras, kad prarado tiek brangaus laiko žemėje, klaidžiodami tamsybėse.

Kokius vaisius mes mėgstame ragauti: ar pasaulio, ar šv. Dvasios?

ŠIRDIES ŽODIS. Saldus esi, Viešpatie, bet tai žino tik tie, kurie turi laimės Tavęs paragauti, todėl ir psalmė ragina tai padaryti, sakydama: *„Paragaukite ir matykite, kad Viešpats saldus"*, Ps. 33, 9. Galime būti daug girdėję apie Tave, apie Tavo gerumą, gailestingumą, apie džiaugsmus, kuriuos teiki einantiems paskui Tave, tačiau kol nebūsime patyrę tų džiaugsmų, kol nebūsime jų paragavę, aiškiai nesuprasime tos kalbos, o Tavo tiekiamus džiaugsmus ir saldumus, apie kuriuos būsime girdėję tik iš kitų pasakų, laikysime netikrais, perdėtais ir nuobodžiais, kaip nuobodžiomis laikome visas žemiškas linksmybes, kada jų per daug prisiragaujame. To dėliai ne vienam ateina mintis į galvą, kas bus daroma danguje per amžius, ar nenusibos per ilgą laiką ir dangiškos linksmybės, nes žemiškos nusibosta, jei jų turima per daug ir per dažnai. Tačiau kas paragauja Tavęs, tas pamato, kaip esi saldus, tas pradeda laikyti mėšlu visas žemiškas linksmybes, kaip tautų apaštalas jas laikė, sakydamas: *"Taip aš visa laikau nuostabiu dėl kilnaus pažinimo mano Viešpaties Jėzaus Kristaus. Dėl jo aš išsižadėjau visa ko ir laikiau lyg mėšlu, kad laimėčiau Kristų"*, Pilyp. 3, 8. Bet kur mes Tave rasime, Viešpatie, kad galėtume Tavęs paragauti, kokiais keliais eidami galėsime prisiartinti prie Tavęs? Šventieji danguje turi laimės Tave regėti, todėl ne tik yra Tavęs prisiragavę, bet ir prisisotinę; mes gi šios žemės kirminai ir kandys slapstomės tamsybėse, bijome šviesos, todėl negalime prisiartinti prie Tavęs, kuris gyveni neprieinamoje šviesoje. Bet, Viešpatie, Tu pramatei tą sunkumą ir nepalikai jo neaprūpinęs: atsiųsdamas mums savo Dvasią, Tu suteikei ne tik jos dova-

nas, bet ir vaisius, o iš vaisių liepė pažinti medį ir Tavo Sūnus, taigi šv. Dvasios vaisiai yra suteikiami tuo tikslu, kad mes jų ragaudami pažintume kaip geras, kaip brangus tas medis, kuris duoda tokius vaisius. Kadangi medis duoda vaisius tik tada, kai pasiekia tam tikrą didumą, todėl ir mes ne anksčiau galėsime ragauti Tavo Dvasios vaisių, kaip jos dovanas išauginsime į tam tikro didumo medį. Padėk tad auginti mumyse Tavo Dvasios dovanas, kad jos veikiai galėtų išduoti vaisių, laistyk, kad neišdžiūtų, saugok nuo kenksmingų vėjų ir vabalų, kad jų nesunaikintų, nes paragavę dangiškų vaisių, už nieką laikysime žemiškuosius.

Pasižadame, Viešpatie, peržiūrėti mūs visus džiaugsmus ir troškimus ir pažiūrėti, iš kokio šaltinio jie plaukia; jeigu iš žemiško šaltinio, tai reiškia, kad nėra mumyse Tavo Dvasios.

APIE ŠV. DVASIOS VEIKIMĄ PASAULYJE

Septintoji savaitė po Velykų

Sekminių šeštadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, žadėdamas atsiųsti šv. Dvasią, kitą Ramintoją į savo vietą, kartu praneša, ką tas Ramintojas darys pasaulyje, būtent, kad jis įrodys pasauliui, kas turi nuodėmę, kas teisybę ir kam skiriama teismas (Jono 16, 8).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes mokėtume pasinaudot šv. Dvasios įrodymais, kad suprastume, kaip didelė yra nuodėmė netikėti Kristui, kaip teisingas jo mokslas, kuriuo savinasi dievystę, kaip smerktinas yra šio pasaulio kunigaikštis, kad ir mes jį pasmerktume.

MĄSTYMAS

1. NUODĖMĖS SUPRATIMAS

Kas yra nuodėmė, tai tinkamai gali suprasti tik prakeiktieji pragare ir šventieji danguje. Kad šventieji dan-

guje supranta nuodėmės baisumą, nereikia stebėtis, nes, regėdami Dievą, aiškiai mato, kaip didelė gėrybė yra Dievas, ir kad jos netektų, jeigu nusidėtų, todėl jie mieliau sutiktų iškentėti visas pragaro kančias, negu nepatikti Dievui nors mažiausiu nusidėjimu.

Regėdami Dievą, mato ir jo begalinį gerumą, mato, kokią didelę geradarybę padarė Dievas visai žmonijai, atsiųsdamas savo Sūnų, kad kiekvienas, kuris į jį įtikės, nežūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą: mato, kokią didelę nuodėmę daro tie, kurie atmeta atsiųstąjį Išganytoją, nes ne tik skriaudžia save, netekdami neapsakomos gėrybės, bet tampa kalti Dievo akyse, atmesdami ir pamindami po kojų jo geradarybę. Šventieji dėkoja Dievui, jog padėjo jiems pasinaudoti šv. Dvasios įrodymais, įtikėti į Išganytoją ir išvengti amžinos pražūties.

Nuodėmės baisumą mato ir prakeitieji pragare, tačiau klausimas yra, kokioje šviesoje jie mato tą nuodėmės baisumą, ar vien savo kančių šviesoje, ar kokioje kitokioje. Jeigu matytų vien savo kančių šviesoje, matymas nebūtų tobulas, aiškiai nesuprastų nuodėmės bjaurumo ir todėl kaltintų Dievą, kad neteisingai juos yra nubaudęs, kad bausmė yra didesnė, negu jų kaltė, kaip kad visi žemiški piktadariai kaltina teismus, kad neteisingai juos baudžia.

Kadangi prakeiktieji, pagal išminties knygos žodžius, pripažins save kaltais, o tuo būdu pripažins ir Dievo teisingumą, todėl tas pripažinimas turės plaukti iš kokios nors šviesos, kurios jie nematė žemėje, o kurią pamatė patekę į Dievo teismą. Kadangi visokia šviesa plaukia iš Dievo, todėl iš Dievo plauks ir toji šviesa, kurioje prakeiktieji pamatys savo kaltę ir bus priversti pripažinti Dievo teisingumą.

Tą šviesą jie buvo gavę žemėje, tik nenorėjo ja pasinaudoti, kaip žydų tauta nenorėjo naudotis tuo mokslu, kurį jiems skelbė Išganytojas; bet kaip žydų tauta negalėjo pasislėpti nuo to mokslo, negalėjo užsikimšti ausis, kad jo

neišgirstų, turėjo pajusti visi nuo mažiausio iki didžiausiam to mokslo klabenimą į jų širdis, į jų sąžines, taip ir šio pasaulio sūnūs negali ištrūkti nuo šv. Dvasios veikimo, jie turi pajusti jos veržimąsi į jų vidų, turi išgirsti jos kalbą, pamatyti tą šviesą, kuri nesiliaus švietusi, nors žmonės ir bandys užmerkti savo akis, kad jos nematytų, ji lydės juos ir į Dievo teismą, ji švies jiems per amžius, apšviesdama jų piktus darbus ir sukeldama jų širdyse amžiną skausmą. Taigi šv. Dvasios šviesoje matys ir prakeiktieji savo kaltes, savo piktus darbus ir neapsakomai kentės, kaip kad neapsirengęs, ar prastai apsirengęs kenčia šviesoje, nes visi mato jo nuogumą. To dėliai Išganytojas ir sako, jog šv. Dvasia įrodysianti pasauliui jo nuodėmę.

2. TEISINGUMAS

Antras dalykas sunkiai žmogui surandamas ir suprantamas yra teisingumas, kuris taip pat kaip ir nuodėmė, kad būtų suprastas, reikalauja šv. Dvasios apšvietimo.

Teisingumas yra dorybė, kuri verčia atiduoti kitam, kas jam priklauso, kam turtas — turtą, kam klusnybė — klusnybę, kam garbė — garbę, kam tiesa — tiesą.

Tačiau labai yra sunku nuspręsti, kas kam priklauso, todėl žmonėse kyla labai daug ginčų ir peštynių, kai vieni ima reikalauti to, kas jiems priklauso, kiti gi, kuriems atrodo, jog anie per daug reikalauja, nenori duoti visa tai, ko anie reikalauja.

Kad išsprendus, kas yra teisinga ar neteisinga, tautos ir valstybės įsteigė teismus, pastatė teisėjus. Tačiau ir teismai ne visuomet pajėgia išspręsti dalykus teisingai, nes tie, kurie ginčijosi, ginčijasi ir toliau, o nepatenkinti vieno teismo sprendimu eina ieškoti kito aukštesnio, kai kada nepasitenkina ir juo ir eina ieškoti dar aukštesnio. Žodžiu, ir teismai nevisuomet sugeba surasti kas teisinga ir pritaikyti teisingumo dėsnius žmonėms taip, kad jie jaustųsi pa-

tenkinti, arba bent pripažintų, kad teisingai su jais pasielgta.

Tokių ginčų negalės būti Dievo teisme, nes to teismo teisingumas taip bus visiems aiškus, net patiems prapuolusiems ir pasmerktiesiems, jog ir jie pripažins jo teisingumą, kaltindami ne Teisėją, bet save, kad užtarnavo tokį sprendimą.

Išminties knyga įdeda į prakeiktųjų lūpas žodžius, kuriuos jie sakys, matydami savo pražūtį: *"Tai pamatę anie nusigąs baisiu išgąsčiu ir stebėsis netikėto išgelbėjimo ūmumu; jie sakys sau vieni, gailėdamies ir dvasios suspaudime vaitodami: Tai tie, kuriuos mes kitados laikėme apjuoka ir pasityčiojimo dalyku. Mes, neišmanėliai, laikėme jų gyvenimą beprotybe ir jų galą negarbe. Štai kaip jie paskaityti tarp Dievo vaikų ir jų dalis tarp šventųjų"*, Išm. 5, 2—5.

Toji šviesa, kurioje prakeiktieji pamatys savo piktumą, Dievo teisingumą, Išganytojo dieviškumą, eis iš to paties šv. Dvasios šaltinio ir suteiks neapsakomo džiaugsmo šventiesiems, o baimės ir skausmo žuvusiems.

3. ŠIO PASAULIO KUNIGAIKŠČIO PASMERKIMAS

Šio pasaulio kunigaikštis yra šėtonas. Jis, nunešęs Viešpatį Jėzų ant kalno ir parodęs šio pasaulio karalystes, pasakė, jog jo valdžioje esančios visos šios karalystės, jog galįs jas Kristui pavesti, jeigu Kristus parpuolęs pagarbinsiąs šėtoną.

Viešpats Jėzus atėjo į šį pasaulį sunaikinti šėtono karalystę ir įsteigti Dievo. Jis pasmerkė šėtono darbus ir ėmė raginti žmones atsižadėti šėtono ir visų jo darbų, o garbinti vieną Dievą ir vykdyti jo valią, nes tik tokiu būdu žmonės galėsią išsivaduoti iš šėtono vergijos ir pasiekti dangų.

Nors Viešpats Jėzus ir pasmerkė šėtono darbus ir pradėjo naikinti jo karalystę, tačiau toji karalystė nėra dar sunaikinta iki šios dienos, šėtonas ir šiandien turi daug šalininkų tarpe žmonių, kurie šalinasi Dievo ir jo karalystės —

katalikų Bažnyčios, pildo šėtono valią, vadovaujasi jo įstatymais, nes tie įstatymai geriau tinka pagedusiai žmogaus prigimčiai.

Kad žmogus suprastų šėtono karalystės blogumą, kad ją pasmerktų visa savo širdimi, kad pradėtų ieškoti Dievo karalystės ir jos teisingumo, reikia ypatingo šv. Dvasios veikimo, todėl Išganytojas ir praneša, jog atėjus šv. Dvasiai žmonės pradės varyti iš savo širdies pasaulio dvasią ir visa, ką siūlo pasaulio kunigaikštis, o pradės ieškoti dangaus karalystės.

Jeigu dabar mes norime sužinoti, kuriai karalystei priklausome: Dievo ar šėtono, pažiūrėkime, ko mūsų širdis trokšta, jei Dievo įsakymų ir jo valios pildymo, džiaukimės, mes esame Jo vaikeliai, šv. Dvasios buveinė, bet vargas mums, jei daugiau mąstome apie pasaulio tuštybes, tuomet iš tikrųjų priklausome šėtono karalystei. Ką sako mums mūsų sąžinė?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nors pasaulis negali priimti šv. Dvasios, nes jos nemato ir nepažįsta, tačiau toji aplinkybė nesustabdė Tavo dosnumo. Kaip saulei liepei šviesti ant gerųjų ir piktųjų ir lietui lyti ant teisiųjų ir neteisiųjų, taip ir šv. Dvasiai liepei išlieti savo dovanas ant visų, net ir ant tų, kurie jos nemato ir nepažįsta, kad, jeigu prapuls, negalėtų teisintis, jog ne iš savo kaltės yra prapuolę, o tik iš Tavo malonių trūkumo. Ne saulės yra kaltė, jeigu jos spinduliai nepasiekia tų, kurie nuo jų bėga, dangstosi ir slapstosi; taip, Viešpatie, ne Tavo yra kaltė, jeigu pasaulis uždaro savo širdies duris ir neįsileidžia Tavo šviesos spindulių į savo vidų, o be tos šviesos negali suprasti nė tų gėrybių, kurias Tu pasiuntei pasauliui per savo Sūnų, nė tų blogybių, kurias pasauliui neša jo kunigaikštis šėtonas, kaip kad tamsią naktį negalima atskirti aukso nuo purvo, nes viskas atrodo vienodai. Kad pasaulis, atmesdamas Tavo Sūnų, būtų praradęs tik tas gėrybes, kurias Tavo Sūnus jam atnešė, jo nelaimė nebūtų taip didelė, kaip kad yra šiandien,

nes šiandien jis yra ne tik praradęs begaliniai dideles gėrybes, bet yra ir apkaltintas, kad prarado tas gėrybes iš savo kaltės, todėl reikės atsakyti už jas ir sulaukti be galo didelės bausmės, nes teisingumas reikalauja, idant bausmė atitiktų kaltę, o kaltės didumas eina pagal sąmoningai prarastos ar sunaikintos gėrybės didumą, juk ir šio pasaulio teismai ne kitaip teisia, todėl už Tavo Sūnaus atmetimą teks pasauliui sunkiai kentėti. Bet kad jis pats pripažintų, jog toji bausmė teisingai jam yra skirta, kad jis kaltintų už ją ne Tave, Viešpatie, bet save, reikia, kad jis pamatytų kada nors ir savo nuodėmę, ir tai, jog Tavo Sūnus yra tikrai tas, kuriuo jis save nešė ir apie kurį Tu liudijai, sakydamas, jog yra Tavo Sūnus mieliausias, kurį Tu pamėgai, ir kurio Tu liepei klausyti; pamatytų ir tai, kiek žalos jam yra padaręs jo kunigaikštis šėtonas. To be šv. Dvasios įrodymų niekas negali matyti: nei šventieji, nei prakeiktieji, todėl šv. Dvasia visiems yra reikalinga. Šventųjų laimė yra tame, kad jie pasinaudojo šv. Dvasios įrodymais šioje žemėje, įtikėjo į Tavo Sūnų, padarė atgailą už savo klaidas ir buvo išganyti, o prakeiktieji pamatys savo klaidą ne anksčiau, kai pateks į Tavo Sūnaus teismą, kai jau nebus laiko ir kai nebebus galima daryti atgailos. Taigi, pasigailėk mūsų, Viešpatie, suteik pagalbos, kad pasinaudotume Tavo atsiųstosios Dvasios įrodymais gyvendami šioje žemėje, kad patektume į išrinktųjų skaičių.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien karštai daryti tikėjimo, vilties ir meilės aktus, kad atsidarytų mūsų širdies durys, per kurias galėtų įeiti Tavo šviesos spinduliai.

APIE ŠVENČIAUSIOS TREJYBĖS PASLAPTĮ

Šventosios Trejybės šventė

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūs Išganytoją, siunčiantį apaštalus skelbti evangeliją ir liepiantį krikštyti įtikėjusius vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad kaskart giliau suprasdami Švenčiausios Trejybės paslaptį, kaskart gražesnį jos paveikslą augintume savyje, kaskart labiau būtume į ją panašūs.

MĄSTYMAS

1. ŠVENČ. TREJYBĖS ŽENKLAI SENAME ĮSTATYME

Sename Įstatyme Dievas nedavė aiškaus tos tiesos pažinimo, nes žydai, būdami tamsūs ir linkę stabmeldybėn, būtų, be abejo, klaidingai supratę tą tiesą, būtų manę, jog turi būti trys dievai, jeigu yra trys asmenys, todėl per visus senovės amžius iki Kristaus didžiausiu griežtumu buvo skelbiama, jog yra vienas Dievas.

Tačiau šen bei ten randame ir Sename Įstatyme Švenč. Trejybės pėdsakų, nes šalia griežto mokslo apie Dievo vienumą randame nekartą prasitarimų, kurie leidžia manyti, jog Dievuje yra kažkokia dauguma: *"Padarykime žmogų į mūsų paveikslą ir mūsų panašumą"*, sako Dievas prieš sutverdamas žmogų (I Moz. 1, 26). *"Štai Adomas pasidarė kaip vienas iš mūsų, žinąs, kas yra ir pikta"*, I Moz. 3, 22. *"Nuženkime ir sumaišykime tenai jų kalbą, kad nebesuprastų kits kito kalbos"*, I Moz. 11, 7.

Žodžiai *"padarykime"*, *nuženkime"*, *"sumaišykime"*, *"vienas iš mūsų"*, ypatingai šis paskutinysis duoda mums

progos manyti, jog Dievuje yra kažkokia dauguma šalia vienumo, kurios negalima kitaip išaiškinti.

Kitose šv. Rašto vietose leidžiama kalbėti Dievo išminčiai, tarsi tai būtų paskiras asmuo. *"Aš išmintis, gyvenu patarime ir esu tarp akylų minčių... Per mane karaliai karaliauja... Aš myliu mane mylinčius... Per mane turtai ir garbė... Viešpats mane turėjo savo kelių pradžioje, pirma negu yra ką nors padaręs nuo pat pradžios... Aš įstatyta nuo amžių... Dar nebuvo gelmių, o aš jau buvau pradėta... kuomet dėjo žemės pamatus, aš buvau draug su juomi visa tvarkydama ir gėrėjaus kasdien, žaizdama visą laiką jo akyvaizdoje"*, Patarlių 8, 12—31.

Kitose šv. Rašto vietose panašiai kalbama apie Dievo Išmintį, duodamos jai tos pačios ypatybės, kurias Bažnyčia, pasiremdama Naujojo Įstatymo apreiškimu, skiria antrajam Švenč. Trejybės asmeniui, Dievo Sūnui.

Pranašai, kalbėdami apie Mesiją, taip jį aukštindavo, jog sulygindavo su pačiu Dievu. *"Jis bus vardu,* sako Izaijas pranašas, *Nuostabusis, Patarėjas, Galingasis Dievas, Būsimojo amžiaus Tėvas, Ramybės kunigaikštis"*, Iz. 9, 6.

Apie šv. Dvasią minima Sename Įstatyme labai dažnai. Ji sklendena virš vandenų, suteikdama jiems gyvybės daigų; ji yra dvasiško gyvenimo pradžia, be kurio niekas negali išsilaikyti ir kuris atnaujina žemės paviršių; ji duoda įkvėpimą pranašams; ji ilsėsis ant Mesijo, suteikdama jam septynias savo dovanas.

Visi šie Švenč. Trejybės minėjimai Sename Įstatyme ruošė žmogaus protą, kad jis galėtų pasitikti ir tinkamai priimti aiškų mokslą apie tą paslaptį Naujame Įstatyme.

2. ŠVENČIAUSIA TREJYBĖ NAUJAME ĮSTATYME

Štai kelios vietos, kuriose Švenčiausia Trejybė yra aiškiai minima.

a) Švenčiausios Panelės apreiškime yra išvardinti visi trys asmenys. Angelas Gabrielis, Dievo siųstas, praneša

Švenčiausiai P-lei, jog ji buvo išrinkta Dievo Sūnaus motina. Į jos paklausimą, kaip tai galės įvykti, angelas atsako: *"Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs ir Aukščiausiojo galybė apdengs tave savo šešėliu; todėl ir Šventasis, kurs gims iš tavęs, vadinsis Dievo Sūnumi"*, Luko 1, 35. Šiame atsakyme jau turime Aukščiausiojo galybę, Dievo Sūnų ir Šventąją Dvasią, žodžiu, turime išvardintus visus tris Švenč. Trejybės asmenis.

b) Krikšto metu Jordane vėl visi trys asmenys pasireiškia: atsiveria dangus, matosi Dievo Dvasia balandžio pavidale, nužengianti ant Viešpaties Jėzaus, girdisi balsas iš dangaus: *"Tas yra mano mylimasis Sūnus, kurį aš sau pamėgau"*, Mato 3, 17. Dievas vadina Viešpatį Jėzų savo Sūnumi ir siunčia Šventąją Dvasią.

c) Patsai Viešpats Jėzus, siųsdamas apaštalus į visą pasaulį skelbti evangeliją, liepia krikštyti tuos, kurie įtikės vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios.

Jeigu tad patsai Viešpats Dievas savo begaliniame gailestingume teikiasi mokyti apie Švenč. Trejybės buvimą, tai kas gi yra žmogus, kuris atsisakytų priimti tą tiesą? Tai būtų baisiausias mūsų Sutvėrėjo įžeidimas.

3. ŠVENČIAUSIOS TREJYBĖS PASLAPTIES TURINYS

Nors Švenčiausios Trejybės paslaptis savo aukštumu ir viršija mūsų proto jėgas, tačiau patsai Dievas, ją mums apreikšdamas, apvilko tokiais žodžiais, jog galime suprasti tą paslaptį tiek, kiek jos reikia mūsų gyvenimui.

Norėdami nors kiek suprasti Švenčiausios Trejybės paslaptį, privalome pirmiausiai atmesti visus palyginimus, kuriuos, mūsų nuomone, galėtume surasti gamtoje, kaip štai saulę su šviesa ir šiluma, lapą susidedantį iš trijų mažesnių lapelių, medį iš šaknų, kamieno ir šakų į vieną suaugusį, nes gamtoje nėra nė vieno daikto, kuris būtų panašus į Švenč. Trejybę, todėl visi tie palyginimai klaidina žmogaus protą ir nesuteikia jam reikalingos šviesos. Reikia tad

grįžti į tą palyginimą, kurį patsai Dievas yra mums davęs, būtent patį žmogų: *„Padarykite žmogų į mūsų paveikslą ir panašumą"*, 1 Mozės 1, 26.

Reiškia, visame šitame pasaulyje, kurį mato mūsų akys, vienas tiktai žmogus yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu. Kadangi Dievas yra vienas Švenč. Trejybėje, todėl ir žmogus turi savyje nešioti Švenč. Trejybės paveikslą būdamas panašus į Dievą.

Dabar kur reikia ieškoti žmoguje to Dievo paveikslo? Be abejo ne kūne, nes kūną turi ir gyvuliai, o jie nėra sutverti pagal Dievo paveikslą. Dievas vėl yra dvasia ir neturi kūno, todėl Dievo paveikslo žmoguje reikia ieškoti tame, kuo jis skiriasi nuo gyvulio, būtent jo dvasioje.

Žmogaus dvasia turi šitokį trilypumą: ji yra; ji mąsto, ir savo mintyse gali atvaizduoti visą pasaulį ir save; ji turi norus. Trumpai sakant: *būti, manyti ir norėti* — štai trys vien tik žmogaus turimi veiksmai.

Panašus trilypumas yra ir Dievuje; Dievas yra, Dievas mąsto, Dievas turi norų. Dievo buvimas yra tai pirmasis Švenč. Trejybės asmuo, Dievo Išmintis antrasis, Dievo pamėgimas arba meilė trečiasis. Visų trijų asmenų yra viena ir ta pati prigimtis, vienas esimas, viena išmintis, vienas pamėgimas, todėl gryniausią tiesą išreiškiame sakydami, jog vienas yra Dievas. Tačiau to vieno Dievo Išmintis ir Norai yra taip begaliniai dideli ir tobuli, kad sudaro paskirus asmenis, ko nesudaro pas žmogų, todėl nors ir žmogus turi išmintį ir norus, bet jie yra tik žmogiškos prigimties ypatybės ir nesudaro asmenų, todėl žmoguje yra tik vienas asmuo, o Dievuje — trys.

Žmogaus mintys ir jo norai nėra tušti, be jokio turinio, jei mąsto, tai mąsto apie kokį nors daiktą, jei trokšta, tai trokšta kokio nors daikto. Panašiai Dievas. Dievas mąstydamas apie savo esmę tarsi pakartotų ją savo mintimis, todėl ir vadinasi Dievo Sūnumi toji tarsi pakartota Dievo esmė. Dievas, mylėdamas Sūnų, o Sūnus Tėvą, duoda Šven-

tąją Dvasią, tuo būdu tas trilypumas ir buvo pavadintas žmonių kalboje asmenimis, kuris pasilieka didžiausia mūsų tikėjimo paslaptis, bet galime turėti apie ją šiek tiek šviesos gvildendami žmogaus prigimtį, kuri yra sukurta pagal Dievo paveikslą ir panašumą. Nusilenkime prieš Švenč. Trejybę, atiduokime jai meilę ir pagarbą, kad teikėsi mus sutverti sulig savo paveikslu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, neapsakomai gilią, bet mums reikalingą paslaptį esi apreiškęs, pamokindamas mus apie Tavo vidaus gyvenimą, tai yra mums Tavo didelės meilės ir gilios prietelystės ženklas, nes tik prieteliai pasisako vienas kitam, ką turi savo viduje, kokias turi mintis ir troškimus. Pagal tą apreiškimą Tu esi vienas, bet trijuose asmenyse, kuriuos mums suprantama kalba liepei išreikšti Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardais. Nors toji paslaptis mažai yra mums suprantama, tačiau jeigu Tu ją apreiškei mums, Viešpatie, jeigu Tavo Bažnyčia nuolatai ją primena, ženklas, kad ji yra mums reikalinga ir naudinga. Šventoji Bažnyčia, kuri yra Tavo valios reiškėja ir Tavo tiesų saugotoja, naudojasi kiekviena proga, kad mums primintų Švenč. Trejybės paslaptį. Dedant ant savęs kryžiaus ženklą Bažnyčia liepia išvardinti visus Švenč. Trejybės asmenis, būtent Tėvą, Sūnų ir šv. Dvasią; o kiek kartų į dieną mes darome tą kryžiaus ženklą. Guldami, keldami, pradedant ir baigiant maldą, sėdant ir besikeliant nuo stalo, įeinant į bažnyčią ir išeinant iš jos; pradedant ir baigiant kokį svarbų darbą, pradedant kelionę vis griebiamės kryžiaus ženklo ir tariame Švenč. Trejybės vardus. Bažnyčia teikia visus savo palaiminimus, visus šventus sakramentus, darydama kryžiaus ženklą ir tardama kartu visus Švenč. Trejybės asmenų vardus: "Telaimina Tave visagalis Dievas, Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. Aš tave krikštiju, aš tave sutvirtinu, aš tau nuodėmes atleidžiu vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios". Kryžius tad ir Švenčiausioji Trejybė yra tai du daiktu, su kuriais kiekvienam katalikui tenka

dažniausiai susitikti ir jų galybe naudotis. Iš visa to matome, Viešpatie, kaip didelės reikšmės turi Švenčiausioji Trejybė mūsų gyvenime. Mes turime ją garbinti ir būti jai dėkingi ne vien už tai, kad ji mus sutvėrė, atpirko, apšvietė, bet ir už tai, kad ji mums tarnauja ir šiandien, kaip koks milžiniškas žibintas, kuris nušviečia mums kelią į amžinąjį gyvenimą; jis mus veda per šį gyvenimą, kaip anas šviesusis stulpas vedė izraelitus per tyrus; ji mus saugoja, kad nepaklystume ir neatsitolintume nuo tikrojo kelio į dangaus karalystę. Suteik tad, Viešpatie, mums gilesnį Švenč. Trejybės supratimą ir karštesnę meilę, kad, vaikščiodami jos šviesoje, imdami iš Jos pavyzdį savo gyvenimui, išdrožtume jos paveikslą savo sieloje taip gražų, kad ir Tau patiktume.

Pasižadame šiandien nors šimtą kartų pagarbinti Švenčiausią Trejybę, tardami dievotai: „Garbė Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai", ir dievotai darydami kryžiaus ženklą.

APIE DIEVO PAVEIKSLĄ ŽMOGUJE

Pirmadienis po Švenč. Trejybės

1. ĮŽANGA. Prisiminkime žodžius, kuriuos Dievas ištarė, sutverdamas žmogų, o kurie mums daug pasako apie žmogų: „Padarykime žmogų į mūsų paveikslą ir mūsų panašumą, ir jis tevaldo jūros žuvis, ir dangaus paukščius, ir žvėris, ir visą žemę, ir visus slankiojančius, kurie kruta ant žemės." Prad. 1, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant suprastume jo dovaną, kurią jis mums suteikė, sutverdamas mus sulyg savo paveikslu ir panašumu, o supratę, brangintume žmogų ne dėl jo drabužių, kuriais pasipuošęs, ne dėl turtų, kuriuos yra įsigijęs, ne dėl aukštų vietų, kurias užima, bet dėl tos neapsakomos dovanos, kurią yra gavęs savo sutvėrime, būtent, kad yra Dievo paveikslas ir panašumas.

MĄSTYMAS

1. PAVEIKSLAS IR PANAŠUMAS

Kad suprastume, ką reiškia Dievo ištartas žodis: *"Padarykime žmogų į mūsų paveikslą ir į mūsų panašumą"*, sustokime prie tų dviejų žodžių: paveikslas ir panašumas ir pagvildenkime, ką jie reiškia žmonių kalboje.

Sakydami, jog vienas daiktas yra panašus į kitą, norime išreikšti, jog vienas daiktas turi tokių ypatybių ir savybių, kokių turi ir kitas. Štai turime prieš akis du medžio lapu, jie labai yra panašūs vienas į kitą, jų spalva, jų didumas, jų sudėtis ir viršutinė išvaizda yra vienokia, tačiau jie skiriasi vienas nuo kito tuo, kad kiekvienas yra pats sau, vienas nuo kito nepriklauso, vienas iš kito nėra nieko paėmęs ar pasiskolinęs.

Kitaip dalykai atrodo, kai pažvelgiame į paveikslą. Paveikslo esmė yra tame, kad jis yra atspaustas, arba nuimtas nuo to, kieno sudaro paveikslą, todėl jis nepasitenkina kaikurių savybių bendrumu, jis nori išreikšti ne tiek daikto savybes, kiek jo esmę, todėl jis turi tapatybės mintį. Žiūrėdami, pvz. į kieno fotografiją, sakome, jog čia yra tas ir tas žmogus, čia jo fotografija, o ne kito. Nors kuris paveikslas ir labai būtų panašus į mus, tačiau nepasakysime, kad yra mūsų paveikslas, o tik kieno kito, nes ne pagal mus padarytas ir ne mus vaizduoja, o tik tą, pagal kurį buvo padarytas.

Paveikslas tad ir panašumas, kaip matome, yra du skirtingu dalyku, ir tai skirtingu tokiame laipsny, kad vienas gali praversti be kito, gali, pvz., būti paveikslas ir neturėti panašumo, arba bent labai mažą, o gali būti panašumas, nesudarydamas paveikslo. Šešėlį, pvz., padaro žmogaus išvaizda, yra jo atmuštas, todėl yra jo paveikslas, bet labai mažą turi panašumą į tą žmogų, kurio yra šešėlis. To paties žmogaus pėdos sniege sudaro ėjusio paveikslą, nes jo

yra atspaustos ir iš pėdų galime pažinti kieno eita, bet panašumą turi dar mažesnį. Taigi gali būti didelis vieno daikto į kitą panašumas, bet nesudaryti paveikslo, ir gali būti paveikslas be panašumo.

Kuomet gi paveikslas susijungia su panašumu, tuomet sudaro tobulą paveikslą. Sakome, pvz., labai gera fotografija, nes labai panaši į tą, kieno yra fotografija.

2. DIEVO PANAŠUMAS ŽMOGUJE

Kadangi panašumas ir paveikslas yra du skirtingu daiyku, todėl gali būti žmoguje Dievo panašumas be paveikslo ir paveikslas be panašumo, arba ir abu tuo pačiu kartu ir tame pačiame žmoguje, pravartu tad yra žinoti, kas sudaro panašumą, o kas paveikslą.

Dievo panašumą žmoguje sudaro žmogaus protingoji prigimtis. Žmogus susideda iš dviejų dalių: kūno ir dvasios. Kūnu jis priklauso žemesnės rūšies gyvūnams, gyvuliams, todėl yra į juos panašus, bet savo dvasia jis priklauso dvasių pasauliui, todėl savo dvasia jis yra panašus į dvasių pasaulio gyventojus ir į patį Dievą, nes Dievas irgi yra dvasia.

Tas žmogaus į Dievą panašumas sueina į tai, kad žmogus, turėdamas dvasią, turi protą ir valią: protu gali pažinti visokią tiesą, valia gali mylėti visokį gėrį. Dievas irgi turi protą ir valią, protu pažįsta visa, kas yra ir kas gali būti, valia myli visokį gėrį, kuris yra ir gali būti.

Dievo protas yra neribotai didelis, tiesos pažinime jis neturi ribų, taip pat ir jo valia neturi ribų gėrio troškime.

Panašų protą ir valios neribotumą sutinkame ir žmoguje, nes ir žmogus neturi ribų nei tiesos pažinime, nei gėrio troškime. Skirtumas tarp Dievo ir žmogaus proto yra tame, kad Dievo protas yra neribotai didelis savo esme, todėl Dievas neribotai daug žino. O žmogus neribotai daug negali žinoti, todėl visa, ką jis šiandien žino, yra baigta ir ribota, bet jis turi neribotą proto talpumą, todėl gali dauginti savo žinias be ribų.

Tas pats skirtumas yra tarp Dievo ir žmogaus valios, Dievo valia yra be ribų iš esmės, o žmogaus valia yra be ribų savo talpumu, todėl nėra tokio daikto žemėje, kuris galėtų visiškai patenkinti žmogų, užpildyti jo širdies tuštumą. Štai kodėl tie, kurie neieško Dievo, kurie Dievo sutvėrimais nori pasisotinti, nepasisotins niekad, turės kentėti kitame pasauly amžiną badą. Dėl tos pačios priežasties ir šv. Augustinas šaukė, jog nerimsta jo širdis, kol nenurims Dievuje.

Tas žmogaus panašumas į Dievą yra pilnas ir tobulas tik tada, kai žmogus yra užaugęs, o mažam veike tas panašumas yra tik užuomazgoje, kaip kad užuomazgoje yra medis savo sėkloje.

3. DIEVO PAVEIKSLAS ŽMOGUJE

Dievo paveikslą žmoguje sudaro ne jo protinga prigimtis, o tik pašvenčiamoji malonė, kurią žmogus gauna per šv. krikštą. Tas paveikslas pasidaro tokiu būdu, kad žmogus pažįsta Dievą ir myli jį, kaip kad Dievas pažįsta save ir myli, pašvenčiamoji tad malonė yra gyvas Dievo paveikslas, yra tai nauja gyvybė, nauja prigimtis, kuri padaro iš žmogaus Dievo vaikelį.

Tėvai, neturėdami savo vaikų, priima kai kada svetimą vaiką, suteikia jam savo vardą, savo turtus ir garbę, bet negali jam suteikti savo kraujo, todėl prigimties atžvilgiu jis yra jiems svetimas.

Dievas, priimdamas mus savo vaikeliais, suteikia mums savo prigimtį taip, kad mes tikrai esame jo vaikai, labiau ir tikriau, negu kad kiekvienas yra savo tėvų vaikas, kurie jam yra suteikę žmogišką prigimtį.

Kaip panašumas, taip ir Dievo paveikslas mažame vaike yra tik užuomazgos arba grūdo pavidale, jei yra pakrikštytas, o jei nėra pakrikštytas, turi panašumą, bet neturi paveikslo. Taip pat ir suaugęs žmogus turi ir paveikslą ir

panašumą, jei nėra sunkiai nusidėjęs, o kai sunkiai nusideda, praranda paveikslą, pasilaiko sau tik panašumą. Tačiau vienas panašumas neduoda teisių į dangų, kaip kad vieno žmogaus panašumas į kitą neduoda teisių į jo vardą ir turtus, jei nėra jo sūnus.

Pirmasis žmogus buvo sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, tai reiškia, jog gavo ne tik protingą sielą su jos galiomis protu ir valia, bet gavo ir pašvenčiamąją malonę, kuri darė iš jo Dievo vaiką ir suteikė teises į dangų. Kuomet nusidėjo, prarado savyje Dievo paveikslą, o su juo ir Dievo vaikų teises.

Žinodami tad, koks brangus yra daiktas žmoguje Dievo paveikslas, rūpinkimės jį gražinti ir tobulinti savyje ir kituose.

Koks iki šiol buvo mūsų rūpestis šiuo atžvilgiu?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tiesą rašo Tavo apaštalas šv. Jokubas, jog esame pasidarę teisėjai neteisingomis mintimis, nes mes jungiame tikėjimą į Tavo sūnų, garbės Viešpatį, atsižvelgdami į asmenis. Jei į mūsų susirinkimą įeina žmogus turįs aukso žiedą, skaisčius drabužius, įeina taip pat ir beturtis suteptu apdaru, tuomet mes kreipiame daugiau dėmesio į tą, kurs apsivilkęs puikiais drabužiais, nes jį sodiname pirmose vietose, o neturčiui liepiame stovėti, arba skiriame vietą ties kitų kojomis, tuo būdu darome skirtumų žmonių tarpe, vienus aukštiname, kitus žeminame, pasiremdami ne tikėjimo tiesomis; ne iš tikėjimo, kurį skelbė Tavo Sūnus, imdami gyvenimui taisykles, bet iš minčių, kurias žadina mumyse žemiški palinkimai, žemiškų gėrybių troškimai ir jų branginimai. Lenkiame tad galvą prieš tą, kuris artinasi į mus kupinas žemiškų gėrybių, turtų, garbės, ar valdžios, o už nieką laikome tai, kas žmogų daro tikrai brangų, aukštą ir garbingą. Taip darydami, Viešpatie, mes save klaidiname ir skriaudžiame, nes, bran-

gindami kituose žmonėse tuščias ir apgaulingas gėrybes, užsikrečiame jų troškimu ir ieškojimu, o tuo niekais laikome tas gėrybes, kurios tikrai puošia žmogų ir daro Tau malonų. Teisingo žmonių įvertinimo ir branginimo pavyzdį suteikia mums Tavo Sūnaus įsteigtoji Bažnyčia. Ji nežiūri į žmonių drabužius, į jų turtus, neatsižvelgia į jų mokslus, kuriuos yra išėję, užimamas vietas, įgytą garbę, bet atsižvelgia į vieną dalyką, kuris daro žmogų tikrai didingą, būtent — atsižvelgia į Tavo paveikslą, pagal kurį žmogus yra sutvertas ir kurį kiekvienas gali savo darbais suteršti ir pražudyti, bet gali ir ištobulinti iki aukščiausio laipsnio. Taigi Bažnyčia, suradus tokį žmogų, kuriame Tavo paveikslas spindi gražiausiomis spalvomis, lenkia prieš jį galvą, apšaukia jį šventu, renka jo kaulelius ir dulkes, ir laiko šventose vietose, stato jiems paminklus, neatsižvelgdama, ar jis buvo karalius ar elgeta, turtuolis ar vargšas, vyras ar moteris — visus lygiai gerbia ir brangina. Taigi, Viešpatie, suteik ir mums tos išminties ir dvasios, kad brangintume Tavo paveikslą žmoguje, kad stengtumės jį tobulinti savyje ir kituose, kad jį skaitytume didžiausia brangenybe ir pagal jį vertintume žmones, o ne pagal jų drabužius ar turtus, pagal veido gražumą, kojų greitumą, ar rankų stiprumą.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien melstis už nusidėjėlius, kurie yra suteršę Tavo paveikslą, pasižadame pagerbti šventuosius, kalbėdami Visų Šventųjų litaniją, ar kitą kurią maldą.

APIE NAUDĄ, KURI PLAUKIA IŠ MOKSLO APIE ŠVENČ. TREJYBĘ

Antradienis po Švenč. Trejybės

1. ĮŽANGA. Savo maldoje po paskutinės vakarienės Išganytojas pasako, ką suteikia žmogui Tėvo ir Sūnaus pažinimas, būtent — suteikia amžiną gyvenimą: „Tai yra amžinas gyvenimas: kad jie pažintų tave, vienatinį tikrąjį Dievą, ir kurį tu siuntei, Jėzų Kristų.“ Jono 17, 9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant suprastume, kiek daug naudos mums duoda Švenč. Trejybės pažinimas, o supratę užsidegtume troškimu giliau ją pažinti.

MĄSTYMAS

Kaip saulė yra reikalinga gamtai, kad gamta galėtų išvengti visiško apmirimo, kad galėtų parodyti savo galybę, savo gyvybę ir gražumą, taip Švenčiausios Trejybės paslapties reikia žmonijai, kad ji galėtų parodyti savo tobulybę, savo gyvybę ir gražumą, žodžiu, kad galėtų pasiekti tas augštybes, į kurias veržiasi visi jos troškimai. Nors žmogaus protas ir negali apimti Švenč. Trejybės paslapties, tačiau gali ja naudotis, kaip daugelis žmonių naudojasi šių laikų išradimais, nors jų ir nesupranta.

Iš visų paslapčių, kurias mums Dievas savo gailestingume teikėsi apreikšti, Švenčiausios Trejybės paslaptis yra giliausia, gražiausia ir žmogui naudingiausia, nes padeda jam suprasti ne tik visas kitas paslaptis, kurios yra pamatas ir šaltinis, bet daugelį ir kitų klausimų, kurie gyvai liečia žmogaus gyvenimą, kaip štai — jo tobulybės ir laimės klausimą, jo dvasišką gyvenimą, ir ne vien tai, bet ir visą istoriją.

1. TOBULYBĖ

Vienas iš lanksčiausių tvarinių yra žmogus, iš jo, kaip iš kokio molio, galima nulipdyti gražiausią stovylą, bet galima ir biauriausią; visa priklauso nuo to, koks artistas paims tą molį į savo rankas ir kokią stovylą norės iš jo nulipdyti.

Tai žino gerai visokio plauko kultūrininkai, todėl ir siūlosi perdirbti žmoniją ir vesti ją į geresnę ateitį, į kultūrą, nori užgrobti mokyklas, paimti auklėjimą į savo rankas, ir perdirbimo arba lipdymo darbą pradėti nuo jaunuomenės. Visa jų nelaimė yra tame, kad neturi ko pastatyti jaunuomenei prieš akis, neturi tokio gyvo pavyzdžio, į kurį jaunuomenė žiūrėdama, užsidegtų troškimu būti panaši į jį, iš jo norėtų imti tobulo gyvenimo mokslą.

Vieni siūlo jaunuomenei pavyzdžiu istorijos karžygius, valstybių kūrėjus, kariuomenių vadus, mokslininkus, išradėjus; kiti, kuriems daugiau rūpi tautiška gerovė, liepia mokytis doro gyvenimo iš tos pačios tautos karžygių ir veikėjų, kad tuo būdu paruošus tautai tinkamų darbininkų ir veikėjų.

Kiti vėl, kurie nepajėgia surasti žmonėse sektino pavyzdžio, nes garsiausi žmonės šalia vieno - kito gero darbo yra padarę daugelį klaidų, kreipiasi į neprotingus kūrinius, gyvulius ir iš jų liepia mokytis, kas yra bloga, kas gera, kas dora, kas nedora, nes gyvuliai esą nepagadinti išradimais ir kultūromis, neturį politinių partijų ir jokios tikybos, galį neklaidingai pasakyti, kas žmogui tinka, kas netinka.

Prie tokių išvadų prieina visuomet tie, kurie, atmetę Dievą ir tikėjimą, nori išspręsti žmogaus idealą, jo tobulybę grynu žmogišku protu, nes, neturėdami kuo pateisinti savo klajonių, priversti yra gamtoje ieškoti mokslingumo skraistės, kad ja pridengtų savo skurdą ir suvadžiotų nepatyrusius.

Iš tokio mokslo seka žmonių sugyvulėjimas, nes moky-

tinis turi pasidaryti panašus į mokytoją, jei jo neperviršija, kaip dažnai yra atsitikę. Jeigu tad žmonės pagal bedievių patarimus mokysis iš gyvulių kas yra dora, o kas nedora, turės būtinai pasidaryti panašūs į gyvulius, kaip kad šv. Raštas sako: *"Žmogus, būdamas šlovėje, nesupranta; jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*, Ps. 48, 21.

Toji šlovė, apie kurią kalba psalmininkas, yra tame, jog žmogus yra sutvertas ne pagal gyvulio paveikslą ir panašumą, bet Dievo, todėl turi stengtis būti panašus į Dievą, Švenčiausioje Trejybėje vieną, o ne į gyvulį, nes tas tobulas ir išbaigtas paveikslas teko tik pirmiesiems tėvams, visi kiti ateina į šį pasaulį be to paveikslo. Jeigu dabar bus pastatytas žmogui prieš akis Švenč. Trejybės paveikslas, jeigu jis bus raginamas dirbti Dievo darbus, jis pasidarys panašus į Dievą, o jei Dievo paveikslą atims iš savo akių, o į tą vietą pastatys gyvulio paveikslą, žmogus būtinai turės pasidaryti panašus į gyvulį, turės sugyvulėti.

Tad aukščiausią žmogaus pavyzdį sudaro ne pasakų, ne istorijų veikėjai bei karžygiai, ne gyvuliai, kuriuos bedieviai perša žmonijai į mokytojus, bet patsai Dievas Švenč. Trejybėje vienas. Visu savo gyvenimu žmogus privalo rūpintis, kad išdirbtų ir ištobulintų savyje paveikslą, ir pasieks tai lavindamas savo valią, kad ji būtų panaši į Dievo valią, savo protą, kad jis būtų panašus į Dievo protą, kad viską suprastų, kaip kad Dievas supranta, viską mylėtų taip ir tokioje tvarkoje, kaip Dievas myli, žodžiu, kad matytų Dievuje savo idealą, savo tobulybės pavyzdį.

2. LAIMĖ

Visu savo gyvenimu žmogus ieško laimės. Laimė yra visų žmogaus troškimų ir darbų priežastis; ji yra toji spiruoklė, kuri varo laikrodį, toji jėga, kuri suka visus mašinos ratus.

Tačiau žmogus negali kur kitur surasti savo laimės, o tik Dievuje, nes iš Dievo yra išėjęs, pagal Dievo paveikslą ir panašumą sutvertas, todėl prie Dievo turi ir sugrįžti. Sugrįš prie Dievo, kai stengsis pažinti Dievą visa savo širdimi ir jį mylėti, reiškia, kai stengsis būti panašus į Švenč. Trejybę. Išganytojas todėl savo paskutinėje maldoje ir nurodė, kame yra žmogaus laimė, sakydamas: *"Tai yra amžinas gyvenimas: kad jie pažintų tave, vienatinį tikrąjį Dievą ir, kurį tu siuntei, Jėzų Kristų"*, Jono 17, 3.

Tos tiesos patvirtinimą randame šventųjų gyvenime. Jie pažino Dievą ir jį mylėjo daugiau už kitus, bet tame pažinime jie rado tiek laimės, kad visos kitos žemiškos laimės jiems atrodė tikros nelaimės, todėl nenorėjo atiduoti savo laimės, kurią buvo radę Dievuje už jokias žemiškas gėrybes, nors toji laimė dar nebuvo pilna, nes Dievo pažinimas žemėje yra nepilnas. Kas vyks žmogaus viduje, kai atsistos Dievo akivaizdoje danguje, to niekas negali aprašyti žemėje.

3. ISTORIJA

Švenčiausios Trejybės paslaptis yra raktas į visą žmonijos istoriją ir į jos kultūrą. Visais laikais žmogus jautė, jog tarp Dievo ir žmogaus yra artimas ryšys, jog norint suprasti Dievą, reikia griebtis žmogaus paveikslo, todėl visais amžiais ir bandyta piešti ir vaizduotis Dievą kaip žmogų. Tačiau Dievo supratimas labai nukentėjo, nes vietoje kelti žmogų aukštyn į Dievą, imta traukti Dievą žemyn arčiau žmogaus. Kuomet Dievas sutvėrė žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą, žmogus išėjo gražus ir tobulas, bet kai žmogus pradėjo vaizduotis Dievą pagal savo panašumą, Dievas išėjo labai netinkamas, žiaurus, pilnas tokių savybių, kurios ir žmonėms garbės nedaro.

Iš to atsitikimo reikia pasimokyti, jog norint pataisyti žmogų, nereikia traukti Dievo žemyn į žmogų, bet žmogų

kelti aukštyn į Dievą. Istorijoje pastebima, jog žmonės visuomet buvo geresni, kai turėjo tobulesnį Dievo supratimą, o visai pagesdavo ir ištvirkdavo, kai netekdavo tikro mokslo apie Dievą.

Šiais laikais žmonės labai mažai rūpinasi Dievą pažinti; juo kas mokytesnis, juo mažiau išmano apie Dievą, todėl pradeda pulti visuomenėje dora, nusikaltimų skaičius didėja ir kažin ko prieisime, jeigu negrįšime prie Dievo.

Išganytojas pataisė pagedusią žmoniją, dėstydamas dangiškojo Tėvo tobulybes. Daro tai ir katalikų Bažnyčia, statydama mums prieš akis Švenč. Trejybės paveikslą, nes žiūrėdami į jį ir prisimindami Švenč. Trejybės asmenis, neužtrinsime jų paveikslo savyje, bet tobulinsime ir darysimės kaskart panašesni į Dievą, o ne į gyvulius — apsisaugosime nuo sugyvulėjimo.

Paklauskime savęs, ar mėgstame rūpintis gilesniu Dievo pažinimu, jei ne, atsiprašykime Dievą ir pradėkime kitokį gyvenimą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kaip šviesos reikia akims, taip tiesos protui. Kaip akys negali tarnauti žmogui tamsoje, negali jam parodyti kelio, taip protas, neturėdamas tiesos, negali parodyti žmogui kelio į žmogišką gyvenimą, o kas svarbiausia, negali prirengti jo tam gyvenimui, kuris jį laukia po mirties. Tačiau kaip šviesos daug yra laipsnių, taip ir tiesos. Tarp kibirkšties ar mažo vabalėlio, kuris švaistosi po krūmus vasaros naktį, ir saulės, kuri kaitina vidudienį iš giedro dangaus, yra didelis skirtumas, tad daug susidaro šviesos laipsnių. Tokių laipsnių turi ir toji šviesa, kuri apšviečia protą. Įsitikinimui pakanka palyginti mažo vaiko ką tik bundantį protą su didelio mokslininko protu, vienas bus panašus į tą vabalėlį, kuris mirga lapuose naktį, kitas į šviesų žibintą, kuris, stovėdamas ant jūrų kranto, rodo laivams kelią į uostą. Kaip šviesa, juo yra didesnė, juo toliau siekia ir juo daugiau žmonių aptarnauja, taip ir tiesa, juo kilnesnė ir aukštesnė, juo toliau siekia savo spin-

duliais, juo daugiau neša naudos žmonėms, pakeisdama jų gyvenimą. Lygindami laukinį žmogų su civilizuotu, rasime daug skirtumų abiejų gyvenime, o tie skirtumai plaukia ne iš kur kitur, o tik iš tos šviesos, kuri apšviečia protą, kurios vienas turi gausiai, kitas labai taupiai. Kadangi žmogus yra savos rūšies visuma, senovės išminčiai vadindavo jį mažu pasauliu, todėl reikia labai didelės šviesos, kad galėtų pagyventi pilnu žmogišku gyvenimu, kad galėtų pasiekti tas dvasios aukštumas, į kurias veržiasi jo širdis, kaip kad gamta ima gyventi savo pilnu gyvenimu tik tada, kai saulė pakyla aukštai ir ima teikti pakankamai šviesos ir šilumos, nes visos šviesos ir šilumos, kurias padaro žmogaus ranka, negali išjudinti gamtos iš žiemos apmirimo. Panašiai ir visos tos tiesos, kurias pagamina žmogaus protas, negali išjudinti žmogaus iš dvasios sustingimo, negali padaryti jo dvasioje to pavasario, kuris matosi gamtoje, o kuris taip yra mums malonus. Reikia tad tiesos, ne žmogaus protu padarytos, reikia dvasiškos saulės, kad žmoguje prasidėtų dvasiškas pavasaris. Tą saulę, kuri apšviečia, šildo ir gaivina žmogaus dvasią, veda ją į dvasiškas aukštybes, sudarai Tu, Viešpatie, Švenčiausioje Trejybėje vienas; kas vaikščios Tavo spindulių šviesoje, tas neregės nakties tamsybių, tam ir mirtis nebebus baisi, nes neturės ant jo galybės. Suteik tad, Viešpatie, malonės, idant pažintume, kaip brangi yra Švenč. Trejybės tiesa, kad užsidegtume troškimu giliau ją pažinti, vaikščioti jos šviesoje, tobulinti jos paveikslą mūsų sieloje ir ruoštis tai laimei, kurios trokšta mūsų širdis, o kurią teikia tik Tėvo ir Sūnaus pažinimas Šventajai Dvasiai padedant ir iš vien su mumis jai veikiant.

Pasižadame, Viešpatie, pažvelgti į Švenčiausios Trejybės paveikslą, kuris yra mumyse ir palyginti su tikruma, kuri yra Tavyje ir, padaryti išvadą, ar gražiname, ar teršiame Tavo paveikslą savyje.

APIE MŪSŲ PAREIGAS ŠVENČ. TREJYBEI

Trečiadienis po Švenč. Trejybės

1. ĮŽANGA. Išganytojas paskutinėje savo maldoje prašo dangiškojo Tėvo, idant jo mokytiniai ir visi pasekėjai būtų viena, kaip jis ir Tėvas yra viena, sakydamas: „Prašau ne tik už juos ir už tuos, kurie per jų žodį tikės į mane, kad visi būtų viena, kaip tu, Tėve, esi manyje ir aš tavyje, kad ir jie būtų mumyse viena." Jono 17, 20-21.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant su prastume savo pareigas Švenčiausiajai Trejybei, o supratę, karštai rūpintumės jas vykdyti.

MĄSTYMAS

1. ADORACIJA

Pirmoji mūsų pareiga Švenčiausiajai Trejybei yra jos pagerbimas arba adoracija.

Švenčiausioji P-lė sulaukusi apreiškimo, jog yra išrinkta būti Dievo Sūnaus motina, giedojo "Magnificat", nes negalėjo sulaikyti savo viduje to džiaugsmo, kuriuo prisipildė josios širdis.

Panašiai ir mes turėtume giedoti, nešiodami savyje visos Švenčiausios Trejybės paveikslą. Bažnyčia ateina mums čia į pagalbą ir duoda progos pareikšti savo pagarbą tam paveikslui; ji liepia dažnai ir dievotai daryti ant savęs kryžiaus ženklą, išvardijant visus Švenč. Trejybės asmenis, o ir ji pati duoda mums tokio dievotumo pavyzdį suteikdama kryžiaus ženklu visus savo palaiminimus, visus šventinimus, konsekracijas, šv. Sakramentus, tuo ženklu pradeda visas liturgines apeigas ir maldas, todėl ir mes turėtume labiau

branginti kryžiaus ženklą ir su didesniu stropumu bei dievotumu jį daryti ant savęs.

Daugiau, kalbant psalmes, Bažnyčia liepia po kiekvienos psalmės pagarbinti Švenčiausiąją Trejybę, tariant: *"Garbė Tėvui, Sūnui ir Šv. Dvasiai"*. Liturginėse maldose kalbama arba giedama: *"Gloria in excelsis Deo"*, *"Sanctus"*, *"Te Deum laudamus"* ir kitas panašias maldas, kurios gyvai primena mums Švenč. Trejybę ir ragina atiduoti jai tinkamą pagarbą, kurios ir patsai Dievas reikalauja pranašo Malakijo lūpomis: *"Sūnus,* sako, *gerbia tėvą ir tarnas savo valdovą; taigi, jei aš Tėvas, kame yra mano pagarba? ir jei aš Valdovas, kame yra mano baimė?*, 1, 6.

Eidami tad ir Dievo įsakymu ir Bažnyčios pavyzdžiu, rūpinkimės atiduoti Švenč. Trejybei pagarbą pagal savo išgales, bent dievotai kalbėkime tas maldas, kurias Bažnyčia kalba jos garbei, dievotai, o ne iš įpročio darykime kryžiaus ženklą.

Kadangi kiekvienas pakrikštytas žmogus yra tapęs Dievo namais, visos Švenčiausios Trejybės buveine, mokykimės tad branginti ir gerbti tokį žmogų ne dėl jo drabužių ar grožio, bet dėl Dievo, kuris gyvena jame. Tą tiesą primena šv. Povilas korintiečiams, sakydamas: *"Ar nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė, ir Dievo Dvasia gyvena jumyse? Jei kas subiaurina Dievo šventovę, tą Dievas sunaikins. Nes Dievo šventovė šventa. Tai esate jūs"*, 1 Kor. 3, 16—17.

Juo kas yra šventesnis ir tobulesnis, juo gražesnis yra jame Dievo paveikslas, todėl yra vertas didesnės meilės ir pagarbos. Tąja mintimi vedini gerbkime šventuosius, asmenis Dievui pašvęstus, visą dvasiškiją, pradedant šv. Tėvu, vienuoliais ir vienuolėmis ir šiaip dievotais žmonėmis, kad neišblaškytų mūsų Dievas už jo namų išniekinimą, kaip šv. Povilas įspėja, saugokimės tad dievotų žmonių niekinimo ir pašiepimo.

Bažnyčia ir čia duoda mums įspūdingą pavyzdį, ji ger-

bia net numirėlių kūnus, leidžia juos į pamaldas, smilkina smilkalu kaip kokią šventenybę, šventina net žemę, kad ji būtų verta priimti tą kūną, kuris nešiojo savyje Švenč. Trejybės paveikslą.

2. MEILĖ

Nors Dievas yra be galo didelis ir galingas, o visgi jis pasigenda žmogaus meilės, jis nusileidžia iš aukštybių, artinasi prie jo ir ieško jo prietelystės bei širdies, sakydamas: *"Atiduok man, sūnau, savo širdį"*. Patarlių 23, 26.

Jeigu šio pasaulio sūnūs brangina karalių ir aukštų asmenų dėmesį ir palankumą, džiaugiasi ir didžiuojasi išgirstais iš jų lūpų pagyrimo žodžiais, gautomis dovanomis, pasakoja savo vaikų vaikams garbę, kurią turėjo, susidurdami su šio pasaulio didenybėmis, argi mes, tikintieji, neturėtume džiaugtis ir didžiuotis tuo palankumu, kurį rodo mums Dievas, tąja prietelyste, kurią jis nori turėti su mumis, jausti dėkingumo už dovanas, kurios neribotai viršija visas visų karalių dovanas.

Jei gyvulėlis jaučia dėkingumo savo geradariui: pamatęs jį, bėga prie jo su džiaugsmu; jei liūtas ir tigras užmiršta savo žiaurumą ir laižo tas rankas, kurios jį glosto ir maitina, todėl žmogus, kuris nejaučia meilės ir dėkingumo Dievui už jo dovanas, už jo meilę ir prietelystę, yra daugelį kartų prastesnis už gyvulį, nes gyvulys neturi proto, negali įvertinti dovanų taip, kaip gali jas įvertinti žmogus, turėdamas protą.

Nenorėdami būti prastesniais už gyvulius, kurkime savo širdyje karščiausią Švenč. Trejybės meilę, dėkingumą už įgytas dovanas, pasitikėjimą, darykime atgailą ir atsiprašykime už visus įžeidimus, kuriuos spėjome padaryti atėję į protą, nes tuo būdu parodysime tikrą ir pilną žmoniškumą ir įsigysime didesnį Dievo palankumą.

3. SEKIMAS

Kadangi, nešiodami Švenč. Trejybės paveikslą savyje, esame Dievo vaikeliai, o geri vaikeliai mokosi gero gyvenimo iš savo tėvų, taigi ir mes iš Švenč. Trejybės mokykimės to, kas yra gera ar bloga, kas dora, kas nedora, visus gyvenimo klausimus nušvieskime tąja šviesa, kuri eina iš amžinosios šviesos šaltinio. Neužmirškime, jog aukščiausias mūsų gyvenimo tikslas yra įrėžti mūsų sielose Švenč. Trejybės paveikslą, todėl tie darbai skaitysis ir bus geri, kurie ves mus prie to tikslo, blogi, kurie trukdys ir gadins jį.

Tiesa, mūsų protas per daug yra silpnas, kad galėtume matyti kiekvienoje gyvenimo smulkmenoje tą ryšį, kuris yra tarp tos smulkmenos ir Dievo, tačiau lavindamies galime savo dvasiškos akies jėgą tiek padidinti, kad galėtume pamatyti tokius daiktus, kurių šiandien nematome. Taip darė šventieji, jie, viską matuodami tikėjimo matu, taip ištobulino savo dvasios akis, kad matė Dievą kiekviename savo darbe ir mintyse, pagaliau matė net būsimus atsitikimus ir daugelį kitokių paslapčių, kurios yra neprieinamos šio pasaulio sūnums.

4. VIENYBĖ IR TARPUSAVIO MEILĖ

Nėra niekur didesnės vienybės kaip kad yra Švenč. Trejybės vienybėje, nes visų trijų asmenų viena yra prigimtis, viena galybė, viena tobulybė. Taigi tokios vienybės trokšta mūsų Išganytojas ir mums, todėl meldžiasi paskutinėje maldoje, sakydamas: *"Prašau gi ne tik už juos, bet ir už tuos, kurie per jų žodį įtikės į mane, kad visi būtų viena, kaip tu, Tėve, esi manyje ir aš tavyje, kad ir jie būtų mumyse viena"*, Jono 17, 20—21.

Jis davė įsakymą apaštalams, idant mylėtųsi tarp savęs, idant rūpintųsi atvesti visas avis į vieną avidę, idant būtų vienas piemuo ir viena avidė.

Priešingai, partijos, susiskaldymai, prie kurių veda meilės stoka, eina iš piktosios dvasios, todėl įspėja šv. Petrą, sakydamas: *"Simonai, Simonai, štai šėtonas reikalavo jūsų, kad persijotų jus, kaip kviečius, bet aš prašiau už tave, kad tu nenustotumei tikėjimo; todėl tu, kada nors grįžęs, stiprink tavo brolius"*, Luko 22, 31. Kristus tad trokšta vienybės, šėtonas susiskaldymo.

Pirmieji krikščionys Jeruzalėje, turėdami prieš akis gyvai tą įsakymą, stengėsi turėti vieną mintį ir vieną širdį, net turtus sunešdavo bendrai ir bendrai gyveno.

Jei ir mes mėgstame vienybę, o vengiame susiskaldymų, Dievo dvasia veikia mumyse, Dievo paveikslas yra gyvas mūsų dvasioje. Jei mėgstame susiskaldymus, esame užtrynę savyje Dievo paveikslą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mūsų protas neapima, kaip labai išaukštinai žmogų, sutverdamas jį pagal savo paveikslą ir panašumą. Nors daug didybių matome Tavo sutvėrimuose: matome ir kalnų aukštumas ir jūrų platumus, matome ir saulės galybę, kuri apšviečia visą žemę, šildo ją ir gaivina, matome ir žvaigždynų neišmatuojamus plotus, matome ir žvaigždžių nesuskaitomą daugybę, o visgi žmogus yra didesnis ir garbingesnis už visas tas didybes, nes nė viena jų nėra sutverta pagal Tavo paveikslą ir panašumą, jos žus, susidėvės kaip apsiaustas, subyrės į dulkes, o žmogus pasiliks ir jo metams nebus galo. Teisingai tad psalmininkas stebisi, sakydamas: *"Kas gi yra žmogus, kad Tu jį atsimeni? arba žmogaus sūnus, kad jį lankai? Padarė jį maža mažesnį už angelus, garbe ir šlove apvainikavai jį ir pastatei jį ant savo rankų darbų. Visa pavergei po jo kojomis, visas avis ir jaučius, be to, ir laukinius žvėris, dangaus paukščius ir jūros žuvis, kurios plauko jūros takais"*, Ps. 8, 5—9. To dar Tau buvo negana, Viešpatie, nes, suteikdamas savo pašvenčiamąją malonę, iškėlei žmogų dar į didesnes aukštybes: Tu padarei iš jo savo vaikelį, suteikdamas jam teisių į Tavo turtus, padarei savo prietelį, savo

sandarbininką ir pagalbininką išrinktųjų išganyme, padarei savo namais ir bažnyčia, kurioje apsigyveno visa Švenčiausia Trejybė. Tačiau, Viešpatie, tas Tavo žmogaus išaukštinimas uždeda jam ir pareigų, juk vaikelis turi kitaip elgtis savo tėvų namuose, negu svetimas, kitaip prietelis, negu neprietelis, kitaip sandarbininkas ir pagalbininkas, negu samdininkas, kitaip turi atrodyti Tau pašvęsti namai, negu tie, kurie yra skiriami žmonėms ar gyvuliams, todėl Tavo apaštalas šv. Povilas ir reikalauja, kad tie, kurie buvo pakrikštyti, pasidarytų nauji žmonės, pamestų senus įpročius, o apsivilktų Tavo Sūnumi Jėzumi Kristumi. Bet, Viešpatie, be Tavo ypatingos pagalbos mes nesugebėsime išpildyti to reikalavimo, neišpildysime tų pareigų, kurias Tu mums uždėjai, iškeldamas mus į visai mums nepriklausančias aukštybes, ateik tad mums į pagalbą, apšviesk protą, sustiprink valią, uždek jausmus, idant neeitume, bet bėgtume Tavo įsakymų keliais, idant eitume tas pareigas, kurios teko mums tą valandą, kurioje Švenčiausios Trejybės paveikslas buvo atspaustas mūsų sieloje.

Pildydami, Viešpatie, Tavo Sūnaus troškimą, išreikštą paskutinėje maldoje, pasižadame gyventi vienybėje, vengti ginčų ir nesutikimų, kad būtume viena, kaip kad Tu esi vienas Švenčiausioje Trejybėje.

APIE GYVĄJĄ DUONĄ, KURI APSAUGOJA NUO MIRTIES

Dievo Kūno šventė

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją, stovintį minios viduryje, kuri atsiskubino paskui jį iš kitos Tiberijados ežero pusės ir raginantį ją ieškoti ne tos duonos, kuri žūva, bet tos, kuri suteikia amžinąjį gyvenimą. Kada minia pareiškia noro gauti tokios duonos, Išganytojas jai atsako, kad jis esąs toji duona, kas jos valgys, nemirsiąs amžinai.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mokslas apie Švenčiausiąjį Sakramentą mūsų nenustebintų ir neišgąsdintų taip, kaip kad išgąsdino žydus ir net mokytinių dalį, kurie todėl apleido savo Mokytoją, bet kad, eidami paskui Jį, gautume tai, ką Jis yra žadėjęs.

MĄSTYMAS

1. IŠGANYTOJO PAŽADAS

Išganytojas, norėdamas prirengti žmonių protą ir jausmus prie mokslo apie Švenčiausiąjį Sakramentą, išvedė paskui jį sekančią minią į tyrus ir penkiomis duonomis ir dviem žuvim papenėjo stebuklingai penkių tūkstančių minią.

Užsidegusi minia norėjo paimti Kristų ir padaryti jį karaliumi, nes jis tikrai esąs pranašas, kuris turįs ateiti į šį pasaulį ir įsteigti naują karalystę.

Išganytojas pasitraukė tuomet iš minios ir nuėjo į kalną melstis, nes nors jis ir atėjo karaliauti ir tikrai buvo karalius, tačiau ne tokia prasme, kokia manė žmonės jį esant, būtent jis nebuvo duonos karalius, kurio pareiga būtų rūpintis šios žemės žmonių reikalais.

Tas stebuklingas duonos padauginimas ir visos minios papenėjimas buvo tik įžanga į pamokymą apie Švenčiausiąjį Sakramentą, nes tai buvo savo rūšies prilyginimas, turįs daug panašumo į tą stebuklą, kuris kartojasi mūsų bažnyčiose. Tyruose Viešpats Jėzus keliomis duonomis pasotino penkių tūkstančių žmonių minią, mūsų gi bažnyčiose sotina savo kūnu viso pasaulio tikinčiųjų minias. Anoji tyrų duona buvo tikra duona, nes pasotino išalkusią minią, bažnyčiose dalinamas jo kūnas yra tikras kūnas, nes stiprina sielas. Kad niekam nepritrūktų duonos tyruose, ji buvo stebuklingai dauginama; o mūsų bažnyčiose stebuklingai yra dauginamas mūsų Išganytojo kūnas, jo užtenka didžiausių minių pasotinimui, tų minių, kurios renkasi į bažnyčias nuo

Kristaus laikų ir iki šiai dienai ir rinksis iki pasaulio pabaigos, o maisto nepritrūks niekad ir niekam.

Žydų raštuose, vadinamuose "Midrasch Kohelet", yra parašyta, jog Mesijas duosiąs stebuklingos duonos, kaip kad Mozė, jų pirmutinis gelbėtojas ir vadas yra jiems davęs. Minia, matyti, žinojo apie to rašto turinį, todėl pamačiusi, jog Išganytojas yra padauginęs stebuklingai duoną ir papenėjęs minią, laikė jį už laukiamą Mesiją ir pasiryžo apšaukti karaliumi. Išganytojui pasislėjus nuo minios ir atvykus su apaštalais į Kaparnaumą, minia atsiskubino paskui jį, norėdama matyti įvykdytą savo pasiryžimą ir apšaukti jį karaliumi. Bet Išganytojas nepagiria jų uolumo ir įspėja, kad tas jų uolumas yra pagrįstas žemiškais tikslais ir siekimais ir plaukiąs iš vakarykščio stebuklingo duonos valgymo: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, jūs manęs ieškote, ne kad matėte stebuklų, bet kad valgėte duonos ir buvote pasotinti"*, Jono 6, 26. Tai reiškia, jog žydai ieško Išganytojo ne dvasios reikalais, kaip kad reiktų laukti iš tų, kurie yra matę stebuklą, bet žemiškais, norėdami padaryti jį duonos karaliumi: *"Darbuokitės,* sako, *ne dėl žūnančio valgio, bet dėl pasiliekančiojo amžinajam gyvenimui, kurio jums duos žmogaus Sūnus, nes jį antspauda pažymėjo Dievas Tėvas"*, Jono 6, 27.

Žydai, supratę, jog Viešpats Jėzus kalba apie save ir sakosi esąs Dievo siųstas, pareikalavo panašių ženklų, kokius darė Mozė. Mozė valgydinęs mana jų tėvus tyruose per 40 metų ir tuom įrodęs, kad yra Dievo atsiųstas, panašiais ženklais ir Kristus turėtų įrodyti savo pasiuntinybę ir suteikti jiems tos duonos, apie kurią kalba jų raštai, o kuri turėtų būti stebuklingesnė, negu toji, kurią davė Mozė. Tiesa, jis vakar yra pavalgydinęs penkių tūkstančių minią stebuklingai, bet visgi negalįs susilyginti su Moze, kuris ne penkis, bet šimtus tūkstančių ir ne vieną kartą, bet 40 metų ir ne kokia miežine duona, bet mana, duona iš dangaus, valgydinęs.

Viešpats Jėzus jiems atsako, kad jie labai klysta, laikydami Mozės duotąją duoną duona iš dangaus. Tikrąją duoną, kuri suteikia gyvybę ir apsaugoja nuo mirties, gali duoti iš dangaus vienas Dievas.

Žydai, išgirdę šiuos žodžius, pradeda jau norėti tos duonos, sakydami: *"Viešpatie, duok mums visuomet tos duonos"*, Jono 6, 34.

Išganytojas pradeda jiems aiškinti, kas yra toji duona, kad toji gyvoji duona esąs patsai Kristus, jis yra Dievo atsiųstas į šį pasaulį, kad kiekvienas pas jį ateinąs nealktų ir kiekvienas į jį tikįs netrokštų.

Iš karto žydai buvo užsimanę tos stebuklingos duonos, kuri apsaugoja nuo mirties, bet kai Kristus pasisakė Jis esąs gyvoji duona, kuris iš dangaus nužengė, pradėjo vėl murmėti prieš Jį, *"kad jis buvo pasakęs: Aš esu gyvoji duona, kurs iš dangaus nužengiau. Ir kalbėjo: Argi jis ne Juozapo sūnus Jėzus, kurio mes pažįstame tėvą ir motiną? Kaip gi jis sako: Aš iš dangaus nužengiau"*, Jono 6, 41.

Išganytojas ima dar aiškiau jiems dėstyti apie gyvąją duoną: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, kas tiki į mane, tas turi amžinąjį gyvenimą. Aš gyvenimo duona. Jūsų tėvai valgė tyruose manos ir mirė. Šita yra duona, nužengianti iš dangaus, kad, kas jos valgys, nemirtų. Aš esu gyvoji duona, kurs iš dangaus nužengiau. Kas valgys tos duonos, bus gyvas per amžius; duona gi kurios aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvenimą"*, Jono 6, 47—52.

2. ŽYDŲ NUSTEBIMAS IR PASIPIKTINIMAS

Anksčiau žydai tik murmėjo, išgirdę, jog Kristus yra iš dangaus nužengęs, dabar ėmė jau garsiai ginčytis, kaip jis galįs duoti mums valgyti savo kūną. Jie mat buvo manę, kad Kristus ims piaustyti savo kūną ir jiems dalinti atskiromis dalimis, krauju paplukusiomis; jie nežinojo ir visai neklausė Išganytojo, kokiu būdu tas pažadas bus įvykdytas.

Iš to žydų ginčo ir nustebimo aiškiai matosi, kaip jie paėmė Kristaus žodžius apie jo kūno valgymą, kad paėmė tikra, žodine prasme, o ne kokia dvasiška, todėl ir ginčijosi, pasipiktinę tais žodžiais, nes jų nuomone Kristus skatina juos tapti žmogėdromis.

Viešpats Jėzus visai jų nepeikia už tokį jo kalbos supratimą, nes jie gerai suprato, taip ir reikėjo suprasti, todėl ne tik neatšaukia savo žodžių, bet dar aiškiau ima dėstyti savo mintis: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinėje dienoje. Nes mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame. Kaip mane siuntė gyvasis Tėvas ir aš esu gyvas per Tėvą, taip ir tas, kurs mane valgo, bus gyvas per mane. Tai yra duona, kuri nužengė iš dangaus. Su ja bus ne kaip su mana, kurios jūsų tėvai valgė ir mirė. Kas šitą duoną valgo, bus gyvas per amžius"*, Jono 6, 54—60.

Dabar jau ne tik žydai, bet ir mokytinių dalis, išgirdę tuos žodžius, pasipiktino ir ėmė murmėti, sakydami: *"Šitie žodžiai kieti, ir kas gali jų klausyti?"*, Jono 6, 61. To pasipiktinimo tokia buvo sėkmė, kad daugelis net iš pačių mokytinių atsitraukė nuo Kristaus ir nustojo su juo vaikščioję.

3. TIKĖJIMO SUSTIPRINIMAS

Šitas atsitikimas privalo dar labiau sustiprinti mūsų tikėjimą į tikrąjį Viešpaties Jėzaus kūną ir kraują duonos ir vyno pavidalais, nes mokytinių dalis atsitraukė ne dėl ko kito, o tik dėl to, kad suprato Viešpatį Jėzų kalbant apie tikrą jo kūno valgymą ir kraujo gėrimą ir tąja kalba pasipiktino, imdami ją žodine prasme.

Jeigu dabar Viešpats Jėzus leido jiems atsitraukti ir visai jų nestabdė, kad jie blogai yra jo žodžius supratę, tai tikras yra ženklas, kad taip reikėjo suprasti, o ne kitaip ir kad iš tiesų Viešpats Jėzus yra pažadėjęs mums duoti savo kūną maistui ir kraują gėrimui, kad turėtume gyvybę savyje ir kad būtume prikelti paskutinėje dienoje.

Tuo būdu Viešpats Jėzus yra įvykdęs tai, ko žydai reikalavo iš jo, būtent, tobulesnės duonos, negu kad Mozė davė. Ką reiškia Mozės mana prieš Švenčiausiąjį Sakramentą? Ji yra tik menkas tos manos šešėlis, kuri yra nužengusi iš to dangaus, kuriame gyvena Dievas Švenčiausioje Trejybėje vienas su visais angelais ir šventaisiais, tos manos, kuri stiprina žmogaus dvasią ir suteikia jai amžiną gyvenimą.

Skubėkime šiandien prie tų altorių, kuriuose yra išstatytas Švenčiausias Sakramentas, pulkime prieš jį veidu ir karštai prašykime, kad tikėjimas į tikrą Viešpaties Jėzaus buvimą duonos ir vyno pavidalais niekad neatšaltų.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, sunku buvo žmonėms pamatyti Tavo Sūnaus dieviškumą, nes žmogiška prigimtis dengė jo didybę nuo jų akių, todėl, nors matė tos didybės spinduliavimą, matė jo stebuklus, negalėjo pakilti savo mintimis aukščiau to, ką akys matė ir pripažinti dieviškumą, kurio akys nematė. Švenčiausiame Sakramente Tavo Sūnus paslėpė ne tik dieviškumą, bet ir savo žmogiškumą, o su juo ir tą didybės spinduliavimą, kuris lengvino tikėjimą į Tavo Sūnų tiems, kurie įtikėjo į jį, matydami jo žmogiškumą. Kuo gi mes, Viešpatie, paremsime savo tikėjimą į tą tiesą, jog Švenčiausiame Sakramente duonos ir vyno pavidalais yra paslėptas Tavo Sūnus su pilnu ir tikru dieviškumu ir žmogiškumu, mūsų akys nieko daugiau nemato, tik duonos ir vyno pavidalus, kurie savo išvaizda nieku nesiskiria nuo tikros duonos ir tikro vyno, neatskirs nei skonis, nei uoslė, o nei mokslininko prietaisai, atrodo, tarsi Tavo Sūnus būtų virtęs tikra duona ir tikru vynu. Čia nematome tų stebuklų, kuriuos matė minios žiūrėdamos į Tavo Sūnaus žmogiš-

kumą, o kurie įtikino geros valios žmones, negirdime jo žodžių, kurie žavėjo klausytojus ir vertė pripažinti, jog niekas taip nekalba, kaip jis; nematome nė žaizdų, kurios įtikino apaštalus; kuo tad remsime, Viešpatie, savo tikėjimą į Tavo Sūnaus buvimą Švenčiausiame Sakramente? O juk tas tikėjimas yra būtinai reikalingas mūsų išganymui, be to tikėjimo negalėsime valgyti tos duonos, kuri suteikia gyvybę, kuri apsaugoja nuo amžinosios mirties. Nelieka mums, Viešpatie, nieko daugiau, kaip laikytis Tavo Sūnaus žodžio, kuris negali klysti, o ne kitų vesti į paklaidą, suteik tad mums malonės, idant, girdėdami apie Tavo Sūnaus kūno valgymą ir jo kraujo gėrimą, neišsigąstume, kaip kad išsigando žydai ir kad neatsitrauktume nuo jo, kaip kad daugelis mokytinių atsitraukė, bet kad, tvirtai pasitikėdami jo žodžiais, gautume tą gyvenimą, kurį jie žada tikintiems ir dievotai einantiems prie šv. Komunijos.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, skubėti į tas bažnyčias prie tų altorių, kuriuose bus išstatytas Švenčiausias Sakramentas, kad išreikštume pagarbą ir dėkingumą už tą dovaną, kuri viršija mūsų proto jėgas.

APIE ŠVENČIAUSIOJO SAKRAMENTO ĮSTATYMĄ

Penktadienis po Dievo Kūno Šventės

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime paskutinę vakarienę. Išganytojas ima duonos, palaimina ją, laužia ir duoda mokytiniams sakydamas: „Imkite ir valgykite; tai yra mano kūnas.“ Po to jis ima taurę, dėkoja ir duoda jiems tardamas: „Gerkite iš jos visi; nes tai yra mano kraujas naujosios sandoros, kurs bus išlietas už daugelį nuodėmėms atleisti.“ Mato 26, 26-28.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, idant apsaugotų mus nuo beprotystės, kad nelaikytume melagingais

jo Sūnaus žodžius ir neabejotume jo buvimu Švenčiausiame Sakramente.

MĄSTYMAS

1. APAŠTALŲ PARUOŠIMAS

Paskutinės vakarienės metu Išganytojas padarė stebuklą, kuris kartojasi mūsų bažnyčiose iki šiai dienai, jis permainė duoną ir vyną į savo kūną ir kraują, ir tuo būdu davė pradžią šv. Mišioms, kurios gyvai primena mums jo kančią ir mirtį, nes kartoja nekruvinu būdu tą pačią auką, kuri buvo padaryta kruvinu būdu Kalvarijos kalne.

Tas stebuklas skiriasi tuo nuo visų kitų stebuklų, kad akys nemato jo ir negali patikrinti, kaip kad mato ligonio pagydymą, iš numirusių prikėlimą, arba vandens pavertimą vynu, čia stebuklui ir įvykus, nesimato jokio pasikeitimo, nes duonos ir vyno pavidalai pasilieka ir toliau, koki buvo pirma, todėl reikia tvirto tikėjimo, kad priėmus už tiesą tai, ko negalima pastebėti akimis, nė išgirsti ausimis.

Nors apaštalai buvo ir menko tikėjimo ir Išganytojas dažnai jiems išmetinėjo tą jų silpnybę, tačiau jie per paskutinę vakarienę parodė didelį tvirtumą, priimdami Išganytojo žodžius taip, kaip jie skambėjo, nekeldami jokių ginčų ir abejonių, priimdami šv. Komuniją pirmą kartą iš paties Išganytojo rankų. Ne vienam tad norėtųsi klausti, ar galimas daiktas, kad apaštalai taip greit ir taip lengvai būtų įtikėję į tą tiesą, kuri buvo nauja, nepaprasta ir nesuprantama žmogaus įgimtu protu. Jei jie negalėdavo suprasti daug menkesnių tiesų, jei keldavo tarp savęs ginčus ir prašydavo Išganytojo jiems paaiškinti atskirai, tai kodėl jie priėmė šią tiesą be jokių ginčų, be abejonių, be gilesnių paaiškinimų.

Kad supratus apaštalų nuotaiką, su kuria jie priėmė Išganytojo žodžius, reikia prisiminti, jog jie buvo rengiami tai valandai Senojo Įstatymo pamokinimais ir paties Išganytojo pažadais.

Sename Įstatyme, kuris buvo paties Dievo tvarkomas, randame ženklų ir papročių, kurie labai iškalbingai nusakė ir būsimą Kristaus kančią ir mirtį ir tai, kas įvyko per paskutinę vakarienę.

Melkizedekas, Aukščiausiojo Dievo kunigas, daugelį šimtmečių prieš Kristų atnašauja Dievui duoną ir vyną, todėl psalmė ir vadina būsimą Išganytoją kunigu Melkizedeko būdu: *"Viešpats prisiekė ir jis nesigailės: tu kunigas per amžius Melkizedeko būdu"*, Ps. 109, 4. Seno Įstatymo kunigai darė aukas iš gyvulių, liedami jų kraują ir degindami juos ant laužo. Išganytojas padarė ir tai, ką reiškė tos gyvulių aukos, būtent, jis praliejo ne gyvulių, bet savo kraują; padarė ir tai, ką reiškė Melkizedeko auka — jis atnašavo savo kūną ir kraują duonos ir vyno pavidalais.

Mozė maitino žydus tyruose per 40 metų ypatinga duona, kuri vadinosi mana. Ji stebuklingu būdu buvo jiems Dievo duodama, todėl buvo laikoma duona iš dangaus. Bet žydų raštai skelbė, jog atėjęs Mesijas suteiks dar stebuklingesnės duonos. Todėl minios ir panoro apšaukti Kristų savo karaliumi, kai pamatė tyruose stebuklingą duonos padauginimą, nes tame matė raštų išsipildymą. Kadangi minios žinojo tuos raštus, tai ir apaštalai negalėjo jų nežinoti. Bet apaštalai sužinojo ir tai, kad toji tyruose suteiktoji duona nėra ta, apie kurią kalba raštai, todėl jie turėjo dar laukti raštų išsipildymo ir laukti kažkokios nepaprastos duonos, kurios ir sulaukė per paskutinę vakarienę.

Ypatingu būdu Velykų avinėlis reiškė Kristaus kūno valgymą ir jo kraujo gėrimą.

Mozės įsakymu, o Mozei patsai Dievas liepė taip įsakyti, žydai turėjo kas metai prieš Velykas papiauti kiekvienoje šeimoje metinį avinėlį: be dėmių, nelaužyti jam kaulų, kepti ant kryžium sudėtų lazdų ir valgyti prisimenant stebuklus, kai Dievas juos vedė iš Egipto.

Jei Dievas griežtai reikalavo tos apeigos, būtent, kas-

metinio avinėlio valgymo, matyt, ji turėjo didelės reikšmės mūsų atpirkimui.

Egipto avinėlis, gelbėdamas savo krauju pirmgimius nuo mirties, buvo Avinėlio ženklas, kurio kraujas gelbės visą žmoniją nuo amžinosios mirties; kaip anas buvo aukojamas Velykoms, taip ir Viešpats Jėzus buvo nužudytas tame pačiame laike, kaip anas buvo kepamas ant kryžium sudėtų lazdų, taip ir Dievo avinėlis turėjo mirti ant kryžiaus; kaip ano buvo valgoma mėsa, taip ir šitas, duonos ir vyno pavidalu, davė savo kūną valgyti ir gerti savo kraują, kad viskas įvyktų, kas tik buvo apie jį kalbama Sename Įstatyme.

Tie visi Senojo Įstatymo ženklai gal ir nebūtų buvę nuodugniai suprasti, jeigu patsai Išganytojas nebūtų jų išaiškinęs prie tos progos, kai stebuklingai padaugino duoną ir papenėjo ja penkių tūkstančių žmonių minią. Čia Išganytojas išdėstė aiškiausiais žodžiais, jog jis yra toji duona, kuri yra nužengusi iš dangaus; jog jo kūnas tikrai yra maistas ir kraujas tikrai yra gėrimas. Kas nevalgys jo kūno ir negers jo kraujo, neturės amžinos gyvybės ir turės pasilikti amžinoje mirtyje. Nors minios, nesuprasdamos tų žodžių, pasipiktino ir atsitraukė nuo Išganytojo, o su jomis ir mokytinių dalis, bet apaštalai pasiliko ir laukė tos valandos, kurioje jų Mokytojas išpildys savo pasižadėjimą.

2. APAŠTALŲ TIKĖJIMAS

Atėjus paskutinės vakarienės valandai ir visiems apaštalams susirinkus, Viešpats Jėzus prabilo į juos: *"Geiste geidžiau valgyti drauge su jumis šitą Velykų avinėlį prieš kentėdamas. Paėmęs duonos jis dėkojo, laužė, davė jiems ir tarė: Tai yra mano kūnas, kurs už jus duodamas, tai darykite mano atsiminimui. Taip pat paėmė ir taurę po vakarienės ir tarė: Ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje, kurs bus už jus išlietas"*, Luko 22, 15—20.

Dabar apaštalai jau nesiginčijo, jie buvo jau girdėję prieš metus, jog bus jiems duotas jų Išganytojo maistui kūnas ir gėrimui kraujas. Jie pasitikėjo ir žinojo, kad jų Mokytojui nėra negalimų daiktų. Todėl ir dabar klusnūs jo valiai su nusižeminimu priima, kas jiems yra duodama, tvirtai tikėdami, jog duonos ir vyno pavidale yra tikras Viešpaties Jėzaus kūnas ir kraujas.

Žmogaus protas yra per menkas, kad galėtų suprasti tos dovanos didumą; žmogaus širdis per silpna, kad galėtų tinkamai ją įvertinti ir atsidėkoti, galime tik iš džiaugsmo ir nustebimo sušukti: *"Iš tikrųjų nėra kitos taip didžios tautos, kuri turėtų taip arti savęs esančius dievus, kaip mūsų Dievas yra arti visuose mūsų maldavimuose"*, Moz. 4, 7.

Ar galima dabar manyti nors akimirką, jog Viešpats Jėzus būtų norėjęs suklaidinti apaštalus; ar yra kada nors taip kalbėjęs, ar neaiškindavo atskirai savo mokytiniams, jeigu jie ko nesuprasdavo. Jei to nepadarė, reiškia, Viešpats Jėzus iš tikrųjų yra pasilikęs su mumis duonos ir vyno pavidale, kaip yra žadėjęs pasilikti per visus amžius iki pasaulio pabaigai. Dėkokime jam, o ypatingai pildykime jo valią, dievotai eidami prie Šv. Komunijos, ir tai šv. Mišių laike, kaip kad apaštalai darė per paskutinę vakarienę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, tvirta yra žemė ir galingas mūsų akių dangus, nieks nepajėgia jų apgalėti ir sunaikinti, o visgi Tavo Sūnaus žodis yra galingesnis, nes turime jo paties užtikrinimą, jog dangus ir žemė praeis, jojo gi žodžiai nepraeis; jei tad yra pažadėjęs suteikti mums savo kūną maistui ir kraują gėrimui, ir suteikė, liepdamas duonai tapti jo kūnu ir vynui jo krauju, tai nėra tokios galybės nei danguje, nei žemėje, kuri pajėgtų sustabdyti jo žodžio veikimą. Iš anksto prirengęs savo mokytinių mintis ir širdis prie to nepaprasto ir negirdėto stebuklo, valgydamas su jais paskutinę vakarienę išpildė tai, ką buvo žadėjęs: davė jiems valgyti savo kūną ir gerti savo kraują duonos ir vyno pavidale. Tavo Sūnus, Viešpatie, labai gerai žinojo, kad

kiekvienam žmogui skaudus ir nepriimtinas yra daiktas maitintis kito žmogaus kūnu ir gerti jo kraują, todėl, atsižvelgdamas į tą skaudumą, patiekė savo kūną ir kraują ne jų žmogiškame pavidale, bet po duonos ir vyno pavidalais, kad niekas negalėtų teisintis, jog negalėjęs savęs priversti eiti prie Šv. Komunijos. Giliau įžvelgę į tą meilės stebuklą, pastebėsime mums skirtus tokius Tavo ir Tavo Sūnaus meilės plotus, kurių mūsų akys nei galo nei krašto neaprėpia. Tu nori, Viešpatie, turėti mus danguje ir dalintis savo laime bei garbe, kurią Tu turi nuo amžių. Bet Tu gyveni neprieinamoje nei vienam sutvėrimui šviesoje, nepasiekiamose aukštybėse, kaip tad mes galėsime atsakyti į Tavo kvietimą ir ateiti pas Tave į Tavo buveinę; mes, kurie esame dulkė ir žemės purvas. Tačiau, Viešpatie, Tu pasiėmei sau visas kelionės išlaidas, Tu pasiuntei savo Sūnų, kad, tapęs žmogumi, susijungtų su mumis, ir ne bet kaip, o taip, kaip yra surištas vienas kūno sąnarys su kitu, kitaip sakant, idant padarytų iš mūs vieno kūno sąnarius ir taip perkeltų mus pas Tave į Tavo buveinę, džiaugtis Tavo akivaizda. Bet kadangi visi kūno gyvi sąnariai minta vienu ir tuo pačiu maistu, nes širdis plakdama stumdo kraują po visą kūną ir gaivina visus sąnarius, ir mums nėra kitos išeities, kaip tik maitintis Tavo Sūnaus kūnu ir gerti jo kraują, jeigu norime būti jo gyvais sąnariais. Ateik tad, Viešpatie, mums į pagalbą, sustiprink mūsų tikėjimą, kad Švenčiausiąjį Sakramentą laikytume visuomet tikru Tavo Sūnaus kūnu ir krauju; kad, eidami dievotai ir vertai prie Šv. Komunijos, išsilaikytume gyvais sąnariais ir neprarastume tos gyvybės, kurią esame gavę per šv. krikštą.

Šiandien pasižadame, Viešpatie, dažnai lankyti Švenč. Sakramentą ir prašyti tvirto tikėjimo ta paslaptimi.

APIE KRISTAUS PALIKIMĄ

Šeštadienis po Dievo Kūno Šventės

1. ĮŽANGA. Išganytojas apaštalams suteikia galios kartoti paskutinės vakarienės stebuklą, būtent: paversti duoną ir vyną jo kūnu ir krauju, sakydamas: „Tai darykite mano atsiminimui.“ Luko 22, 19.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tą jo Sūnaus palikimą laikytume brangiausiu mūsų bažnyčių turtu, kad, sekdami apaštalų ir visų amžių tikinčiųjų pėdomis, visu savo gyvenimu sakytume savo Išganytojui: „Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius.“ Jono 6, 69.

MĄSTYMAS

1. KAIP APAŠTALAI SUPRATO KRISTAUS PALIKIMĄ?

Viešpats Jėzus nepasitenkino duoti švenčiausiąjį savo kūną ir kraują vien tik apaštalams, jam rūpėjo viso pasaulio ir visų amžių žmonės, todėl įgaliojo apaštalus ir jų įpėdinius, kad per visus amžius ir iki pasaulio pabaigai kartotų paskutinės vakarienės stebuklą ir dalintų jo kūną ir kraują visiems žmonėms, kurie rūpinsis savo išganymu, sakydamas: *“Tai darykite mano atsiminimui”*, Luko 22, 19.

Kaip Egipto stebuklingojo avinėlio atminimas turėjo būti kartojamas kas metai iki Kristaus, nes nekartojamas tikrai būtų buvęs pamirštas, būtų gal kurį laiką buvęs tėvų pasakose, o paskui ir iš jų būtų išnykęs, kaip koks abejotinas ir pasakiškas dalykas, taip ir stebuklas, įvykęs per paskutinę vakarienę, kuris būtų kartojamas iki pasaulio pabaigos šventose mišiose, nes nekartojamas greitai būtų buvęs užmirštas, o su juo ir visa Kristaus kančia.

Jei palyginsime visus krikščioniškus tikėjimus vienus su kitais, pastebėsime, jog ten tik yra išsilaikęs gyvas Kris-

taus ir jo kančios atsiminimas, jos nuolatinis mąstymas, reiškiamas nuoširdus jai pamaldumas, kur yra išlikęs tikėjimas į Švenč. Sakramentą, kur yra kartojamas paskutinės vakarienės stebuklas, kur yra laikomos šv. Mišios ir tai tąja mintimi, jog Kalvarijos auka kartojama nematomu, paslaptingu ir nekruvinu būdu. Tad Kristaus žodžiai: *"Tai darykite mano atsiminimui"* yra gavę tos pačios jėgos ir galybės, kurią turėjo Dievo žodis kuriant pasaulį: *"Tepasidaro šviesa, ir pasidarė šviesa"*, Prd. 1, 3. *"Tai darykite mano atsiminimui"*, sako Išganytojas, ir apaštalai daro, ir visas pasaulis, kuris jų klauso, neužmiršta Kristaus ir jo kančios, bet atsimena, kaip kad įsakymas liepia.

Apaštalai taip ir suprato savo Mokytojo įgaliojimus; jie naudojosi duotąja jiems valdžia, tvirtai tikėdami, jog duonos ir vyno pavidaluose yra tikras kūnas ir kraujas to, kuris mirė ant kryžiaus, buvo palaidotas, prisikėlė iš numirusių ir užžengė į dangų, to paties, kurio jie yra mokytiniai, sekėjai ir Dievo paskirti liudininkai.

Tokios apaštalų minties ir tokio jų nusiteikimo tikriausias liudininkas yra šv. Povilas. Jis nedalyvavo paskutinėje vakarienėje, nes tuomet dar buvo labai jaunas ir ėjo mokslus pas Gamalielį. Kiek vėliau, kai buvo žudomas šv. Steponas, šv. Povilas buvo dar nepilnametis, todėl negalėjo dalyvauti šventojo diakono žudyme, savo gi uolumą parodė tuo, kad saugojo žudytojų drabužius.

Kada Dievo malonė jį apšvietė ir padarė iš jo Kristaus sekėją ir apaštalą, buvo jau subrendęs žmogus, keliolika metų jį skyrė nuo paskutinės vakarienės. Ir štai jo laiške korintiečiams randame paskutinės vakarienės ir joje įvykusio stebuklo aprašymą: *"Nes aš ėmiau iš Viešpaties, ką ir jums padaviau, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo įduotas, ėmė duoną, ir dėkodamas laužė ir tarė: Imkite ir valgykite; tai yra mano kūnas, kurs bus už jus įduotas; tai darykite man atsiminti. Taip pat ir taurę po vakarienės, tardamas: Ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje; tai*

darykite, kiek kartų gersite, man atsiminti! Nes kiek kartų jūs valgysite tą duoną ir gersite tą taurę, jūs skelbsite Viešpaties mirtį, iki jis ateis. Taigi, kas nors valgo tą duoną ir geria Viešpaties taurę nevertai, tas bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju. Todėl teištiria žmogus pats save ir taip tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Nes kas valgo ir geria nevertai, tas valgo ir geria sau teismą, neatskirdamas Viešpaties kūno", 1 Kor. 11, 23—29.

Iš tų žodžių matosi, jog šv. Povilas ir pats giliai tikėjo ir kitus mokė, kad duonos ir vyno pavidale yra tikras Viešpaties Jėzaus kūnas ir kraujas ir taip buvo ne tik tada, kai patsai Išganytojas padarė tą stebuklą per paskutinę vakarienę, bet ir dabar, kai apaštalai tą patį daro savo Mokytojo atsiminimui, pildydami jo įsakymą. Jei šv. Povilas taip tikėjo ir mokė, reiškia, kad ir visi kiti apaštalai taip tikėjo ir taip mokė, nes, nedalyvavęs paskutinėje vakarienėje, galėjo apie tą paslaptį sužinoti tik iš tų, ką skelbia, reiškia, kad Viešpats apreiškimu jam patvirtino, ką yra iš apaštalų girdėjęs.

Jei šv. Povilas būtų prasimanęs ką naujo apie paskutinę vakarienę ir būtų ėmęs skelbti tai, ko ten nebuvo, visi apaštalai būtų užprotestavę ir įspėję tikinčiuosius, kad neklausytų šv. Povilo. O jei to nepadarė, tai reiškia, kad tautų apaštalas skelbė tai, ką ir visi kiti apaštalai, nieku iš jų nesiskirdamas.

Pagaliau šv. Povilui labai rūpėjo, kad jo mokslas nieku nesiskirtu nuo kitų apaštalų mokslo, todėl dažnai keliaudavo į Jeruzalę pasimatyti su apaštalais ir palyginti savo mokslą su jų mokslu, idant, anot jo, nebūtų bėgęs veltui.

2. VISŲ AMŽIŲ BAŽNYČIOS MOKSLAS

Kaip apaštalai buvo įtikėję patys, taip išmokė ir pirmuosius krikščionis, kurie slėpdamiesi nuo persekiojimų turėjo slėpti ir Švenčiausiąjį Sakramentą, kad nepatektų į pagonų rankas ir nebūtų niekinamas. Tačiau požemiuose,

katakombomis vadinamuose, kur rinkdavosi melstis, paliko savo tikėjimo pėdsakus. Ten randame ir šiandien paveikslų, nupieštų sienose, įvairių parašų, iškaltų akmeny, kurie liudija apie giliausią pirmųjų krikščionių tikėjimą į Švenč. Sakramentą, kuriame rasdavo sustiprinimą savo kovose.

Neaiškūs gandai, jog krikščionys priima Švenčiausiame Sakramente tikrą Viešpaties Jėzaus kūną ir kraują, pasklisdavo ir tarp pagonų, todėl pagonys įtarinėdavo krikščionis, jog savo slaptuose susirinkimuose žudydavę vaikus ir valgydavę jų kūnus. Ši aplinkybė aiškiai mums parodo, iš kur galėjo kilti toki gandai, būtent, kad pirmieji krikščionys neabejotinai tikėjo į Švenčiausiąjį Sakramentą.

Tas tikėjimas ėjo iš eilės į eilę, iš kartos į kartą, kol pasiekė mūsų laikus, laimingi tad ir mes esame, jog galime turėti savo bažnyčiose tą patį Viešpatį Jėzų, kuris duonos ir vyno pavidalais davė žmonėms dvasišku maistu savo tikrą kūną ir kraują.

Jei būtų įvykęs koks apsirikimas, tai jau ne žmonės, bet patsai Viešpats Jėzus būtų kaltas, nes jis, būdamas Dievu, gerai žinojo kaip apaštalai supras jo žodžius, kaip jie mokys kitus ir kaip tas mokslas tęsis tūkstančius metų, eidamas iš eilės į eilę, iš kartos į kartą. Argi galima manyti, jog Viešpats Jėzus, tiesos mylėtojas, Bažnyčios įkūrėjas, kurios pragaro vartai nenugalės, būtų leidęs jo Bažnyčiai apsirikti taip svarbiame dalyke, jog nebūtų užkirtęs kelio klaidingam prasimanymui.

Taip, Viešpats Jėzus nebūtų galėjęs to leisti, o jei leido taip mokyti, tai reiškia, kad apaštalai ir visa Bažnyčia gerai suprato jo mintį. Taip reikėjo suprasti, nes Švenč. Sakramente yra mūsų Išganytojo Viešpaties Jėzaus Kristaus tikras kūnas ir kraujas.

Džiaukimės tąja tiesa, dėkokime už dovaną ir dažnai lankykime tuos altorius, kuriuose yra paslėpta gyvoji duona.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug nusiminimo pajustume skaitydami evangelijoje, jog apaštalams teko laimė pri-

imti tikrą Tavo Sūnaus kūną ir kraują iš jo rankų, o dėl to gauti visas dvasiškas naudas, kurias tas priėmimas suteikia, jeigu toji laimė nebūtų tekusi ir mums, jeigu būtume iš jos išskirti be mūsų kaltės. Tačiau Tavo Sūnaus širdis taip yra didelė savo meilėje, kad ji apėmė visus laikus ir visus žmones, ne tik tuos, kurie gyveno jo laikais, bet ir tuos, kurie gyvens iki pasaulio pabaigos, todėl norėjo pasilikti su mumis, tapti mūsų altorių belaisviu, kad suteiktų dvasiško maisto tiems, kurie įgijo dangišką gyvybę per šv. krikštą, nenori jos numarinti, nori ją auginti ir su ja ateiti pas Tave, Viešpatie, į Tavo buveinę, pasibaigus žemiško gyvenimo kelionei. Taigi šiandien ir mes esame laimingi, kaip kad buvo laimingi apaštalai, kiek kartų tik norime maitinti savo sielą duona, kuri yra nužengusi iš dangaus, galime tai lengvai padaryti, nes mūsų bažnyčios kasdien yra atdaros, kasdien kartojamas yra paskutinės vakarienės stebuklas, o stalas kasdien yra užtiestas, kasdien laukiama svečių, nes Tavo Sūnus nepasiėmė su savim į dangų galybės pakeisti duoną ir vyną jo kūnu ir krauju brangiausiu, o tik paliko ją apaštalams ir jų įpėdiniams, sakydamas: "Tai darykite mano atsiminimui", Luko 22, 19. Apaštalai ir jų įpėdiniai, pildydami Tavo Sūnaus įsakymą, daro tai jo atsiminimui, kartoja paskutinės vakarienės stebuklą per šv. Mišias, bet žmonės pasiliko tie patys, koki jie buvo tais laikais, kai pirmą kartą išgirdo reikalą valgyti Tavo Sūnaus kūną ir gerti jo kraują. Vieni piktinasi iš tų Tavo Sūnaus žodžių, ginčijasi ir pagaliau, nesuprasdami paslapties, atmeta ją kaipo priešingą jų protui ir jausmams. Kiti vaikščioja su Tavo Sūnumi, priima jo mokslą, bet kada ateina valanda padaryti paskutinį žingsnį, peržengti slenkstį ir šventoje Komunijoje susivienyti su juo, o per jį ir su Tavimi, Viešpatie, printrūksta jiems drąsos ir atsitraukia nuo Tavo Sūnaus, sakydami: *"Šitie žodžiai kieti, ir kas gali jų klausyti?"*, Jono 6, 61. Tik tie, kurie neatsitraukia, bet kartu su apaštalais, pirmaisiais krikščionimis ir visų laikų ti-

kinčiaisiais nusilenkia prieš tą paslaptį ir sako: *"Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius"* (Jono 6, 69), parodo pilną pasitikėjimą Tavo Sūnui, tampa už tai papenėti stebuklingąja duona ir nuvesti ten, iš kur toji duona yra atėjusi. Ateik mums, Viešpatie, į pagalbą savo malone, padėk išsilaikyti skaičiuje tų, kurie nekelia ginčų apie tikrą Tavo Sūnaus pasilikimą Švenč. Sakramente, bet, klausydami jo įsakymo, valgo gyvybės duoną ir išlaiko savyje amžinojo gyvenimo pradus.

Pasižadame, Viešpatie, melstis šiandien už tuos, kurie netiki arba abejoja Švenč. Sakramento paslaptimi.

APIE KRISTAUS KANČIOS IR MIRTIES ATSIMINIMĄ

Sekmadienis po Dievo kūno šventės

1. ĮŽANGA. Išganytojas padarė savo stebuklą per paskutinę vakarienę ir papenėjęs apaštalus savo kūnu ir krauju liepia jiems daryti tą patį jo atsiminimui: „Tai darykite, sako, mano atsiminimui," Luko 22, 19. Kokią gi savo Mokytojo gyvenimo valandą apaštalai turėjo atsiminti, paaiškina šv. Povilas sakydamas: „Kiek kartų jūs valgysite tą duoną ir gersite tą taurę, jūs skelbsite Viešpaties mirtį iki ateis," 1 Kor. 11, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Sūnaus kančia ir mirtis niekad neišdiltų iš mūsų atminties, o neišdils, jei uoliai dalyvausime paskutinės vakarienės stebuklo kartojime, prašykime tad, kad jis tokį uolumą sukurtų mūsų širdyse.

MĄSTYMAS

1. REIKALAS ATSIMINTI KRISTAUS KANČIĄ

Nors mūsų Išganytojas galėjo mus atpirkti vienu savo įsikūnijimu, kiekvienu savo gyvenimo veiksmu nors ir ma-

žiausiu, vienu savo valios aktu, taip jis buvo brangus ir didelis dangiškojo Tėvo akyse, tačiau buvo paskirta prieš amžius, kad atpirkimas turės įvykti įsikūnijusio Sūnaus kančia ir mirtimi, jo kraujo praliejimu iki paskutinio lašo.

Atpirkimui įvykus per Dievo Sūnaus kančią ir mirtį, galima pamanyti, kad buvome sugrąžinti į tą būklę, iš kurios iškritome, kurioje buvo sutverti pirmieji mūsų tėvai, kad tuo būdu tapo prašalintos visos kliūtys į dangų, kad dangus yra atidarytas, o pragaras uždarytas, kad visi žmonės be jokių kliūčių ir be jokių pastangų iš savo pusės gali pasiekti išganymą.

Kas taip manytų, labai apsiriktų, nes Dievo apvaizda visai kitaip sutvarkė atpirkimą ir jo vaisius, taigi mes turime taikintis ne prie to, kas ir kaip mums atrodo, bet prie paties Dievo sutvarkymo, nes išganymas yra tai dalyvavimas Dievo gėrybėse, kuriomis jis dalinasi su savo sutvėrimais, sulyg savo nepabaigta išmintimi ir meile, nes ir žmonės turi teisių dalinti savo turtus taip, kaip jiems patinka, o ne taip, kaip patinka tiems, kurie gauna.

Kokia tad yra Dievo nustatyta tvarka išganymui gauti? Pasaulis gali gauti išganymą ne kitu keliu, o tik per įsikūnijusio Dievo Sūnaus kančią ir mirtį, tačiau ne tąja prasme, kad atpirkimui įvykus išganymas yra suteikiamas visiems ir be jokių pastangų iš žmogaus pusės. Atpirkimas tai yra vaistas, kuris gydo tik tada, kai būna ligoniui pritaikintas; tai yra drabužis, kuris sušildo tik tą, kuris juo apsivelka; tai yra maistas, kuris gaivina ir stiprina tą, kuris jį priima į save. Jeigu vaistas gulės vaistinės lentynoje, jeigu drabužis kabos ant sienos, maistas stovės ant stalo, niekam nebus iš jų nieko gero.

Panašiai reikia žiūrėti ir į atpirkimą: jis tada tik žmogui pagelbės ir atidarys jam dangaus vartus, kada bus jam pritaikintas kaip tas vaistas, maistas ir drabužis. Kadangi atpirkimas yra įvykęs per Kristaus kančią, todėl yra rei-

kalo taikinti tą kančią kiekvienam žmogui atskirai, reikia, kad jis dalyvautų toje kančioje kokiu nors būdu.

Bet kaip žmogus galės dalyvauti Kristaus kančioje, jeigu jis bus ją visiškai pamiršęs, arba žinos apie ją tik tiek, kiek paprastai žinome apie senovės karalių ir šiaip įvairių veikėjų žygius. Žinome, pvz., apie senoviškos Romos ciesorių žygius, bet tie žygiai yra mums visiškai svetimi ir tolimi, mes jokiu būdu negalime juose dalyvauti.

Kad Kristaus kančia nekeltų mumyse vien tokio atsiminimo, kokį kelia istorijos veikėjai, Kristus paliko mums savo kančios ir mirties gyvą atsiminimą, palikdamas tikrą savo kūną ir kraują duonos ir vyno pavidalais.

Panašaus atsiminimo Dievas pareikalavo iš žydų tautos, kai ją išvedė iš Egipto. Dievui nepakako, kad būsimos kartos sužinotų apie savo tautos buvimą Egipte ir iš ten jos išvedimą galinga Dievo ranka vien tik iš istorijos aprašinėjimų, bet pareikalavo, kad to išvedimo paskutinis žygis, kuris sulaužė paraono užsispyrimą neišleisti žydų, būtent egiptiečių pirmgimių iššudymas, o žydiškųjų išgelbėjimas, būtų minimas visoje tautoje kas metai tuo pačiu laiku ir būdu. Kiekvienoje šeimoje turėjo būti papiaunamas metinis be ydos avinėlis, jo krauju turėjo būti pateptos durys, avinėlis iškeptas ant kryžium sudėtų lazdų ir valgomas stačių ir pasirengusių į kelionę, kaip kad buvo padaryta Egipte. Vaikai turėjo klausti tos apeigos reikšmės, o tėvai turėjo jiems aiškinti jų bočių išėjimą iš Egipto, egiptiškų pirmgimių iššudymą, žydiškųjų gi apsaugojimą.

Nėra abejonės, kad tokia apeiga, kartojama kas metai kiekvienoje šeimoje, išlaikė žydų atmintyje gyvą Dievo geradarybės atsiminimą, šimtmečiai negalėjo užtrinti to atsiminimo, arba sumažinti jo gyvumo.

Išganytojas, paversdamas duoną ir vyną savo kūnu ir krauju ir liepdamas apaštalams daryti tai jo atminimui, ėjo tuo pačiu keliu ir siekė to paties tikslo, būtent, kad būsimos visų amžių kartos, regėdamos besikartojantį paskutinės va-

karienės stebuklą, gyvai atsimintų jo kančią ir mirtį, dalyvautų joje ir pasiektų tą naudą, kurią atpirkimas suteikė visai žmonijai.

2. ŠV. MIŠIOS YRA KRISTAUS KANČIOS IR MIRTIES KARTOJIMAS

Kristus, pavertęs duoną ir vyną savo brangiausiu kūnu ir krauju, duoda apaštalams įsakymą tai daryti jo atminimui. Klausimas dabar gali kilti, kokią jo gyvenimo valandą to stebuklo kartojimas turės žmonėms priminti, ar gimimą, kai Dievas įžengia į šį pasaulį, prisidengęs žmogiška prigimtimi, nes ir Švenčiausiame Sakramente yra pasislėpęs ir Dievas ir žmogus duonos ir vyno pavidalais; o gal nuošalų gyvenimą Nazarete, nes taip buvo paslėpęs savo dieviškumą, kad visiems atrodė jį esant Juozapo ir Marijos sūnumi; panašiai Švenčiausias visiems atrodo tik duona ir vynas.

Abejonę išriša šv. Povilas, sakydamas: *"Kiek kartų jūs valgysite tą duoną ir gersite tą taurę, jūs skelbsite Viešpaties mirtį iki ateis"*, 1 Kor. 11, 26. Ne gimimą tad ir ne paslėptą gyvenimą Nazarete turi priminti mums paskutinės vakarienės stebuklas, o tik mūsų Išganytojo kančią ir mirtį.

Pabandykime įžvelgti giliau, kad suprastume, kokiu būdu tai įvyksta ir kodėl šv. Mišios turi priminti Kristaus kančią ir mirtį.

Matome teatruose vaidinant ir kartojant seniai įvykusius atsitikimus: aktoriai apsitaiso anų laikų drabužiais, apsimeta esą tie asmenys, kurie dalyvavo atsitikime ir bando pakartoti visą atsitikimą iš naujo. Tačiau tas visas vaidinimas yra nuduotas, nei asmenys nėra tie patys, nei jų darbai, todėl žiūrovai dažnai juokiasi ten, kur reiktų verkti, nes žino, kad tie graudinantys dalykai nėra tikri, o tik nuduoti.

Visai kitokioje prasmėje yra šv. Mišios kančios ir mir-

ties pakartojimas, jos yra ne teatras, ne nudavimas, bet tikras įvykis, nes duonos ir vyno pavidale yra tas pats Viešpats Jėzus, kuris kentėjo ir mirė Kalvarijos kalne. Duonos ir vyno pavidalai, kuriuos mato mūsų akys, nėra tai jo kūno ir kraujo pavidalai, o tikras kūnas ir kraujas, todėl atskiras duonos ir vyno konsekravimas išreiškia mūsų Išganytojo tikrą mirtį, nes ir ant Kalvarijos kalno mirtis įvyko, kai kraujas atsiskyrė nuo kūno. Šv. Mišios tad ir reiškia Kristaus kančią ir mirtį ir ją pakartoja mistišku ir nematomu būdu, todėl ir nešioja tos pačios aukos vardą, kuri buvo padaryta Kalvarijos kalne.

Nesunku dabar bus suprasti, kodėl gyvai yra išsilaikęs mūsų Išganytojo kančios ir mirties atsiminimas ten, kur yra tikėjimas į Švenčiausiąjį Sakramentą ir kur Išganytojas tikrai yra duonos ir vyno pavidalais. O ten, kur jo nėra, užmirštama jo kančia ir mirtis.

Džiaukimės ir didžiuokimės tuo, kad turime šv. Mišias, būkime uolūs jų klausime, o klausydami pildykime mūsų Išganytojo troškimą ir mąstykime jo kančią. Kaip buvo iki šiol?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, trumpa yra mūsų atmintis, todėl greit užmirštame didžiausias geradarybes, nustojame jas branginę ir dėkoję už jas, o užmirštame dėlto, kad esame kūniški ,kad kūniški reikalai ir rūpesčiai, kuriuos turime šiandien, kuriuos šiandien pergyvename, daro į mus didesnį įspūdį, negu tie, kuriuos turėjome praeityje, ar turėsime ateityje. Vaikai, pvz., yra gavę nuo savo tėvų daug geradarybių, daug meilės iš jų yra patyrę: kas suskaitys tuos vargus ir rūpesčius, kuriuos turėjo pakelti tėvai, kol užaugino savo vaikelius; už pinigus nepasamdysi žmogaus, kuris norėtų apsiimti sau tokį sunkų darbą laisvos valios ir meilės neremiamas, o visgi užaugę tie vaikai nejaučia tiek dėkingumo, kiek turėtų, nevieną ašarą išspaudžia tėvams jų senatvėje, todėl Tu, Viešpatie, matei reikalo ateiti vaikams į pagalbą ir priminti jiems jų pareigą gerbti tėvus ir neuž-

miršti gautų geradarybių, duodamas aiškų ir griežtą įsakymą: *"Gerbk tavo tėvą ir tavo motiną, kad būtumei ilgaamžis žemėje"*, Iš. 20, 12. Kadangi geradarybės užmiršimas ir nedėkingumas padaro daug žalos žmonėms, tai tautos ginasi nuo jo, statydamos paminklus savo geradariams, kad būsimos kartos, žiūrėdamos į juos, prisimintų geradarių darbus ir pasiskatintų eiti jų pėdomis. Užmiršimas, Viešpatie, veikia ne tik žmonių savitarpiuose santykiuose, bet ir santykyje su Tavimi, todėl ir Tu radai reikalo suteikti žmogui ženklų, kuriuos jis nuolat turėdamas prieš akis prisimintų Tavo geradarybes. Darydamas naują sandorą su Nojumi, Tu padėjai savo lanką ant debesų, kad būtų sandaros ženklas tarp Tavęs ir Nojaus. Išvesdamas žydus iš Egipto žemės Tu liepei valgyti avinėlį, kurio kraujas išgelbėjo jų pirmgimius nuo mirties. O kad toji diena neišdiltų jiems iš atminties, Tu liepei panašiu būdu valgyti avinėlį kas metai metinėms sukaktuvėms paminėti ir kas metai atpasakoti nuo pradžios iki galui išvedimo geradarybę. Tavo Sūnus, išvedęs mus iš nuodėmės nelaisvės, ir savo kančia ir mirtimi išgelbėjęs ne vien tik pirmgimius nuo amžinos mirties, bet ir mus visus, paliko taip pat tos geradarybės ženklą, kad jos neužmirštume, kad, turėdami tą ženklą nuolat prieš akis, skelbtume jo kančią ir mirtį iki ateis, o tas ženklas yra ne kas kita, kaip paskutinės vakarienės stebuklas, kuris kartojasi per šv. Mišias. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad uoliai ir karštai dalyvautume šv. Mišiose, kad, gyvai ir nuolat mąstydami Tavo Sūnaus kančią ir mirtį, taptume tų gėrybių dalininkais, kuriomis nori mus apdovanoti, atsiųsdamas savo Sūnų į šį pasaulį.

Pasižadame, Viešpatie, nuo šios dienos uoliai ir su didesniu tikėjimu klausyti šv. Mišių ir jose mąstyti Tavo Sūnaus kančią.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

a. Kristus pasilieka mumyse

Pirmadienis po Devintinių

1. ĮŽANGA. Išganytojas, dėstydamas reikalą valgyti jo kūną ir gerti jo kraują, žada pasilikti žmogaus viduje, o žmogų paimti į savo vidų, sakydamas: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame," Jono 6, 57.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mokėtume priimti ateinantį šv. Komunijoje jo Sūnų į savo širdies pastogę, o priėmę taptume tų gėrybių dalininkais, kurias jis mums ateidamas atneša.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS, PASILIKDAMAS MUMYSE, PRIPILDO MUS GĖRYBĖMIS

Išganytojas, ateidamas šv. Komunijoje į mūsų širdies pastogę, neateina tuščiomis rankomis, bet pripildo mus panašiomis gėrybėmis, kuriomis pripildė visus tuos namus, kuriuose jis tik apsilankė, nuoširdžiai pakviestas. Galilėjos Kanoje jis gelbsti jaunavedžius iš keblios padėties, vandenį paversdamas vynu. Jajiro, sinagogos viršininko namuose, jis prikelia iš numirusių jo dukterį ir sveiką grąžina tėvams. Atėjęs į muitininko Zakiejaus namus, iš nusidėjėlio ir skriaudėjo padaro teisingą ir gailestingą žmogų. O ką pasakysite apie Lozoriaus ir jo dviejų seserų Marijos ir Mortos pastogę, kur dažnai lankydavosi, kur visuomet buvo laukiamas kaip brangiausias svečias ir namų prietelis? Paskaitykite šventųjų sąrašą ir ten rasime visus tris vardus šventųjų tarpe, taip Išganytojas moka atsidėkoti už parodytą jam palankumą, nuoširdumą ir prietelystę.

Net tenai, kur nebuvo nuoširdžiai kviečiamas, kur jo laukta greičiau dėl išbandymo, o ne dėl pasimokymo ir pasidžiaugimo, kaip kad buvo pas vieną iš pariziejų, kuris nematė reikalo pasitikti garbingiausią svečią, pasveikinti jį, duoti vandens apsiplauti nuo dulkių, ir tenai Išganytojas padarė daug gero, pagydė ligonį, paliko gerą žodį ir pamokymų, kuriuos kiekvienas, svarstydamas gera ir neklastinga širdimi, gali prieiti tiesos pažinimo ir išganymo.

Ten gi, kur buvo varu verčiamas nueiti, kad būtų teisiamas ir smerkiamas, negalėjo padaryti nieko gero, kaip kad nepadarė Kajipo, Piloto ir Erodo namuose, nes tie žmonės nieko gero ir nelaukė iš jo, jo gerus darbus laikė nusikaltimu, vertu mirties bausmės.

Iš tų pavyzdžių jau galime spręsti, ką veikia Išganytojas atėjęs į mūsų sielą per šv. Komuniją ir tenai pasilikdamas. Jei siela kviečia jį su meile ir nuoširdumu, jei pasirengusi trokšta ir laukia jo atėjimo, jis pripildo atėjęs tą sielą tokiomis gėrybėmis, kokių sielai labiausia reikia: jei reikia suraminimo, jis ją ramina, kaip suramino Jajirą ir jo namus, prikeldamas iš numirusių jo dukterį. Jei reikia pagydimo nuo nuodėmingų polinkių, žemiškų gėrybių troškimo, jis ją pagydo, suteikia dangiškus polinkius ir dangiškus troškimus, kaip suteikė muitininkui Zakiejui, atėjęs į jo namus. Jei siela alksta ir trokšta šventumo, jis ją gano ir veda prie gyvojo vandens šaltinio, kaip kad veda piemuo savo kaimenę, kaip kad nuvedė Lozoriaus namus.

Kaip ugnis, būdama kokiame inde, kaitina tą indą ir daro panašų į save, taip Išganytojas pasilikdamas sieloje kaitina ją, uždega joje Dievo meilę ir daro ją panašią į save, todėl ta prasme ir reikia suprasti jo žodžius: *"Kaip mane siuntė gyvasis Tėvas ir aš esu gyvas per Tėvą, taip ir tas, kurs mane valgo, bus gyvas per mane"*, Jono 6, 58. Tai reiškia, jog Sūnus gyvena tuo pačiu gyvenimu, kokiu gyvena ir Tėvas, o tuo būdu pasidaro tarp Tėvo ir Sūnaus toks artumas, kad kas mato Sūnų, mato ir Tėvą. Panašus artumas

darosi tarp sielos ir Kristaus, kada jis apsigyvena joje per šv. Komuniją. To artumo atgarsą randame šv. Povilo žožiuose, kuriais jis pasako, jog gyvenąs jau ne savu gyvenimu, o Kristaus: *"Esu gyvas, tačiau jau nebe aš, bet yra gyvas manyje Kristus"*, Galat. 2, 20. Kristaus, reiškia, troškimai, jo skausmai ir džiaugsmai yra pasidarę šv. Povilo troškimais, džiaugsmais ir skausmais, tarsi abiejų būtų pasidariusi viena ir ta pati širdis ir prigimtis. Visą gi tą atmainą padaro Išganytojas atėjęs į mūsų vidų per šv. Komuniją, tačiau tik tada, kai priimame jį su dideliu karščiu ir meile. O jei kas jį priima su tokia nuotaika, su kokia priėmė jį apaštalas Judas per paskutinę vakarienę, arba su kokia žydai jį pagrobė daržely Alyvų, negali būti nė kalbos apie kokį nors žmogaus pagerėjimą, priešingai jis pasidaro Kristaus išdavėjas ir žudytojas, todėl šv. Povilas įspėja tikinčiuosius, kad neitų prie šv. Komunijos lengva širdimi, kad gerai save išbandytų, nes *"kas nors valgo tą duoną ar geria Viešpaties taurę nevertai, tas bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju"*, 1 Kor. 11, 27.

2. PASILIKIMAS KRISTUJE

"Kas valgo mano kūną, sako Išganytojas, *ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame"*, Jono 6, 57.

Matėme, ką veikia Kristus, atėjęs į mūsų vidų per šv. Komuniją ir tenai pasilikdamas. Dabar reikia pažiūrėti, ką veikia žmogus, kuris po šv. Komunijos pasilieka Kristuje, nes jeigu Kristus veikia, turi veikti ir žmogus, neveltui Kristus pabrėžia tą pasilikimą atskirais žodžiais: *"tas pasilieka manyje, o aš jame"*.

Ką reiškia pasilikimas Kristuje, jis pats aiškina, lygindamas save kamienui, o apaštalus šakelėms: *"Aš,* sako, *vynmedis, jūs vynmedžio šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes be manęs jūs nieko negalite padaryti"*, Jono 15, 5.

Šakelė tik tada veda vaisius, kai pasilieka kamiene, nes

tik tada turi progos gauti tų syvų, kurie joje virsta lapais, žiedais ir vaisiais. Nulaužkime šakelę nuo kamieno, arba sustabdykime syvų tekėjimą į ją iš kamieno ir šakelė ne tik neatneš vaisių, bet dar pati nudžius, todėl Išganytojas, tęsdamas savo palyginimą toliau, pasako, kas atsitiks su šakele, kuri nepasiliks kamiene: *"Jei kas nepasiliks manyje, bus laukan išmestas, kaip šakelė, ir sudžius, ją surinks, įmes į ugnį, ir ji sudegs"*, Jono 15, 6.

Kristaus šakelėmis mes pasidarėme per šv. krikštą, tapome įskiepyti į tokį vynmedį, kuris yra iš dangiškojo vynininko sodų, o kuris turi tą ypatybę, jog net laukines šakeles į jį įskiepintas perdirba ir suteikia joms savo prigimtį, darydamas jas tobulesnės rūšies ir duodamas progos auginti dangiškus vaisius. Bet kad šakelė galėtų pakeisti savo netobulą rūšį geresne ir galėtų gaminti dangiškus vaisius, reikia kad ji pasiliktų vienybėje su kamienu, kad iš jo imtų maistą, nes tik maistas, paimtas iš kamieno, suteikia šakelei kamieno prigimtį ir augina tuos vaisius, kurių laukia dangiškas vynininkas.

Kaip šakelė, netraukdama maisto iš kamieno, nudžiūsta, taip ir žmogus, neidamas prie šv. Komunijos, išdžiovina ir numarina tą gyvybę, kurią yra gavęs per šv. krikštą, todėl Išganytojas ir praneša kas pasidarys su tuo žmogumi, kuris nevalgys jo kūno ir negers jo kraujo. *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo"*, Jono 6, 54.

Vaisiai, kuriuos šakelė turi užauginti yra Dievo ir artimo meilės darbai, jeigu tad žmogus neis prie šv. Komunijos, nors visą pasaulį nustebintų savo darbais, nors pasaulis visur statytų jam paminklus, tie garsūs darbai nebus tie vaisiai, kurie patinka Dievui, nes Išganytojas aiškiai sako, jog be jo apaštalai nieko nepadarysią. Rūpinkimės tad dažnai eiti prie geros šv. Komunijos, o tikrai užauginsime daug vaisių dieviškam sodininkui.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, laimingas yra žmogus, kurio širdyje apsigyvena Tavo Sūnus, nes ne kas kitas, o tik Tavo Sūnus ima tuomet valdyti žmogaus širdį, o per širdį ir visus jo sąnarius, mintis, troškimus ir darbus, darydamas juos šventumo ir išganymo įrankiais: lūpos veržiasi skelbti Tavo gailestingumą, kuris nežino skaičiaus; rankos pasidaro pilnos gerų darbų, o ištiestos maldoje yra Tau malonios, nes nesuteptos; Tu nenusikreipi nuo jų; kojos jau nevaikščioja, bet bėga Tavo įsakymų keliais. Bet jeigu toji širdis pasidaro piktosios dvasios buveine, jeigu pilna yra neapykantos, pavydo, puikybės, godumo ar paleistuvystės, tai ir visi sąnariai ima dirbti tuos darbus, kurių širdis trokšta, o trokšta to, ką įsako josios viešpats ir valdovas: lūpos pasidaro pilnos visokio melo, šmeižto ir visokių piktžodžiavimų; rankos plėšia svetimą turtą ir ardo Tavo karalystę; kojos vaikščioja pražūties keliais. Suprantame dabar, Viešpatie, kodėl kitoki yra tų žmonių darbai, kurie eina prie šv. Komunijos, ir kitoki tų, kurie neina. Kurie nori būti geri, kurie nori dirbti išganymo darbus, uoliai kviečia Tavo Sūnų į savo širdį, nori su juo susivienyti per šv. Komuniją, kurie gi nori būti pikti, šv. Komunijos vengia. Kadangi, Viešpatie, Tavo Sūnus nėra numiręs švenč. Sakramente, bet gyvas, todėl priimdami jo kūną ir kraują, priimame ir jo sielą, ir jo dievišką asmenį; o kur yra vienas Švenč. Trejybės asmuo, ten yra ir kitu du, todėl turime teisių pasakyti, jog šv. Komunijoje ateini ir Tu, Viešpatie, su šv. Dvasia, o tuomet pasidarome Tavo namais ir visos Švenč. Trejybės buveine, kaip kad Tavo Sūnus mus ir užtikrina sakydamas: *"Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius; ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę"*, Jono 14, 23. O, Viešpatie, kad mes žinotume, kokias gėrybes atneša mums šv. Komunija, nepriimtume mes jos taip šaltai, taip apsileidusiai ir išsiblaškiusiai, nebūtume panašūs į tą šeimininką, kuris, pasikvietęs garbingą svečią į savo namus, palieka jį vieną ir eina sau savo

gėrybių žiūrėti; suteik tad mums malonės, kad garbingai pasitiktume Tavo Sūnų, ateinantį į mūsų širdies pastogę šv. Komunijoje, kad turėtume nors tiek karštumo, kiek jo turėjo tuodu mokytiniu, kuriuodu ėjo į Emaus, o pažinę Tavo Sūnų, skubėjo jį skelbti kitiems, kad pagaliau taptume tų visų gėrybių dalininkais, kurias jis yra mums pirengęs šv. Komunijoje.

Pasižadame šiandien eiti prie šv. Komunijos su gyvesniu tikėjimu ir prašyti Tavo Sūnaus, kad pasiliktų su mumis, nes gal ne vienam mūsų jau ir vakaras artinasi, ir gyvenimo dienos jau baigiasi.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

b. Didina pašvenčiamąją malonę

Antradienis po Devintinių

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas, dėstydamas dvasišką žmogaus augimą, lygina jį prie kūdikio augimo, sakydamas: „Kada aš buvau kūdikis, kalbėjau kaip kūdikis, išmaniau kaip kūdikis, galvojau kaip kūdikis; o kada pasidariau vyras, nusikračiau, kas buvo kūdikio," 1 Kor. 13, 11.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad užsidegtume troškimu tapti tobulais ir subrendusiais dvasioje, kaip kad troškome tapti kogreičiausia subrendusiais žmonėmis, kai buvome maži vaikai.

MĄSTYMAS

1. DVASIŠKAS ORGANIZMAS

Kiekviename gyvame daikte skiriame tris dalykus: a) gyvybės šaltinį, b) gyvybės veikimo įrankius arba ga-

lias ir c) gyvybės darbus. Dangiškoji gyvybė neša su savim tuos pačius dalykus.

a. Gyvybės šaltinis. Kad daiktas galėtų būti gyvas, reikia, kad jis turėtų kokį tos gyvybės šaltinį. Tą šaltinį sudaro siela, todėl jai išnykus dingsta ir gyvybė, sakome daiktas numirė, neteko gyvybės. Medis turi savo sielą, gyvulys savo, žmogus savo. Žmogaus siela skiriasi nuo medžio ir gyvulio sielų tuo, kad ji priklauso dvasių pasauliui ir gyvena toliau, atsiskyrusi nuo kūno, kai medžio ar gyvulio sielos išnyksta, jos negali gyventi be to kūno, kurį gaivino: jam suirus, suyra ir jos.

Dangiškosios gyvybės šaltinį sudaro pašvenčiamoji malonė, kuri tampa įdiegta arba pasėta į žmogaus sielos esmę, tuo būdu žmogus pasidaro dviejų gyvybių nešiotojas: prigimtos žmogiškos ir viršprigimtos arba dangiškos. Kaip siela gaivina žmogų, o jai atsiskyrus žmogus miršta, taip pašvenčiamoji malonė gaivina sielą, ji pasidaro tarsi sielos siela, todėl jai prasišalinus iš sielos, siela numiršta, štai kodėl sunkią nuodėmę, kuri naikina pašvenčiamąją malonę, vadiname dvasiška mirtimi.

b. Gyvybės veikimo įrankiai. Žmogus negali dirbti, jei neturi tam tikrų įrankių ar padargų, darbui reikalingų. Negali, pvz., rašyti, jei neturi plunksnos, negali arti, jei neturi žagrės, negali griežti, jei neturi muzikos instrumento. Panašiai yra ir su kiekviena gyvybe: ji negali atlikti sau naudingų darbų, jei neturi tam tikrų instrumentų, kuriuos vadiname galiomis. Kad, pvz., siela galėtų protauti, reikia jai proto, kad galėtų siekti tai, ką mato protas, reikia valios, kad galėtų jausti, reikia jausmų, kad galėtų regėti, girdėti, suuosti, reikia akių, ausų, uoslės ir t.t.

Panašiai ir dangiškoji gyvybė, kad galėtų dirbti sau naudingus darbus, turi turėti savo rūšies instrumentus arba galias, o jos yra viršprigimtos dorybės ir šv. Dvasios dovanos.

Tarp viršprigimtų dorybių pirmoje eilėje reikia staty-

ti teologines, kurios duoda žmogaus gyvenimui kryptį, nustato jį Dievo linkui; joms veikiant žmogus ieško savo laimės ne žemiškose gėrybėse, ne jas rinkdamas, o tik Dievuje, kaip kad šio pasaulio sūnūs yra nusiteikę ieškoti savo laimės žemiškose gėrybėse. Teologinių dorybių yra trys, būtent: tikėjimas, viltis ir meilė, nes trijų reikia dalykų, kad žmogus pasiryžtų eiti Dievo ieškotų: 1) reikia žinoti, kad Dievas yra, 2) kad Dievuje yra mūsų laimė, 3) kad brangintume Dievą aukščiau už viską.

Paskui teologines arba dieviškas dorybes eina keturios moralinės, kurios padeda įvykdinti mūsų pasiryžimą eiti Dievo linkui. Jos yra: protingumas, teisingumas, narsumas, ir susivaldymas.

Kartu su pašvenčiamąja malone gauna žmogus ir šv. Dvasios dovanas, kurios yra ne kas kita, o tik dvasiškojo gyvenimo gabumai, kurie lengvina, greitina ir gerina dvasiškų darbų atlikimą, kaip kad gabumai žemiškuose reikaluose lengvina, greitina ir gerina jų atlikimą. Gabus, pvz., muzikoje greit išmoksta muzikos, labai yra lengva jį mokyti; panašiai turįs šv. Dvasios dovanas greit ir lengvai dedasi sau į galvą ir į širdį Dievo tiesas, nes jis yra gabus dvasiškam gyvenimui. Tokiais gabumais yra atsižymėję visi šventieji; o pasaulio sūnūs neturi jokių gabumų dvasiškame gyvenime, Dievo mokslas visai neina jiems į galvą, nors žemiškuose reikaluose turi daug gudrumo.

Šv. Dvasios dovanos yra septynios: protas, išmintis, mokslas, patarimas, dievotumas, tvirtumas, Dievo baimė.

c. Gyvybės darbai. Kiekviena gyvybė veikia, dirba tokius darbus, kurių reikia tos gyvybės palaikymui. Medis sprogsta, lapoja, traukia maistą iš žemės šaknimis, iš oro lapais. Gyvulys taip pat turi krutėti, ieškoti maisto, žodžiu, rūpintis savo gyvybės išlaikymu ir jos apsaugojimu. Žmogus turi dirbti trejopai: rūpintis maistu, pastoge ir drabužiu ,kad išlaikius kūno gyvybę; turi mokintis, lavinti savo valią, protą ir jausmus, kad užvaldytų gamtos galybes

ir jas priverstų sau tarnauti; turi dirbti Dievo ir artimo meilės darbus, kad apsaugotų nuo mirties ir išaugintų dangišką gyvybę, kurią yra gavęs per šv. krikštą.

Dangiškasis tad organizmas susideda iš trijų dalykų: a) iš pašvenčiamosios malonės, b) iš viršprigimtų dorybių ir šv. Dvasios dovanų, c) iš darbų, kurie atitinka tas dorybes.

Pažiūrėkime dabar, kas vyksta su tąja dangiška gyvybe, kai žmogus eina prie šv. Komunijos.

2. DVASIŠKO ORGANIZMO AUGIMAS

Maistas stiprina ir ugdo gyvybę. Geroje ir derlingoje žemėje augalai geriau tarpsta, gerose ganyklose gyvuliai pasidaro gražūs; žmonės, turėdami gero maisto, darosi sveikesni, jei tik savo sveikatos nesunaikina kokiais ištvirkimais; ypatingai turi būti duodamas geras maistas mažiems vaikams, kad iš jų išaugtų stiprūs ir sveiki žmonės, nes blogas maistas sustabdo jų augimą, paverčia ligoniais ir numarina dar neužaugusius.

Panašiai yra ir su dangiška gyvybe: jei ją maitinsime, eidami dažnai prie šv. Komunijos, ji augs, kaip auga medis, ar mažas vaikelis; o jei šv. Komunijos jai neduosime arba versime ją ilgą laiką badauti, numarinsime, todėl Išganytojas ir įspėja klausytojus, sakydamas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo"*, Jono 6, 54.

Dangiškoji gyvybė, augdama, pakeičia visą žmogų. Pirmiausia didėja jame dieviškosios dorybės: tikėjimas, viltis ir meilė; joms didėjant, stiprėja ir auga moralinės dorybės ir šv. Dvasios dovanos; žmogus darosi kas kart protingesnis dvasiškame gyvenime, teisingesnis, narsesnis, labiau susivaldęs, įgyja daugiau patyrimo ir gabumų, žodžiu, iš mažo vaiko darosi suaugęs ir subrendęs žmogus, kuris visai kitaip protauja, kitaip trokšta ir dirba; ne veltui tad

šv. Povilas ir lygina dvasišką žmogaus augimą prie kūdikio augimo, sakydamas: *"Kada aš buvau kūdikis, kalbėjau kaip kūdikis, išmaniau kaip kūdikis, galvojau kaip kūdikis, o kada pasidariau vyras, nusikračiau, kas buvo kūdikio"*, 1 Kor. 13, 11.

Kadangi mūsų Išganytojas davė mums įsakymą būti tobulais, kaip kad dangiškas Tėvas yra tobulas, o dangiškas Tėvas yra neribotai tobulas, taigi ir mūsų dvasiškas augimas neturi ribų: visą gyvenimą galime augti ir stiprėti, todėl visą gyvenimą privalome rūpintis eiti dažnai prie šv. Komunijos.

Aukštas to užaugimo laipsnis ypatingu būdu pasireiškia šventųjų gyvenime, todėl, eidami dažnai prie šv. Komunijos, mes turime pamažu darytis panašiais į šventuosius. O jei to nesimato, reiškia, kad esame susirgę kokia džiova, kurioje ir sveikiausias maistas neina į sveikatą.

Pažiūrėkime dabar, ar nesergame dvasiška džiova?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelis yra skirtumas tarp mažo vaiko ir subrendusio žmogaus, nors abiejų žmogiškumas yra vienas ir tas pats. Mažo, ką tik užgimusio vaikelio ir protas ir valia dar neveikia, nieko nežino, nieko netrokšta, kaip kad akys užmerktos, ar tamsumose paskendusios nieko nemato. Jo jausmai lygūs yra neprotingo sutvėrimo jausmams, palinkę vien prie žemiškų gėrybių, prie to, kas yra skanu ir malonu, kilnesni dalykai, kurie tobulina žmogų ir daro jį didingą, yra jiems visai svetimi ir neprieinami, žodžiu, nors jis yra žmogus, bet negali veikti kaip žmogus, o per tai negali siekti tų gėrybių, kurias Tu, Viešpatie, prirengei žmogui. Tačiau jis neapsakomai viršija neprotingą sutvėrimą, nes turi savyje sudėtą būsimos galybės ir didybės užuomazgą, iš kurios galima išauginti didžiausią ir garsiausią žmogų, kaip kad iš sėklos išauginamas yra didžiausias medis, kuriame ilsisi dangaus sparnuočiai. Tas, Viešpatie, mažo vaikelio auginimas labai yra panašus į tos gyvybės auginimą, kuri užgimsta iš vandens ir

šv. Dvasios per šv. krikštą. Kaip mažas vaikelis užgimsta silpnas ir bejėgis, reikalaująs didelio rūpestingumo, kad išaugtų į didelį ir naudingą žmogų, taip dangiškoji gyvybė užgimusi per šv. krikštą yra silpna ir bejėgė, negalinti atlikti kilnių dvasiško gyvenimo darbų, reikia didelio rūpestingumo ir apsaugos, kad neužgestų, bet išaugtų į didelį tobulybės medį, kaip kad išaugo šventųjų sielose. Tiesa, tas jos silpnumas neina iš jos pačios, nes Dievo dovanos yra tobulos, jos silpnumas eina iš sielos silpnumo, į kurią buvo pasėta. Kaip mažam vaikeliui šalia daugelio kitų dalykų svarbiausias yra maistas, nes netinkamas greit jį susargdina ir numarina, taip ir dangiškajai gyvybei reikia dangiško maisto, kad galėtų augti ir vesti žmogų į dvasišką subrendimą. Tą dangišką maistą sudaro Tavo, Viešpatie, Sūnaus kūnas ir kraujas, nes jis yra toji duona, kuri yra nužengusi iš dangaus, kaip ir pati gyvybė, kas tad valgys tos duonos, bus gyvas per amžius, jis dvasioje augs, kaip kad auga į didelį ir subrendusį žmogų mažas vaikelis. Suteik tad mums, Viešpatie, to dangiško maisto troškimą, kad išsipildytų mumyse Tavo Sūnaus pažadas: *"Kas šitą duoną valgo, bus gyvas per amžius"*, Jono 6, 59. Suteik dvasiško subrendimo troškimą, kaip kad troškome būti dideli ir užaugę mažų vaikelių dienose.

Kad padarytume nors mažą žingsnį pirmyn dvasiškame augime, pasižadame šiandien pažadėti po šv. Komunijos kokios dorybės aktą ir rūpintis tą pažadą išpildyti, nes netinka, idant Tavo Sūnų pasitiktume tuščiomis rankomis.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

c. Palaiko vienybę su Kristaus paslaptingu kūnu

Trečiadienis po Devintinių

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas, tęsdamas toliau mūsų Išganytojo prilyginimą apie vynmedį ir jo šakeles, sudaro iš Kristaus ir tikinčiųjų vieną paslaptingą, arba mistišką kūną, kurio sąnariai yra visi pakrikštytieji, o jo galvą sudaro patsai Kristus. „Nes kaip viename kūne turime daug sąnarių, visi gi sąnariai turi ne tą patį veikimą, taip mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje," Rom. 12, 4-5. „Jis yra Bažnyčios kūno galva,"Kolos 1, 18.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pažintume tą didelę garbę, kuri mums tenka būti Kristaus kūno sąnariais, o pažinę atliktume tiems sąnariams skirtas pareigas.

MĄSTYMAS

1. KRISTAUS PASLAPTINGASIS KŪNAS

Kristaus darbai, nuopelnai ir kančios yra vaistai, kurie gali pagydyti visas mūsų negalias, tačiau reikia, kad vaistas negulėtų vaistinės lentynoje, bet būtų teikiamas ligoniui, kad ligonis, reiškia, priimtų tuos vaistus į save.

Visas dabar klausimas glūdi tame, kas reikia daryti, nuo ko pradėti, kad Kristaus vaistai imtų mus gydyti, grąžintų mums prarastus dangiškus turtus, prašalintų mūsų negalią.

Įvairios protestantų sektos, atskalūnų suklaidintos, sako nieko daugiau nereikia, tik tikėjimo į Kristų, nes tikėjimas statąs Kristų tarp Dievo ir žmogaus, tuo būdu Dievas, žiūrėdamas į žmogų per Kristų, matąs jį šventą ir teisingą,

kaip kad apsivilkusį raudonu drabužiu matome visą raudoną, arba žiūrėdami į šviesą per spalvotą stiklą, matome tą šviesą esant tokios spalvos, kokios yra stiklas.

Visa klaidatikių nelaimė yra tame, kad Išganytojas neskelbė tokio mokslo, todėl ir nesiima už jį atsakomybės, jis yra grynas klaidatikių prasimanymas, dėl to ne tik neduoda jiems jokios naudos, bet stumia juos į amžiną pražūtį.

Katalikų Bažnyčia, griežtai saugodama Kristaus mokslą ir visą jo palikimą, reikalauja, kad žmogus sueitų į vienybę su Kristumi, jeigu nori naudotis paliktais jo turtais, ir tai į ne bet kokią vienybę, o tik tokią, kokia yra tarp medžio ir jo šakų. *"Aš esmi vynmedis,* sako Išganytojas, *o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas neša daug vaisiaus, nes be manęs jūs nieko negalite padaryti"*, Jono 15, 5. Tai reiškia, jog Kristus yra pilnas visokios gyvybės, pilnas šv. Dvasios, jis suteikia gyvybę tiems, kurie yra vienybėje su juo ,kaip medžio šakos su kamienu, o be jo niekas negali nieko padaryti.

Šv. Povilas toliau aiškindamas tą palyginimą sudaro iš Kristaus ir tikinčiųjų vieną paslaptingą arba mistišką kūną, kurio sąnariai yra visi pakrikštyti, o galva patsai Kristus: *"Ar nežinote,* rašo korintiečiams, *kad jūsų kūnai yra Kristaus sąnariai"*, 1 Kor. 6, 15. *"Nes kaip viename kūne turime daug sąnarių, visi gi sąnariai turi ne tą patį veikimą, taip mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje"*, Rom. 12, 4—5. *"Jis yra Bažnyčios kūno galva"*, Kolos. 1, 18.

Galva atlieka kūne trejopą pareigą: a) Ji valdo kūną ir pirmininkauja, todėl valstybių, miestų ar draugijų pirmininkus vadiname galvomis. b) Ji vienija visus sąnarius į vieną kūną, todėl tik tie sąnariai skaitomi to kūno, kurie yra vienybėje su galva. c) Ji gaivina, suteikdama kiekvienam sąnariui jėgų ir veiklumo, todėl tol veikia, kol yra vienybėje su galva, atkirstas sąnarys nustoja veikęs.

Tą trejopą pareigą mums atlieka ir Kristus, todėl jis yra tikrai galva tos draugijos, to kūno, kurį šv. Povilas vadina Bažnyčia. Jis valdo Bažnyčią ir pirmininkauja jai; jis ją vienija, sudarydamas, kad visų tikinčiųjų yra vienas tikėjimas, viena viltis ir viena meilė; jis ją gaivina, suteikdamas jai pašvenčiamosios malonės, kuri, veikdama paskirose sielose, augina Dievo ir artimo meilės vaisius, platina Dievo karalystę žemėje. Kas atsitraukia nuo Bažnyčios, tas darosi panašus į nulaužtą šaką arba nukirstą sąnarį, tas nedalyvauja kūno gyvenime, jis nepriima tų syvų, kurie eina iš kamieno, todėl nudžiūsta kaip šaka ir pasidaro mestinas į ugnį, kalbant paties išganytojo žodžiais.

Iš to matosi, jog atpirkimas pasiekia mus ne per tikėjimą, kaip kad klaidatikiai klejoja, bet per vienybę su Kristumi, į kurią sueiname per šv. krikštą, todėl Išganytojas ir įspėja, jog tik tie bus išganyti, kurie bus pakrikštyti.

2. ŠV. KOMUNIJA LAIKO MUS VIENYBĖJE SU KRISTUMI

Šakelė, įskiepinta į kamieną, tik tada išsilaiko gyva ir nenudžiūsta, kai prigyja, o prigyja tada, kai pradeda čiulpti syvus iš kamieno ir maitintis tuo maistu, kuris yra syvuose. Syvai, eidami iš kamieno į šakelę, virsta lapais, žiedais ir pagaliau vaisiais. Jei kas užkirs kelią syvams į šakelę ir tuo būdu sustabdys jai maistą, šakelė ims džiūti, mesti lapus ir pagaliau išdžius. Nors ji laikysis dar kamieno, bet jau nežaliuos, neaugs, nežydės ir neneš vaisių; sodininkas, ją pamatęs, nukirs ir įmes į ugnį, nes sausos šakos gadina medį.

Panašiai yra ir su žmogumi. Per šv. krikštą jis būna įskiepintas į Kristų, bet, kad galėtų augti, žydėti ir nešti dangiškam sodininkui vaisius, turi maitintis tuo maistu, kuris eina iš Kristaus kaip kamieno, o tas maistas yra jo kūnas ir kraujas duonos ir vyno pavidale; kas tad nepriima to maisto, kas neina prie šv. Komunijos, tas ima džiūti dva-

sioje, kaip toji šakelė, ir pagaliau visiškai nudžiūsta. Išganytojas nurodo tą pavojų savo mokytiniams, sakydamas: *"Jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo"*, Jono 6, 54. *"Jei kas nepasiliktų manyje, bus laukan išmestas, kaip šakelė, ir sudžius, ją surinks, įmes į ugnį ir ji sudegs"*, Jono 15, 6.

3. ŠV. KOMUNIJA IŠLAIKO MUS VIENYBĖJE SU VISAIS TIKINČIAISIAIS

Viešpats Jėzus, ateidamas šv. Komunijoje į kiekvieną širdį, kuri jį dievotai priima, riša visus tikinčiuosius į vieną bendruomenę panašiai, kaip mūsų širdis, varinėdama kraują po visą kūną, riša visus sąnarius į krūvą ir iš jų gyvą kūną.

Suprato tą tiesą pirmieji krikščionys, todėl ir pavadino Viešpaties Jėzaus kūną — Komunija, arba ryšiu, kuris mus visus jungia į bendrą šeimą. Būdami vienos ir tos pačios šeimos nariai, kurios galva yra Kristus, mes pasidarome broliai ir seserys Kristuje. Štai iš kokio šaltinio yra ištekėjęs tas gražus paprotys vadinti visus tikinčiuosius broliais ir seserimis. Tas paprotys yra labai senas, jis siekia pirmųjų krikščionijos amžių, nes pirmieji krikščionys, giliai suprasdami šv. Komunijos reikšmę, ne tik vadinosi, bet ir jautėsi esą vienos šeimos nariai. Apaštalai, rašydami laiškus, kitaip ir nevadino tikinčiųjų, kaip broliais ir seserimis; o duonos ir vyno pavidalas labai gražiai reiškė tą krikščionių vienybę. Duona, kuri yra virtusi Kristaus kūnu, susideda iš daugelio grūdų, vynas, kuris yra virtęs Kristaus krauju, padaromas iš daugelio uogų, panašiai visi tikintieji, priėmę šv. Komuniją, pasidaro visi viena Kristuje, nes iš daugelio yra pasidaręs vienas ir tas pats Kristaus kūnas.

Jeigu mes esame vienos šeimos ir vieno kūno nariai, tuomet geri ar blogi vieno nario darbai turi atsiliepti gerai ar blogai ir visoje šeimoje, ir visame kūne. Iš tokio nujautimo kilo paskui paprotys atsiprašyti už nuodėmes ir vie-

šus papiktinimus ne tik Dievą, bet ir visus tikinčiuosius, o to papročio pėdsakus randame dar ir šiandien kaikuriose vietose, einantieji išpažinties atsiprašo namiškių: vaikai pabučiuoja į ranką tėvams, šeimyna atsiprašo šeimininkų. Yra tai labai gražus ir senas paprotys, kurio nereikėtų užmiršti.

Geri vėl darbai, ypatingai kankinių kantrybė, jų kraujo praliejimas už tikėjimą, darė visiems džiaugsmo ir mažino nusidėjėlių sunkias ir ilgas atgailas, tuo būdu davė pradžią atlaidams, kuriais mes šiandien taip gausiai naudojamės. Eikime tad dažnai ir dievotai prie šv. Komunijos, nes Bažnyčia ir šiandien, suteikdama žymesnius atlaidus, reikalauja, kad būtume vienybėje su visais tikinčiaisiais per šv. Komuniją.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelės naudos ir garbės turi kūnas ir paskiri jo sąnariai, kol gyvena vienybėje su dvasia, nes turi progos dalyvauti dvasios gyvenime ir dirbti tokius darbus, kokių, pasilikę vieni ir nuo dvasios atsiskyrę, dirbti nebegali. Lūpos žodžiais išreiškia dvasios mintis ir jas perduoda kitiems žmonėms ir kitoms dvasioms; rankos, vykdydamos dvasios sumanymus įgyja tokios galybės, kokios neturi žemesni už žmogų gyvūnai, nors kūno pajėgomis ir didesni už jį, todėl žmogus nugali ir suvaldo visus gyvulius, viešpatauja jūros žuvims ir dangaus paukščiams, jis nugali ir suvaldo gamtos galybes ir priverčia jas sau tarnauti. Visi jo pojūčiai: akys, ir ausys, ir uoslė, ir kiti tampa taip praplėsti su įrankių pagalba, ir jautriausi gyvūnai negali lygintis su žmogumi savo pojūčiais. Tačiau visa ta žmogaus sąnarių galybė plaukia iš dvasios, todėl jie yra galingi, bet tik tol, kol yra vienybėje su kūnu, o kūnas su dvasia, todėl atkirsti nuo kūno, arba kūnui atsiskyrus nuo dvasios, netenka visos savo galybės, genda ir subyra į dulkes. Kūno sąnariai dalyvauja ne tik dvasios gyvenime, bet ir asmens, todėl garbingų ar šventų žmonių darosi garbingi ir šventi ir jų sąnariai, o norint išreikšti pagarbą ar meilę

aukštiems asmenims, užtenka pagerbti jų sąnarius. Bažnyčia, eidama tąja mintimi, renka šventųjų kaulus, saugoja juos altoriuose, brangina daiktus, kuriuos šventieji lytėjo gyvendami žemėje, brangina net dulkes, kurios užkrinta ant šventų relikvijų. Šis žmogaus kūno sąnarių dalyvavimas ir dvasios ir asmens gyvenime yra tikras to dalyvavimo vaizdas, kurį gauname tapdami Kristaus sąnariais. Įskiepinti į Kristų, mes gyvename jo gyvenimu, dirbame jo darbus, vykdome jo mintis ir planus, dalyvaujame jo asmens reikaluose, kas tad myli mus, ar mūsų nekenčia ir persekioja, tas myli, nekenčia ar persekioja patį Kristų. *"Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji!"*, sakė Išganytojas Sauliui, kuris žudė tikinčiuosius į Kristų, nes tai buvo jo sąnariai. Kadangi, Viešpatie, tik gyvi sąnariai dalyvauja ir dvasios ir asmens gyvenime, o gyvi yra tik tie, kurie priima tą kraują, kurį širdis varinėja po visą kūną, suteik mums malonės, idant, valgydami Tavo Sūnaus kūną ir gerdami jo kraują, būtume visuomet gyvi jo sąnariai, dalyvautume jo gyvenime ir turėtume naudos, kuri plaukia iš to dalyvavimo, ypatingai, kad atliktume pareigas, kurios yra skirtos kiekvienam sąnariui.

Pasižadame šiandien jaustis, jog esame Tavo Sūnaus sąnariai ir praleisti dieną Tavo Sūnaus darbuose.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

d. Šv. Komunija suteikia stiprybės pagundose

Ketvirtadienis po Devintinių

1. ĮŽANGA. Išganytojas ragina klausytojus ieškoti duonos, kuri suteikia amžiną gyvenimą, tardamas: „Aš gyvenimo duona; kas ateina pas mane, tas ne alks, ir kas tiki į mane, niekuomet netrokš," Jono 6, 35.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pasitikėtume jo Sūnaus žodžiais, kad kelionėje į amžinybę neieš kotume kitokios duonos, o tik tos, kuri yra nužengusi iš dangaus, nes ji viena stiprina pailsusius, peni alkanus ir girdo trokštančius.

MĄSTYMAS

1. PAGUNDOS ALSINA ŽMOGŲ

Ne visi žmonės, kurie nusideda, nusideda iš blogos valios, — nekęsdami Dievo ir jo įsakymų, — daugelis ilgai kovoja su pagundomis, bet pagaliau, pagundų nualsinti, toliau neįstengia kovoti ir pasiduoda. Apie tokius kalba jau šv. Povilas, sakydamas: *"Norėti yra arti manęs, bet padaryti gera aš neįstengiu. Nes aš darau ne gera, kurio noriu, bet darau pikta, ko nenoriu. O jei aš tai darau ko nenoriu, darau jau nebe aš, bet gyvenanti manyje nuodėmė. Taigi, aš randu tokį įstatymą, kad, kai aš noriu daryti gera, prie manęs yra prikibęs piktumas. Aš, tiesa, gėriuosi Dievo įstatymu, žiūrint vidujinio žmogaus, bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasipriešinantį mano proto įstatymui ir darantį mane belaisvį nuodėmės įstatymo, kurs yra mano sąnariuose. Nelaimingas aš žmogus! Kas mane išlaisvins nuo to maraus kūno? Dievo malonė per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų"*, Rom. 7, 18—25.

Toki žmonės yra panašūs į tą, kuris, sužinojęs, kad kažkur aukštam kalne yra daug laisvai pasiekiamo turto, lipa į tą kalną, norėdamas laimėti tą turtą. Iš pradžių lipa su pasiryžimu nugalėti visus sunkumus ir tesėti iki galo, lipa su viltimi ir džiaugsmu. Pagaliau jėgos pradeda mažėti, lipimas darosi kas kart sunkesnis, reikia didesnio įsitempimo, kad nors kiek pasistūmėtų pirmyn, o čia pradeda jau silpnėti viltis, nes kalnas rodosi vis didesnis, pradeda svyruoti ir protas, nes pradeda abejoti: o gal neverta lipti, gal ten nieko nėra, gal tik žmonių prasimanymai, įsitempus

virš jėgų galima pakenkti ne tik savo sveikatai, bet ir pačiai gyvybei. Taip apimtas abejonių iš visų pusių, pagaliau nutaria atsisakyti turtų ir tolimesnės kelionės, nes vargas lipant aukštyn pradeda rodytis didesnis, negu džiaugsmas, turtus laimėjus, net jei ir būtų jie tikri, o ne apgaulingi.

Panašiai yra ir žmogaus dvasioje kovojant su pagundomis. Pasirodžius pirmai pagundai, žmogus ją labai lengvai nugali ir atstumia. Bet pasikartojus pagundai trečią, dešimtą ir dvidešimtą kartą, atsparumas ima silpnėti, ypatingai jei žmogus duoda progos pagundai pasikartoti, nesitraukdamas nuo jos, bet nuolat žaistų su ja. Kova ima darytis sunkesnė, nes ir protas pradeda svyruoti, manydamas, kad gal Dievas ir nereikalauja iš žmogaus tokios didelės aukos. O čia vėl atmintis stato prieš akis visą žmonių eilę, kurie yra nusidėję tuo pačiu būdu ir nieko blogo nėra jiems atsitikę; o gal tose aplinkybėse atsidūrusiam nebus toji nuodėmė visai paskaityta už nuodėmę, nėra tad reikalo ir gintis nuo jos.

Iš kitos vėl pusės geiduliai, kurstomi vaizduotės, puola valią ir traukia ją į savo pusę, žadėdami daug džiaugsmo ir malonumo iš nuodėmės. Valia ginasi kurį laiką, bet pagaliau netenka šviesos ir paramos iš proto pusės, kuris, geidulių aptemdintas, pradeda protauti taip, kaip patinka geiduliams, gadindamas ir iškreipdamas visą tiesą. Tokiai proto nuotaikai išreikšti žmonės yra net sugalvoję pasaką apie vynuoges ir lapę. Lapė, matydama ant medžio gražias vynuoges, panoro jomis užgęsinti savo troškimą, bet nevykę bandymai parodė, kad vynuogės yra per aukštai ir lapei nepasiekiamos. Tuomet lapė, norėdama save nuraminti, ėmė peikti vynuoges, kad jos niekam netikusios, rūgščios ir dantims pavojingos, nes juos atšipina, todėl nėra reikalo jų norėti ir siekti.

Panašiai daro ir protas su tiesos ir doros dalykais, kada valia būna per ilgą laiką pagundų varginama, kaip tas keleivis lipimu į kalną. Net toji tiesa, kad dusyk du yra ke-

turi, pasidarytų protui abejotina, jei pareikalautų iš žmogaus nors vienos dienos pasninko savaitėje. Štai kodėl sutirpsta stipriausios valios ir neatlaiko pagundų spaudimo, jeigu tas spaudimas tęsiasi per ilgai, o valia negauna pastiprinimo iš vidaus, už tai ir šv. Povilas mato vienintelį žmogui išsigelbėjimą nuo pagundos Dievo malonėje per Viešpatį Jėzų Kristų.

2. ŠV. KOMUNIJA ŠALINA VALIOS PAILSIMĄ

Didžiausia Dievo malonė, kuri padeda mums nugalėti visas pagundas ir eiti išganymo keliais, yra ta, kad mes esame gyvi mūsų Išganytojo sąnariai,o gyvi išsilaikome vien dėl to, kad valgome jo kūną ir geriame jo kraują, kaip kad kiekvieno kūno sąnarys minta tuo maistu ir krauju, kuris vaikščioja po visą kūną, kitaip jis nudžiūsta.

Kiekvienas žmogus myli savo kūną ir laiko jį ypatingoje globoje, saugoja savo sąnarius nuo sužeidimo, sužeistus raišioja ir gydo, nusilpusiems duoda poilsio, mažina jų darbų naštą, kad nepersidirbtų, o jų darbus paskirsto tarp sveikų sąnarių. Jei, pvz., suserga viena koja, kita paima sau anos kojos darbą ir viena koja nešioja visą kūną; o jei suserga abi, tuomet rankos ir pažastys ateina kojoms į pagalbą ir pasiremdamos lazdomis ar ramentais nešioja visą kūną, kol nepagyja kojos.

Taip daro ir Kristus su savo mistiško kūno sąnariais, jis juos saugoja nuo žaizdų ir mirties, sužeistus gydo, nusilpusiems duoda poilsio, stiprina juos dangišku maistu ir suteikia atsparumo pagundose. Tą tiesą giliai buvo atjautęs šv. Povilas, todėl nekartą ją primindavo tikintiesiems. *"Niekas,* rašo jis efeziečiams, *niekados nelaikė savo kūno neapykantoje; bet peni jį ir globoja, kaip Kristus Bažnyčią. Nes mes esame jo kūno sąnariai, iš jo kūno ir iš jo kaulų"*, Efez. 5, 29—30.

Maistas atlieka kūne ketveriopą pareigą: a) palaiko jame gyvybę, kas tad nesimaitina, miršta; b) augina kūną,

todėl augančiai jaunuomenei reikia daugiau maisto; c) papildo nuostolius, sunkių darbų padarytus, todėl sunkiai dirbantieji reikalauja gausesnio maisto, kad nesunyktų visiškai; d) suteikia malonumo, ir žmonės rūpinasi skaniai pataisyti maistą, o ir Dievas, sutverdamas maistingus augalus, įdėjo į juos skanumą, kad žmogus ir visi kiti gyvūnai skanumo traukiami neapsileistų savo kūno maitinime.

Tas keturias pareigas atlieka mūsų dvasioje ir šv. Komunija, todėl ir vadinasi duona, kuri suteikia gyvybę pasauliui. Ji palaiko dangišką gyvybę, gautą per šv. krikštą; ji tą gyvybę augina, todėl auga šventume, kas dažnai eina prie šv. komunijos; ji papildo nuostolius, pagundų padarytus, kas tad nori išsilaikyti pagundose, panaikinti nuodėmių padarytas žaizdas, turi ieškoti stebuklingo maisto, todėl priėmę šv. Komuniją ilgą laiką nejaučia pagundų, piktoji dvasia bijosi prisiartinti prie žmogaus iš tolo; pagaliau suteikia malonumo, todėl kas sykį paragavo to malonumo, neužmirš jo niekados.

Pirmieji krikščionys jautė tą šv. Komunijos galybę, todėl rūpinosi ją priimti kasdien, o ypatingai prieš mirtį, kai reikėjo galvą paguldyti už tikėjimą iš pagonų rankų. Pasvarstykime, ar esame nors kiek panašūs į pirmuosius krikščionis.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug ir didelių reikalų turi mūsų kūnas, kurį Tu davei mūsų dvasios pagalbai, todėl, atsižvelgdamas į juos, leidai skirti jiems net šešias dienas savaitėje, o tik vieną septintąją dieną liepei skirti išimtinai dvasios reikalams. Tačiau tie kūno reikalai taip yra niekad neužbaigiami, taip galingai veikia į visą žmogų, kad daugelis žmonių pašvenčia jiems ne šešias dienas savaitėje, bet visas septynias, pagaliau ir visą savo gyvenimą, užmiršdami ir apleisdami visiškai dvasios reikalus. Tuo būdu tas kūnas, kuris Tavo, Viešpatie, sutvarkymu turėjo būti pagalba dvasiai, tapo didžiausias pagundų šaltinis, kurios alsina dvasią, slegia ją ir trukdo jai kelią į amžiną laimę. Tik

labai galingos ir stiprios dvasios pajėgia nugalėti kūno traukimą žemėn ir pakilti į dangiškas aukštybes. Sename Įstatyme būta labai maža tokių galingų dvasių, todėl įkvėptas rašytojas laimina tą žmogų, kuris nenuėjo paskui auksą ir nepadėjo savo vilties piniguose bei turtuose, nori girti jį ir klausia, kas jis yra, nes padarė stebuklingų dalykų savo gyvenime (Ekli. 31, 8). Kadangi stebuklingi dalykai retai atsitinka, reti turi būti ir tie žmonės, kurie juos padaro. Kitokia būklė yra susidariusi šiuo atžvilgiu Naujame Įstatyme. Čia sielos yra stiprinamos Tavo Sūnaus, Viešpatie, kūnu ir krauju, todėl daug yra tokių, kurios nežino, kas yra žemiškų gėrybių badas, kurių vienintelis troškimas yra pažinti Tave ir, kurį Tu siuntei, Jėzų Kristų, kuriam gyvenimas yra Kristus, o mirtis tikras pelnas. Prisiminę, Viešpatie, pirmųjų krikščionių gyvenimą, stebimės jų ištverme persekiojimuose, jų kantrybe kančiose, o visa tai jie sėmė iš šv. Komunijos, kurią troško priimti skaudžiose ir pavojingose gyvenimo sąlygose, o priėmę nieko daugiau nebijojo, todėl Bažnyčia rūpinosi pasiųsti stebuklingos duonos į kalėjimus, ypatingai tiems, kurie turėjo ne po ilgo galvą paguldyti už Tavo, Viešpatie, ir Tavo Sūnaus vardą. Kur negalėjo prieiti kunigai, ten pasiųsdavo vaikelius, nešinus Švenčiausiu Sakramentu, kad suteiktų jėgų paskutinėje kovoje. Taip daro Bažnyčia ir šiandien, suteikdama viatiką mirštantiems savo vaikeliams. Jeigu tad tokia yra šv. Komunijos galybė, kad ji padaro antžmogį ir karžygį iš paprasto žmogaus, kalti būsime Tavo akyse, Viešpatie, jei pagundose ieškosime pagalbos ir stiprybės kur kitur, o ne duonoje, kuri yra iš dangaus nužengusi, tad sužadink mūsų širdyse didelį šv. Komunijos troškimą, ypatingai sunkiose pagundose, ligose ir mirties valandoje.

Pasižadame dažnai prisiminti dienos bėgyje šv. Komuniją ir jos vardu bandyti nugalėti visas pagundas.

APIE ŽMOGAUS ŠIRDIES SUMINKŠTINIMĄ

V. Jėzaus Širdies šventė

Penktadienis po Devintinių oktavos

1. ĮŽANGA. Dievas, kalbėdamas pranašui Ezekieliui apie būsimuosius laikus, žada pakeisti žmonių širdis, būtent, atimti akmenines ir suteikti kūniškas, sakydamas: „Aš duosiu jums naują širdį ir įvesiu į jūsų vidų naują dvasią; aš atimsiu iš jūsų kūno akmeninę širdį ir duosiu jums kūnišką širdį," Ez. 36, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad teiktųsi mums pritaikinti savo pažadą, kad atimtų iš mūsų akmenines širdis, o suteiktų kūniškas—minkštas, kad galėtume išpildyti didžiausią jo įsakymą: mylėti jį aukščiau už viską, o artimą, kaip kad mylime patys save.

1. KRISTUS KREIPIA ŽMONIŲ ŠIRDIS PRIE DIEVO

Tikra Dievo meilė Sename Įstatyme buvo didelė retenybė, nes žmonės daugiau bijojo Dievo, negu jį mylėjo. Tiesa, Dievo meilės įsakymas buvo duotas kartu su visais kitais įsakymais, kurie tvarkė žydų gyvenimą, išėjus jiems iš Egipto. *"Klausyk, Izraeliau,* sako Mozė žydams Dievo vardu, *Viešpats, mūsų Dievas, yra vienatinis Viešpats. Mylėsi Viešpatį tavo Dievą visa tavo širdimi, visa tavo siela ir visomis tavo jėgomis"*, Atk. 6, 4—5.

Gražiausių ir kilniausių paskatinimų Dievo meilėn randame ir kitose knygose, kaip, pvz., psalmėse, pranašuose, pamokinimuose, nes Dievo apreikštasai žodis negalėjo nutylėti to svarbiausio įsakymo ir kilniausios dorybės; bet žmonės, jausdami savo kaltumą Dievo akyse, jausdami nuodėmę savo viduje, nuo kurios negalėjo jokiomis aukomis išsivaduoti, buvo linkę vaizduotis Dievą kaip rūstų valdovą,

kuris baudžia tėvų nuodėmes iki trečiai ir ketvirtai eilei, o toks įsivaizdavimas vertė juos daugiau bijoti Dievo, negu jį mylėti.

Kur kas prasčiau elgėsi pagonys link savo dievų. Jie statė savo dievams šventyklas, darė aukas, bijodami jų pykčio ir kerštо, verste vertė net kitus tai daryti, bet dievų meilės mintis visai jiems buvo svetima, jų raštuose nerandame mažiausio dievų meilės pėdsako.

Išganytojas, atėjęs taisyti žmonijos, pradėjo savo darbą nuo to, nuo ko prasidėjo pagedimas. Pagedimas prasidėjo nuo širdies, žmonės nusigręžė nuo Dievo, laikė jį už nieką, pamėgo sutvėrimus ir juose ėmė ieškoti savo džiaugsmo bei laimės. Taisant reikėjo atitraukti tą širdį nuo sutvėrimų ir sugrąžinti ją Dievui.

Niekas taip nesujudina žmogaus širdies, kaip gerumas, todėl Išganytojas pradėjo rodyti žmonėms tą Dievo gerumą. Pirmiausia pradėjo dėstyti dangiškojo Tėvo rūpestingumą, jo visų sutvėrimų globą, kaip jis tvarkė lauko žoles, maitino dangaus sparnuočius, skaitė žmogaus plaukus ant galvos, o nievienam iš jų neleidžia nukristi be savo valios. Jis yra Tėvas, o ne žiaurus valdovas, kuriam nerūpi jo pavaldinių gerovė, jis žino visus savo vaikelių reikalus, jis žino, kad tiems vaikeliams reikia ir duonos, ir pastogės, ir drabužio, reikia tik, kad tie vaikeliai liautųsi ieškoję vien žemiškų gėrybių, kaip pagonys daro, kad pradėtų ieškoti dangaus karalystės ir jos teisingumo ,o viskas bus pridėta.

Tie pamokymai nepasiliko vien žodžiuose, Išganytojas savo mokslo patvirtinimui ėmė daryti stebuklus, gydyti ligonius, vaduoti nuo piktųjų dvasių apsėstuosius, užtarti pavargėlius, priglausti nusidėjėlius, atleisti jiems nuodėmes.

Žmonės, girdėdami žodžius ir matydami Dievo padarytus darbus, pradėjo busti, tarsi iš miego, pradėjo šviesesnėmis akimis žiūrėti į Dievą, pradėjo jo pasigesti ir jo ieškoti.

Patsai Išganytojo žmogiškumas buvo taip malonus,

taip traukiąs į save ir įkvepiąs pasitikėjimą, kad vienas prie jo prisiartinimas, vienas su juo susidūrimas darė žmogų geresnį. Zakiejus, turtingas muitininkas ir, be abejo, turįs daug skriaudų ant savo sąžinės, išgirdęs, jog Išganytojas ruošiasi apsilankyti pas jį, pasikeičia ir pasidaro ne tas žmogus. Jis priima Išganytoją su džiaugsmu ir vaišina jį ne skaniais valgiais, ne muzika ir šokiais, bet labdarybės darbais: *"Viešpatie,* sako, *štai, aš duodu pusę savo gėrybių beturčiams, ir jei ką nuskriaudžiau kuo nors, grąžinu keturgubai"*, Luko 19, 8.

Išganytojas tad pradeda naują laikotarpį žmonių santykiuose su Dievu: jis pakeičia jų širdis, atima jiems akmenines, kietas, nejautrias ir vergiškas, o suteikia kūniškas, minkštas, pilnas Dievo meilės ir kūdikiško pasitikėjimo, iš vergų jis padaro Dievo vaikelius, iš svetimų savus, iš nusidėjėlių šventuosius.

2. ŽMONĖS VISA ŠIRDIMI IMA IEŠKOTI DIEVO

Lygindami Senojo Įstatymo laikotarpį su naujuoju, pastebime didelį tarp jų skirtumą Dievo meilės atžvilgiu. Senąjį Įstatymą galima lyginti žiemai, kai viskas yra apmirę, sustingę ir laukia pavasario, kad galėtų atsigauti. Visi čia nepatenkinti esamuoju būviu nei Dievas, nei žmonės: visi kenčia ir laukia tos laimingos ateities, kurioje viskas bus pakeista geresniais ir brangesniais dalykais. Štai kaip Dievas reiškia nepasitenkinimą žmonėmis ir jų daromomis aukomis, o panašių nepasitenkinimų rastume daug pranašų dejavimuose: *"Aš nemėgstu jūsų, sako kareivijų Viešpats, ir nepriimsiu dovanos iš jūsų rankos. Nes nuo saulėtekių iki saulėleidžių mano vardas yra didis tautose, ir kiekvienoje vietoje aukojama ir atnašaujama mano vardui nesutepta auka, nes mano vardas yra didis tautose, sako kareivijų Viešpats"*, Mal. 1, 10—11.

Tas pavasaris, kurio visi laukė ir Dievas ir žmonės, nušvito Naujame Įstatyme. Kristui paskelbus mokslą apie

dangiškojo Tėvo gerumą, apie jo tėviškumą, pelnius savo kančia ir mirtimi pašvenčiamąją malonę ir šv. Dvasios dovanas, žmonės pasidarė ne tie, pajuto savo širdy tokį didelį traukimą prie Dievo, tokį jo meilės karštį, kad negalėjo jo užgesinti nei pasaulio viliojimai ,nei kūno prieštaravimai, nei valdžių persekiojimai, visos kliūtys ir sunkumai tapo nugalėtos Dievo meilės vardu.

Apie tą karštį, kuris apėmė žmonių širdis, šitaip rašo šv. Povilas: *"Tai kas gi atskirs mus nuo Kristaus meilės? Ar vargas? ar suspaudimas? ar darbas? ar plikumas? ar pavojus? ar persekiojimas ar kalavijas? Juk yra parašyta: Dėl tavęs esame žudomi visą dieną, laikomi piautinomis avimis. Bet visa tai mes nugalime dėl to, kurs mus mylėjo. Nes aš esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei dabartiniai, nei būsimieji dalykai, nei stiprybė, nei aukštumas, nei gilumas, nei joks kitas sutvėrimas negalės atskirti mūsų nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje"*, Rom. 8, 35—39.

Tas karštis laikui bėgant nė kiek nemažėjo, bet plito, apimdamas kaskart naujus kraštus, naujas tautas. Tyrai ir dykumos prisipildė atsiskyrėliais, tapo sukurti vienuolynai su aštriausiomis regulomis, aukščiausių kilmių žmonės, neišskyrus pačių karalių, skaitė sau laime ir malonumu nešioti ašutinę po auksuotais drabužiais, kad davus daugiau kuro tai ugniai, kuri degė jų širdyse, o kurią troško turėti dar didesnę.

Kas suskaitys tuos šventuosius, kanonizuotus ir nekanonizuotus, kurie spindi kaip deimantas auksiniame Bažnyčios vainike, kurie taip degė Dievo meilės ugnimi, kad kai kurių kūnas negalėjo atlaikyti, šaltomis palomis reikėjo šaldyti krūtinę, kad nesprogtų.

Kadangi tas Dievo meilės entuzijazmas eina iš Kristaus, nes jis atnešė iš dangaus tą ugnį, kuri degina ir nesudegina, kuri degindama suteikia saldaus malonumo, Bažnyčia nori pagerbti šiandien tą ugnį, kuri yra iš jo išėjusi,

ir paraginti tikinčiuosius dėkingumui už ją. Eidami tad Bažnyčios mintimi, brankingime tą dangišką ugnį ir prašykime Viešpaties, kad ją padarytų mumyse kaskart karštesnę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra tavo dovana meilė, kurią Tu įliejai į mūsų širdis per šv. Dvasią, nes ji, o ne kas kita daro mus Tavo vaikeliais ir suteikia teisių į Tavo gėrybes. Tad ne aukštos kilmės patinka Tau mumyse, ne aukštos vietos, ne turtai, ne garbė, ne mokslai, ne kojų greitumas ar rankų stiprumas, ne veido gražumas, o tik meilė, kurią mes Tau nešiojame savo širdy, o kurią Tu pats sukuri mumyse savo malone. Tačiau, Viešpatie, Tavo sukurtoji mumyse meilė yra neapsakomai jautri ir švelni, ji reikalauja iš mūsų pusės didelio atsargumo ir budėjimo, nes kiekvienas žemiškos meilės pūstelėjimas ją užgesina, tik kai išauga ji mumyse į didelę ugnį, padaro mūsų širdį nejautrią ir visiems žemiškų meilių pūtimams, kaip kad nejautri buvo šventųjų širdis visiems šio pasaulio tuštybių pūtimams. Netekusi Tavo meilės, mūsų širdis nepasilieka tuščia, bet prisipildo įvairių įvairiausiomis žemiškomis meilėmis: vieni mylime turtus, kiti garbes, treti pataikavimus kūnui, visokius ištvirkimus, tačiau visos tos žemiškos meilės plaukia iš vieno šaltinio, būtent iš pagadintos savęs meilės, todėl visos meilės, kokios tik yra ar gali būti žmonių širdyse, susiveda į dvi: arba Tavęs, arba savęs. Kadangi meilė tarpina širdį ir daro ją minkštą tik tiems dalykams, kuriuos yra pamilusi, o priešingiems daro ją šaltą ir kietą, todėl Tavęs meilė daro žmogaus širdį minkštą Tau, o kietą ir užsidariusią sau, o tuo ir visoms žemiškoms meilėms; sau meilė daro jo širdį minkštą žemiškoms gėrybėms ir pasaulio tuštybėms, bet už tai kietą ir nejautrią Tau ir dėl Tavo paveikslo žmoguje artimui. Suprantame dabar, Viešpatie, kodėl žmonija, nusidėjusi ir nusigręžusi nuo Tavęs, turėjo laikui bėgant išauginti savyje kietą ir akmeninę širdį, turėjo prieiti ne tik prie Tavęs neapykantos, bet ir artimo, kurį

kankino ir žudė, jei tik pajėgė. Norėdamas gelbėti žmones, Viešpatie, Tu pasiuntei savo Sūnų, o gelbėjimo darbą liepei pradėti nuo jų širdies atitaisymo, liepei atimti jiems akmenines širdis ir suteikti kūniškas ir minkštas, kad galėtų tapti Tavo vaikeliais. Šiandien, Viešpatie, žmonės vėl pradeda nusigręžti nuo Tavęs, dėl to pradeda vėl atgauti akmenines širdis, kurios siekia Tavo karalystės sunaikinimo. Gelbėk tad, Viešpatie, mus ir vėl per Tavo Sūnų, atimk mums akmenines širdis, padaryk, kad Tavo Sūnaus širdies pavyzdys stovėtų mums prieš akis ir saugotų mūsų širdis nuo sukietėjimo.

Pasižadame šiandien nuolat kartoti tą šauksmą, kurį Bažnyčia deda į savo vaikelių lūpas: "Jėzau romusis ir nuolankiaširdi, padaryk mūsų širdį panašią į Tavo širdį".

APIE ARTIMO MEILĖS PATAISYMĄ

Šeštadienis po Devintinių Oktavos

1. ĮŽANGA. Išganytojas, atsisveikindamas su apaštalais, duoda jiems tarpusavio meilės įsakymą, tardamas: „Aš jums duodu naują įsakymą mylėti vienas kitą; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs vienas kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokytiniai, jei turėsite meilę vienas kitam," Jono 13, 34-35.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad panorėtume mokytis artimo meilės iš jo Sūnaus, o išmokę pataisytume tą meilę ypatingai tose vietose, kurios buvo pagadintos mūsų savimyla, kad galėtume atrodyti esą jo Sūnaus mokytiniai.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS ATNEŠĖ VAIKELIŲ MEILĘ

Vaikelių auginimas, jų auklėjimas yra labai sunkus ir nuobodus darbas, reikia daug pasišventimo ir savęs atsi-

žadėjimo, kad tinkamai atliktume tą darbą. Tiesa, Dievas, uždėdamas tėvams pareigą auginti vaikelius, suteikė jiems vaikelių meilę, kad palengvintų jiems tą naštą, bet toji prigimties meilė tol laikosi tėvuose ir padeda jiems dirbti auklėjimo darbą, kol tėvų žmoniškumas laikosi sveikas ir nepagadintas; bet kai tik tėvų žmoniškumas pagenda, kas labai lengvai atsitinka nuodėmės arba įvairių kultūrų įtakoje, kaip kad būta pas pagonis, tėvai nenori priimti sau sunkaus auklėjimo darbo ir žudo gimusius vaikelius.

Toks paprotys buvo iki Kristui: vaikelis skaitėsi išimtina tėvų nuosavybe, ką tėvai norėjo, tą galėjo padaryti su savo vaikeliais, niekas jų teisėmis nesirūpino, niekas jų negynė. Panašių papročių galime rasti dar ir šiandien misijų kraštuose, neseni tie laikai, kai vienoje Kinijos provincijoje Kiang-si iššudydavo apie 70,000 vaikelių, ypatingai mergaičių.

Kristus, tapdamas pats vaikeliu, o paskui liepdamas leisti vaikeliams ateiti prie jo, statydamas nekaltą vaikelį pavyzdžiu net apaštalams, panaikino tą žiaurų paprotį žudyti vaikelius. Nuo to laiko Kristaus sekėjai jautė Dievo uždėtą pareigą auginti vaikelius Dievo garbei, saugoti jų sielą nuo nuodėmės ir sugedimo, aprūpinti juos šv. sakramentais, nes ir vaikelis yra artimas lygiomis su suaugusiu žmogumi.

Bet tol toji vaikelių meilė išsilaikys žmonių širdyse, kol jose bus Dievo meilė, jai išnykus, išnyks ir vaikelių meilė, žmonės nejučiomis ims grįžti į tuos laikus ir į tuos papročius, kuriuos Kristus panaikino, o grįžimas jau yra prasidėjęs, nes kas kart mažiau matosi Dievo meilės žmonėse.

2. KRISTUS ATNEŠĖ LIGONIŲ IR PAVARGĖLIŲ MEILĘ

Ligonių ir vargšų būta visais laikais, tačiau jų padėtis iki Kristaus buvo be galo sunki ir skaudi, niekas arba mažai kas jais rūpinosi. Jei prisiminsime Kristaus prilygini-

mą ape turtuolį ir vargšą Lozorių, kuris gulėjo prie pat turtuolio vartų, o visgi daugiau pagalbos sulaukė nuo šunelių, kurie atėję laižė jo žaizdas, negu nuo turtuolio, kuris gražiai rėdėsi ir kasdien pokyliavo, suprasime, kokiame skurde turėjo baigti savo dienas ligoniai ir vargšai.

Išganytojas paskelbė, kad tas negailestingas turtuolis nuėjo į pragarą už savo kietaširdiškumą ir kad į pragarą eis ir visi kiti turtuoliai, kurie pasižymės panašiu kietaširdiškumu, nes vargšas yra patsai Kristus, kas globoja vargšą, tas Kristų globoja, kas atsako pagalbos vargšui, tas ją atsako Kristui. Paskutinio teismo apyskaita bus daroma vien iš gailestingų darbų: gailestingieji, kurie penėjo alkaną, girdė trokštantį, aprėdė nuogą, aplankė ligonį, gaus dangų, kurie to nepadarė, bus pasiųsti į amžiną ugnį.

Nuo tų laikų ligonių ir vargšų būklė atsimainė, pradėta statyti jiems ligoninės ir prieglaudos, o karaliai ir karalienės net garbe sau laikė tarnauti ligoniams, šventi karaliai ėmė sodinti vargšus prie savo stalo. Bet tai darė ir daro tik tie, kurių širdyse dega Dievo meilė.

3. KRISTUS ATNEŠĖ NUSIDĖJĖLIŲ MEILĘ

Panašiame skurde, kaip ligoniai ir vargšai, buvo atsidūrę ir nusidėjėliai. Su tuo skirtumu, kad anie kūno, šitie dvasios.

Nors visi žmonės buvo nusidėjėliai Dievo akyse, nes visi ik vieno, anot psalmės, buvo nušlubavę savais keliais, tačiau ne visi vienokiai jautė nuodėmės baisumą. Kurių sąžinė atbudo, kurie jautė ir Dievo ir žmonių pasmerkimą, neturėjo į ką šauktis pagalbos ir užuojautos, turėjo skęsti tamsioje ir juodoje neviltyje.

Išganytojas prašalino tamsumas ir užžiebė vilties kibirkštėlę ir nusidėjėliams. Jis nesišalino jų: su jais sėdosi prie vieno stalo, kad pelnytų jų pasitikėjimą ir atitrauktų juos nuo nuodėmės, o visas jo reikalavimas, visa atgaila, kurią jiems uždėdavo, buvo žodžiai: *"Eik ir daugiau nebe-*

nusidėk", Jono 8, 11. Jis pakeitė Zakajaus muitininko širdį ir padarė iš jo gailestingą žmogų; jis gelbėjo nuo nužudymo moteriškę, sugautą paleistuvystėje; jis atleido Magdalenai jos nuodėmes, šv. Petrui jo užsigynimą, latrui ant kryžiaus jo latrystes, šv. Povilui tikinčiųjų persekiojimus. Pagaliau, tą nuodėmių atleidimo galybę nepasiėmė su savim į dangų, bet paliko apaštalams ir jų įpėdiniams. Taigi šiandien didžiausias piktadaris ir nusidėjėlis, atėjęs išpažinties, nebūna suimtas ir įmestas į kalėjimą arba mirtimi žudomas, bet išrišamas ir paliuosuojamas nuo tų vidaus pančių, kuriais jį buvo sukausčiusi nuodėmė. Tai Kristaus palikimas, tai jo gailestingumo padarinys!

4. KRISTUS ATNEŠĖ PRIEŠŲ MEILĘ

Senojo Įstatymo savitarpio santykių taisyklė skelbė mylėti savo artimą, o nekęsti savo priešo, reikalauti iš jo akį už akį, dantį už dantį, sielą už sielą, o kaikuriuose atsitikimuose buvo leidžiama reikalauti net trigubai; ar net keturgubai, negu siekė skriauda.

Savo žodžiu ir pavyzdžiu Išganytojas panaikino tą įstatymą, liepė ne tik nekeršinti, bet mylėti savo priešus, gerai daryti tiems, kurie mums blogai daro, kad galėtume būti dangiškojo Tėvo vaikeliai, kuris liepia saulei šviesti ant gerų ir blogų, ir lietui lyti ant teisiųjų ir neteisiųjų.

Nuo to laiko išnyko keršto jausmas ir darbai Kristaus sekėjų širdyse, pirmieji krikščionys mieliau mirė, negu priešinosi pagonims su ginklu rankoje ir pasidavė keršto jausmams. Taip daro ir Bažnyčia šiandien, atleisdama savo priešams ir melsdamasi už juos.

5. KRISTUS ATNEŠĖ TAUTŲ MEILĘ

Žydai buvo įsivaizdavę, kad būsimas Mesijas gelbės vienus žydus, jiems vieniems atneš išganymą, o kitoms tautoms paskelbs griežtą kovą, pamins jas po kojų ir pavergs

žydų valdymui, nes, grįžę iš Babilono nelaisvės, parsinešė neapsakomą visų tautų neapykantą.

Išganytojas nepataikavo tokiems žydų laukimams, pamažu ėmė laužti tą jų siaurą pažiūrą, o pagaliau, atsisveikindamas su apaštalais, liepė eiti į visą pasaulį ir skelbti evangeliją visam sutvėrimui.

Bažnyčia, pildydama tą Kristaus įsakymą, skelbia evangeliją visoms tautoms be išimties, smerkia tautines bažnyčias, nes jos yra priešingos Kristaus dvasiai ir dvelkia siauru žydišku nacionalizmu, kurį jis pasmerkė.

Turėdami prieš akis tokią milžinišką ir pagrindinę permainą, kurią Išganytojas padarė žmogaus širdyje, kreipdamas ją į tikrą artimo meilę ir nustatydamas jai vėžes, kuriomis ji privalo eiti, nesistebėsime, jei Bažnyčia kreipia savo vaikelių dėmesį į ypatingą Viešpaties Jėzaus širdies garbinimą, nes nykstant Dievo meilei žmonių išrdyse, tautos pradeda ne juokais sirgti ir klupti tuose punktuose, kuriuose jis pagydė.

Patyrinėkime savo širdį ir pažiūrėkime, kaip ji stovi tuose punktuose, kuriuos Išganytojas pakeitė: ar esame pagonys, ar Dievo vaikeliai.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu esi sutvėręs žmogų sulig savo paveikslu ir panašumu, todėl kas tikrai myli Tave, myli ir Tavo paveikslą savo artimą. Nes, jeigu mes mylime savo tėvus, gimines, prietelius, savo tautos karžygius, nelaikome jų paveikslų neapykantoje, priešingai, džiaugiamės jais, norime juos turėti arti savęs, laikome matomose ir garbingose vietose, kad galėtume nuolat juos turėti savo akyse. Jeigu gi mes nekenčiame kokio paveikslo, tai tik dėl to nekenčiame, kad nekenčiame to asmens, kurį paveikslas mums primena. Visokio plauko maištininkai ir revoliucionieriai nekenčia karalių, už tai nekenčia ir jų paveikslų, radę juos drasko ir išlieja ant jų savo neapykantą. Artimo tad meilė yra ne kas kita, o tik Tavo meilės spindulys, jei kas Tave myli, mylės ir artimą. Tavo Sūnaus nu-

mylėtasis apaštalas ir reiškia tą tiesą sakydamas: *"Jei kas sakytų: Aš myliu Dievą, ir nekęstų savo brolio, tas melagis. Nes kas nemyli savo brolio, kurį mato, kaip jis gali mylėti Dievą, kurio nemato?"*, 1 Joño 4, 20. Dabar tik, Viešpatie, galime suprasti, kodėl, išnykus Tavo meilei žmonių širdyse, turėjo kartu išnykti ir artimo meilė, turėjo prasidėti žiaurumai, persekiojimai, kerštai, žudynės, silpnųjų išnaudojimai, asmenų ir tautų neapykantos, kurių tik aprašymai sukelia mūsų jausmuose šiurpulį ir pasibaisėjimą. Tiesa, Viešpatie, randame ir tarpusavės žmonių meilės aprašymų, bet tos meilės, kadangi jos nebuvo Tavo meilės spindulys, nebuvo tikros meilės, jos buvo to egoizmo, tos savimylos atspindys, kuria buvo užpildyta nusigręžusi nuo Dievo žmogaus širdis, ji netobulino žmogaus, negerino savitarpių santykių žmonėse, bet darė juos kaskart žiauresnius ir nepakenčiamesnius. Ypatingai toji artimo meilė buvo pagedusi tose vietose, kur reikėjo pasišventimo, savęs atsižadėjimo, savo egoizmo suvaldymo, kaip štai: mažų vaikelių auklėjimas, vargšų šelpimas, skriaudų atleidimas, kitų tautų ir priešų meilė. Kadangi, Viešpatie, Tavo Sūnus sugrąžino mūsų širdis prie Tavęs, atitaisė jose Tavo meilę, pataisė ir artimo meilę tose vietose, kuriose buvo pagadintos. Jei šiandien, Viešpatie, tautos vėl pradeda prarasti Tavo meilę, jei ima auginti savo širdyse egoizmą, nenuostabu, kad pradeda nykti ir artimo meilė. Norėdama išgelbėti tautas ir paskirus asmenis nuo antrojo žlugimo, Bažnyčia, Tavo Dvasios vedina, kreipia jų dėmesį į Tavo Sūnaus širdį, kad iš ten pasisemtų tikrosios meilės. Taigi padėk mums, Viešpatie, sekti Bažnyčios mintį, padėk turėti nuolat prieš akis Tavo Sūnaus paveikslą, kad laiku suspėtume pataisyti savo širdį, kol nėra sugedusi.

Pasižadame, Viešpatie, laikyti neapykantoje savimylą ir neduoti jai pasireikšti nė viename darbe.

APIE NEKALČIAUSIĄJĄ ŠVENČIAUSIOS P-LĖS ŠIRDĮ

Sekmadienis po Devintinių Oktavos

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime gražiausius rūmus, kuriuos pagal Patarlių knygas pasistatė sau Dievo Išmintis. Tie rūmai yra Švenčiausia Plė, spindinti visokiomis grožybėmis ir brangenybėmis, kuriomis Dievo Išmintis ją papuošė.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes nors kiek pasidarytume panašūs į tuos rūmus, nes Dievo Išmintis žada ateiti ir pas mus ir pasirinkti sau buveinę, sakydamas: „Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę," Jono 15-20.

MĄSTYMAS

1. ŠIRDIES ŠVARUMAS

Dvejopas yra purvas, dvejopas yra ir švarumas, nes švarumas arba tyrumas yra ne kas kita, kaip laisvumas nuo purvo. Vienas purvas yra tas, kurį mato mūsų akys, kurį mindžioja kojos, kurį lyti rankos. Jis yra ne tik nemalonus akims, bet kenksmingas ir daiktams, ant kurių užkrinta, nes atima jiems jų gražumą ir skaistumą, biaurina vietas, kuriose atsiranda, todėl žmonės paprastai nekenčia purvo ir kovoja su juo: mazgoja savo kūną, skalbia drabužius, šveičia ir plauna savo buveines, kuriose gyvena, savo indus, kuriuose laiko savo maistą, ir kitus brangintinus daiktus.

Svarbiausia purvo ypatybė yra ta, kad jis suteršia ir padaro nevartotiną kiekvieną daiktą, kurį tik paliečia, vanduo, pvz., pasidaro netinkamas gėrimui, maistas valgymui,

drabužis nešiojimui ir t.t., o tai dėl to, kad purvas, būdamas patsai be vertės, suteikia savo ypatybes tam daiktui, ant kurio jis užkrinta, todėl ir daiktas pasidaro be vertės, jei nuo jo negalima prašalinti purvo, nesugadinus paties daikto, arba daug mažesnės vertės, jeigu galima daiktui sugrąžinti jo švarumą, prašalinus purvą, nes purvas nepriima į save tų ypatybių, kurias gadina daiktuose, todėl nesidaro geresnis, priešingai jis visuomet suteikia jiems savo ypatybes, darydamas juos prastesniais.

Reikia turėti galvoje tą kūniško purvo veikimą, kad supratus kito, dvasiško purvo veikimą, kurio nei akys nemato, nei rankos nepasiekia, nes dvasiškas purvas veikia panašiai, su tuo tik skirtumu, kad neribotai biauresnis ir neribotai daugiau daro žalos, negu kūniškasis, nes Dievo akys kūnišką purvą pakenčia, o dvasiškojo nepakenčia.

Žinome iš kur atsiranda kūniškas purvas, pažiūrėkime dabar iš kur ir kaip atsiranda dvasiškasis.

Žmogus yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, tačiau tas Dievo paveikslas žmoguje nėra baigtas, jis yra suteiktas grūdo pavidale, todėl žmogaus gyvenimo uždavinys yra dirbti ir auginti savyje Dievo paveikslą, kaip kad sodininkas augina pasodintą medelį. Kad tas darbas jam sektųsi, Dievas taip sutvarkė žmogaus širdį, kad ji veržte veržtųsi prie Dievo ir verstų žmogų atlikti tokius darbus, kurie yra naudingi Dievo paveikslui žmoguje, kaip kad medeliui naudingas yra lietus, šiltas oras, derlinga žemė ir t.t., kitaip sakant, Dievas sutvėrė žmogaus širdį sau, ji turi veržtis prie Dievo visomis savo jėgomis ir traukti visą žmogų paskui save, kad žmogus darytųsi kas kart panašesnis į Dievą.

Kad tokia, o ne kitokia yra širdies užduotis, matosi ir iš Išganytojo žodžių, kuriais jis atsakė pariziejui į paklausimą, koks esąs didžiausias įsakymas įstatyme. *"Mylėsi Viešpatį ‚savo Dievą visa savo širdimi, visa savo siela ir*

visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas", Mato 22, 37—38.

Jeigu žmogaus širdis pildo tą didžiausią įsakymą tobulai, jeigu ji veržiasi prie Dievo visomis savo jėgomis ir traukia visą žmogų paskui save, ji spindi Dievo gražumu, Dievo šviesa, kaip mėnulis saulės spinduliais, ji darosi tuomet maloni Dievui, nes Dievas, mylėdamas neribotai didele meile savo dievišką prigimtį, su didžiausiu pamėgimu žiūri ir į tuos daiktus, kurie spindi jo prigimties spinduliais.

Jei žmogaus širdis atsisako veržtis prie Dievo, jei ji pamėgsta sutvėrimus daugiau, negu Dievą, tuomet ji netenka viso dieviško gražumo, ji aptemsta, kaip mėnulis, kai netenka saulės spindulių, arba kaip gražus daiktas įpuolęs į purvą, ji pasidaro verta didžiausio pasibiaurėjimo, kaip žmogaus kūnas pūvąs karste. Kol tas kūnas buvo gyvas, jis buvo gražus, visi juo džiaugėsi ir gėrėjosi, bet kai netekęs gyvybės ėmė pūti ir gesti, visi pradėjo šalintis nuo jo su didžiausiu pasibiaurėjimu. Dar su didesniu pasibiaurėjimu kreipiasi nuo pagedusios širdies Dievas, angelai ir visi kiti dangaus gyventojai.

Kadangi tas žmogaus širdies nuo Dievo nusigręžimas pasidaro laisva valia, todėl toji širdis pasidaro ne tik niekam netikusi, purvina ir nešvari, bet kalta ir verta bausmės Dievo akyse, ir tai ne bet kokios, o tik amžinosios.

Iš visų sutvėrimų tie daugiausia kenkia žmogaus širdžiai, kurie žadina joj kūniškus geidulius, nes jie visiškai užtrina žmoguje Dievo paveikslą ir daro žmogų panašų į gyvulius, kaip psalmė sako: *"Jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*, Ps. 48, 21.

Aukščiausiame laipsnyje skaitysis švari ir nekalta toji širdis, kuri stengsis veržtis prie Dievo visomis savo jėgomis, o turėdama tų jėgų daug, užvaldys ir patrauks paskui save kūną taip, kad tas pasidarys visiškai nejautrus įvairiems geidulių kurstymams, kaip kad nejautrus yra lavonas pasaulio ar šėtono viliojimams.

2. TOKĮ NEKALTUMĄ TURĖJO ŠVENČIAUSIOS P-LĖS ŠIRDIS

Daug yra žmonių, kurie nekaltai gyvena žemėje, kurie išlaiko nesuteptą savo drabužėlį, kurį gavo per šv. krikštą, tačiau to nekaltumo pigiai negauna, būna išbandytas pagundomis, kaip kokia ugnimi, nes nors jų širdis veržiasi į Dievą, tačiau ne taip galingai, kad kūnas nebandytų priešintis dvasiai ir geiduliuose ieškoti sau maisto, jei pagaliau nurimsta ir pasiduoda dvasiai, tai tik po ilgų ir skaudžių kovų.

Viena Švenčiausios P-lės širdis buvo laisva nuo kovų, nes ji buvo paties Dievo ir jo Išminties padarinys, skirtas tapti Dievo Sūnaus namais, Dievo Išminties rūmais. Karaliai, statydami sau rūmus, įtempia visas jėgas, įkinko visus savo turtus ir gabumus, kad pasistatytų sau rūmus, tinkamus savo didybei, nes iš karališkų rūmų didumo ir jų gražumo spėjama apie karalių didumą ir galybę.

Kokius tad rūmus turėjo sau pasistatyti Dievo Išmintis, kurios galybė, turtai ir gabumai yra neribotai dideli, kad iš tų rūmų galima būtų spėti apie jų gyventojo didumą. Nors gandai, kurie mus yra pasiekę apie Švenčiausios Panelės širdies nekaltumą yra dideli, tačiau mes jų šiandien nepajėgsime nei suprasti tinkamai, nei įvertinti, tik, kai atsistosime tų rūmų akivaizdoje kitame pasaulyje, suprasime visą jų grožį ir dydį.

Kaip galingai toji širdis veržėsi prie Dievo nuo mažiausių dienų, matosi iš to, kad Švenčiausia P-lė, būdama vos trijų metų, daro skaistybės įžadą, kurį galime įžiūrėti jos atsakyme angelui, kai jis atėjo pranešti jos išrinkimą tapti Dievo Išminties rūmais, Dievo Sūnaus Motina: *"Kaip tai įvyks, kadangi aš nepažįstu vyro?"*, Luko 1, 34. Toji širdis taip buvo pamilusi skaistybę ir visas kūnas taip veržėsi paskui širdį, kad būtų atsižadėjusi tapti Dievo Motina, jeigu nors mažiausias šešėlis būtų turėjęs kristi ant jos skaistybės. Nors tad Švenčiausia P-lė ir neturėjo pagundų priešin-

gų skaistybei, tačiau teisingai jai priklauso panų vainikas ir panų aureolė danguje, nes ne pagundos sukuria skaistybę ir visas kitas dorybes, o tik Dievo meilė, kurioje ji neturi sau lygios tarp šventųjų, išskyrus jos dieviškąjį Sūnų, teisingai tad yra gerbiama jos širdis, kuri taip galingai veržėsi prie Dievo.

Pažiūrėkime, kaip yra su mūsų širdimi ir į ką ji karščiausiai veržiasi.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visais laikais ir visose vietose karaliai rūpinosi puošti savo sostines, ypatingai rūmus, kuriuose gyveno, kad rūmų išvaizda, jų gražumas ir didumas atvaizduotų karalių išmintį ir galybę, todėl jo galingesni ir turtingesni buvo karaliai, juo didesnius ir gražesnius rūmus sau kūrėsi. Sabos karalienė, atvykusi į Jeruzalę patikrinti gandų apie Saliamono išmintį ir galybę, ir pamačiusi namus, kuriuos buvo pasistatydinęs ir jo stalo valgius, ir tarnų butus, ir tarnaujančių eiles, ir jų apdarus, ir vynpylius, ir deginamąsias aukas, kurias jis atnašavo Viešpaties namuose, negalėjo sulaikyti savo giliausio nustebimo, nes tikrumą rado daug didesnį už gandus, o ir tiems nenorėjo tikėti, kol nepamatė visko savo akimis. Amžiams bėgant eina gandai, Viešpatie, ir apie Tavo Sūnaus sostinę, apie Švenčiausią P-lę, apie tų rūmų puošnumą, kuriuose jis apsigyveno, tačiau kai nukeliausime į kitą pasaulį, kai mums bus leista savo akimis pamatyti tų rūmų puošnumą, būsime priversti pripažinti, kaip Sabos karalienė, kad gandai, kurie yra mus pasiekę apie dangaus karalienės puošnumą, nepajėgė išreikšti pilnos tikrumos, o jei išreiškė, tai mes jos nesupratome, nes tikrenybę rasime daug gražesnę, negu kad vaizdavomės. Tavo Sūnus, Viešpatie, yra karalių karalius, jo galybei ir turtams nėra ribų, kaip kad nėra ribų Tavo galybei ir turtams, todėl puošdamas savo apsigyvenimo rūmus, jis pajėgė juos papuošti taip, kaip nė vienas karalius nepajėgė papuošti savo rūmų, jis papuošė juos taip, kad jie pasidarė tinkama Tavo Sūnaus buveinė, kad ji tin-

kamai išreiškė jo didybę ir galybę. Bet, Viešpatie, Tavo Sūnus pasižadėjo ateiti ir pas mus, ir pas mus apsirinkti sau buveinę kartu su Tavimi, jei tik mes jį mylėsime ir laikysime jo žodžius, reikia tad, kad mūsų širdys būtų švarios, kad jos nors kiek būtų panašios į tuos rūmus, kuriuos Tavo Išmintis sau pasistatė, kad, jeigu jos negali visiškai būti tinkama buveinė, būtų nors kiek mažiau netinkama. Šaukiamės tad, Viešpatie, Tavo malonės, ne kad mums suteiktumei aukso drabužius Tavo Sūnaus rūmams papuošti, bet aukso širdį, nes ne iš žemės paimtas auksas patinka Sūnui, bet tas, kuris širdį padaro skaisčią ir nekaltą, kaip kad skaistus yra auksas, nes tik nekaltos širdys gali Dievą regėti ir vaišinti jį savo pastogėje.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, saugoti savo širdį nuo kiekvienos žemiškos dulkės, kaip kad saugojame nuo dulkių akis, jas užmerkdami.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

e. Šv. Komunija atleidžia nuodėmes

Trečioji savaitė po Sekminių

Pirmadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Jonas Krikštytojas, pamatęs Išganytoją minios viduje ateinantį pas jį, sušuko, tardamas: „Štai Dievo avinėlis, štai, kurs atima pasaulio nuodėmę.“ Jono 1, 29.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Avinėlis, naikindamas pasaulio nuodemę savo kūnu ir krauju, panaikintų ir mūsų visus prasižengimus ir visas neištikimybes.

MĄSTYMAS

1. ŠV. KOMUNIJA NAIKINA ATLEISTINAS NUODĖMES

Šv. Komunija naikina nuodėmes tuo pačiu būdu, kaip kad kūno maistas naikina kūniškas ligas. Tiesioginė kūniško maisto užduotis nėra naikinti ligas, bet palaikyti žmogaus gyvybę ir sveikatą. Jeigu maistas yra tikrai geras, palaiko kūno sveikatą, o tai daro jį atsparesnį visokioms silpnybėms, užpūtimams ir ligoms, jei — blogas, kūnas silpnėja, netenka jėgų kovoti su ligomis ir pagaliau, ligų sunaikintas, miršta, todėl gydytojai, pakviesti gelbėti ligonį, labai smulkmeniškai rūpinasi nustatyti jam maistą.

Panašiai veikia mumyse ir šv. Komunija, tik ne kūne, o dvasioje. Maitindama dangišką gyvybę, stiprina ją, o su ja kartu ir Dievo meilę, kuri naikina nuodėmes, kaip ugnis naikina visokius nešvarumus ir dulkes, todėl Išganytojas praneša savo apaštalams, jog kas valgys jo kūną ir gers jo kraują, tas gyvens amžinai, tam, reiškia, nepakenks jokios pagundos, nes turės pakankamai jėgų jas nugalėti.

Iš to matosi, jog šv. Komunija naikina tik atleistinas nuodėmes, tokias būtent, kurios yra susargdinusios dangišką gyvybę, o ne numarinusios ją, nes maistą priimti ir jį virškinti gali tik gyvas žmogus, o numiręs, tapęs lavonu, negali priimti jokio maisto, o jeigu jėga įpiltume į jo vidurius maisto, maistas pasiliktų neviršintas, nes nėra gyvybės, kuri galėtų pasinaudoti tuo maistu.

Panašiai yra ir žmogaus dvasioje. Šv. Komunija yra dvasiškas maistas, jos tikslas yra maitinti ir palaikyti tą gyvybę, kurią gavome per šv. krikštą, ir kurią numarina kiekviena mirtina nuodėmė, už tai tokia nuodėmė ir vadinama mirtina, nes ji neša mirtį. Jei tad žmogus turi savo sieloje dangišką gyvybę, jei, reiškia, neturi mirtinos nuodėmės, gali naudingai eiti prie šv. Komunijos, nes yra kam tą maistą virškinti ir paversti jį dvasiška energija; o jei yra

tapęs dvasišku lavonu, turi būtinai susilaikyti nuo šv. Komunijos, nes Išganytojas, patekęs į tokios sielos vidų, nieko gero negali jai padaryti, kaip nieko gero negalėjo padaryti tiems, kurie atėjo jį suimti į Alyvų daržėlį. Tokia siela yra panaši į tuos kankintojus ir budelius, kurie kalė Išganytoją prie kryžiaus, praliejęs jo kraują, todėl šv. Povilas įspėja tikinčiuosius, kad gerai išbandytų save, eidami prie šv. Komunijos, nes *"kas valgo ir geria nevertai, tas valgo ir geria sau teismą, neatskirdamas Viešpaties kūno"*, 1 Kor. 11, 29.

Kuniškas maistas, kai tampa suviršKintas, suteikia kūnui reikalingų jėgų, kūnas darosi stipresnis, todėl sėkmingiau kovoja su ligomis ir visomis kitomis negaliomis, nors tad tiesioginis maisto uždavinys nėra gydyti, o tik stiprinti, tačiau, stiprindamas, prisideda ir prie gydymo.

Tokiu būdu šv. Komunija gydo mūsų dvasią. Ji suteikia mūsų dvasiai jėgų, o tos dvasiškos jėgos yra ne kas kita kaip Dievo meilė, todėl didėjant meilei, didėja dvasios atsparumas pagundoms, didėja jos veržimasis prie Dievo, o tuo nyksta visi apsileidimai Dievo tarnyboje, visi atšalimai, visi prisirišimai prie žemiškų gėrybių, kurie yra, tarsi, koki akmenys, kurie trukdo lėktuvui pakilti aukštyn. Siela tat per šv. Komuniją tampa ne tik apvaloma nuo esamų nuodėmių, bet ir apsaugojama nuo būsimų, nes pagundos radusios sieloje didesnį jom pasipriešinimą negali jos įveikti.

Čia yra didelio suraminimo tiems, kurie nori gerai atlikti savo išpažintis, bet sakosi nepajėgią, nes neturi atminties, negalį atsiminti savo nuodėmių, negalį jų suskaityti, pagaliau, nežiną kada ir kaip papildo nuodėmes, todėl jaučia visuomet savyje vieni didesnį, kiti mažesnį neramumą. Suraminimo yra tame, kad šv. Komunija, jei tik uoliai ir karštai yra priimta, pataiso visus išpažinties netobulumus, panaikina ir užmirštas nuodėmes ir tas, kurių neskaitėme už nuodėmes ir tas, už kurias nepajėgėme tobulai gailėtis, ar užmiršome padaryti gailesčio aktą,nes padidėjusi per šv. Komuniją meilė uždengia nuodėmių daugybę.

2. ŠV. KOMUNIJA NAIKINA IR MIRTINAS NUODĖMES

Jei paimsime tai, kas slepiasi šv. Komunijoje duonos ir vyno pavidale, būtent tikras Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus kūnas ir kraujas, prieisime prie įsitikinimo, kad šv. Komunija naikina ir mirtinas nuodėmes dvejopu būdu:

a. Kaipo auka už nuodėmes. Išganytojas, liepdamas apaštalams per paskutinę vakarienę valgyti jo kūną ir gerti jo kraują, priduria, jog čia yra tas kraujas, *"kuris bus išlietas už daugelį nuodėmėms atleisti"*, Luko 26, 28. Kadangi Išganytojas čia nedaro skirtumo tarp mirtinų ir atleistinų nuodėmių, jo kraujas tad nuplauna visas nuodėmes ir mirtinas ir atleistinas, klausimas tik kada ir kokiu būdu.

Padaręs paskutinės vakarienės stebuklą, Išganytojas įsakė apaštalams tai daryti jo atsiminimui, įsteigdamas tuo būdu šv. Mišių auką, per šv. Mišias tad atsileidžia nuodėmės ir tam, kuris atnašauja ir tiems, už kuriuos atnašaujama, jei tik turi gailestį už nuodėmes, nes be gailesčio negali būti atleista nė viena nuodėmė. Štai kodėl šv. Mišių pradžioje ir kunigas išpažįsta savo nuodėmes, kalbėdamas "Confiteor" ir žmonės, kurių vardu visuotiną išpažintį kalba tarnautojas šv. Mišioms.

b. Kaip dvasiškas maistas. Jei kas mirtinai nusidėjęs gailėjosi ir ėjo išpažinties tuo tikslu, kad pasiliuosavus nuo jos, pagaliau, išpažinęs, gavo išrišimą, bet išrišimas nebuvo tikras, nes nuodėmklausis dėliai įvairių priežasčių neturėjo galios išrišti arba, užmiršęs, visai nedavė išrišimo, tai jei manydamas gavęs išrišimą ir todėl neturįs mirtinos nuodėmės eina prie šv. Komunijos, tose aplinkybėse šv. Komunija panaikina ir mirtiną nuodėmę.

Visos tačiau naudos ir malonės, kurias gauname per šv. Komuniją, labai yra aukštame sąryšyje su tuo uolumu ir karštumu, su kuriuo einame prie Dievo stalo, juo kas geriau yra prisirengęs ir eina su karštesniu dievotumu, daugiau turi malonių, negu tas, kuris ateina aptingęs ir ataušęs.

Toji pati taisyklė veikia ir šv. Mišių laikyme bei klau-

syme, juo su didesniu dievotumu kas dalyvauja šv. Mišiose, juo gausesnių malonių darosi dalyviu.

Paklauskime savęs, koks yra mūsų prisirengimas prie šv. Komunijos ir koks dievotumas šv. Mišiose, prašykime Viešpaties, kad padėtų mums artintis prie tų paslapčių su didžiausiu karščiu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, silpni esame, kaip maži vaikeliai, todėl kaip maži vaikeliai dažnai ir parpuolame, tik ne kūnu, o dvasia, peržengdami Tavo įsakymus. Tie parpuolimai taip yra dažnai, kad, rodos, nuodėmė yra pasidariusi kasdieninė mūsų duona, pastovi mūsų būklė, nes nors visuose dalykuose esame nepastovūs, viename išlaikome pastovumą, tai mūsų nepastovume. Nuvarginti nuolatiniais prasižengimais ir atsiprašinėjimais, kaltiname pirmuosius tėvus už jų neištikimybę, už mūsų silpnybių iš jų paveldėjimą, o kai kada jaučiame pagundą net Tave, Viešpatie, kaltinti ir klausti su patriarku Jobu: *"Kam padarei iš manęs sau priešininką, ir pasidariau pats sau našta? Kodėl neatimi mano nuodėmės ir kodėl neišnaikini mano neteisybės?"*, Jobo 7, 20—21. Tačiau prisiminę Tavo pagalbas ir apsaugas, kuriomis apstatai kiekvieno žmogaus išganymą nuo pat jo užgimimo ir iki karsto lentai, turime susigėdinę pripažinti, jog jautriausia motinėlė nėra apstačiusi tokiomis pagalbomis ir apsaugomis savo vaikelio kūniškos gyvybės ir sveikatos, kaip Tu, Viešpatie, apstatai dvasišką savo vaikelių gyvybę ir sveikatą. Tiesa, žalinga yra nuodėmė, ji užtraukia žmogui dvasiškas ligas ir mirtį, o sunkiai yra išvengiama ir papildyta sunkiai prašalinama, visas Senas Įstatymas dejavo jos slegiamas, tačiau per savo Sūnų, Tavo Avinėlį, o mūsų Išganytoją nuodėmės panaikinimą padarei taip lengvą, kad pakanka vieno tobulos meilės akto, kad panaikinus sunkiausias ir skaitlingiausias nuodėmes. Tą meilę, kuri viską naikina, kuri degina ir prašalina iš mūsų širdies visokį purvą, Tu patsai, Viešpatie, teikeisi įskiepinti į mūsų širdis; o kad ji neišsektų ir neišdžiūtų, Tu ją maitini

Tavo Sūnaus kūnu ir krauju; kas tad eina uoliai ir karštai prie šv. Komunijos, tas naikina visas esamas nuodėmes, o ir nuo būsimų apsisaugoja, nes meilė, kurią gaivina ir augina šv. Komunija mumyse, *uždengia nuodėmių daugybę*", kalbant šv. Petro žodžiais (1 Petro, 4, 8), stiprina ir palaiko dvasišką sveikatą, kuri sekmingai kovoja su pagundomis ir dvasiškomis ligomis, kaip kad kūno sveikata, kurią palaiko sveikas maistas, sekmingai kovoja su kūnui grėsiančiais pavojais. Suteik tad mums, Viešpatie, uolumo ir karščio priimant šv. Komuniją, kad toji šv. Komunija kasdien būtų karštesnė, kaip kad akmuo, išmestas aukštyn, grįžta į žemę su kaskart didesniu smarkumu; nebus tuomet mums pavojingos jokios pagundos, nes turėsime pakankamai jėgų visas jas nugalėti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nuolat daryti Tavo meilės aktus, kad pavertus šv. Komuniją dvasiška jėga, kaip kūnišką maistą paverčiame kūno jėga.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

I. Šv. Komunija daro mus Švenč. P-lės vaikeliais

Trečioji savaitė po Sekminių

Antradienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas, mirdamas ant kryžiaus, paveda mus visus šv. Jono apaštalo asmenyje savo Švenč. Motinėlės rūpestingai globai, sakydamas: „Moteriške, štai tavo sūnus." O numylėtam mokytiniui: „Štai tavo motina." Jono 19, 26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pildydami jo Sūnaus paskutinės gyvenimo valandos įsakymą ir eidami numylėtojo mokinio pavyzdžiu, paimtume Švenčiausią P-lę už savo Motiną ir elgtumės taip, kaip dera geriems vaikeliams.

MĄSTYMAS

1. SILPNŲJŲ GALYBĖ

Daug yra silpnų sutvėrimų gamtoje, jie visi žūtų kovoje už būvį ir visiškai išnyktų, jei Dievo meili apvaizda nebūtų suteikusi jiems apsaugos. Paukšteliui suteikė sparnus, kad galėtų pabėgti nuo tų, kurie tyko jo gyvybės, todėl jis ir bėga nuo kiekvieno pavojaus, nes nesijaučia galįs stoti į kovą su savo priešais, o tame bėgime glūdi jo galybė ir išsigelbėjimas. Kiti silpnuoliai yra gavę kitokias apsaugas. Vieni jų yra gavę palinkimą gyventi aukštuose medžiuose ar kalnuose, kiti skylėse, plyšiuose, olose, žemės ir vandenų gelmėse, kur jų priešai nepasiekia.

Jeigu pažvelgsime į žmogų, dar aiškesnių rasime tos meilios apveizdos žymių, todėl Išganytojas, ragindamas apaštalus pasitikėti dangiškojo Tėvo rūpestingumu ir sako: *"Žvilgterėkite į dangaus sparnuočius: jie nei sėja, nei pjauna, nei į kluonus nekrauna; ir jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne daug daugiau verti kaip jie?... Įsižiūrėkite į laukines lelijas kaip jos auga; jos nesidarbuoja ir neverpia; tačiau aš sakau jums, kad ir Saliamonas visoje savo garbėje nebuvo taip apsivilkęs, kaip kiekviena iš jų. Taigi, jei Dievas taip apvelka laukinę žolę, kuri šiandien yra, o rytoj metama į krosnį, kaip gi labiau jus, žmonės, menko tikėjimo?"*, Mato 6, 26—30.

Mažas vaikelis, tik užgimęs, labai silpnas, jis ne tik nesugeba savęs maitinti, bet nepajėgia gintis nuo menkiausio pavojaus, kiekvienas šalto vėjo pūstelėjimas užgesintų jo gyvybę, jeigu ne malonios motinėlės rūpestinga ranka, kuri jį maitina, saugoja nuo pavojų ir dangsto kaip savo akį, kad nė vėjas neužpūstų, nė dulkė neužkristų. O juo toji motinėlė yra galingesnė, juo daugiau apsaugų stato aplink savo vaikelio gyvybę ir sveikatą, todėl karalienių vaikai yra saugojami ginkluotų kariuomenių būrių, nes jiems didesnis grę-

sia pavojus nuo piktos valios žmonių, kurie tykoja pražudyti būsimuosius krašto valdovus.

Mes irgi esame vaikeliai, nes per šv. krikštą užgimėme iš vandens ir šv. Dvasios, o kaip vaikeliai esame silpni ir bejėgiai, todėl Išganytojas ir primena apaštalams jų silpnybę, sakydamas, jog be jo jie negalį nieko padaryti. Nors tad mes esame užaugę kūnu ir galime nuveikti didelius darbus kūnui, tačiau dvasioje esame maži vaikeliai, kurie be ypatingos ir malonios pagalbos nieko negali padaryti.

Iš kitos vėl pusės, grėsia mums dideli pavojai, didesni, negu karalių vaikams, nes ir mes rengiamės karaliauti, anot Apreiškimo pasakymo: *"Ir padarei iš mūsų Dievui karalystę ir kunigus, ir mes karaliausime žemėje"*, Apr. 5, 10. Karaliausime, žinoma, ne toje žemėje, kurią mindo mūsų kojos, kurioje gyvename šiandien, bet kitoje, kurią Dievas sutvers pasauliui pasibaigus, sulig savo pažadu, duotu pranašui Izaijui: *"Štai aš sutveriu naują dangų ir naują žemę"*, Iz. 65, 17. Tas pažadas yra pakartotas ir šv. Jono Apreiškime: *"Štai aš darau visa nauja"*, Apr. 21, 5.

Mūsų priešai, kurie tyko mus pražudyti, kad nepaveldėtume mums žadėtosios karalystės, yra šėtonas, pasaulis ir mūsų pačių pagedęs kūnas; jie yra galingi ir tikrai mus pražudytų, jei neturėtume tų visų apsaugų, kuriomis esame apstatyti Dievo gerumu. Esame tad galingi, kaip kad galingi yra karalių vaikai, tačiau galingi ne savo jėgomis, o tik tos apsaugos, kuriomis esame apstatyti. Tai yra tokia didelė galybė, kad prieš ją dreba ir visos pragaro galybės, pasaulis su jo monais ir kūnas su jo pagedimais tampa labai lengvai nugalimi, jei tik nestojame su jais į kovą pasitikėdami savo jėgomis, jei tik leidžiame laisvai veikti tiems, kuriems Dievas įsakė mus saugoti.

Kadangi mes esame Dievo vaikai, o ne vergai, todėl ir Dievo duotos apsaugos gerbia mumyse Dievo vaikelių laisvę ir nuleidžia savo ginklus ten, kur mes atsisakome naudotis jų pagalba. Norėdami tad būti galingi, imkime pa-

vyzdį iš mažo vaikelio ir šaukime didžiu balsu, jei ko mums trūksta, o meilingos apsaugos pasiskubins į pagalbą.

2. ŠVENČIAUSIOJI P-LĖ YRA MŪSŲ MALONIAUSIOJI IR GALINGIAUSIOJI MOTINĖLĖ

Nelaimingi yra tie vaikai, kurie mažose savo dienose yra netekę motinos, nes nors krikščioniškas gailestingumas ir stengiasi juos auginti, stengiasi aprūpinti visus jų reikalus, tačiau nepajėgė atstoti jiems motinos visame, nepajėgė suteikti to švelnumo, to širdies jautrumo, kurį gali vaikams įdiegti tik meili ir rūpestinga motina, todėl žmonės, išaugę be motinos globos, išaugę našlaičiai prieglaudose, ant svetimų rankų, visam savo gyvenimui įgauna kažkokią antspaudą, kuri primena jų našlaitystę.

Panašiai yra ir su žmogaus dvasios gyvenimu. Kad žmogus galėtų augti sveikas dvasioje, reikia ypatingo dvasiško jautrumo, kad pajustų savyje Dievo malonės veikimą, kuris dažnai yra taip švelnus, kad šiurkštesnės sielos jo nepajunta, o nepajutusios nepajėgia naudotis suteikiama malone. Reikia tad ir dvasiškame gyvenime tos motiniškos rankos, kuri padarytų sielą švelnią ir jautrią, kad galėtų jausti Dievo malonės veikimą, kad galėtų sveikai augti ir bręsti dangiškam gyvenimui.

To reikalo irgi Dievas nepaliko neaprūpinęs, o aprūpino suteikdamas mums už Motiną Švenčiausią P-lę, savo Sūnaus Motiną.

Ji, būdama dangaus karalienė, turi galybės ne tik apginti mus nuo mūsų priešų, pastatyti galingas apsaugas, bet yra gavusi pareigą auklėti mumyse tą dvasišką jautrumą ir švelnumą, be kurio Dievo malonės neprigyja sieloje ir neneša vaisių, kurių Dievas laukia, sėdamas savo malones.

Tos tiesos patikrinimą galime pastebėti lygindami katalikišką dievotumą su nekatalikišku. Katalikiškas dievotumas yra švelnus, jautrus ir vaisingas, panašus į gėlių darželį pavasarį, nes paremtas dievotumu prie Švenčiausios

P-lės. Nekatalikiškas dievotumas, kuris nepažįsta Švenčiausios P-lės, yra tarsi žmogus prieglaudoje išaugintas, yra tarsi žiaurus rudens vėjas, kuris ne gaivina, bet šaldo ir marina.

3. ŠV. KOMUNIJA DARO IŠ MŪS ŠVENČ. P-LĖS VAIKUS

Dalinai tampame Švenč. P-lės vaikeliais per šv. krikštą, nes tampame jos Sūnaus sąnariais, tais būtent, kurie yra iš jos paimti, tačiau vaikeliais tikra to žodžio prasme tampame tik per šv. Komuniją, nes, valgydami jos Sūnaus kūną ir gerdami jo kraują, tampame tuo kūnu ir krauju, kuris iš jos yra imtas, o per tai tampame jos vaikeliais tikriausioje to žodžio prasmėje, o ji mūsų Motinėle. Bažnyčios Tėvai sako, kad šv. Komunija yra toks maistas, kuris valgančiam suteikia savo prigimtį, todėl per šv. Komuniją tampame gyvais Kristaus sąnariais, kuriuose teka tas pats kraujas, kurį stumdo po visą kūną mūsų Išganytojo plakdama širdis. Kokia tad prasme tampame per šv. Komuniją Kristaus sąnariais, tokia pat prasme tampame Švenčiausios P-lės vaikeliais.

Neapleiskime nė vienos šv. Komunijos neprisiminę tos tiesos ir nepasimeldę prie meilingiausios mūsų Motinėlės, nes didelio džiaugsmo turi motinėlės, kada jų vaikeliai parodo joms savo meilę ir prisirišimą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug sunkaus darbo ir vargo ima žmogaus išauginimas, nes neužtenka, jam gimus, aprūpinti jį maistu, pastoge ir drabužiu, reikia auklėti ir jo dvasią ir rengti prie žmogiško gyvenimo. Tas darbas yra ilgas ir sunkus. Yra ilgas, nes daug žinių reikia pasėti į jo protą, daug dorybių reikia išdrožti jo valioje ir jausmuose, daug palinkimų išdirbti jo prigimtyje, kad pagaliau pats sugebėtų siekti žmogiškų tikslų. Iš kitos vėl pusės, gimtosios nuodėmės sužeista prigimtis nelinksta prie žmogiškų tikslų ir darbų su tokiu spartumu ir lengvumu, kaip linksta nepa-

gadintos visų kitų gyvūnų prigimtys, todėl visi kiti gyvūnai: žvėrys ir paukšteliai greit ir lengvai išaugina naują kartą, tuo tarpu žmogiški tėvai turi daug ir ilgai kentėti, turi pavartoti jėgą, bausmę ir drausmę, kad priverstų savo vaikelius vaikščioti žmogiškais keliais. Kad palengvėtų žmogiškų tėvų auklėjimo pareiga, Tu, Viešpatie, savo nepabaigta išmintimi ir gerumu įdiegei į tėvų širdį giliausios meilės jausmą savo vaikams, o toji meilė padeda jiems nugalėti visus skausmus ir vargus, padeda jiems įtempti visas savo jėgas ,kad aprūpintų savo vaikus visa kuo, ko jiems reikia, kad užtikrintų jiems geresnę ateitį. Bet, Viešpatie, mes esame ne vien mūsų tėvų vaikai, mes esame ir Tavo, nes iš Tavęs esame gavę dangišką prigimtį per šv. krikštą, todėl mums reikia rūpestingos ir meilios globos, panašios į tą, kokia Tu aprūpinai mūsų žemišką kūdikystę, kad galėtume vaikščioti dangiškais keliais ir pasiekti amžiną išganymą. Šiam reikalui Tu, Viešpatie, paskyrei savo Sūnaus Motiną ir jai uždėjai nuolatinės mūsų globos pareigą; Tu jai suteikei motiniškus jausmus mums ir tai daug kilnesnius ir gilesnius, negu žemės tėvų savo vaikams, ir įkvėpei savo Sūnui paskelbti jai tą tiesą iškilmingiausią atpirkimo valandą, kurioje ji niekad negalės užmiršti. Kad toji jos motinystė mums nesiremtų vien žodžiais, Tavo Sūnus, suteikdamas mums savo kūną ir kraują šv. Komunijoje ir darydamas savo sąnariais, daro tuo pačiu ir mus jos vaikeliais tikriausia to žodžio prasme nors ir dvasiška. Tačiau, Viešpatie, yra nedėkingų vaikų, kurie išspaudžia ne vieną ašarą iš akių savo motinėlėms, yra tad pavojaus, kad ir mes toki galime būti, suteik tad malonės, idant reikštume giliausią meilę ir prisirišimą tai motinėlei, kuri veda mus į amžiną laimę, kurią Tu surišai su mumis motiniškais jausmais.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien po šv. Komunijos pareikšti ypatingo jautrumo ir dievotumo mūsų dangiškajai Motinėlei.

APIE ŠV. KOMUNIJOS VAISIUS

g. Šv. Komunija yra garbingo iš numirusių prisikėlimo laidas

Trečioji savaitė po Sekminių

Trečiadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas žada garbingą iš numirusių prisikėlimą tiems, kurie valgys jo kūną ir gers jo kraują, sakydamas: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinę dieną.“ Jono 6, 55.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad, valgydami jo Sūnaus kūną ir gerdami jo kraują, laimėtume ne teismą ir pasmerkimą, bet garbingą iš numirusių prisikėlimą.

MĄSTYMAS

1. KRISTUS PELNĖ VISIEMS PRISIKĖLIMĄ IŠ NUMIRUSIŲ

Dievas, sutverdamas žmogų, suteikė jam nemarumo dovaną, padarė, reiškia, išimtį iš visoje gamtoje veikiančio įstatymo, sulig kuriuo visi gyvūnai: ir žolės, ir medžiai, ir vabalai, ir paukščiai, ir žvėrys gema, sensta ir pagaliau miršta.

Tas nemarumas buvo žmogui suteiktas su sąlyga, jei bus klusnus Dievo valiai, nes tik tuomet siela bus pakankamai galinga ir sėkmingai galės atsispirti naikinantiems gyvybę gaivalams.

Kadangi žmogus neišpildė tos sąlygos, kadangi sulaužė Dievo valią, nusilpnino savo dvasią, o tuo prarado ir nema-

rumo dovaną, buvo sulygintas su visais kitais už jį žemesniais gyvūnais, pradėjo nuo to laiko senėti, sirgti ir mirti.

Gamta neturi priemonių atgaivinti numirusį gyvūną, ji tokiu tik būdu kovoja su mirtimi, kad, paėmusi gyvybės kibirkštėlę iš vieno, senesnio gyvūno, sukuria naują, jaunesnį, o anam leidžia numirti ir išnykti, todėl rasime gamtoje gimimų ir mirčių, bet prisikėlimų iš numirusių nerasime. Tiesa, žmonės kalba apie gamtos atgijimą pavasarį, bet tai nėra mirusio daikto atgaivinimas, o tik apmirusio, nes augalai nebuvo nudžiūvę, o tik sustingę nuo šalčio, gyvybė buvo juose pasilikusi, todėl saulei pradėjus šildyti tie augalai atbudo ir toliau ėmė augti. Jei kas, įsmeigęs į žemę sausą šaką, ar lazdą, padarytų, kad ji imtų sprogti ir augti, būtų tikras numirusio daikto atgaivinimas, tikras iš numirusių prikėlimas, tikras stebuklas, kokio niekas negali padaryti, o tik vienas Dievas.

Grįždami dabar prie žmogaus, turime pripažinti, jog ir jo prisikėlimas iš numirusių negali būti gamtos padaras, nes gamta nepajėgia padaryti, todėl miręs ir virtęs dulkėmis būtų turėjęs ir pasilikti dulkėmis amžinai, jeigu ne Dievo gerumas, kuris, panaudodamas savo visagalybę, pažadėjo surinkti žmonių dulkes, vėjų išnešiotas, sujungti jas su nemirtinga dvasia ir atstatyti žmogų, kurį buvo mirtis sunaikinusi, kitaip sakant, pažadėjo prikelti jį iš numirusių.

Tas pažadas turėjo būti duotas kartu su atpirkimo pažadėjimu, nes mirtis, kalbant šv. Povilo žodžiais (Rom. 6, 23), yra nuodėmės užmokestis, todėl pažadėjus panaikinti nuodėmę atpirkimo malone, turėjo būti duotas kartu ir mirties panaikinimo pažadas. Štai kodėl daug šimtmečių prieš Kristų randame gilų ir gyvą prisikėlimo tikėjimą. *"Žinau,* sako patriarkas Jobas, *kad mano Atpirkėjas yra gyvas, ir paskučiausią dieną aš atsikelsiu iš žemės, ir vėl būsiu apvilktas savo oda, ir savo kūne aš matysiu savo Dievą; aš pats jį matysiu, ir mano akys išvys, o ne kitos; ta mano viltis paslėpta mano prieglobstyje",* Jobo 19, 25—27.

Jei tad prisikėlimas nėra gamtos jėgų padarinys, jei jis plaukia iš atpirkimo, kuris, naikindamas nuodėmę, panaikino ir nuodėmės užmokestį — mirtį, turime pripažinti, jog prisikėlimas iš numirusių yra mūsų Išganytojo Viešpaties Jėzaus uždarbis. Jis savo įsikūnijimu, kančia ir mirtimi pelnė visų žmonių prisikėlimą, ne tik tų, kurie yra ar bus išganyti, bet ir tų, kurie bus žuvę, nė vienas tad žmogus nepasiliks neprisikėlęs, nors ne visi turės džiaugsmo prisikėlimo dieną.

Apie visų žmonių bendrą prisikėlimą iš numirusių praneša mums pats Išganytojas, sakydamas: *"Nesistebėkite tuo, kad ateina valanda, kurią visi esantieji kapuose išgirs Dievo Sūnaus balsą; kurie gera darė, išeis prisikelti į gyvenimą, o kurie pikta darė — keltis į teismą"*, Jono 5, 29.

2. ŠV. KOMUNIJA SUTEIKIA YPATINGĄ IŠ NUMIRUSIŲ PRISIKĖLIMĄ

Nors visi žmonės dėl Kristaus nuopelnų kelsis iš numirusių, nors apie visus jis galėtų teisingai pasakyti, jog prikels juos paskutinę dieną, tačiau šis garbingas pažadas prikelti iš numirusių savo rankomis yra suteiktas tik tiems, kurie eis prie šv. Komunijos. *"Kas valgo mano kūną,* sako Išganytojas, *ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinę dieną"*, Jono 6, 55.

Šv. Komunija daro žmogų gyvą Kristaus sąnarį, suteikia jam Kristaus kūno ypatybes ,o prisikėlimo valandą kels jį iš numirusių ir suteiks jam tas ypatybes, kurias turėjo prisikėlęs Kristus.

Kaip garbingas yra Kristaus kūnas, kokiomis ypatybėmis yra apdovanotas, pasirodė atsimainymo metu, *"Jo veidas,* sako evangelija, *sužibo kaip saulė, o jo drabužiai pasidarė balti kaip sniegas"*, Mato 17, 2. Tiesa, Išganytojas, prisikėlęs, nepasirodė apaštalams su tokiomis ypatybėmis, nes būtų jo gal ir nepažinę, būtų išsigandę ir nebūtų įtikėję, kad jie mato tą patį Išganytoją, kurį matė mirusį ir palai-

dotą, o čia reikėjo juos įtikinti, jog jų Mokytojas tikrai yra prisikėlęs, todėl nors ir neparodė pilno garbingumo, vis dėlto parodė tokias ypatybes, kurių labiausia pageidauja kiekvienas žmogus savo kūnui, būtent: sveikumą, nuo kančių ir mirties laisvumą, lengvumą persikelti iš vienos vietos į kitą, dvasiškumą iki to laipsnio, jog galėjo pasirodyti ir vėl išnykti, galėjo pasirodyti taip, kad nebuvo pažintas, matė viską, ką kas darė, girdėjo, ką kas kalbėjo, todėl girdėjo ir šv. Tomo apaštalo reikalavimą palytėti jo žaizdas, kad galėtų įtikėti, žodžiu, pasirodė su tokiomis ypatybėmis, apie kurias gyviausia vaizduotė negalėjo svajoti nė pasakos apsakyti.

Tokiomis ypatybėmis pasižymės ir tų kūnai, kurie žemiškame gyvenime tapo Kristaus sąnariais per šv. Komuniją, kad būtų į jį panašūs ne tik dvasia, bet ir kūnu, kad tuo būdu jis būtų tarsi pirmgimis daugelio brolių tarpe, anot tautų Apaštalo pasakymo (Rom. 8, 29).

Toji mintis, jog ėjusieji prie šv. Komunijos turės garbingesnį prisikėlimą už tų, kurie prie jos nėjo, sukūrė paprotį suteikti šv. Komuniją net mažiems vaikams tuojau po šv. krikšto, kad ir jie galėtų gauti garbingą iš numirusių prisikėlimą. Toks paprotys yra dar ir šiandien pas Rytiečius, kurie tuojau po šv. krikšto suteikia vaikeliams sutvirtinimo sakramentą ir šv. Komuniją, kad, jeigu numirtų, nebūtų išskirti iš Kristaus pažado.

Turėdami tai prieš akis, rūpinkimės karštai ir dievotai eiti prie šv. Komunijos, o suteiksime savo kūnui tokį papuošimą, tokį pagražinimą, prieš kurį visi karalių papuošalai atrodys kaip šlykštus purvas.

ŠIRDIES ŽODIS. Geras esi, Viešpatie, o Tavo gerumui nėra ribų; Tu baudi nusikaltėlį viena ranka, bet kita ir vėl jį glaudi prie savo širdies, sugrąžindamas jam prarastas gėrybes aukštesniame laipsny, negu kad prarado nusidėdamas, todėl Bažnyčia ir šaukia šventame nustebime: "O felix culpa!" O laimingoji kalte, kuri pelnei tokį ir taip didelį

Atpirkėją. Tu liepei išeiti iš rojaus nusidėjusiam žmogui, Tu jam paskelbei mirties bausmę už nuodėmę, įsakei tapti dulkėmis, iš kurių yra sutvertas, bet štai kita ranka grąžini jam prarastą gyvybę, per savo Sūnų duodi pažadą prikelti jį iš numirusių, ir tai taip garbingai, kad vargiai būtų sulaukęs tokios garbės, jei nebūtų nusidėjęs, todėl tautų Apaštalas ir džiaugiasi, kad ten, kur gausinosi nuodėmė, dar labiau gausėjo Tavo malonė. Nors tad, Viešpatie, Tavo ištarmė nebuvo panaikinta ,nors turime mirti ir šiandien ir virsti dulkėmis, tačiau ateis laikas, kad tos dulkės ir vėl bus surinktos ir atgaivintos, bus pakviestos dalyvauti daug aukštesniame ir kilnesniame gyvenime, negu šis žemiškas, kurį prarandame mirdami, todėl Bažnyčia ir ramina nuliūdusius laidotuvių dalyvius, primindama jiems, jog Tu, Viešpatie, neatimi mums gyvybės, bet ją pakeiti kita geresne. Tuo būdu mirtis tampa jau ne gyvybės praradimas, bet užmigimas, po kurio eina džiaugsmingas iš miego pabudimas, prisikėlimas. Tačiau, Viešpatie, nors visi kelsimės iš numirusių, ne visi turėsime džiaugsmo tame prisikėlime, nes vieni, kurie būsime gera darę, atsikelsime į gyvenimą, kurie gi pikta darę, atsikelsime į teismą (Jono 5, 29). Ypatingo džiaugsmo ir garbės turės tie, kurie bus valgę Tavo Sūnaus kūną ir gėrę jo kraują, nes jiems Tavo Sūnus yra davęs ypatingą pažadą, sakydamas: *"Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinę dieną"*, Jono 6, 55. Kai motinėlė, karštai mylinti savo vaikelį, niekam neduoda jo palytėti, bet pati savo rankomis jį saugoja ir globoja, taip ir Tavo Sūnus savo rankomis prikels iš numirusių tuos, kurie bus valgę jo kūną ir gėrę jo kraują. Ne angelo tad trimitas pabudins mus iš mirtingo miego prisikėlimo dieną, bet Tavo Sūnaus malonios rankos. O Viešpatie, padaryk mus to garbingo iš numirusių prisikėlimo dalyviais, suteik malonės, kad tinkamai ir vertai eitume prie šv. Komunijos, nes kas nevertai eina, tas, anot tautų Apaštalo, gamina sau teismą ir pa-

smerkimą, apsaugok mus nuo nelaimės įžeisti Tavo Sūnų tame jo meilės sakramente, o mylėsime Tave per amžius.

Pasižadame, Viešpatie, prisiminti šiandien po šv. Komunijos prisikėlimo valandą ir karštai prašyti Tavo Sūnaus, kad teiktųsi mus padaryti garbingo prisikėlimo dalyviais.

APIE MAŽAI VAISINGĄ ŠV. KOMUNIJĄ

Trečioji savaitė po Sekminių

Ketvirtadienis

1. ĮŽANGA. Išganytojas dėsto apaštalams apie vynmedį ir jo šakeles. Vynmedis yra jis pats, vynmedžio šakelės yra tikintieji, kurie per šv. krikštą tapo į jį įskiepyti, ir maitinasi jo kūnu ir krauju. Dangiškasis vynininkas nukerta kiekvieną šakelę, kuri neneša vaisiaus.

2. ĮŽANGA. Prašykime dangiško Vynininko malonės, kad padarytų mus vaisingomis šakelėmis, kad veltui nečiulptume maisto iš vynmedžio, jį apsunkindami.

MĄSTYMAS

1. ŠV. KOMUNIJOS TIKSLAS

Šv. Komunija yra maistas, todėl jos tikslas dvasiškame sielos gyvenime yra tas pats, koks yra kūniško maisto kūniškame gyvenime.

Kūniškas maistas gyvybės nesukuria, galime, pvz., maitinti negyvą daiktą geriausiu maistu, jis vis vien nepasidarys gyvas, maistas tik palaiko esamą gyvybę, jis ją augina, išlygina nuostolius, žodžiu, atlieka tą pačią pareigą, kokią atlieka kuras mašinoje. Kuras mašinoje dega ir virsta ta jėga, kuri varo visą mašiną. Maistas suviršinamas kūne ir paverčiamas tomis jėgomis, kurios varo visą gyvybę.

Perkelkime dabar to kūniško maisto veikimą į dvasišką žmogaus pusę ir gausime vaizdą, kaip šv. Komunija veikia žmogaus sieloje, nes Išganytojas užtikrino, jog jo kūnas yra tikrai maistas ir kraujas tikrai gėrimas, tai reiškia, jog jo kūnas ir kraujas atlieka sieloje tą pat darbą, kokį kūniškas maistas kūne.

Kad žmogus galėtų naudingai eiti prie šv. Komunijos, kad, reiškia, galėtų suvirškinti dangišką maistą ir paversti jį dvasiškomis jėgomis, reikia, kad jis turėtų savyje dangišką gyvybę, kuriai reikia tokio maisto, nes maistas turi visuomet atitikti gyvybę, kad galėtų būti virškinamas. Tas tad gali eiti prie šv. Komunijos, kuris nėra numarinęs savyje dangiškos, gautos per šv. krikštą, gyvybės.

Dvasiškos jėgos, kurios turi virsti dvasišku maistu, yra tikėjimo, vilties ir meilės dorybės, jomis remiasi visas žmogaus dvasiškas gyvenimas, joms augant, auga ir dvasiškas gyvenimas, joms mažėjant arba visiškai nykstant, mažėja arba nyksta visas gyvenimas. Norint tad sužinoti, ar mes gerai einame prie šv. Komunijos, žiūrėkime ar auga mumyse minėtosios dorybės. Jei auga ir stiprėja, džiaukimės, tai ženklas ,kad dangiška gyvybė auga mumyse, kaip pavasario medelis, o to augimo priežastis gali būti tik šv. Komunija, nes be maisto negali augti nė viena gyvybė, todėl ir Išganytojas įspėja, sakydamas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvenimo"*, Jono 6, 54. Juo gi tikėjimo, vilties ir meilės dorybės būna tvirtesnės ir gilesnės, juo prie didesnių Dievo ir artimo meilės darbų žmogus veržiasi, tuo būdu šv. Komunija augina jame tuos gerų darbų vaisius, kurių Dievas laukia iš jo ir džiaugiasi.

Jei pastebime, kad dvasiškas gyvenimas mumyse silpnėja, kad mažta ir tikėjimas, ir viltis, ir meilė, tai reiškia, kad kas nors genda mūsų dvasioje, jog atsiranda kokia liga, kuri kliudo dangiško maisto virškinimą, kaip matydami džiūstančias medžio šakas ir gelstančius jo lapus, sužino-

me, kad medis serga. Tos tad priežastys, kurios kelia mumyse dvasiškas ligas, gadina ir trukdo šv. Komunijos vaisingumą, nes susirgę viduriai negali sekmingai naudotis ir geriausiu maistu.

2. ŠV. KOMUNIJOS VAISINGUMO KLIŪTYS

Prie tų kliūčių pirmiausia priklauso atleistinoji nuodėmė, kuri yra tarsi kokia dvasios žaizda. Ji neužmuša dvasios, bet padaro ją mažiau veiklią, kaip kūno žaizda, kojų, rankų ar vidurių ,neleidžia žmogui lengvai ir sparčiai dirbti kūno darbų, nes verčia jį susirūpinti skaudamąja vieta ir stengtis ją apsaugoti su nuostoliais darbe. Kas tad nori laimėti gausių šv. Komunijos vaisių, turi visa širdimi rūpintis vengti kiekvienos nuodėmės, nors ir mažiausios.

Antroji kliūtis yra nuodėmingi įpročiai. Menkiausia nuodėmė ar kita kokia netobulybė dažnai kartojama virsta įpročiu, kuris taip trukdo šv. Komunijos veikimą sieloje, kaip smėlis, gulįs ant kelio, trukdo greitą ir lengvą važiavimą. Nors žmogus ir pavažiuoja smėlėtu keliu, bet tas važiavimas yra sunkus ir negreitas, o ir krovinio daug mažiau galima pervežti tokiu keliu.

Tokių kliudančių įpročių kiekvienas žmogus turi labai daug: nesisaugodamas, papranta ar tai dairytis į žmones maldos laiku, žiūrėti, kas ateina, ar išeina iš bažnyčios, kas kaip apsirėdęs, ar kaip jis meldžiasi, ar tai mintimis lakstyti po visą pasaulį, po savo namus ir pareigas, papranta ir snausti, kaip tik atsiklaupia, ar atsisėda melstis, apima jį tuojau apsnūdimas ir sustabdo visą maldą.

Šv. Komunija, atėjusi į tokią sielą, nors randa ją gyvą, bet negali jai suteikti malonių aukštame laipsnyje, nes įvairių netobulybių sluoksnis, kuriuo yra apdengta siela, kliudo malonės veikimą, kaip kad smėlio sluoksnis kelyje kliudo greitą važiavimą.

Kad padidinus tad šv. Komunijos našumą, reikia marinti akis, ausis ir kitus pojūčius, marinti geidulius, pratin-

tis budėti ir būti uoliam, o tuomet šv. Komunija, radusi patogesnę ir geriau parengtą dirvą, užaugins daugiau vaisių, suteiks daugiau malonių.

Trečioji priežastis, kuri mažina šv. Komunijos vaisingumą, yra žemiški prisirišimai, žemiški reikalai ir rūpesčiai. Jau patsai Išganytojas nurodė tą kliūtį, duodamas prilyginimą apie didelę vakarienę, į kurią buvo sukviesta daug svečių, bet ne visi atėjo, nes vieni buvo užimti laukų darbais, kiti namų statyba, treti vestuvių iškilmėmis, tad nors girdėjo pakvietimą, bet į vestuves neatėjo, nes jų pačių reikalai atrodė jiems daug svarbesni, negu dalyvavimas vakarienėje.

Panašiai atsitinka ir su šv. Komunija. Daugelis priima šv. Komuniją lūpomis, bet dvasia ir širdimi nedalyvauja toje puotoje, nes, paskendę žemiškuose reikaluose, į juos yra nukreipę savo mintis ir širdį, o tuo darosi kurti Dievo malonės veikimui, todėl, nors priima šv. Komuniją, bet nepasiduoda jos veikimui, kaip giliai susimąstęs žmogus negirdi to, kuris jį kalbina. Tie tad daugiau gauna naudos iš šv. Komunijos, kurie daugiau yra atsipalaidavę nuo žemiškų troškimų, prisirišimų ir minčių.

Ketvirtoji priežastis, kuri trukdo šv. Komunijos našumą, yra gero prisirengimo stoka. Kas eina prie šv. Komunijos iš įpratimo, paskubomis, mažai meldžiasi arba visai nesimeldžia prieš ir po Komunijos, tas turi didelį dvasinį nuostolį, jis panašus į tą, kuris nueitų į jūrą pasisemti vandens, bet nepasiimtų jokio indo: su gryna sauja nedaug galės pasemti vandens ir netoli galės jį nešti, nes lengvai išlaistys benešdamas.

Penktoji priežastis yra gimtosios nuodėmės pasekmės, kurios veikia žmoguje septynių didžių nuodėmingų palinkimų pavidale. Nors tie palinkimai visuose žmonėse yra tie patys, bet vienuose jie veikia smarkiau, kituose lėčiau, priklauso nuo to, ar žmogus yra kiek pažengęs dvasiškame gyvenime, ar ne.

Čia žmogus yra panašus į kelmą, mirkstantį baloje, juo jis šlapesnis, juo mažiau tinka ugniai kurti. Šv. Komunija yra ugnis, ji greit uždega sausą malką ir padaro didelę ugnį, šlapia malka smilksta ir nepasiduoda ugnies veikimui. Panašiai yra ir su žmogaus siela, kuri mirksta nuodėmingų palinkimų baloje.

Paklauskime dabar savęs, kuri anksčiau išvardintų priežasčių trukdo mūsų šv. Komunijos našumą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pažvelgę rudenį į vynmedį, pastebime vienas jo šakeles aplipusias skaniausiomis uogų kekėmis, kitas tuščias, be jokio vaisiaus, nors žaliuojančias. Tos nevaisingos ir žaliuojančios šakelės traukia sau maistą iš kamieno lygiomis su vaisingomis, bet jį pražudo ir nepaverčia uogomis, kaip daro vaisingosios. Tokių šakelių vynininkai nemėgsta, todėl vynmedžio valymo metu jas nukapoja prakuroms. Tos dviejų rūšių šakelės, vaisingosios ir nevaisingosios, reiškia, Viešpatie, dviejų rūšių žmones, kurie eina prie šv. Komunijos. Vieni jų yra panašūs į vaisingas šakeles, jie, priėmę dangišką maistą, paverčia jį gražiausiais Tavo ir artimo meilės darbais; džiaugiasi jais Tavo akys, o Tavo rankos apvalo juos, kad atneštų daugiau vaisiaus; žmonės, žiūrėdami į jų darbus stebisi ir nežino, iš kur jie ima tiek jėgų geriems darbams. Kiti yra panašūs į tas nevaisingas šakeles, jie eina dažnai prie šv. Komunijos, bet jų gyvenime nesimato tų gerų darbų, kuriais anie yra turtingi, jie priima dangišką maistą, bet tas maistas tiek jiems padeda, kiek kamieno syvai, kuriuos traukia į save nevaisinga šakelė, ji tais syvais išsilaiko žalia, bet nepajėgia jo perdirbti į vaisius, nors žaliuoja, bet vaisių neneša. Liūdnas yra nevaisingos šakelės likimas, ji paprastai būna kertama ir metama į ugnį. Panašus likimas laukia ir tuos, Viešpatie, kurie eina prie šv. Komunijos nevaisingos šakelės pavyzdžiu; apie juos Tavo Sūnus kalbėjo, grasindamas: *"Kadangi tu esi drungnas ir nei šaltas, nei šiltas, aš pradėsiu vemti tave iš savo burnos"*, Apr. 3, 16. Šie žodžiai gana iš-

kalbingai pasako mums, kaip yra Tau biaurus drungnas žmogus, Viešpatie, todėl, parpuolę kniūbšti prieš Tavo Didenybę, karštai ir nuolankiai maldaujame, kad pavartotumei savo visagalybę ir padarytum mus vaisingomis šakelėmis, kad padėtum nusikratyti drungnumo, o įsigyti tą pavasario šilimą, kuri tirpina ledus ir visą žiemos sustingimą, o laukus ir sodus papuošia naujos gyvybės darbais, kad nuo šio laiko šv. Komunija vestų mus ne į pražūtį, bet į išganymą, kaip Bažnyčia meldžiasi.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, padaryti kokį nors ypatingą gerą darbą šv. Komunijos pagerbimui.

APIE ŠVENTVAGIŠKĄ KOMUNIJĄ

Trečioji savaitė po Sekminių

Penktadienis

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas, ragindamas tikinčiuosius gerai prisirengti šv. Komunijai, šitaip kalba: „Todėl teištiria žmogus pats save ir taip tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Nes kas valgo ir geria nevertai, tas valgo ir geria sau teismą, neatskirdamas Viešpaties kūno.“ I Kor. 11, 28-29.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad apsaugotų mus nuo nevertos šv. Komunijos, kad valgydami jo Sūnaus kūną ir gerdami jo kraują laimėtume ne teismą ir pasmerkimą, bet amžiną gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. ŠV. KOMUNIJOS NEVERTAS ŽMOGUS

Šv. Komunija yra dvasiškas maistas, todėl tas tik gali ją primti, kas turi dvasišką gyvybę, tą būtent, kurią gavo gimdamas iš vandens ir šv. Dvasios per šv. krikštą. Kas gi

tos gyvybės neturi, ar tai dėl to, kad nėra pakrikštytas, ar tai dėl to, kad sunkiai nusidėjo po šv. krikšto ir numarino savo gyvybę, negali eiti prie šv. Komunijos, o jeigu eina, daro sunkiausią nuodėmę, nes, anot tautų Apaštalo, pasidaro kaltas Viešpaties kūnu ir krauju.

Tad pagal šv. Povilą einąs nevertai prie šv. Komunijos yra lygus žmogžudžiui; daugiau, yra Kristaus, Dievo - Žmogaus žudytojas, nes praliedamas jo kraują, atima jo kūnui gyvybę, todėl šv. Povilas ir sako, jog nevertai valgąs duoną ir geriąs Viešpaties taurę, *"bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju"*, 1 Kor. 11, 27.

Kad geriau suprastume, kaip teisingą kaltinimą meta šv. Povilas tam, kuris nevertai eina šv. Komunijos, prisiminkime, kas yra šv. Komunija ir kokiais tikslais ji yra žmogui teikiama.

Sename Įstatyme buvo daromos įvairios aukos, bet tos, kurios reiškė Kristaus būsimą auką, jo kančią ir mirtį ant kryžiaus, buvo daromos iš gyvulių: gyvulys buvo piaunamas, jo kraujas praliejamas, viena gyvulio dalis deginama ant altoriaus, kita duodama aukotojui, kad valgytų ir tuo būdu įgytų šventumo, nes gyvulio mėsa, Dievui paaukota, skaitėsi šventa, todėl kas ją valgė, gavo šventumą.

Įsivaizduokime dabar, kad tas aukotojas visiškai netroško šventumo ir jo nepaisė, buvo pilnas visokių piktadarysčių, o auką darė ir paaukoto gyvulio mėsą valgė vien dėl žmonių akių, aišku, kad jis negalėjo laimėti jokio šventumo, veltui gyvulėlis buvo už jį aukojamas, veltui jo kraujas praliejamas.

Panašiai atsitinka su šv. Komunija. Išganytojas, trokšdamas suteikti žmogui šventumą, be kurio nėra išganymo, paaukojo savo gyvybę, praliejo savo kraują ir patiekė jam savo kūną maistu, kad, valgydamas šv. maistą, pasidarytų šventas. Dabar jei žmogus nepaiso ir netrokšta to šventumo, jei laiko savo širdį paskendusią nuodėmėse, aišku, kad šv. Komunija negali suteikti jam šventumo, vel-

tui yra Kristus už jį miręs, veltui kraują praliejęs, teisingai tad pasidaro toks žmogus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju.

2. NEVERTOS KOMUNIJOS VAISIAI

Prisižiūrėkime dabar, ką pelno žmogus, einąs prie nevertos šv. Komunijos.

Gera šv. Komunija, kaip matėme, suteikia žmogui daug išganingų vaisių; bloga ne tik nesuteikia tų vaisių, bet dar labiau žmogų atitolina nuo jų, apsunkindama tuo būdu jo išganymą, kaip kad einąs į priešingą pusę kiekvienu savo žingsniu tolinasi nuo savo kelionės tikslo, norėdamas tad atitaisyti savo klaidą, turi padaryti tiek pat žingsnių į gerą pusę, kiek jų buvo padaręs į blogąją.

a. Geroje šv. Komunijoje ateina Viešpats Jėzus į žmogaus sielą kaip į kokią Betaniją — į Lozoriaus, Marijos ir Mortos namus, kur buvo laukiamas svečias, kur buvo mylimas ir vaišinamas. Blogoje — Išganytojas suimamas, kaip daržely Alyvų, jėga nugabenamas į Anno ir Kajipo namus, kad būtų išniekintas, teisiamas ir pagaliau pasmerktas mirti. Šv. Kotryna Sienietė rašo, jog girdėjusi tarsi piaunamo avinėlio riksmą, kai kas nevertai ėjo prie šv. Komunijos.

b. Geroje šv. Komunijoje žmogus gauna pašvenčiamosios malonės padidinimą, darosi malonesnis Dievui, o tuo laimi teisę į aukštesnę vietą danguje. Blogoje darosi biauresnis Dievui, gauna didesnių ir skaudesnių bausmių privalumą pragare.

c. Gera šv. Komunija naikina nuodėmes, daro sielą skaistesnę ir švaresnę, daugiau panašią į Dievą. Bloga užtraukia sunkiausią nuodėmę, užtrina visiškai Dievo paveikslą, daro sielą taip šlykščią Dievui, kad, nors Dievas yra sielų mylėtojas, nors už jų išganymą atidavė savo Sūnų, tačiau kai toji siela atsiduria jo akivaizdoje nuodėmėmis sutepta, negali jis į ją žiūrėti, atstumia nuo savęs, nors žino, kad toji atstumta siela turės kentėti per amžius.

d. Gera šv. Komunija suteikia jėgų kovoti su pagun-

domis, su prigimties silpnybėmis, su išganymo priešais, kurie nori pastoti mums kelią į amžiną laimę. Pirmųjų amžių krikščionys taip giliai tikėjo į šv. Komunijos galybę, kad drąsiai pasitikdavo mirtį, budelių kalavijus ir kirvius, liūtų ir tigrų nagus bei dantis, jei tik turėjo laimės prieš tai priimti šv. Komuniją, todėl kunigai rūpinosi nunešti šv. Komuniją į kalėjimus tiems, kurie laukė budelių mirties. Jeigu negalėjo patys to padaryti, pasiųsdavo jaunus vaikus su dangiška duona į kalėjimus. Tokią pareigą eidamas žuvo šv. Tarcizijus. Bloga Komunija suteikia taip pat jėgų, tik ne į gera, o į bloga. Judas apaštalas tik po nevertos Komunijos gavo drąsos apleisti paskutinę vakarienę ir įvykdyti sutartį, kurią buvo padaręs su žydų vyresniaisiais, būten — išduoti savo Mokytoją.

Istorijos pasakoja apie vieną garsų Prancūzijos bedievį, kuris, kai jam pritrūkdavo jėgų kovoti su Dievu ir Bažnyčia, eidavo prie šventvagiškos Komunijos ir taip sustiprindavo savyje Dievo ir tikėjimo neapykantą.

e. Gera Komunija yra garbingo iš numirusių prisikėlimo pažadas: *"Aš jį prikelsiu paskutinę dieną"*, sako Išganytojas apie tuos, kurie maitinsis dangiška duona. Bloga Komunija rengia teismą ir pasmerkimą, todėl šv. Povilas įspėja tikinčiuosius apie jiems gręsiantį pavojų iš nevertos Komunijos, sakydamas: *"Kas valgo ir geria nevertai, tas valgo ir geria sau teismą"*, 1 Kor. 11, 29.

f. Gera šv. Komunija daro mus Švenčiausios P-lės vaikeliais, nes, tapdami jos Sūnaus sąnariais, tais būtent, kurie iš jos imti, tampame tuo būdu ir mes jos vaikeliais. Bloga Komunija daro mus išgamas, o išgama suteikia savo motinėlei daug didesnį skausmą, negu svetimas, todėl šventvagiška Komunija išspaudžia Švenčiausiai P-lei ne vieną ašarą iš akių.

Matydami, kiek žalos daro neverta Komunija, kaip daug blogų vaisių užaugina, klausykime šv. Povilo įspėjimo ir

bandykime save, eidami prie šv. Komunijos, kad laimėtume ne teismą ir pasmerkimą, bet amžiną gyvenimą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kas apsakys, koks liežuvis galės išreikšti Tavo ir Tavo Sūnaus meilę mums. Tu įkvėpei jam pasilikti mūsų bažnyčiose mūsų altorių belaisviu, kad galėtų lengvinti naštą tų, kurie vargsta ir yra apsunkinti, kad galėtų daryti savo gyvybės auką ir atsverti kaltes tų, kurie nesiliauja nusidėti; ar iš silpnybės, ar iš piktos valios. Daugiau, Tu įkvėpei savo Sūnui pasilikti mūsų maistu ir stiprinti mus iš vidaus, kad nepailstume toje kelionėje į amžinybę iš vargo ir bado. Tos meilės didumas aiškėja mums dar labiau, kai pamanome, jog Tavo Sūnus žinojo, kas jį laukia tame meilės sakramente, jog laukia didžiausi išniekinimai, šventvagystės, jog nekartą reikės nužengti į tokias sielas, kurios tūkstantį kartų biauresnės jo akims, nei biauriausi lavonai. Jeigu šv. Pranciškus Borgietis, tik pamatęs karalienės Izabelos pūvantį lavoną, išsigando, pabėgo iš karaliaus rūmų ir įstojęs į vienuoliją darė skaudžiausias atgailas visą savo gyvenimą, tai ką jis būtų jautęs, jeigu jam būtų reikėję nuolat žiūrėti į jį, gyventi su juo viename kape — tikrai nebūtų galėjęs išlaikyti to pasibiaurėjimo, kurį būtų pajutęs. Mūsų Išganytojui, Viešpatie, tenka iškentėti didesnį pasibiaurėjimą, kai nužengia šv. Komunijoje į šventvagišką sielą, nes turi gyventi toje sieloje, kuri yra virtusi dvasišku lavonu, daug biauresniu, negu visi viso pasaulio lavonai. Kokius skausmus turi pergyventi mūsų Išganytojas, patekęs į šventvagišką sielą, galime spėti ir iš šv. Povilo žodžių, kuriais jis daro šventvagį kaltą Viešpaties kūnu ir krauju, tai reiškia, kad jam priskaito tą pačią kaltę, kurią padarė žydai žudydami Tavo Sūnų ir praliedami jo kraują, o Tavo Sūnui priskaito tas pačias kančias, kurias jis iškentė, mirdamas už mus: *"Taigi,* sako tautų Apaštalas, *kas nors valgo tą duoną ir geria Viešpaties taurę nevertai, tas bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju"*, 1 Kor. 11, 27. Šių tiesų akivaizdoje trokštame, Viešpatie, jausti

tokią didelę šventvagiškos Komunijos baimę, kad greičiau pasirinktume mirtį, negu tą baisią piktadarybę, perverk tad baime visus mūsų kaulus, kad, bijodami nevertos Komunijos, būtume nuo jos apsaugoti ir Tavo teisme laimėtume ne pasmerkimą, bet amžiną gyvenimą.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien bandyti kuo nors atlyginti Tavo Sūnui už tas kančias, kurias jis turi pergyventi šventvagiškoje Komunijoje.

APIE BRANGIAUSIĄ VIEŠPATIES JĖZAUS KRAUJĄ

Liepos 1 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas, lygindamas Kristaus kraują su Abelio krauju, kurį praliejo jo brolis Kainas, sako, jog Kristaus kraujas geriau kalbąs už Abelio kraują (Žyd. 12, 24).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo Sūnaus kraujas kalbėtų už mus, o ne prieš mus, kad nešauktų mums keršto, kaip šaukė. Abelio kraujas prieš jo brolį Kainą.

MĄSTYMAS

1. KRAUJAS KALBA

Kraujo reikia gyvybės išlaikymui, nes, tekėdamas po kūną, atnaujina jį ir saugoja nuo sugedimo. Kada sustoja tekėjęs, arba išteka lauk iš kūno, kūnas miršta ir ima gęsti, todėl nuo seniausių laikų pradėta manyti, kad gyvybė glūdi kraujuje, pralieti tad kraują buvo tas pats, ką ir atimti gyvybę, kraujas tuo būdu pasidarė gyvybės reiškėjas.

Kadangi gyvybė yra žmogui brangiausias daiktas, nes su ja yra surištos visos jo laimės, visi troškimai ir viltys, tai kas jam ją atima, daro didžiausią skriaudą, nes žmogus taip myli savo gyvybę, kad linkęs yra atiduoti viską, kad ją išgelbėtų.

Dievas, kuris yra visų skriaudų lygintojas, nepakenčia žmogžudystės ir skaudžiai už ją baudžia tuos, kurie yra ją padarę, todėl teisingai imta jausti, kad pralietas kraujas šaukia į dangų keršto, nes iš vienos pusės žmogžudystės nėra be kraujo praliejimo, o iš kitos žmogžudys užtraukia sau Dievo bausmę jau šioje žeemėje. Tokiam jausmui davė pradžią patsai Dievas, nes, įvykus pirmai žmogžudystei žemėje, tuojau pareikalavo už ją atlyginti. *"Ką padarei?,* sako Viešpats Kainui, pirmam žmogžudžiui, *tavo brolio kraujas šaukiasi į mane nuo žemės. Dabar tad tu būsi prakeiktas žemėje, kuri išsižiojo ir priėmė iš tavo rankos tavo brolio kraują",* Prad. 4, 11.

Tai yra vienas kraujo šaukimas į dangų, būtent keršto, bausmės už padarytą žmogžudystę. Bet yra ir kitas, kuris šaukia pasigailėjimo ir atleidimo, o tai įvyksta tada, kai žmogus aukoja savo gyvybę, pralieja savo kraują gindamas gėrybes, kurias skaito didesnes ir brangesnes už savo gyvybę. Tokia auka yra didžiausia ir brangiausia, kokią tik žmogus gali padaryti žemėje, dėlto ji turi didžiausios reikšmės ir galybės, neįkainuojamos gėrybės plaukia iš jos tiems, už kuriuos toji auka buvo padaryta.

2. KRISTAUS KRAUJAS GERIAU KALBA NEGU ABELIO

Tokią savo gyvybės auką yra padaręs už mus Viešpats Jėzus, praliedamas savo kraują iki paskutinio lašo. Žmogui nusidėjus, nebuvo galimybės susitaikinti su Dievu, atsilyginti jo teisingumui, nes buvo pražudyta ir sunaikinta brangesnė gėrybė, kurios žmogaus gyvybė negali atsverti, todėl net žmogaus kraują praliejus skriauda, padaryta Dievui, nebūna išlyginama, bet pasilieka, kad būtų lyginama per amžius pragaro bausmėmis. Išganytojas, matydamas nelaimę, į kurią buvo patekusi visa žmonija, paaukojo savo kraują už ją, atlygino pilnai Dievo teisingumui ir tuo būdu išgelbėjo žmoniją nuo amžinos pražūties.

Jeigu tautos gerbia ir brangina savo sūnų kraują, kuris jas išvadavo iš vergijos: atgavo nepriklausomybę, ar kitas panašias žemiškas gėrybes, kaip turėtume mes ir visi žmonės branginti Kristaus kraują, kuriuo buvome išvaduoti iš amžinos vergijos ir gavome amžiną laisvę.

Tas kraujas nuolat kalba už mus, nes nuolat, kiekvieną dienos dalį, daugiau, kiekvieną sekundę yra praliejamas šv. mišiose mistišku, nematomu būdu, kad galėtų atsistoti tarp mūs ir dangiškojo Tėvo ir kalbėti už mus, o ne prieš mus, kaip kad kalbėjo Abelio kraujas prieš jo brolį Kainą.

3. KRISTAUS KRAUJO GALYBĖ

Sename Įstatyme Kristaus kraujas buvo reiškiamas gyvuliu krauju, gyvulys buvo papiaunamas, jo kraujas buvo išliejamas aplink altorių, o mėsa arba sudeginama, arba dalinama aukotojams kaip šventa, galinti suteikti šventumo tiems, kurie ją valgys.

Panašiai turėjo atsitikti su Kristum, jis turėjo būti nužudytas, jo kraujas pralietas, o kūnas išdalintas tikintiesiems ,kad gautų šventumą.

Kiekvienam turi būti aišku, kad gyvulių kraujas ir jų mėsos valgymas negalėjo suteikti žmonėms šventumo, jis tik žadino tikėjimą į būsimą Kristaus auką ir suteikė šventumo priskaitymą, kurio reikalavo Įstatymas, viduje žmogus pasilikdavo toks, koks ir buvo, būtent su nuodėme Dievo akyse.

Šalia daugelio kraujo apeigų buvo Sename Įstatyme viena, kuri labai gyvai priminė Kristaus kraują.

Vieną kartą į metus, Permaldavimo dienoje, vyriausias žydų kunigas, krauju nešinąs, įeidavo į švenčiausiąją bažnyčios vietą ir ten šlakstydavo aukų krauju, kad gavus tautai nuodėmių atleidimą. Toji švenčiausioji vieta buvo atskirta nuo šventosios vietos didele uždanga, kuri buvo nustumiama į šalį, kad galėtų praeiti vyriausias kunigas.

Šv. Povilas kreipia žydų dėmėsį į tą apeigą ir dėsto jiems, jog toji švenčiausioji vieta yra dangus, į kurį niekas negalėjo įeiti. Vyriausias kunigas yra patsai mūsų Išganytojas, jis vienas ir pirmutinis įėjo į dangų, praliedamas ne gyvulių kraują, bet savo. Uždanga, kuri skyrė dangų nuo žemės, buvo jo paties kūnas, kuris turėjo būti sudraskytas kančios metu, kad atsidarytų įėjimas į švenčiausiąją vietą ne vienam tik vyriausiam kunigui, bet ir visiems.

Tos minties patvirtinimui Kristaus mirties metu plyšo žydų bažnyčioje minėtoji uždanga nuo viršaus iki apačiai, padarydama platų įėjimą į švenčiausiąją vietą. Bet štai paties šv. Povilo žodžiai. *"Kristus gi, atėjęs kaip vyriausias būsimųjų gėrybių kunigas, per didesnę ir tobulesnę padangtę, ne rankų darbo, tai yra, ne šito sutvėrimo, ir ne ožių ar veršių krauju, bet savo krauju įėjo vieną kartą už visus į šventyklą, radęs amžiną atpirkimą"*, Žyd. 9, 11—14. *"Taigi, broliai, turėdami pasitikėjimo įeiti Kristaus krauju į šventyklą nauju ir gyvu keliu, kurį jis mums prirengė pro užlaidą, tai yra, per savo kūną, ir turėdami didį kunigą Dievo namams, artinkimės tikra širdimi, pilnu tikėjimu, apsišlakstę širdis nuo piktos sąžinės ir apsiplovę kūną tyru vandeniu"*, Žyd. 9, 19—22.

4. KRISTAUS KRAUJO GARBINIMAS

Žmogiška Kristaus prigimtis, sujungta su dievišku asmeniu, turi būti garbinama tąja pačia garbės rūšimi, kaip ir pats Dievas, nes garbindami žmogišką prigimtį garbiname dievišką asmenį, kaip kad, bučiuodami aukšto asmens ranką, gerbiame ne ranką, bet asmenį, kuriam toji ranka priklauso.

Dieviška garbė priklauso ne vien visai prigimčiai, bet ir paskiroms jos dalims, todėl teisėtai yra garbinamos dalys, kurios reiškia jo pasišventimą mums, todėl garbiname jo švenčiausiąją širdį, jo kraują, jo žaizdas ir t.t.

Gražiausias tačiau jo kraujo garbinimas yra mūsų

kraujo už jį praliejimu, prašykime tad, kad būtume verti tos malonės.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, teisingas yra šv. Povilo žodis, o mums teikiąs neapsakomo džiaugsmo, jog Tavo Sūnaus kraujas geriau kalba, negu Abelio, nes Abelio kraujas šaukė bausmės tam, kuris jį praliejo, o Tavo Sūnaus kraujas šaukia mums, kurie tą kraują esame prilieję savo nuodėmėmis, ne tik pasigailėjimo, bet apdovanojimo, išaukštinimo, dangaus vartų atidarymo. Tegul būna, Viešpatie, amžina garbė ir šlovė Tavo gerumui, kuriuo nutarei kovoti su nusidėjusiu žmogum. Žmogus klysta savo beprotystėje, brenda į nuodėmes kaskart giliau, pyksta prieš Tave ir Tavo apvaizdą, Tu gi vietoje sutrinti jį kaip kirminą, paversti jį dulkėmis, iš kurių yra sutvertas, rodai jam savo gerumą, liepi ir saulei šviesti ir lietui lyti; daugiau, įkvėpei savo Sūnui pralieti už jį savo kraują iki paskutinio lašo, kad negirdėtu pasišventimu sugraudintas liautųsi klaidžiojęs ir sugrįžtų į Tavo namus. Laimingi yra tie, kurie pasiduoda Tavo gerumo pergalei, kurie suminkština savo širdį ir nuolankūs grįžta į Tave, gerąjį Tėvą, išpažįsta savo kaltes, sudeda savo likimą į Tavo malonias rankas ir yra pasiryžę priimti visokią atgailą, kokią tik Tu jiems duosi. Kadangi, Viešpatie, jie negali pakelti tos atgailos, kurią yra pelnę, nes pelnė be galo didelę atgailą, todėl Tu ir nereikalauji jos iš jų; Tu pasitenkini tuo, kad jie ateina pas Tave, apsiplovę Tavo Sūnaus krauju, kuris atsveria visas atgailas ir apiplauna visas nuodėmes. Bet, Viešpatie, kas apsakys, kaip nelaimingi yra tie, kurie mina po kojų Tavo gerumą ir pasilieka užkietėję iki galo Tavęs nekęsdami. Kad Tu būtum, Viešpatie, žiaurus, neteisingas, panašus nors kiek į žemiškus, beširdžius valdovus, užkietėję nusidėjėliai turėtų paguodos kovodami prieš tave, nes bent savo akyse galėtų tapti dideliais, galėtų skaityti save laisvės ir tiesos kovotojais. Tačiau toji paguoda bus jiems atimta, Tavo Sūnaus kraujas liudys apie Tavo neribotą gerumą ir gailestingumą, o jų

žemumą ir niekšiškumą, todėl, kai atsilieps juose žmoniškumo jausmas, kai pamatys, kaip žemai yra nupuolę, pradės nekęsti patys savęs, šauksis mirties, kurios negalės prisišaukti, kad sunaikintų kartu su gyvybe ir tą savęs nekentimo jausmą, kuris juos apims, o kuris privedė ir Judą apaštalą prie savižudybės. Gelbėk tad, Viešpatie, mus nuo nelaimės paminti po kojų Tavo Sūnaus kraują, padaryk ,kad jis netaptų teismo dieną liudininku prieš mus, bet už mus, kad mes ateitume pas Tave apsivilkę baltais drabužiais, išbaltintais Avinėlio kraujuje, kuriuos gavome per šv. krikštą.

Pasižadame, Viešpatie, pagerbti Tavo Sūnaus kraują šiandien darydami visus savo darbus kitų naudai.

ŠVENČIAUSIOS P-LĖS APSILANKYMAS PAS ŠV. ELŽBIETĄ

Giesmė "Magnificat"

Liepos 2 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime Švenčiausiąją P-lę apsilankymo metu pas šv. Elzbietą, dvasios pagavime giedančią giesmę: „Magnificat."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume tiesas, išdėstytas minėtoje giesmėje ir pamėgtume jas, o pamėgę brangintume jas ir rūpintumės pagal jas taisyti savo gyvenimą.

MĄSTYMAS

1. GIESMĖS "MAGNIFICAT" ATSIRADIMAS

Švenčiausia P-lė, apreiškimo metu iš angelo sužinojus, jog jos giminaitė, šv. Elzbieta, tapo būsimo šv. Jono Krikštytojo motina, skubiai nuvyko į jos namus jos pasveikinti.

Sveikinimosi valandą šv. Elzbieta, pripildyta šv. Dvasios, sušuko dideliu balsu sakydama: *"Pagirta tu tarp moterų ir pagirtas tavo įsčios vaisius. Ir iš kur man tai, kad mano Viešpaties motina ateina pas mane?... Palaiminta tu, kuri tikėjai, nes tai, kas Viešpaties tau pasakyta, įvyks"*, Luko 1, 42—45.

Švenčiausia P-lė, klausydama tų žodžių, buvo pagauta dvasioje, pajuto taip gilų Dievui dėkingumą už suteiktas jai malones, kad negalėjo jo sulaikyti savo viduje, todėl išsiliejo giesme "Magnificat" pavidale: *"Mano siela garbina Viešpatį, ir mano dvasia džiaugiasi Dievuje, mano Išganytojuje. Nes jis pažvelgė į savo tarnaitės žemumą. Štai, nuo dabar visos kartos vadins mane palaiminta. Nes didžių dalykų padarė man Galingasis, kurio vardas šventas. Jo gailestingumas nuo kartos į kartą tiems, kurie jo bijo. Jis parodo savo peties galybę, išsklaido tuos, kurie puikūs savo širdies mintyje. Jis numeta nuo sosto galiūnus ir išaukština žemuosius. Alkstančius jis pripildo gėrybių, o turtuolius paleido tuščius. Jis pakėlė savo tarną Izraelį, atsimindamas savo gailestingumą, taip kaip buvo kalbėjęs mūsų tėvams, Abraomui ir jo vaikų vaikams per amžius"*, Luko 1, 46—55.

2. GIESMĖS "MAGNIFICAT" TURINYS

Kaip žmogaus akis sutverta regėjimui, ausis girdėjimui, taip širdis gėrio mylėjimui ir jo ieškojimui.

Akis, atverta į šviesą, negali jos nematyti, ausis tuo pačiu būdu negali negirdėti skambėjimo, panašiai ir žmogaus širdis pastatyta prieš gėrį negali jo nenorėti ir negali nelinkti į jį. Juo tas gėris yra didesnis, juo smarkiau traukia žmogaus širdį į save.

Dievas yra didžiausias ir aukščiausias gėris, todėl žmogaus širdis, atsidūrus jo akivaizdoje, praranda visą savo laisvę ir krinta Dievop, kaip krinta žemėn išmestas aukštyn akmuo. Štai kodėl šventieji danguje regėdami Dievą negali

jo nenorėti, negali nusikreipti nuo jo ir norėti ko kito, bet per visus amžius trokšta jo visomis savo jėgomis.

Kadangi Dievo žemėje nematome, tai nelinkstame į jį su tokiu smarkumu ir galybe, kaip kad linksta šventieji danguje. Tačiau ir žemėje yra laimingų sielų, kurioms tenka arčiau prisiartinti prie Dievo ir jo paragauti. To paragavimo pasėkmė yra ta, kad sielą apima toks Dievo meilės karštis, kad jis tampa prilygintas prie mirties ir pragaro. Prie mirties dėl to, kad padaro žmogų kaip lavoną nejautrų visoms žemiškoms meilėms, o prie pragaro dėl to, kad kaip pragaras neišduoda savo aukų, bet jas laiko savyje amžinai, taip ir Dievo meilės karštis neišduoda savo aukų, bet jas degina saldžiausia ugnimi, iš kurios siela nenorėtų išsivaduoti už jokius turtus.

Toji meilės ugnis yra kilusi iš šviesos, kurioje siela iš vienos pusės mato neribotą Dievo didumą, o žmogaus neribotą menkumą iš kitos. Nors Dievas yra taip didelis, o žmogus taip menkas, Dievas vis vien nenaikina žmogaus, bet lenkiasi į jį ir kelia į negirdėtas aukštybes, daro jį savo vaikeliu, sodina prie savo stalo ir daro savo turtų paveldėtoju. Tačiau taip elgiasi ne su visais, o tik su tais, kurie yra nusižeminę, kurie, jausdami savo silpnybę ir menkumą, glaudžiasi prie jo, jo bijo sūniška baime, juo pasitiki ir iš jo laukia sau gėrybių, o ne iš sutvėrimų.

O tiems, kurie yra pilni puikybės ir išdidumo, kurie pasitiki savo galybe ir stoja net į kovą su Dievu, norėdami išnaikinti jo vardą žemėje, numesti jį nuo sosto ir ant jo pasodinti save, Dievas parodo savo gailestingumą kitokiu būdu. Nors galėtų juos sunaikinti ir suminti kaip kirminus, tačiau to nedaro, nes yra be galo gailestingas, o gailestingas, kad yra neribotai galingas, jis nebijo piktų ir kerštingų žmogaus darbų, jie negali jam pakenkti, nes negali jo pasiekti. Ne tik tad Dievas nekeršyja išdidiems ir galingiems, bet ir jiems ruošia išaukštinimą, tik kitokiu būdu. Jis pakerta jų išdidumo ir galybės pamatus, moko nusižeminti,

triuškindamas jų sostus ir atimdamas turtus, kad, išmokę nusižeminti, prisirengtų ir pasidarytų verti išaukštinimo malonės. Jeigu Dievas nevestų išdidžiųjų per nusižeminimo mokyklą, jeigu nenuimtų jiems jų išdidumo, pastūmėtų juos į didesnę pražūtį, suteikdamas išaukštinimo malonę, nes jie dar labiau keltųsi į puikybę ir darytųsi daug kartų vertesni pragaro, negu pirmiau. Kadangi Dievas yra gailestingas, tai priešinasi išdidiems, kad apsaugotų juos nuo didesnės pražūties.

Dievas yra ne tik galingas ir gailestingas, jis yra ištikimas savo pažadams, jei yra kam pažadėjęs kokią malonę, jokia galybė negali sustabdyti to pažado, dangus ir žemė gali praeiti, bet jo žodis negali praeiti. Jis pažadėjo atsiųsti Išganytoją. Nors visa žydija buvo labai neverta to pažado, nors jis matė, ką žydai padarys pažadėtam Išganytojui, kad jį atmes, paniekins, prikals prie kryžiaus, vis vien nepakeitė savo pažado ir atsiuntė ką buvo žadėjęs, todėl šv. Povilas ir primena Romėnams savo laiške tą Dievo ištikimumą, sakydamas: *"Nes ir ką gi? jei kai kurie iš jų netikėjo, tai ar jų netikėjimas panaikins Dievo ištikimumą? Nieku būdu"*, Rom. 3, 3.

Švenčiausia P-lė, gyvendama didelėje vienybėje su Dievu, negalėjo nematyti šių Dievo ypatybių, negalėjo nejausti giliausio dėkingumo ir džiaugsmo priežasties, juo labiau, kad tos ypatybės jai atsiliepė, kad ji savimi patyrė visą tų ypatybių kilnumą ir gražumą, nes buvo pakelta į tas aukštybes, už kurias visos giminės vadins ją palaiminta.

Tie tad jausmai, kurių Švenčiausia P-lė buvo kupina nuo seniau, o kurie tapo sustiprinti daugiariopai paskutinių dienų įvykiais, angelo apreiškimu, šv. Elzbietos pasveikinimu ir pranašavimu, išsiveržė iš jos širdies ir išgiedojo tą reikšmingą ir turiningą giesmę "Magnificat", kuri prigijo žmonių širdyse ir kurią Bažnyčia kasdien kartoja savo maldose, nes išreiškia pagrindines tiesas mūsų santykiuose su Dievu, būtent, jo galybę, jo gailestingumą, kurį rodo silp-

niems ir nužemintiems, jo ištikimybę pažaduose. Žadinkime šiandien savo širdyse ir mes tuos pačius jausmus, kuriais degė Švenčiausia P-lė, giedodama "Magnificat".

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu priešinies išdidiems, o malonių suteiki nusižeminusiems, anot Tavo apaštalo šv. Petro (1 Petro 5, 5), o juo kuris daugiau yra nusižeminęs, daugiau gauna malonių, todėl Tavo Sūnaus Motina daugiausia jų gavo iš visų sutvėrimų, nes daugiau už kitus buvo nusižeminus. Ir priešingai, juo kas labiau save kelia į aukštybes, juo daugiau būna pažemintas, juo skaudžiau susimuša krisdamas žemyn. Todėl šėtonas, kuris norėjo iškelti savo sostą virš žvaigždžių ir būti Tau lygus nukrito į patį pragaro dugną, o Tavo Sūnaus Motina, laikydama save mažiausia iš visų sutvėrimų, tapo išaukštinta iki dangaus karalienės aukštybių. Kadangi, Viešpatie, žmonės tada keliasi į puikybę, kai jaučia savo galybę, o galybę jaučia, kai turi valdžios žmonėms, ar turtų daugybę, todėl Tu, norėdamas juos pažeminti, vieniems atimi valdžias, sulaužai jų sostus, sutrupini ginklus ir išskirstai jų kariuomenes, kitiems atimi turtus ir paleidi juos tuščius, o nusižeminusiems parodai savo gailestingumą: vienus išaukštini, kitus, kurie yra alkani, pripildai gėrybėmis, o tai darai, Viešpatie, dėl to, kad esi neribotai galingas, nes tik tikroji galybė yra gailestinga, ji nesibijo priešų, nei jų neapykantos, todėl nedega kerštu, bet yra linkus gailėtis net priešų ir jiems gera daryti, nes gali kiekvienoje valandoje sustabdyti blogos valios darbus, kaip nė vienas žmogus nedega kerštu prieš dulkę, nes gali ją paminti po kojų, kada tik nori. Kitaip dalykai virsta, kada galybė yra tik išviršinė, kada ji stovi ant molinių kojų, kaip karaliaus Baltazaro stovyla, kurią matė sapne, tokios galybės yra neapsakomai žiaurios, jos krauju plauna kiekvieną pasipriešinimą, gailestingumas joms yra visiškai svetimas, nes jos dreba už savo galybę, kuri lengvai gali būti sunaikinta. Gyvai pajutusi šias visas tiesas, Tavo Sūnaus Motina dvasios pagavime negalėjo sulai-

kyti dėkingumo ir nustebimo jausmų, kurie užsidegė jos širdyje, bet leido jiems išsiveržti giesmėje: "Magnificat", kurią Bažnyčia, brangindama, kartoja kasdien savo maldose, nes nori, kad ir mes panašiais jausmais degtume, tą pačią giesmę giedodami. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad Bažnyčios troškimai išsipildytų, kad kasdien, jei ne žodžiais, tai mintimi ir širdimi giedotume Tau dėkingumo giesmę, nes ir mums esi padaręs didelius daiktus, esi mus išaukštinęs iki Tavo vaikelių garbės, esi mus padaręs Tavo turtų, dangaus karalystės paveldėtojais, nors nebuvome viso to verti, nors buvome Tavo priešai.

Pasižadame, Viešpatie, dažnai kalbėti šiandien giesmę "Magnificat", kad nors maža dalimi atsidėkotume Tau už tuos didelius daiktus, kuriuos esi mums padaręs.

APIE TAI, KAS YRA DIEVAS

Liepos 3 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime žydų vadą Mozę, kuris, gavęs Dievo įsakymą eiti į Egiptą pas faraoną ir reikalauti išleisti žydus, klausia Dievo, kuo jis esąs vardu, kad galėtų pasakyti faraonui, kokio Dievo vardu jis reikalauja išleisti žydus iš vergijos. Atsakė jam Viešpats: "Aš esmi, kuris esmi." Iš. 3, 14.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes laikytume didžiausioje pagarboje jo vardą, kurį jis pats sau yra davęs ir kad niekad nenusikalstume prieš tą vardą.

MĄSTYMAS

1. VARDO REIKŠMĖ ŽMONĖSE

Žmonių kalboje daiktai gauna savo pavadinimą nuo to, ką jie veikia, arba kokią neša kam naudą. Ranka, pav., gavo savo pavadinimą nuo to, kad ji renka, karaliai nuo to, kad jie rikiuoja arba tvarko, tai yra žmonių tvarkytojai, arba rikiai, lotyniškai "reges".

Nevisuomet pajėgsime susekti žodžių kilmę, nes tam yra ypatingi mokslai, kurie užsiima tuo darbu, mums svarbu žinoti, ką reiškia Dievo vardas, kad galėtume iš jo gauti šiek tiek šviesos apie tai, kas yra Dievas, kokia jo esmė ir ypatybės.

Žmonių kalbose ir Dievas yra gavęs įvairių pavadinimų pagal tai, ką jis daro žmonėms arba ką yra padaręs. Vadiname, pvz., jį Sutvėrėju, Viešpačiu, Išganytoju, Teisėju ir t.t. Sutvėrėjas yra tas, kuris sutvėrė, kurs davė pradžią ir buvimą visiems daiktams. Viešpats, kuris viešpatauja, kuris valdo ir tvarko žmonių gyvenimą, Išganytojas, kurs gelbsti ir saugoja nuo pražūties. Tačiau visi tie vardai reiškia Dievo darbus, jo veikimą santykiuose su žmonėmis, o ne jo esmę, ne jo vidaus sudėtį.

Žmogaus protas nepasitenkina vien išviršiniu daikto pamatymu, jis nori žinoti, iš ko tas daiktas yra padarytas, kas yra jo viduje. To noro gyvą pavyzdį turime mažame vaikelyje, kuris, gavęs kokį žaislelį, drasko jį, apsidžiaugęs, nes nori žinoti, kas yra jo viduje, kaip jis yra padarytas. Tas pats noras sukūrė gamtos mokslus, nes žmonės, matydami gražius ir galingus gamtos daiktus ir darbus, nepasitenkino vien išoriniu daiktų pamatymu, bet stengėsi susekti, kaip ir iš ko yra padaryti, ir kokia yra to padarymo eiga. Tas pats noras verčia žmogų arčiau ir iš vidaus pažinti ir viso pasaulio Kūrėją, nėra tad nieko nuostabaus, jeigu ir Mozė, kalbėdamas su Dievu ant kalno, panoro pamatyti jį ir prašė, kad pasirodytų. Dievas jam atsakė, kad tai yra negalimas daiktas, nes tas pamatymas kaštuotų jam gyvybę: *"Negalėsi matyti mano veido,* sako Viešpats, *nes žmogus negali manęs matyti ir likti gyvas"*, Iš. 33, 20.

2. DIEVAS PATS SAU DUODA VARDĄ

Stabmeldybės laikais, kada buvo manyta, kad daug yra pasaulį valdančių galybių ir daug dievų, kiekviena tauta norėjo turėti savąjį dievą, kuris ją globotų ir jai darytų

gerą. Todėl egiptiečiai laikėsi savo dievų ir juos garbino, babiloniečiai savo, žydai savo, nes buvo manyta, kad dievai yra pasidalinę sau tautas, kaip kad tautos yra pasidalinusios žemę. Ištikus kovai tarp tautų buvo manoma, kad kovojančių tautų dievai taip pat kovoja tarp savęs. Kovą laimi toji tauta, kuri ateina su galingesniais dievais, nes jos dievai, nugalėję pirma priešingos tautos dievus, padeda savajai tautai laimėti ir kovą.

Nors Mozė nebuvo stabmeldys, nes jis tikėjo į vieną Dievą, tačiau jis buvo siunčiamas pas faraoną, kad pareikalautų Dievo vardu paliuosuoti žydus iš nelaisvės. Faraonas buvo daugelio dievų išpažinėjas, todėl Mozė žinojo, jog pareikalavus jam Dievo vardu išleisti žydus iš Egipto, reikės pasakyti faraonui ir to Dievo vardą, kuris reikalauja to paliuosavimo. Jeigu tas vardas atrodys faraonui galingas ir baimingas, tuomet nusilenks prieš jį ir išpildys jo reikalavimą, o jei ne, tuomet užsikirs ir priešinsis jam. Tomis mintimis vedinas Mozė paklausė Viešpatį, kuo jis esąs vardu. Atsakė jam Viešpats: *"Aš esmi, kuris esmi"*, Iš. 3, 14.

3. DIEVO VARDO REIŠKIMAS

Dievas patsai sau duodamas vardą pasivadino tokiu vardu, kuris reiškia ne santykius su pasauliu, bet jo esmę, jo ypatybių vienintelį šaltinį. Jo tad esmė yra buvimas. Kaip dabar suprasti tą Dievo pasakymą?

Kiekviename daikte turime skirti jo esmę nuo jo ypatybių; kas kita yra, pvz., žmogus ,o kas kita žmogaus amžius, ūgis, tauta, gabumai, išsilavinimas, todėl išgirdę žodį žmogus mes negalvojame apie jo ypatybes, o tiktai apie jo esmę, apie tai būtent, kas daro žmogų žmogumi, kuo jis skiriasi nuo visų kitų daiktų. Jeigu gi atimsime žmogui tai, kas priklauso jo esmei, atimsime ar kūną, ar sielą, ar protą, jau nebebus žmogus, bet tik jo siela, ar jo lavonas ar kitas koks gyvumas, bet ne žmogus.

Perbėgę mintimi visą pasaulį, nerasime nė vieno daikto, kurio esmę sudarytų buvimas. Visi daiktai gali būti arba nebūti, jie visi gali išnykti, dingti, gali išnykti ir visas pasaulis, tai jo esmė pasiliks vsuomet ta pati, vienas Dievas negali išnykti, nes jo esmėje yra buvimas, todėl jis vienas yra amžinas, jis yra visiems daiktams buvimo šaltinis, visi jie yra gavę savo buvimą iš Dievo. Kaip ugnis, turėdama savo esmėje karštį, gali jo teikti tiems daiktams, kurie jo neturi, taip ir Dievas, turėdamas buvimą savo esmėje, suteikia jį visam sutvėrimui, viskas tad, kas tik yra, iš Dievo yra gavę savo buvimą.

Dievas, turėdamas buvimą savo esmėje ir suteikdamas jį visam sutvėrimui taip aukštai iškyla, kad nė vienas sutvėrimas negali prisiartinti prie jo savo jėgomis. *"Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje"*, sako šv. Povilas (1 Tim. 6, 16), todėl visos tautos, anot pranašo Izaijo, jo akivaizdoje tarsi jų visai nebūtų.

Jei Dievas yra taip aukštai iškilęs, jeigu gyvena niekam neprieinamoje šviesoje, suprasime, kaip sunkus pasidaro Dievo pažinimas sutvertam protui, ne vien žmogaus, bet ir angelo.

Naktiniai paukščiai: pelėdos, apuokai ir kiti nieko nemato dieną ne dėl to, kad būtų per maža šviesos, bet dėlto, kad jos yra perdaug, tų paukščių akis nėra pritaikinta prie taip didelės šviesos, ji merkiasi, traukiasi, ji nepakelia tos šviesos. Panašiai darosi ir su mūsų protu, kai jis atsiduria Dievo akivaizdoje, jis tampa taip prislėgtas Dievo didumu, kad ima svaigti ir, klajodamas, ima murmėti, kad Dievo visai nėsą. Todėl šv. Raštas vadina bepročiu tokį žmogų, kuris sako, kad Dievo nėra: *"Paikasis sako savo širdyje: Nėra Dievo"*, Ps. 13, 1.

Šventieji, Dievo malonės sustiprinti, turėjo laimės žemėje pažinti Dievą giliau, bet patys skundėsi, kad tas protas imdavo taip virpėti, kad rodėsi susprogsiąs į dulkes. Yra tai tik patvirtinimas Dievo žodžio, kuriuo jis įspėja,

kad gręsia pavojus žmogaus gyvybei iš jo regėjimo: *"žmogus negali manęs matyti ir išlikti gyvas"*, Iš. 33, 20.

Dievo didumo mes taip nesuprantame, kaip nesupranta mažas vaikelis suaugusių žmonių reikalų, o nuolat tarp jų besisukinėdamas taip su jais apsipranta, kad netenka ir jų pagarbos. Panašiai yra ir su mumis, nes nuolat girdėdami apie Dievą, susidurdami su jo vardu kiekvienoje vietoje, visai apsiprantame ir netenkame tos pagarbos, kuri turėtų reikštis visame mūsų gyvenime. Senojo Įstatymo žmonėms Dievas matė reikalo priminti jo vardo pagarbos pareigą antruoju įsakymu: *"Neimk Dievo vardo veltui"*. O Naujame įdėjo į "Tėve mūsų" prašymą: *"Teesie šventas tavo vardas"*. Rūpinkimės tad visu savo gyvenimu gerbti Dievo vardą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, šventas yra Tavo vardas, todėl angelai danguje be paliovos šaukia drebėdami: *"Šventas, šventas, šventas Viešpats, kareivijų Dievas: visa žemė pilna jo garbės"*, Iz. 6, 3. Panašiai šaukia ir tas pasaulis, kurį mato mūsų akys: šaukia ir žvaigždėtas dangus savo neišmatuojamais plotais ir žvaigždžių nesuskaitoma daugybe, šaukia saulė ir mėnulis, šaukia lietus ir rasos, šaukia karštis ir šaltis, šaukia debesys ir audros, žaibai ir perkūnijos, šaukia kalnai ir kalneliai, šaukia jūros ir upės, žodžiu, visi Tavo darbai Tave aukština ir skelbia Tavo galybę, Tavo išmintį ir didybę, visi Tau atiduoda garbę ir šaukia savo atstovų lūpomis: *"Vertas esi, Viešpatie, mūsų Dieve, imti gyrių, garbę ir galybę, nes Tu sutvėrei visa ir Tavo valia buvo ir yra sutverta"*, Apr. 4, 11. Tačiau, Viešpatie, tame sutartiniame visų sutvėrimų gražiausiame chore girdisi vienas balsas, kuris dažnai skiriasi nuo kitų sutvėrimų balso, gadindamas bendrą harmoniją, o balsas tas išeina iš to sutvėrimo krūtinės, kuriam Tu, Viešpatie, parodei daugiausia meilės, kurį padarei maža kuo mažesnį už angelus, kurį apvainikavai garbe ir šlove ir pastatei ant savo rankų darbų (Ps. 8, 6), o vardas tam sutvėrimui yra žmogus. Tai jis gadina visų sutvėrimų sutartiną giesmę, nes, besikeldamas į

puikybę, nenori nusilenkti prieš Tavo vardą ir atiduoti jam garbę, nori net užimti Tavo vietą ir pasisavinti tą garbę, kuri Tau vienam priklauso. Tavo Sūnus, atėjęs gydyti jį nuo tos beprotystės, įdėjo į jo lūpas žodžius, kurie jam primintų pareigą rūpintis Tavo vardo šventumu, kad tas vardas kaskart būtų šventesnis ne Tavo, bet žmonių akyse, nes apsileidimas toje pareigoje darosi visų nelaimių šaltinis. Suteik tad, Viešpatie, baimingą Tavo vardo meilę, kad mes niekad neapsileistume toje pareigoje, kad kasdien kalbėtume visu savo nuoširdumu: *"Teesie šventas Tavo vardas"*, kad ne vien žodžiais, bet ir darbais skelbtume Tavo vardo šventumą, kaip kad daro tie sutvėrimai, kurie neturi žodžių, kurie savo esme, savo ypatybėmis ir darbais skelbia Tavo galybę ir didybę. Mes gi, kurie nešiojame savyje Tavo paveikslą ir panašumą, daugiau galime atiduoti Tau garbės, negu kiti sutvėrimai, jei tik tobulinsime savyje tą paveikslą ir nesubiaurinsime jo savo netinkamais darbais.

Pasižadame, Viešpate, nuolatai šiandien kartoti Tavo Sūnaus atneštąjį žodį ir įdėtą į mūsų lūpas: *"Teesie šventas Tavo vardas"*.

APIE DIEVO PAŽINIMĄ

Liepos 4 diena

1. ĮŽANGA. Paklausykime, kaip Dievas skundžiasi pranašui Izaijui tais, kurie jo nepažįsta, nors daug gėrybių yra iš jo įgiję: „Klausyki, dangau, ir ausimis išgirski, žeme, nes Viešpats prabilo. Išauklėjau sūnus ir išaukštinau juos, jie gi paniekino mane. Jautis pažino savo valdovą ir asilas savo valdovo prakartę, Izraelis gi manęs nepažino ir mano tauta manęs nesuprato." Iz. 1, 2-3.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad užsi-

degtume troškimu giliau jį pažinti, kad nepasidarytume prastesni už jautį ir asilą, kurie pažino ne tik savo valdovą, bet ir tą prakartę, kurią jis jiems prirengė.

MĄSTYMAS

1. DIEVO PAŽINIMO ŠALTINIAI

a. Pirmasis Dievo pažinimo šaltinis yra pati žmogaus širdis. Dievas, skirdamas savo sutvėrimams įvairias pareigas ir tikslus, pasėjo į jų prigimtį palinkimus ir norus tas pareigas pildyti. Štai, paukšteliui liepė lekioti ore, už tai jam davė sparnus ir norą lekioti, kaip tik išsirita iš kiaušinio, judina savo dar plikus sparnus, reikšdamas noro pakilti aukštyn. Bitei skyrė medaus rinkimą, todėl ji ir jaučia patraukimą tiems žiedams, kurie turi medaus, o kurie neturi, jos visai netraukia.

Panašiai atsitiko ir su žmogumi. Žmogus gavo pareigą pažinti Dievą ir jį mylėti. Kadangi Dievas yra tiesa ir gyvybė, todėl žmogus ir gavo palinkimą ieškoti tiesos ir gerinti savo gyvybę pagal gautąją tiesą. Štai kodėl visą savo gyvenimą jis ieško tiesos, renka įvairias žinias, godžiai geria, ką tik naujo išgirsta, nuolat kalba apie gyvenimo pagerinimą, apie pažangą, apie kultūrą: net bedieviai nėra laisvi nuo to palinkimo, todėl ir jie lygiomis su tikinčiaisiais pasigenda tiesos ir rūpinasi gyvenimo gerinimu, nors tos tiesos neieško Dievuje, o tik sutvėrimuose, todėl ir nesuranda, ko trokšta.

Jeigu tad žmogus yra sutvertas Dievui, negalimas yra daiktas, kad jo širdis nenujaustų Dievo buvimo ir jo netrokštų. Tuo tad širdies nujautimu reikia aiškinti tai, kad visa žmonija nuo seniausių laikų yra tikinti iki šiai dienai neteko surasti tautos, kuri gyventų gyvulišku gyvenimu ir neturėtų supratimo apie Dievą ar dievus. Tiesa, tas supratimas yra labai dažnai netobulas, labai vaikiškas, bet visgi jis reiškia žmogaus širdies nujautimą, kad yra aukštesnis pasaulis, su kuriuo žmogus santykiauja.

Tačiau, kad žmogaus širdis nujaustų Dievą, reikia, kad ji būtų švari ir nekalta, nes sulig mūsų Išganytojo mokslu tik tyros širdies žmonės regės Dievą. Kitoje vietoje tas pats Išganytojas draudžia mėtyti perlus ties kiaulėmis, kad nesumintų kojomis, tai reiškia, jog žmogus, kuris turi nešvarią širdį, panašią į tą gyvulį, negali priimti Dievo tiesos.

b. Antrasis Dievo pažinimo šaltinis — tai pati gamta.

Žiūrėdami į žmonių rankų darbus, į namus, tiltus ir kelius, nedaug proto parodytume, jeigu pasakytume, kad tie daiktai yra patys atsiradę be žmonių darbo. Tokią mažaprotystę parodytume ir mes, jeigu, žiūrėdami į šį pasaulį, į Dievo rankų darbus, pasakytume, kad Dievo nėra, kad pasaulis su visais savo daiktais ir gyviais pats savaime yra atsiradęs, todėl Išminties knyga tuščiais vadina tuos žmones, kurie neturi Dievo pažinimo, kurie, stebėdami Dievo darbus ,nesugeba susekti, kas yra jų Kūrėjas (Iš. 13, 1). Šv. Povilas kalba panašiai ir nepaliuosuoja nuo kaltės ir atsakomybės tuos, kurie nėra pažinę amžinos Dievo galybės ir Dievystės iš jo darbų (Rom. 1, 20). Patsai Išganytojas daro žydams priekaištų ir smerkia jų netikėjimą, kad turėdami tiek ženklų ir įrodymų, nenori jam tikėti, nors moka iš ženklų susekti dangaus išvaizdą: *"Atėjus vakarui,* sako Išganytojas, *jūs sakote: Bus giedra, nes dangus raudonas, ir rytmetį: Šiandien bus audra, nes dangus rausta ir ūkanojasi. Taigi, jūs mokate pažinti dangaus išvaizdą, laikų gi ženklų negalite suprasti"*, Mato 16, 2—4.

c. Trečiasis Dievo pažinimo šaltinis yra apreiškimas. Dievo pažinimas iš pirmutinių dviejų šaltinių yra labai netobulas, kaip kad netobulas yra to žmogaus pažinimas, kuris paliko pėdas sniege. Matome, kad čia žmogaus, o ne gyvulio eita, bet kokiais tikslais jis ėjo, kokiomis kūno ir dvasios ypatybėmis apdovanotas, kokiu mokslu ar gabumais atsižymėjęs, to mes neišskaitysime iš paliktų sniege pėdų, apie tai galime sužinoti tiktai iš tų pranešimų, kurie yra jį matę ir pažįsta.

Nors apie Dievą daugiau galime sužinoti iš jo sutvėrimų, negu apie žmogų, kuris paliko savo pėdas sniege. Šv. Povilas sako, kad galime pakilti net iki jo amžinos galybės ir dievystės pažinimo, tačiau tas pažinimas pasilieka vis vien netobulas, o kai kada net visiškai klaidingas, nes žmogaus protas, geidulių aptemdytas, verčia žmogų vaizduotis ir prieiti Dievą pagal savo žmogišką pavidalą. Kai Dievas sutvėrė žmogų sulig savo pavidalu, žmogus išėjo gražus ir kilnus, bet kai žmogus pradeda vaizduotis Dievą sulig savo pavidalu, Dievo paveikslas žmogaus ranka nupieštas išeina biaurus ir nepakenčiamas, nes Dievui būna priskaitytos visos žmonių silpnybės, visi jų ištvirkimai. Pagonų dievai yra ne kas kita, kaip žmogiško nupuolimo atvaizdas ir rinkinys, o nėra tos baisenybės, kuri nebūtų buvusi priskaityta dievams, jei tik ir žmonės buvo jos prisileidę.

Kad apsaugojus žmogų nuo klaidingo mokslo apie Dievą, Dievas pats įsikišo ir pamokė žmogų apie save, apie savo tobulybes, apie savo tikslus ir planus žmogui. Visą tą mokslą sudėjo šv. Rašte Senojo ir Naujojo Įstatymuose ir Padavime arba Tradicijoje, kuri paremta ir sustiprinta gyvenimo papročiais eina iš kartos į kartą.

2. BAŽNYČIA YRA DIEVO MOKSLO SAUGOTOJA

Dievas, suteikdamas savo mokslą žmonėms, nepaliko jų nuožiūrai, kad kiekvienas darytų su juo, kaip išmano, nes gerai žinojo, kad žmonės bandys jį iškreipti, bandys gadinti ir savotiškai suprasti, todėl įsteigė Bažnyčią, sudėjo joje savo mokslą ir įgaliojo ją skelbti tą mokslą visam pasauliui, sakydamas: *"Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite tad ir mokykite visas tautas krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios, ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs"*, Mato 28, 18—20. *"Kas jūsų klauso, tas manęs klauso: kas jus niekina, mane niekina. O kas mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs"*, Luko 10, 16.

Iš tų žodžių matosi, jog mokslą apie Dievą privalome imti iš Bažnyčios, o ne iš kur kitur, jeigu nenorime paklysti ir prarasti savo išganymą, nes, *kas neįtikės, tas bus pasmerktas,* įspėja Išganytojas (Morkaus 16, 16).

Kiekvienas mokslas reikalauja ilgo ir sunkaus žmogaus darbo, matome tai mokslininkų gyvenime, kurie tik po daugelio metų darbo gauna mokslininko vardą, dar sunkesnio darbo reikalauja Dievo pažinimas, nes visi žemiški mokslai tyrinėja tik Dievo sutvėrimus, jo rankų darbus, mokslas gi apie Dievą tyrinėja patį viso pasaulio Kūrėją.

Tas mokslas darosi sunkesnis už visus kitus mokslus dar ir dėlto, kad reikalauja didelio širdies tyrumo, nes tik tyros širdies gali Dievą regėti, todėl mažai rasime didelių Dievo žinovų ,nes mažai yra jų su tyra širdimi.

Pažvelkime į save ir paklauskime, kokiame laipsnyje yra mūsų mokslas apie Dievą, ką esame padarę ligi šiol, kad geriau Dievą pažinus, ką ketiname daryti ateity, ar rūpinamės širdies nekaltumu. Atsiprašykime už apsileidimus ir žadėkime pasitaisyti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, skauda mums širdį, kuomet nesulaukiame dėkingumo iš tų žmonių, kuriems jaučiamės padarę gera, kurie, mus pasitikę apsimeta mus nepažįstą, skundžiamės tuomet ir aimanuojame, jog pasaulis yra nedėkingas, jog neverta jam daryti gera. Bet ką reiškia mūsų geri darbai kitiems padaryti prieš tuos gerus darbus, kuriuos Tu, Viešpatie, padarei žmonėms, ypatingai tiems, kuriuos padarei Tavo Sūnaus kančios ir mirties dalyviais, kuriuos išaukštinai daugiau negu Izraelio tautą, suteikdamas jiems Tavo vaikelių teises ir turtus, kuriais Tu pats esi turtingas. Jeigu jautis ir asilas pažįsta savo valdovą ir geradarį, juo labiau žmogus, sutvertas pagal Tavo paveikslą ir panašumą turėtų pažinti Tave ir reikšti nepaprastą dėkingumą ir prisirišimą, nes turėdamas protą, greičiau ir lengviau gali suprasti gėrybes, kuriomis yra apdovanotas, ir šaltinį, iš kurio plaukia tos gėrybės. Jeigu

žmogus nė nesirūpina Tave pažinti ir dėkoti už įgytas geradarybes, pasidaro prastesnis už neprotingus sutvėrimus, už jautį ir asilą, teisingas tad, Viešpatie, yra Tavo skausmas, teisingas nusiskundimas, teisingai Tu kvieti į liudininkus ir dangų ir žemę, protingus ir neprotingus sutvėrimus, kad pamatytų žmogaus nedorumą, negirdėtą jo apsileidimą. Tas žmogaus nedorumas ir Tavęs pažinime apsileidimas pasireiškia juo labiau, kad esi suteikęs jo protui didelį žinių troškimą, didesnį, negu alkaniems viduriams maisto pasiilgimą, todėl žmogaus protas nerimsta ir visą savo gyvenimą ieško žinių, skaito laikraščius, su dideliu godumu kasasi kitų žmonių gyvenime, jų reikaluose, jų paslaptyse, skaito vandenų lašus, skaito žoles, medžius, vabalus ir gyvulius, matuoja jūrų platumą ir gilumą, leidžiasi į žemės gelmes, norėdamas sužinoti, ką žemė slepia savo viduje, skaito net žvaigždes danguje, griebiasi burtų ir žiniavimų, kad susektų paslaptis, kurios yra žinomos Tau vienam, Viešpatie, bet Tave, tų visų daiktų Kūrėją, mažiausiai pažįsta, nes neturi pamėgimo Tavyje, neturi vilties rasti Tavyje tai, ko širdis trokšta. Pakeisk tad, Viešpatie, mūsų proto pomėgius, uždek mūsų širdį noru Tave pažinti, nes ką padės žmogui, nors jis laimėtų ir visą pasaulį, o sielai savo padarytų amžiną nuostolį, Tavęs nepažindamas. Uždenk mūsų akis, ausis ir visus kitus pojūčius nuo šio pasaulio tuštybių, kad liautumės gaudę žinias, kurios nuodyja mūsų dvasią, kaip kad supuvęs maistas nuodyja kūno vidurius, gaivink mūsų dvasią tuo maistu, kurį mums atnešė Tavo Sūnus, ateidamas į šį pasaulį.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, vengti žinių iš pasaulio, o rinkti tąsias, kurios tiesiai veda į Tave.

APIE TAI, KAIP SUNKUS YRA TOBULAS DIEVO PAŽINIMAS ŠIOJE ZEMĖJE

Liepos 5 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas sako, jog Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje, jog jo nėra matęs nė vienas žmogus, bet ir negali matyti (1 Tim. 6, 16).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad padėtų mums jį pažinti, ypatingai, kad duotų paragauti savęs, nes sulig psalmės pasakymu tik tie pažįsta, kaip saldus yra Viešpats, kurie jo paragauja (Ps. 33, 9).

MĄSTYMAS

1. DIEVAS YRA NEAPSAKOMAS

Žmonių kalba yra padaryta tam, kad pirmoje eilėje išreikštų tuos daiktus, kuriuos mato mūsų akys, girdi mūsų ausys, apčiuopia mūsų rankos, žodžiu, kurie veikia į mūsų kūno pojūčius. Kadangi dvasių pasaulis, kuriame gyvena Dievas su angelais ir šventaisiais, neveikia į mūsų pojūčius, nes negalime nei matyti, nei girdėti, nei apčiuopti dvasių, todėl neturime dangiškos kalbos dangiškoms tiesoms reikšti, o jausdami reikalo kalbėti apie tas tiesas, priversti esame naudotis žemiška kalba ir žemiškais žodžiais reikšti dangiškas tiesas.

Nors toks kalbos būdas yra reikalingas ir neišvengiamas, nes kitokios kalbos ir neturime, tačiau jis neša su savim pavojų žemiškai suprasti Dievą ir visą apreikštąjį mokslą. Girdime, pvz., kalbant apie dvasias. Kadangi niekad nesame matę dvasios, todėl negalime jos įsivaizduoti kitokiu būdu, o tik kaip kokį nematomu kūnu žmogų, arba

kaip kokį kvapą, ar vėją. Toks dvasios įsivaizdavimas yra klaidingas, nes dvasia visiškai neturi kūno.

Panašią klaidą darome ir kalbėdami apie Dievą. Sakome, pvz., kad Dievas myli, džiaugiasi, pyksta, baudžia ir barasi, vaikščioja, ieško ir t.t. Kadangi tie žodžiai yra imti iš žmogaus žemiško gyvenimo, todėl, girdėdami juos taikant Dievui ir linkstame manyti, kad Dievas myli, džiaugiasi, pyksta, barasi lygiai kaip žmogus, žodžiu, gyvena žmogišku gyvenimu. Tokia kalba žodinėje prasmėje netinka Dievui, nes mažina Dievo didybę ir sulygina jį su žmogumi.

Panašiai nedera kalbėti žodine prasme apie Dievo akis, ausis, lūpas, kojas, rankas ir visus darbus, tais sąnariais atliktus, nes, sulyginę Dievą su žmogum, pagaliau prieisime prie Dievo buvimo užginčyjimo, nes iš tikrųjų tokio Dievo ir nėra, kuris gyventų ir veiktų, kaip žmogus. Tokia kalba dera vienam mūsų Išganytojui, kuris yra įsikūnijęs Dievas, kuris turi žmogišką kūną, bet netinka kitiems Švenč. Trejybės asmenims.

Jeigu negalima imti žodine prasme kalbos apie Dievą, klausimas kyla, kokia prasme reikia imti apreiškimo žodžius? Ką reiškia tos tiesos, kurias patsai Dievas yra mums apie save apreiškęs ir išreiškęs žmonių kalba? Argi tuščiai Dievas būtų mums jos davęs?

Kad teisingai supratus tiesas, paduotas apie Dievą žmonių kalboje, reikia saugotis dviejų kraštutinumų; vieno, imti apreiškimo žodžius žodinėje prasmėje, antra, manyti, kad tie žodžiai nieko nepasako mums apie Dievą.

Reikia žinoti, kad Dievas, gyvendamas neprieinamoje šviesoje ir viršydamas visą savo sutvėrimą, viršyja ir mūsų kalbą, negalima tad tobulai išreikšti Dievo žmonių kalba, nes jis yra neapsakomas. Iš kitos vėl pusės, tikėjimo tiesos yra tikros tiesos, nors ir netobulai, bet tikrai jos reiškia Dievo esmę ir jo tobulybes, tik kad mūsų protas yra silpnas ir pilnai nesupranta tos Dievo kalbos, pilnai supra-

sime tik tada, kai atsidursime danguje ir pamatysime Dievo veidą.

Kad apsisaugojus nuo paklydimo ir kitų klaidinimo, kalbant apie Dievą, reikia imti apreiškimo žodžius ne žodine, bet panašumo, arba analogiška prasme. Tokią kalbą vartoja poetai, norėdami išreikšti savo vidaus jausmus arba mintis, kurios kyla jiems įvairiose gyvenimo aplinkybėse. Jeigu, pvz., pasakysime, kad miškas verkia, audros kalba, mėnulis žiūri, saulutė šypsosi, kiekvienas supras, kad nemanome pasakyti, kad miškas verkia, kaip kad vaikelis verkia, arba audros kalba, saulutė šypsosi, mėnulis žiūri, kaip kad žmonės tai daro.

Taip kalbėdami, manome išreikšti ne tapatybę, bet panašumą. Saulutės šyptelėjimas pro tamsius debesis labai yra panašus į nuliūdusio žmogaus šypseną, sukelia malonumo, linksmumo ir vilties. Miško ūžimas, ypatingai rudens metu, yra labai panašus į žmogaus verksmą, nes kelia liūdno įspūdžio. Panašumo tad prasmę reikia duoti žemiškiems žodžiams, kad galėtume jais išreikšti neapsakomas Dievo tiesas, jeigu norime pasigauti nors kiek šviesos apie Dievą, jeigu nenorime paskęsti visiškose tamsybėse.

2. REIKIA ATSARGIAI KALBĖTI APIE DIEVĄ

Kadangi nedera Dievui taikinti žemiškus žodžius žodine prasme, nes žemiški žodžiai neatitinka tikrenybės, suteikia Dievui žemišką išvaizdą, sutveria Dievą pagal žmogaus pavidalą, kaip kad yra atsitikę su pagonų dievais, todėl, norint išvengti paklydimo, reikia griebtis atsargumo ir atsargiai kalbėti apie Dievą ir jo tiesas.

Vienintelis mūsų išsigelbėjimas — tai nepasitikėti savimi ir taip stengtis kalbėti ir mąstyti apie Dievą, kaip kad Bažnyčia liepia kalbėti ir mąstyti, nes tik tuomet mes išreikšime tą neapsakomą tikrenybę, kuri pati liepė taip kalbėti apie save.

Tenka nugirsti žmones sakant: "aš kitaip suprantu Die-

vą". Labai neprotingas ir nefilosofiškas pasakymas. Juk Dievas yra vienas, todėl vienas tegali būti jo tikras supratimas. Klaidingų supratimų, žinoma, yra daug, bet niekas nenori savintis klaidingo supratimo, visi nori tiesos, o vengia klaidos, bet neatsargiems ir išdidiems tenka klaida tiesos vietoje, nes tiesa yra viena ir tie ją turi, kurie ją ima iš Dievo.

Jei keli žmonės, sėdėdami prie stalo, imtų manyti, kad kiekvienas jų mato kitokį stalą, prieitų prie išvados, kad čia turi būti tiek stalų, kiek ir žmonių, o pagaliau prieitų prie visiško užginčyjimo ,kad čia yra koks nors stalas, kad visa tai, kas jiems stalu atrodo, yra vien vaizduotės padaras. Taip žmonės elgiasi ir su Dievo buvimu ir paskęsta bedievybėje.

3. DIEVO PAŽINIMAS NIEKAD NĖRA BAIGIAMAS ŽEMĖJE

Dievas todėl yra neapsakomas, kad yra neribotai didelis, o žmonių kalba yra išrasta tam, kad išreikštų žemiškus dalykus, kurie yra riboti ir išbaigti. Kaip neribotai didelio kalno nesupilsime, jei pilsime dulkes, taip ribotais žodžiais niekad neišreikšime neribotos Dievo didybės. Bet kaip pilamas kalnas nuolat didėja ir auga, jei nuolat į jį pilame dulkes, taip ir Dievo pažinimas auga ir tobulėja mumyse, jei nuolat mąstome apie jį ir kalbame, jei renkame žinias iš visų tų šaltinių, kurie yra kupini žinių apie jį. Dievo tad pažinimas neturi ribų, o laimingas yra tas žmogus, kurs negaišina laiko žemėje, bet tobulinasi Dievo pažinime, nes kas geriau pažins Dievą žemėje, tas geriau jį pažins ir danguje ir bus laimingesnis.

4. DIEVO PARAGAVIMAS GERIAUSIA PRIEMONĖ PAŽINTI DIEVĄ

Kadangi žemiški žodžiai negali išreikšti tobulai Dievo didybės, todėl tie, kurie klauso tų žodžių, arba juos skaito

parašytus knygose, negali įsigyti pilno ir tobulo Dievo pažinimo. Bet kada žmogus per meilę sueina su Dievu į vienybę, kada paragauja Dievo, tada tik pradeda suprasti psalmės pasakymą: *"Paragaukite ir pamatykite, jog saldus yra Viešpats"*, Ps. 33, 9. Tik tiem apkarsta visas pasaulis, biauri pasidaro žemė, kurie turi laimės paragauti Viešpaties. Prašykime ir mes paragavimo malonės, o pažinsime Dievą daugiau, negu iš knygų, daugiau ir giliau, negu šio pasaulio išminčiai.

ŠIRDIES ŽODIS. Nei akis neregėjo, Viešpatie, nei ausis negirdėjo, nei į širdį neįėjo, ką Tu prirengei tiems, kurie Tave myli, o prirengei ne iš sutvertų gėrybių, o tik iš betarpiško Tavęs regėjimo, iš matymo ir pažinimo, kaip Tu esi iš tikrųjų. Kadangi tokios laimės mes žemėje neturime, reiškia, kad mes Tavęs nematome ir nepažįstame, nes žemė dangumi virstų, jei Tu mums pasirodytumei. Tavo apreikštas žodis mus įspėja, jog žmogus negali Tavęs matyti ir likti gyvas (Iš. 33, 20), paslepi tad savo veidą nuo mūsų akių ne dėl to, kad nenorėtumei mus padaryti laimingais šioje žemėje, bet dėl to, kad nori apsaugoti mūsų gyvybę nuo gręsiančio mirties pavojaus, kad nori mus prirengti tam džiaugsmui, kuris laukia mus danguje. Tačiau, Viešpatie, Tavęs nematydami, negalime turėti pilno ir tobulo Tavęs pažinimo, todėl tautų apaštalas šv. Povilas ir sako, jog mes žinome dalimis ir dalimis pranašaujame, tai reiškia, jog mes Tave pažįstame nepilnai, o tik dalinai, taip pat nepilnai, o tik dalinai kalbame apie tai, kas mus laukia ateity, būtent pas Tave danguje po mirties. Šiandien mes, Viešpatie, išmanome apie Tave, kalbame ir galvojame kaip maži vaikeliai, reiškia labai prastai ir netobulai, bet kada mažas vaikelis pasiekia suaugusio žmogaus amžių, nusikrato kas buvo vaikiška, taip ir mes, pasiekę Tavo Sūnaus amžių danguje, nusikratysime prastų išmanymų apie Tave, nes pamatysime Tave ne atspindyje ir lyg mislę, bet veidu į veidą (1 Kor. 13, 11—12).

Bet, Viešpatie, ne visi turės laimės Tave regėti danguje, o tik tie, kurie bus Tavęs ieškoję žemėje, tie gi, kurie bus Tave užmiršę ir apleidę, kurie bus pastatę aukščiau už Tave Tavo sutvėrimus, tie neregės Tavo veido, kurie gi bus karščiau Tavęs ieškoję, tie stovės arčiau Tavęs, tie geriau Tave pažins. Suteik tad, Viešpatie, malonės, idant visu mūsų gyvenimu ieškotume Tavęs, duok mums paragauti Tavęs, nes tik tie supranta, kaip esi saldus, ir tik tie karštai Tavęs ieško, kuriems buvo duota Tavęs ragauti. Tegul visi sutvėrimai pasidaro mums kartūs ,tik Tu vienas saldus, visa žemė tamsi ir juoda, vienas dangus gražus, kad, išsižadėję bedievybės ir pasaulinių geidulių, gyventume šiame pasaule blaiviai ir maldingai, nes tik tuomet pasieksime tokį gilų Tavęs pažinimą, kuris nepasiekiamas šio pasaulio išminčiams.

Pasižadame šiandien karštai prašyti gilesnio Tavęs pažinimo, pasiketiname nuolat kartoti šūkį: "Viešpatie, kad pažinčiau Tave, kad pažinčiau save".

APIE NETIKĖJIMO PRIEŽASTIS

Liepos 6 diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas patiekia netikėjimo priežastį — blogus žmonių darbus, sakydamas: „Šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mėgo tamsybę, kaip šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Nes kiekvienas, kurs pikta daro, nekenčia šviesos ir neeina į šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami. Kas daro tiesą, tas eina į šviesą, kad jo darbai pasirodytų, nes jie padaryti Dievuje," Jono 3, 19-21.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad apsaugotų mus nuo tokių darbų, kurie sėja į mūsų širdį šviesos nekentimą, kurie veda į netikėjimo tamsybes, o palenktų į tokius, kurie yra padaryti Dievuje, kurie veda į Dievo regėjimą.

MĄSTYMAS

1. NEŽINOJIMAS

Pirmoji netikėjimo priežastis yra nežinojimas. Žmogaus protas yra tiesos sandėlis, o kaip sandėlis jis neužsipildo tiesomis pats per save, jį reikia užpildyti arba tiesomis, kurias mes girdime iš kitų, arba tomis, kurias mes patys susekame ilgu ir sunkiu darbu. Jeigu gi dabar mes arba neturėsime progos išgirsti iš kitų apie esamas tiesas, arba, išgirdę, jas palaikysime už nieką ir nenorėsime jų priimti, o patys vėl apsileisime jų ieškojime ir darbe, taip ir paliksime savo protą nežinojime ir tamsybėse, nes tiesa yra protui tas pats, kas akims šviesa.

Kita vėl vertus, protas, kaip sandėlis, laiko savyje tik tas tiesas ir žinias, kurias žmogus į jį sudeda, jei kraus žinias apie ūkį, jis bus ūkininkas, jei apie gamtą, bus gamtininkas, jei apie sveikatą, bus gydytojas, jei apie Dievą, bus teologas, arba bent turįs tikėjimą. Žinių gi, kurių žmogus nemėgsta, kuriomis nesiįdomauja ir kurių nesideda į galvą, neieškok jo prote, jis jų neturi, sutiksime tad mokytus gamtininkus, gydytojus, inžinierius, kurie apie Dievą neišmano nieko, nes tų žinių jie nerinko ir nesidėjo sau į galvą. Nežinojimas tad yra pirmoji netikėjimo priežastis, nes kol žmogus nežino, kad Dievas yra, negali į jį tikėti, ir negali jo šauktis, todėl šv. Povilas ir sako, jog negali šauktis Dievo tie, kurie nėra į jį įtikėję, arba kaip gali tikėti į tą, apie kurį negirdėjo (Rom. 10, 14).

Tačiau ne kiekvienas nežinojimas pateisina žmogų ir atleidžia jam kaltę. Jei žmogus nežino vien dėl to, kad jis nemėgsta žinių apie Dievą, neina į Bažnyčią, neklauso pamokslų, neskaito atitinkamų raštų, žodžiu, nesirūpina pažinti Dievą, toks nežinojimas yra nuodėmingas, jis užtraukia kaltę ir bausmę žmogui, nes žmogus nežinojo dėl to, kad nenorėjo žinoti.

Tokio nežinojimo pavyzdį turime žydų tautoje. Jie kalė

Išganytoją prie kryžiaus, nežinodami, kad jis yra Dievo Sūnus, todėl Išganytojas meldėsi už juos sakydamas: *"Tėve, atleisk jiems, nes nežino ką daro"*, Luko 23, 24. Tačiau tas pats Išganytojas pareiškia apaštalams, jog žydai, netikėdami į jį, neturi pasiteisinimo savo nuodėme. *"Jei,* sako, *aš nebūčiau atėjęs ir nebūčiau jiems kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės; o dabar jie neturi kuo pateisinti savo nuodėmes"*, Jono 15, 22. Panašiai kalba ir šv. Povilas apie tuos, kurie nepažįsta Dievo, jog nebūsią pateisinti.

Taigi nebus pateisinti ir mūsų laikų netikėliai ir bedieviai, nes jie nenori tikėti, nenori rinktis žinių apie Dievą.

2. PALAIDAS GYVENIMAS

Antroji netikėjimo priežastis yra palaidas gyvenimas. Išganytojas įspėja apaštalus, kad neduotų to, kas šventa šunims ir nemėtytų savo perlų ties kiaulėmis, kad kartais jų nesumindžiotų savo kojomis ir apsigręžusios jų nesudraskytų (Mato 7, 6).

Jei žmogus yra praradęs savo žmogiškumą iki to laipsnio, kad jis savo troškimais ir savo darbais daugiau panašus į gyvulį, į šunį, į kiaulę, negu į žmogų, jis negali priimti tikėjimo perlų, jis jų nekenčia, jis juos mina po kojų ir atsigręžęs drasko tuos, kurie jam siūlo tuos perlus. Taip draskė ir užmušinėjo žydai senovėje pranašus už tai, kad jie skelbė Dievo žodį ir reikalavo gyvenimo atmainos. Už tą patį jie nužudė ir Kristų, persekiojo ir kankino apaštalus ir visus kitus Kristaus sekėjus, už tą patį ir šiandien ištvirkęs pasaulis persekioja Dievą ir jo garbintojus, meta Dievo vardą iš mokyklų, iš knygų, iš savo įstatymų ir teismų, žodžiu iš viešojo gyvenimo, nes Dievo žodis apšviečia ir smerkia jo piktus darbus, kurių jie nenori pamesti. Todėl Išganytojas ir duoda netikėjimo priežastį — blogus žmonių darbus, sakydamas: *"Šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mėgo tamsybę, kaip šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Nes kiekvienas, kurs pikta daro, nekenčia šviesos ir neina į*

šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami", Jono 3, 19. Norėdami tad sustiprinti savo tikėjimą visomis jėgomis venkime piktų darbų.

3. ŽEMĖS RŪPESČIAI

Kada kūnas nugali dvasią žmoguje, padaro iš jos savo vergę ir verčia ją rūpintis vien tais reikalais, kurie duoda naudą kūnui, būtent duona, pastoge, drabužiais, gyvenimo patogumais ir smagumais, o dvasios reikalai, Dievo pažinimas ,tobulybė, išganymas turi pasilikti visiškai užmiršti, nes vergams nevalia rūpintis savais reikalais, o tik jų valdovo. Štai kodėl daugelis žmonių, paskendę žemiškuose reikaluose, visiškai nenori rūpintis Dievu ir jo tarnavimu, kūno reikalai jiems atrodo taip dideli ir svarbūs, kad nėra didesnių už juos, todėl labai mažai kreipia dėmesio arba ir visai nekreipia į Dievo žodį, į amžinąsias tiesas, į išganymą.

Išganytojas, aiškindamas priežastį, kodėl Dievo žodis, patekęs į žmogaus širdį, dingsta ir neneša vaisiaus, tarp kita ko šitaip kalba: *"Kas krito tarp erškėčių, tai tie, kurie kad ir klauso, bet, šalin eidami, rūpesčių, turtų ir gyvenimo džiaugsmų nutroškinami ir neduoda vaisiaus"*, Luko 8, 14.

Tą pačią tiesą reiškia Išganytojas ir kitoje vietoje, dėdamas į pakviestųjų į vestuves lūpas įvairius pasiteisinimus, kodėl jie negalį ateiti į vestuves: *"Pirmasis jam sakė: Pirkausi ūkį ir turiu eiti jo apžiūrėti; prašau tave, laikyk mane išteisintu. Kitas tarė: Pirkausi penkis jungus jaučių ir einu jų išmėginti; prašau tave, laikyk mane išteisintu. Vėl kitas sakė: Vedžiau moterį ir negaliu todėl ateiti"*, Luko 14, 18—20.

4. KITŲ ŽMONIŲ BLOGAS PAVYZDYS

Kai žmogus įpuola į balą, tai noroms nenoroms šlapias ir purvinas atsikelia iš jos. Panašiai yra ir su mūsų dvasia ,kai patenkame į žmonių draugystę: jei patenkame į ge-

rą, geresni grįžtame namo, jei į blogą, blogesni. Jautė tą tiesą ir pagonų išminčiai, nes sakydavo, kad mažiau žmogum grįždavę namo, jei patekdavę į žmonių, žinoma blogų, draugystę, nes kaip purvas purvina mūsų drabužį, taip blogi žmonės savo kalbomis, savo madomis, savo pavyzdžiais, pašiepimais purvina mums dvasią.

Taip yra dėl to, kad kiekvienas mūsų turi savyje minkštą, kaip molis vietą, kuri prima kitų žmonių žodžius ir darbus, kaip kad viduriai priima maistą. Toji vieta yra mums reikalinga, nes be jos mes negalėtume priimti ir Dievo ir gerų žmonių pamokymų, tačiau kada susiduriame su blogais žmonėmis, linkstame priimti iš jų ir blogus darbus. Iš to matosi, kad, norėdami išsilaikyti tikėjime, privalome vengti blogų žmonių, blogų draugijų, blogų knygų, o ieškoti gerų žmonių draugijos ir su jais palaikyti santykius.

5. APSILEIDIMAS

Nors laidotuvėse verkiame savo artimųjų, pažįstamų ir prietelių, tačiau laikas užtrina tą jausmą ir praėjus daugeliui metų vos atsimename tuos, kurių verkėme.

Panašiai yra ir su tikėjimu. Iš mažų dienų išnešame gyvą ir jautrų tikėjimą, bet laikui bėgant užsitrina jis, jo negiliname ir neatnaujiname dievotu gyvenimu, šventais sakramentais, karšta malda, žodžiu — apsileidžiame gyventi tikėjimu. Tuomet žemiški reikalai paima viršų mūsų dvasioje, atitraukia ją nuo Dievo ir pririša prie žemės. Štai kokiu keliu daugiausia žmonių praranda tikėjimą, Dievą ir savo sielos išganymą.

Norėdami tad giliau pažinti Dievą ir neprarasti jo, venkime tų priežasčių, kurios sukelia žmoguje bedievybės ligą, rūpinkimės dorai gyventi, šalinkimės nuo blogų draugijų, neapsileiskime dvasiškuose lavinimuose, žodžiu gyvenkime taip, kad nesibijotume ,kad Dievas yra, o niekad neabejosime jo buvimu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, mėgsta žmogus pasirodyti

pasauliui su savo gerais darbais, nes tuomet jo laukia garbė, pagyrimai ir išaukštinimai žmonių akyse. Bet, kad tos akys matytų jo gerus darbus, reikia šviesos, todėl kiekvienas, kurs eina į šviesą, kurs eina ten, kur daug yra akių, rūpinasi papuošti ir kūną gražiais drabužiais ir dvasią gražiu ir padoriu elgesiu. Priešingai už blogus darbus laukia jį paniekinimas, pažeminimas, o dažnai ir tvarkos dabotojų bausmės, todėl kiekvienas, kurs nori piktai daryti, slepiasi su savo piktadarybėmis, ieško nuošalių ir tamsių vietų, kad nepamatytų jo žmonių akys ir nepasmerktų jo. Štai kodėl saulei nusileidus ir žemei paskendus nakties tamsybėse ima eiti aikštėn pikti nedorėlių darbai, kurie iki šiol slėpėsi vien jų pagedusiose širdyse, tokių darbų žmonių akys nemato. Saulei gi užtekėjus ir žemei nušvitus, liaujasi nedorėliai piktai darę, slepiasi savo landynėse, kaip naktiniai paukščiai ar žvėrys, arba, apsimetę nekaltumo skraiste, nuduoda nekaltus žmones, nenoromis reikšdami pagarbą dorai. Toji saulės šviesa, Viešpatie, kuri stabdo piktadarių darbus rytui atėjus, yra tik mažas tos šviesos paveikslas, kuri eina iš Tavęs ir kuri stabdo blogus darbus ne tik dienos, bet ir nakties metu, nes ji nežino nusileidimo, ji apšviečia žmogų ne tik iš viršaus, bet ir iš vidaus, ji apšviečia žmogaus širdį ir parodo ten esančius piktus norus ir palinkimus, o apšviesdama, naikina juos ir varo lauk iš širdies. Todėl, Viešpatie, kas vaikščioja Tavo šviesoje, kas nori patikti Tavo akims, kaip kad šio pasaulio sūnūs nori patikti žmonių akims ,tas puošia ne savo kūną brangiais drabužiais, bet savo sielą dorybėmis, tas meta iš širdies lauk tuos piktus norus, kurie jį žemina ir padaro smerktinu Tavo akyse. Kurie nenori atsižadėti piktų darbų, kurie yra juos pamilę daugiau, negu Tave, tie nekenčia Tavo šviesos, nes ji jiems kliudo piktai daryti, jie laukia jos nusileidimo, bet nesulaukia, nes Tavo šviesa nusileidimo nežino, todėl, jos nekęsdami, ima dangstytis nuo jos ir taip apsidangsto, kad nė vienas spindulys jų nepasiekia, tuo būdu, paskendę nuo-

latinėje tamsybėje, jau nesiliauja tamsybių darbus dirbę, teisingai tad Tavo Sūnus mus įspėja, jog *"kiekvienas, kurs pikta daro nekenčia šviesos ir neina į šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami"*, Jono 3, 20. Apsaugok mus, Viešpatie, nuo tokios beprotybės, padėk mums mylėti Tavo šviesą ir vaikščioti jos akivaizdoje, o sutirps mūsų širdies pikti norai ir palinkimai, kaip ledai tirpsta saulės švesoje, tuomet nereikės mums bijotis Tavo šviesos, nereikės abejoti Tavo buvimu.

Pasižadame, Viešpatie, vaikščioti Tavo akivaizdoje ir nepadaryti nė vieno darbo, kuris nepatiktų Tavo akims.

APIE DIEVO TOBULUMĄ

Liepos 7 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Senojo Įstatymo Jokubo sapną. Jokubas, keliaudamas iš savo tėviškės, matė sapne laiptus, kurių vienas galas siekė žemę, kitas siekė dangų, ir matė angelus, kurie lipo augštyn ir žemyn tais laiptais. Tie laiptai yra tvarinių tobulybės: prasidedą nuo žemės ir kylą aukštyn iki Dievo.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad uždegtų mūsų širdį tobulumo troškimu, kad to tobulumo neieškotume sutvėrimuose, bet Dievuje, nes ne sutvėrimai duoti mums tobulybės pavyzdžiu, bet patsai Dievas: „Būkite tobuli, sako Išganytojas, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas," Mato 5, 48.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA TOBULYBĖ?

Daiktas yra tobulas, kai yra visiškai išbaigtas, kai jam nieko nestinga tų dalykų, kurių jam reikia ir kuriuos turi

turėti. Jei ko neturi, bet ir neprivalo to turėti, tai nėra netobulybė. Pvz., medis neturi kojų, akių, rankų; gyvulys neturi proto, tačiau šie dalykai yra jiems neprivalomi, jų prigimtis to nereikalauja, todėl jiems ir neskaitoma netobulybe tų dalykų neturėjimas. Kas norėtų pirkti arklį su protu, niekur negaus, nes tokio arklio nėra. Bet kas norėtų pirkti arklį su sveikomis kojomis, akimis, ausimis ir t.t. teisingai reikalautų tų privalumų, nes arklys privalo tai turėti ir būtų netobulas be vienos kojos, akies, ausies, ar kito panašaus sąnario.

Imkime kitą pavyzdį, imkime namą. Namas gali būti užbaigtas, jis gali turėti ir stogą, ir duris, ir langus, ir grindis, bet gali būti neišbaigtas, o bus tai tada, kai jam trūks kai kurių smulkmenų, kurios padaro namą smagų ir malonų apsigyventi, jeigu, pvz., langai be stiklų, grindys ir durys nenudažytos, kambarių netinkamas paskirstymas, tuomet pasakysime, kad namas yra netobulas, nors kitu atžvilgiu gali būti labai brangus ir erdvus, gražioje vietoje pastatytas.

Toji užbaigimo ir išbaigimo sąvoka tinka ir žmogui. Mažas vaikelis yra žmogus, jis yra užbaigtas, jis turi ir kūną, ir sielą, ir visus sąnarius, ir galias, bet nėra išbaigtas, jis negali nei vaikščioti, nei jausti, nei dirbti, nei protauti, kaip kad vaikščioja, jaučia, dirba ir protauja suaugęs žmogus, reikia tad tam vaikeliui suteikti tokių ypatybių, kurios jį išbaigtų, padarytų iš jo tobulą žmogų.

Iš tų pavyzdžių matosi, jog kas kita yra daiktas, o kas kita to daikto tobulumas. Tobulumas susiveda į tai, kad esamam daiktui būna suteiktos tokios ypatybės, kurios padaro daiktą geresnį, tinkamesnį tam tikslui, kuriam yra skirtas. Peilis, pvz., pagalastas geriau piauna, žmogus gražiau išauklėtas ir išmokytas geriau atlieka savo pareigas, todėl ir rasime įvairiose kalbose priežodį, jog už vieną muštą duoda dešimtį nemuštų.

2. TOBULYBĖS LAIPSNIAI

Jei tobulybė yra ne kas kita, o tik tam tikrų ypatybių rinkinys, kurios padaro daiktą geresnį ir brangesnį, turime prieiti išvados, jog kiekvienas daiktas gali būti tobulas tik tam tikrose ribose, nes tik tam tikrose ribose jis gali priimti pagerinimų, tokiose būtent, kokiose laikosi jo esmė. Negalime, pvz., neprotingam sutvėrimui suteikti žmogiško tobulumo, negalime nei šunelio, nei katinėlio išmokyti rašyti ir skaityti, nes jų prigimtis nepriima tokio lavinimo. Panašiai negalėsime suteikti augalams tų ypatybių, kurias turi gyvuliai, negalėsime išmokyti medžio, kad galėtų jausti ir vaikščioti, kaip kad gyvulys jaučia ir vaikščioja, nes augalų prigimtis yra visai kitokia, ji yra vargingesnė, siauresnė, negu gyvulių, todėl nepriima į save tų ypatybių, kurias priima gyvulių prigimtis.

Matome tad, jog tobulybė rišasi su daikto prigimtimi, su jo esme, ji glūdi toje esmėje kaip žiedas pumpure, kaip vaisius žiede, arba diegas sėkloje, todėl juo esmė yra siauresnė ir skurdesnė, juo mažesnį tobulumą gali parodyti, juo gi platesnė ir turtingesnė, juo aukštesnį ir didesnį tobulumą išvysto.

Skurdžiausią ir prasčiausią prigimtį turi žemė, todėl ji mažiausiai gali būti tobulinama, nes žemė, negyva medžiaga, užima žemiausią, net paskutinę vietą sutvėrimų eilėje, nieko nėra žemesnio ir prastesnio už ją.

Antras laiptas yra augalai, jie yra daug turtingesni už žemę ir negyvą uolą, nes turi ir tai, ką turi žemė ir dar daugiau, nes turi gyvybę. Augalas auga, plečiasi, kyla aukštyn, jis maitinasi ir gimdo sau panašius augalus, ko negali padaryti žemė ir uola, tuo būdu gauname vieną žingsnį aukštyn tobulybės laiptuose.

Gyvulio prigimtis sudaro naują tobulybės laipsnį, nes jis turi ir augalo ypatybes ir dar daugiau, jis turi jausmus, kurių neturi augalas, todėl ir gali būti priskirtas prie aukštesnio gerumo.

Jei paimsime žmogų, gausime naują tobulybės laipsnį, nes žmogus turi ir augalo ypatybes, ir gyvulio jausmus, bet turi dar ir daugiau, jis turi protą, kurio neturi gyvulys.

Suglaudę į krūvą visus mums regimus sutvėrimus jau padarysime iš jų keturis tobulumo laipsnius: žemę, augalus, gyvulius, žmones. Bet tai nereiškia, kad jau visi tobulybės laipsniai yra išvardinti, kad daugiau jų nėra. Žmogus yra tiltas tarp regimojo medžiaginio pasaulio ir dvasiško neregimo, žmogaus siela įveda mus į dvasių karalystę, kuri yra daugelį kartų turtingesnė, negu visi žvaigždynai ir visa žemė su savo gyventojais. Čia irgi yra tobulybės laiptai, o sudaro juos angelų tobulumai, kiekvienas angelas sudaro čia atskirą laiptą, nes nėra dviejų angelų, kurie būtų lygūs vienas kitam, kaip kad laiptuose nėra dviejų laiptų, kurie laikytųsi tos pačios aukštumos.

Visi žmonės sudaro tik vieną laiptą, nes turėdami kūną, negali išsemti visų tobulumų, kurie yra saviti žmogaus prigimčiai, reikėjo, kad Dievas sutvertų daug žmonių, nes tik tada galės surinkti ir išreikšti tuos tobulumus, kuriuos Dievas skyrė žmogaus prigimčiai. Jei vienas žmogus galėtų surinkti ir išreikšti savyje visus tobulumus, visus gabumus, visą šventumą, kurį žmonės turėjo amžiams bėgant, koks būtų tobulas žmogus! O visgi paskutinis iš angelų yra aukštesnis už žmogų ir visą žmoniją. Už tą angelą kitas yra aukštesnis, už šį trečiasis, už trečiąjį ketvirtasis ir taip eina aukštyn tobulybės laiptai iki pačiam Dievui. Kaip tad Dievas yra neapsakomai aukštas ir tobulas, jei jis yra nesuskaitomos angelų daugybės viršūnėje ir dargi tarp Dievo ir tos viršūnės yra begaliniai didelis pertvaras, kurio niekas negali peržengti, todėl visas sutvėrimas Dievo akivaizdoje mažiau reiškia, negu dulkė. Tą Dievo aukštumą ir reiškia laiptai, kuriuos matė Jokubas sapne, o kurių viršūnėje buvo Dievas.

3. DIEVAS YRA GRYNAS TOBULUMAS

Mūsų mintis, negalėdama Dievo kitaip suprasti, vaizdavosi jį kaip kokį didingą asmenį su geriausiomis ypatybėmis, su gerumu, gailestingumu, išmintimi ir t.t. Toks paveikslas yra klaidingas, nes skiria Dievuje jo esmę nuo jo tobulybių, kuomet tikrenybėje nėra to skirtumo, todėl apie Dievą reikėtų kalbėti ne būdvardžiais, bet daiktavardžiais, Dievas nėra šventas, bet šventumas, nėra išmintingas, bet išmintis, nėra teisingas, geras, gailestingas, bet teisingumas, gerumas, gailestingumas, jis yra aukščiausioji versmė visų tų gerumų, gražumų ir tobulumų, kuriuos mes matome sutvėrimuose, o kurie taip traukia prie savęs mūsų širdį. Jei tad sutvėrimai taip traukia mūsų širdį prie savęs savo tobulumais, kaip neturėtų patraukti prie savęs jų Sutvertojas, todėl imkime šv. Tomo Akviniečio pavyzdį, kuris paklaustas Išganytojo, kokį atlyginimą norėtų gauti už savo darbus, atsakė: *"Jokio kito, o tik tave patį Viešpatie"*. Ar pajėgtume taip atsakyti? ar neturime kokio sutvėrimo, kuris yra paveržęs Dievui mūsų širdį.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavęs turėtume klausti, koki keliai veda į Tave, kas tobula, kas netobula, kas gera, kas bloga, nes pagal Tavo paveikslą ir panašumą esame sutverti, iš Tavęs esame išėję, į Tave turime ir grįžti. Kaip mažas vaikelis, augdamas įgauna subrendusio žmogaus paveikslą ir panašumą, jei sveikai auga, jei nesutinka kliūčių, kurios sustabdo jo augimą, kurios jį arba numarina arba biauriu neužauga palieka, taip ir mes, sveikai augdami dvasioje, turime išaugti į Tavo paveikslą ir panašumą, turime pasidaryti panašūs į Tave, nes tokį įsakymą esame gavę iš Tavo Sūnaus: *"Būkite tobuli, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas"*, jei neužnuodysime savo dvasios netinkamais darbais, jei jos nenumarinsime, arba nepaliksime neužauga. Visa mūsų nelaimė, Viešpatie, glūdi tame, kad mes klausiame, kas yra gera, o kas bloga, ne Tavęs, ne Tavo mokslo, ne Tavo apreikštojo žodžio, bet savo pagedu-

sio kūno. Kas kūnui teikia džiaugsmo, malonumo ir smagumo, tai tą ir laikome geru, o kas teikia kūnui sunkumo, nuovargio, kas teikia jam skausmą, tai skaitome blogu ir to vengiame visomis savo dvasios ir kūno pajėgomis. Tuo būdu kūnas pradeda imti mumyse Tavo vietą, jam imame tarnauti, kaip kad vergas tarnauja savo valdovui. Bet vergas, atiduodamas visus savo darbus savo valdovui, pats lieka ir kūno, ir dvasios skurde, taip ir mes, Viešpatie, tarnaudami ne Tau, bet savo kūnui, atsiduriame tame skurde, kuriame Tavo Sūnus, atėjęs į šį pasaulį, rado visą žmoniją, nes kūnas pageidauja prieš dvasią, anot tautų apaštalo žodžių, kas tad gyvena kūnu tas niekad nesuranda Tavęs, Viešpatie, tam Tavo keliai pasidaro svetimi, tobulybė nesuprantama. Paliuosuok tad, Viešpatie, mus iš kūno vergijos, suvaržyk kūno galybę, uždek mūsų dvasią tobulybės troškimu, bet suteik šviesos, kad mes tos tobulybės neieškotume sutvėrimuose, bet Tavyje, nes visi sutvėrimai negali užpildyti to begaliniai didelio mūsų talpumo, kurį mums suteikei, sutverdamas mus pagal savo paveikslą ir panašumą, todėl Tavyje viename galime rasti savo troškimų patenkinimą. Padėk tad, Viešpatie, mums lipti į tobulybės kalną tais laiptais, kurių viršūnėje Tu pats gyveni.

Pasižadame šiandien rūpintis kiekvieną darbą atlikti tobulai, kad nors vieną žingsnį padarytume Tavęs linkui.

APIE DIEVO VIENUMĄ

Liepos 8 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Dievo įsakymą, duotą žydams apie jo vienumą: „Neturėsi svetimų dievų mano akivaizdoje," Atk. 5, 7. Tą patį įsakymą Mozė primena savo tautai, sakydamas: „Klausyk Izraeliau, Viešpats mūsų Dievas yra vienas Viešpats," Atk. 6, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad, vykdydami tą įsakymą, nepasitenkintume vien žodžiais, bet vykdytume jį visomis mūsų mintimis, visais troškimais ir darbais, kad laikytume jį aukščiausiu viso pasaulio viešpačiu.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS YRA VIENAS

Visokiais atžvilgiais Dievas yra vienas. Jis yra vienas pirmiausia savo esmėje. Jo esmė yra buvimas, todėl viskas, kas yra ar kas gali būti, iš Dievo turi gauti buvimą, o negalima nei įsivaizduoti, nei suprasti, kad kas nors galėtų turėti buvimą be Dievo, nes Dievas yra pirmoji Būtis, visų kitų būčių priežastis, nėra tad kitos tokios būties, kaip kad yra Dievas.

Dievas yra vienas savo tobulybe, nes jis yra pati tobulybė, jis yra šventumas, gailestingumas, teisingumas, išmintis, meilė ir visokia kita tobulybė, kurią tik pamąstysime ,ar kur nors pastebėsime. Visi kiti sutvėrimai, jei turi kokią tobulybę, tai ją turi atskirtą nuo savo esmės, todėl gali ją turėti, arba ir visai neturėti, gali ją gauti ir prarasti, ji yra tik sutvėrimo esmės papuošalas, kaip kad žmogaus drabužis yra jo kūno papuošalas, arba išmintis, mokslas, gerumas yra jo dvasios pagražinimas. Bet žmogus pasiliks žmogumi ir be drabužio, be išminties, be mokslo, nes tos ypatybės yra atskiriamos nuo jo esmės. O Dievo tobulybės yra neatskiriamos, jos sudaro jo esmę, o tokia esmė gali būti tik viena.

Dievas yra vienas savo vienodumu. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad Dievas nėra sudėtas iš dalių, jis yra tas pats ir visas visoje savo esmėje. Kad tai suprastume, pasigaukime pavyzdžio. Žmogus susideda iš dalių: jis turi kūną ir sielą, kūnas turi daug sąnarių, o kiekvienas yra kitoks, kitokią pildo užduotį žmogaus prigimtyje. Nė vienos žmogaus dalies negalima pavadinti žmogumi, nepavadinsime

žmogumi nei jo sielos, nei kūno, nei paskirų kūno sąnarių, o tik žmogaus siela, žmogaus kūnas, žmogaus rankos ir t.t.

Visai kitaip turime mąstyti ir kalbėti apie Dievą. Ką tik mes paimsime Dievuje, tame yra visas Dievas, visa jo esmė ir prigimtis. Jei paimsime Dievo išmintį, joje yra visas Dievas, jei paimsime Dievo meilę ir joje yra visas Dievas su visa savo esme ir prigimtimi. Štai kodėl kalbėdami apie Švenčiausiąją Trejybę negalime pasakyti, kad yra trys dievai, bet vienas, nes visų trijų asmenų yra viena ir ta pati prigimtis ir esmė.

Tokio vienumo neturi nė vienas sutvėrimas, dėlto Dievas taip begaliniai viršija visus sutvėrimus, kad nė vienas jų negali net iš tolo prie jo prisiartinti. Iš to suprasime, kaip klaidingas yra tų mokslas, kurie sutvėrimus sumaišo su Sutvėrėju ir padaro iš to mišinio Visatą, kurią bando pavadinti Dievu. Apgailestaukime jų beprotybę ir prašykime Dievo pagalbos, kad mes ja neužsikrėstume, o tai labai lengvas dalykas, nes milijonai yra juo užsikrėtusių, tarp kurių rasime ir aukštus mokslus išėjusius.

2. STABMELDYBĖS ATSIRADIMAS

Žmogaus protas turi įgimtą tiesos troškimą, todėl nuolat jos ieško ir džiaugiasi ją suradęs, kaip kad akis džiaugiasi šviesa arba viduriai maistu.

Iš kitos vėl pusės protas yra gimtosios nuodėmės pažeistas, todėl, beieškodamas tiesos, apsirinka ir ima tiesos panašumą už tiesą, kaip kad tas pats protas, matydamas saulę tekant ir leidžiantis, ilgus laikus manė, kad žemė stovi, o saulė eina aplink žemę.

Eidamas tad savo įgimtu palinkimu, protas lengvai prieina išvados, kad vienas turi būti viso pasaulio Kūrėjas ir Šeimininkas, kad jis rūpinasi kiekvieno vabalėlio, juo labiau kiekvieno žmogaus likimu, kad žmogus turi kreiptis į jį visais savo reikalais.

Bet štai tas protas pastebi gamtoje daug įvairių jėgų

ir galybių, kurios prieštarauja vienos kitoms ir tai su didžiausiu griežtumu. Ugnis, pvz., kovoja vandenį, vanduo gesina ugnį; šaltis naikina šilumą, šiluma šaltį; šviesa šalina tamsybes, bet tamsybės nepasiduoda ir kovoja šviesą; gyvybė kovoja su mirtimi, kovoja ilgą laiką, bet pagaliau mirtis nugali ir numarina gyvybę, žodžiu kiekviename žingsnyje matome prieštaraujančių gaivalų žiaurią kovą.

Net žmogaus prigimtis savo viduje nėra laisva tų kovų ir prieštaravimų, nes yra nuolatinė nesantaika tarp dvasios ir kūno: kūnas turi savo pamėgimus ir stengiasi nugalėti dvasią, nori padaryti savo užgaidoms galingą talkininkę; dvasia vėl nori nugalėti kūną ir paimti jį į nelaisvę, kad jis nekliudytų dvasios tikslų ir jos siekimų.

Žinant dabar žmogaus protą esantį pažeistą gimtąja nuodėme, nesunku bus pramatyti šių kovų akivaizdoje, kad žmogus nesugebės tinkamai išaiškinti tų kovų ir prieštaravimų, todėl nepajėgs išsilaikyti tikėjime į vieną Dievą nematomą, viso pasaulio vieną aukščiausią Valdytoją, bet kad ims manyti, jog tiek turi būti dievų, kiek yra kovojančių tarp savęs galių.

Taip ir atsitiko. Išvarytas iš rojaus žmogus neilgai laikėsi tikėjimo į vieną Dievą, bet pradėjo garbinti ir geras ir blogas galybes, vienas už jų gerus ir naudingus darbus, kitas, kad išsiprašius ir išsigelbėjus nuo jų pykčio ir keršto. Taip žmonija ir pradėjo užmiršti vieną Dievą, gerą ir gailestingą, o ėmė garbinti įvairias gamtos jėgas, suteikdama joms įvairių dievų vardus, ėmė skęsti stabmeldybėje.

3. NAUJOJI STABMELDYBĖ

Dievas, gelbėdamas žmoniją nuo stabmeldybės, siuntė pranašus, kad skelbtų tikėjimą į vieną Dievą ir stabdytų stabmeldybės bangas.

Pagaliau atsiuntė savo Sūnų, kad pasėtų žmonėse tikrą tikėjimą, pagydytų juos ir sugrąžintų prie vieno Dievo, gero ir gailestingo visų žmonių užmirštojo Tėvo.

Išganytojo mokslui plintant, traukėsi prieš jį stabmeldybė, tirpo ji ir nyko ir būtų sutirpusi visiškai, jeigu ne šių laikų laisvamanybė ir bedievybė, kuri pasiryžo atstatyti stabmeldybę, atsitraukdama pati ir atitraukdama žmones nuo Dievo.

Naujosios stabmeldybės yra visiškai tas pats psichologinis pagrindas kaip ir senosios, būtent baimė, nusilenkimas ir garbinimas tos ir tų galybių, kurios atrodo galingesnės už žmogų, o kurių nereikia bijotis tam, kuris tiki į vieną Dievą, todėl ir šių laikų žmonėms tinka psalmės pasakymas: *"Dievo nesišaukė ir drebėjo iš baimės ten, kur nėra baimės"*, Ps. 13, 5.

Šių laikų žmonės verčiami yra atiduoti dievišką garbę toms galybėms, kurias patys savo rankomis yra sukūrę, būtent valstybei, tautai, mokslui ir kūno geiduliams. Nevalia toms galybėms priešintis, nes bus įmestas į kalėjimą, apšauktas išdaviku, tamsuoliu, atžagareiviu ir kitais panašiais vardais.

Kadangi tikinčiam žmogui sąžinė neleidžia atiduoti dieviškos garbės sutvėrimams, todėl visos tos galybės yra padavusios viena kitai ranką, susitarusios ir paskelbusios karą Dievo vardui ,kad išmetus jį iš knygų, iš viešojo gyvenimo, iš auklėjimo, o paskui ir iš žmogaus širdies bei sąžinės, kad nieks nekliudytų garbinti naujos rūšies dievaičių.

Prašykime Viešpaties malonės, kad uždegtų mūsų širdis troškimu kovoti su šių laikų stabmeldybėmis, kad būtume verti laimėti kankinių vainiką.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu vienas esi viso pasaulio Sutvėrėjas ir Valdovas, iš Tavo galybės yra išėję visi tie sutvėrimai, kurių gražumu gėrimės, kurių gerumu naudojamės, kurie veria mūsų akį, traukia mūsų širdį, apdumia mūsų protą, kad negalime Tavęs pamatyti ir pažinti. Iš Tavęs yra išėjusios ir tos galybės, matomos ir nematomos, kurios viršija mūsų jėgas, kurios pripildo mus baime, kurios verčia mus lenktis prieš jas ir maldauti jų malonės. Iš Ta-

vęs yra išėjusios taip pat ir tos gėrybės, kurių reikia mūsų gyvybės palaikymui, mūsų gerėjimui ir tobulėjimui, bet kurios mus dažnai apgauna, nes paragavę jų, imame manyti, jog nieko geresnio ir kilnesnio nėra pasaulyje, todėl, Tave užmiršę, jose pradedame ieškoti savo gyvenimo tikslo, savo laimės, joms imame duoti tą garbę, kuri Tau vienam priklauso. Taip nejučiomis peržengiame Tavo įsakymą neturėti svetimų dievų Tavo akivaizdoje ir įpuolame į biauresnės rūšies stabmeldybę, negu toji, kurią rado žemėje atėjęs Tavo Sūnus ,o kurią jis liepė naikinti skleidžiant tą šviesą, kurią jis atnešė iš dangaus, būtent, kad Tu vienas esi viso pasaulio Viešpats ir Valdovas, kad Tau vienam priklauso amžina garbė ir šlovė. Valstybių tvarkytojai nemato nieko kilnesnio ir didesnio už valstybę, todėl jos ženklus stato pirmoje vietoje ir verčia žmones atiduoti jiems dievišką garbę. Jausdami, kad Tavo vardo pažinimas ir meilė gali apginti žmones nuo tos moderniškos stabmeldybės ir neleisti jiems atiduoti dieviškos garbės sutvėrimams, žmogaus rankų darbams, meta Tavo vardą iš viešojo gyvenimo, iš knygų, iš mokyklų ir teismų, kad paskui išmestų jį ir iš žmonių minčių ir širdžių, žodžiu, kad prašalintų Tave nuo Tavo sosto, o ant jo pasodintų valstybę. Tautų veikėjai reikalauja, kad kiekvienas žmogus savo tautai atiduotų visa, ką turi brangiausio — ne tik savo turtą ir gyvybę, bet ir savo sielą ir sąžinę, kad tauta pasidarytų jam jo dievaičiu. Mokslininkai, betyrinėdami gamtos paslaptis, priėjo išvados ,kad gamta yra didžiausias žmogaus gėrybių šaltinis, kad jai priklauso dieviška garbė. Kūno džiaugsmų ir malonumų mėgėjai skaito kūniškas gėrybes dievais ir joms skiria visą savo sielą, visą savo širdį, visas savo kūno ir dvasios jėgas. Nors tad senoviškoji stabmeldybė seniai yra pasibaigusi, tačiau pradeda atsirasti nauja, kuri veržiasi į mūsų širdis, Viešpatie, ir kreipia jas nuo Tavęs į naujus dievus. Apsaugok tad, Viešpatie, mūsų širdis nuo svetimų dievų, nuo naujos pagonybės, tegul jos išpažįsta Tave vieną

ir Tavyje vienam tegul ieško tos laimės, kurios troškimą jose pasėjai.

Pasižadame, Viešpatie, peržiūrėti visus širdies troškimus ir pažiūrėti, ar nesiveržia į ją naujoji pagonybė, ar ji laiko Tave vieną viso pasaulio Viešpačiu.

APIE DIEVO GERUMĄ

Liepos 9 diena

1. ĮŽANGA. Vienas jaunikaitis, prisiartinęs prie Išganytojo, pavadino jį geruoju Mokytoju. Išganytojas jam atsako: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas," Luko 18, 19.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suteiktų mums didelį jo gerumu pasitikėjimą, kad joki vargai ir skausmai to pasitikėjimo mumyse nepajudintų.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA GĖRIS?

Geru vadiname tokį daiktą, kurio mes norime, o kurio nenorime, kurio šalinamės ,vadiname blogu. Gėris tad tokia yra daikto ypatybė, kuri traukia prie savęs mūsų norus ir tenkina troškimus. Pvz., turime prieš savo akis valgį. Jei jis yra paruoštas skaniai ir gražiai paduotas, jis žadina mumyse norą valgyti, o pavalgę, jeigu jaučiame, kad viduriai gerai jį priėmė, sakome, kad valgis buvo geras, o jei valgis kėlė mumyse pasibiaurėjimą savo išvaizda ir pavalgę jaučiamės blogai, sakome, kad valgis buvo blogas.

Kadangi mūsų norai yra pagadinti gimtosios nuodėmės, todėl, sekdami jais, nevisuomet susekame, kas iš tikrųjų yra gera, kartais ir blogus dalykus vadiname gerais, kaip kad vagis vadina geru darbu vagystę, girtuoklis girty-

bę, nes jie trokšta tų darbų ir jais džiaugiasi, jei jiems tokie darbai pasiseka atlikti. Gėris tad yra tai, ko visi nori.

Įžvelgę giliau į norėjimo priežastis, rasime, kad vieni nori ir pageidauja kokio daikto, ar darbo vien dėl to, kad jis jiems teikia malonumo, o pasiekę tą malonumą nieko daugiau nelaukia ir nepageidauja iš to daikto. Yra tai malonumo gėris. Kas, pvz., valgo ir geria be reikalo, o vien dėl to, kad malonu ir skanu.

Kiti nori kokio daikto todėl, kad jis yra naudingas, su jo pagalba gali pasiekti kitą, aukštesnį ir brangesnį daiktą. Ligonis ima vaistų, nes nori su jų pagalba išsigelbėti nuo ligos ir atgauti sveikatą.

Treti vėl nori kokio daikto dėl to, kad jis yra padorus, kilnus ir visų žmonių branginamas. Tokiu gėriu yra, pvz., tiesa ir dora. Tiesa yra gera pati savyje, ji traukia į save žmogaus norus ir patenkina juos. Filosofai vadina šį gėrį kilnumo arba padorumo gėriu, nes jis padaro visą žmogų kilnesniu ir padoresniu.

Trys tad yra gėrio rūšys: malonumas, naudingumas ir padorumas, klausimas tad kyla, prie kurios tų trijų rūšių priklauso Dievas.

2. DIEVO ESMĖ YRA GERUMAS

Matėme, kad gėris yra ypatybė, kuri traukia į save kieno nors troškimus. Tačiau niekas nenorėtų tokios ypatybės, kuri nebūtų tikra ,o tik nuduota arba įsivaizduota, nes tuomet ir gėris nebūtų tikras, o tik nuduotas, gi tokio gėrio niekas nenori, niekas, pvz., nenorėtų maitintis tais valgiais, kuriuos matė sapne, nes jie nepasotins žmogaus, nesuteiks jam nei malonumo nei naudos.

Iš to matosi, kad gėris plaukia iš tikrumos, iš tikro buvimo, o ne iš sapno ar vaizduotės, todėl gėris ir tikruma susilieja į vieną buvimą, kuriame gėris ir buvimas nesiskiria vienas nuo kito. Kadangi Dievas yra pilnas visokio buvimo, jis yra pats buvimas, todėl jis yra pilnas visokio gėrio, jis

yra pats gėris, iš jo kaip iš šaltinio plaukia visokis gėris, kurį mes pastebime sutvėrimuose, arba kurio trokšta mūsų širdis. Jei trokštame malonumo, artinkimės prie Dievo, o jame rasime tokio malonumo, kokio negali suteikti nė vienas sutvėrimas. *"Paragaukite ir pamatykite, jog saldus yra Viešpats"*, sako psalmė (Ps. 33, 9). Ir jei kam pasisekė paragauti Dievo, tas nieko nenorės per amžius, todėl Išganytojas ir sako: *"Kiekvienas, kuris geria šitą vandenį, vėl trokš; o kas gers vandens, kurį aš jam duosiu, tas nebetrokš per amžius"*, Jono 4, 13. Tokio pasitenkinimo Dievu pavyzdį randame šventųjų gyvenimuose. Vieną kartą paragavę Dievo, nieko daugiau nenorėjo, jokios kitos gėrybės ir malonumai, jokios pagundos ir vyliai nepajėgė jų atitraukti nuo Dievo, Dievas jiems buvo saldesnis už visas kitas gėrybes, kokios tik gali būti žemėje.

Jei kas trokšta naudos, tegul kreipiasi į Dievą, o jame ras tai, ko jo širdis trokšta ir dar daugiau, nes ras ir tai, ko širdis nepajėgia trokšti. *"Ko akis neregėjo,* sako šv. Povilas, primindamas Izaijo pranašo žodžius (64, 4), *nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas pirengė tiems, kurie jį myli"*, 1 Kor. 2, 9.

Jei kas ieško padoraus ir kilnaus gėrio, tik Dievuje jį suras, nes visos brangenybės, už kurias žmonės galvą guldo, iš Dievo yra išėjusios, yra tai Dievo gerumo atspindys, kaip kad mėnulio šviesa yra ne mėnulio, bet saulės išdava, mėnulis pagauna saulės spindulius ir nukreipia juos žemėn, nieko prie jų nepridėdamas. Bet kaip saulė daug yra šviesesnė už mėnulį, taip Dievas neapskaitomai yra geresnis už visus žemiškus gėrius ir už visas brangenybes. Gali tad kas laimėti visą pasaulį, vis vien bus vargšas, jeigu jis praras Dievą, nes žemiškos gėrybės tarnauja žmogui ligi mirties, mirties valandoje turi jas apleisti, toji gi gėrybė, kuria yra Dievas, lydi žmogų per šį gyvenimą, neapleidžia jo mirties valandoje ir tarnauja jam per visus amžius, suteikdamas tos pačios laimės, kuria yra laimingas patsai Dievas.

3. DIEVO GERUMAS IR SKAUSMAS

Didžiausia pagunda prieš Dievo gerumą ateina žmogui iš skausmų ir kentėjimų: jei Dievas yra geras, kodėl tiek skausmo yra jo sutvėrimuose, kodėl ne visi džiaugiasi tuo buvimu, kurį gavo iš savo Sutvėrėjo, bet piktžodžiauja savo gimimo dienai ir skaito savo buvimą didžiausiu vargu ir kentėjimų šaltiniu?

Tas klausimas yra taip senas, kaip ir nuodėmė, nes kančios plaukia ne iš kurio kito šaltinio, o tik iš nuodėmės, ne visuomet iš to žmogaus nuodėmės, kuris kenčia, kartais iš kitų žmonių nuodėmės, kaip kad mūsų Išganytojo ir Švenčiausios P-lės kančios, bet vis vien iš nuodėmės.

Kentėjimų tad Dievas nesutvėrė, jie atsirado tada, kai žmogus pradėjo daryti nuodėmę, kai, reiškia, nusikreipė nuo Dievo, nuo visokeriopo gėrio šaltinio. Norint tad išsivaduoti iš kančių, reikia sugrįžti visa širdimi prie Dievo ir tai ne vienam kitam žmogui, bet visai žmonijai, nes, jeigu nors vienas nusidėjėlis pasiliks žemėje, geriausi žmonės negalės būti išvaduoti iš kančių.

Iš Dievo negali išeiti joks skausmas, joks blogumas, kaip iš saulės negali išeiti tamsybės ir šešėliai, nes Dievo esmė yra gryniausias gerumas, todėl tik gera gali išeiti iš jo esmės. Blogumai eina iš pačių sutvėrimų, tokiu pat būdu, kokiu šešėliai nuo medžių ar kitokių daiktų saulės šviesoje. Saulė neleidžia iš savęs tamsybių, o tik šviesą, tačiau toji šviesa būna sulaikyta tų daiktų, kurie per save nepraleidžia šviesos, todėl kita pusė pasilieka neapšviesta ir skleidžia tamsybę, kuri ir yra pavadinta šešėliu.

Panašiai atsiranda skausmas ir visi kiti blogumai. Iš Dievo išeina visa, kas gera, bet sutvėrimai, ypatingai tie, kurie yra apdovanoti laisva valia, sulaiko Dievo gerumo veikimą ir pasidaro blogumo priežastimi, nes blogumas yra ne kas kita, kaip tik trūkumas to gerumo, kuris eina iš Dievo.

Pasitikėkime Dievo gerumu, nes jis yra taip galingas,

kad gali padaryti daug gėrio ir iš blogumo, karštai melskime ir prašykime to pasitikėjimo.

ŠIRDIES ŽODIS. Geras esi, Viešpatie, o Tavo gerumui nėra ribų: kur tik mes eisime, ten rasime kiekvienoje vietoje Tavo gerumo žymių. Tu rūpiniesi kiekvienu vabalėliu, Tu maitini dangaus sparnuočius, rėdai lauko lelijas, skaitai žmogaus žingsnius ir jo plaukus ant galvos; visų akys atkreiptos į Tave, kad Tu jiems duotumei maisto tinkamu laiku, Tu atidarai Tavo rankas ir pripildai palaima kiekvieną gyvūną, kuomet gi nukreipi savo veidą, visi susidrumščia ir virsta dulkėmis. Šventosios knygos yra pilnos karščiausių šauksmų apie Tavo gerumą: psalmės, pranašai, visi Senojo Įstatymo šventieji vienbalsiai kviečia visas tautas ir gentis, kviečia visus sutvėrimus išpažinti, jog esi geras, jog Tavo gailestingumas yra amžinas. Pranašas Jeremijas sėdi ant Jeruzalės griūvėsių, sėdi ir verkia dėliai nelaimės, kuri buvo ištikusi visą tautą, nemurma prieš Tavo gerumą, bet išpažįsta, jog esi geras tiems, kurie turi Tavyje viltį. Naujame Įstatyme Tavo Sūnus pareiškė, jog Tu vienas esi geras, tai reiškia, jog Tu esi pats gerumas, Tavo esmė yra visokio gerumo šaltinis, jei rasime ką gera sutvėrimuose, iš Tavęs jie yra gavę savo gerumą, o juo kuris arčiau Tavęs yra atsistojęs, juo pasirodo geresnis, naudingesnis, ir kilnesnis. Štai kodėl šventieji nustebino visą pasaulį savo gerumu, juose spindėjo Tavo gerumo spindulys, jie vykdė tai, ką jiems buvai įsakęs, jie troško būti į Tave panašūs, už tai ir patraukė visų širdis į save. Kaip tad geras turi būti, Viešpatie, patsai, jeigu tie, kurie Tau tarnauja visa širdimi, kurie pildo Tavo valią, pasidaro taip geri. Tavo gerumą, Viešpatie, išpažįsta net laukiniai žmonės: jie tiki, kad Tu esi vienas viso pasaulio aukščiausias Kūrėjas ir Valdytojas, visų dievų Karalius, bet Tau neatiduoda ypatingos garbės, nes tiki Tave esant taip gerą, kad niekad niekam blogo nepadarai, kad visiems viską suteiki ir neprašomas. Kokia gėda mums, Viešpatie, kad mes daug mažiau turime

tikėjimo, negu laukiniai žmonės, kad mes nepajėgiame suprasti Tavo gerumo ir pasitikėti juo. Tol, Viešpatie, jaučiame Tau dėkingumo, tol reiškiame pasitikėjimo, kol turime progos naudotis Tavo suteiktomis gėrybėmis ir jomis tenkinti visus mūsų troškimus, net liguistus ir nuodėmingus. Bet jeigu Tu, norėdamas mus pagydyti iš nuodėmingų ir liguistų palinkimų, atimi pavojingas gėrybes, o suteiki vaistų, kad apsaugotum nuo amžinos pražūties, kad padėtum susikrauti turtų danguje, pradedame murmėti prieš Tavo gerumą, pametame pasitikėjimą juo, o kai kada net imame kelti maištą prieš tave, pereidami į Tavo priešų pusę. Gelbėk tad mus, Viešpatie, nuo tos baisios beprotybės, suteik malonės, kad didžiausiuose skausmuose ir varguose pajėgtume matyti Tavo gerumo ir gailestingumo ženklus ir kad mokėtume Tau dėkoti už juos, nepasiduodami murmėjimui.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien dėkoti Tau už visus viso gyvenimo kryželius ir bandymus ir prašyti apsaugos nuo visokio murmėjimo.

APIE DIEVO AMŽINUMĄ

Liepos 10 diena

1. ĮŽANGA. Skaitykime psalmės žodžius, kuriais ji išreiškia Dievo amžinumą, sakydama: „Pradžioje Tu, Viešpatie, įkūrei žemę, ir dangus yra Tavo rankų darbas. Jie pražus, tu pasiliksi; jie visi pasens, kaip apdaras, ir tu pakeisi juos, kaip apsiaustą, ir bus pakeisti. Bet tu esi tas pats ir tavo metams nebus galo," Ps. 101, 26-27.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jo amžinumas primintų mums mūsų amžinąjį gyvenimą, kad tuo būdu padėtų mums rengtis prie jo doru ir šventu gyvenimu.

MĄSTYMAS

1. AMŽINUMAS

Kaip kiekvieną dydį palinkę esame lyginti su tais žemiškais dydžiais, kurie turi ar tai ilgį, ar plotį, ar aukštį, o kartais ir visus tris matavimus kartu, taip amžinybę linkstame lyginti su laiku, todėl ir vaizduojamės ją kaip tokį laiką, kuriam nėra nei pradžios, nei pabaigos.

Bet kaip dvasiškų dydžių negalima išmatuoti nei pėdomis, nei sieksniais, nei myliomis, pvz., negalima pasakyti, kiek sieksnių ar mylių turi didelis protas, aukšta dora, didelis šventumas, taip negalima amžinybės matuoti laiku, nes amžinybė taip yra nesuderinama su laiku, kaip kad protas, dora ar šventumas yra nesuderinami su sieksniais ar myliomis.

O visgi dvasiški dydžiai turi kažkokį artumą, ar net giminystę su kūniškais dydžiais, bent mūsų mintyse, vaizduotei tarpininkaujant. Sakome, pvz., didelis protas. Tai sakydami, vaizduojamės tą protą kaip kokią patalpą, kurioje yra sukrauta daug įvairių daiktų, kaip kokį aruodą, į kurį yra pilami grūdai. Toks įsivaizdavimas, nors neatitinka pilnai tikrenybės, tačiau nėra nuo jos ir toli nubėgęs, nes iš tikrųjų protas yra tiesos patalpa, kuri tik tada pasidaro didelė ir brangi, kai joje būna sukrauta daug tiesų.

Panaši giminystė yra tarp laiko ir amžinybės. Nors laikas negali išreikšti amžinybės, nes jis yra sutvertas judėjimo išreiškimui, sakome, pvz., paukštis greit skrenda, nes į minutę nuskrenda kelis tūkstančius žingsnių, o sliekas pamažu šliaužia, nes į tą patį laiką nenušliaužia nei pusės žingsnio, o amžinybė neturi judėjimo, ji nelekia nei kulkos ar paukščio greitumu, neslenka upės ar slieko lėtumu, taigi laikas nepasiekia amžinybės, kaip kad pėda ar sieksnis nepasiekia proto, galime dėti į krūvą milijonus pėdų, ar sieksnių, vis vien neišreikšime proto didumo. Panašiai galime daryti su laiku, galime dėti į krūvą milijonus ar milijardus metų, galime skaitlinėmis visą žemę apjuosti, vis vien am-

žinybės nepasieksime, nes ji nejuda, o laikas matuoja tik judančius daiktus. O vis tik laikas yra reikalingas, kad pasigavus nors kiek šviesos apie amžinybę, klausimas tad kyla, kur yra susidūrimo taškas tarp laiko ir amžinybės.

Lygindami įvairius daiktus tarp savęs, pastebime kad vieni jų greit atsiranda, bet greit ir išnyksta, kiti atsiranda labai pamaži, bet pamaži ir išnyksta. Lauko žolės, ar kiti joms panašūs augalai išauga labai dideli per vieną vasarą, bet rudeniui atėjus susmunka ir dingsta, tuo tarpu kai ąžuolas ar kitas medis auga šimtus metų, bet už tai auga labai pamaži, visai nematyti jo metinio prieauglio. Iš to reikia padaryti išvadą, kad tie daiktai, kurie labai ilgai gyvena, labai pamaži keičiasi, kurie gi trumpai, keičiasi labai greit. Štai kodėl dangaus kūnai, įvairios žvaigždės, kurios gyvena labai ilgai, tūkstančius milijonų metų, pamaži ir keičiasi, žmogaus gyvenimas yra per trumpas, kad pastebėtų jose nors mažą atmainą, bet visgi keičiasi, atsiranda, auga, pagaliau sensta ir miršta, todėl yra matuojamos laiku, jos nėra amžinos, jos turi ir pradžią ir pabaigą.

Jeigu dabar įsivaizduosime tokį daiktą, kuris nesikeičia visiškai, tas daiktas turės būti amžinas, negalėsime jo išmatuoti laiku, nes tuomet viena jo gyvenimo diena nieku negalės skirtis nuo tūkstančio ar ir daugiau metų, ilgiausiems amžiams praslinkus nepasidarys jame jokios atmainos, koks buvo amžių pradžioje, toks bus ir amžių pabaigoje.

Amžinybė tad yra tokio daikto buvimas, kuris nesikeičia, kuris nieko negali gauti, bet nieko negali ir pamesti, jis negali turėti pradžios, nes pradžia yra buvimo gavimas, jis negali turėti ir pabaigos, nes pabaiga yra buvimo netekimas, jis turi pasilikti per amžius toks, koks yra šiandien be pradžios ir pabaigos, viską, ką jis gali turėti, turi jau šiandien, todėl nieko negali jam suteikti rytojus, o nė atimti vakarykščia.

2. DIEVO AMŽINYBĖ

Toks buvimas, kuris nesikeičia, kuris neturi nei pradžios, nei pabaigos, kuris nieko negali gauti ir nieko negali prarasti, kuris dėl to negali būti išmatuotas laiku, yra vienas Dievas, todėl vienas Dievas yra amžinas, o visi kiti daiktai, jei yra amžini kokiu nors būdu, iš Dievo yra gavę savo amžinastį.

Kaip Dievas yra tobulas ir laimingas, būdamas amžinas, galime šiek tiek nujausti iš sekančio svarstymo. Žmogus turi daug džiaugsmų savo gyvenime, bet tie džiaugsmai yra išdėstyti daugelyje metų, todėl kiekvieną valandą ir minutę jaučia tik labai mažą savo džiaugsmo trupinėlį. Jeigu dabar rastųsi žmogaus gyvenime tokia valanda, kurioje visi jo gyvenimo džiaugsmai tektų jam iš karto, tuomet vargiai beišlaikytų jo prigimtis tokį džiaugsmų antplūdį, kaip kad tikrai nepakeltų tų drabužių, kuriuos sudėvi per visą gyvenimą, jeigu reiktų jais visais apsivilkti vienu kartu. Panašiai negalėtų pakelti nei tų darbų, kuriuos nudirba per visą gyvenimą, nei tų reikalų, kuriuos atlieka, nei to maisto, kurį sunaudoja. Kitaip sakant, jeigu suglaustume į vieną valandą ,ar minutę visą žmogaus gyvenimą ir lieptume jam ją pergyventi, tikrai neatlaikytų jo prigimtis to didelio įspūdžio, kurį pajustų tą valandą.

Toks viso gyvenimo suglaudimas į vieną akimirką yra galimas tik Dievui, todėl vienas Dievas yra tikrai amžinas, o tuo ir laimingas, jo vieno prigimtis gali pakelti visos amžinybės pergyvenimus, suglaustus į vieną akimirką. Štai kodėl Dievo laimė negali nei didėti, nei mažėti amžiams bėgant, nes ji visa yra kiekvienu momentu; viena diena Jam tiek reiškia, kiek tūkstantis metų ir tūkstantis metų, kaip viena diena, anot šv. Petro (2 Petr. 3, 8).

3. MŪSŲ AMŽINYBĖ

Dievas begaliniame savo gerume daro ir mus savo amžinybės dalininkais. Jis kviečia mus į savo akivaizdą, kad atidengtų prieš mūsų akis savo gyvenimą, kad duotų

paragauti tos laimės, kuria jis džiaugiasi. Bet kad tai galėtų įvykti, reikia tam tikro prisirengimo, reikia, kad mes gyvendami čia, žemėje, pakeistume savo prigimtį, pasėtume į ją amžinojo gyvenimo pradus, o tuo kad pasidarytume panašūs į Dievą, nes tik tie galės jį regėti, kurie bus panašūs į jį.

Mirties valandą bus atimtas mums laikas, laiko daugiau nebus, pagal angelo pranešimą šv. Jono apreiškime, prasidės tuomet mūsų amžinybė, kurioje visas mūsų gyvenimas bus suglaustas į vieną akimirką, nustosime ir mes laukę rytojaus ir būsimų laikų. Kas bus pasirengęs Dievo regėjimui, pajus tokį džiaugsmą, kurio niekas negali apsakyti, kurio nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo.

Bet kas įžengs į tą amžinybę neprisirengęs, reiškia, be dieviškojo gyvenimo pradų, tas pajus tą pačią akimirką tokį skausmą, kokio nėra žemėje, nes tai bus nesibaigiančių laikų skausmas, suglaustas į vieną momentą. Nei šventieji tad, nei prakeiktieji neturės rytojaus, nelauks laimės padidėjimo vieni, nei palengvinimo kiti, bet bus visi per amžius toje būklėje, kurioje įžengė į amžinybę.

Svarbios tai tiesos, imkime jas į širdį ir renkimės pasitikti savo amžinybę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, stebėtinas esi Tavo amžinybėje, nes nesi suvaržytas nei praeitimi, nei ateitimi. Vakarykščioji diena, kuri praėjo, apleido mus amžinai, daugiau jos nematysime, su ja nesusitiksime, bet nepasitraukė ji iš Tavo akivaizdos, Tu matai ją ir šiandien ir tokią ją matysi per amžius, nes pas Tave nėra praeities, nėra vakarykščios dienos, o tik vienas amžinas šiandien. Tu buvai prieš laikus, nes iš Tavęs ir laikai prasidėjo, o pasiliksi toks pat per amžius ir laikams pasibaigus. Jie pražus, Tu gi pasiliksi, jie visi pasens, kaip apdaras, ir Tu pakeisi juos, kaip apsiaustą, bet Tavo metams nebus galo. Rytojaus diena, kurios mes laukiame, ne mūsų yra galioje ir valdžioje: negalime nei sustabdyti jos eigos, nei pagreitinti jos atėjimo. Bet Tavo

akims, Viešpatie, nėra rytojaus, visi būsimieji amžiai stovi prieš Tavo akis jau šiandien, net plačiausios mūsų mintys ir širdies troškimai, kuriuos turėsime kada nors ateityje ir už daugelio metų, yra Tau žinomi jau šiandien, jau šiandien mūsų troškimai ir visi mūsų žingsniai stovi Tavo akyse taip aiškiai ir gyvai, kai kad stovės tada, kai bus padaryti. Niekas tad negali ateiti į Tavo akivaizdą iš ateities, ir niekas negali iš jos pasitraukti ir pasislėpti praeities tamsybėse, bet viskas, kas buvo ir kas bus, stovi prieš Tavo akis jau šiandien ir stovės per amžius be jokios atmainos. Nereikia tad Tau laukti rytojaus ir sielotis tuo, ką jis Tau atneš, kaip kad mes rūpinamės ir sielojamės, o nereikia gailėtis ir vakarykščios dienos, nes ji nėra atsitolinusi nuo Tavęs ir nėra nusinešusi su savimi nė mažiausios dulkės iš tų gėrybių, kurias turėjai šiandien. Nėra tad pas Tave nei ateities, nei praeities, bet vienas, galingas, amžinas ir nepajudomas šiandien. Džiaugdamies, Viešpatie, Tavo amžinumu ir puldami į dulkes prieš ją, dėkojame už Tavo gerumą, kad norėjai pasidalinti savo turtais su mumis ir padaryti mus savo amžinybės dalininkais. Ateis laikas, kai laiko nebus, kai nustosime skirstę laikus į būtuosius ir atliktuosius, kada ir mes pasiliksime prie vieno šiandien, nelaukdami rytojaus, o bus tai tada, kai, užbaigę šios žemės kelionę, įžengsime į tą pasaulį, kuriame nėra laiko, kuriame amžinybė prasideda. Bet ar toji amžinybė bus mums laiminga ar nelaiminga, ar mes džiaugsimės su angelais ir šventaisiais, ar verksime ir dejuosime su pražuvusiais, priklausys nuo to, kaip mes prie jos prisirengsime, kokiais keliais į ją keliausime. Suteik tad malonės, kad nepaklystume šio gyvenimo klajonėse, atimk mums mūsų laisvę, valdyk mūsų protą, atmintį ir valią, susiaurink mūsų gyvenimo kelius, nes žinome iš Tavo Sūnaus žodžių, jog tik siauri keliai veda į gyvybę.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien siaurinti savo kelius, padaryti kokį prigimties apmarinimą, kad pradėtume vykdyti Tavo Sūnaus pamokymą.

APIE DIEVO NESIKEITIMĄ

Liepos 11 diena

1. ĮŽANGA. Pats Dievas mokino mus apie savo nesikeitimą, sakydamas: „Aš esmi Viešpats ir nesikeičiu," Malak. 3, 6. Šv. Povilas reiškia tą pačią tiesą, primindamas 101-os psalmės žodžius: „Pradžioje tu, Viešpatie, įkūrei žemę, ir dangus yra tavo rankų darbas. Jie pražus, o tu pasiliksi; jie visi pasens, kaip apdaras, ir tu pakeisi juos, kaip apsiaustą, ir bus pakeisti. Bet tu esi tas pats ir tavo metams nebus galo," Ps. 101, 26-27.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties, kad suteiktų mums pastovumo malonės, kad nesiblaškytume nuolat tarp gera ir pikta, kad nors kiek būtume panašūs į jį šventume, kuris yra pastovus.

MĄSTYMAS

1. PASIKEITIMAS

Daiktas, sakome, pasikeitė tada, kai jis pasidarė ne toks, koks pirma buvo, o pasidarė ne toks, koks buvo arba dėl to, kad prarado ką nors to, ką turėjo, arba įgijo tai, ko neturėjo. Mažas, pvz., vaikelis augdamas keičiasi, jis įgyja daugiau žinių, daugiau patyrimo, gauna didesnį kūną, gauna, reiškia, tai, ko neturėjo. Jei augdamas prarado tai, ką turėjo, jei, pvz., prarado ar koją, ar ranką, ar protą, sakome taip pat, kad pasikeitė, bet pasikeitė į blogą.

Iš to matosi, jog daiktai besikeisdami vieni pasidaro geresni, kiti blogesni. Geresni pasidaro tada, kai gauna tai, kas juos didina, tobulina ir gražina; o blogesni, kai arba praranda tai, kas jiems yra gera ir reikalinga, kaip kad žmogus praranda koją ar ranką, arba gauna tai, kas jiems yra kenksminga, kas yra nesuderinama su jų prigimtimi, kaip kad žmogus suserga, pasensta, švarus drabužis susipurvina, kelyje atsiranda duobių.

Jeigu daiktas prarado viską, ką turėjo, sakome — daiktas žuvo, nustojo buvęs; arba jeigu viską nauja gavo, sakome, kad naujai atsirado arba užgimė.

Jeigu dabar įsivaizduosime tokį daiktą, kuris taip yra pilnas visokio buvimo, kad nieko negalima prie jo pridėti, ką tik pagalvosime jam pridėti, jau jis tai turi visoje pilnumoje. Toks daiktas negalės keistis, jis negalės ne tik nieko gauti, nes viską turi, bet negalės nieko ir prarasti, nes viską, ką turi, turi tokioje vienybėje, tokioje darnoje, kad negalima padalinti į dalis ir paimti iš jo kurią nors. Toks daiktas negalės nei gimti, nei mirti, negalės nieko nei gauti, nei prarasti, turės pasilikti per amžius nepasikeitęs.

Kad turime teisių tokį daiktą vaizduotis, matome iš matematikos pavyzdžių. Paimkime geometrijos apskritimą, nieko negalime prie jo pridėti, kad patobulinus jo apvalumą, o nieko negalime atimti, kad jį prastesnį padarytume, toks jis turi likti amžinai, jis nesikeičia. Panašiai yra ir su visomis kitomis geometrijos figūromis ir su skaitlinėmis. Negalime, pvz., prie dviejų nieko pridėti, nei nieko atimti, kad patobulintume tą skaitlinę, arba ją prastesnę padarytume. Jeigu ką nors pridėsime ar atimsime, nebebus jau toji skaitlinė, bet visai kita, su kitomis ypatybėmis, kurios irgi turi savo pastovumą ir negali keistis.

Štai kodėl matematikos įrodymai turi tokios įtikinančios galybės. Žmogaus protas mato čia aiškiai, kad tos tiesos yra nepakeičiamos, jos yra amžinos, gali visas pasaulis išnykti, gali visos žvaigždės virsti dulkėmis, o toji tiesa ir visos kitos jai panašios, kad du syk du yra keturi, pasiliks nepajudoma.

2. DIEVAS NESIKEIČIA

Matematikos figūros ir skaitlinės apima tik vieną viso pasaulio smulkmeną, būtent, kiekį, o jau turi savyje nepajudinamą pastovumą, turi amžinybę, kuri yra aukščiau visų laikų. Bet yra daiktas, kuris apima visas viso pasaulio ypa-

tybes ir tobulybes, vienija ir glaudžia jas į krūvą taip aukštai ir taip kupinai, kad nieko prie jų negalima pridėti, ir nieko negalima nuo jų atimti. Toks daiktas yra vienas Dievas, šventas, galingas, amžinas, nepajudomas, nepakeičiamas.

Kadangi visoks buvimas ir visokia tobulybė yra iš Dievo, todėl Dievas turi visokį buvimą ir visokią tobulybę šiokiu ar kitokiu būdu ir tai aukščiausiame laipsnyje, kokiame tik toji tobulybė gali būti įsivaizduota, o tuo pačiu nieko negalime Dievui suteikti, ko jis jau neturėtų, Dievas tad negali turėti nei pradžios, nei pabaigos, negali augti ir tobulėti, žodžiu negali daryti nieko to, ką daro netobuli sutvėrimai, kas reiškia prigimties netobulumą.

Nepaisant visų tų išvadų apie Dievo nesikeitimą, randame Šventose knygose posakių, kurie liudija, kad Dievas daro kai kada tokius darbus, kurie reikalauja ar išorinio judesio, ar vidaus pasikeitimo, proto ir valios. Dievas, pvz., vaikščioja po rojų, kalbasi su pirmaisiais tėvais, duoda jiems įsakymą, paskelbia bausmę nuodėmei įvykus, gailisi žmogų sutvėręs, matydamas jį pagedusį prieš tvaną, jis užsirūstina žmonių nuodėmėmis, jis atsileidžia jų atgailomis. Pagaliau, Išminties knyga sako, jog Dievo Išmintis yra judriausia iš visų judomųjų daiktų (Išm. 7, 24).

Visi tie ir kiti panašūs posakiai, kurie kalba apie Dievo judėjimą ir keitimąsi, nereiškia, kad Devas iš tikrųjų judėtų ir keistųsi, bet kad žmogus ar kiti sutvėrimai keičia savo santykį su Dievu. Čia Dievas taip keičiasi, kaip keičiasi saulė, kai sakome: saulė teka, saulė leidžiasi, saulė žiūri pro langą, ar šypsosi pro debesis. Saulė čia nejuda, ji stovi vietoje, juda tik žemė — tai atsikreipdama į saulę, tai nuo jos nusikreipdama. Kada saulės spindulius debesys sulaiko ir nepasiekia žemės, sakome saulė apsiniaukė. Kada atidarome langą ir įsileidžiame daugiau šviesos, sakome, kad įsileidome saulę pro langą. Taip kalbėdami, nemanome išreikšti minties, kad saulė iš tikrųjų atsimainė apsiniauk-

dama, arba kad ji iš tikrųjų įlindo pro langą, kalbame taip, kaip akims rodosi, nes šalia žodinės prasmės žmonių kalba turi ir kitą, panašumo prasmę, kuri yra vartojama poezijoje ir labai žmonių mėgiama. Sakydami tad, kad Dievas užsirūstina ir pyksta, atsileidžia ir gailisi, nenorime išreikšti, kad Dievas keičiasi, kad jis pyksta ir atsileidžia, kaip kad žmogus pyksta ir atsileidžia, bet kad žmogus savo darbais pelnė pas Dievą ar bausmę, ar bausmės atleidimą, ar kokią kitą dovaną, patsai gi Dievas pasiliko nepakitęs ir nepakeičiamas.

3. ŽMOGAUS PASTOVUMAS

Kadangi tobulybė yra ne kas kita, kaip tik panašumas į Dievą, todėl tobulas žmogus turi būti pastovus gerame, nes ir Dievas yra pastovus ir nesikeičia, pastovumas tad gerame yra tikras tobulybės ir tikras doros ženklas. Jeigu tad norime žinoti, kokiame laipsny yra mūsų dorybės ir mūsų tobulumas, žiūrėkime, kur esame patovūs, ar gerame ar blogame. Jei mūsų ūpas greit keičiasi, o mes, juo sekdami, blaškomės tarp gera ir bloga, reiškia, kad neturi tikrų dorybių. Padarėme, pvz., gerą meditaciją, džiaugiamės, kad pasisekė, dainuojame, o kitą dieną jau liūstame ir nenorime medituoti, nes nepasisekė. Vieną dieną gerai tylėjimą išlaikėme, kitą dieną jau nenorime tylėti ir be reikalo kalbame, nes jau apsidžiaugėme tylėjimu. Vieną dieną esame nusižeminę, linkę net ir kojas savo artimui bučiuoti, kitą dieną jau niekas negali su mumis susišnekėti, nes visas mūsų ūpas pasviro į kitą pusę.

Tie ir kiti panašūs reiškiniai liudija, kad mūsų dvasia yra tuščia, kad ji neturi panašumo į Dievą, neturi tų ypatybių, kurios duoda mūsų gyvenimui pastovumą, kad mes esame panašūs į mažus vaikus, kurie gyvena vien jausmų nusiteikimu, todėl džiaugsmas ir liudesys, juokas ir verksmas labai arti vienas kito.

Prašykime Viešpaties pastovumo gerame, nes tik pastovumas ir nesikeitimas daro mus panašius į Dievą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu pasiuntei mus į šį pasaulį, kad, Tau padedant, pasistatytume sau amžinojo gyvenimo buveinę, kad turėtume kur galvą priglausti, pasibaigus šio gyvenimo kelionei. Ar džiaugsme, ar skausme gyvensime, ar gėrybėse, ar skurde, viskas priklausys nuo to, kokius rūmus pajėgsime pastatyti, kokių gėrybių prisirinksime. Jei statysime, Viešpatie, pagal Tavo ir Tavo Sūnaus žodžius ir planus ir iš tos medžiagos, kurią Tu esi parinkęs, statyba bus tvirta, galinga ir graži, ateis pagundų vėjai, ištiks gyvenimo audros, užplūs skausmų potviniai, ir namas atsilaikys, nes ant Tavo žodžio bus pastatytas; Tavo gi žodis yra taip galingas, kad greičiau praeis dangus ir žemė, negu Tavo žodis. Visa mūsų nelaimė, Viešpatie, kad savo statybą statome ant smėlio, kuris neturėdamas patsai tvirtumo ir pastovumo, negali jo suteikti ir mūsų statybai, todėl ištikus vėjams, audroms ir potviniams, smėlis neatlaiko ir namas griūva, o griuvimas būna didelis, nes negalima atgriebti sugaišinto laiko, o ir noras dingsta pradėti statybą iš naujo. Taigi nepastovi mūsų amžinosios buveinės statyba, nepastovūs esame maldoje, nepastovūs apmąstymuose ir kituose dvasiškuose lavinimuose, nepastovūs dorybėse, greit persimetame iš gero į blogą, iš vilties į neviltį ir baimę be pagrindo, iš džiaugsmo į nuliūdimą ir skausmą, iš tylos ir susitelkimo į triukšmavimą ir išsiblaškymą, iš subrendimo ir rimtumo į vaikiškumą ir lengvaširdiškumą, iš meilės į pyktį ir pavydą, iš uolumo į atšalimą ir sutingimą, iš nusižeminimo į tuštybę ir puikybę, iš švelnumo ir lėtumo į žiaurumą ir beširdiškumą, iš dvasiško džiaugsmo ir meilės į kūniškąjį, o nėra dienos, kurią mes pastoviai išsilaikytume gerame. Viename daikte esame pastovūs, tai mūsų nepastovume, neištikimume, nedėkingume, dvasiškuose trūkumuose, netobulybėse, laiko gaišinime, lengvume, nešvariose mintyse ir prisirišimuose. Tuos vidaus nepastovumus liūdija mūsų visi pojūčiai ir sąnariai, kurie yra nepastovūs ir kurie yra valdomi iš vidaus. Pasigailėk tad mū-

sų, Viešpatie, ir suteik mums savo pastovumo ir nesikeitimo kibirkštėlę, padaryk, kad nors kiek būtume į Tave panašūs, o ne į tą žemę, iš kurios paimtas mūsų kūnas, tai ji yra suteikusi mūsų kūnui tą judrumą ir nepastovumą, kuris gadina mūsų amžinojo gyvenimo statybą, o per kūną užkrėtė ir dvasią, užtrindama tuo būdu joje Tavo paveikslą, kuris esi amžinas, nesikeičiąs ir pastovus, kuris reikalauji tokio pastovumo ir nuo tų žmonių, kurie nori eiti paskui Tave.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, ištvermingai Tau tarnauti, vykdyti visus mūsų pažadus, sąžiningai eiti savo pareigas, kad pradėjus kovą su mūsų nepastovumu.

APIE DIEVO VISUR BUVIMĄ

Liepos 12 diena

1. ĮŽANGA. Paklausykime ką sako pranašas Jeremijas apie Dievo visur buvimą jo vardu: „Jeigu pasislėps žmogus slaptose vietose, argi aš jo nepamatysiu? sako Viešpats: argi aš nepripildau dangaus ir žemės? sako Viešpats," Jer. 23, 24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad prisimintume jo buvimą kiekvienoje vietoje ir todėl elgtumės taip, kaip jam patinka.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS YRA NEAPIMAMAS

Apimti ką nors, reiškia sutalpinti jį to daikto viduje, kuris apima. Štai kibiras vandens telpa statinėje, reiškia statinė ima kibirą, ji yra didesnė už jį. Upė telpa savo krantuose, ji turi mažai vandens, o jei turi daug, tuomet vanduo užlieja krantus, nes netelpa juose, krantai neapima atitekančio vandens.

Panašiai yra su žmogaus akimis. Kada jos žiūri į tokį

plotą, kurį mato visą, pvz., kai žiūri į ežerą, kurio mato visus krantus aplinkui, sakome, kad akys apima tą plotą. Bet kada jos turi prieš save jūrų plotus, sakome, jog akys neapima tų plotų, nes nemato krantų, kuriuose jūra laikosi.

Ne kitaip yra ir su žmogaus protu. Mažas vaikelis apima savo protu, reiškia supranta labai nedaug ir tai nesvarbių tiesų, jis, pvz., pažįsta savo namą, kuriame gyvena, bet nepažįsta toliau esančių namų, todėl, išėjęs vienas, greitai paklysta ir nepajėgia sugrįžti, jo protas neapima tų kelių, kurie eina į jo namus. Nemokinto žmogaus protas neapima tų tiesų ir žinių, kurias apima mokslininko protas. Bet yra tiesų, kurių negali apimti ir mokslininkas, jos tuomet pasilieka paslaptimi ir mokslininkams, nes netelpa jų prote, kaip patvinus upė netelpa savo krantuose, arba per dideli plotai akyse.

Iš šių pavyzdžių matosi, jog vienas daiktas būna apimamas kito tik tada, kai jis turi ribas ir yra mažesnis už tą, kuris jį apima. Jei yra didesnis už tą, kuris nori jį sutalpinti arba neturi ribų, tuomet sutalpinimas ir apėmimas yra negalimas.

Pritaikinkime šias išvadas Dievui, o sužinosime, ar Dievas gali būti apimtas ,ar ne.

Dievas yra begaliniai tobulas, todėl jis neturi ribų, nes ribos varžytų jį ir neleistų jam būti neribotai tobulu, tuomet galėtų atsirasti kitas daiktas su platesnėmis ribomis ir tobulesnis už jį. Jei jis neturi ribų, jis yra neišmatuojamas, jis negali turėti už save didesnio, o tuo pačiu jis negali sutilpti nė viename daikte, kuris yra kokiu nors būdu išmatuojamas, jis negali būti apimtas.

Dievo tad negali apimti nei šis pasaulis, kurį mato mūsų akys, negali apimti nei tas, kurio mūsų akys nemato, negali apimti nė vienas protas: nei angelų, nei žmonių, žodžiu negali apimti nė vienas sutvėrimas, negali sutalpinti nė viena vieta, bet visos vietos yra pripildytos ir perpildytos, todėl ir sako apie save: *"argi aš nepripildau dangaus*

ir žemės?", Jer. 23, 24. Tą pačią tiesą reiškia ir Saliamonas savo maldoje bažnyčios pašventinime. *"Jeigu,* sako, *dangus ir dangų dangus neapima tavęs, juo labiau šitas namas, kurį aš pastačiau"*, 2 Kronik. 6, 18.

2. KETVERIOPU BŪDU DIEVAS GALI BŪTI KIEKVIENOJE VIETOJE

Nors nė viena vieta negali Dievo apimti, tačiau nėra tos vietos visame sutvėrime, kurioje Dievo nebūtų, nes visos vietos yra gavusios savo pradžią ir buvimą iš Dievo, yra ir toliau palaikomos Dievo galybės, kad galėtų išsilaikyti ir neatkristų atgal į nebuvimą.

Keturi yra būdai būti kokioje nors vietoje, kurie dera vienam Dievui, o nė vienam jo sutvėrimų.

a. Savo esme. Dievas ne tik sutvėrė pasaulį praeityje, bet tveria iš naujo kiekvieną akimirką, kad tas pasaulis galėtų išsilaikyti ir nesugrįžtų į nebuvimą, kaip kad saulė, apšvietusi žemę, nenustoja siuntusi savo spindulių ir toliau, nes tą akimirką, kurią sustabdytų savo spindulius pasidarytų tamsu žemėje; arba kaip ranka, pakėlusi kokį daiktą aukštyn, turi eikvoti savo jėgą kiekvieną sekundę, negali paleisti, nes jeigu paleis, daiktas nukris žemėn.

Panašiai daro Dievas su visu pasauliu ir su visomis jo dalimis. Jis nuolat dirba, kad suteiktų tam pasauliui buvimą ir veikimą, kiekvienas tad daiktas, kiekvienas atomas ar dulkė, net mūsų širdies plakimas, mūsų proto ir valios veikimas, iš Dievo semia jėgą būti ir veikti, kaip mašinos dalys juda kiekviena savotišku būdu, bet savo judėjimą gauna iš vienos ir tos pačios jėgos, kuri varo visą mašiną.

Kadangi Dievas veikia visa savo esme, o ne viena kokia jos dalimi, kaip kad mes veikiame arba kojomis arba rankomis, arba kitu kokiu kūno sąnariu ar dvasios galia, nes Dievo esmė neturi dalių, todėl Dievas yra visa savo esme kiekvienoje vietoje, kiekvienoje dulkėje, kiekviename atome, kur tik siekia jo veikimas, ten yra visa jo esmė.

Tos tiesos patvirtinimą randame Evangelijoje. Viena moteriškė troško būti pagydyta, bet nedrįso prašyti viešai tos malonės. Ji sau taip manė: "jeigu aš palytėsiu jo drabužio kraštą, būsiu sveika". Taip ir įvyko, moteriškė pagijo. Išganytojas, atsigręžęs klausia: *"Kas manęs prisilietė?"* Apaštalai nustebę klausia: *"Mokytojau, minia tave spaudžia ir stumia, o tu skai, kas manęs prisilietė?"* Atsako jiems Išganytojas: *"Kas nors manęs prisilietė, nes aš žinau, kad iš manęs išėjo galybė"*, Luko 8, 45—46.

Tai reiškia, kad iš Dievo eina galybė: ar tai vėjai pučia, ar jūrų bangos siūbuoja, ar žaibai žaibuoja, ar tai mažiausias vabalėlis, dulkė ir lapas ant medžio juda, ar tai mūsų širdis mumyse plaka, mūsų kojos vaikščioja, rankos darbus dirba, ar tai protas tiesos ieško, valia gėrio pasigenda, visus Dievas judina, visuose veikia, visuose yra savo esme.

Kitoje vietoje Išganytojas pareiškia tą pačią tiesą, sakydamas: *"Mano Tėvas veikia iki šiolei ir aš veikiu"*, Jono 5, 17.

b. Antruoju būdu Dievas yra visur, tai savo galybe. Dievo galybei pasiduoda viskas, visos gamtos jėgos, todėl Išganytojas stabdė audras, vaikščiojo virš vandenų, gydė ligonius. Jo klauso mirtis ir pragaras, todėl prikėlė numirėlius, išvarinėjo piktąsias dvasias iš apsėstųjų. Jis turi galybės ir žmonių valiai, todėl jis duoda atsivertimą nusidėjėliams, stiprumą silpniesiems, ištvermę išrinktiesiems, šventumą šventiesiems, be jo valios ir leidimo negali net plaukas nukristi nuo galvos.

c. Trečiuoju būdu Dievas yra visur, tai savo akivaizda. Nėra nė vieno sutvėrimo, kuris galėtų pasislėpti nuo Dievo akių, todėl psalmė įspėja nusidėjėlį, kad nemanytų, jog Dievas jo nemato: *"Supraskite,* sako, *bepročiai žmonės, ir kvailiai, kada nors išmanykite. Argi tas, kuris pasodino ausį negirdi? arba kuris nulipdė akį, nemato?"*, Ps. 93, 8—9. Šv. Povilas reiškia tą pačią mintį sakydamas: *"Joks sutvėrimas nėra neregimas jo akivaizdoje; visa yra plika*

ir atidengta akims to, kuriam turime duoti apyskaitą", Žyd. 4, 13.

d. Ketvirtuoju būdu Dievas yra kiekvienoje vietoje, tai savo malone. Apie šį buvimą kalba pats Išganytojas sakydamas: *"Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius; ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę"*, Jono 14, 23. Kas tad Dievą myli, tas turi Dievą savo širdyje, o kas gi Dievo nemyli, tas yra praradęs Dievą, jo širdis yra tuščia. Vienoje tad vietoje visam sutvėrime nėra Dievo, būtent nusidėjėlio širdy.

Jei mes turėtume gyvesnį tikėjimą į tą tiesą, jog Dievas yra visur, jog mes jame gyvename, judame ir esame, kitaip tvarkytume savo elgesį, savo mintis, kalbas ir širdies troškimus, nes, jeigu bijomės žmonių akių ir rūpinamės pasirodyti jiems su gerais darbais, kaip neturėtume rūpintis pasirodyti su gerais darbais Dievo akyse, todėl Abraomas ir gavo įsakymą iš Dievo vaikščioti jo akivaizdoje ir būti tobulam.

Darykime tai ir mes ir mes būsime tobuli.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kur mes eisime nuo Tavo dvasios, o kur pabėgsime nuo Tavo veido? Jeigu užžengsime į dangų, ir Tu tenai esi; jeigu nužengsime į pragarą, ir ten Tave rasime. Jeigu paimsime sparnus anksti rytą ir persikelsime gyventi jūrų krašto, ir ten pasieks mus Tavo ranka ir laikys mus Tavo dešinė. Jeigu pasakysime, kad štai tamsybės paslėps mus nuo Tavo akių, nepaklausys tamsybės mūsų pasakymo, o naktis, kaip šviesiausia diena išduos Tau mūsų nedorus darbus, nes Tavo akims nėra tamsybių, jos mato lygiai tamsoje, kaip ir šviesoje. Kitokis, Viešpatie, būtų mūsų gyvenimas, jei mes dažnai atsimintume, jei neužmirštume šių taip svarbių tiesų. Kiek kartų einame į žmones, kur jaučiame, kad reikės pasirodyti su savo darbais, daug triūso ir rūpesčio skiriame, kad tie darbai sulauktų žmonių pagyrimo; tvarkome savo elgesį, taisome drabužius, valome nuo jų kiekvieną dulkę, kad tik

patiktų žmonių akims, kad tik sukeltų jose pasigėrėjimą, kad tik išvengtų papeikimo ir pasipiktinimo. Bet ką reiškia, Viešpatie, žmonių akys prieš Tavo akis? Žmonių akys mato tik paviršių, o mūsų vidus, mūsų širdies gelmės ir paslaptys pasilieka joms paslėptos, todėl lengva yra jas apgauti, lengva įtikinti, kad mūsų darbai yra aukso, o tuo tarpu jie yra tik paauksuoti. Taip apgaudinėjo žmonių akis pariziejai, kurių darbai atrodė visiems šventi ir verti didelės pagarbos, bet negalėjo apgauti Tavo Sūnaus akių, kuris, matydamas juos iš vidaus, lygino juos į pabaltintus kapus. Naujai išbaltintas kapas gražiai ir švariai atrodo, bet savo viduje slepia pūvantį lavoną, kurio išvaizda kelia giliausio pasibiaurėjimo visų žmonių akyse. Jeigu tad mums reiktų pasirodyti prieš žmones tokia išvaizda, kaip kad yra pūvąs lavonas, linkėtume greičiau įsikasti į žemes, negu išeiti viešumon, o tuo tarpu prieš Tavo akis drįstame nuolat vaikščioti biauresne išvaizda nei pūvąs lavonas, nes dvasios purvas viršija kūniškąjį tiek kartų, kiek kartų dvasia viršija kūną. Iš to matosi, Viešpatie, kaip prastas, kaip menkas yra mūs tikėjimas, jeigu mes žmonių akis, jų branginimus ir įvertinimus daugiau vertiname, nei Tavo, nes drįstame pasirodyti Tavo akyse ir vaikščioti Tavo akivaizdoje tokiuose drabužiuose, kokiuose nedrįstume pasirodyti žmonėms. Padaryk tad, Viešpatie, mūsų tikėjimą gyvesnį, kad ne tik žinotume Tave esantį kiekvienoje vietoje, bet kad tikėtume Tave žiūrintį į mus ir matantį visus mūsų širdies sujudimus ir troškimus, kad neįsileistume į savo vidų tokių troškimų ir darbų, kurie mus žemina ir teršia Tavo akyse, kad patikti Tau skaitytume už didesnį džiaugsmą ir laimę, negu patikti pasauliui.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, prisiminti Tavo akivaizdą prieš pradėsiant kiekvieną darbą, o dirbant gaivinti savyje tikėjimą, jog esi su mumis ir iš vien su mumis atlieki mums pavestą pareigą.

APIE DIEVO GALYBĘ

Liepos 13 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime pirmuosius tikėjimo išpaži nimo žodžius, kuriais pareiškiame Dievą esantį visagalį: „Ti kiu į Dievą Tėvą Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją."

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad jaustume Dievą visagalį esantį mūsų Tėvu ir užtarėju, o jausdami, kad galėtume nieko nebijoti sakydami su šv. Povilu: „Jei Dievas yra su mumis, kas yra prieš mus," Rom. 8, 31.

MĄSTYMAS

1. TIKROJI GALYBĖ

Žodis "galybė" kilęs iš galėti, tačiau tik didelius galėjimus vadiname galybėmis. Lašelis vandens, krisdamas žemėn iš debesų, nesudaro galybės, nes jo galia yra labai menka, jis nepadaro jokios žymės toje vietoje, kur nukrito. Bet kai sueina į krūvą milijonai lašų, kurie nukritę ant žemės daro potvinius, užlieja laukus, nuneša žmones su jų trobomis ir gyvuliais, sakome, jog didelė yra vandens galybė.

Panašiai yra ir su visais kitais gamtos gaivalais: elektra, vėjais, ugnimi, žemės drebėjimu, kol jie maži ir silpni, nedaro žmogui įspūdžio, žmogus net nekreipia į juos dėmesio, bet kai pasiekia tokį jėgos laipsnį, kuris šluoja nuo žemės paviršiaus žmogų ir visus jo darbus, žmogus lenkiasi prieš tą gaivalą, bijosi jo ir vadina jį galybe.

Kiekviena galybė priguli savo veikime nuo kitos galybės, iš kurios gauna galią veikti. Šautuvas, pvz., yra galybė, bet tik tada, kai gali parodyti savo galybę, kai yra užtaisytas, kai turi šovinį savo viduje, reiškia, šautuvo ga-

lybė priklauso nuo šovinio. Bet ir šovinys yra tik tada galingas, kai yra tinkamai padarytas, o tą darbą atliko protu vedina žmogaus ranka, tuo būdu šovinys yra gavęs savo galybę iš žmogaus proto. Žmogaus vėl protas tada tik virsta galybe, kai yra išlavintas, kai yra prisirinkęs daug tiksliai sutvarkytų žinių, todėl ir žmogaus proto galybė yra priklausoma, ji priklauso nuo pažinimo tų tiesų ir įstatymų, pagal kuriuos veikia visa gamta, kuriais remiasi visas pasaulis ir jo tvarka, o tą pasaulį Dievas sukūrė.

Jeigu dabar pakreipsime savo mintį prie kitų gaivalų ir galybių, su kuriomis tenka žmogui susidurti, rasime tą pačią priklausomybę: viena galybė gauna savo galią iš kitos, toji iš trečios, trečioji iš ketvirtos ir taip tęsiasi susikabinusių galybių grandinė, kurių viena remia kitą ir atiduoda jai savo galybę, iki neprieisime tos galybės, kuri nepriklauso nuo nieko, kuri savyje turi ir galybę ir galią naudotis tąja galybe, kuriai nereikia kokios nors pagalbos, iš kurios visos viso pasaulio galybės semia savo jėgas, ji yra visoms galybėms galybė, visų galybių šaltinis. Tokia galybė yra vienas Dievas, jo klauso visas pasaulis, visas sutvėrimas, dangus ir žemė, šventieji ir prakeiktieji, nes visi tiek jėgų teturi, kiek jų gauna iš pirmojo šaltinio, kiek jų gauna iš Dievo. Nėra tad šiame pasauly, o nei kitame ir visame sutvėrime aklų jėgų, kurios veiktų nepriklausomai nuo Dievo, kurios galėtų mums kenkti Dievui nežinant ir jam neleidžiant.

Iš to matosi, kaip beprotiškai elgiasi tie žmonės, kurie tiekia visą savo pasitikėjimą sutvėrimams, nuo jų laukia savo laimės, tobulybės ir džiaugsmo, jais nori padidinti savo galybę, juos nori užvaldyti, o paskui su jų pagalba stoti net į kovą su Dievu. Kas taip daro, tegul žino, jog pralaimės kovą ir nueis į pražūtį, nes visi sutvėrimai, pildydami Dievo valią, stos į kovą su bepročiais, anot Išminties knygos, todėl bedieviai, norėdami pasiremti gamtos galybėmis

ir pasidaryti galingais ir nepriklausomais nuo Dievo, sukels visus sutvėrimus prieš save.

Beprotiškai elgiasi ir tie, kurie dreba iš baimės prieš sutvėrimų galybę, lenkiasi prieš juos ir skaito juos dievais, kaip tai pagonys daro, teisingai tad psalmė peikia tokius žmones, sakydama: *"Dievo nesišaukė, ir drebėjo iš baimės ten, kur nėra baimės"*, 13, 5. O ir Išganytojas nepagyrė apaštalų už jų baimę, kuri buvo juos apėmusi audros metu: *"Kodėl,* sako, *esate bailūs jūs, žmonės menko tikėjimo? Po to atsikėlęs jis davė paliepimą vėjams ir jūrai ir pasidarė didelė tyla. Žmonės gi stebėjosi ir sakė: Kas gi jisai yra, kad vėjai ir jūra jo klauso?"*, Mato 8, 26—27.

2. DIEVO GALYBĖS ŠALTINIS

Kiekviena galybė rišasi su buitimi. Juo daugiau kuris daiktas turi tos buities, juo didesnę galybę gali išvystyti. Vanduo, pvz., yra galybė, bet didelę jėgą parodo tik tada, kada jo yra daug, vienas lašas negali padaryti potvinio.

Panašiai yra ir su ugnimi: tada ugnis yra galingas gaivalas, kai jos yra daug, kai ji yra didelė. Saulė todėl yra tokia baisi galybė, kad ji yra milžiniškai didelis kamuolys, o jei ji būtų dar didesnė, dar labiau šildytų.

Toji taisyklė tinka ir žmogui. Žmogus nėra labai didelis kūnu, todėl nedidelė yra jo kūniška jėga, greit ir lengvai būtų nugalėtas tų gyvulių ir gaivalų, kurie turi didesnį kūną, o per tai ir didesnę jėgą už jo. Bet žmogus turi dvasią, kuri gali didėti ir augti, o tuo didinti žmogaus galybę, priimdamas į save nors ir visą pasaulį dvasišku būdu minčių ir tiesos pavidale. Todėl senovės išminčiai vadindavo žmogų "mikro kosmos", mažu pasauliu, nes visas pasaulis buvo pakartotas jo dvasioje.

Tas pasaulio pakartojimas žmogaus dvasioje darosi pamaži ir laipsniškai, todėl pamaži ir laipsniškai didėja žmogaus dvasia, o su dvasios didėjimu didėja ir žmogaus galybė, kuri jam padeda užvaldyti žemę ir daryti ją sau klusnią,

pagal Dievo įsakymą, duotą žmogui dar rojuje: *"Aukite ir daugìnkitės, ir pripildykite žemę, ir darykite ją sau klusnią, ir viešpataukite jūrų žuvims, ir dangaus sparnuočiams ir visiems gyviams, kurie tik kruta žemėje"*, Pradž. 1, 28.

Iš to matosi, jog juo didesnė yra kuri dvasia, juo galingesnė; dvasios gi didumą sudaro žinių ir tiesų gausumas ir jų gilumas. Štai kodėl mokytas žmogus yra galingesnis už nemokytą, civilizuotos tautos yra galingesnės už necivilizuotas, angelai yra galingesni už žmones, o ir angelai ne visi lygūs, tie galingesni, kurie didesni.

Kadangi Dievas yra begaliniai didelis, todėl jis yra be galo galingas, jis yra visagalis, jam nėra negalimų daiktų. Jo galybė nesumažėjo sutveriant šį pasaulį, nes pasaulis su visomis savo galybėmis yra ribotas, o Dievo galybė yra neribota, todėl Dievas galėtų sutverti nesuskaitomą daugybę tokių pasaulių.

3. DIEVAS YRA MŪSŲ VIEŠPATS

Neapsakomai linksma ir raminanti tiesa, kad Dievas yra visagalis, kad iš jo semia jėgas visos šio pasaulio galybės, todėl nėra nepriklausomų ir aklų galybių, kurios galėtų mums kenkti. Pagaliau ir Dievo visagalybė neveikia aklai, o tik pagal nuo amžių jo Išminties nustatytas taisykles, todėl Dievas galėtų padaryti daug daugiau, negu daro, galėtų, pvz., nusidėjusį angelą ar žmogų sugrąžinti į nebuvimą, bet to nedaro, nes toks galybės pavartojimas neatitiktų jo neribotos išminties ir gerumo, todėl Išminties knyga ir sako, kad Dievas "pasiekia viską nuo galo ligi galui, ir galingai tvarko viską mėgiamai", Išm. 8, 1.

Jeigu tad nėra žemėje nė vienos galybės, kuri nepriklausytų nuo Dievo, nėra nepriklausomas ir žmogus ir jis turi nusilenkti Dievui, jaustis nuo jo priklausančiu ir dėkoti už malonų ir tėvišką valdymą, kurį rodo žmogui ypatingu būdu.

Dievas yra žmogaus Viešpats dėl to, kad jį sutvėrė,

kad jį kiekvieną sekundę laiko, kad jį atpirko iš šėtono ir nuodėmės nelaisvės, išvadavo iš mirties, suteikdamas prisikėlimo dovaną, kad jo yra pagaliau tikslas ir amžinoji laimė.

Džiaukimės, turėdami tokį Viešpatį, reiškime jam didžiausią pasitikėjimą, pildykime jo valią ir kreipkimės prie jo visuose savo reikaluose.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, daug yra galybių šiame pasaulyje, kurios gresia mums pavojumi, kurios laukia mūsų pražūties, kurios nori mus nušluoti nuo žemės paviršiaus. Audros, potviniai, perkūnijos, šalčiai ir karščiai, visokios rūšies gyviai, maži ir dideli, pagalau ligos ir mirtis, visi, tarsi susitarę, stoja į kovą prieš žmogų, kad jį nugalėtų ir sunaikintų, kad išpildytų, ką Išminties knyga sako, jog visa žemė stosianti į kovą prieš paikiuosius (Išm. 5, 21). O tas paikasis yra ne kas kitas, kaip žmogus, kuris yra sudėjęs savo viltį sutvėrimuose, o ne Tavyje, Viešpatie, kuris iš sutvėrimų laukia tos jėgos ir galybės, kurių reikia apsiginti nuo tų pačių sutvėrimų. Toks žmogus yra panašus į avį, kuri, vilkų užpulta, kreiptųsi į tuos pačius vilkus, kad ją apgintų nuo jų puolimo. Aišku, kad vilkai ne tik jos neapgintų, bet dar drąsiau ją pultų ir draskytų. Panašiai atsitinka ir su žmogumi, kuris sutvėrimus kviečia į pagalbą, kad galėtų apsiginti nuo tų pačių sutvėrimų. Sutvėrimai ne tik jo neapgina, bet dar smarkiau puola jį ir naikina. Štai kodėl, Viešpatie, Šventos knygos pilnos yra Tavo įspėjimų tiems, kurie yra padėję savo viltį sutvėrimouse, o palaiminimų tiems, kurie turi vilties Tavyje ir iš Tavęs laukia sau reikalingos pagalbos, nes visi sutvėrimai Tavo rankose yra tarsi molis puodžiaus rankose, kaip nori taip Tu juos pakreipi, o nei vienas iš jų negali Tau pasipriešinti, todėl Tu pripildai gėrybėmis alkstančius, o turtuolius paleidi tuščiais. Tu nukeli nuo sosto galingus, o išaukštini nužemintus. Tu tad, Viešpatie, esi toji galybė, kuriai nėra negalimo dalyko, kas Tavęs šaukiasi, pasidaro galingas ne savo, bet Tavo

galybe, todėl Dovidas karalius ir ragina mus turėti viltį Tavyje, sakydamas: *"Viešpats yra mano apšvietimas ir išgelbėjimas, ko gi aš bijosiu? Viešpats yra mano gyvybės gynėjas, prieš ką aš drebėsiu? Kai artinasi prie manęs mano engėjai, kad ėstų mano mėsas. Kurie mane slegia mano neprieteliai, jie patys apalpo ir parpuolė. Jeigu atsistotų prieš mane kariuomenės, nesibijos mano širdis. Jeigu pakiltų prieš mane kova, tame turėsiu vilties. Vieno tik prašiau Viešpaties ir to ieškosiu, kad gyvenčiau Viešpaties namuose visas mano gyvenimo dienas"*, Ps. 26, 1—4. Mes irgi, Viešpatie, turime galingų engėjų ir neprietelių, kurie tykoja mus pražudyti ne tik šiame pasaulyje, bet ir kitame, reikalingi tad esame galingos pagalbos, o ją surasime tik Tavyje, todėl įkvėpk į mūsų širdis didelį pasitikėjimą Tavimi, kad pavojui atėjus, žinotume, kur pulti, ko šauktis; suteik mums tuos pačius jausmus, kuriuos suteikei pavojuje esančiam karaliui Dovydui, kad galėtume turėti tą pačią drąsą ir tvirtumą, labiausia gi suteik, kad gyventume Tavo namuose visas savo gyvenimo dienas.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai kreiptis į Tave su pasitikėjimu ir nugalėti baimę, kurią kelia mumyse Tavo sutvėrimai.

APIE DIEVO IŠMINTĮ

Liepos 14 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas, aukštindamas Dievo Išmintį, šitaip kalba: „O, Dievo turtų, išminties ir žinojimo galybe, kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai! Nes kas pažino Viešpaties mintį? Arba kas buvo jo patarėjas? Arba kas davė jam pirmas, kad tam būtų atsilyginta. Nes iš jo, per jį ir jame yra visa; jam garbė per amžius! Amen," Rom. 11,33-36.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes

daugiau vertintume Dievo Išmintį, negu žmogaus, kad teiktume daugiau pasitikėjimo Dievo apreikštajam žodžiui, kuris eina iš Dievo Išminties, negu žmonių surastoms tiesoms klaidingų ir klaidinančių pojučių pagelba.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGAUS IŠMINTIS

Norėdami įgauti nors kiek šviesos apie Dievo tobulybes, reikia kreiptis į žmogų, išgvildenti atitinkamą tobulybę ir gautomis žiniomis artintis prie Dievo. Prašalinę iš tų žinių kas yra jose grynai žemiško ir žmogiško, surasime dugne mažą grynos šviesos kibirkštėlę, kuri padės mums įžvelgti į Dievo vidaus gyvenimą ir suprasti nors tai, kas Dievui tinka, o kas netinka, padės nors iš tolo nujausti Dievo tobulumą.

Kad toks elgesys yra teisėtas, nereikia abejoti, nes žmogus yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, todėl įsigilinę į Dievo paveikslą žmoguje, galėsime kiek teisingiau mąstyti ir apie Dievą. Norint tat susekti Dievo Išminties turtus, reikia pagvildenti žmogaus išmintį.

Išmintis žmonėse priskaitoma yra paprastai pagyvenusiems žmonėms, seniems, žiloms galvoms, nes jos yra mačiusios ir girdėjusios daugelio dalykų pradžią ir pabaigą, turi daug patyrimo, todėl žino tikrą dalykų vertę, nėra linkę apsigauti taip greit, kaip kad yra linkę jaunuoliai, už tai visais amžiais ir visose tautose aukštos ir atsakomingos vietos bei pareigos buvo pavedamos senesniems žmonėms, o vengta jaunesnių, kaip mažiau patyrusių, mažiau išmintingų.

Eikime dabar toliau ir klauskime, kodėl išmintis ima laiko, kol žmogų pasiekia, kodėl ji laikosi daugiau senesnių, negu jaunesnių.

Žmogaus protas turi tiesos troškimą, nes tiesa yra proto tobulybė ir galybė, protas tik tada pasidaro brangus,

kai yra pilnas gerų ir naudingų tiesų; kol jis yra tuščias, kaip kad tuščias yra mažo vaikelio protas, tol jis yra be vertės.

Tiesa vėl, kol pasiekia žmogaus protą, turi persikošti per žmogaus pojučius, vidaus jausmus ir vaizduotę, o persikošdama nusidažo tų pojučių ir jausmų spalvomis, kaip kad saulės spindulys, eidamas per spalvotą stiklą, nusidažo to stiklo spalvomis, todėl ateina į protą iškraipyta ir sužalota, o tuo nesuteikia protui laukiamosios tobulybės ir galybės, o tik klaidą ir silpnybę. Ilgus, pvz., šimtmečius žmogus, žiūrėdamas į tai, kaip saulė teka ir leidžiasi, manė, kad saulė eina, o žemė stovi, nes akys jam taip rodė ir klaidino protą. Reikėjo ilgo laiko, kad žmogus pastebėtų, kad jo akys jį klaidina, kad iš tikrųjų saulė stovi, o žemė eina aplink saulę.

Panašiai atsitinka ir su daugeliu kitų labai svarbių gyvenimo tiesų, tik po ilgo laiko, po ilgo bandymo ir patyrimo suseka protas tikrą dalykų prigimtį, jų esmę, jų ypatybes ir pasako žmogui, kurie daiktai yra jam tikrai geri, kurie kenksmingi, kurių turi ieškoti, o kurių saugotis. Tuo proto suvokimu ir patyrimu remiasi visi mokslai ir jų pažanga, remiasi žmogaus išmintis ir galybė, kas tad nori turėti daugiau išminties ir galybės, tas turi dirbti, gilintis į daiktus, į jų priežastis ir ypatybes, fotografuoti juos ir jų fotografijas krauti į proto sandėlius, nes visas proto turtas, visa jo tiesa ir išmintis ateina jam iš lauko, iš oro, eina iš daiktų, kurie yra tarsi kokia tiesos ir išminties kasykla.

2. DIEVO IŠMINTIS

Senovės išminčiai, žiūrėdami į šį pasaulį, matė jame tvarką, todėl buvo priversti pripažinti Tvarkytoją, nes tvarka yra proto padarinys, o ne iš netyčių atsitikęs dalykas. Jeigu paimtume saują raidžių ir mėtytume jas kad ir tūkstantį metų, vis vien tos raidės savaime ir iš netyčių nesusi-

dėtų į protingą sakinį, tokiam sakiniui sudaryti reikia protingos rankos darbo.

Šių laikų mokslininkai nenoriai kalba apie viso pasaulio Tvarkytoją, bet visgi turi pripažinti, kad visas pasaulis yra padarytas sulig mastu ir svoriu, to masto ir svorio ieškojimai ir sudaro jų mokslus, kitaip žūtų jų visi mokslai.

Jeigu dabar Dievas yra viso pasaulio Kūrėjas ir Tvarkytojas, jeigu visi sutvėrimai nuo didžiausio iki mažiausio, iki galvos plauko ir kiekvienos dulkės plaukia iš jo, tuomet jis negalėjo gaut savo Išminties iš sutvėrimų, kaip kad gauna žmogus, jo Išmintis turi būti amžina, be pradžios ir pabaigos, nes jau veikė tada, kai dar nieko nebuvo.

Ta pat prasme ir Šventos Knygos kalba apie Dievo Išmintį, aukštindamos ją ir priskaitydamos jai viso pasaulio sutvėrimą. *"Viešpats mane turėjo savo kelių pradžioje,* sako Patarlių knyga, *pirma, negu yra ką nors padaręs nuo pat pradžios. Aš įstatyta nuo amžių ir nuo senovės laikų, pirm negu buvo padaryta žemė. Dar nebuvo gelmių, o aš jau buvau pradėta; dar nebuvo ištriškę vandenų šaltiniai, dar kalnai nebuvo iškilę su savo baisiu sunkumu: aš buvau pagimdyta pirm kauburių. Jis dar nebuvo padaręs žemės ir upių ir žemės rutulio pamatų. Kuomet jis rengė dangų, aš ten buvau; kuomet tikru įstatymu vedė ribas aplink gelmes, kuomet stiprino aukštybėse oro sritis ir svėrė vandenų šaltinius, kuomet darė aplink jūrą jos ribą ir davė vandenims įstatymą neperžengti savo ribų, kuomet dėjo žemės pamatus, aš buvau drauge su juo visa tvarkydama, ir gėrėjaus kasdien, žaisdama visą laiką jo akivaizdoje, žaisdama ant žemės rutulio, ir mano pasigėrėjimas būti su žmonių vaikais"*, Pat. 8, 22—31.

Tą pačią mintį reiškia ir apaštalas šv. Jonas, pradėdamas savo evangeliją: *"Pradžioje buvo žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas. Jis pradžioje buvo pas Dievą. Visa per jį padaryta, ir be jo nepadaryta nieko iš to, kas padaryta"*, Jono 1, 1—3. Tai reiškia, jog Dievas,

pirm sutveriant pasaulį, turėjo savo mintyse viso pasaulio planus, o paskui jau tik tuos planus vykdė, todėl viskas, kas tik yra, yra išėję iš Dievo minčių, mažiausia dulkė negalėjo atsirasti Dievui nežinant.

Kadangi Dievas yra amžinas ir nesikeičia, amžinos jo yra ir mintys ir niekad nesikeičia, todėl Dievas nieko negali užmiršti, negali sužinoti nieko naujo, jis žino jau šiandien kiekvieno žmogaus amžiną likimą, mato jį šiandien, ar išganyme ar pražuvime, nes jis nesemia savo žinojimo iš daiktų, bet daiktai semia savo buvimą iš jo Išminties, todėl viskas taip įvyksta, kaip kad Dievas pramato nuo amžių savo Išmintimi.

3. DIEVO IŠMINTIES PAGERBIMAS

Kadangi žmogus labai lengvai suklysta beieškodamas tiesos, todėl Dievas, jo pasigailėdamas, atėjo jam į pagalbą, kad apsaugotų jį nuo suklydimo tose tiesose, nuo kurių priklauso amžinas žmogaus likimas, jo išganymas, ar pražuvimas.

Toji pagalba pasiekė aukščiausią laipsnį tada, kai Dievo Išmintis nužengė žemėn, priėmė žmogišką prigimtį, gyveno tarp žmonių, pagaliau kentėjo ir mirė už tuos pačius žmones, kurių atėjo gelbėti. Kristaus tad žodis yra Dievo Išminties žodis, jis yra tvirtesnis už dangų ir žemę, greičiau dangus praeis, bet jo žodis nepraeis.

Žinodami tai, nusilenkime prieš tą Žodį, branginkime jį, mąstykime jį nuolat, nes tai yra didžiausia ir giliausia tiesos kasykla, pasitikėkime juo, aukščiau statykime už visus žodžius, už visus mokslus, kurie turi pradžią žmonių išmintyje, nes visos tos išmintys yra netikros ir nepastovios, o Dievo Išmintis yra amžina ir pastovi, todėl ji laimina tuos, kurie jos klauso, sakydama: *"Palaiminti, kurie sergi mano kelius... Kas mane randa, randa gyvenimą ir semiasi išganymo iš Viešpaties. Kas gi man nusideda, žeidžia savo sielą. Visi, kurie nekenčia manęs, myli mirtį"*, Patarlių 8, 32—36.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra Tavo dovana protas, kurį Tu suteikei žmogui, jį sutverdamas, jame glūdi žmogaus galybė ir didybė. Glūdi galybė, nes išlavintas protas yra tvirčiausias žmogaus ginklas, kuriuo jis ginasi nuo kenksmingų gaivalų ir nugali juos, pavergia ir priverčia sau tarnauti ir prisidėti prie skaitlingų jo reikalų ir troškimų patenkinimo. Vėjai jam stumdo laivus po neišmatuojamus jūrų plotus, vandenys suka mašinas, girdo žemę ir augina jam maistą, ugnis minkština metalus, sprogdina uolas ir padeda išimti iš žemės gelmių Tavo ten sudėtąsias gėrybes, žodžiu, visi gaivalai jam tarnauja, o tarnauja vien dėl to, kad turi nusilenkti tai galybei, kurią Tu jam suteikei, suteikdamas protą, o kuri yra ne kas kita, kaip Tavo begalinės Išminties ir galybės mažas trupinėlis. Prote glūdi ir žmogaus didybė, nes protu jisai skiriasi nuo visų kitų sutvėrimų ir pakyla į tas aukštybes, į kurias negali pakilti nė vienas kitas sutvėrimas, kuris neturi proto. Jeigu dabar, Viešpatie, prisiartinsime prie Tavęs ir tų išvadų šviesoje pažvelgsime į Tave, pamatysime tokius Tavo Išminties neišmatuojamus plotus, kad turėsime pastirę šaukti su šv. Povilu: *"O, Dievo turtų išminties ir žinojimo gilybe, kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai!"*, Rom. 11, 33. Jeigu, Viešpatie, išmintis yra jėgos ir galybės šaltinis, kaip neribotai didelė turi būti Tavo Išmintis, jeigu Tavo galybė yra neribota. Tavo galybė, Viešpatie, yra visų pasaulio galybių tvarkytoja ir valdytoja, iš Tavęs jos semia savo galią ir veikimą, taip visos pasaulio išmintys, žmonių ir angelų, iš Tavęs, iš Tavo Išminties turi semti tą šviesą, kurios joms reikia, kuri suteikia joms galybę ir didybę. Laimingi yra tie angelai, kurie nusilenkė prieš Tavo išmintį, kurie pasielgė taip, kaip iš Tavęs gautoji šviesa juos mokino. Bet kas apsakys tų angelų nelaimę, kurie, pasitikėdami savo išmintimi, paniekino Tavąją ir nusikreipė nuo jos, tie paskendo amžinoje tamsybėje. Panašus likimas laukia ir mus, jeigu panašiai pasielgsime. Kad nepaklystu-

me ieškodami tų tiesų ir jų radime, kurios yra mūsų gyvenimui svarbiausios, kurios liečia mūsų amžiną likimą, kurios sprendžia mūsų išganymą ir pražūtį, Tu, Viešpatie, paėmei savo neribotos Išminties kibirkštėlę ir mums ją suteikei, reikia tik, kad mes tą Tavo Išminties turtą priimtume su nusižeminimu ir meile, o nepasielgtume beprotiškai, atmesdami tai, ko nesuprantame. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad Tavo Išminties turtus daugiau brangintume, daugiau jais pasitikėtume, negu mūsų menko proto surinktomis žiniomis, kurios, persikošdamos per klaidingus ir klaidinančius pojučius bei jausmus, nusidažo pojučių ir jausmų spalvomis.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, pagerbti Tavo Išmintį ir nuolat šaukti su šv. Povilu: *"O, Dievo turtų, išminties ir žinojimo gilybe".*

APIE DIEVO VALIĄ

Liepos 15 diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas liepė apaštalams melstis, kad Dievo valia taip būtų pildoma žemėje, kaip kad ji yra pildoma danguje, sakydamas: „Taigi jūs melsitės taip: Mūsų Tėve, kurs esi danguje... Tebūnie tavo valia kaip danguje taip ir žemėje," Mato 6, 9-10.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad aiškiai suprastume Dievo valios gerumą ir jos kilnumą, kad pasitikėtume ja ir pildytume ją tokiu uolumu ir karštumu, kokiu ją pildo visi dangaus gyventojai.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS TURI VALIĄ

Kad Dievas turi valią, to klausimo, rodos, nereiktų nė statyti, nes kasdien girdime apie ją iš savo tikėjimo:

Dievas duoda savo įsakymus ir reikalauja žmones, kad jie būtų pildomi. Visas mūsų krikščioniškas gyvenimas yra ne kas kita, kaip Dievo valios pildymas, nes Išganytojas aiškiai pasakė, kad tik tas įeisiąs į dangaus karalystę, kuris pildysiąs jo Tėvo valią: *"Ne kiekvienas, kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie! įeis į dangaus karalystę, bet kas daro valią mano Tėvo, esančio danguje, tas įeis į dangaus karalystę"*, Mato 7, 21. Pats Išganytojas sakosi atėjęs žemėn ne kitais tikslais, o tik, kad vykdytų valią to, kuris jį siuntė: *"Aš nužengiau iš dangaus ne savo valios vykdyti, bet valios to, kurs yra mane siuntęs. Ta gi yra mane siuntusio Tėvo valia, kad nieko iš to, ką jis yra man davęs, nepamesčiau, bet kad tai prikelčiau paskutinę dieną"*, Jono 6, 38—39.

Tačiau nepaisant tų visų mūsų tikėjimo įrodymų ir užtikrinimų, yra milijonai žmonių, kurie, suklaidinti ar tai netikro tikėjimo, ar tai augaulingų pasaulėžiūrų, filosofijų, teosofijų, nenori pripažinti Dievuje valios, Dievą laiko kažkokiu aklos jėgos šaltiniu, galybe, kuri negirdi mūsų maldų, kuri nekeičia savo nusiteikimo, bet veikia kaip mašina, kuri nieko nepaiso ir viską mala, kas tik į ją patenka, nors būtų tai gyvo žmogaus ranka ar galva.

Kad pamatytume, kaip tie žmonės klysta ir kaip jų reikia gailėtis bei melstis už juos, patyrinėkime žmogaus valią, pažiūrėkime, iš kur ji atsiranda, o paskui galėsime persikelti su tomis žiniomis pas Dievą ir susekti Dievo valios buvimą ir jos veikimą.

Žmogus turi protą, bet tas protas iš prigimties yra tuščias, mažas, pvz., vaikelis nieko nežino, nes užgimdamas neatsinešė jokios žinios, bet atsinešė žinių ir tiesos troškimą, todėl nerimsta visą savo gyvenimą, gaudo žinias ir kraunа jas į savo protą, kaip alkani viduriai ieško maisto, kad užgesintų juo alkio jausmą, kraunant jį į savo vidų.

Tačiau protas nepasitenkina tiesos radimu, jis nori apdovanoti ja visą žmogų, nes tiesa yra žmogaus turtas, jo tobulybė ir galybė, todėl prote glūdi dvejopa galia, viena,

kuria protas suranda tiesą, antra, kuria jis surastą tiesą perša žmogui, kad žmogus ją pasisavintų ir aprūpintų savo reikalus. Tas antras proto galėjimas yra ne kas kita, kaip žmogaus valia, kuria jis pasirenka iš daugelio surastų tiesų tą, kuri jam yra šią valandą geriausia ir naudingiausia. Iš to išeina, jog valia yra proto išdava, yra jo savybė, todėl ten, kur yra protas, ten turi būti ir valia ir koks yra protas, tokia turi būti ir valia: jei protas yra sveikas, sveika yra ir valia, jei protas ligotas, kaip pamišėlių, ligota ir pamišusi yra ir valia, nes atskirti vieno nuo kito negalima.

Kad dar geriau suprastume proto ir valios santykius, imkimės palyginimo. Protas yra tas inžinierius, kuris daro planus, valia yra rangovas, kuris juos vykdo. Inžinieriaus padarytasai planas virsta namais tik tada, kada rangovas jį paima į savo rankas ir prideda savo darbą. Nei inžinierius negali pastatyti namo be rangovo, nei rangovas be inžinieriaus, tik abiems dirbant sutartinai namas atsiranda, iš nebuvimo jis pereina į buvimą.

Persikelkime dabar su tomis žiniomis pas Dievą ir jos padės mums surasti valią ir Dievuje.

Dievas turi protą, tačiau tas protas nėra tuščias kaip mažo vaikelio, bet pilnas visokio žinojimo, o tame žinojime buvo sudėti ir viso pasaulio planai. Kadangi planai arba mintys, kurios yra prote, negali iš jo išeiti ir virsti tikruma be valios pritarimo, be jos leidimo ir darbo, todėl ir tie viso pasaulio planai, kurie buvo Dievo mintyse, nebūtų galėję išeiti iš tų minčių ir virsti tuo pasauliu, kurį mato mūsų akys, kurį stebi mūsų protas, jeigu nebūtų tam pritarusi kita Dievo galybė, kuri yra jo prote, būtent jo švenčiausia valia. Dievas tad turi valią, kaip ir žmogus, nes žmogus yra sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, jei tad žmogus turi valią, turi ją turėti ir Dievas, nes kitaip žmogus nebūtų Dievo paveikslas.

2. DIEVO VALIA YRA LAISVA

Kada mums reikia nusipirkti koks daiktas, tai mėgsta-

me eiti į didelę krautuvę, nes, sakome, didesnėje krautuvėje yra didesnis pasirinkimas, tenai galime rasti tokių daiktų, kurie yra mums geriausi ir tinkamiausi. Jeigu gi nueisime į mažą krautuvėlę, nerasime tenai didelio pasirinkimo, rasime gal vieną daiktą, kurio mums reikia, ir tą nelabai tinkamą, bet neturėdami pasirinkimo, turėsime pirkti ir tą netinkamą daiktą.

Panašiai yra ir mūsų dvasioje. Protas yra tas įvairių daiktų sandėlis, o juo labiau išlavintas, juo turtingesnis, juo didesnę patiekia pasirinkimo laisvę. Gyvuliai, neturėdami proto, neturi ir pasirinkimo laisvės, todėl ir laisvė, kaip ir valia priklauso nuo proto ir su juo eina iš vien, o juo kieno protas yra didesnis, didesnę turi ir laisvę.

Tik šioje šviesoje suprasime kaip didelę laisvę turi Dievas. Kadangi laisvės didumas priklauso nuo proto didumo, o Dievo protas yra neribotai didelis, todėl ir jo laisvė yra neribotai didelė, niekas negali suvaržyti jo laisvės, todėl ir Šv. Knygos pabrėžia tą laisvę sakydamos: *"Visa, ko tik nori, Viešpats daro danguje, žemėje, jūroje ir visose gelmėse"*, Ps. 13, 4, 6.

Dievas tad nėra akla galybė, kaip kad įvairūs klaidatikiai skelbia, bet išmintinga, laisva, nieku nesuvaržyta, pilna mūsų, savo vaikelių, meilės, todėl niekas negali nei suvaržyti, nei sustabdyti jo mums gailestingos rankos: *"Atidaryk burną, o aš ją pripildysiu"*, sako psalmė, ragindama mus pasitikėti Dievu, Ps. 80, 11.

3. DIEVO VALIOS NORAI

Valia žmoguje yra ta jėga, kuri traukia į žmogų visokį gėrį, kurį protas suranda, ir juo didesnį protas suranda gėrį, juo smarkiau valia jį traukia į žmogų. Dievas irgi turi valią, turi tad tą jėgą, kuria jis traukia prie savęs visokį gėrį, o juo tas gėris yra didesnis, juo didesnis ir smarkesnis yra traukimas.

Didžiausias gėris yra pati Dievo esmė, todėl visos valios angelų ir žmonių turi kreiptis į tą gėrį ir trokšti jo

visomis savo pajėgomis, jeigu nenori būti suklaidintos ir prarasti didžiausią gėrį. Štai kodėl Išganytojas, paklaustas, koks yra didžiausias įsakymas įstatyme, atsakė: *"Mylėsi Viešpatį savo Dievą visa savo širdimi, visa savo siela ir visa savo mintimi. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas"*, Mato 22, 37.

Kadang Dievo esmė yra neribotai didelė gėrybė, todėl ji yra verta neribotai didelės meilės, o tokią tik vienas Dievas gali turėti, todėl vienas Dievas vertai ir tinkamai myli savo esmę, jo valia yra nukreipta prie jo esmės su neribotai dideliu troškimu.

Jis myli ir visus savo sutvėrimus, nes visi turi savyje bent tolimą panašumą į jo esmę, vieni mažesnį, kiti didesnį: negyvi daiktai dalyvauja jo buvime, gyvi — jo gyvybėje, protingi jo prote. Bet kas apsakys, kaip jis myli tuos, kurie yra vienybėje su jo Sūnumi, kurie yra jo Sūnaus sąnariai. Jei iš dovanos didumo reikia spėti meilės didumą, tai kaip didelė turi būti toji meilė, kuri prirengė mums tokias dovanas, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kas apsakys Tavo valios dosnumą? Per ją ir jai tarpininkaujant ne tik mes, bet ir visas sutvėrimas gavo visa, ką turi brangiausio ir kilniausio, pradedant nuo buvimo ir baigiant protingų sutvėrimų Tavo veido regėjimu, Tavo prigimtyje dalyvavimu. Kaip saulė negali duoti tamsybių, taip Tavo valia, Viešpatie, negali duoti nei nuodėmės, nei visa to, kas stumia Tavo sutvėrimą tolyn nuo Tavęs, kas skandina jį amžinos pražūties gelmėse. Tavo Išmintyje, Viešpatie, glūdėjo nuo amžių visi šio pasaulio planai, visos gėrybės, kuriomis apdovanojai, ar gali apdovanoti Tavo sutvėrimą, bet tik Tavo valiai pritariant, jai norint ir jai tarpininkaujant atsidarė Tavo Išminties versmės, ištriško iš jų pasaulis su protingais ir neprotingais sutvėrimais, su angelais ir žmonėmis, su žvaigždynais ir jų gyventojais, su augalais ir visokios rū-

šies gyviais iki paskutinio jų, iki mažiausio vabalėlio. Visi jie, Viešpatie, laukia iš Tavęs, kad duotum maisto savo laiku, Tau duodant, jie sau renka; Tau atveriant savo ranką, visi pasisotina gėrybėmis. O nugręžiant Tau veidą, jie nusigąsta; Tu atimi jų kvapą, ir jie žūna ir vėl pavirsta į dulkes (Ps. 103, 27—29). Visi dangaus gyventojai mato, Viešpatie, Tavo valios gerumą ir kilnumą, mato ir jaučia ant savęs, kiek jie yra pelnę gėrybių tai valiai pritariant ir tarpininkaujant, mato, kad visi sutvėrimai, jei turi ką gero, iš Tavo valios turi, todėl taip yra užsidegę troškimu vykdyti Tavo valią, kad jokia sutverta galybė negalėtų jų atitraukti nuo Tavo valios vykdymo. Tik mes, Viešpatie, žemės kirminai ir vabalai, rėpliodami žemės purvuose, nemokame pažinti Tavo valios gerumo, nemokame jos branginti ir įvertinti, todėl dažnai nuo jos nusikreipiame, pildydami savo valią, o tuo pačiu negalime pakilti į tas dangiškas aukštybes, kuriose Tu gyveni su šventaisiais, o į kurias ir mus kvieti, siūlydamas Tavo valios vykdymą, kaip vienintelį kelią į dangišką laimę. Kad neprapultume savo beprotybėje, Tu, Viešpatie, atsiuntei savo Sūnų, kad išmokytų mus atsižadėti savo valios, kuri veda į pražūtį, o pradėti vykdyti Tavo valią, kuri veda į išganymą. Tavo Sūnus traukė mus prie Tavęs ne tik savo žodžiu, bet ir pavyzdžiu, įdėjo į mūsų lūpas maldą, kurioje prašome, kad Tavo valia taip būtų daroma žemėje, kaip ji yra daroma danguje. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad netartume tų žodžių tuščiai, bet kad visa širdimi trokštume, kad ne tik mes, bet ir visi žemės gyventojai matytų Tavo valios vykdyme vienintelį išsigelbėjimą iš savo vargų ir skausmų, kad nepasitikėtų apgaulingais kultūrų šūkiais, kurie neatstatys prarasto rojaus žemėje, kol neišmokys žmonių branginti Tavo valią ir ją pildyti.

Pasižadame, Viešpatie, ypatingu būdu šiandien saugotis, kad neperžengtume Tavo valios net smulkiausiame dalyke.

KAIP IR KADA DIEVO VALIA PASIREIŠKIA

Liepos 16 diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas randa kaltus tuos žmones, kurie nepildo Dievo valios, sakydamas: „Jei aš nebūčiau atėjęs ir nebūčiau jiems kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės, o dabar jie neturi kuo teisinti savo nuodėmes," Jono 15, 22.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pažintume Dievo valią, o pažinę ją uoliai vykdytume ir neužsitrauktume nuodėmės jo akyse.

MĄSTYMAS

1. DIEVO VALIA GAMTOJE

Kiekvienas sutvėrimas gavo iš Dievo kartu su prigimtimi tam tikrus palinkimus, kuriais sekdamas suranda tai, kas jam yra gera ir naudinga, tuo būdu visi darbai ir veiksmai, į kuriuos traukia sutvėrimą jo prigimtis yra ne kas kita, kaip Dievo valios vykdymas, nes Dievas, pasėdamas tokius palinkimus į to sutvėrimo prigimtį, norėjo, kad tas sutvėrimas dirbtų tokius darbus ir jais prisidėtų prie pasaulio tvarkos palaikymo ir Dievo garbės platinimo. Jei, pvz., paukštelis skraido, jis pildo Dievo valią, nes iš Dievo yra gavęs skraidymo galią, o Dievas suteikė jam tą galią, kad skraidydamas surastų sau maisto, apsaugotų savo gyvybę ir prisidėtų prie gamtos pagražinimo. Panašiai pildo Dievo valią ir visi kiti gyvi ir negyvi sutvėrimai: žuvis nardo vandeny, kirminai rausiasi žemėje, saulė teka ir leidžiasi, vėjas pučia, ugnis degina, akmuo, išmestas aukštyn, krinta žemėn, o visi jie taip daro vien dėl to, kad gavo iš Dievo palinkimus dirbti tokius darbus. Gamtos tad įstatymai, pagal kuriuos visa gamta veikia ir dirba, yra Dievo valios reiškėja, nes ne iš kur kitur, o tik iš Dievo tie įsta-

tymai yra išėję: *"jis tarė,* sako psalmė, *ir įvyko, jis liepė ir tapo sutverta"*, Ps. 32, 9. Ugnis, kruša, sniegas, ledas, audrų vėjai, anot kitos psalmės, yra tik Dievo žodžio vykdytojai (Ps. 148, 8).

2. DIEVO VALIA ŽMOGAUS PRIGIMTYJE

Žmogus gavo daug turtingesnę prigimtį, negu kiti sutvėrimai, jis buvo sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, tačiau tas paveikslas ir panašumas nėra jam šiandien teikiamas pilname savo tobulume ir gražume, o tik užuomazgoje, arba sėkloje, kaip kad medis yra sėjamas į žemę ne pilname savo tobulume, o tik sėkloje, iš kurios jis paskui išauga į pilną ir tobulą medį.

Kad Dievo paveikslas, patekęs į žmogaus prigimtį sėklos pavidale, galėtų išaugti į pilną ir tobulą paveikslą, reikia iš žmogaus pusės tam tikro, tikslaus ir sąmoningo elgesio, nuoseklaus darbo, kokį matome gamtoje, kada ji augina augalus ar kitokius gyvius iš jų sėklų. Čia kiekviena kliūtis, kiekvienas trūkumas: ar tai maiste, ar šviesoje, ar šilumoje, silpnina naują auglį, arba ir visai jį sunaikina. Panašiai atsitinka ir su Dievo paveikslu žmogaus prigimtyje, jei žmogus elgiasi ne taip, kaip to paveikslo augimas reikalauja, jis jį suteršia arba ir visai užtrina ir sunaikina savo netinkamais darbais, kurie dėl to ir vadinasi nuodėmėmis, nes padaro žmogų kaltą Dievo akyse.

Kad žmogus galėtų atskirti gerą darbą nuo blogo, o tuo galėtų daryti gerus, o išvengti blogų, duotas yra žmogui sąžinės balsas, kuris atlieka tą pačią pareigą dvasioje, kokią atlieka skausmo ir malonumo jausmas kūne. Jei darysime tokį darbą, kuris gadina kūną, jei, pvz., piausime, ar draskysime jį, neduosime jam ko jam būtinai reikia, kaip štai maisto, pastogės ar drabužio, jausime skausmą, ir tai tokios rūšies, kokios yra reikalas, kad žinotume kokią pagalbą reikia suteikti ir kurioje vietoje. Kada suteiksime reikalaujamos pagalbos, pajusime malonumą, kuris yra ne

kas kita, kaip kūno pasitenkinimas tuo darbu, kuris jam neša naudą; štai kodėl išalkęs jaučia malonumo valgydamas ,ištroškęs — gerdamas ir t.t.

Panašiai yra ir žmogaus dvasioje. Kada žmogus padaro nuodėmę, kada reiškia padaro tokį darbą, kuris kenkia dvasiai, dvasia reiškia savo skausmą sąžinės neramumo pavidale, o juo negeras darbas yra didesnis, juo didesnis yra ir sąžinės neramumas ir skausmas. Tas sąžinės balsas kaip tik ir yra Dievo valios reiškėjas ir liudytojas, o kartu ir teisėjas, jis giria žmogų už gerus darbus, smerkia ir baudžia už piktus, negalima nuo jo niekur pabėgti, ar pasislėpti, negalima papirkti, jis visur žmogų suranda ir jį kankina, jei tik žmogus sulaužo Dievo valią. Tai jis persekiojo Kainą visą jo gyvenimą, kuomet tas nužudė savo brolį, nors Dievo įsakymas "Nežudyk" dar nebuvo ištartas Sinajaus kalne; jis atėmė ramybę apaštalui Judui, kada šis pardavė savo Mokytoją, ir džiaugsmą iš gautų pinigų pakeitė tokia kankyne, kad atsižadėjo ir gautų pinigų, ir savo gyvybės; jis priverčia nevieną piktadarį pasiduoti į teisingumo rankas, kad nors kiek numalšinus sąžinės graužimą, pasiduodant bausmei, kurią teisingai pelnė savo nedoru darbu.

3. DIEVO VALIA ROJUJE

Dievas savo neribotu dosnumu neapsakomai išaukštino žmogų, suteikdamas jam šalia protingos žmogiškos prigimties dar ir kitą dovaną, būtent Dievo vaikelių teises, teises į tuos turtus, kuriais patsai Dievas yra turtingas, darydamas jį dieviškos prigimties dalininku.

Tas išaukštinimas uždėjo žmogui tam tikras pareigas, pareikalavo tam tikrų darbų, be kurių Dievo dovanos negalėjo išsilaikyti žmoguje. Visos tos pareigos susivedė į vieną, būtent nevalgyti vieno medžio vaisių, ir tuo pareikšti savo priklausomybę nuo Dievo ir atsidavimą jo valiai. Štai kodėl, paklausus žalčiui ,kodėl jie nevalgą vaisių nuo vieno

medžio, pirmoji moteris atsakė: *"Mudviem Dievas įsakė, kad jo nevalgytuva ir kad jo neprisiliestuva"*, Prad. 3, 3.

Kada pirmieji žmonės peržengė Dievo valią, Dievas, varydamas juos iš rojaus, kitaip sutvarkė jų gyvenimą, davė kitokius savo valios pareiškimus. Apdėjo žmones sunkiais darbais, vargais, skausmais ir pagaliau mirtimi, kad sugrįžtų į tą žemę, iš kurios yra paimti jų kūnai ir vėl virstų dulkėmis. Žemei gi liepė auginti dagius ir erškėčius, kad priverstų žmogų valgyti duoną savo veido prakaite. Sunkūs tad darbai, ligos, vargai ir pagaliau mirtis yra iš Dievo valios, jų mes neišvengsime, privalome tad susitaikinti su Dievo valia, kad pasiektume tuos tikslus, kuriuos Dievas paskyrė mums siekti, kad pasigydytume iš tų dvasiškų ligų, kurias užsitraukėme nusidėdami.

4. DIEVO VALIA ANT SINAJAUS KALNO

Dešimtis Dievo įsakymų, kuriuos gavo žydai, išėję iš Egipto ir prisiartinę prie Sinajaus kalno, nėra kokie nors nauji įsakymai, jie yra tik priminimas ir paaiškinimas tų dėsnių ir taisyklių, pagal kurias turi veikti žmogaus protinga prigimtis, kad visiškai nesugestų ir nepražūtų. Tie įsakymai pačioje pradžioje buvo įrašyti žmogaus prigimtyje, todėl jų peržengimas visuomet keldavo griežčiausią sąžinės protestą ir skausmą, todėl ir šiandien jie varžo visus žmones, nepaisant, kad jie buvo paskelbti vieniems žydams Sename Įstatyme, daugelį šimtmečių prieš Kristų.

Kitaip dalykai stovi su tais įsakymais, kuriuos Dievas davė žydams per Mozę, tvarkydamas jų tikėjimo apeigas. Kadangi tos apeigos reiškė būsimą Išganytoją, todėl, Išganytojui atėjus, jos turėjo nustoti savo vertės ir varžomosios galios, nenusikalstame tad, jeigu jų šiandien nevykdome.

5. DIEVO VALIA EVANGELIJOJE

Kristaus krikšto metu Jordane ir ant kalno Tabor Die-

vas davė naują įsakymą, būtent, kad visi klausytų Kristaus: *"Šitas mano mylimiausias sūnus; jo klausykite"*, sakė dangiškasis Tėvas apie savo Sūnų iš debesio (Mork. 9, 6). Kas tad neklauso Kristaus, tas neklauso Dievo, tas nevykdo jo valios.

Ką gi Kristus liepia daryti? Jis pasirinko dvyliką apaštalų, vadžiojo juos su savim tris metus, suteikė jiems savo mokslą ir visus kitus įgaliojimus, davė jiems pirmininku šv. Petrą ir pasiuntė juos į visą pasaulį, sakydamas: *"Eidami į visą pasaulį skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas, o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16. *"Kas jūsų klauso, tas manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina. Kas gi mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs"*, Luko 10, 16. *"Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai"*, Mato 28, 20.

Tad pagal Kristaus žodžius apaštalų darbas neturėjo sustoti amžiams bėgant, bet tęstis iki pasaulio pabaigos: apaštalams mirus, kiti turėjo užimti jų vietą, skelbti evangeliją ir mokyti žmones Dievo valios vykdymo. Katalikų tad Bažnyčia, kuri yra Kristaus įsteigta, kad toliau tęstų jo darbą, su visu savo mokslu, šv. sakramentais, apeigomis, įsakymais ir įstatymais, su visomis organizacijomis, draugijomis, vienuolynais yra Dievo valios reiškėja ir mokytoja, kas tad klauso katalikų Bažnyčios visame, net smulkiausiuose įsakymuose ir patarimuose, tas suranda Dievo valią ir ją pildo, o kas neklauso Bažnyčios, tas neklauso ir Dievo, nes Dievo valia yra, kad mes visi klausytume Dievo įsteigtos Bažnyčios.

Visi tad, kurie norime pildyti Dievo valią, privalome rūpintis pažinti Bažnyčios gyvenimą, karštai jame dalyvauti, o nepaklysime toje painioje kelionėje į dangaus karalystę, į kurią mus kviečia dangiškasis Šeimininkas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo valios pildymas yra didžiausias gėrybių šaltinis visiems sutvėrimams, nes *"Tu*

myli visa, kas yra, ir nelaikai neapykantoje nieko to, ką esi padaręs, nes ne neapkęsdamas Tu esi ką nors pastatęs arba padaręs. Kaip gi galėtų kas nors pasilikti, jei Tu nenorėtumei? arba kaip išsilaikyti, kas Tavo nepašauktas? Tu pasigaili visų, nes jie Tavo, Viešpatie, kurs myli sielas", Išm. 11, 25—27. Kadangi, Viešpatie, meilė yra ne kas kita, kaip linkėjimas gera tiems, kuriuos mylime, kaip kad neapykanta yra linkėjimas bloga tiems, kurių nekenčiame, todėl, Viešpatie, mylėdamas savo sutvėrimus, linki jiems gera, o neturėdamas neapykantos, nė vienam savo sutvėrimų nelinki bloga. Bet tas gera, Viešpatie, kurio Tu linki, pasiekia Tavo sutvėrimą tik tada, kai jis dirba išvien su Tavimi, kai jis vaikščioja Tavo paskirtais keliais, kai jis pildo Tavo valią, nes tuomet jis suranda tai, kas jam yra gera ir naudinga, apsaugoja savo gyvybę, suranda maisto, todėl teisingai šventa giesmė ir sako, jog: *"visi laukia iš Tavęs, kad duotumei maisto savo laiku. Tau duodant, jie sau renka; Tau atveriant savo ranką, visi pasisotina gėrybėmis. Nugręžiant gi Tau veidą, jie nusigąsta, Tu atimi jų kvapą ir jie žūna ir vėl pavirsta į dulkes"*, Ps. 103, 27—29. Tačiau, Viešpatie, nors Tavo valios vykdymas ir yra mums visokios gėrybės šaltinis, mes, taip apdovanoti ir išaukštinti Tavo sutvėrimai, kuriuos Tu nori turėti kaip savo vaikelius ir apdovanoti dar didesnėmis gėrybėmis, ne visuomet vykdome Tavo valią tokiu uolumu ir griežtumu, kaip kad tai daro neprotingi sutvėrimai. Jie niekad nenusikalsta prieš Tavo valią, niekad jos neperžengia, o mes dažnai ją laužome ar tai dėl to, kad nedarome pastangų ją pažinti, jos įsakymus išgirsti, ar tai dėl to, kad, pažinę, nenorime prieš ją nusilenkti, ją priimti ir sulig ja savo gyvenimą tvarkyti. Vienu ir antru atveju mes esame kalti Tavo akyse ir neturime jokio pasiteisinimo, nes, jeigu nebūtum mums kalbėjęs daug kartų ir įvairiausiais būdais, pagaliau net per savo Sūnų, neturėtume nuodėmės, o dabar neturime kuo pateisinti savo nuodėmes. Suteik tad, Viešpatie, mums Tavo

malonės, prašalink ja mūsų proto tamsybes, pagilink mūsų ausų kurtumą, kad pažintume ir išgirstume Tavo valios įsakymus ir linkėjimus, kad užsidegtume troškimu ją pildyti, kaip kad degame troškimu pildyti savo valios norus, kad Tavo Sūnaus žodis, ištartas Alyvų daržely: *"Tėve, ne mano valia, bet Tavo tebūnie"*, pasidarytų viso mūsų gyvenimo šūkis.

Pasiketiname, Viešpatie, šiandien atsižadėti savo valios ir praleisti visą dieną vedini tąja mintimi, kad pildome ne savo valią, bet Tavo.

APIE DIEVO APVAIZDĄ

Liepos 17 diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas ragina pasitikėti Dievu, nes jo apvaizdoje yra visi sutvėrimai, net ir mažiausi. Tai jis maitina dangaus sparnuočius, rėdo lauko lelijas gražiau nei Saliamonas rėdėsi, skaito net plaukus žmogui galvoje ir taip juos saugoja, kad nė vienas jų nenukrenta be jo valios.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pasitikėtume Dievo apvaizdos darbais šiame pasauly, kad nugalėtume tas pagundas, kurios taip dažnai kyla žmonių širdyse prieš tą apvaizdą, ypatingai kai paliečia kančios.

MĄSTYMAS

1. APVAIZDA

Nėra sutvėrimuose nė vieno tokio, kuris taip būtų pilnas visokių gėrybių, taip viską turėtų savyje, kad nieko nereikalautų iš kitų sutvėrimų, pats vienas aprūpintų visus savo reikalus be kitų pagalbos. Vienas tik Dievas yra visko pilnas, todėl jis vienas gali verstis be tų pagalbų, kurių reikia visiems sutvėrimams. *"Kas padėjo Viešpaties dvasiai?*, sako pranašas Izaijas, *arba kas buvo jo patarėjas ir jam*

parodė? Su kuo jis tarėsi, kad tas jį pamokytų ir jam parodytų teisybės taką, išmokytų jį mokslo ir parodytų jam gudrumo kelią?", Iz. 40, 13—14.

Kaip sutvėrimams reikia savitarpinės pagalbos, kad galėtų išsilaikyti, augti ir klestėti, matosi ypatingai gamtos gyvūnijoje. Visi augalai, medžiai ir žolės, vabalai, paukščiai, žvėrys, o ir žmogus kartu su jais yra reikalingi šviesos, šilumos, maisto ir daugelio kitų dalykų, be kurių negalėtų išsilaikyti žemėje, o kurių neturi savyje, todėl verčiami yra kreiptis į kitus sutvėrimus, kurie tuos dalykus turi ir gali jiems ateiti į pagalbą.

Tačiau sutvėrimai, teikdami pagalbos vieni kitiems, dažniausiai visai nežino, ką jie daro, jie mėto savo turimas gėrybes, nepaisydami kam jų reikia ir kas jomis naudosis. Tie gi, kurie naudojosi tomis gėrybėmis, nežino iš kur jos plaukia ir kam reiktų dėkoti už jas, todėl naudojasi jomis visai nesiklausdami tų gėrybių savininkų, ar valia jomis naudotis. Debesys, pvz., lyja žemėn, nepaisydami ar tas lietus yra naudingas ar kenksmingas, jis meta iš savęs tai, ko nepakelia, bet nežiūrint, ar tas lietus atneš kam gyvybę ar mirtį. Panašiai daro ir saulė. Ji skleidžia iš savęs šviesą ir šilumą, bet nesirūpina, kam ji neša kokią naudą savo gėrybėmis.

Žemė vėl naudojasi ir lietumi, ir šviesa ir šiluma, bet ji neklausia, iš kur tos gėrybės jai ateina, ji kenčia be jų ir apmiršta, o gaudama atgyja, bet niekam nedėkoja už nieką.

Bet yra sutvėrimų, kurie teikia pagalbą kitiems pagal tam tikrą planą, kuris apima visus kitų reikalus ir kuris glūdi veikiančioje sutvėrimo prigimtyje. Štai paukštelis suka lizdą, renka šapus ir pūkus, iš jų padaro tinkamą savo vaikams buveinę, paskui, vaikams atsiradus, juos maitina ir augina, kol jie patys nepajėgia rūpintis savimi, tada juos apleidžia ir daugiau jais nesirūpina.

Čia jau veikiama sulig tam tikru planu, kuris glūdi paukštelių - tėvų prigimtyje ir apima visus paukštelių - vai-

kų reikalus. Panašaus plano nėra nei debesyje, nei saulėje, kad aprūpinus žemės reikalus, todėl nei saulė, nei debesys negali aprūpinti visų žemės reikalų, o tik kaikuriuos.

Jeigu dabar pažvelgsime į žmogų, tai jo prigimtyje pastebėsime didesnį sugebėjimą veikti planingai kitų naudai, negu paukštelyje, jis gali aprūpinti ne tik savo vaikelių reikalus, kaip paukštelis, bet ir visų kitų sutvėrimų, kurie tik gyvena žemėje, jis gali auginti ne tik žoles ir medžius, bet ir paukščius, ir žvėris, ir žuvis, nes jis gali apimti savo protu ne tik tai, ko jam pačiam reikia, bet ir tai, ko reikia visiems kitiems sutvėrimams, kad jie galėtų atsirasti, augti ir klestėti.

Tie tad planai, kurie randasi žmogaus prote, o kuriuos vykdydamas žmogus gali aprūpinti kitų sutvėrimų reikalus, ir yra apvaizda, tarsi veizėjimas aplink, kad pamačius, ko kam reikia, tų gi planų vykdymas yra valdymas. Vienas tad žmogus žemėje gali turėti apvaizdą ir valdyti kitus sutvėrimus, nes jis, turėdamas protą, gali apimti jų reikalus ir pakreipti juos taip, kad jie vieni kitiems duotų naudos, o visi kartu tarnautų žmogui, padėtų jam išsilaikyti žemėje ir surasti savo Sutvėrėją.

Tokią galybę ir tokią valdžią yra žmogus gavęs iš paties Dievo: *"Veiskitės ir dauginkitės, ir pripildykite žemę,* sakė Dievas, sutvėręs pirmuosius žmones, *ir ją paverkite, ir viešpataukite jūros žuvimis, ir dangaus paukščiais, ir visais gyvuliais, kurie kruta žemėje"*, Prad. 1, 28.

2. DIEVO APVAIZDA

Labai maža sutvėrimų dalis pasiduoda žmogaus valdymui ir jo apvaizdai, o milžiniška dauguma visai nepaiso žmogaus, nes žmogus neturi tiek galybės, kad galėtų juos užvaldyti ir priversti savęs klausyti. Negali, pvz., žmogus duoti įsakymo vėjams, kad jie pūstų tada ir ta kryptimi, kuri jam yra reikalinga, negali priversti debesų, kad jie neštų lietų, kai ištroškusi žemė to reikalauja, nei sustabdyti,

kai nereikalauja, negali pasakyti saulei, kad ji pailgintų ar sutrumpintų dienos ilgį, tie sutvėrimai veikia neatsižvelgdami nė kiek į žmogaus reikalus, jo įsakymus ar pageidavimus, jie nusilenkia tik prieš tokią galybę, kuriai nepajėgia pasipriešinti. Vanduo, pvz., tik tada nenugrauna kranto, kai tas krantas yra tvirtesnis už vandenį, arba vėjas tik tada traukiasi iš kelio, kai sutinka namą ar kalną, ar kitą panašią kliūtį, kurios negali nuversti.

Jeigu dabar tos žmogui neklusnios ir jį viršijančios galybės veikia sulig tam tikra tvarka ir planingai, reiškia, kad yra galybė už jas didesnė, prieš kurią jos lenkiasi ir priverstos vykdyti jos valią, kuriai negali pasipriešinti. Toji galybė, prieš kurią lenkiasi visas pasaulis, yra ne kas kita, kaip vienintelė Dievo galybė, tai ji nustatė kelius žvaigždėms, atskyrė dieną nuo nakties, iškasė jūroms gelmes ir upėms vagas, supylė kalnus ir kauburius, apsėjo visą žemę žolėmis ir medžiais, pripildė vandenis žuvimis, orą paukščiais, miškus žvėrimis, ji visiems suteikia maisto savo laiku, jai duodant visi sau renka, jai atveriant savo ranką, visi pasisotina gėrybėmis, nugręžiant jai savo veidą, visi jie nusigąsta, dingsta jų kvapas, jie žūna ir virsta dulkėmis.

Kadangi apvaizda veikia iš vien su gyvybe, su ja yra surišta ir iš jos plaukia, tas, pvz., karalius geriau aprūpina savo valdinių reikalus, kuris galingesnis ir tuos tik aprūpina, kurie priklauso jo galybei, todėl ir apvaizda taip toli siekia, kaip toli siekia ir pati galybė. Kadangi Dievo galybė apima visus sutvėrimus, o nė vienas iš jų negali išsiveržti iš Dievo galybės, nes visi jie yra iš jos išėję, todėl ir Dievo apvaizda apima visus sutvėrimus, mažus ir didelius, visas dulkes, vandens lašus, dabesis ir lietus, apima angelus ir žmones, tai ji skaito žmonių žingsnius, jų plaukus ant galvos, o nė vienas jų nenukrinta be tos meilios apvaizdos pritarimo ir sutvarkymo. Jo karaliai karaliauja ir įstatymų leidėjai daro teisingus nutarimus. Jo kunigaikščiai viešpatauja ir galiūnai daro teisybę. Ji nukelia galiūnus nuo

sosto ir išaukština mažutėlius. Ji alkstančius pripildo gėrybėmis, o turtuolius paleidžia tuščiais.

Džiaukimės tad, būdami galingoje Dievo rankoje, atiduokime jam visą savo rūpestį, nes jis rūpinasi mumis, ieškokime jo karalystės, o viskas bus mums pridėta.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, pilnos yra šventos Knygos aprašymų apie Tavo apvaizdos meilingus darbus. Tu apdengi dangų debesimis ir prirengi žemei lietaus; Tu želdini žolę kalnuose ir augalus žmonių reikalams; Tu duodi galvijams pašarą ir varnaičiams, kurie į Tave šaukiasi (ps. 146). Tu skaitai žmogaus žingsnius ir jo plaukus ant galvos; Tu darai teisybę skriaudžiamiesiems; Tu duodi maisto alkaniesiems; Tu paleidi apkaltuosius; Tu apšvieti akluosius; Tu pastatai ant kojų sulaužytuosius; Tu myli teisiuosius, sergi ateivius, palaikai našlaitį ir našlę (ps. 145). Ypatingoje savo apvaizdoje laikai mus, Viešpatie, žmones menko tikėjimo: Tu padarei mus mažką mažesnius už angelus, garbe šlove mus apvainikavai ir pastatei mus ant savo rankų darbų (Ps. 8). Kada nusidedame, Tu mus neatstūmei amžinai, kaip kad atstūmei nusidėjusius angelus, bet atsiuntei savo Sūnų, kad mus gelbėtų nuo amžinos pražūties. Ir štai, Viešpatie, taip apdovanoti ir taip išaukštinti, taip globojami mes, menko tikėjimo žmonės, nepajėgiame susekti Tavo meilios apvaizdos kelių, nepajėgiame dėkoti už Tavo geradarybes, bet, vargų ir skausmų paliesti arba juos pastebėję kituose sutvėrimuose, nusimename, nuliūstame, prarandame pasitikėjimą Tavimi, murmame prieš Tavo apvaizdą, kaip kad murma negeras vaikelis prieš meilių tėvų gerumą, iš kurių viską turi, ko tik jam reikia. O yra mūsų tarpe ir tokių, kurie praranda visiškai tikėjimą į Tavo buvimą ir į Tavo apvaizdą, manydami, kad arba niekas pasaulio nevaldo, arba valdo jį kažkokios aklos ir negailestingos jėgos, taip yra sunku žmogaus protui sutaikinti Tavo gerumą, Tavo meilią apvaizdą su kančiomis ir visokiais kitais trūkumais, kuriuose tenka gyventi ne tik žmonėms, bet dau-

geliui ir kitų sutvėrimų. Prašalink tad, Viešpatie, meldžiame, Tavo malone mūsų proto tamsybes, išvaikyk tuos debesis, kurie dengia mums Tave, mūsų saulę, mūsų šviesą, mūsų šilumą ir gyvybę, padėk suprasti Tavo meilingus kelius nors tiek, kad pasitikėtume Tavimi, kad susitaikytume su Tavo švenčiausia valia, matydami joje ne aklų jėgų žaidimą, bet meilią ranką, kuri gydo mūsų prigimties žaizdas, kurias yra mums suteikę galvažudžiai šėtonai, kai patekome į jų vergiją, nusidėdami ir neklausydami Tavo valios įsakymų.

Kadangi, Viešpatie, viską, ką tik mes turime, iš Tavo malonios apvaizdos turime, todėl pasižadame šiandien dėkoti Tau už visas Tavo geradarybes, o pagundas, kylančias prieš Tavo apvaizdą, nugalėti tikėjimo, vilties ir meilės aktais.

APIE DIEVO APVAIZDOS KELIUS

Liepos 18 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas stebisi Dievo išminties galybe ir pareiškia, kad jo teismai yra nesuprantami ir jo keliai nesusekami: „O Dievo turtų, išminties ir žinojimo gilybe, kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai," Rom. 11, 33.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nepajėgdami suprasti jo išminties teismų ir jo apvaizdos kelių, neįpultume į tas klaidas, į kurias įpuolė visi tie, kurie norėjo išmatuoti Dievo išmintį savo išmintimi ir susekti jo kelius savo keliais, bet kad, nusilenkdami prieš Dievo valią, laimėtume tas gėrybes, prie kurių mus veda jo apvaizda.

MĄSTYMAS

1. DIEVAS VALDO PASAULĮ

Dievas, sutvėręs šį pasaulį, neapleido ir nepaliko be ypatingos globos, bet rūpinasi juo ir toliau, valdo jį ir veda prie to tikslo, kurį jam paskyrė sutverdamas.

Šiuo atžvilgiu Dievas yra panašus daugiau į ūkininką, negu į laikrodininką. Laikrodininkas, padirbęs laikrodį, paleidžia jį į žmones ir daugiau juomi nesirūpina, net nežino, kam jis tarnauja. Ne taip daro ūkininkas. Nupirkęs ūkį, jis valdo jį, dirba, sėja, žodžiu, rūpinasi, kad tas ūkis neštų jam tą naudą, dėliai kurios jis yra jį pirkęs. Jei ūkininkas yra sumanus ir darbštus, gražiai įdirbęs ūkį, daug sau gauna naudos iš jo; o jei nesumanus ir apsileidęs, ne tik nesulaukia sau naudos, bet niekais paverčia visą ūkį.

Kadangi Dievas yra neribotai išmintingas, galingas ir darbštus, todėl ir jo globojamas pasaulis turi atrodyti gražiai ir turi nešti jam tą naudą, dėl kurios yra sutvertas. Jei būtų kitaip, jeigu, reiškia, pasaulis neturėtų nei gražumo, nei tvarkos, nei naudos, tai taip būtų arba dėl to, kad Dievas, sutvėręs pasaulį, nenorėtų juo rūpintis ir nesirūpintų, arba kad neturėtų pakankamai išminties, kad įvedus jame tvarką, arba kad nepajėgtų suvaldyti sau priešstaraujančių gaivalų, kaip kad ūkininkas nepajėgia apginti savo ūkio nuo audrų, potvinių, sausumų, įvairių vabalų ar kitų panašių gaivalų, kurie naikina ir sumanaus ūkininko ūkį.

Nieko panašaus negalima leisti sau į mintis apie Dievą.

a. Dievas rūpinasi pasauliu. Kaip saulė turi leisti iš savęs spindulius nuolat, kiekvieną sekundę, kad būtų šviesu žemėje, jeigu sustabdytų savo spindulius nors vienai akimirkai, visa žemė paskęstų tamsybėse, taip ir Dievas turi leisti iš savęs savo jėgos spindulius kiekvieną akimirką, kad pasaulis ne tik nenustotų veikęs, bet nenustotų ir buvęs, todėl Dievas negali elgtis su pasauliu, kaip kad laikrodininkas elgiasi su savo padirbtu laikrodžiu. Laikrodininkas, išleidęs laikrodį iš savo rankų, gali daugiau juo nesirūpinti, gali nežinoti, kur jis yra ir kam tarnauja, bet negali to padaryti Dievas su pasauliu, nes pasaulis išnyktų ir pasidarytų, kaip kad jo visai nebūtų buvę. Kad apsaugojus tad pasaulį nuo išnykimo, Dievas dirba ir toliau, sulig mūsų Iš-

ganytojo pasakymu: *"Mano Tėvas veikia iki šiolei ir aš veikiu"*, (Jono 5, 17). Iš jo semia savo jėgą ir saulė ir žvaigždės ir debesys ir audros, kiekvienas mūsų širdies krustelėjimas, kiekvienas proto ar valios aktas iš jo plaukia, kaip iš šaltinio; jo žinioje yra kiekviena lauko žolė, kiekvienas vabalėlis ar paukštelis, jis visus rėdo ir maitina, jis yra suskaitęs visus mūsų plaukus ant galvos, o nei vienas jų nenukrinta be jo valios ir tvarkymo.

b. Dievui netrūksta išminties pasaulio valdyme. Jeigu būtų nors vienas daiktas, kuris turėtų savo pradžią kur kitur negu Dievuje, tuomet jis galėtų veikti Dievui nežinant ir nepriklausomai nuo jo, tuomet galėtų įsiveržti į Dievo nustatytą tvarką ir suardyti ją, kaip kad įsiveržia į ūkininko nustatytą tvarką nežinomi, nepramatyti dalykai ir suardo ją prieš ūkininko norus: potviniai užlieja laukus, sausros juos išdžiovina, audros sunaikina pasėlius, ugnis sudegina triobas, ligos naikina gyvulius. Jeigu ūkininkas pramatytų tas nelaimes, galėtų nuo jų apsisaugoti, bet jų nepramato, nes ne jo prote jos turi savo pradžią.

Kadangi nėra nė vieno tokio daikto sutvėrimuose, kuris būtų kilęs ne iš Dievo, nė vieno tad nėra, kuris Dievui nežinant galėtų suardyti nustatytą jo tvarką ir darbus, visi, kiek tik jų yra, ugnis, kruša, sniegas, ledas, audrų vėjai pildo jo valią.

c. Dievas turi pakankamai galybės suvaldyti prieštaraujančius sau gaivalus. Kiekvienas sutvėrimas ar gaivalas tiek teturi jėgų, kiek jų yra gavęs iš savo Sutvėrėjo, todėl kiekvieno iš jų jėgos yra apribotos, pabaigtos ir suvaržytos, vieno Dievo galybė yra neribota, jis vienas gali padaryti visa, ką tik nori, gali atimti kiekvieną valandą savo sutvėrimams tą galybę, kurią jiems yra suteikęs, todėl nė vienas iš jų negali jam priešintis, jam neleidžiant.

Čia gali kilti abejonė apie piktąsias dvasias ir nusidėjėlius, kurie priešinasi Dievo valiai ir griauna jo karalystę. Tie piktųjų dvasių ir nusidėjėlių priešinimaisi yra Die-

vo pramatyti ir leisti, kad pasirodytų laisva protingų sutvėrimų valia, kurią jis jiems yra suteikęs, kaip didelę dovaną ir nuopelnų šaltinį, bet jie yra suvaldyti ir negali tiek prieštarauti, kiek jie norėtų, todėl piktosios dvasios, išvarytos iš apsėstųjų, kada norėjo įeiti į kiaules, prašė mūsų Išganytojo leidimo ir tik gavusios leidimą galėjo į jas įeiti.

2. PASAULIO VALDYMO TIKSLAS YRA DIEVO GARBĖ

Valdyti kokį daiktą reiškia kreipti ir vesti jį prie tikslo, kurio daiktas negali pasiekti savo jėgomis. Štai ūkininkas turi nusipirkęs ūkį. Kad tas ūkis neštų jam naudą, reikia jį apsėti ir tai ne bet kokiais javais, o tik tokiais, kurie yra tinkami maistui, jeigu to nedarys ūkis nieko neužaugins pats iš savęs. Valdymas tad susideda iš dviejų pagrindinių veiksmų, reikia skirti tikslą ir suteikti priemonių tam tikslui pasiekti. Ūkininkas, pvz., pirkdamas žemę iš anksto nustato tikslą, kuriam toji žemė turės tarnauti: ar tai javų, ar gyvulių auginimui, ar medžių, ar daržovių sodinimui, o paskui pagal tą tikslą nustato ir priemones.

Panašiai padarė ir Dievas, sutverdamas pasaulį. Pirmiausia nustatė jam tikslą, o paskui sulig tuo tikslu paskyrė ir priemones, kurios vestų jį prie to tikslo.

Koks gali būti pasaulio tikslas? Pasaulio tikslas negali būti kitas, kaip patsai Dievas, nes Dievas, būdamas pati tobulybė ir neturėdamas nieko aukštesnio už save, negalėjo siekti pasaulio sutvėrimu ko kito, kaip save, todėl ir apreikštasai žodis patvirtina tą išvadą, sakydamas: *"Viešpats visa padarė sau"*, Pat. 16, 4. Pilnos yra šventos knygos paraginimų ,kad mes viską darytume dėl Dievo garbės, nes tuo tikslu buvo sutvertas visas pasaulis.

Kur yra Dievo garbė? Dvejopa yra Dievo garbė: viena jo viduje, kuri yra amžina, jos niekas negali nei padidinti, nei sumažinti. Apie ją kalba mūsų Išganytojas, sakydamas: *"Tėve, pašlovink mane pas save ta šlove, kurią aš*

turėjau pas tave, pirma nekaip atsirado pasaulis", Jono 17, 5. Tai reiškia, kad pas Dievą buvo garbė pirmiau, negu pasaulis buvo sutvertas.

Kita garbė išviršinė, ji atsirado kartu su pasauliu. Dievas, norėdamas parodyti savo tobulybes protingiems sutvėrimams, išreiškė jas laipsniškai visam pasauly paskiruose sutvėrimuose, todėl viso pasaulio tikslas yra parodyti Dievo gabumus, jo išmintį, jo galybę, jo gerumą, teisingumą, gailestingumą ir t.t.

Neprotingi sutvėrimai išreiškia vieną kitą Dievo tobulybę, bet toli gražu nepilnai ir nepakankamai, kaip kad viena kita plyta, iš kurių namas pastatytas, neparodo pilnos namo išvaizdos. Tokią pilną išvaizdą gali mums duoti tik fotografija, nors ir netobulai.

Panašiai darosi ir su Dievo išvaizda; tik protingi sutvėrimai yra Dievo fotografija ir parodo mums Dievą visumoje, nes jie yra sutverti sulig Dievo paveikslu ir panašumu. Tačiau ne kiekvienas paveikslas lygiai vaizduoja tą daiktą ar asmenį, kurio yra paveikslas, vieni paveiksle yra geresni, kiti blogesni; tie geresni, kurie tobuliau ir pilniau išreiškia daiktą, kurie gi prasčiau — tie prastesni.

Tie tad tarp protingų sutvėrimų geriau atvaizduoja Dievą ir didesnę jam daro garbę, kurie yra panašesni į jį savo šventumu ir tobulumu. Kuomet tad mes stengiamės siekti tobulybės, pildydami Dievo valią, didiname ir platiname žemėje jo išviršinę garbę.

Kadangi pasaulis neturi kito tikslo kaip Dievo garbę, todėl ir Dievo apvaizdos keliai kreipia jį ir veda į tą tikslą, suteikdama protingiems sutvėrimams galėjimą laisvai dirbti Dievo garbei ir turėti džiaugsmo Dievuje.

Jeigu protingi sutvėrimai atsisakys ieškoti savo laimės ir džiaugsmo Dievuje, tuomet pragare turės skelbti Dievo teisingumą savo kančiomis.

Dėkokime Viešpačiui už tokį aukštą pašaukimą, kurį mums suteikė skelbti jo garbę savo į jį paveikslu ir panašu-

mu, rūpinkimės, kad tas jo paveikslas mumyse būtų kaskart gražesnis.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelės galybės šaltinis yra protas, kurį Tu suteikei žmogui, sutverdamas jį sulig savo paveikslu ir panašumu. Tačiau tas protas tik tada yra galingas, kada būna pilnas visokios išminties ir visokio žinojimo, jei — tuščias, kaip kad tuščias yra mažo vaikelio protas, tuomet ne galybės, bet silpnybės jis yra šaltinis, tuomet neprotingi sutvėrimai daug yra galingesni už tą, kuris turi protą, bet turi jį tuščią. Žmogaus tad galybė ne kojose ar rankose, ne jų greitume ir stiprume, bet išmintyje, kuri, jei duoda tinkamus įsakymus kojom ir rankom, padeda žmogui nugalėti ir užvaldyti ir jūrų žuvis, ir dangaus sparnuočius, ir žvėris, ir gamtos galybes, padeda išvengti daugelio nelaimių, apsisaugoti nuo daugelio skausmų. Bet, Viešpatie, nekiekviena išmintis suteikia žmogui galybę, o tik ta, kuri yra Tavo išminties paveikslas ir panašumas. Yra išminčių, kuriomis pasaulis labai didžiuojasi ir pasitiki, nori jomis matuoti Tavo išmintį ir susekti Tavo kelius, bet nepajėgia to padaryti, nes Tavo išmintis, Viešpatie, viršija šio pasaulio išmintį tiek kartų, kiek kartų Tu viršiji savo sutvėrimą, tai yra neribotai. Kadangi mažesnė išmintis negali suprasti didesnės išminties teismų, nei susekti jos kelių, kaip kad mažas vaikelis negali suprasti aukšto mokslo išvadų, todėl ir pasaulis, kaip teisingai tautų Apaštalas pastebi (1 Kor. 1, 21) negalėjo pažinti savo išmintimi Tavęs, Viešpatie, o tuo pavertė paikyste savo išmintį Tavo akyse, padarė iš jos ne galybės, bet silpnybės šaltinį, ne tiesos ir šviesos, bet klaidos ir tamsybių, kuriose ir klaidžioja iki šios dienos visi tie, kurie nepažįsta Tavęs. Tačiau, Viešpatie, Tu nenori, kad mes klaidžiotume tamsybėse, kad mes būtume silpni ir bejėgiai, Tu nori turėti mus išmintingus ir galingus, nori dalintis su mumis Tavo išminties turtais ir mokslo brangenybėmis, nori, kad mes pasiektume tas aukštybes, į kurias mus pakvietei, mus su-

tverdamas, todėl Tu nurodei kelią, kuriuo eidami nepaklysime, užžiebei šviesą, kuri prašalina visas proto tamsybes. Tas kelias yra tai Tavo įsakymai, toji šviesa yra Tavo žodis, kas vaikščiojo Tavo įsakymų keliais, kas nešiojo Tavo žodį savo širdyje, tas pasidaro išmintingesnis už šio pasaulio išminčius, galingesnis už šio pasaulio galiūnus, nes pasidaro Tavo išminties ir Tavo galybės dalyviu, tas supranta Tavo teismus ir suseka Tavo kelius. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes vaikščiotume visą savo gyvenimą Tavo įsakymų keliais, kad mes pamiltume tos saulės šviesą — Tavo žodį, kuri nežino nusileidimo, kad laimingai sulauktume tos valandos, kurią išnyks visos paslaptys, paaiškės visi Tavo meilingos apvaizdos keliai.

Pasižadame, Viešpatie, tvarkyti šios dienos gyvenimą ne sulig pasaulio išmintimi, ne sulig mūsų kūno patarimais, bet sulig Tavo įsakymų ir Tavo mokslo reikalavimais.

PASITIKĖJIMAS DIEVO APVAIZDA

Liepos 19 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo paraginimą pasitikėti Dievo rūpestingumu ir jo apvaizda mums: „Nebūkite baiIiai susirūpinę savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė ne svarbesnė už valgį ir kūnas už drabužį? Žvilgterėkite į dangaus sparnuočius: nei sėja, nei piauna, nei į kluonus nekrauna: ir jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne daug daugiau verti kaip jie?“ Mato 6, 25-26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pasitikėtume juo taip, kaip kad jis nori, kad mes pasitikėtume, kad gyvenimo vargų ir prispaudimų ištikti, neprarastume to pasitikėjimo ir nepradėtume murmėti prieš meilingą jo apvaizdą, kaip kad murma šio pasaulio sūnūs.

MĄSTYMAS

1. PASITIKĖJIMAS

Kiekviename žmogaus veiksme, o net kiekviename jo žingsnyje glūdi pasitikėjimas, dėl to žmogus veikia ir kruta kad tikisi gauti tai, ko neturi, o kas jam yra reikalinga. Pamatė, pvz., kas kokį daiktą, jis jo ieško, klausinėja kitų, bet ieško tol, kol turi vilties surasti, kai praranda tokią viltį, nustoja ieškojęs.

Kas eina per tiltą, pasitiki, kad tiltas, jam užėjus, nesuluš, bet atlaikys ir padės jam pasiekti kitą upės krantą. Jei jam reiktų eiti ne tiltu, o užšalusia upe, jis eis tik tada, kai bus tikras, kad ledas pakankamai yra tvirtas, kad juo galima pasitikėti, o jei to tikrumo neturės, negalės pasitikėti ledu, per upę neis.

Ūkininkas sėja grūdus į žemę, jis tiki, kad tie grūdai nežus, bet augs ir užaugins jam daugiau grūdų. Jei būtų tikras, kad toji sėja žus, kad ją sunaikins audros, vabalai ar kitas koks gaivalas, nebandytų sėti nė vieno grūdo.

Iš tų pavyzdžių matosi, kad pasitikėjimas ne tik nevaržo žmogaus veikimo, bet yra jo būtina sąlyga, todėl tik ten gali būti ir paprastai būna veikimas, kur yra pasitikėjimas, ten gi kur jo nėra, nustoja visas veikimas, arba jeigu veikiama, tai tik į priešingą pusę, kad apsisaugotų nuo tų pavojų, kurie naikina pasitikėjimą. Naktį, pvz., visi užsirakina duris, nes nepasitiki blogos valios žmonėmis, kurie gali ateiti į namus nekviesti ir padaryti skriaudos, kaip kad atsitinka ten, kur durys nerakintos.

Iš tų pavyzdžių matosi ir kitas dalykas, būtent, kad pasitikėjimas liečia priemones tikslui siekti ir jomis remiasi. Jei priemonė užtektinai galinga ir atitinkanti tikslą ir yra žmogaus valdžioje, žmogus ja pasitiki ir jos griebiasi tikslui siekti. Kas nori, pav., statyti namą, pirmiau, atsisėdęs skaito savo pinigus, ar užteks jų statybai, kad, pradėjus, nereiktų sustoti ir pastatyti save pajuokai. Jei pasirodys,

kad pinigų pakankamai turi jis imasi statybos, nes jis pasitiki pinigais, jis žino, kad, jei jų yra pakankamai, visokia statyba turi pasisekti.

Kitas pasitiki savo rankų ir kojų stiprumu, todėl lengvai leidžiasi į visokias peštynes, kad parodytų savo galybę ir prisirinktų sau garbės, ar kitokių kokių gėrybių, kurios yra surištos su stipriomis rankomis ar kojomis.

Trečias pasitiki mašinos galybe, todėl leidžiasi į garbingas varžybas, skrenda per vandenynus, kad pasisavintų mašinos galybę, nes garbė už pergalę tenka ne mašinai, o tam, kuris valdo tą mašiną.

Karaliai pasitiki savo kariuomenių ir ginklų daugumu, todėl pradeda karą su savo kaimynu tik tada, kai jaučia savo kariuomenę esant galingesnę už kaimyno. Jei jaučia esant silpnesnę, pagal Išganytojo pastabą, siunčia pas savo priešininką pasiuntinius anam dar toli tebesant ir prašo tartis dėl taikos, Luko 14, 32.

Kas nemato, kad tie visi daiktai, kuriais žmonės pasitiki, nėra taip galingi ir taip neklaidingi, kad niekad neapgautų ir nesuvedžiotų tų, kurie jais pasitiki: apgaulingi yra ir pinigai, nes ir piniguočiams ne viskas pasiseka, pinigai pritraukia vagis ir plėšikus ir pražudo piniguočius, todėl turįs pinigų yra nuolatiniame pavojuje jų netekti, o kartais su jais ir gyvybės; apgaulingas yra ir kojų ir rankų stiprumas, nes dažnai nusilenkia prieš daug silpnesnį už save: galingas buvo Galijotas, o visgi jis turėjo nusilenkti prieš Dovidą ir žūti nuo jo rankos; apgaulingos yra kariuomenės ir jų ginklai, nes visi, kurie ima kalaviją, žus nuo kalavijo", įspėja mūsų Išganytojas (Mato 26, 52).

Apgaulingos yra ir visos tos šių laikų kultūros, kuriomis taip didžiuojasi ir taip pasitiki pasaulis, nes jos nukreipia žmonių mintis ir širdį nuo Devo, visokios gėrybės ir visokios galybės šaltinio, o pakreipia į sutvėrimus, kurie, kilę iš nebuvimo ,ir slepia savyje visokios silpnybės bei nebuvimo antspaudą, išnykus ar į dulkes subyrėjus tiems sutvė-

rimams, išnyks ir į dulkes subyrės ir visos kultūros, niekais paversdamos ir visas žmonių viltis, kurias jomis buvo parėmę.

2. PASITIKĖJIMAS DIEVU

Nors sutvėrimai gali patenkinti dagelį žmogaus reikalų, gali padėti jam išlaikyti žemišką gyvybę, gali padėti surasti tiesą, gali suteikti daug malonumų, bet jie negali patenkinti visų žmogaus reikalų, nes jie yra didesni, negu visi sutvėrimai.

Žmogus yra sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, todėl jo dvasios gelmėse glūdi taip dideli troškimai, tokia didelė yra atsivėrusi bedugnė, kad visi sutvėrimai kartu negali jos užpildyti, ją gali užpildyti vienas Dievas, todėl amžinai pasiliks alkanas ir tuščias tas, kuris, užmiršęs Dievą, bandys sutvėrimais užpildyti savo tuštumą.

Čia tai ir glūdi priežastis, dėliai kurios šio pasaulio sūnų gyvenime yra tiek daug nepasitenkinimo, apsivilimo, pesimizmo, desperatiškų žingsnių, savižudybių, burnojimų prieš Dievą, pagaliau visiškų Dievo pametimų ir jo buvimo neigimų. Yra tai tik to pasitikėjimo vaisiai, kurs buvo paremtas sutvėrimais, iš sutvėrimų laukta to, ko jie neturėjo ir negalėjo duoti, nes jie buvo per maži, o žmogus per didelis.

Nuo tų visų nelaimių gali žmogų išgelbėti vienas tik dalykas, būtent pasitikėjimas Dievu.

Dievas, sutvėręs pasaulį, nepaliko jo be globos, kaip kad laikrodininkas palieka be globos laikrodį, kurį padarė ir paleido į žmones. Dievas rūpinasi pasauliu ir toliau ir veda jį prie to tikslo, kurį jam skyrė, jį sutverdamas. Jis maitina dangaus sparnuočius, jis taip turtingai rėdo lauko žoles, kad nė Saliamonas nebuvo taip apsivilkęs visoje savo garbėje, kaip viena jųjų. Dabar argi galimas būtų daiktas, kad žmogus, kuris daug kartų vertesnis už lauko žolę ir dangaus sparnuočius, būtų Dievo užmirštas ir apleistas, būtų visiškai išskirtas iš jo malonios apvaizdos.

Išganytojas mums primena, kad taip nėra, kad Dievas daugiau rūpinasi žmogumi, negu neprotingais sutvėrimais, yra suskaitęs net jo plaukus ant galvos, ir nei vienas jų be jo valios nukristi negali. O visgi iš kitos pusės, įžvelgę į žmogaus gyvenimą, rasime jame daugiau kančių ir vargų, negu kurio kito sutvėrimo, klausimas tad kyla, kaip sutaikinti žmogaus kančias su ypatinga Dievo apvaizda, kurią jis turi žmogaus linkui.

Kančių ir vargų priežastis glūdi nepasitikėjime, kuriame žmogus nuolat gyvena ir kurį nuolat Dievui reiškia. Dievas reikalauja, kad žmogus statytų pirmoje vietoje dangaus karalystę ir jos teisybę, kad tos teisybės ieškotų visu savo gyvenimu, tuomet iš savo pusės žada aprūpinti visus žmogaus žemiškus reikalus: *"Ieškokite,* sako Išganytojas, *visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta"*, Mato 6, 33. Žmogus gi daro priešingai, jis stato pirmoje vietoje žemiškas gėrybes ir jų ieško, o Dievo karalystę ir jos teisybę laiko paskutinėje vietoje, arba visai jos nepaiso.

Tokiu savo elgesiu žmogus pareiškia Dievui savo nepasitikėjimą, nes atmeta jo pasiūlytas priemones žemiškiems reikalams aprūpinti, laikydamas jas netinkamomis, o ten, kur nėra pasitikėjimo, nėra nei veikimo, žmogus todėl neina per užšalusį gilų vandenį, kad nepasitiki jo ledu, todėl jis neieško dangaus karalystės ir jos teisybės, kad ja nepasitiki.

Priešingai, ten, kur yra pasitikėjimas, yra ir veikimas, žmogus todėl yra įtempęs visas savo pajėgas, kad užvaldžius gamtos galybes, kad susekus sutvėrimų prigimtį ir jų ypatybes, kad jais pasitiki, juos skaito geresne priemone savo reikalams aprūpinti, negu toji, kurią pasiūlė Dievas.

Jeigu dabar žmonės tiek jėgų įtemptų Dievo pažinimui, kiek jų įtempia sutvėrimų tyrinėjimui, kitaip sakant, jeigu savo pasitikėjimą perkeltų nuo sutvėrimų ant Dievo, rojus sugrįžtų žemėn, nepritrūktų niekam nei duonos, nei drabužio, nei postogės...

Pasitikėjimas tad Dievu neatleidžia mūsų nuo darbo, nuo veiklumo, neliepia sudėti rankas ir ramiai laukti, kad Dievas atliks už mus visas mūsų pareigas, bet liepia veikti su didesniu įsitempimu ir karščiu, juo didesnis yra reikalas ir gilesnis pasitikėjimas.

Pažiūrėkime dabar, koks yra mūsų pasitikėjimas Dievu, ir pažinsime iš mūsų darbštumo ir uolumo dangaus karalystės ir jos teisybės ieškojime, nes ten yra tikras pasitikėjimas, kur yra tikras veikimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nesunku mums jausti Tau dėkingumo ir reikšti pasitikėjimą, kai viskas klojasi mums gyvenime taip, kaip mes norime, kai visi mūsų troškimai yra patenkinti, kai jokis prispaudimas mūsų nevargina. Tačiau, Viešpatie, Tu žinai ,kiek yra vertas toks dėkingumas ir toks pasitikėjimas, jis yra vertas tiek, kiek tos avies, kuri, matydama žolę šeimininko rankose, eina paskui jį, bet iš tikrųjų eina ne paskui jį, o tik paskui žolę, kurios ji nori, todėl šv. Augustinas ir sako, kad užtenka parodyti aviai žolę, kad ją patrauktumei, žolei išsibaigus, užsibaigia ir avies sekimas. Jeigu tad ir mūs ėjimas paskui Tave ir Tavimi pasitikėjimas yra, kaip tos avies, žole paremtas, žemiškomis gėrybėmis, kurias matome Tavo rankose, neilgai jis tesės, nes gėrybėms išnykus iš akių, o ištikus skausmams ir prispaudimams, apleisime Tave ir pabėgsime nuo Tavęs, kaip tie, apie kuriuos kalba Tavo Sūnus, lygindamas juos uolotai žemei: *"Ant uolos tie, kurie išgirdę su džiaugsmu priima žodį; bet jie neturi šaknų: jie tiki iki laikui ir pagundos metu jie atsitraukia"*, Luko 8, 13. Tokių pasekėjų Tu, Viešpatie, nenori, nes jie Tau neneša jokios naudos, jie pasiryžę eiti paskui Tave dėl savo naudos, kurios jeigu nemato, apleidžia Tave ir eina kitur savo naudos ieškoti. Tu ieškai tokių ir brangini tokius, kurie, pamatę Tavo rankose kryžių ir erškėčių vainiką, neišsigąsta jų ir nebėga nuo Tavęs, bet su džiaugsmu prisiartinę ima juos į savo rankas ir eina paskui Tave, palikdami visus kitus rūpesčius

Tavo meilingai apvaizdai, kaip kad Tavo mieliausias Sūnus mokė daryti, sakydamas: *"Ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa tai bus jums pridėta"*, Mato 6, 33. *"Jei kas nori eiti paskui mane, tegul pats savęs išsižada, tegul ima savo kryžių ir teseka mane"*, Mato 16, 24. Padėk tad, Viešpatie, mums eiti paskui Tave, padėk pasitikėti Tavimi, neleisk, kad mes būtume panašūs į tuos šio pasaulio sūnus, kurie vertina žemiškas gėrybes aukščiau už Tavo karalystę, o jų nesuradę, arba netekę, įkrinta į nusiminimą, burnoja prieš Tavo apvaizdą ir nenori pripažinti Tave esantį vienintelį šio pasaulio Valdytoją, meiliausią Tėvą ir didžiausią viso sutvėrimo Geradarį. Apsaugok mus, Viešpatie, nuo tokios nelaimės, suteik jėgų, kad niekad neapleistume Tavęs, nors tektų ir kryžiaus kančias iškentėti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nepasiduoti jokiam nusiminimui, o užėjus skausmams ir prispaudimams, skatinti save džiaugsmui ir padėkai už juos, nes tai yra Tavo meilės ženklas, pagal Tavo šv. Jonui ištartą žodį: *"Kuriuos aš myliu, tuos baudžiu ir plaku"*, Apr. 3, 19.

APIE DIEVO TEISINGUMĄ

Liepos 20 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime paskutinį teismą, kur visas pasaulis gauna teisingą atlyginimą už savo darbus, taip teisingą, kad net žuvusieji nusilenkia prieš jį, rasdami save kaltais: „Mes neišmanėliai laikėme jų gyvenimą beprotybe ir jų galą negarbe," Išm. 5, 4.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad pasitikėtume jo teisingumu, kad turėdami prieš akis šio pasaulio neteisybių kalnus, neįsileistume į širdį pagundos prieš tą teisingumą.

MĄSTYMAS

1. TEISINGUMAS

Teisingumas yra dorybė, kuri verčia atiduoti kiekvienam, kas jam priklauso; kam priklauso garbė, atiduoti garbę, kam klusnumas — klusnumą ,kam tiesa — tiesą, kam užmokestis — užmokestį, kam turtas — turtą.

Teisingumas, kaip matome, yra susitikimas dviejų dalykų, būtent teisių ir privalumų. Iš vienos pusės eina teisė gauti ką nors, iš kitos privalumas duoti.

Toji teisė gauti ir privalumas duoti gali plaukti iš dviejų šaltinių: gali būti užtarnauta tam tikru darbu, už kurį yra skirtas atlyginimas, už gerą darbą — geras, už blogą — blogas, darbininkas, pvz., už gerą darbą gauna gerą užmokestį, piktadaris gauna bausmę; arba gali būti atsiradusi kartu su tam tikra pareiga, kuri kam nors tenka eiti, o iš kurios toji teisė plaukia. Kareivis, pvz., siunčiamas ginti savo kraštą, gauna teisių reikalauti ginklų ir visos kitos pagalbos, kurios reikia krašto gynimui. Kas tad uždeda tą pareigą, gauna privalumą rūpintis tos pareigos teisėmis. Panašiai vyksta ir su žmogaus gyvybe: užgimęs vaikelis gauna pareigą gyventi žmogišku gyvenimu, jo tėvai ir visi kiti žmonės gauna privalumą saugoti jo gyvybę, kad jis galėtų išpildyti jam uždėtą pareigą.

Tuo būdu susidaro dviejų rūšių teisingumas, vienas, taip vadinamas mainų teisingumas, kuris reikalauja, kad būtų atlyginta už tai, kas yra gauta, gautas yra dienos darbas, reikia už jį atlyginti, gautas svaras ar mastas, reikia užmokėti už tą svarą ar mastą. Jeigu kas, dirbęs pusę dienos, reikalautų užmokesčio už visą dieną, reikalavimas būtų neteisingas ir darbdavis neturėtų pareigos patenkinti to reikalavimo, jei tenkintų, darytų dosnumo ir gailestingumo aktą, bet ne teisingumo.

Kita teisingumo rūšis yra dalinimo arba skirstymo teisingumas. Kas skirsto pareigas, įvairias naštas ir sun-

kenybes, turi rūpintis, kad teisingai jas paskirstytų pagal kiekvieno gabumus ir galias.

2. DIEVO TEISINGUMAS

Įžvelgę giliau į Dievo santykius su žmogumi, turime pripažinti, kad Dievuje negali būti pirmosios rūšies teisingumo, būtent mainymo, nes visi sutvėrimai, neišskyrus angelų, ką tik turi, viską iš Dievo turi, nieko tad negali duoti Dievui, už ką galėtų reikalauti atlyginimo, o Dievas turėtų atlyginti maino dėsniais, todėl šv. Povilas ir klausia, sakydamas: *"Kas davė jam pirmas, kad tam būtų atlyginta? Nes iš jo, per jį ir jame yra visa; jam garbė per amžius. Amen"*, Rom. 11, 35—36.

Jeigu net paimsime savo gerus darbus, už kuriuos Dievas žada atlyginti danguje, ir tie yra iš Dievo, nes Dievas judina savo malone mūsų mintis ir valią, ir taip viską veikia mumyse, kaip rašydamas ranka judina plunksną, arba valia judina ranką, todėl, nors raštas yra parašytas plunksnos, kurią valdo ranka, tačiau garbė už raštą priklauso ne plunksnai ir ne rankai, bet valiai, kuri valdo ranką, o per ranką ir plunksną. Nors tad Dievas ir žada mums atlyginti už gerus darbus, tačiau tas atlyginimas plaukia daugiau iš Dievo gailestingumo, negu iš teisingumo. Tiesa, čia veikia ir teisingumas, tačiau tas atlyginimas pagal teisingumą priklauso Dievo darbams mumyse daugiau, negu mums, ir tik iš gailestingumo Dievas priskiria tuos darbus mums ir pagaliau už juos atlygina.

Sustokime dabar prie antros rūšies teisingumo ir pasižiūrėkime, kokiame santykyje jis yra su Dievu: ar gali jis jam priklausyti ir kokiame laipsny, kad nors kiek suprastume Dievo teisingumą.

Antros rūšies teisingumas liečia pareigų ir naštų skirstymą, dovanų dalinimą, kitaip sakant tvarko santykius tarp tų, kurie valdo ir tų, kurie yra kokiu nors būdu valdomi.

Ką reiškia valdyti? Valdyti, reiškia vesti daiktą į tiks-

lą, kuriam jis yra skirtas, o kurio pats negali pasiekti, nes jam ko nors trūksta, tą tad trūkumą turi papildyti valdytojo ranka. Štai, pvz., turime mašiną, kurios tikslas yra atlikti žmogui naudingą darbą, ar jį nuvežti kur, ar suarti jam laukus, ar apginti jį nuo kokios nelaimės, žodžiu padaryti jam kokią naudą. Bet mašina neturi proto, todėl ji nežino, kada, kokios ir kiek tos naudos reikia žmogui padaryti, todėl tą mašinos trūkumą turi papildyti žmogaus protinga ranka, ji turi valdyti mašiną, kad mašina pasiektų savo tikslą.

Nauda iš valdymo gali tekti arba pačiam valdytojui, kaip nauda iš mašinos valdymo tenka tam, kuris ją valdo, iš ūkio valdymo tenka ūkininkui; arba tam kuris yra valdomas. Mažas vaikelis reikalauja valdymo, pats savo jėgomis jis negali nei apsirengti, nei pavalgyti, nei savo gyvybės apsaugoti, bet valdymo nauda tenka pačiam vaikeliui.

Kurios dabar naudos sieks valdytojas ar savo, ar valdomojo daikto, priklauso nuo to, kokiame santyky jis yra su daiktu, kurį valdo. Jeigu valdytojas yra pilnas ir visiškas daikto viešpats, kitaip sakant, jeigu daiktas yra skirtas išimtinai valdytojo naudai, tuomet valdytojas nepadarys jokio neteisingumo, jeigu sau paims visą valdymo naudą. Ūkininkas nedaro jokio neteisingumo, jeigu savinasi sau visą naudą, kuri plaukia iš ūkio, nes žemė turi tarnauti žmogui. Panašiai žmogui turi tarnauti ir visi kiti žemesni sutvėrimai, todėl nedaro jiems skriaudos, jeigu, juos valdydamas, taip valdo, kad jam tektų toji nauda, kuri eina iš valdymo.

Kitas dalykas yra su žmogaus valdymu. Žmogus neturi į kitą žmogų tos valdžios, kurios jis turi į neprotingus sutvėrimus, todėl valdyti žmogų taip, kad iš to valdymo visa nauda tektų pačiam valdytojui, yra neteisybė, nes jis savinsis tai, kas ne jam, o kitam priklauso. Štai kodėl visi karaliai, prezidentai ir kiti valdovai, valdydami kraštus, turi rūpintis bendra visų žmonių gerove, o ne vien tik savą-

ja, kitaip elgdamies, kelia žmonėse nepasitenkinimą, revoliucijos dvasią ir užsitarnauja neteisingų valdovų vardą.

Klausimas dabar, kokia valdymo rūšimi Dievas valdo pasaulį? Dievas sutvėrė visą pasaulį ir tą, kurį matome, ir tą, kurio nematome, išimtinai savo garbei, ne kad padidintų savo laimę, ar vidaus garbę, kurią turėjo prieš tai, negu pasaulis buvo sutvertas, bet kad parodytų savo tobulybes, suteikiant įvairiems sutvėrimams įvairias gėrybes, ir įvairias tobulybes. Sutvėrė gi viską laisva savo valia, neverčiamas jokios būtybės ir jokio privalumo, kuris siaurintų Dievo teises į sutvėrimus, o sutvėrimams suteiktų daugiau teisių, negu jie yra jų gavę iš Dievo. Dievo tad teisės į sutvėrimus yra kitos rūšies, negu tėvų į vaikus. Nors tėvai laisva valia yra suteikę savo vaikams gyvybę, tačiau jų teisės vaikams yra suvaržytos, jie negali padaryti su savo vaikais ką tik nori, nes vaikai yra gavę teisių iš Dievo, kurių niekas negali laužyti, sykį suteikę gyvybę savo vaikams, negali jos atimti, negali jų žudyti. Vienas Dievas yra pilnas ir visiškas mirties ir gyvybės Viešpats, jis gali suteikti gyvybę, o su ja ir visokias kitas gėrybes, jis gali ir atimti visa, ką yra suteikęs, nedarydamas niekam skriaudos, todėl Išminties knyga ir pripažįsta Dievui tą teisę, sakydama: *"Tu esi, Viešpatie, kurs turi valdžią ant gyvenimo ir mirties ir tu nuvedi pas mirties vartus ir atgal atvedi"*, Išm. 16, 13.

Kadangi pasaulis neturi kito tikslo, kaip Dievo garbę, todėl Dievas, jį valdydamas ,ir veda jį prie to tikslo, suteikdamas kiekvienam sutvėrimui tiek gėrybių ir tiek tobulybių, kiek jų reikia jo tikslą pasiekti.

Tam visam darbui vadovauja neribota Dievo išmintis ir neribotas jo gerumas. Vadovauja išmintis, nes išminties reikalas derinti priemones su tikslu, imtis tokių priemonių, kurios geriausiu ir tinkamiausiu būdu veda prie užsibrėžto tikslo; vadovauja ir gerumas, nes Dievas dalinasi su savo sutvėrimais tais turtais, kurių pats turi, dalinasi net savo prigimtimi, kviesdamas protingus sutvėrimus į vienybę su

juo. Jeigu tad Dievas būtų neteisingas, turėtų neturėti arba išminties arba gerumo. Kadangi įsileisti į savo širdį tokias mintis yra nuodėmingas dalykas, todėl nuodėmingas yra dalykas ir manyti, kad Dievas yra neteisingas.

Prašykime Viešpaties malonės ,kad pašalintų iš mūsų proto tamsybes, o iš mūsų širdies pyktį, kad pažintume jo teisingumą ir nusilenktume prieš jį, nes tik beprotybė ir širdies pyktis gali privesti žmogų Dievą ir jo darbus smerkti.

ŠIRDIES ŽODIS. Teisingas esi, Viešpatie, ir teisingi Tavo teismai. Taip šaukia mums kiekvienas šventųjų Knygų puslapis; taip liudija visa žmonijos istorija, kuri patiekia bauginančias iškalbingiausių pavyzdžių daugybes apie tai, kuo baigiasi nuodėmė ir koks yra jos paskutinis užmokestis; taip liudija ir mūsų pačių sąžinė, todėl neramūs daromės ir bijomės teisingo Tavo teismo, kai nusikalstame. Visų tų faktų akivaizdoje manyti kitaip, abejoti Tavo teisingumu yra ne tik beprotybė, kurioje dulkė drįsta teisti neribotą didybę, tamsybės spręsti apie tiesą, bet kartu ir Tavo neribotos išminties ir gerumo įžeidimas, nes neteisingas yra tik tas, kuriam trūksta arba išminties, arba geros širdies, arba vieno ir kito kartu. Kadangi Tu, Viešpatie, esi pati begalinė Išmintis ir Gerumas, todėl negali būti Tavyje jokio neteisingumo, kaip kad šviesoje negali būti tamsybių, begaliniame šventume nuodėmės.

O visgi, Viešpatie, prisiminę visas neteisybes, kurių tiek daug yra šiame žemiškame gyvenime, apsupti jų iš visų pusių ir jausdami jų skaudžius kirčius, sunkiai galime pakęsti nešaukę su pranašu Jeremiju: *"Juk Tu teisus, Viešpatie, jei aš ir ginčysiuos su tavimi, tačiau aš tau sakysiu teisingų dalykų: Kodėl nedorėliams sekasi gyvenime? gera visiems, kurie neištikimi ir kurie neteisingai elgiasi? Tu juos įsodinai, ir jie įleido šaknis; jie auga ir neša vaisius; tu arti jų burnos ir toli nuo jų inkstų"*, Jer. 12, 1—2. Ateik tad, Viešpatie, mums į pagalbą, suteik kantrybės, kad nesi-

karščiuotume, matydami nusidėjėlių ramybę, kad, pasitikėdami Tavo teisingumu, kantriai lauktume tos dienos, kurią bus atlyginta visiems pagal jų darbus, kad nesiduotume suvadžiojami nusidėjėlių laikinu pasisekimu ir nenukryptume nuo Tavo įsakymų kelių. Tos kantrybės, Viešpatie, mums labai trūksta, todėl matydami neteisybes, ypatingai nuskriaustųjų ašaras ir dejavimus, trokštame, kad padarytumei teisingumą, nuleistumei Tavo rūstybės žaibus ant piktadarių galvos ir tuojau jiems atlygintumei už jų darbus. Tokių žaibų reikalavo Tavo Sūnaus apaštalai, kuomet, ieškodami nakvynės, jos negavo: *"Viešpatie,* tarė mokytiniai, *jei nori, mes sakysime, kad ugnis kristų iš dangaus ir juos sunaikintų",* Luko 9, 54. Tavo Sūnus, kuris atėjo mokyti Tavo kelių, nepritarė jų prašymui, nes ne Tavo dvasia kalbėjo jų lūpomis. *"Nežinote,* sako jiems, *kokios esate dvasios. Žmogaus Sūnus ne prapuldyti sielų atėjo, bet gelbėti",* Luko 9, 56. Suteik tad, Viešpatie, mums Tavo Sūnaus dvasios, kad kantriai kentėdami neteisybes prisidėtume ne prie sielų žudymo, bet jų gelbėjimo.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, kantriai kęsti neteisybes ir melstis už tuos, kurie yra mus kada nors nuskriaudę.

DIEVO TEISINGUMO DIDUMAS

Liepos 21 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo įspėjimą, kad šioje žemėje atsilygintume Dievo teisingumui, kad nepatektume po mirties į teisėjo rankas, kuris pareikalaus iš mūsų atsilyginimo iki paskutiniam skatikui: „Greitai, sako, susitaikink su savo priešininku, kol dar tebesi draug su juo kelyje, kad kartais tavo priešininkas nepaduotų tavęs teisėjui, teisėjas nepaduotų tavęs budeliui, ir kad nebūtumei įmestas į kalėjimą. Iš tiesų aš sakau tau, tu

neišeisi iš ten, kolei neatiduosi paskutinio skatiko," Mato 5, 25-26.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad tas jo Sūnaus įspėjimas niekad nebūtų užmirštas, kad jis paskatintų mus daugiau bijoti Dievo teisingumo ir atsilyginti jam šioje žemėje, kad mirę nepaliktume skolų.

MĄSTYMAS

1. DIEVO TEISINGUMAS RIBŲ NETURI

Dažnai girdime kalbant ir knygose skaitome, kad Dievas esąs daugiau gailestingas, negu teisingas, todėl daugiau reikią jį mylėti, negu jo bijoti.

Toks manymas ne tik neatitinka tikrenybės, bet gali pasidaryti net pavojingas, jeigu jis padrąsintų nuodėmei silpnavalį žmogų, kuris, pasitikėdamas didesniu Dievo gailestingumu, nustotų bijojęs jo teisingumo.

Pagal teologijos mokslą visos Dievo ypatybės taip vienijasi su jo esme, kad sudaro su ja vieną ir tą patį Dievą, o tuo nustoja būt ypatybėmis ir virsta daiktais. Štai kodėl, kai sakome Dievas yra teisingas, gailestingas, galingas ir t.t., reikia suprasti, kad Dievas yra teisingumas, gailestingumas, išmintis, galybė ir t.t., nes tikrumoje taip yra.

Bet Dievas yra vienas, todėl vienas tik gali būti jo teisingumas, vienas gailestingumas, viena galybė, o tų ypatybių didumas lygus paties Dievo didumui, reiškia — neribotas, todėl negali viena ypatybė būti didesnė už kitą, kaip kad Švč. Trejybės asmenys, nors jie yra trys, negali būti vienas didesnis ar mažesnis už kitą, nes visi trys yra vienas ir tas pats Dievas, jie turi vieną ir tą pačią prigimtį.

Dievo tad teisingumas negali būti nei mažesnis, nei didesnis, negu gailestingumas, abu yra neribotai dideliu, abu be ribų, abu veikia sutartinai, vienas kitam neprieštaraudami, todėl Dievo teisingumas yra gailestingas, o gailestingumas teisingas, ne taip kaip žmonių gyvenime, kuriame teisingumas virsta baisiausiu žiaurumu, nes daugiausia ne-

teisybių būna jo vardu padaroma, o gailestingumas visokio ištvirkimo ir visokios piktadarybės dangstymu ir glostymu, o per tai visokio teisingumo laužymu, kuris ir aukli tautose revoliucijos dvasią.

2. NERIBOTAI DIDELIO TEISINGUMO ŽYMĖS

Matydami, kaip Dievas yra kantrus nusidėjėliams, kaip jis nenori jų mirties, bet kad atsiverstų ir būtų gyvi, kaip meiliai priima tuos, kurie atsiverčia ir greit jiems atleidžia, nors tas atsivertimas įvyktų paskutinę jų gyvenimo valandą, gauname įspūdžio, kad iš tikrųjų Dievas yra daugiau gailestingas, negu teisingas, nes dažniau susiduriame su Dievo gailestingumo žymėmis, nei teisingumo.

Toks įspūdis gaunasi tik tada, kai kas užmiršta giliau įžvelgti į Dievo teisingumo darbus, todėl ir nemato, ką Dievas daro su tais, kurie, niekindami jo gailestingumą, pakliūna į jo teisingumo rankas. Štai keli to neribotai didelio teisingumo pavyzdžiai.

a. Nusidėjusieji angelai. Dalis angelų nenorėjo naudotis Dievo gailestingumo dovanomis, bet atmetė jas ir nusikreipė nuo savo Sutvėrėjo, aiškiai žinodami, ką daro. Tą pačią akimirką buvo išmesti iš dangaus ir pasmerkti amžinai kentėti pragare, be jokios vilties pasiliuosuoti ir būti atpirktiems, nors jie buvo Dievo vaikeliai, turėjo tas pačias malones kaip ir gerieji angelai, bet sykį nusikreipė nuo tų malonių ir paniekino jas, neatgaus jų ir nematys jų per amžius. Jiems Dievas pritaikė su visu griežtumu savo žodį, kurį yra pasakęs Ezakieliui pranašui: *"Jei aš ir būsiu pasakęs teisiajam, kad jis bus tikrai gyvas, o jis pasitikėdamas savo teisybe padarytų neteisybę, tai visos jo teisybės bus užmirštos, ir dėl savo neteisybės, kurią padarė, dėl jos jis mirs"*, Ezek. 33, 13.

b. Nusidėjęs žmogus. Tas pats neribotai didelis Dievo teisingumas, kuris pasmerkė angelus, pasmerkė ir žmogų. Štai Dievo grasinimas nuodėmei: *"Valgyk nuo visų sodo*

medžių, o nuo medžio pažinimo gera ir pikta nevalgyk; nes tą dieną, kurią nuo jo valgysi, mirte numirsi", Prad. 2, 16—17. O štai grasinimo įvykdymas, kai buvo nusidėta: *"Savo veido prakaite tu valgysi duoną, iki nesugrįši į žemę, iš kurios esi paimtas, kadangi tu esi dulkė ir vėl dulkėmis pavirsi"*, Prad. 3, 19.

Kad tas teisingumo sprendimas pildosi ir šiandien su visu griežtumu, nereikia įrodymų, pakanka pažvelgti į žmonių vargus, skausmus ir dejavimus, į tą gamtą, kuri pilna yra visokių gėrybių, o kuri nieko žmogui neduoda be sunkaus darbo, be prakaito, į kapus, kuriuose genda žmonių kūnai ir byra į dulkes, o pamatysime, kad tas sprendimas nė kiek nepaseno ir nesusidėvėjo, jis veikia taip griežtai, kad rodos jis yra šiandien išleistas.

c. Atpirkimas. Didelis yra skirtumas tarp angelo ir žmogaus nuodėmės: angelas turėjo pilną šviesą, jo prote nebuvo jokio nežinojimo, jokios tamsybės, kuri būtų galėjusi jį suklaidinti, jis nusidėjo viską ir aiškiai iš anksto žinodamas, todėl pasidarė nepataisomas. Žmogus, imdamas tiesą iš savo pojūčių, lengvai suklysta, todėl ir pirmasis žmogus, nors turėjo daug šviesos už tai ir jo nuodėmė buvo taip sunki ,buvo šėtono suklaidintas ir apgautas, nes jis nežinojo visko, todėl Dievo paklaustas, kodėl taip padaręs, atsakė: *"Žaltys mane apgavo ir aš valgiau"*, Prad. 3, 13.

Dėl to skirtumo, kuris yra tarp angelo ir žmogaus nuodėmės, Dievas paskelbė ir bausmę skirtingą, jis neatstūmė jo nuo savęs amžinai, bet davė jam progos atitaisyti savo klaidą, tačiau su ta sąlyga, kad gaus iš žmogaus neribotai didelį atlyginimą, tokį būtent, kokia buvo skola.

Kadangi skola buvo neribotai didelė, nes Dievas, kur toji skola buvo užtraukta, yra neribotai didelis, todėl žmogus būtų turėjęs amžinai žūti kartu su atmestais angelais, nes neribotai didelės skolos jokiu būdu nebūtų galėjęs užmokėti.

Kad davus žmogui galimybės atsiteisti Dievo teisingu-

mui, Dievas atsiuntė savo Sūnų, kuris savo įsikūnijimu, gyvenimu ir mirtimi pelnė tiek turto, kad jo pakaktų užmokėti ne vieno žmogaus skoloms ir ne vieno pasaulio, bet daugelio.

Tuo turtu gali naudotis ir mokėti savo skolas tik tas, kuris yra vienybėje su Kristumi, kuris yra pasidaręs jo sąnarys, nes visi kūno sąnariai naudojasi galvos gėrybėmis.

Čia tai ir pasirodo tas neribotas Dievo teisingumas, kuris tik tada sutinka dovanoti žmogui jo skolą, kada gauna iš jo pilną užmokestį nė viena dulke nemažesnį už skolą.

d. Pragaras. Kas neatsilygins Dievo teisingumui čia, žemėje, per Kristų, tas po mirties turės atlyginti savo jėgomis be Kristaus. Tas atsilyginimas turės tęstis per amžius, nes nė vienas sutvėrimas negali grąžinti neribotai didelės skolos laiko bėgyje, visa tad amžinybė bus užpildyta prapuolusiųjų kančiomis, o tai ir yra pragaras, kurio reikalauja Dievo teisingumas.

Turėdami tad prieš akis neribotą Dievo teisingumą, nesakykime, kad jis yra mažesnis už gailestingumą, bet bijokime, kad nepatektume į jo rankas ir šaukime su psalmininku: *"Perverk baime tavęs mano kūną, nes aš bijau tavo teismų"*, Ps. 118, 120.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie ,daug skolų mes esame užtraukę pas Tave, nes viską, ką tik turime, iš Tavo dosnumo turime, o iš savęs mes neturime nieko. Jei paimsime savo prigimties dovanas: kūną, dvasią, gabumus ir visas kitas žmogiškas ypatybes, kuriomis džiaugiamės ir didžiuojamės, už kurias garbės ir išaukštinimų ieškome žmonėse, Tavo yra talentai, iš kurių turėsime Tau duoti apyskaitą, kaip mes jais dirbome ir kiek uždirbome. Jei paimsime gamtą su visomis jos gėrybėmis, su kalnais, vandenimis, paukščiais, gyvuliais ir žuvimis, Tavo yra nuosavybė, o mes tik Tavo nuomininkai, todėl Tu pašauksi mus vieną dieną pas save ir pasakysi: *"Ką tai girdžiu apie Tave? Duok apyskaitą savo užvaizdavimo, nes jau nebegali toliau būti užvaiz-*

du", Luko 16, 2. Jeigu dabar pakreipsime savo akis į antgamtines dovanas, į apreiškimo, atpirkimo, šv. sakramentų, į tikėjimą pašaukimo ir kitas panašias malones, pamatysime tarsi kokį vynuogyną, kuris buvo užveistas Tavo paties rankomis derlingiausiame kauburyje, kuris buvo laistomas ne gyvulių, bet Tavo Sūnaus krauju, kad sulauktų iš jo ypatingų ir nepaprastų vaisių. Vynuogavimo metu Tu ateisi į savo vynuogyną ir norėsi pasidžiaugti tais vaisiais, kuriuos jis turėjo užauginti. Koks apsivylimas, jei jų nerasi. Štai, ką Tu žadi padaryti už tai tokiam vynuogynui: *"Aš atimsiu jo tvorą ,ir jis bus išdraskymui; išardysiu jo sienas ir bus mindžiojamas. Aš padarysiu jį tuščią; jis nebus genėjamas ir apkasamas, apaugs usnimis ir erškėčiais, ir debesims aš liepsiu nelyti ant jo lietaus"*, Iz. 5, 5—6. Pakreipę dabar akis į savo vidų, rasime ten vietoje dėkingumo šaltumą, vietoje meilės — neprietelystę, tą neprietelystę, dėl kurios skundėsi patriarkas Jobas, sakydamas: "Kam padarei iš manęs sau priešininką". (Jobo 7, 20), dėl kurios dejavo šv. Povilas, kad jaučiąs kitą įstatymą savo sąnariuose, kuris prieštaraująs Tavo įstatymams. Dėkojame tad Tau, Viešpatie, už Tavo Sūnaus atsiuntimą įspėti, kad susitaikintume su Tavimi, kol dar esame kelionėje į amžinybę, nes, kelionei pasibaigus, pateksime į Tavo teisingumo rankas, kuris pareikalaus iš mūsų, kad atsiteistume iki paskutinio skatiko. Tas atsiteisimas yra labai lengvas žemėje Tavo Sūnaus atneštais turtais, suteik tad malonės, kad negaištume laiko, bet skubėtume atsiteisti ,kol esame kelionėje.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien dažnai mąstyti apie Tavo neribotą teisingumą ir kalbėti šiuos psalmės žodžius: *"Perverk baime tavęs mano kūną, nes aš bijau tavo teismų"*, Ps. 118, 120.

DIEVO GAILESTINGUMAS

Liepos 22 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime palaidūną sūnų grįžtantį pas tėvą. Tėvas jį pasitinka širdingai, liepia atnešti gražius drabužius ir žiedą, kelia puotą ir linksminasi dėl sūnaus grįžimo. Išganytojas baigia šį prilyginimą žodžiais: „Sakau jums, taip bus džiaugsmo danguje dėl vieno nusidėjėlio atgailą darančio," Luko 15, 7.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad niekad neabejotume jo gailestingumu, kad net didžiausių nelaimių ištikti, įpuolę į sunkiausias nuodėmes nenusimintume, bet grįžtume į gerąjį Tėvą su pasitikėjimu, kad rasime jo pasigailėjimą.

MĄSTYMAS

1. GAILESTINGUMAS

Nekiekvienas geras darbas, padarytas kitų naudai, plaukia iš gailestingumo, o tik tas, kuris sušelpia esantį nelaimėje artimą. Artimo nelaimė žadina mumyse skausmo, tarsi toji nelaimė būtų ištikusi mus pačius. Kadangi kiekvienas skuba atstumti nuo savęs nelaimę, nes nemėgsta to skausmo, kurį nelaimė teikia, todėl skuba į pagalbą ir artimui, kad išsivadavus iš skausmo, kurį artimo nelaimė jame sukelia.

Ta užuojauta, kuri verčia skaityti artimo nelaimę už savo ir nešti jam pagalbą, ir yra gailestingumas.

Yra ir daugiau ypatybių, kurios verčia daryti kitiems gera, kaip štai gerumas, teisingumas ir dosnumas, tačiau jos nėra sužadintos artimo nelaime, todėl neturi tikslo gelbėti artimą. Gerumas trokšta daryti kitiems gera, nors ir nemato aplink save tokių, kurie būtų nelaimėje, ar ko nors trūktų. Teisingumas verčia atiduoti kiekvienam, kas

jam priklauso, o tai ir yra gera, nes kiekvienas gina savo teises ir nenori, kad jos būtų pažeistos, o tuo džiaugiasi, kai jos būna pagerbtos. Dosnumas daro kitiems gera, nelaukdamas sau kokios nors naudos iš tos geradarybės; jeigu gi lauktų, tai darytų gera sau, o ne kitiems. Kas, pvz., skolintų pinigus kitiems už gerus nuošimčius, sau darytų gera; jei skolintų be nuošimčių, rodytų dosnumą.

Visos tos ypatybės nors ir daro kitiems gera, tačiau daro ne dėl to, kad padėtų artimui, atsidūrusiam nelaimėje, iš kurios jis negali išsigelbėti pats savo jėgomis, bet kad duotų progos savo širdžiai paragauti to džiaugsmo ir malonumo, kurį turi darydamas kitiems gera, juk jeigu gera širdis jaučia skausmą, matydama artimą nelaimėje, tai toji pati širdis turi jausti džiaugsmą, matydama artimą džiaugsme dėl padarytų jam gerų darbų. Štai kodėl geros širdys veržiasi visuomet į gerus darbus, nors aplink jas ir nesirastų tokių, kurie būtų patekę nelaimėn ir reikalautų pagalbos.

Gailestingumas priešingai yra pagrįstas artimo nelaime ir yra ne kas kita, kaip geros ir jautrios širdies sujudinimas artimo nelaimės akivaizdoje. Plaukia jis iš artimo meilės ,ir juo toji meilė yra gilesnė, juo ir skausmas artimo nelaimei yra didesnis ir verčia skubintis jam su pagalba.

2. DIEVO GAILESTINGUMAS

Kadangi Dievas neturi kūno, neturi jausmų, todėl neturi ir skausmo, kai žiūri į sutvėrimų nelaimes, tad jo gailestingumas sueina į darbus, kuriais jis prašalina sutvėrimų nelaimes ir trūkumus.

Tos rūšies gailestingumas, kuris nepasilieka vien jausmuose ar žodžiuose, bet pasireiškia darbais, yra daugiau branginamas žmonėse, tokio gailestingumo reikalauja ir apaštalas Jokubas, sakydamas: *"Jei brolis ir sesuo būtų pliki ir netektų jiems kasdieninio išlaikymo, kas nors gi iš jūsų sakytų jiems: Eikite ramybėje susišildykite ir pasiso-*

tinkite; bet neduotumėte jiems, ko kūnui reikia, ką tai padės?", Jok. 2, 15—16.

Tos rūšies gailestingumą, būtent darbų, rodo Dievas visiems savo sutvėrimams, todėl šv. Knygos yra pilnos Dievo gailestingumo aukštinimų ir pagyrimų: *"Girkite Viešpatį, nes jis geras, nes jo pasigailėjimas amžinas. Girkite dievų Dievą, nes jo pasigailėjimas amžinas. Girkite viešpačių Viešpatį, nes jo pasigailėjimas amžinas... Šlovinkite dangaus Dievą, nes jo pasigailėjimas amžinas"*, Ps. 135, 1—3, 26. *"Aš per amžius giedosiu Dievo pasigailėjimus, skelbsiu savo burna tavo ištikimybę iš kartos į kartą. Nes tu sakei: Gailestingumas bus per amžius statomas danguje; tenai bus patvirtinta tavo ištikimybė"*, Ps. 88, 2—3.

Naujasis Įstatymas ne tik nenusileidžia Senajam skelbdamas ir aukštindamas Dievo gailestingumą, bet dar aiškiau ir griežčiau jį pabrėžia. Žinomas yra visiems mūsų Išganytojo širdies gerumas: jis ėjo visiems gerai darydamas, jis pakeitė žmonių širdis, atėmė jiems akmenines, o suteikė minkštas, kūniškas, anot pranašo žodžių (Ezek. 36, 26), jis liepė mokytis iš jo, nes esąs romus ir nuolankios širdies (Mato 11, 29).

Kas yra mūsų Išganytojas? Ne kas kitas, kaip *"amžinosios šviesos spindėjimas ir Dievo didybės veidrodis be dėmės ir jo gerumo vaizdas"*, Išm. 7, 26. *"Jis yra neregimojo Dievo paveikslas, pirmgimis pirm viso sutvėrimo"*, Kolos. 1, 15. Jis ir Tėvas yra viena, turįs vieną ir tą pačią meilę su Tėvu, kas mato jį, mato ir Tėvą.

Jei tad mūsų Išganytojas taip yra geras ir gailestingas, kad traukia prie savęs visų širdis, o kas arčiau prie jo prieina ir geriau jį pažįsta, darosi geresnis, negali būti mažiau geras ir mažiau gailestingas dangiškasis Tėvas, kuris yra suteikęs savo Sūnui, mūsų Išganytojui, visą savo prigimtį, visą savo gerumą ir tobulumą.

3. YPATINGI DIEVO GAILESTINGUMO DARBAI

Dievas teikia savo sutvėrimams daug daugiau gėrybių,

negu kad tvarkos palaikymas visame pasauly to reikalauja, negu kad paskiriems sutvėrimams tai priklausytų, einant teisingumo dėsniais.

Štai keli to gailestingo dosnumo pavyzdžiai.

a. Antgamtė. Dievas taip viršija savo sutvėrimus, kad be galo didelė bedugnė yra tarp jo ir sutvėrimų, taip didelė, kad nė vienas sutvėrimas negali jos peržengti, negali prisiartinti prie Dievo ir negali jo pamatyti, jis gyvena neprieinamoje šviesoje. O visgi Dievas pakvietė protingus sutvėrimus pas save į tą neprieinamąją šviesą, suteikė jiems tos šviesos pažinimą ir meilę, suteikė kartu ir jėgų peržengti tą bedugnę, kuri skyrė sutvėrimus nuo jo. Tas pakvietimas su visomis reikalingomis pagalbomis ir sudaro žmogaus ir angelų antagamtę, arba gyvenimą ne sulig savo prigimtimi, bet sulig Dievo. Toji dovana taip yra didelė, kad *"nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į širdį neįėjo, ką Dievas paruošė tiems, kurie jį myli"*, 1 Kor. 2, 9.

b. Nupuolimas. Visas tas dovanas, visas teises į neprieinamąją šviesą žmogus prarado nusidėdamas. Jis palaikė nieku Dievo kvietimą ir visas jo dovanas, nusikreipė nuo jo ir nuėjo paskui žemesnius sutvėrimus ieškoti sau laimės, o tuo užgavo Dievą taip sunkiai, kad viso pasaulio atgailos negalėjo atsverti padarytos skriaudos. Bet Dievas neatstumia nusidėjusio žmogaus. Jis eina jo ieškoti ir sugrąžina jam prarastas teises ir dovanas, pats apmokėdamas ieškojimo ir skolos atlyginimo išlaidas.

c. Atpirkimas. *"Ne gendančiu auksu ir sidabru jūs esate atpirkti nuo tuščio jūsų nuo tėvų paveldėto pasielgimo, bet brangiu krauju Kristaus, kaip nesutepto ir be ydos avinėlio"*, sako šv. Petras, kalbėdamas apie atpirkimą (1 Petro 1, 18).

Didelį gailestingumą būtų Dievas parodęs, jei būtų atleidęs žmogui jo kaltę be jokio atlyginimo, bet kai atleido su tokiu atlyginimu, kuris brangiai kainojo pačiam Dievui, nes kainojo jo Sūnaus gyvybę, gailestingumas viršija žmo-

gaus protą ,todėl Bažnyčia ir dėkoja Dievui už tą gailestingumą, vadindama laimingu tą nusidėjimą, kuris atidarė mums akis į Dievo gailestingumo stebuklus.

b. Nuolatinis nuodėmių atleidimas. Dievas ne tik atleido mums gimtąją nuodėmę per šv. krikštą, bet nuolat atleidžia atgailos sakramente visas kitas nuodėmes, po šv. krikšto padarytas, ir tai — tiek kartų, kiek kartų jo tai prašome, pakanka širdis pakelti į jį ir atsiprašyti, kad visos nuodėmės viena akimirka būtų atleistos, nes, kalbant pranašo žodžiais, *"jis labai pasiryžęs dovanoti"*, Iz. 55, 7.

Turėdami tad prieš akis tokio neapsakomo Dievo gailestingumo pavyzdžius sunkiai nusikalstume, pasiduodami nusiminimui ir nevilčiai, abejodami jo gailestingumu ir nenorėdami sugrįžti prie gerojo Tėvo, kuris tik to ir laukia, kad galėtų parodyti savo gailestingumą.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelis yra Tavo teisingumas, taip didelis, kad visi turėtume prapulti, jei Tavo gailestingumas mums neitų pagalbon, todėl ir Bažnyčia, laidodama savo mirusius vaikelius, šaukiasi Tavo gailestingumo sakydama: "Neik į teismą su savo tarnu, Viešpatie, nes nepasiteisins pas Tave nė vienas žmogus, jeigu nebus jam suteiktas visų jo nuodėmių atleidimas". Visa mūsų laimė, visas mūsų džiaugsmas, visa mūsų viltis yra tame, kad Tu, Viešpatie, neribotai esi gailestingas, o tą savo gailestingumą taip apsčiai ir taip lengvai dalini, kad užtenka vieno atsidūsėjimo, vieno mūsų širdies krustelėjimo, kad atsidarytų Tavo gailestingumo versmės. Gali ateiti pas Tave nusidėjėlis, kurio nuodėmės yra kaip škarlatas, išbala kaip sniegas, jei prašo atleidimo; o gali būti kaip purpuras, išbala kaip vilna, jei tik nusikreipia nuo savo piktų darbų ir grįžta prie Tavęs kaip sūnus palaidūnas. Todėl ir sugrįžta prie Tavęs kasdien nusidėjėlių minių minios ir išbaltina savo drabužius, Tavo gailestingumo traukiami sugrįžta ir muitininkai, ir latrai, ir Magdalenos, ir Petrai, ir Sauliai, o visus juos traukia prie Tavęs ne kas kitas, kaip Tavo gai-

lestingumas. Nebūtų Magdalena kritusi po kojų kokiai nors kultūrai ar filosofijai ar kokiam žmoniškumui, nes tie visi dalykai neturi savyje tos galybės, kad patrauktų nusidėjėlį prie savęs ir sugrąžintų jam prarastą nekaltumą, jie yra kaip tie stabai, žmonių rankų padaryti, jie turi burną, bet nekalba, turi kojas, bet nevaikščioja ir nedaro žmonių geresniais, kaip kad daro juos Tavo gailestingumas. Jeigu dabar pažvelgsime į šventųjų gyvenimus, čia pamatysime tokias malonių gausybes, kad turėsime šaukti su visais pranašais ir psalmėmis: *"Girkite Viešpatį, nes jis geras, nes jo pasigailėjimas amžinas. Girkite dievų Dievą, nes jo pasigailėjimas amžinas. Girkite viešpačių Viešpatį, nes jo pasigailėjimas amžinas"*, Ps. 135, 1—3. Net pragaro gyventojai nėra išskirti visiškai iš Tavo gailestingumo, jie negauna visu griežtumu tos bausmės, kurios yra verti. Dėkojame tad Tau, Viešpatie, už Tavo neribotą gailestingumą, neduok, kad kada nors mes jį užmirštume, kad pasiduotume nekantrumui bandymuose, o skausmų nelaimių ir nuodėmių ištikti nepradėtume abejoti Tavo gailestingumu, o tuo nepradėtume žengti į antrąja mirtimi mirusiųjų buveinę, kaip kad nužengė nelaimingas apaštalas ir kiti jam panašūs.

Tavo gailestingumui pagerbti, Viešpatie, pasižadame šiandien gailestingai elgtis su visais ir parodyti visiems gerą širdį, kaip kad Tu esi mums parodęs.

DIEVO TEISINGUMO IR GAILESTINGUMO SANTAIKA

Liepos 23 diena

1. ĮŽANGA. Šv. knygos mums sako, kad teisingumas ir gailestingumas gyvena taikoje pas Dievą: „Pasigailėjimas ir tiesa susitinka, teisybė ir ramybė bučiuojasi." Ps. 84, 11. „Visi Viešpaties keliai pasigailėjimas ir tiesa," Ps. 24, 10.

2. ĮZANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad matydami Dievuje teisingą gailestingumą ir gailestingą teisingumą išmoktume ir mes gyventi teisingai ir gailestingai, kad nenusižengtume nei vienai, nei kitai dorybei.

MĄSTYMAS

1. DIEVO DARBUOSE MATOSI TEISINGUMAS

Kadangi Dievas yra teisingas, jis atiduoda kiekvienam, kas kam priklauso.

Tas priklausymas liečia arba patį Dievą, arba jo sutvėrimus. Dievui priklauso, kad visuose jo darbuose spindėtų jo išmintis ir gerumas, kaip kad išmintingo ir gero žmogaus darbuose spindi to žmogaus išmintis ir gerumas. Jeigu mes jo darbuose pastebėtume klaidų ir nesąmonių, turėtume teisių pasakyti, kad toki darbai netinka geram ir išmintingam žmogui.

Panašiai turėtume teisių pasakyti apie gerą mokslininką, jei iš jo burnos išgirstume nemokšiškas kalbas; apie gerą muzikantą, jei sukvietęs žmones į koncertą vaišintų jų ausis erzinančiais garsais; apie šventąjį, jeigu pastebėtume jo elgesyje darbų, kurie prieštarauja šventumui.

Kadangi Dievas yra neribotai geras ir išmintingas, todėl nedera jam toki darbai, kurie liudytų mažesnę Dievo išmintį ir gerumą, teisingumas tad reikalauja, kad Dievas nedarytų tokių darbų. Kadangi jis yra teisingas, tai jis tokių darbų ir nedaro, o tame ir glūdi teisingumas Dievo darbuose, jeigu į juos žiūrėsime iš Dievo pusės.

Jeigu dabar pažvelgsime į Dievo darbus iš tų darbų arba sutvėrimų pusės, turėsime rasti juose taip pat Dievo teisingumo žymes ir spindėsį, Dievas atiduoda kiekvienam sutvėrimui viską, kas jam priklauso.

Kas gi gali priklausyti sutvėrimams iš Dievo, kad Dievas jiems tai atiduodamas skaitosi teisingas?

Kai koks karalius ar valstybė siunčia savo atstovą į svetimus kraštus, parenka tinkamą žmogų, suteikia jam įgaliojimus veikti valstybės vardu ir apmoka kelionės išlai-

das. Jei to nepadarytų, jei, pvz., parinktų ar netinkamą žmogų, arba nesuteiktų jam įgaliojimų, arba neduotų lėšų nukeliauti į tą kraštą ir vis vien reikalautų jo atstovauti, elgtųsi neteisingai, nes neteisinga yra reikalauti žmogaus to, ko jis negali padaryti.

Panašaus neteisingumo niekad nepadaro Dievas, Jis, kurdamas visą pasaulį, paskyrė kiekvienam sutvėrimui atlikti tam tikrus darbus ir pareigas, kaip laikrodininkas, darydamas laikrodį, skiria kiekvienai jo daliai tam tikrą pareigą ir darbą. Kad sutvėrimai galėtų eiti jiems uždėtas pareigas Dievas suteikė jiems tam tikrus palinkimus, tam tikras ypatybes, kuriomis jie eidami vykdo tai, ko Dievas iš jų reikalauja. Jei, pvz., Dievas skyrė paukšteliui, kad jis skraidytų ore, suteikė jam galią skristi, suteikė sparnus ir norą naudotis tais sparnais, todėl paukštelis ir naudojasi jais: ištikus kokiam reikalui ar pavojui, jis ir kyla į orą.

Dabar jei Dievas, nedavęs varlei sparnų, reikalautų, kad ji skrajotų ore, toks reikalavimas būtų neteisingas, nes niekas negali reikalauti iš daiktų to, ko jie negali padaryti, ko jų prigimtis nepakelia ir nesiekia. Kadangi Dievas niekad nestato panašių reikalavimų savo sutvėrimams, o jeigu ko reikalauja, tai suteikia jiems ir galią tai padaryti, todėl visuose Dievo darbuose ir spindi jo teisingumas.

Toji tiesa tinka ir žmogui, nes Dievas ir nuo žmogaus nereikalauja tokių daiktų, tokių darbų ir pareigų, kurios viršija jo jėgas, kurių jis negali atlikti; o jeigu reikalauja, tuomet suteikia pagalbą, prirengia žmogų, kad jis galėtų atlikti, ko iš jo reikalauja. Dievas, pvz., reikalauja, kad žmogus siektų dangiškų linksmybių, kurios viršija visas žmogaus įgimtas jėgas, bet už tai Dievas suteikia jam naują prigimtį, kurioje glūdi visi troškimai, visi palinkimai, kurių reikia to tikslo pasiekt.

Jeigu Dievas kada pareikalauja, kad žmogus padėtų galvą už jį, pralietų savo kraują už tikėjimą ar dorą, žodžiu to, kas viršija žmogaus jėgas, Dievas ir čia nepalieka žmo-

gaus be tam tikros pagalbos, todėl žmogus niekad negali teisintis, kad Dievas per daug iš jo reikalauja, kad jis neturįs jėgų tai padaryti.

2. DIEVO GAILESTINGUMAS

Nors visuose Dievo darbuose, be išimties, spindi jo teisingumas, tačiau tas teisingumas taip tampriai surištas su Dievo gailestingumu, kad juo remiasi ir iš jo plaukia kaip iš kokio šaltinio, todėl mąstydami apie Dievo teisingumą lengvai paklysime, klaidingai jį įsivaizduosime, jei aplenksime ir pamesime iš akių jo gailestingumą, nes Dievas yra teisingai gailestingas ir gailestingai teisingas.

Kad suprastume tą tų dvejų Dievo ypatybių ryšį, prisiminkime, kad viską, ką tik mes turime, iš Dievo turime, todėl nieko negalime duoti Dievui, už ką turėtume teisių reikalauti iš Dievo atlyginimo, einant teisingumo dėsniais. Jeigu mes paimsime net savo gerus darbus, už kuriuos tikimės gauti atlyginimą danguje, ir tie eina iš Dievo gerumo ir dosnumo, todėl Bažnyčia ir skaito mūsų gerus darbus už paties Dievo dovaną, sakydama: *"Visagalis ir gailestingasis Dieve, iš kurio dovanos eina, kad tinkamai ir girtinai tau yra tavo tikinčiųjų tarnaujama, suteik, prašome, kad prie tavo pažadų bėgtume nesuklupdami"*, 12 sekm. po Sekminių. Jeigu tad mes tinkamai ir girtinai Dievui tarnaujame, ne mumyse glūdi to girtino tarnavimo pradžia, o tik pačiame Dievuje, todėl ne tiek mums užmokestis priklauso už tuos darbus, kiek Dievui, kaip kad ne tiek plunksną reikia girti už gražų raštą, kiek ranką, kuri valdo tą plunksną.

Kadangi dovanos plaukia ne iš teisingumo, o tik iš dosnumo, todėl visos sutvėrimų teisės gauti ką nors iš Dievo remiasi Dievo dosnumu, nes remiasi gėrybėmis dovanai gautomis iš Dievo, kurių Dievas neprivalėjo suteikti, einant teisingumo dėsniais.

Tas Dievo dosnumas virsta jame gailestingumu, nes turi tikslo sušelpti sutvėrimų neturtą, kaip kad ir mes da-

rome gailestingumo aktą, jei sušelpiame pavargėlio neturtą. Jeigu mes teiktume dovanų savo prieteliams, kurie nėra varge ,kad padarytume jiems malonumo, tuomet parodytume dosnumą, o ne gailestingumą. Kadangi nėra visam pasauly tokių sutvėrimų, kurie ką nors turėtų nepriklausomai nuo Dievo, todėl ir Dievo dovanos ir gėrybės, kuriomis jie yra turtingi, plaukia iš Dievo gailestingumo, nes turi tikslo sušelpti tų sutvėrimų neturtą ir skurdą.

Suglaudę viską į krūvą, prieisime išvados, kad visi Dievo darbai slepia savyje jo gailestingumo ir teisingumo antspaudą, net tie, kurie, kaip pražuvusiųjų pasmerkimas, turi tikslo parodyti neribotą Dievo teisingumą. Dievas parodo pražuvusiems savo gailestingumą tuo, kad nebaudžia jų tiek, kiek jie yra verti, kiek griežtas teisingumas reikalauja.

Net nekaltų kančios plaukia iš Dievo gailestingumo, nes Dievas nori juos visiškai apvalyti žemėje ,kad nereikėtų jiems kentėti kitame pasauly, arba nori paklydusius atversti į išganymo kelią, kaip kad Kristaus, Švenčiausios P-lės ir šventųjų kančios tiekia išganymą visam pasauliui.

Taigi, mąstydami apie Dievo gailestingumą, turėkime visuomet prieš akis jo teisingumą, o mąstydami apie teisingumą, neužmirškime jo gailestingumo, kitaip sakant, neskirkime vienos ypatybės nuo kitos, ir nepaklysime nei Dievo teisingume, nei jo gailestingume. Kaip darėme iki šiol?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kiek kartų pradedame gilintis į Tavo neribotą teisingumą, tiek kartų pajuntame savyje šiurpą ir baimę, nes, jei Tu angeluose randi dėmių, tai kiek jų turi rasti mumyse, kurie savo prigimtimi esame rūstybės sūnūs, kurie savo sąnariuose jaučiame kitą įstatymą, kurs mus daro nuodėmės nelaisviais, anot tautų apaštalo žodžių. Matydami tad iš vienos pusės savo silpnumą ir negalėjimą pasiliuosuoti iš nuodėmės nelaisvės, o iš kitos Tavo neribotą teisingumą, turime prieiti prie nusiminimo ir nevilties ,kad išganymas yra nepasiekiamas, kad gyvenimo pabaigoje laukia mūsų pražūtis. Bet kada imame svars-

tyti Tavo gailestingumo darbus, kada pamatome, kaip esi geras ir gailestingas, užmirštame bijotis Tavo teisingumo, menkniekiais skaitome didžiausius paklydimus ir nuodėmes, todėl nesiskubiname daryti atgailos ,kad atsilygintume Tavo teisingumui. Taip, Viešpatie, ir einame gyvenimo keliais svyruodami tai į vieną pusę, tai į kitą, tai pasiduodami nusiminimui ir nevilčiai, tai vėl nieko nepaisydami, nes manome, kad Tavo gailestingumas neleis mums pražūti, nors mes ir nesirūpinsime daryti savo pašaukimą ir išrinkimą tikrą gerais darbais, kaip kad apaštalas šv. Petras liepia daryti (2 Petro, 1, 10). Ir vienas, Viešpatie, kraštutinumas mums kenkia ir antras, vienas, atimdamas mums išganymo viltį, antras, gadindamas ją mintimi, kad be gerų darbų galima būti išganytam lygiai gerai, kaip ir su gerais. Kad apsaugotum mus nuo klaidos ir nuo pražūties pavojaus, Tu, Viešpatie, pastatei save mums pavyzdžiu, kad, matydami, kaip iš vien veikia visuose Tavo darbuose ir neribotas Tavo gailestingumas ir neribotas teisingumas, išmoktume bijotis teisingumo be nusiminimo ir mėgti gailestingumą be apsileidimo geruose darbuose. Tačiau, Viešpatie, Tu gerai žinai, kaip sunku yra suderinti mūsų gyvenime prieštaraujančias dorybes, kad jos tik Tavyje ir Sūnuje Tavo tobulai vienijasi, todėl suteik malonės, kad, norėdami būti teisingais, nepasidarytume žiaurūs ir nepamintume po kojų gailestingumo; o iš kitos vėl pusės, norėdami būti gailestingais, nesulaužytume teisingumo; padėk mums eiti Tavo Sūnaus keliais, kuriuose glūdi, kaip kad ir Tavo darbuose, teisingumas ir tiesa, kad pasidarę panašūs į Tavo Sūnų, sustiprintume ir atitaisytume savo išganymo viltį, nes panašumas į Tavo Sūnų yra vienintelis išganymo ženklas, kaip kad sako tautų apaštalas (Rom. 8, 29).

Eidami, Viešpatie, Tavo ir Tavo Sūnaus pavyzdžiu, rūpinsimės šiandien, kad visuose mūsų darbuose spindėtų ir teisingumas ir gailestingumas, kad būtume teisingi be žiaurumo ir gailestingi, nelaužydami teisingumo.

DIEVO LAIMINGUMAS

Liepos 24 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas savo laiške Timotiejui vadina Dievą laimingu, karalių Karalium, viešpataujančiųjų Viešpačiu, kurio nieks nematęs, o ir matyti negalįs, kuriam garbė ir amžinasis viešpatavimas (I Timot. 6, 15-16).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nors kiek galėtume įžvelgti į jo vidaus gyvenimą, o įžvelgę, kad suprastume, kad tenai glūdi ir mūsų pačių laimė, nes Dievas nori padaryti mus savo laimės dalyviais.

MĄSTYMAS

1. DIEVUI DERA BŪTI LAIMINGAM

Norėdami sužinoti, ar Dievuje yra laimė ar ne ta prasme, kaip mes ją suprantame, patyrinėkime, kas yra laimė ir kokie daiktai gali būti laimingi, nes ne visiems laimė dera.

Laimė ir nelaimė neša su savim džiaugsmo ir skausmo mintį, laimingas džiaugiasi ir linksminasi, nelaimingas kenčia ir verkia. Bet jausti džiaugsmą ar skausmą gali tik tie sutvėrimai, kurie pažįsta, kurie gi nepažįsta, negali nei džiaugtis, nei kentėti, todėl visa žemė, akmenys, kalnai, debesys, vėjai, lietūs, medžiai ir žolės neturi nei džiaugsmų, nei skausmų.

Žino tą tiesą gydytojai, todėl, norėdami padaryti kam skaudžią operaciją, užmigdo jį, reiškia laikinai sustabdo jo sąmonę, laikinai padaro iš jo daiktą be jausmų, kaip kokį medį, ar žolę, ir kol jis neatgauna sąmonės, tol nieko ir nekenčia. Todėl ir žmonės, vargų suspausti, ieško dažnai susiraminimo girtybėje, nes girtybė, mažindama pažinimą, mažina ir skausmą, pasigėręs jaučiasi geriau ir linksmiau.

Iš to matosi, kad žinojimas yra džiaugsmo ir skausmo

šaltinis; džiaugsmo, jei žino, kad turi viską, ko jam reikia, skausmo, jeigu žino, kad neturi to, ko širdis trokšta, jei nieko nežino, kaip nieko nežino mažas vaikelis, ką tik užgimęs, neturi nei džiaugsmo, nei skausmo.

Gyvuliai turi pažinimą, bet jų pažinimas yra labai menkas, susiglaudžia tik į pažinimą to, kas malonu ir kas nemalonu, todėl turi skausmų ir džiaugsmų, bet jų skausmai ir džiaugsmai daug mažesni, negu žmogaus. Kadangi jų prigimčiai nėra skirta gyventi amžinai, kaip kad skirta yra žmogui, todėl jų pažinimas amžinybės ir nesiekia, jie nieko nežino apie ją, o tuo nėra jiems jokio reikalo ja rūpintis ir rengtis prie jos, savo gyvenimą baigia be jokios laimės ar nelaimės, nes su mirtimi viskas juose pasibaigia, jiems nedera nei laimė, nei nelaimė, jie joje nedalyvauja.

Visai kitokia yra protingų sutvėrimų būklė: jų prigimčiai yra skirta gyventi amžinai, todėl duotas jiems yra protas, kuriuo jie siekia į tą amžinybę, kuriuo apima visas gėrybes, kurių reikia amžinam gyvenimui. Jei tas gėrybes jie turi, turi džiaugsmo, yra laimingi, jei neturi, turi skausmo, amžinai yra nelaimingi, todėl tik protingi sutvėrimai dalyvauja laimėje arba nelaimėje.

Taikindami dabar tas žinias Dievui, prieisime išvados, kad Dievas, nors nėra sutvėrimas, bet Sutvėrėjas, tačiau turėdamas protingą prigimtį ne tik apima savo protu visas gėrybes ir visas tobulybes, kurių reikia amžinam gyvenimui, bet visas jas ir turi be jokio trūkumo, be mažiausios netobulybės, todėl Dievui ir dera laimė ir tai tiek kartų didesnė, kiek kartų jo protinga prigimtis viršija visas kitas sutvertas protingas prigimtis.

2. DIEVO LAIMĖS ŠALTINIS YRA JO PROTAS

Galime mes mažam vaikeliui suteikti daug gėrybių, galime parėdyti aukso drabužiais, galime pripažinti jį viso pasaulio paveldėtoju, tačiau nesužadinsime jame džiaugsmo, nepadidinsime jo laimės, kol neatbus ir nepradės veikti

jo protas, kol tas protas neapims tų gėrybių, kurios daro žmogišką prigimtį tobulą ir turtingą. Gali tad protinga prigimtis būti pilna visokių gėrybių, gali net jomis dalintis su kitais, bet, jeigu neturės gilaus ir veiklaus proto, kuris mokės jas visas apimti ir įvertinti, negalės jomis naudotis, negalės būti laimingas.

Tokioje būklėje yra pastatę Dievą daugelis šių laikų mokslininkų, kurie, klaidingų mokslų suklaidinti, nors priversti pripažinti Dievą esantį Absoliutu, viso pasaulio Kūrėju, Pradžia ir Šaltiniu, tačiau nenori jam pripažinti to gilaus ir veiklaus proto, kuris apimtų visas Dievuje esančias gėrybes, tuo būdu stato Dievą lygiomis su mažu vaikeliu, kuris, būdamas karaliaus įpėdiniu, yra didelių turtų, valdžios ir galybės paveldėtojas, bet tomis gėrybėmis dar nesinaudoja, nes neturi tobulo ir veiklaus proto.

Apreiškimas apsaugoja mus nuo tokių klajonių ir sako, kad Dievas turi protą ir taip didelį ir gilų, kaip didelė yra jo esmė, kaip turtingos yra gėrybės, kurių toji esmė yra pilna, kad tas protas ir jis tik vienas apima tą esmę, supranta tas gėrybes ir taip tobulai, kad iš to supratimo yra susidaręs Dievo Žodis, antrasis Švenč. Trejybės asmuo, kuris turi vieną ir tą pačią prigimtį, kaip ir pirmasis. Šias tiesas esame gavę iš paties Išganytojo lūpų, todėl draudžiama jomis abejoti: *"Aš ir Tėvas esame vienas"*, sakė jis žydams, kurie pasipiktinę tais žodžiais norėjo jį užmušti (Jono 10, 30). *"Pilypai,* atsakė apaštalui, norėjusiam pamatyti Tėvą, *kas mane mato, mato ir Tėvą. Kaip gi tu sakai: Parodyk mums Tėvą? Ar jūs netikite, kad aš Tėvuje ir Tėvas manyje?"*, Jono 14, 9—10. Kitoje vietoje Išganytojas kalba apie neribotai didelį Sūnaus žinojimą, sakydamas: *"Nė vienas nepažįsta Sūnaus, kaip tik Tėvas; taip pat ir Tėvo niekas nepažįsta, kaip tik Sūnus, ir kam Sūnus panorės apreikšti"*, Mato 11, 27.

Kadangi Dievas yra be galo tobulas, kadangi jis pažįsta savo tobulybes savo begaliniai dideliu protu, jis begaliniai

turi būti laimingas, nes laimės didumas eina iš vien su proto didumu, jei pažintos gėrybės yra jo valdžioje. Čia pažintos gėrybės yra Dievo valdžioje, nes sudaro jo esmę, nereikia tad jam eiti jų ieškoti kitur, jis jas turi savyje amžinai, todėl amžinai yra laimingas.

3. DIEVO LAIMĖS PILNUMĄ SUDARO JO MEILĖ

Ne kiekvienas žinojimas kelia mumyse džiaugsmą, o tik tas, kuris praneša apie gėrybes, kurių trokštame, kurias mylime. Jei gauname žinių apie nustolius, apie mylimų gėrybių praradimą, tuomet tos žinios kelia mumyse skausmą. Tokį skausmą sukėlė pirmųjų tėvų širdyse žinia, kad jie prarado savo malonę pas Dievą, kai jie nusidėjo. Dar didesnį skausmą sukelia pragaro gyventojams žinia, kad jie yra amžinai pražuvę. Laimė tad reikalauja, kad protas suteiktų tokių žinių, kurios tenkina mūsų meilės troškimus.

Tokių žinių suteikia Dievui jo protas. Tas protas suteikia Dievui žinių apie neribotai dideles gėrybes, apie jo neribotai tobulą esmę. Kadangi kiekvienas daiktas, juo yra didesnis ir brangesnis, juo didesnę žadina meilę, todėl Dievo esmės pažinimas žadina Dievuje neribotai didelę meilę, taip didelę, kad virsta trečiuoju Švenč. Trejybės asmeniu, nes Dievas, būdamas neribotai didelis, gali turėti ir neribotai didelę meilę. Šventieji danguje pažįsta Dievą, o tas pažinimas sukelia juose atitinkančią meilę, tačiau kadangi sutvėrimų protas nėra neribotai didelis, todėl ir jų meilė Dievui negali būti neribotai didelė, o tuo ir jų laimė negali susilyginti paties Dievo laime.

Džiaukimės, kad Dievas yra neribotai laimingas, kad jis kviečia mus dalyvauti jo laimėje, kurioje glūdi visų sutvėrimų laimė, prašykime malonės, kad niekur kitur neieškotume laimės, o tik viename Dievuje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, neapsakomas yra Tavo gerumas, neribotas Tavo dosnumas: Tau negana, kad mus sutvėrei pagal savo paveikslą ir panašumą, kad mus pada-

rei maža ką mažesnius už angelus, pastatei ant visų savo rankų darbų, garbe ir šlove apvainikavai, Tu norėjai padaryti mus savo vaikeliais, Tavo išminties ir mokslo brangenybių paveldėtojais, Tavo begalinės laimės dalyviais; todėl Tu įdiegei į mūsų širdį tos begalinės laimės troškimą, kuria Tu pats esi laimingas. Tu skyrei, kad mūsų gyvenimas, visi mūsų troškimai ir siekiai būtų panašūs į Tavo gyvenimą, į Tavo troškimus bei siekimus, kad jais sekdami vykdytume Tavo Sūnaus įsakymą: *"Būkite tad tobuli, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas tobulas"*, Mato 5, 48. Bet kad tai galėtume padaryti, Viešpatie, kad galėtume savo mintis sutaikinti su Tavo mintimis, savo troškimus su Tavo troškimais, reikia mums įžvelgti į Tavo vidaus gyvenimą, reikia pamatyti Tavo mintis ir troškimus, nes tik tada suprasime į kurią pusę reikia kreipti mūsų žingsnius, kad galėtume padaryti mūsų gyvenimą panašų į Tavo. Bet čia, Viešpatie, susiduriame su nenugalima kliūtimi: Tu gyveni, anot apaštalo žodžių, neprieinamoje šviesoje, Tavęs nėra matęs nė vienas žmogus ir matyti negali, kaip tad galėsime prisiartinti prie Tavęs ir įžvelgti į Tavo vidaus gyvenimą, kaip galėsime pagauti Tavo mintis, susekti Tavo kelius, kurie visai yra skirtingi nuo mūsų kelių ir minčių, anot pranašo žodžių Tavo vardu pasakytų: *"Mano mintys ne jūsų mintys, ir mano keliai ne jūsų keliai, sako Viešpats. Nes kaip dangus augštai nuo žemės, taip augštesni mano keliai už jūsų kelius ir mano mintys už jūsų mintis"*, Iz. 55, 8—9. Tačiau, Viešpatie, kaip visur, taip ir čia Tu pats ateini mums į pagalbą ir apmoki kelionės išlaidas: jei mes negalime prisiartinti prie Tavęs, Tu gali prisiartinti prie mūsų, todėl panaudoji savo galybę, artinies prie mūsų ir atidarai mums savo širdį, pats pasakai, kas vyksta Tavo viduje, o tuo parodai, kad nenori laikyti mus savo tarnais, bet prieteliais, nes tarnas, anot Tavo Sūnaus žodžių, nežino, ką jo viešpats daro, Tu gi mums pasakei viską, kas Tavyje dedasi. Tebūnie Tau, Viešpatie, amžina garbė ir šlovė už tą nieku nepel-

nytą, garbingiausią prietelystę, kurią mums tieki, suteik tik malonės, kad suprastume tos prietelystės reikšmę, kad nenuleistume jos niekais, kaip kad didelė žmonių dauguma daro, kad uoliai ir nuolat mąstytume Tavo žodžius, kuriais mums apreiškei savo širdies paslaptis, atidarei mums savo vidaus gyvenimo grožybes, kad, apsiginklavę įgimtu protu ir Tavo apreiškimu, įžvelgtume į Tavo gyvenimo gelmes, kaip kad astronomai, apsiginklavę įrankiais, apžvelgia neišmatuojamus žvaigždynų plotus.

Pasižadame šiandien paniekinti visas žemiškos laimės mintis, o žadinti savyje karštus tos laimės troškimus, kuriais Tu esi laimingas.

SUTVĖRIMŲ NAUDOJIMAS

Liepos 25 diena

1. ĮŽANGA. Tikėjimo mokslas mums sako, kad Dievas viską sutvėrė savo garbei, todėl tautų Apaštalas ir ragina, kad mes: ar valgome, ar geriame, ar ką kitą veikiame, viską darytume jo garbei (Kol. 3, 17).

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes išmoktume naudotis jo sutvėrimais, kad niekad jų nenukreiptume nuo to tikslo, kuriam jie yra sutverti.

MĄSTYMAS

1. TURIME RŪPINTIS GERIAU PAŽINTI DIEVĄ

Kiekvienas daiktas tik tada tampa naudingas, kai vartojamas tiems tikslams, kuriems yra padarytas. Peilis, pav., yra skirtas piovimui, plunksna rašymui, kojos vaikščiojimui, rankos dirbimui, akys žiūrėjimui, ausys klausymui. Jei dabar mes imsime peiliu rašyti, o plunksna piaustyti, kojomis dirbti, o rankomis vaikščioti, ausimis žiūrėti, o aki-

mis klausytis, tuomet neturėsime jokios naudos iš tų daiktų, priešingai, turėsime daug nuostolių.

Tie prilyginimai padeda mums suprasti, kad sulauksime daug nuostolių, jei mes imsime vartoti sutvėrimus kitiems tikslams, negu tiems, kuriems Dievas paskyrė, juos sutverdamas.

Dievas sutvėrė visą pasaulį savo garbei, kiekviename sutvėrime: ar jis bus didelis ar mažas, ar jis bus angelas ar kirminas, žmogus ar dulkė, jis paslėpė savo išminties, savo galybės ir mokslo brangenybes, kurias kiekvienas lengvai suseks ir pastebės, jei tik žiūrės sveiku ir neaptemdytu protu į tuos sutvėrimus, nes Dievo darbai, būdami tobuli, tobulai išreiškia tai, ką Dievas nori jais pasakyti.

Šventasis Povilas, matydamas, kaip lengvai ir aiškiai galima pasiskaityti apie Dievą iš jo sutvėrimų, randa kaltais ir nepateisinamais tuos žmones, kurie nepažįsta Dievo: *"nes,* sako, *kas jame neregima; jo amžinoji galybė ir dievybė, tai nuo pat pasaulio įkūrimo galima matyti proto šviesa iš padarytųjų dalykų; taip kad jie neišteisinami"*, Rom. 1, 21.

Nuostolis, kurį žmogus gauna iš to, kad nemoka pažinti Dievo iš jo sutvėrimų, eina dviem kryptimi: viena, kuria nuėjo pagonys, antra, kuria eina šių laikų bedievybė. Pagonys, pastebėję sutvertuose daiktuose didelės išminties ir galybės pėdsakus, o nemokėdami jos skirti vien Dievui, viso pasaulio Kūrėjui, pradėjo lenktis prieš tos gamtos galybes, laikydami jas dievais ir atiduodami jiems garbę, kuri priklauso vienam ir tikram Dievui.

Šių laikų bedievybė nuėjo priešinga kryptimi. Žmogus, išplėšęs gamtai vieną kitą paslaptį, nugalėjęs vieną kitą gamtos galybę, pradėjo labai aukštai manyti apie save, savo išmintį ir galybę, pradėjo skaityti save šio pasaulio valdovu, nepripažindamas jokio kito valdovo, nepripažindamas Dievo.

Norėdami išvengti vienos ir kitos nelaimės, ir apsau-

goti savo dvasią nuo stabmeldybės ir nuo bedievybės, privalome žiūrėti į visus sutvėrimus, į visą gamtą, kaip į kokią Dievo knygą, kurios kiekvienas lapas, kiekvienas žodis ir raidė kalba apie jos autorių: *"Jis mus sutvėrė, Jo išmintimi ir galybe esame"*.

2. TURIME BŪTI DĖKINGI

Kad galėtume išsilaikyti ir gyventi šioje žemėje, mums reikia daugelio gėrybių: šviesos, šilumos, maisto, pastogės, drabužio ir daugelio daugelio kitų daiktų. Tuos visus daiktus ir gėrybes gauname iš sutvėrimų: saulė šildo ir šviečia, žemė augina įvairius maistus, gyvuliai duoda drabužių savo kailiais ir vilnomis, žodžiu, visi sutvėrimai, tarsi susitarę, tarnauja žmogui ir aprūpina jo reikalus.

Tačiau tas sutvėrimų susitarimas ir tarnavimas neina iš sutvėrimų, bet iš Dievo, nes *"Dievo yra visa žemė ir jos pilnumas, žemės kamuolys ir visi jos gyventojai"*, Ps. 23, 1. Jis davė žmogui valdžią ant jūrų žuvų, dangaus sparnuočių ir visos žemės, kad ją dirbtų, darytų sau klusnią ir turėtų sau naudos. Sutvėrimai tad, tarnaudami žmogui ir atiduodami jam savo gėrybes, primena jam Dievo gerumą, dosnumą ir rūpestingumą, o tuo skatina jį prie dėkingumo, nes teisinga yra, kad dėkingumas atlygintų ten, kur veikia gerumas ir dosnumas.

3. TURIME BŪTI KANTRŪS PRIEŠINGUMUOSE

Jei visi sutvėrimai yra iš Dievo, visi jie Dievui yra reikalingi, visi prisideda prie pasaulio gražumo palaikymo ir Dievo garbės skelbimo, nors ne visi jie yra žmogui malonūs ir naudingi. Yra tarpe jų tokių, kurie skriaudžia žmogų ir teikia jam skausmo: nuo tokių žmogus turi gintis ir kovoti su jais, bet neturi piktžodžiauti ir keikti juos, nes tvarinių piktažodžiavimas užgauna Sutvėrėją, tai jo įsakymu jie veikia ir, ar tai baudžia žmogų už jo kaltes, ar tai duoda jam

progos lavintis dorybėse. Viename ir kitame atsitikime tie sutvėrimai padeda žmogui artintis prie Dievo, nes mylintiems Dievą viskas eina į gera, anot tautų apaštalo žodžių, todėl patriarkas Jobas, reikšdamas tą pačią mintį ir sako: *"Jei gera priėmėme iš Dievo rankų, kodėl gi nepriimtume pikta"*, Jobo 11, 10. Dievas leisdamas žmogui kentėti neturi tikslo jį skriausti, bet jį tobulinti ir padaryti geresnį visokiu atžvilgiu, kas tad yra kantrus priešingumuose ir bandymuose, tas žengia prie tobulybės, prie didesnės gerovės ir laimės.

4. TIKSLIAI TURIME NAUDOTIS SUTVĖRIMAIS

Aukščiausias visų sutvėrimų tikslas yra Dievo garbė, bet yra ir kitas — artimiausias: prisidėti savo darbais prie palaikymo visame pasauly tvarkos, gražumo ir vienybės. Tais tik tikslais valia naudotis sutvėrimais ir žmogui, o nevalia jų pavartoti ištvirkimui, pagedimui ir Dievo rūstinimui, nes tuomet jie bus nukreipti nuo tikslo, kurį Dievas įdiegė į jų prigimtį, juos sutverdamas. Kiekviena nuodėmė yra ne kas kita, kaip netinkamas sutvėrimų vartojimas ir valdymas, todėl, anot šv. Povilo, visas sutvėrimas vaitoja ir kenčia skausmą, o kenčia dėl to, kad žmogaus pagedusi ir nuodėminga ranka vartoja juos ne tiems tikslams, kuriems juos Dievas paskyrė.

5. TURIME GERIAU PAŽINTI ŽMOGAUS VERTĘ

Žiūrėdami į gamtos galybes, į neišmatuojamus žvaigždynų plotus, į nesuskaitomą žvaigždžių daugybę, jaučiamės labai maži, mažesni, negu dulkė; o visgi, prisiminę, kad žmogus turi nemirtingą sielą, kad yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, turime padaryti išvadą, kad žmogus yra vertesnis, brangesnis ir už visą gamtą, ir už visus žvaigždynus, nes nei gamta, nei žvaigždynai neturi to, ką žmogus turi, būtent nemirtingą sielą, kurioje yra protas turįs Dievo paveikslą ir panašumą. Todėl žmogus viršija visus neprotingus sutvėrimus, visi jie yra sutverti žmogui,

visi pavergti po jo kojomis, žmogus turi juos valdyti ir jais viešpatauti, nevalia jam lenktis prieš juos, skaityti juos aukštesniais ir juos garbinti, kaip daro pagonys, nes kas garbina žemesnius sutvėrimus, pasidaro į juos panašus, o tuo pasidaro žemesnis. Tą mintį reiškia ir psalmė, sakydama: *"žmogus, kuomet buvo garbėje, nesuprato, gyvuliams neišmintingiems pasidarė panašus"*, Ps. 48, 13. Šv. Povilas kalba panašiai: *"Jie* (pagonys) *pakeitė nemaraus Dievo garbę maraus žmogaus, net paukščių, keturkojų ir šliužų paveikslo panašumu"*, Rom. 1, 23.

Iš to matosi, kaip Dievas išaukštino žmogų, kad žmogus tuoj ėmė kristi žemyn, kai ėmė garbinti sutvėrimus, o ne Sutvėrėją, reiškia visi sutvėrimai, kuriuos mato mūsų akys, nors būtų dideli ir galingi, yra mažesnės vertės, negu žmogus.

Dėkokime Viešpačiui už tą išaukštinimą ir rūpinkimės jam vienam atiduoti tinkamą garbę, tuomet tiktai galėsime pakilti aukštyn.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, netiktų Tau kurti pasaulį kitokiais tikslais, negu tais, kurie skelbia Tave patį, skelbia Tavo didybę ir garbę, išreiškia Tavo tobulybes, nes juo didesnis yra veikėjas, juo kilnesni ir didesni turi būti jo sumanymai, planai ir siekimai, kad tiktų jo didybei. Kadangi Tu, Viešpatie, esi visų veikėjų didžiausias, Tu esi neribotai didelis, todėl ir Tavo darbai ir planai turi siekti neribotai didelių tikslų, o tokiais tik Tu pats vienas gali būti, Tavo garbė ir didybė, Tavo išmintis ir galybė, todėl tikėjimo mokslas ir praneša mums, kad viską esi sau sukūręs. Tavo visagalė ranka sutvėrė angelus danguje ir kirminėlius žemėje, o tai darydama neparodė daugiau galybės vienuose, nei mažiau kituose, nes lygiai, kaip nė viena kita ranka negali sutverti angelo, taip negali sutverti ir kirmino. Tau gi, Viešpatie, nėra sunkiau sutverti dangų su visais jo gyventojais, su neišmatuojamais plotais ir žvaigždynais, negu vieną dulkę, ar medžio lapą, kurį vėjas blaško, nes visi su-

tvėrimai Tavo akyse atrodo tarsi jų visai nebūtų. Jeigu tad, Viešpatie, visi sutvėrimai yra išėję iš Tavęs, jeigu visi be išimties yra gavę pareigą skelbti Tavo garbę, galybę ir išmintį, tai mes, Tavo žmonės, apdovanoti protu, apdovanoti Tavo paveikslu ir panašumu, gavę valdžią ant žemesnių už save sutvėrimų, turime jais naudotis tais tikslais, kuriems Tu esi juos sukūręs, būtent Tavo garbės tikslais, turime juose matyti Tavo tobulybes, Tavo išmintį ir galybę, turime iš jų, kaip iš knygos, mokytis apie Tave, turime Tau būti dėkingi už juos, nes daug gėrybių mums paslėpei, turime turėti meilės ir kantrybės su jais tokioje tvarkoje ir eilėje, kokioje Tu esi juos numylėjęs. Tačiau, Viešpatie, labai dažnai mes nemokame naudotis Tavo sutvėrimais, labai dažnai mes juos nukreipiame nuo jų tikslo, Tavo garbės, o panaudojame savo ištvirkimui ir Tavęs rūstinimui: prie vienų prisirišame iki Tavęs užmiršimo, kitų neapkenčiame ir murmame prieš Tavo apvaizdą, kad be reikalo juos esi sutvėręs. Taigi visi sutvėrimai, kurie yra mūsų valdžioje ir kuriais mes naudojamės, dejuoja ir laukia tos dienos, kada bus išvaduoti iš tos skaudžios vergijos, kurią mes jiems esame uždėję savo paklydimais, kad galėtų atsinaujinti ir pasipuošti tomis grožybėmis, kurias esi jiems suteikęs, kai jie išėjo iš Tavo rankų. Suteik tad, Viešpatie, mums Tavo malonės, apšviesk mūsų protą, pagydyk mūsų valią, kad skaitytume apie Tave iš sutvėrimų, kaip iš atviros knygos, kad niekad nepanaudotume jų Tave rūstinti, bet Tave garbinti, kad mūsų troškimai sutaptų su tais tikslais, kuriuos Tu turėjai, kurdamas visą pasaulį.

Pasižadame šiandien atsargiai naudotis Tavo sutvėrimais ir prisiminti šv. Povilo įsakymą — viską daryti Tavo garbei.

APIE ŽMOGAUS LAIMĘ

Liepos 26 diena

1. ĮŽANGA. Imkime į širdį mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis pasako, kur yra amžinas gyvenimas arba laimė, kurios taip trokšta protingi tvariniai: „Tai yra amžinasis gyvenimas, sako jis, kad jie pažintų tave, vienatinį tikrąjį Dievą, ir kurį tu siuntei, Jėzų Kristų", Jono 17, 3.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume, kur yra mūsų laimė, kad, jos ieškodami visa širdimi, nepaklystume, kaip kad klysta milijonai žmonių, eidami plačiais keliais į pražūtį.

MĄSTYMAS

1. KLAUSIMO SUNKUMAS

Be Dievo apreiškimo ir pamokymo žmogus negali vien savo prigimties jėgomis išspręsti klausimo, kur glūdi jo laimė; tai dėl to, kad Dievas, pasiremdamas savo neribotu gerumu ir dosnumu, pažadėjo suteikti jam tokią laimę, kokios jis negali nei suprasti, nei trokšti, būtent paties Dievo regėjimą ir paties Dievo dalyvavimą laimėje, todėl šv. Povilas ir reiškia tą tiesą, sakydamas: *"Ko akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas prirengė tiems, kurie jį myli"*, 1 Kor. 2, 9.

Kiekvienas sutvėrimas, išeidamas iš Dievo rankų ir gaudamas savo tikslą bei paskyrimą, gauna kartu su prigimtimi ir palinkimą prie to tikslo, gauna taip pat palinkimą prie tam tikrų veiksmų, kuriais tas tikslas yra siekiamas. Medžio, pvz., sėkla yra gavusi pareigą išauginti medį, todėl ji ir veržiasi to tikslo, dygsta ir auga, jei tik aplinkybės leidžia. Paukštelis gauna pareigą skrajoti ore, todėl,

dar mažas būdamas, miklina savo sparnus, reikšdamas norą pakilti aukštyn. Žmogus kartu su protinga prigimtimi gauna pasėtą joje laimės troškimą, todėl ir veržiasi į ją visą savo gyvenimą. Bet negauna žmogus kartu su prigimtimi pasėto joje Dievo regėjimo troškimo, todėl ne tik nesiveržia prie to tikslo, bet neturi net galios veržtis, kaip neprotingas sutvėrimas neturi noro mokytis rašyti, skaityti ar kitų panašių darbų, kurie kyla iš protingos prigimties.

Jei tat žmogus neturi ir prigimties troškimo regėti Dievą, klausimas kyla, kaip reiškiasi žmoguje esantis gilus laimės troškimas, kurį juk patsai Dievas yra pasėjęs, prie kokio daikto jis turi veržtis ir veržiasi visu savo gyvenimu, nes, jei yra palinkimas iš vienos pusės, turi būti ir daiktas, dėl kurio tas palinkimas yra susikūręs, jei, pvz., yra akis, turi būti ir šviesa, kuriai akis yra sutverta, jei yra ausis, turi būti ir garsas, kuriam ausis yra padaryta, nes gamtoje negali būti klaidos, ji yra išėjusi iš Dievo rankų.

Tas daiktas, kurin žmogaus širdis laimės ieškodama veržiasi, negali būti kitas, kaip pats Dievas, nes Dievas viską sutvėrė sau, todėl visi sutvėrimai ir linksta į Dievą kiekvienas savotišku būdu: nesąmoningai tie, kurie proto neturi, sąmoningai tie, kuriems protas yra suteiktas, bent taip turėtų būti einant Dievo patvarkymais.

Tas žmogaus prigimties palinkimas į Dievą nėra noras Dievą regėti taip, kaip jį regi šventieji danguje, reiškia taip, kaip jis yra pats savyje, bet tik palinkimas rasti jame savo tuštumų užpildymą, kurių žmoguje yra labai daug ir kurios yra labai įvairios, o kurios kelia gilius ir gyvus sau tinkamo maisto troškimus. Akis veržiasi į gražius regėjimus, ausis į gražius skambėjimus, uoslė į malonius kvapsnius, gomurys į skanius valgius, visas kūnas prie kūniškų patogumų ir malonumų, protas prie visiškos tiesos pažinimo, valia prie laisvės ir visų tų gėrybių, kurios aukština žmogų.

Visos tos gėrybės yra Dievuje; ne iš kur kitur, tik iš Dievo jos atsirado žemėje, bet Dievuje jos turi ne tą išvaiz-

dą, kokią mes matome sutvėrimuose, Dievuje jos yra virtualiter - eminenter, kaip kad teologai sako, tai reiškia galingiau, gražiau ir kilniau, nes nė vienas sutvėrimas negali pilnai Dievo išreikšti ir jo atvaizduoti.

Kadangi dabar žmogus nemato Dievo, todėl nemato ir tų gėrybių, kurių jo širdis trokšta ir kurių pilnuma tėra tik Dievuje; o matydamas sutvėrimų grožybes, rasdamas juose mažą to maisto trupinėlį, kurio reikalauja jo prigimtis, pradeda manyti ,kad sutvėrimai gali užpildyti visus jo troškimus, jei tik pasiseks jam juos užvaldyti ir pasisavinti jų gėrybes. Todėl didelė žmonijos dauguma yra įtempusi savo jėgas, kad užvaldytų šį pasaulį ir jo gėrybėmis apmalšintų savo laimės badą: vieni ieško turtų ,kad jais patenkintų visas kūno užgaidas, kiti gaudo garbes, matydami jose žmogaus didumą ir tobulumą, kurio taip trokšta jo širdis; treti veržiasi į valdžią, manydami joje rasti tą laisvę, kurios reikia didumui ir tobulumui pasiekti; ketvirti renka žinias, gilinasi į gamtos paslaptis, skaito žvaigždes danguje, skaito žoles, medžius, vabalus ir gyvulius, matuoja jūrų gelmes, norėdami patenkinti žinojimo troškimą.

Visi jie yra išstatyti baisiai pagundai užmiršti Dievą ir prarasti savo amžiną laimę, todėl Išganytojas įspėja tą pavojų sakydamas: *"Ką padės žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, savo gi sielai kęstų nuostolį?"*, Mato 16, 26. Kitaip sakant, nors žmogus užvaldytų visą pasaulį, pasisavintų viso sutvėrimo gėrybes, vis vien nebus laimingas, vis vien padarys nuostolį savo sielai, nes negalės užgesinti jos troškimų sutvėrimais.

2. ŽMOGAUS LAIMĖ YRA VIENAME DIEVUJE

Dievas, sutverdamas žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą, pažymėjo jį savo neribotos didybės žyme. Toji žymė pasireiškia pirmiausia žmogaus prote, kuris tiesos atžvilgiu turi neribotai didelį talpumą, todėl nesitenkina betkokios tiesos radimu, bet ieško visiškos ir pilnos tiesos,

tokios būtent, kuri galėtų užpildyti jo be galo didelę tuštumą, o tokia tiesa yra vienas Dievas.

Žmogaus valia irgi turi neriboto didumo antspaudą. Ji eina iš vien su protu, todėl, kai protas trokšta neribotai didelės tiesos, valia trokšta neribotai didelio gėrio, kuriuo galėtų užpildyti savo tuštumą, o toks gėris vėl yra tik vienas Dievas.

Kadangi laimė yra ne kas kita, kaip tik pilnas ir visiškas visų troškimų patenkinimas, kad nieko daugiau nebeliktų norėti, todėl žmogus norėdamas būti laimingas turi savo laimės ieškoti ne kur kitur, o tik Dievuje, nes jis vienas gali užpildyti neribotai dideles tuštumas.

Dievas vėl savo neribotame gerume ir dosnume nori ne tik patenkinti žmogaus įgimtą laimės troškimą, ne tik nori suteikti jam tas gėrybes, į kurias veržiasi jo prigimtis, bet nori jam suteikti daugiau, nori suteikti tas gėrybes, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, nori būtent padaryti jį savo laimės dalyviu, nori pakviesti į tas aukštybes, kuriose pats gyvena, nori jam parodyti savo veidą, nori apdovanoti tąja prietelyste, kuri verčia prietelius atidaryti vienas kitam visas širdies paslaptis. Tai yra tokios aukštybės, kurių negali norėti nė vienas sutvėrimas, net ir visų angelų aukščiausias.

Kad žmogus panorėtų tų aukštybių ,kad pradėtų prie jų rengtis, nes ir čia pasirengimas yra reikalingas, Dievas suteikė žmogui naują prigimtį, apie kurios reikalą Išganytojas kalbėjo su Nikodemu, sakydamas: *"Jei kas neatgims iš naujo, tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3, 3. Toji tai naujoji prigimtis teikia žmogui tų gėrybių troškimus, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į jo širdį neįėjo, o kurios susiveda į tikrojo Dievo ir kurį jis siuntė, Jėzaus Kristaus, pažinimą. Dėkokime savo Viešpačiui už tas neapsakomas dovanas ir prašykime pagalbos, kad jų neprarastume per dideliu prie sutvėrimų prisirišimu.

Kokiame laipsny yra mūsų prisirišimas prie sutvėrimų? Ar lengvai jų išsižadėti esame pasiryžę?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu sutverdamas žmogų įdiegei į jo prigimtį taip gilų laimės troškimą, kad nei nuodėmė, nei koks kitas paklydimas negali to troškimo nuslopinti, nei jo panaikinti. Kur tik jis eina, ką tik jis daro, ko tik jis trokšta ir siekia, viską daro laimės vardu. Gali keistis jo amžius, jo mintys, papročiai ir gyvenimo būdas, gali kristi žemyn kultūroje ar kilti aukštyn, gali keisti savo tikėjimą, ar visai jo netekti, bet negali nei prarasti, nei pakeisti savo laimės troškimo. Net tas, kuris save žudo, kuris atsisako gyventi toliau, daro tai laimės vardu, nes nori sau palengvinti, nori pasiliuosuoti iš tų vargų ir skausmų, kurių jo jėgos nebepakelia. Bet, Viešpatie, jei Tavo yra toks surėdymas, kad visi ieškotų laimės, kodėl ne visi ją suranda, kodėl daugelis eina į pražūtį, anot Tavo Sūnaus žodžių, nes pražūtis yra ne kas kita, kaip tik amžinas prasilenkimas su savo laime, amžinas jos nesuradimas ir patekimas į amžiną nelaimę. Kadangi, Viešpatie, Tavo darbuose negali būti netobulumo, todėl ir žmogaus prasilenkimas su savo laime, jo pražūtis negali eiti iš Tavęs, o tik iš paties žmogaus, kaip kad esi pasakęs žydų tautai apie jos pražūtį: *"Tu pats sau esi pražūtis, Izraeli; tik manyje yra tavo pagalba"*, Oz. 13, 9. Jei tat mumyse glūdi mūsų pražūties priežastis, atidaryk mums, Viešpatie, akis į tą priežastį, kad mes ją pamatytume ir pažintume, o pažinę, ją savyje panaikintume ir taip išvengtume amžinos pražūties.

Lygindami žmones vienus su kitais jų laimės ieškojime pastebime, kad nors visi jos ieško, tačiau ne visi ieško viename ir tame pačiame daikte: vieni ieško Tavyje, Viešpatie, kiti Tavo sutvėrimuose, jais nori užpildyti savo tuštumą ir užgesinti savo troškimus. Kadangi mes esame sutverti sulig Tavo, Viešpatie, paveikslu ir panašumu, kadangi turime neribotai didelę tuštumą, todėl tik neribotai didelis daiktas galės ją užpildyti ir užgesinti tą neribotą troškimą, kuris

iš tos tuštumos plaukia, o toks be galo didelis daiktas tik Tu vienas esi, Viešpatie, todėl Tavyje tik gali būti mūsų laimė, nes visi sutvėrimai, nors būtų ir kartu paimti, negali sudaryti begalinio didumo ir negali užpildyti begaliniai didelės tuštumos, kuri glūdi mūsų širdyse. Jei tat, Viešpatie, Tavyje viename glūdi mūsų laimė, jei sutvėrimai negali mus padaryti laimingais, vargas mūsų tiems, kurie sutvėrimuose bandys ieškoti savo laimės, nes niekad jos neras, amžinai turės su ja prasilenkti. Kad galėtume išvengti tos nelaimės, suteik mums malonės, kad visu savo gyvenimu Tavęs vieno ieškotume, apipilk erškėčiais žemiškus daiktus, kad, kiek kartų mūsų širdis nukris žemėn, pajustų skausmą ir kiltų prie Tavęs vieno, apipilk žemiškus saldumus, kad mūsų lūpos, paragavusios tos kartybės, verstų mus ieškoti dangiškos saldybės.

Pasižadame, Viešpatie, vengti šiandien visų žemiškų malonumų, kad pripratintume savo širdį tenkintis dangiškų džiaugsmų viltimi.

LAIMĖS NETEIKIA ŽEMIŠKI TURTAI

Liepos 27 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo žodžius, kuriais jis smerkia turtuolius: „Pigiau kupranugariui išlysti pro adatos ausį, kaip turtingam įeiti į dangaus karalystę“, Mato 19, 24.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad apgintų mūsų širdis nuo tokio prie turtų prisirišimo, kuriame žmogus praranda amžiną laimę.

MĄSTYMAS

1. TURTŲ TIKSLAS

Išganytojas nesmerkė turtų, jis nesakė, kad jiems visiškai nereikia žemiškų gėrybių, nereikia nei duonos, nei

pastogės, nei drabužio, priešingai, jis sakė, kad dangaus Tėvas žinąs ,kad visa tai yra jums reikalinga, nes turtas, kaip ir visos kitos šio pasaulio gėrybės, yra išėjęs iš Dievo ir gavęs tam tikrą vietą sutvėrimų visumoje ir tam tikras pareigas jo apvaizdos planuose.

Ką tat smerkė Išganytojas? Jis smerkė žmones, kurie netinkamai ir netiksliai naudojosi turtais, statydami pirmoje visų rūpesčių vietoje, laikydami juos aukščiau už Dievo karalystę ir jos teisingumą, norėdami jais patenkinti savo laimės troškimą. *"Ieškokime visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės,* sakė jis klausytojams, *o visa tai bus jums pridėta",* Mato 6, 33.

Koks tad yra turtų tikslas ir kokia vieta jiems yra skirta Dievo apvaizdos planuose?

Turto tikslas yra patarnauti kūnui, aprūpinti jo reikalus, palaikyti jo gyvybę, kad paskui tas kūnas galėtų tarnauti dvasiai, galėtų jai padėti siekti tobulybės, Dievo pažinimo ir meilės, ko dvasia, ateidama į šį pasaulį, neatsineša.

Kad supratus tuos santykius, reikia žinoti, kad žmogaus dvasia, išėjusi iš Dievo rankų, yra labai panaši į mažą, ką tik užgimusį vaikelį. Mažas vaikelis yra žmogus, bet jis negali nei protauti, nei trokšti, nei veikti, kaip žmogus, jis yra visų žmonių mažiausias ir prasčiausiais, tik laikui bėgant ir kitiems padedant jis išauga į pilną ir subrendusį žmogų.

Panašiai yra ir su žmogaus dvasia. Iš Dievo rankų ji išeina mažiausia ir prasčiausia iš visų dvasių, ji negali nei protauti, nei veikti, kap kad dvasia veikia, tik laikui bėgant, gyvendama kūne ir dirbdama iš vien su juo prieina prie tiesos pažinimo, jos meilės ir dvasiško subrendimo, kaip mažas vaikelis, augdamas, pasiekia kūniško subrendimo.

Kada žmogaus dvasia atsiskiria nuo kūno, sustoja jos tobulėjimas, nes nutrūksta ryšiai su tuo pasauliu, kuriame Dievas išbarstė savo išminties ir mokslo brangenybes ir paliko savo tobulybių pėdsakus, o iš kurio, kaip iš kokios

knygos, dvasia turėjo semti sau reikalingas ir naudingas žinias. Netekus kūno, ji netenka tų akių, kuriomis skaitė Dievo duotąją knygą ir sėmė tiesos ir visokios tobulybės mokslą, turi tad sustoti ėjusi pirmyn tame moksle.

Pasaulis tad kūnui tarpininkaujant padeda dvasiai siekti tobulybės ir tuo pačiu didesnės laimės, o padeda dėl to, kad Dievas paliko jame savo tobulybės išraišką.

Tokios Dievo tobulybių išraiškos neturi turtas, nes jis yra tik labai maža to pasaulio dulkė, todėl tiek tik galima iš jo spėti apie Dievą, kiek iš vienos plytos apie namą, kuris yra iš plytų pastatytas.

Pagaliau turtas ir neturi tikslo reikšti Dievo tobulybės, jo tikslas yra aprūpinti kūno reikalus, palaikyti jame gyvybę, todėl turtas nė kiek neprisideda prie dvasios tobulėjimo, todėl Išganytojas, skelbdamas tobulybės mokslą, patarė atsižadėti turtų tiems, kurie nori eiti paskui jį ir laimėti sau laimę danguje. *"Jei nori būti tobulas,* sako jaunikaičiui, *eik, parduok, ką turi, ir duok beturčiams, ir turėsi turtą danguje, paskui ateik ir sek mane",* Mato 19, 21.

2. TURTŲ RŪŠYS

Turtas yra dviejų rūšių: vienas natūralus, antras dirbtinas. Natūralus yra tas, kuris tiesioginiu būdu tenkina kūno reikalus, kaip štai valgis, gėrimas, drabužis, pastogė ir kiti panašūs dalykai. Dirbtinas turtas yra tas, kuris gamina natūralius turtus, kaip štai laukai, dirbtuvės, o ypač pinigai arba auksas, ir visi kiti brangieji metalai, iš kurių daromi pinigai.

Nė viena, nė kita turto rūšis negali padaryti žmogaus laimingo.

a. Negali padaryti laimingo nei valgis, nei gėrimas, nei drabužis, nei visi kiti panašūs dalykai, nes jie tarnauja kūnui, palaikydami jo gyvybę ir sveikatą, todėl yra žemesni už kūną, kūnas yra jų tikslas, o ne atvirkščiai; laimė gi yra

kas tai aukštesnio už mus, todėl jos reikia ieškoti aukštesniuose dalykuose, o ne žemesniuose.

Pagaliau laimės troškimas yra be jokių ribų, valgio ir gėrimo niekas negali trokšti be ribų, o tik tiek, kiek reikia kūnui, nes kiekvienas perdėjimas gadina kūno sveikatą ir veda į mirtį.

b. Negali padaryti žmogų laimingą ir antros rūšies turtas, būtent pinigai ir kiti panašūs dalykai. Nors šios rūšies turtų žmonės trokšta be ribų, juo daugiau turi, juo daugiau nori turėti, tačiau todėl jų nori, kad už juos gali gauti maisto, drabužio ir viso to, ko kūnas pageidauja, žodžiu, šios rūšies gėrybės ieškomos dėl pirmųjų, todėl jos ir negali padaryti žmogų laimingą, jos stovi dar toliau nuo žmogaus, negu pirmosios rūšies gėrybės. Už pinigus negalima gauti to, ko dvasiai reikia, todėl Patarlių knyga ir tai pastebi, sakydama: *"Ką padės paikam turėti turtų, kad negali pirktis išminties"*, Patarlių, 17, 16.

Ne vien išminties negalima nusipirkti už turtus, bet nei sąžinės ramybės, nei šventumo, nei visa to, ko dvasia pageidauja, todėl turtuolių eilėse rasime daug nelaimingų žmonių, kurie, nepakeldami dvasios skausmų, kurios reikalais nesirūpino rinkdami turtus, užbaigė savo dienas savižudybe, kaip kad padarė Judas apaštalas, kuris irgi manė, kad turtai teikia laimę. Kada jis paragavo tos laimės, nebenorėjo ilgiau gyventi žemėje, nes sąžinės ramybės negalėjo atgauti, nors ir atidavė visus pinigus, kuriuos gavo išduodamas Kristų.

3. TURTŲ PAVOJAI

Iš septynių didžiųjų nuodėmingų palinkimų, kurie yra mumyse likę po šv. krikšto, tik vienas, būtent puikybė tenka dvasiai, šeši gi kiti, būtent: godumas, paleistuvystė, apsirijimas - girtybė, pyktis, pavydas ir tingėjimas teko kūnui.

Tie šeši nuodėmingi kūno palinkimai yra, tiesa, savo rūšies ligos, kurios gadina žmogui dvasišką sveikatą, bet nėra tai tokios ligos, kurios sustabdo visokį veikimą, gul-

dydamos ligonį į lovą. Nuodėmingi tie palinkimai yra tai savos rūšies gyvybės, kurios kursto žmogų ir verčia jį veikti, suteikdamos daug jėgų ir sumanumo. Jei jos nėra slopinamos ir marinamos, o tik maitinamos, jos auga, stiprėja ir visiškai paima savo vergijon žmogaus dvasią.

Kadangi turtas ir visos kitos žemiškos gėrybės skirtos yra kūno reikalų aprūpinimui, todėl jos labiausia kursto, maitina ir stiprina tuos šešis nuodėmingus kūno palinkimus, padėdamos tuo būdu kūnui užkariauti dvasią ir paimti ją į kūno vergiją. Nors tat turtai nėra nuodėmė, bet žmogaus rankose jie pasidaro toks galingas visokių pagundų kurstytojas ir pagelbininkas, kad reikia tikro stebuklo, kad turtuolis galėtų save išganyti. Todėl Išganytojas ir davė turtuoliams skaudų įspėjimą: *"Pigiau,* sako, *kupranugariui išlysti pro adatos ausį, kaip turtingam įeiti į dangaus karalystę"*, Mato 19, 24.

Apaštalai išgirdę tai labai nustebo ir klausė savo mokytojo, sakydami: *"Tai kas gi gali būti išganytas?"* Pažvelgęs į juos Jėzus jiems atsakė: *"Pas žmones tai negalimas dalykas: pas Dievą gi visa galima"*, Mato 19, 25—26. Turtuolis, reiškia, negali būti išganytas nei savo, nei kitų žmonių jėgomis, nes *"pas žmones tai negalimas dalykas"*, reikia stebuklo, reikia, kad Dievas panaudotų savo galybę ir padarytų tai, ko žmogus negali.

Patikrinkime savo širdies stovį, pažiūrėkime ar labai yra prisirišusi prie kokių nors žemiškų gėrybių. Kadangi negalima tarnauti dviem ponam, padarykime pasirinkimą: arba tarnaukime Dievui niekindami turtus, arba tarnaukime turtams niekindami Dievą. Pažiūrėkime į kurią pusę krypsta mūsų gyvenimo srovė.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu žinai, kad mums reikia ir duonos, ir pastogės, ir drabužio, žodžiu, žemiškų gėrybių, nes mūsų kūnas yra imtas iš žemės, todėl į žemę jis ir linksta. Kol mūsų prigimtis nebuvo pagadinta gimtosios nuodėmės, tol kūnas klausė dvasios, nors ir geidė žemiškų gė-

rybių, tačiau geidė tik tiek, kiek jam tikrai buvo reikalinga jo gyvybės palaikymui, nes dvasia, semdama iš Tavęs ir šviesą ir galybę, mokėjo suvaldyti kūno linkimą žemėn, mokėjo nustatyti gėrybių kiekį, kad nepakenkus jo sveikatai perdideliu žemiškų gėrybių naudojimu. Bet kada dvasia nusidėjo, kada prarado ir Tavo šviesą ir Tavo galybę, prarado ir tą valdžią, kurią pirmiau turėjo kūnui, kūnas pasijuto laisvas, su daug didesniu smarkumu ir be jokio suvaržymo ir saiko pradėjo geisti žemiškų gėrybių. Kadangi kūnas yra aklas, kadangi jis nežino, kur galima gauti tų gėrybių su tokiu gausumu, su kokiu jis jų pageidauja, pradėjo imti į nelaisvę dvasią ir ją versti ieškoti to, kas jam vienam yra gera ir naudinga. Taip žmogaus dvasia pamažu ir pateko į kūno vergiją, o per tai į savo didžiausią vargą ir skurdą, nes vergas, pildydamas savo valdovo įsakymus, dirbdamas tik tuos darbus, neša naudą valdovui, neturi nei laiko, nei galimybės dirbti savo naudai, aprūpinti savus reikalus. Kadangi kūnas, kalbant tautų Apaštalo žodžiais, nesupranta, kas yra dvasios, todėl ir neleidžia dvasiai rūpintis jos reikalais, būtent Tavęs, Viešpatie, pažinimu ir meile, tobulumo ir šventumo ieškojimu, o verčia ją turtų ir žemiškų gėrybių rinkimą skaityti aukščiausiu gyvenimo tikslu. Suprantame dabar, Viešpatie, Tavo Sūnaus skaudų žodį, turtuoliams ištartą, kad greičiau kupranugaris perlysiąs per adatos ausį, negu turtuolis įeisiąs į dangaus karalystę, nes turtas tenkindamas ir kurstydamas kūno geidulius atima žmogui dangiškų gėrybių skonį ir troškimą, o be to troškimo ir žemiškų gėrybių niekinimo niekas negali pasiekti dangiškos laimės, nes niekas negali dviem ponam tarnauti, kaip Tavo Sūnus yra mus įspėjęs. Iš kitos vėl pusės ateis laikas, kai kūnas turės išlaisvint dvasią, nes sulig Tavo, Viešpatie, sprendimu turės subyrėti į dulkes, turės apleisti visas žemiškas gėrybes, visus turtus, kuriuos surinko, o tuo turės užsibaigti ir toji kūniška laimė, kuri buvo turtais paremta, todėl ir vėl Tavo Sūnus mus įspėja, kad nieko nepadės žmo-

gui, nors ir visą pasaulį laimėtų, o savo dvasiai padarytų nuostolį. Dvasia, visą gyvenimą tarnavusi kūnui ir nieko nepasirinkusi kitam pasauliui, turės ten kentėti vargą ir skurdą, kaip Tavo Sūnus mums ir sako apie turtuolį, kuris, numiręs, buvo palaidotas pragare. Perverk, Viešpatie, mūsų visus kaulus baime, kad neprisirištume prie žemiškų gėrybių iki to laipsnio, kad užmirštume dangiškas, neduok mums didelio vargo, bet neduok ir didelio turto, padaryk, kad pirmiausia ieškotume dangaus karalystės ir jos teisingumo, o rūpestį žemiškais reikalais paliktume Tavo maloniai apvaizdai.

Pasižadame, Viešpatie, kuo nors suvaržyti savo kūną, kad pradėtume laisvinti savo dvasią iš jo vergijos.

LAIMĖS NESUTEIKIA GARBĖ

Liepos 28 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo įspėjimą visiems, kurie ieško garbės: „Kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, ir kas save žemina, bus paaukštintas“, Luko 18, 14.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad garbės troškimai ir jos ieškojimai nenuvestų mus į pražūties kelią, kuriuo eidami turėsime prasilenkti su tąja laime, kurią mums patsai Dievas skyrė, įdiegdamas į mūsų širdį gilų jos troškimą.

MĄSTYMAS

1. GARBĖS TROŠKIMAS

Negalima užginčyti, kad žmogaus širdy glūdi gilus tobulumo troškimas, nes kiekvienas ar tai mažas ar didelis, ar senas ar jaunas, mokytas ar nemokytas trokšta pagerinti savo gyvenimą, trokšta pridėti nors trupinėlį prie turimų gėrybių, kad padarytų tą gyvenimą geresnį ir pilnesnį. Net

bedievių širdis nėra laisva nuo to troškimo, ir jie dažnai kalba apie pažangą, gal dažniau, negu tikintieji, apie pažangą kultūroje, reikšdami tuo būdu nepilną pasitenkinimą turimomis gėrybėmis ir tobulesnio gyvenimo norą.

Kadangi žmogaus prigimtyje glūdi labai gilus laimės troškimas, taip gilus ,kad yra jam atėmęs visą laisvę šiuo atžvilgiu, jis negali nenorėti laimės, viską, ką tik jis daro, kur tik jis žengia, viską daro laimės vardu, todėl ir tobulybės troškimas plaukia jame iš to paties šaltinio, būtent iš laimės troškimo. Žmogus nujaučia, kad tik tada bus laimingas, kai pašalins iš savo gyvenimo visus trūkumus, o padarys tai tik tada, kai užpildys savo gyvenimą tokiomis gėrybėmis, kurios padarys jo gyvenimą pilną, didingą ir tobulą.

Tačiau neužtenka tobulybės trokšti, kad tuo pačiu pasidarytų tobulas, neužtenka, pvz., trokšti mokslo, kad pasidarytų mokslininkas, reikia ilgo ir sunkaus darbo, kad pasiektų tą tikslą. Dar ilgesnio ir sunkesnio reikia darbo, kad užpildytume savo prigimtį tokiomis gėrybėmis, kurios daro tobulu žmogumi.

Ieškodamas žmogus tų gėrybių, kurios padaro jį tobulą, labai lengvai suklysta, kaip ligonis klysta, imdamas vaistus. Ligonis brangindamas sveikatą, o bijodamas klaidos, kreipiasi į gydytoją ir klausia jo patarimo, o gavęs, laiko gerais tuos vaistus, kuriuos gydytojas patarė.

Panašiai daro ir tie, kurie trokšta tobulybės, o jos trokšta, kaip matėme, kiekvienas žmogus. Jie, tarsi nepasitikėdami savimi ir bijodami klaidos, laukia iš kitų žmonių paliudymo ir užtikrinimo, kad jų darbai yra didelės vertės, nes iš tokio užtikrinimo savaime seka išvada, kad didelės vertės ir didelio tobulumo turi būti ir tie žmonės, kurie tokius darbus sugeba nuveikti. Todėl džiaugiasi pagyrimais, jų ieško, veržiasi prie tokių darbų, kurie patinka kitiems ir pasiekia iš jų burnos tobulumo ir didumo paliudymus.

2. TIKRA IR KLAIDINGA GARBĖ

Klaidos dar nebūtų, jeigu didumo ir tobulybės ieškotojai kreiptųsi prie tobulybės žinovų ir specialistų ir iš jų burnos lauktų savo darbų pagyrimo kaip kad žemiškuose reikaluose kreipiamės į tų reikalų žinovus ir jų patarimo ieškome.

Tokiais tobulybės žinovais yra pirmiausia patsai Dievas, paskui Jėzus Kristus, įsikūnijęs Dievo Sūnus, jo įsteigtoji Bažnyčia, Bažnyčios pripažinti šventieji. Kas tad tobulybės reikalais kreipiasi į tokius žinovus, kas klauso jų patarimo, kas dirba tokius darbus, kurie patinka Dievui, kuriuos užgiria ir brangina Bažnyčia, tas neklysta ir pasiekia tikrą tobulybę.

Klaida, o su ja ir žmogaus prasilenkimas su tobulybe prasideda tada, kai jis, atmetęs Dievo ir Bažnyčios mokslą, daro tai, kas patinka pasauliui, tam pasauliui, kurio kunigaikštis yra patsai šėtonas, kuris yra jau pasmerktas, nes jo dvasia yra priešinga Kristaus dvasiai, už kurį Kristus ne tik nesimeldė, bet išskyrė iš savo maldos aiškiausiais žodžiais: *"ne už pasaulį meldžiu"*, Jono 17, 9. Galime tad surinkti viso pasaulio pagyrimus, laimėti visas jo garbes, bet jei nelaimėsime Dievo pagyrimo, ne tik nepasieksime jokios tobulybės, bet labai toli nueisime į netobulybės pusę; juk Išganytojas ne veltui įspėjo sakydamas: *"Kiekvienas, kurs save aukština, bus pažemintas, ir kas save žemina, bus paaukštintas"*, Luko 18, 14.

Iš to matosi, kad garbė yra dviejų rūšių: viena pas Dievą, kurią pelnė šventieji, gyvendami žemėje ir kuria jie šiandien džiaugiasi danguje; kita žmonėse, kurią pelni šio pasaulio sūnūs jam tarnaudami ir pataikaudami. Pirmoji yra tikra, nes plaukia iš tikro tobulumo, antroji klaidinga, nes naikina visokį tobulumą.

3. GARBĖS PAVOJAI

Žmogus, kuris ieško savo tobulybės žymių pagyrimuo-

se, išstato save dideliam pavojui prasilenkti su tikru tobulumu ir visiškai jį prarasti. Girdėdamas nuolat pagyrimus, pradeda skaityti save tobulu, o tuo pradeda nepakęsti jokio įspėjimo ir papeikimo, nes papeikimas kelia aikštėn kokį nors netobulumą, kurio jis nenori pripažinti, o nenorėdamas pripažinti, nenori ir pataisyti.

Tuo keliu eidamas, pamaži praranda tobulumo supratimą, pagyrimus, garbes žmonėse ima skaityti vienintėle savo gėrybe. Kad tų garbių neprarastų, apleidžia tikrus tobulybės darbus, o griebiasi tokių, kurie palaiko jo garbingumą žmonių akyse, užkirsdamas kelią tiesai į savo širdį. Štai kodėl žmonės, kurie užima aukštas vietas ir nuolat girdi žemesniųjų pagyrimus, lengvai praranda tiesą, o jeigu ją ir pastebi, nesugeba panašiai elgtis. Toks buvo Pilotas, kuris nors žinojo, kad Kristus yra nekaltas, nepajėgė jo apginti, nes baimė prarasti ciesoriaus prietelybę neleido pasielgti sulig sąžinės balsu. Tokių buvo ir žydų vyresnybėje, kurie, matydami Kristaus stebuklus, įtikėjo, bet neprisipažino, kad nebūtų išmesti iš sinagogos: *"Nes jie labiau mėgo žmonių garbę nekaip Dievo garbę"*, Jono 12, 43.

Dėl tos garbės žmonėse daugelis visiškai netikėjo į Kristų. Apie juos Išganytojas kalba sakydamas: *"Kaip galite tikėti jūs, kurie imate garbės vieni iš kitų ir neieškote garbės, kuri yra nuo vieno Dievo?"*, Jono 5,44.

Net toji garbė, kurią mes pelnome pas Dievą gerais darbais, yra mums pavojinga, todėl Dievas ir paslėpė ją nuo mūsų, nes labai lengvai galėtume kristi į pasididžiavimą ir prarasti visas Dievo malones. Bene nebus nusidėjusieji angelai nuėję šiuo keliu, nes sunku įsivaizduoti jų gyvenime kitokią nuodėmę. *"Žmogus nežino, meilės ar neapykantos jis yra vertas"*, sako Pamokslininkas, 9, 1. O ir Išganytojas liepia nesididžiuoti savo gerais darbais: *"Atlikę visa, kas jums paliepta, sakykite: Esame nenaudingi tarnai; darėme, ką turėjome daryti"*, Luko 17, 10.

4. GARBĖS NEDARO ŽMOGAUS LAIMINGO

Iš viso to, kas buvo iki šiol pasakyta, turime padaryti išvadą, kad garbė, nors būtų ir didžiausia, negali žmogui suteikti laimės.

Laimė, kaip matėme, reikalauja iš žmogaus pusės tobulumo, ir visiška, ir pilna laimė, visiško ir pilno tobulumo, tokio būtent, kuris nepaliktų žmogaus prigimtyje mažiausio trūkumo. Tik pilnai tobulas žmogus gali būti pilnai laimingas, kaip pilnai sveikas žmogus skaitysis tik tas, kuriam netrūksta nė vieno sąnario, nes jeigu jam truks nors vienos gyslos, negalės skaitytis pilnai sveiku žmogumi.

O garbė, kaip matėme, tobulumo nesukuria, o tik reiškia esamą tobulumą, labai dažnai net reiškia klaidingai, nes skelbia tobulumą, kurio žmoguje nėra, o tuo virsta tuščia garbe.

Net šventųjų garbė danguje nesuteikia jiems laimės, jų laimė plaukia iš Dievo regėjimo, per kurį jie pasidaro panašūs į Dievą, anot apaštalo šv. Jono žodžių: *"Mes būsime į jį panašūs, nes mes matysime, kaip jis yra"*, 1 Jono 3, 2. Šventųjų tad garbė plaukia iš jų tobulumo, o ne tobulumas iš garbės.

Žinodami tai, stumkime šalin nuo savęs visokias garbes, o pradėkime rūpintis tikru tobulumu, kad būtume laimingi amžinybėje.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, laimė ir tobulybė eina iš vien, nes negali būti laimingas tas, kuriam ko nors trūksta jo tobulume. Todėl, Viešpatie, versdamas mus laimės ieškoti ir įdiegdamas į mūsų širdį gilų jos troškimą tuo pačiu įdiegei ir tobulumo troškimą. Visi mes norime būti laimingi, visi dirbame ir vargstame tai laimei, bet lygiu karštumu norime būti ir tobuli, visi esame nepatenkinti tuo, ką turime, bet norime pridėti nors trupinėlį prie turimų gėrybių, kad padarytume savo gyvenimą geresnį, pilnesnį, turtingesnį, žodžiu tobulesnį ,kad tuo būdu atsistotume arčiau tos laimės, kurios troškimą nuolat jaučiame savo širdyje. Mažas

vaikelis nori būti užaugęs, tvirtas nori būti tvirtesnis, turtingas turtingesnis, mokytas mokytesnis, šventas šventesnis, o visi gaudome tas gėrybes, kurios, mūsų manymu, gali pagerinti mūsų gyvenimą, nes jaučiame, kad laimė ir tobulas gyvenimas eina išvien. Kadangi, Viešpatie, negali būti klaidos Tavo darbuose, todėl negali jos būti ir tame mūsų nujautime, kad laimė ir tobulumas eina išvien, kad negalima pasiekti laimės be tam tikro tobulumo ir visiškos laimės be visiško tobulumo, nes tas nujautimas Tavo išminties ir Tavo malonios apvaizdos yra pasėtas mūsų prigimtyje. Klaida, Viešpatie, prasideda tada, kai mes pradedame gaudyti tas gėrybes, kurios turėtų pagerinti mūsų gyvenimą, turėtų pastumėti mus ant tobulybės kelio. Vieniems mūsų atrodo, kad pakanka pasipuošti gražiais drabužiais, apsigyventi gražiuose namuose, važinėti puošniais vežimais, kad pelnytume tobulo žmogaus vardą, o tuo ir laimingo. Kitiems — kad reikia pasirodyti prieš pasaulį su kokia nors ypatybe, kuri jį nustebintų, sukeltų jame pavydo jausmą, kad reikia laimėti kokias varžytynes, laimėti lenktynes, padaryti tokį darbą, kokio niekas iki šiol nėra padaręs, kad išgarsintume savo vardą, o tuo laimėtume tobulybės pripažinimą. Todėl daugelis mūsų, Viešpatie, yra panašūs į nesąžiningą pirklį, kuris netikusias prekes nori brangiai parduoti, arba į mažą vaikelį, kuris peni savo vaizduotę nuduodamas suaugusius žmones ,aukštus asmenis, manydamas, kad jis yra iš jų tarpo. Iš to matome, Viešpatie, kaip yra pavojinga ieškoti garbės pas žmones, jos sumaišo mums protą, tikras brangenybes paverčia niekniekiais ,o niekniekius brangenybėmis, o tai užkerta mums kelią į tikrą tobulybę ir tikrą laimę. Suprantame dabar, Viešpatie, Tavo Sūnaus išganingą įspėjimą, kad kas save aukštins, ieškos garbių žmonėse, tas bus pažemintas, nes neteks tų visų gėrybių, kuriomis taip didžiavosi. Kas gi save žemins, tas bus paaukštintas, tai reiškia, kas ieškos tų gėrybių, kurios pasaulio akyse neturi vertės, bet kurios yra brangenybės Tavo akyse, tas bus

išaukštintas, tas laimės tikrą tobulumą ir tikrą laimę. Suteik tat, Viešpatie, šviesos, kad mokėtume atskirti tikras brangenybes nuo apgaulingųjų, kad nustotume ieškoję garbių ir išaukštinimų žmonėse, o pradėtume rūpintis tokiais darbais, kurie Tau patinka.

Pasižadame, Viešpatie, vengti šiandien visokios tuštybės, visokio pagyrimo ir pasigyrimo, o rūpintis patikti Tau vienam.

KAD LAIMĖS NĖRA KITŲ VALDYME

Liepos 29 diena

1. ĮŽANGA. Išminties knyga skelbia didelius Dievo grasinimus karaliams ir visiems šio pasaulio galiūnams, kurie, būdami valdžioje, nesaugo teisybės įstatymo ir nesielgia žiūrėdami Dievo valios. „Baisiai ir veikiai, sako, ji (Dievo valia) jums pasirodys, nes bus padarytas kiečiausias teismas viršininkams", Išm. 6, 6.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nesiveržtume į jokias viršininkystes, o jei klusnybė mus pastatys viršininkystėje, kad laikytumės teisybės įstatymo ir elgtumės žiūrėdami Dievo valios.

MĄSTYMAS

1. VALDYMO TIKSLAS

Valdyti ką nors reiškia vesti jį prie tam tikro tikslo, kurio jis pats negali pasiekti savo jėgomis. Štai, pvz., ūkininkas turi lauko ir jį valdo. Valdydamas, jis taip jį tvarko, taip jį dirba, kad jame užaugtų tų gėrybių, kurių ūkininkui reikia. O laukas paliktas vienas sau, be žmogaus, neneša žmogui tų gėrybių, kurių jis iš jo laukia.

Galėjimas valdyti kitus ir vesti juos prie tikslo yra didelė žmogaus tobulybė ir yra ne kas kita, kaip Dievo to-

bulybės atspindys, nes žmogus yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, todėl, kaip Dievas, sutvėręs pasaulį, juo rūpinasi ir toliau, valdo jį ir veda prie to tikslo, kuriam yra sutvertas, taip ir žmogus, Dievo paveikslas, gali kurti naujus daiktus, skirti jiems tikslus ir vesti juos prie tų tikslų, reiškia valdyti.

Kadangi žmogus negali būti laimingas, jeigu jam ko nors trūksta, jeigu jis nėra pilnas ir tobulas žmogus, todėl žmogus, trokšdamas laimės, trokšta tobulybės, o trokšdamas tobulybės, trokšta ir valdymo, nes mato tame valdyme Dievo tobulybės pasireiškimą, mato Dievo turtus, kuriuos jis dalina sutvėrimams.

2. DVIEJŲ RŪŠIŲ VALDYMAS

Suprasdami valdymą kaip daikto vedimą prie tikslo, galime jau atspėti, kad valdymas gali būti dviejų rūšių: vienas, kuriame valdytojas savinasi sau valdomųjų gėrybes: jis juos taip tvarko ir valdo, kad jie gamintų ko daugiausia tokių gėrybių, kurios jam yra naudingos; antras, kuriame valdytojas dalinasi savo gėrybėmis su valdomaisiais, suteikdamas jiems tai, ko jiems trūksta.

Pirmąja valdymo rūšimi žmogus valdo visus neprotingus sutvėrimus, jis juos taip tvarko, taip verčia veikti, kad jie aprūpintų visus žmogaus reikalus, patenkintų visus jo troškimus. Tai yra vergiškas valdymas, nes kaip vergas neturi savo valios, negali dirbti, kas jam patinka, bet kas jo valdovui, o darbo vaisių negali imti sau, bet turi atiduoti valdovui, taip ir neprotingi sutvėrimai turi atiduoti žmogui savo gėrybes, savo darbų vaisius, kad žmogus galėtų jais naudotis.

Tokio valdymo teisę tik sukurtas žmogus yra gavęs iš Dievo. *"Veiskitės ir dauginkitės,* sako Dievas, *ir pripildykite žemę, ir ją paverkite, ir viešpataukite jūros žuvimis, ir dangaus paukščiais ,ir visais gyvuliais, kurie kruta žemėje"*, Prad. 6, 28.

Kadangi žmogus niekad nėra pilnai tobulas žemėje, kadangi jis visuomet svajoja apie savo gyvenimo patobulinimą ir pagerinimą, todėl lavina savo jėgas, didina savo galybę ,kad apvaldytų neprotingus sutvėrimus, atimtų jiems jų gėrybes ir save padarytų turtingesnį ir tobulesnį.

Ši valdymo rūšis be galo patinka žmogui, todėl jis visuomet jon veržiasi, ir, kai pasiseka užvaldyti kokią gamtos jėgą arba išplėšti kokią paslaptį, džiaugsmui nėra galo, nes įgauna vilties, kad pamaži užvaldys tuo būdu visas gamtos jėgas, sužinos visas paslaptis ir bus pasaulio viešpats, valdovas, o tuo pačiu ir laimingas.

Antrąja valdymo rūšimi Dievas valdo visą pasaulį. Dievas taip yra turtingas, kad jo turtai nesuskaitomi, todėl sutvėrimai savo gėrybėmis negali padidinti Dievo turtų, jis jų ir nepageidauja ir nesisavina, nes sutvėrimai neturi to, ko Dievas neturėtų aukščiausiame laipsnyje. Tą mintį reiškia psalmė sakydama: *"Aš sakau Viešpačiui: Tu mano Dievas, nes tau nereikia mano gėrybių"*, Ps. 15, 2.

Pirmos tat rūšies valdymas, kuriame žmogus savinasi neprotingų sutvėrimų gėrybes, reiškia žmogaus netobulumą, nes nori padaryti jomis savo gyvenimą tobulesnį. Antros rūšies, priešingai, reiškia tobulumą, nes verčia valdytoją dalintis savo turtais su kitais, padaryti juos turtingesniais.

3. NETEISINGI VALDYTOJAI

Jei valdymas yra vedimas prie tikslo, tai tie sutvėrimai, kurie turi amžinus tikslus, turi teisių reikalauti, kad jiems būtų suteikta pagalba tuos tikslus pasiekti. Tokių sutvėrimų valdymas susiglaudžia patarnavimu, iš kurio plaukia nauda ne tam, kuris valdo, bet tam, kuris yra valdomas. Mažam, pvz., vaikeliui reikia būti valdomam, bet tas valdymas yra ne kas kita, kaip pagalbos teikimas, kad iš jo išaugtų tobulas ir subrendęs žmogus.

Žmonių tat valdytojai privalo suprasti ir nepamiršti, kad žmonių valdymas turi siekti žmonių gerovės, turi pa-

dėti jiems pasiekti laimingą amžinybę, kad draudžiama valdytojams išnaudoti žmones, savintis jų gėrybes ir trukdyti jiems amžino tikslo siekimą, kitaip sakant, draudžiama juos valdyti pirmąja valdymo rūšimi, kurioje valdytojas ieško savo naudos, o ne valdomojo.

Tačiau labai dažnai atsitinka, kad šio pasaulio galiūnai ir kiti valdytojai užmiršta savo kilnų pašaukimą tarnauti žmonėms, pradeda juos išnaudoti savo tikslams, pavergia juos ir atima iš jų tas gėrybes, kurios jiems yra reikalingos siekti amžiną laimę, o tuo padaro jiems taip didelę skriaudą, kaip didelė yra amžinybė. Tik šioje šviesoje suprasime Dievo grasinimus, kuriuos jis skelbė Išminties knygoje už neteisingą valdymą: *"Klausykite tat,* sako, *karaliai ir išmanykite; mokykitės žemės ribų tiesėjai. Išgirskite, jūs, kurie valdote daugybes ir randate sau pasimėgimo tautų miniose; nes valdžia jums Viešpaties duota ir galybė Aukščiausiojo, kurs tardys jūsų darbus ir tyrinės mintis; nes, būdami jo karaliavimo tarnai, jūs teisėte negerai, neprižiūrėjote teisybės įstatymo ir nesielgėte, žiūrėdami Dievo valios. Baisiai ir veikiai ji jums pasirodys, nes bus padarytas kiečiausias teismas viršininkams. Nes mažam suteikiama pasigailėjimo, o galiūnai galingai kentės kančias",* Išm. 6, 2—7.

4. VALDYME NĖRA LAIMĖS

Giliau įžvelgę į valdymo eigą, turime pripažinti, kad jis negali suteikti žmogui laimės.

Pirmiausia dėl to, kad valdymas yra priemonė tikslui siekti, o laimė yra patsai tikslas, todėl laimė taip viršija valdymą, kaip kad tikslas viršija priemones.

Antra, jei valdytojas valdys kitus pirmąja valdymo rūšimi, jei, reiškia, grobs valdomųjų gėrybes, parodys, kad jis yra netobulas, negali būti ir laimingas. Jeigu valdys kitus antrąja valdymo rūšimi, jei, reiškia, dalinsis su kitais savo gėrybėmis, tuomet kitus darys laimingais, bet ne save.

Žinodami tat, jog valdymas nesuteikia laimės, jog valdytojas pastato save pavojui prarasti savo laimę, užtraukti kiečiausias ir galingiausias bausmes pas Dievą, išmeskime iš širdies visus valdymo troškimus, visas svajones, kad patektume į tą ar kitą aukštą vietą, nes vis vien nesurasime joje laimės. Jei būsime priversti priimti valdymo pareigą, su baime ir drebėjimu imkime tą naštą ant savo pečių, o ypatingai žiūrėkime, kad sergėtume teisybės įstatymą, kad pildytume Dievo, o ne savo valią.

Klauskime save, kaip žiūrėjome į tuos dalykus iki šiol ir kokie troškimai yra mūsų širdyje šiandien valdymo atžvilgiu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu, sutvėręs žmogų, davei jam valdžią ir ant jūros žuvų, ir ant dangaus paukščių, ir ant visų gyvulių, kurie kruta žemėje, Tu liepei viešpatauti ir juos sau pavergti. Tačiau, Viešpatie, tų sutvėrimų nereikėjo žmogui valdyti, jie buvo Tavo malonios apvaizdos globoje, kuri rūpinasi ir lauko žolėmis ir dangaus sparnuočiais ir maitina juos, o nė vienas iš jų nežūna be Tavo leidimo, kam tat reikėjo pavesti juos žmogaus valdymui, to žmogaus, kurio valdymas dažnai yra žiaurus ir neteisingas. Padarei tai, Viešpatie, žmogaus naudai, o ne sutvėrimų. Žmogus, juos valdydamas ir pavergdamas, turėjo juos priversti jam tarnauti ir aprūpinti jo reikalus: žemė turėjo auginti jam duonos, medžiai turėjo auginti jam skanių vaisių ir suteikti pavėsio nuo saulės kaitros, gyvuliai turėjo padėti įdirbti žemę, padėti atlikti keliones, o savo vilnomis ir kailiais turėjo leisti žmogui apsidengti, kad apsisaugotų nuo žiemos šalčių, žodžiu, visi sutvėrimai turėjo atiduoti žmogui savo gėrybes ir jam tarnauti su visišku savęs atsižadėjimu. Taip bevaldydamas žmogus neprotingus sutvėrimus ir besisavindamas jų gėrybes, paprato žiūrėti į valdymą kaip į visokios laimės šaltinį, nes, būdamas valdžioje, galėjo patenkinti visus savo troškimus, aprūpinti savo reikalus valdomųjų gėrybėmis. Štai kodėl, kai reikėjo valdyti žmonės,

karaliai ir visokios rūšies valdovai ir pradėjo juos valdyti, kaip kad ūkininkas valdo žemę ar gyvulį, o valdomieji turėjo atsižadėti savęs ir pasidaryti valdančiųjų vegais. Kadangi, Viešpatie, sulig Tavo malonia tvarka žmogus turi eiti prie tobulybės ant šios žemės, turi rinkti turtus dangaus karalystėje, todėl jo valdymas turi siekti patarnavimo, turi duoti jam pagalbą ,kad galėtų pasiekti savo tikslą, kaip mažo vaikelio valdymas turi siekti patarnavimo, kad iš jo išaugtų pilnas ir subrendęs žmogus. Karaliai gi ir kiti valdovai, kurie yra pasiryžę ieškoti savo gerovės valdyme, pasidaro neteisingi valdovai, kuriems Tu, Viešpatie, grasini kiečiausiais teismais ir bausmėmis. Bet iš to jau matosi, kad valdyme nėra laimės, nes arba bus geras valdytojas, tuomet turės atiduoti savo gėrybes valdomiesiems, arba blogas, kuris norės savintis valdomųjų gėrybes, tuomet neišvengs, Viešpatie, Tavo teismo ir pasmerkimo. Suteik tat, Viešpatie, malonės, idant mes suprastume tikro valdymo tikslą, o supratę, nesiveržtume valdyti, nes valdymas stato valdytoją pavojui prarasti savo amžiną laimę. Jei kada klusnumas pastatys mus valdžioje, kad valdytume ne sulig savo geidulių, bet sulig Tavo, Viešpatie, valia.

Pasižadame, Viešpatie, melstis šiandien už visokios rūšies valdžias ir slopinti savyje visokį valdžios troškimą.

KAD PILNOS LAIMĖS NESUTEIKIA MOKSLAI

Liepos 30 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Pamokslininko įspėjimą, kad mokslas neteikia to, ko žmogaus širdis trokšta, būtent laimės: „Kur, sako, daug išminties, ten daug ir apmaudo, ir kas daugina žinojimą, daugina ir vargą", Pam. 1, 18.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes nepaklystume siekdami mokslų, kad visa širdimi ieškotume to vieno mokslo, kuris veda į tikrą laimę, o apie kurį kalba mūsų

Išganytojas, sakydamas: „Tai yra amžinas gyvenimas, kad jie pažintų tave, vienatinį tikrąjį Dievą, ir kurį tu siuntei, Jėzų Kristų“, Jono 17, 3.

MĄSTYMAS

1. MOKSLO REIKALINGUMAS

Žmogaus protas yra didelė Dievo dovana, jis yra didelės jėgos ir galybės šaltinis, jis padeda žmogui užvaldyti gamtos gaivalus ir įkinkyti juos į naudingą jam darbą, padeda viešpatauti jūrų žuvimis, dangaus paukščiais, visais gyvuliais, kurie kruta ant žemės, padeda pavergti net pačią žemę ir išnaudoti jos turtus bei gėrybes.

Tačiau protas tik tada gali atlikti tuos darbus ir teikti žmogui pagalbą, kai jis yra pilnas žinių, nes, būdamas tuščias, kaip tuščias mažo vaikelio protas, negali padaryti jokio darbo, jis yra kaip toji tuščia popiera, kurioje nieko nėra parašyta, todėl nieko negalima ir išskaityti, kaip tas šautuvas, kuriame nėra šovinio.

Todėl visas pasaulis, visos tautos ir valstybės yra labai susirūpinusios žmogaus proto lavinimu, stato įvairios rūšies mokyklas, moka didelius pinigus tiems, kurie turi daug žinių, kad jie pasidalintų jomis su nemokančiais ir lavintų jų protą.

Kadangi mokslininkai yra padarę daug išradimų, o per tai padidinę žmogui jo galybę žemėje, palengvinę gyvenimą, pradeda manyti, kad mokslas yra vienintėlis žmonijos gelbėtojas ir išganytojas, kad jis sugebės prašalinti visus gyvenimo trūkumus, išaiškins visas abejones, išriš visus klausimus, žodžiu, atneš tą laimę, kurios žmogus taip labai trokšta. Štai kodėl šių laikų mokslai yra pasidarę šių laikų dievaičiais, prieš kuriuos lenkiasi visa žmonija, iš kurių laukia išganymo ir laimės.

Tame mokslų branginime yra daug tiesos, nes ir tikroji

laimė negali praversti be mokslo, negali būti be jo pasiekta, todėl Dievas, pasėdamas į žmogaus širdį gilų laimės troškimą, pasėjo kartu ir gilų žinojimo troškimą, kuris ir verčia žmogų rinkti žinias, gilintis jose ir turėti viltį, kad jose glūdi laimė.

Klaida, o su ja ir tikrosios laimės praradimas prasideda tada, kai žmogus pakreipia visus savo žinojimo troškimus prie tų daiktų, kuriuose nėra laimės, o tokiais daiktais yra visi sutvėrimai, todėl gali žmogus surinkti žinias apie visą pasaulį, gali laimėti visą pasaulį, kaip kad Išganytojas sako, vis vien padarys nuostolį savo sielai, nes tikroji žmogaus laimė yra ta ,kad pažintų vieną tikrąjį Dievą ir kurį jis siuntė, Jėzų Kristų.

Mokslo tad reikia laimei siekti, net mokslas apie sutvėrimus tiek yra geras ir naudingas, kiek jis prisideda prie gilesnio ir geresnio Dievo pažinimo, bet jei kas atmestų Dievo pažinimą ir norėtų pasitenkinti vien mokslais apie sutvėrimus, tas tikrai neras juose tos laimės, kurios ieško ir kuriai yra sutverta jo širdis.

2. ŽEMIŠKŲ MOKSLŲ SILPNYBĖ

Žemiški mokslai, kuriais žmonės taip labai pasitiki ir iš kurių laukia sau visokios gerovės ir laimės, turi savyje daug silpnybių, kurios ir pakerta jiems jų galybę iki to laipsnio, kad nesugeba padaryti žmogų laimingą.

Pirmiausia, tie mokslai apima tik labai mažą visatos dalį, būtent tik tą, kuri vienokiu ar kitokiu keliu pasiekia mūsų pojūčius ir juos užgauna; o milžiniška visatos dalis lieka žmogui neprieinama, nes neturi tokių pojučių, kuriais galėtų įsiveržti į tą dalį ir ją ištirti. Gamtoje, pvz., mokslininkų spėliojimais turi būti apie 60 oktavų spindulių, mūsų gi akys pagauna vos vieną oktavą, 59 oktavos pasilieka nežinomos ir neištirtos. Tie neištirti plotai vilioja mokslininkus, verčia juos dirbti ir prakaituoti, kad nors kiek žinių apie juos pasigavus, bet veltui, nes viena kita naujai susekta

paslaptis pasako žmogui, kad yra dar daugiau neištirtų ir neištiriamų plotų, iš kurių žmogus turi padaryti išvadą, kad jo mokslas yra nepilnas, siauras ir menkas, apimąs vos mažą visatos dalį, o tokiu mokslu žmogus negali pasitenkinti.

Antroji žemiškų mokslų silpnybė tai jų nesugebėjimas duoti žmogui to, apie ką kalba. Jie kalba apie daugelį įvairių gėrybių, kurios žmogui būtų labai naudingos ir brangintinos, bet nesugeba jų patiekti žmogui, todėl sukelia tų gėrybių troškimą, bet jo nepatenkina, o tuo didina tik skausmą.

Tą tiesą ir Pamokslininkas reiškia sakydamas: *"Aš pakreipiau savo širdį tyrinėti gudrybę ir mokslą, klaidas ir paikybę, ir pažinau, kad taip pat tuose dalykuose yra vargo ir dvasios suspaudimo; nes kur daug išminties, ten daug ir apmaudo, ir kas daugina žinojimą, daugina ir vargą"*, Pam. 1, 17—18. O ir Jeremijas pranašas įspėja, kad išmintingasis nesigirtų savo išmintimi (Jer. 9, 23).

Jei mes parodytume alkanam duonos ir neduotume, tai padarytume jam dar didesnį skausmą, nes matymas žadina didesnį troškimą, o troškimas skausmą, jei nėra tenkinamas. Panašiai elgiasi mokslai, kurie rodo žmogui daug gėrybių, bet nesugeba jam jų suteikti, o tuo didina jo apmaudą ir vargą.

3. ŽEMIŠKI MOKSLAI NEGALI SUTEIKTI PILNOS LAIMĖS

Įsivaizduokime ,kad žemiški mokslai, eidami pirmyn ir tobulėdami, sugeba pagaliau išaiškinti visas gamtos paslaptis, užvaldyti visas jos galybes ir gaivalus ir įkinko tarnauti žmogui, įgyja visą pasaulį, kaip kad Išganytojas sako, bet klausimas, ar galėtų žmogus ir tada jaustis laimingu?

Įžvelgę giliau į laimės esmę, į žmogaus širdies troškimus, turime atsakyti su Išganytoju, kad nieko nepadės žmogui, nors jis laimėtų visą pasaulį, savo gi sielai darytų nuos-

tolį. Tas nuostolis būtų taip didelis, kad padarytų žmogų nelaimingą per visus amžius ir štai dėl ko.

Pilna žmogaus laimė taip ankštai surišta su jo tobulumu, kad sudaro vieną ir tą patį dalyką, todėl tobulumo trūkumai būtinai turi sukelti ir laimės trūkumus, o tuo turi panaikinti ir laimės pilnumą, kaip kad negalime skaityti pilnai sveiku tokį žmogų, kuriam trūksta kojos ar rankos.

Kas dabar gali sudaryti tą pilną žmogaus tobulumą? Tikrai ne tų daiktų pažinimas, apie kuriuos sukasi žemiški mokslai, nes, būdami žemesni už žmogų, negali jam suteikti to, ko patys neturi, reikia tat kreiptis į pažinimą aukštesnių daiktų už žmogų, bet prie kurių.

Tiesa, žemiški mokslai suteikia žmogui daug tobulumo, o tuo pačiu džiaugsmo ir laimės, bet tai padaro vien dėl to, kad jie yra ne kas kita, kaip Dievo išminties ir jo mokslo brangenybių netobulas atspindys, kaip kad gyvulių gudrumai yra netobulas žmogiškos išminties atspindys. Pažinęs tat žmogus sutvėrimus ir matydamas juose kažkokios didesnės ir aukštesnės tobulybės atspindį, būtinai užsidegs troškimu pažinti tą tobulybę ir joje dalyvauti.

Kadangi Dievas neribotai viršija savo sutvėrimus, todėl žmogus, pasitenkindamas sutvėrimų pažinimu ir jų laimėjimu ir atsisakydamas pažinti Dievą ir jį laimėti, padarytų sau neribotai didelį nuostolį, nes tik Dievo pažinimas daro žmogų panašų į Dievą, o tuo pilnai tobulą ir laimingą, anot apaštalo šv. Jono žodžių: *"Būsime į jį panašūs, nes mes matysime, kaip jis yra"*, Jono 3, 2.

Pažvelkime dabar į savo vidų ir paklauskime, ar gilus yra mumyse Dievo pažinimo troškimas, ar netraukia mus daugiau sutvėrimai į save, negu Dievas. Gailėkimės, atsiprašykime, pasistenkime.

ŠIRDDIES ŽODIS. Viešpatie, kartu su laimės troškimu Tu įdiegei mūsų širdyse ir tų daiktų troškimą, kurie padeda siekti tos laimės, Tu įdiegei į mūsų protą gilų žinojimo troškimą, nes tik žinojimas gali sukelti mumyse tą

džiaugsmą, kuris kyla iš gautos laimės. Mažas, pvz., vaikelis gali būti daugelio gėrybių paveldėtojas, tačiau, kol jis nieko apie jas nežino, jos nesukelia jame mažiausio pasigėrėjimo, mažiausio malonumo ar džiaugsmo. Tik kai pradeda suprasti tų gėrybių vertę, kai sužino, kad tos gėrybės yra jo, kad jis gali jomis naudotis, pradeda jame reikštis džiaugsmas. Panašiai yra mumyse ir su amžinąja laime. Tu, Viešpatie, skyrei mums daug gėrybių, padarei mus Tavo neribotų turtų paveldėtojais, tačiau kol mes apie jas nieko nežinome, kol nesuprantame jų vertės, tol nepajėgiame jų branginti, nepajėgiame jomis džiaugtis ir dėkoti Tau už Tavo begalinį dosnumą. Noras tat žinoti, kurį jaučiame savyje, iš Tavo rankų yra išėjęs, Tavo rankomis yra pasėtas mūsų širdyse, todėl yra šventas ir teisėtas, nes nieko nešvento ir neteisėto negali išeiti iš Tavo rankų. Tuo troškimu vedini žmonės daug dirba ,kad padidintų savo žinias, kad jas praplėstų ir pagilintų, stato visokios rūšies mokslaines, keliauja aplink visą pasaulį, tyrinėja kiekvieną jo užkampį, matuoja jūrų gilumą ir dangaus aukštumą, skaito ne tik žvaigždes danguje, bet ir žoles bei vabalus žemėje, nes mano, kad mokslas turi padaryti žmogų laimingą, turi išaiškinti visas paslaptis, išspręsti visus klausimus, patenkinti visus visų troškimus, žodžiu, padaryti visus laimingais. Bet čia, Viešpatie, žmogus ir suklumpa, beieškodamas savo laimės, nes prasilenkia su tų gėrybių pažinimu ir suradimu, kurias Tu jam skyrei, o kurios vienos gali jį padaryti laimingą. Tu jam skyrei tas gėrybes, kuriomis Tu esi turtingas, Tu padarei jį savo turtų paveldėtoju, savo laimės dalyviu, padėjai ant jo savo nepabaigto didumo antspaudą, todėl nenurims žmogaus širdis tol, kol nepaskęs Tavyje. Jeigu gi dabar žmogus norės užpildyti savo neribotai didelę tuštumą Tavo rankų darbais, o ne Tavimi, jei rūpinsis pažinti sutvėrimus, o ne Tave, amžinai pasiliks alkanas, nes begaliniai didelės tuštumos negalima užpildyti begaliniai mažomis dulkėmis, koki yra visi sutvėrimai Ta-

vo akivaizdoje. Suteik tat, Viešpatie, malonės, kad mes tyrinėdami Tavo sutvėrimus, prie jų nesustotume, jais nepasitenkintume, bet kiltume prie Tavęs, tų visų daiktų Kūrėjo, Tavęs pažinimą skaitytume už aukščiausią gyvenimo tikslą, už patį amžinąjį gyvenimą sulig Tavo Sūnaus mokslu.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, sustabdyti savyje nereikalingų žinių rinkimą, bet už tat pasigauti vieną kitą gilesnę žinią apie Tave.

ARTINIMASIS PRIE DIEVO

Liepos 31 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Jokubas apaštalas ragina tikinčiuosius eiti prie Dievo, sakydamas: „Artinkitės į Dievą, ir jis artinsis į jus“, Jok. 4, 8.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad keliaudami į laimingą amžinybę per šio gyvenimo dykumas nepaklystume jose ir neprasilenktume su savo laime, bet kad surastume tikrus kelius ir tikras priemones, kurios veda į ją, o suradę negaištume laiko, bet skubiai keliautume, nes laikas yra trumpas, o kelionė tolima.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGAUS LANKSTUMAS

Nors visi žmonės yra lygūs žmogiškumo atžvilgiu, nes visi turi tą patį kūną, tą pačią sielą ir visus kitus žmogiškus privalumus, tačiau žmogiško tobulumo atžvilgiu labai skiriasi. Vieni yra geri, naudingi ir šventi, tautos juos gerbia ir paminklus jiems stato, o gentkartės maitinasi jų darbų vaisiais; kiti blogi, ardo visiems gyvenimą ir neša su savimi nelaimes ir skausmus, jiems tautos rengia bausmes, kalėjimus ir kartuves.

Jei dabar seksime, kokiais keliais jie prie to priėjo, tai

pastebėsime, kad vieni ir kiti tokiais negimė, bet pasidarė laikui bėgant, o tą tobulinimo ar gadinimo darbą atliko juose jų valios laisvas aktas. Tie, kurie kreipė savo valią į gera, dirbo gerus darbus, pasidarė geri, kurie gi dirbo piktus darbus — pasidarė pikti. Laisvas tat žmogaus valios aktas yra panašus į dailininko kaltą, kuris, užgaudamas marmuro gabalą, padaro iš jo gražią ar biaurią stovylą, verta pasigėrėjimo ar pasibiaurėjimo.

Lygindami žmogų su kitais sutvėrimais lankstumo atžvilgiu, pastebėsime, kad nėra tokio kito kaip žmogus, nes nė vieno nepadarysime, lavindami jį, tobulesniu tokiame laipsnyje, kaip žmogų.

Tąja lankstumo ypatybe remiasi visi mokslai, visos pažangos, visos kultūros, visas auklėjimas, nes, jei ne tas lankstumas, neišmokytume vaikelio nei skaityti, nei rašyti, nei visų tų dalykų, kurie daro žmogų didingą ir garbingą.

Tąja lankstumo ypatybe remiasi ir žmogaus artinimasis į Dievą, visas jo tobulumas ir šventumas, nes tas ėjimas yra ne kas kita, kaip žmogaus vidaus atmaina Dievo linkui, kad pasidarytų panašus į Dievą, kad galvotų, kaip Dievas galvoja ,kad viską mylėtų ta tvarka, kaip Dievas myli.

Kadangi visas atmainas, geras ir blogas, padaro žmoguje laisvas jo valios aktas, todėl ir artėjimas Dievop, visas šventėjimas ir tobulėjimas darosi laisvais žmogaus valios aktais, nukreiptais į Dievą.

2. GERI IR BLOGI VALIOS AKTAI

Dievas, sutverdamas žmogų, įdiegė į jo prigimtį taip gilų laimės troškimą, kad negali žmogus padaryti nei vieno žingsnio, nei vieno valios akto, kuris neplauktų iš to troškimo, kuris nesiektų laimės. Šiuo atžvilgiu žmogus neturi laisvos valios, visa, ką tik jis daro, laimės vardu daro. Net tas, kuris save žudo, daro tai laimės vardu, nes nori pasiliuosuoti iš tų sunkenybių ir bėdų, į kurias pateko. Laisva

valia prasideda žmoguje ten, kur jam tenka pasirinkti tarp laimės dalykų, nes ne visi žmonės mato savo laimę viename ir tame pačiame daikte, kaip kad saldumo pasirinkime vieni renkasi vyno saldumą, kiti medaus.

Kadangi žmogaus laimė glūdi ne ten, kur jis ją mato ir pasirenka, bet Dievuje, todėl tie darbai, tie valios aktai pasidaro geri, kurie tobulina ir keičia žmogų link Dievo, nes veda jį į tikrą laimę, kaip vaistai yra geri, kurie gydo ligonį, teikia jam sveikatos. Tie gi valios aktai, kuriais žmogus eina į sutvėrimus, juose įžiūrėdamas savo laimę, o tuo nusikreipia nuo Dievo, pasidaro blogi, nes jie tarsi koki nuodai užnuodija dvasišką žmogaus sveikatą, ruošia jam amžiną mirtį, daro jį panašų ne į Dievą, bet į sutvėrimus.

Jeigu dabar žmogus kiekvienu savo valios aktu siekia laimės, o tą laimę mato arba Dievuje arba sutvėrimuose, todėl kiekvienas jo valios aktas yra arba geras arba blogas. Geras tas, kuris veda į Dievą, blogas, kuris veda į sutvėrimus, nuo Dievo atitraukia, todėl šv. Povilas įspėja mus, kad mes viską darytume Dievui, sakydamas: *"Taigi ar valgote, ar geriate, ar ką kita darote, visa darykite Dievo garbei"*, 1 Kor. 10, 31. Ragina, reiškia, kiekvienu savo darbu, kiekvienu valios aktu eiti Dievop.

Peržiūrėkime tuo atžvilgiu visas mūsų darbų intencijas ir patikrinkime ar pildome šį šv. Povilo įspėjimą.

3. VALIOS TALKININKAI

Nors žmogaus valia yra laisva, laisvai gali pasirinkti tą ar kitą laimės dalyką, pasirinkti tą ar kitą priemonę, kuri veda prie tos laimės, tačiau labai lengvai pasiduoda įvairių aplinkybių įtakai, ypatingai kūno geiduliams, todėl lengvai pameta tiesos kelią, apleidžia Dievą ir krypsta į sutvėrimus ir praranda savo laimę.

Kad apsaugotų valią nuo tokio iškrypimo, Dievas apstatė ją pagalbomis, kurios laiko ją tinkamose vėžėse ir padeda eiti į Dievą.

Pirmoji tų pagalbų yra įgimtas galių palinkimas į tai, kas žmogui yra naudinga: protas turi tiesos meilę, valia gėrio, kurį protas pripažįsta už gerą, jausmai ir geiduliai to, ko reikia kūnui.

Tiesa, tie palinkimai yra gimtosios nuodėmės nusilpninti, bet nėra visiškai pagadinti, todėl, jeigu žmogus nėra pagadinęs savo prigimties asmeniškais nedorais darbais, pati prigimtis linksta savo galiomis prie to, kas ją tobulina ir daro laimingą, linksta net į Dievą.

Antroji pagalba glūdi geruose įpročiuose. Jeigu žmogus papranta gerai daryti nuo mažų dienų, tuomet tie įpročiai veikia į valią ir padeda jai išsilaikyti tinkamose vėžėse. Kas, pvz., buvo nuo pat mažens pripratintas susivaldyti, padoraus elgesio, moka lengviau susilaikyti net ir stipriai pagundai ištikus. Kas gi to neturi, krinta nuo mažo vėjo.

Trečioji pagalba yra suteikiama Dievo ir Bažnyčios įsakymuose, kas tat jų laikosi, tas neklysta. Įsakymai taip remia mūsų valios silpnybę, kaip kad parašai šalia kelio remia keleivio žingsnius. Keleivis, atvykęs į svetimą kraštą, labai greit suklystų, jei ne parašai šalia kelio, kurie jam pasako, kur kuris kelias veda. Toki keleiviai mes esame, todėl jei ne Dievo ir Bažnyčios įsakymai, greit prarastume tiesos kelią. Mylėkime tat įsakymus, mokykimės jų ir uoliai jų laikykimės.

Ketvirtąją pagalbą teikia mums Dievo malonė, kuri veikia į mūsų protą, kaip šviesa, į valią, kaip stiprinanti jėga, į geidulius, kaip gesinantis jų karštį vanduo, kas tat turi Dievo malonę, veikia su ja išvien, tas išsilaiko net stipriausiose pagundose ir nenukrypsta nuo Dievo kelio. Kas gi jos neturi, nors būtų taip stiprus ir galingas kaip Libano kedrai, vis vien neatsilaikys, nuluš ir nenueis pas Dievą.

Dėkokime tat Dievui už suteiktas pagalbas artėjant į jį, naudokimės jomis, o ypač negaiškime ir skubėkime įeiti į Viešpaties poilsį.

Koks buvo mūsų elgesys iki šiol ir ar laikėme artėjimą prie Dievo svarbiausiu mūsų gyvenimo reikalu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu esi labai arti mūsų, arčiau, negu mes galime įsivaizduoti ir suprasti, nes Tavyje mes gyvename, judame ir esame, anot Tautų Apaštalo žodžių, todėl lengva mums būtų Tave surasti ir nueiti pas Tave, jei mes nebūtume taip toli nuo Tavęs, kad be Tavo ypatingos pagalbos tos kelionės atlikti ir nueiti pas Tave būtų neįmanoma. To atsitolinimo priežastis glūdi tame, kad mes žemiški esame, Tu gi dangiškas, mes iš žemybių, Tu iš aukštybių, todėl Tavo mintys ne mūsų mintys, ir Tavo keliai ne mūsų keliai: kaip dangus aukštai nuo žemės, taip aukštesni Tavo keliai už mūsų kelius ir Tavo mintys už mūsų mintis, anot Tavo žodžio, pasakyto pranašui Izaijui. Tačiau, Viešpatie, Tau padedant, mes pamaži nugalime savo žemiškumą, pakeičiame žemiškas savo mintis, imame vaikščioti Tavo keliais ir pasidarome panašūs į Tave. Ėjimas tat pas Tave nereikalauja kelionių aplink pasaulį, nereikalauja persikėlimo į žvaigždynų aukštybes, bet savęs pakeitimo, Tavo paveikslo įdrožimo mūsų viduje. Tiesa, mes buvome sutverti sulig Tavo paveikslu ir panašumu, mes buvome arti Tavęs, buvome Tavo vaikeliais, bet nuodėmė užtrynė Tavo paveikslą mumyse, atėmė iš mūsų Tavo vaikelių teises, padarė iš mūsų Tavo priešus. Šiandien, Viešpatie, ateiname į šį pasaulį, pradedame savo kelionę į amžinybę ne tik su žemiškomis mintimis, bet su Tavo minčių neapykanta, ne tik neturime noro artintis prie Tavęs, bet turime noro priešintis Tau, nes jaučiame savo sąnariuose kitą įstatymą, kuris prieštarauja Tavo įstatymui. Eidami tat, Viešpatie, prie Tavęs, droždami Tavo paveikslą savo dvasioje, turime atlikti dvejopą darbą: turime nugalėti ir panaikinti tą neprietelybę, kuri yra tarp mūsų ir Tavęs, o kurią jautė savyje patriarkas Jobas, nes dejuodamas klausė: *"Kam padarei iš manęs sau priešininką?"*, Jobo 7, 20. Kitas darbas, tai patsai paveikslo drožimas, tobulinimas ir kėlimas aukš-

tyn mūsų minčių, kad jos pasidarytų panašios į Tavo mintis ir mūsų troškimų, kad jie būtų panašūs į Tavo troškimus. Kad tame darbe nepaklystume, Tu, Viešpatie, mums davei tikėjimo šviesą, kuri mus veda prie Tavęs, kaip kad šviesusis stulpas vedė Izraelitus į žadėtąją žemę. Kad neapsileistume ir nesutingtume tame darbe, Tu išliejai ant mūsų šv. Dvasios ugnį, kuri mus verčia skubėti, nes laiko daugiau nebus. Dėkojame tat Tau, Viešpatie, už tas pagalbas, kuriomis aprūpinai mūsų artinimąsi prie Tavęs, bet pamokyk mus naudotis Tavo pagalbomis, suteik malonės, kad nepamintume jų po kojų ir negaišintume to brangaus laiko, kurio negalėsime atgauti gyvenimui pasibaigus.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, perkratyti savo darbų intencijas, pašalinti tas, kurios neveda prie Tavęs.

APIE DIEVIŠKŲJŲ DORYBIŲ REIKALINGUMĄ

Rugpiūčio 1 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime karaliaus sūnaus vestuves, į kurias karalius kviečia visus savo valdinius. Įsivaizduokime, kaip tarnai eina keliais ir, ką tik sutinka, kviečia į vestuvių vakarienę, dalindami pakviestiesiems naujus drabužius, kad nieks negalėtų būti sulaikytas, kad neturi vakarienės drabužio.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suprastume dieviškųjų dorybių brangumą, kad jomis remtume visą savo gyvenimą, kad nebūtume panašūs į tuos pakviestuosius, kurie, paniekinę kvietimą, atsisakė dalyvauti vakarienėje.

MĄSTYMAS

1. SĖJOS PRILYGINIMAS

Norėdamas išaiškinti dangaus karalystės paslaptis, Išganytojas dažnai naudojosi paimtais iš gamtos ir visiems

žinomais prilyginimais. Tarp tų prilyginimų randame ir sėjos prilyginimą. Sėjėjas išeina į savo lauką, apsėja jį ir laukia, kad jis grąžintų jam pasėtą grūdą keleriopai. Toji žemė, kuri tai padaro, skaitoma gera, o kuri pasėtą grūdą sunaikina, skaitoma bloga.

Sėkla yra Dievo žodis, žemė žmogaus širdis. Kaip žemė negali duoti vaisiaus, jei nebus apsėta to vaisiaus sėklomis, taip ir žmogaus širdis negali duoti dangaus karalystės vaisių, negali, reiškia, padaryti tokių darbų, kurie veda prie Dievo, jeigu nebus apsėta Dievo žodžiu.

Žemė yra negyvas daiktas, todėl ji negali duoti tų vaisių, kuriuos duoda gyvybė. Norint padaryti žemę vaisingą, reikia ją apsėti, reikia jai suteikti tos gyvybės pradus, kurios vaisių laukiame. Žemės nuopelnas yra tame, kad ji nesunaikina pasėto grūdo, bet jį augina ir grąžina sėjėjui šimteriopai, negu kad buvo į ją pasėta.

Panašiai yra su žmogaus prigimtimi. Žmogaus prigimtis negali duoti iš savęs tų darbų, kurie viršija jos jėgas, negali, pvz., medis pagimdyti gyvulio, nei gyvulys žmogaus, nes gyvulys viršija medžio jėgas, o žmogus gyvulio.

Kadangi Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje, todėl nė vienas sutvėrimas negali atlikti tokių darbų, kurie jį nuvestų į tą neprieinamąją Dievo šviesą, todėl šv. Povilas ir rašo Timotiejui, kad Dievas *"gyvenąs neprieinamoje šviesoje, kurio nematė nė vienas žmogus, bet ir negali matyti"*, 1 Tim. 6, 16.

Dievas begaliniame savo gerume ir dosnume kviečia žmogų pas save į tą neprieinamąją šviesą, o kviesdamas suteikia jam galios pasiekti ją, suteikia, reiškia, galią atlikti tokius darbus ,kurie viršija žmogaus jėgas, kaip kad mes neprotingam sutvėrimui, pvz., šuneliui ar paukšteliui suteiktume galią rašyti ar skaityti.

Kadangi prigimtis yra darbų šaltinis, nes kokia prigimtis tokie ir darbai ,todėl Dievas, norėdamas išgauti iš žmogaus tos rūšies darbus, kurie jį vestų į neprieinamąją švie-

są, turėjo suteikti jam ir naują prigimtį, turėjo pareikalauti jo, kad jis užgimtų antru kartu. Apie to antrojo užgimimo reikalą ir praneša Išganytojas Nikodemui, sakydamas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų, tau sakau, jei kas neatgims iš naujo, tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3, 3.

Tos tat jėgos, kurios glūdi naujai atgimusio žmogaus prigimtyje, o kurios atlieka darbus vedančius žmogų į neprieinamąją Dievo šviesą ir vadinasi dieviškomis arba teologiškomis dorybėmis, nes jos veda prie Dievo.

2. DIEVIŠKŲJŲ DORYBIŲ SKAIČIUS

Dieviškosios dorybės duoda žmogui galimybės atlikti tokius darbus, kurie jį artina prie Dievo. Tie vėl darbai turi būti atlikti žmogišku būdu, nes kitaip jie nepasieks žmogiškos prigimties ir neveiks į ją. Štai, pvz., mes norime lavinti mažą vaikelį, pratindami jį prie tam tikrų darbų. Kad išgautume iš jo tuos darbus, mes turime prisitaikinti prie jo prigimties, turime į jį kalbėti jo kalba jam suprantamais žodžiais, nes, jeigu prakalbėsime į jį svetima arba suaugusio žmogaus kalba, jis mūsų nesupras, mūsų pastangos jį lavinti nueis niekais.

Panašiai daro su mumis Dievas, traukdamas mus į save, jis prisitaiko prie mūsų žmogiškos prigimties, kalba į mus žmogiškais žodžiais ir skatina veikti žmogišku būdu.

Žmogiškas veikimo būdas reikalauja trijų sąlygų. Reikalauja pirmiausia minties prote, žmogus turi žinoti, ką jis daro, nes ten, kur tokio žinojimo nėra, nėra nė veikimo, miegodamas, pvz., negali atlikti žmogiško darbo, nes minties veikimas yra sustabdytas. Antra, reikalauja įsitikinimo, kad darbas yra galimas padaryti, nes ten, kur tokio įsitikinimo nėra, darbas negali būti pradėtas, niekas, pvz., nebando skristi į mėnulį, nes kiekvienas žino, kad tai negalimas daiktas. Trečia, reikalauja meilės, nes tik meilė verčia žmogų veikti ir ieškoti to daikto, kurio neturi, arba laikyti jį ir džiaugtis juo, jeigu turi.

Dieviškosios dorybės, lenkdamos žmogų veikti žmogišku būdu, tas tris sąlygas ir išpildo. Suteikia pirmiausia mintį apie Dievą, padaro tai tikėjimas; suteikia įsitikinimą, kad galima nukeliauti pas Dievą su jo pagalba, padaro tai viltis; suteikia meilę, nes uždega žmogaus širdį tų gėrybių troškimu, kurias tikėjimas skelbia, padaro tai meilė, kuri traukia žmogų prie dangiškų gėrybių.

Tikėjimas tat viltis ir meilė yra tai trys dieviškosios dorybės, kurios ir sudaro Dievo karalystę mumyse, veda mus prie Dievo ir vienija su juo. Jos yra didžiausias mūsų turtas, nes padaro mus Dievo prigimties dalyviais sulig apaštalo šv. Petro žodžiais: *"Per jį (Kristų) dovanojo mums didžiausius ir brangiausius pažadus, kad jūs jais pasidarytumėte dieviškos prigimties dalyviai"*, 2 Petro 1, 4.

3. DIEVIŠKŲJŲ DORYBIŲ PAŽANGA

Dieviškosios dorybės neturi ribų savo augime, gali tat augti iki neribotai didelių aukštybių, nes jos apima Dievą, siekdamos padaryti žmogų panašų į Dievą. Kadangi Dievas yra be galo didelis, todėl ir žmogus gali begaliniai augti tame panašume, be jokių ribų.

Tai nereiškia, kad žmogus gali kada nors pasiekti neribotą Dievo didumą, kad gali tikėti Dievu, juo pasitikėti ir jį mylėti tiek, kiek jis yra to vertas; to jis negali padaryti, būdamas tik dulkė Dievo akivaizdoje, bet jis gali nuolat augti tose dorybėse, nepasiekdamas jų ribų, kaip kad atsitinka kitose dorybėse, kurios eina viduriu. Todėl Bažnyčia mus ragina garbinti Dievą tiek, kiek tik pajėgiame, nes jis yra didesnis už visas garbes: "Quantum potes, tantum laude, maior omni laude, nec laudare sufficis".

4. DIEVIŠKŲJŲ DORYBIŲ NELYGUMAS

Toji dieviškųjų dorybių yra vertesnė, kuri stato žmogų arčiau Dievo. Tai padaro meilė, todėl ji yra visų dorybių

verčiausia, ji lydi žmogų į kitą pasaulį, eina su juo į dangų ir pasilieka per amžius, o tikėjimas ir viltis tarnauja žmogui tik šioje žemėje, su jo mirtimi pasibaigia, todėl šv. Povilas ir sako, kad *"dabar pasilieka tie trys dalykai, tikėjimas, viltis ir meilė; tačiau didžiausias tarp jų yra meilė"*, 1 Kor. 13, 13.

Tikėjimo ir vilties mažesnis brangumas seka iš to, kad tikėjimas skelbia mums Dievą, kurio nematome, viltis, kurio neturime, meilė gi suteikia mums Dievą, todėl apaštalas šv. Jonas ir sako ,kad *"Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, pasilieka Dievuje, ir Dievas jame"*, 1 Jono 4, 16.

Paklauskime dabar savęs ar mes turime tas dorybes ir kokiame laipsnyje gali jos būti mumyse, ar labai jas branginame ir ar susirūpinę esame daryti pažangą jose.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu esi tas svetingas ir dosnus karalius, Tu prirengei amžinojo džiaugsmo vakarienę, į kurią pakvietei visus savo valdinius: angelus ir žmones. Kaip į karaliaus rūmus nieks neišdrįstų eiti ir vakarieniauti su karaliumi nekviestas, nes nebūtų ir įleistas, taip į Tavo dangiškus rūmus nė vienas sutvėrimas neišdrįstų, o ir nepajėgtų įeiti ,nes Tu gyveni neprieinamoje šviesoje, jei neturėtų Tavo kvietimo. Tas kvietimas yra ne kas kita, kaip tikėjimo tiesos, kurias Tavo Sūnus liepė skelbti visam pasauliui, sakydamas: *"Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui"*, Morkaus 16, 15. Kad niekas negalėtų abejoti to pakvietimo tikrumu, galimybe patekti į Tavo rūmus, į tas aukštybes, kuriose Tu gyveni, kad niekas nebūtų sutrukdytas tinkamo drabužio neturėjimu, Tu, Viešpatie, dalini visiems nekaltumo drabužėlį per šv. krikštą, todėl Bažnyčia, reikšdama Tavo dovaną, apvelka naujai pakrikštytą baltu drabužėliu ir sako: *"Imk baltą drabužį, kurį nunešk nesuteptą į Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus teismavietę, kad įgytum amžinąjį gyvenimą"*. (Rit. Rom.). Gautąjį per šv. krikštą nekaltumo drabužėlį sutepa nuodėmė, o nuodėmė yra ne kas kita, kaip prasižengimas prieš

Tavęs meilę, todėl galime būti pakviesti į pokylį, galime turėti ir tikėjimą ir viltį, bet jeigu neturėsime meilės, būsime lauk išmesti: *"Surišę jam rankas ir kojas, išmeskite jį laukan į tamsybes; ten bus verksmo ir dantų griežimo"*, Mato 22, 13. Neragaus, Viešpatie, Tavo vakarienės ir tie, kurie paniekino Tavo kvietimą, kurie, paskendę žemiškuose gėriuose, atmeta tikėjimo tiesas. Apie juos Tu pasakei: *"Sakau gi jums, nė vienas anų pakviestųjų žmonių neragaus mano vakarienės"*, Luko 14, 24. O ir Tavo Sūnus ne kitaip kalbėjo, siųsdamas apaštalus skelbti evangeliją: *"Kas gi netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16. Matome dabar, Viešpatie, kad be tikėjimo, vilties ir meilės nėra išganymo, nėra kelio į Tave, o tas kelias yra ne kas kita, kaip gyvenimas tomis dorybėmis, todėl jos ir vadinasi dieviškosiomis, nes jos mus veda prie Tavęs, mūsų Dievo. Padėk tat, Viešpatie, mums suprasti jų brangumą, padėk jas įsigyti, jose išsilaikyti ir jomis gyventi, jomis apšviesti visus gyvenimo reikalus, už jas galvą guldyti, jas tolydžio auginti, nes jų augimui nėra ribų. Visas mūsų gražumas, visas šventumas ir tobulumas, kuris Tau patinka, yra ne kas kita, kaip augimas tose dorybėse, todėl laistyk jas mumyse ir augink, neduok, kad žemiškų gėrybių troškimai, įvairios pagundos ar pasaulio monai galėtų jas mumyse nustelbti ir sunaikinti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai daryti tikėjimo, vilties ir meilės aktus, kad pagilintume juos savyje, kad parodytume savo į jas prisirišimą ir jų branginimą, o Tu, Viešpatie, palaimink mūsų gerus pasiryžimus.

KAS YRA TIKĖJIMAS?

Rugpiūčio 2 diena

1. ĮŽANGA. Tikėjimas, anot šv. Povilo, yra tai tų dalykų santrauka, kurių viliamės, tvirtas įrodymas apie tai, kas neregiama. Žyd. 11, 1.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad supras-

tume tikėjimo esmę, o supratę jį mylėtume, brangintume ir tiesas, kurias jis skelbia, laikytume tikresnėmis ir tvirtesnėmis, negu tos, kurias susekame savo protu gamtoje.

MĄSTYMAS

1. KĄ REIŠKIA TIKĖTI?

Tiesa yra proto maistas, todėl jis jos taip trokšta ir pasiilgsta, kaip kad viduriai pasiilgsta duonos ar kitokio valgio, ypatingai, jei toji tiesa liečia žmogaus gerą ar blogą likimą, džiaugsmą ar skausmą.

Iš kur gauname duonos, žinome, bet iš kur gauname tiesos, iš kur semiame žinias, kurių mūsų protas taip pasigenda?

Yra trys tiesos šaltiniai: a. Mūsų pačių patyrimas. Matome, pvz., kokį daiktą savo akimis, girdime savo ausimis, palytime savo rankomis, žinome tuomet, kad tas daiktas yra. Iš šio šaltinio šv. Tomas apaštalas norėjo pasisemti tiesos apie Kristaus prisikėlimą. *"Jei,* sako, *nepamatysiu jo rankose vinių perdūrimų, neįdėsiu savo piršto į vinių vietą ir neįdėsiu savo rankos į jo šoną, netikėsiu"*, Jono 20, 25.

b. Proto įgimtos jėgos. Iš tolo pamatę kylančius dūmus, sakome, kad ten turi būti ir ugnis, nors ugnies ir nematome, nes patyrimu žinome, kad dūmai neatsiranda be ugnies. Panašiai žinome, kad jūros turi turėti dugną, nors to dugno nematėme nei akimis ,nei girdėjome ausimis, nes kitaip vanduo negalėtų jūroje laikytis.

c. Kitų pasakymas. Skaitydami laikraščius, praeities istorijas, įvairių kraštų aprašymus, sužinome, kur kas kada įvyko, kas kur dabar yra ar vyksta, o žinome neabejodami, nors nei akys nematė tų įvykių, nei protas negali jų atspėti, pasiremdamas savo patyrimu. Kada mes imame tiesą iš kitų pasakymo, darome tikėjimo aktą, tikėti tat yra imti tiesą ne iš savo akių ar ausų patyrimo, ne iš savo proto išvedimo, bet iš kitų paliudijimo.

Kadangi daug yra labai mums reikalingų tiesų, kurių negalime gauti kitokiu keliu, o tik iš kitų pasakymo, todėl Dievas davė žmogui kalbą, kad jis galėtų dalintis su kitais turimomis tiesomis, laiko už nuodėmę ir kaltu ir baustinu atranda tą žmogų, kuris kitam meluoja ir tuo būdu jį klaidina.

Daugelį tų tiesų, kurias esame gavę iš kitų, galime patikrinti pirmuoju ar antruoju tiesos šaltiniu, tada jos nustoja būti trečiojo šaltinio tiesomis, bet negalime to padaryti su visomis tiesomis. Galime, pvz., patikrinti ar toks miestas, kurį aprašo geografija, yra ar ne, bet negalime tuo būdu patikrinti istorijos įvykių, negalime persikelti į Kristaus laikus ir patikrinti: ar Kristus buvo, ar ne. Negali nė teisėjas patikrinti, ar tas žmogus, kuris stovi prieš jį apkaltintas, tikrai yra padaręs tą darbą, kuriuo yra kaltinamas, ar ne, jis turi pasitenkinti liudininkų parodymais.

2. TIKĖJIMO RŪŠYS

Kadangi trečiojo šaltinio žinios yra imamos iš kitų paliudymo, todėl sulig liudininkų didumu, jų dora ir šventumu didėja ir žinios tikrumas. Todėl teisėjai, turėdami reikalo su labai svarbiais kaltinimais, tikrina pačius liudininkus, žiūri ar jie gerai žino tą tiesą, kurią liudija, ar jie yra dori, ar nesidavė kam papirkti ,kad liudytų jo naudai. Ištyrę jų asmenis teikia jų liudymams tiek svarbos, kiek jos randa jų asmenyse.

Didžiausias tiesos liudytojas yra patsai Dievas, todėl jo liudijamos tiesos vadinasi dieviškomis, o per tai ir tikėjimas, kuris yra jomis paremtas, vadinasi dieviškuoju.

Kad Dievas yra tiesos liudytoju, skelbia mums Išganytojas, sakydamas: *"Jūsų įstatyme yra parašyta, kad dviejų žmonių liudijimas yra tikras. Aš esu, kurs apie save liudiju, ir liudija apie mane mano Tėvas, kurs yra mane siuntęs"*, Jono 8, 17.

Tik tos tiesos vadinasi dieviškomis, o tuo ir tikėjimas dieviškuoju, kurias Dievas patiekė žmogui apreiškimo keliu.

Tiesos gi, kurias Dievas teikia žmogui jo prigimties keliu, suteikdamas jam protą ir liepdamas pavergti sau žemę, viešpatauti jūrų žuvimis, dangaus paukščiais ir gyvuliais, kurie rėplioja žeme, nesivadina dieviškomis, bet žmogiškomis, nes žmogus pats jas randa savo įgytomis jėgomis.

Tikėjimas tat yra dviejų rūšių: dieviškasis, kuris apima Dievo apreikštąsias tiesas ir žmogiškasis, kuris apima žmonių patirtas ir kitiems praneštas tiesas. Pirmasis vadinasi dar antgamtiniu, nes savo tiesos aukštumu ir kilnumu viršija žmogaus prigimtį, niekad žmogus negalėtų pasiekti jo savo jėgomis, kaip kad šunelis, katinėlis niekad neprieitų savo jėgomis prie rašto ir skaitymo, žodžiu, išimtinai žmogiškų darbų; antrasis vadinasi prigimtu, nes apima tas tiesas, kurias gamina žmogiškoji prigimtis.

3. DIEVIŠKŲJŲ TIESŲ TVIRTUMAS

Kadangi dieviškojo tikėjimo tiesos plaukia iš Dievo, remiasi jo Žodžiu, o Dievo Žodis yra tos pačios esmės, kaip ir pats Dievas, todėl dieviškojo tikėjimo tiesos taip yra tvirtos ir galingos, kaip patsai Dievas: *"Dangus ir žemė praeis,* sako Išganytojas, *mano gi žodžiai nepraeis"*, Mato 24, 35. Tai reiškia, kad tiesos, kurias skelbia Išganytojas, yra tvirtesnės už dangų ir žemę, tvirtesnės už visas žmonių pasakytas tiesas, kurios remiasi ne Dievo esme, o tik jo sutvėrimų prigimtimi, remiasi dangumi ir žeme, todėl kiek kartų sutvėrimai yra silpnesni už Dievą, tiek kartų žmogiškosios tiesos yra silpnesnės už dieviškojo tikėjimo tiesas.

Tačiau dieviškojo tikėjimo tiesos neatrodo žmogui taip tvirtos ir tikros, prigimties, gamtos ir matematikos tiesos jam atrodo tikresnės ir aiškesnės, todėl ne vienas žmogus abejoja dieviškų tiesų srityje, kuomet prigimties tiesomis neabejoja; sykį jas įsigijęs ,tvirtai laikosi jų per visą gyvenimą.

Tai yra dėlto, kad dieviškosios tiesos viršija žmogaus prigimtį, viršija žmogaus protą, ir dėlto jis negali taip aiškiai jų suprasti, kaip kad supranta prigimties tiesas. Kadangi tik aiškumas šalina proto abejones ir tvirtai laiko protą prie tiesos, o neaiškumas kelia abejonių, kelia baimės, kad gali būti ir kitaip, todėl žmonės dažnai jaučia pagundų dieviškame tikėjime, ko neturi žmogiškųjų tiesų srityje.

Nereikia tat stebėtis ar išsigąsti, jei kada pajusime pagundų tikėjime, žinokime, kad tikėjimo tiesos viršija mūsų proto jėgas, todėl pilnai ir aiškiai šioje žemėje niekad jų nesuprasime, suprasime jas tik danguje, tada išnyks visos abejonės.

Žinodami, kad tikėjimo tiesos eina iš Dievo, kad negali jose būti klaidos, kad jos mus veda į tą neprieinamąją šviesą, kurioje Dievas gyvena, branginkime ir mylėkime jas daugiau už viską, daugiau už savo gyvybę, todėl pagundoms ištikus, nuolankiai glauskimės prie Dievo, o jis saugos mus, kad jų neprarastume. Kaip elgėmės iki šiol?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kūniški mes esame, todėl kūniški daiktai pirmiausia krinta mums į akis ir į visus kitus pojučius, o per pojučius patenka ir į mūsų protą ir traukia į save ir mūsų širdį. Apie kūniškus daiktus pirmiausia ir daugiausia mąstome, jų veikimą tyrinėjame, keliame aikštėn į šviesą tas paslaptis, kurios glūdi juose ir sulig kuriomis jie veikia, sukurdami tuo būdu visą eilę įvairių mokslų, kuriais taip gėrisi ir didžiuojas šių laikų žmogus. kuriomis jis veikia, sukurdami tuo būdu visą eilę įvairių mokslų paslaptis, ir tai per ilgą laiką ir su daugelio klaidų priemaiša prieina, Viešpatie, Tavęs pažinimo, prieina prie įsitikinimo, kad yra vienas tų visų daiktų ir paslapčių Kūrėjas, vienas šio pasaulio Šeimininkas, kuriam tebūnie amžina garbė ir šlovė. Tačiau, Viešpatie, tas Tavęs iš sutvertų daiktų pažinimas yra labai netobulas, labai toli nuo to, koks Tu esi iš tikrųjų ,nes nėra nė vieno sutvėrimo, kuris galėtų pilnai Tave pavaizduoti ir iš kurio žmogaus protas galėtų

Tave pilnai pažinti. Bet ir tas netobulas pažinimas ne visiems yra prieinamas, o tik nedaugeliui, ir per ilgą laiką bei su daugelio klaidų priemaiša, todėl Tavo neapsakomas gerumas matė gyvo reikalo pamokyti žmogų apie Tave gyvu žodžiu, kad tas silpnaprotis žmogus nepaklystų taip svarbiame reikale ,kaip kad yra Tavęs pažinimas. Tas apie Tave pamokymo reikalas tapo dar gyvesnis ir būtinesnis, kai Tu, Viešpatie, savo neapsakomame dosnume, nutarei pakviesti žmogų į tas aukštybes, kuriose Tu esi, į tą neprieinamą šviesą, kurioje Tu gyveni, nes nėra nė vieno Tavo sutvėrimų tarpe, kurio akis būtų regėjusi, ausis būtų girdėjusi, širdis būtų nujautusi, ką Tu esi paruošęs tiems, kurie Tave myli ir, Tave mylėdami, klauso Tavo balso, todėl nė vienas negali nei nujausti tų gėrybių, kurias Tu mums prirengei, nei mus jų pamokyti. Reikėjo tai padaryti Tau pačiam, Tau pačiam reikėjo pamokyti mus ne tik apie gėrybes, kurios mus laukia Tavo namuose, bet ir apie kelius, kuriais eidami mes galėsime jas įgyti ,nes Tavo kvietimas deda mums pareigą klausyti Tavo balso, rengtis ir eiti. Jeigu tat ne Tavo pamokymas, ne Tavo apreiškimas, niekas mūsų nežinotų Tavo kvietimo, niekas nesirengtų į tą kelionę ir niekas nekeliautų, o per tai niekas neragautų tos vakarienės, kurią Tu mums prirengei savo rūmuose. Tas Tavo, Viešpatie, pamokymas apie tai, kas mūsų laukia ateityje, ir sudaro tą tikėjimą ,apie kurį kalba šv. Povilas, kad jis yra tų dalykų santrauka, kurių viliamės, įrodymas apie tai, kas neregima. Dėkodami Tau, Viešpatie, už tikėjimo dovaną, šiaukiamės kartu Tavo malonės, kad neprarastume tų dovanų. Tai labai lengvai gali atsitikti, nes kaip mažas vaikelis, nesuprasdamas brangenybės, lengvai ją niekais nuleidžia, taip ir mes, nesuprasdami Tavo tiesų, galime jas niekais nuleisti ir paskaityti jas mažesnės vertės, negu gamtos tiesos, kurias mes patys pasisėmėme iš sutvėrimų.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, ne tik dėkoti už tikėjimo dovaną, bet ir prašyti malonės išsilaikyti jame iki mirties.

TIKĖJIMO REIKALINGUMAS

Rugpiūčio 3 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas sako, kad "be tikėjimo negalima patikti Dievui; nes tam, kurs artinasi į Dievą, reikia tikėti, kad jis yra ir kad jo ieškantiems jis yra atlygintojas", Žyd. 11, 6.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad iš daugelio tikėjimų, kurių yra pilna žemė, mes išpažintume ne bet kurį, o tik tą, kuris yra išėjęs iš jo ir į jį veda.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGUS YRA DVIGUBAS VAIKAS

Nikodemas, žydų rašto žinovas, atėjo naktį pas Išganytoją pasiteirauti, kas bus išganytas, kokias sąlygas reikia atlikti ,kad patektume į dangaus karalystę.

Abejojimo priežastis buvo žydų galvosenoje, kad išganyti būsią vieni žydai, kad visi pagonys būsią pasmerkti, išskirti iš išganymo.

Atsako jam Išganytojas: *"Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, jei kas neatgims iš naujo ,tas negalės matyti Dievo karalystės"*, Jono 3, 3. Tą pačią mintį Išganytojas reiškia ir kitoje vietoje, sakydamas: *"Iš tikrųjų sakau jums, jei jūs neatsiversite ir nepasidarysite kaip kūdikiai, neįeisite į dangaus karalystę"*, Mato 18, 3.

Nikodėmas nesuprato Kristaus žodžių, nes negalėjo įsivaizduoti, kaip žmogus, senas būdamas, gali užgimti antru kartu. Vargiai suprato savo Mokytoją ir apaštalai, tik, kai Šv. Dvasios buvo apšviesti, suprato visą tų žodžių reikšmę.

Kad jie suprato iš tikrųjų, liudininkas yra šv. Povilas, sakydamas: *"Kristuje Jėzuje neturi vertės nei apipiausty-*

mas, nei neapipiaustymas, bet naujas sutvėrimas", Gal. 6, 15. Kitaip sakant, būti apipiaustytam ir priklausyti žydų tautai neturi jokios vertės Jėzuje Kristuje, reiškia — išganyme, nes išganymą duoda ne priklausymas žydų tautai, o tik naujas sutvėrimas, kuriuo žmogus pasidaro antru kartu užgimdamas.

Pirmą kartą žmogus yra vaikelis, kai gimsta iš savo tėvų, antrą kartą, kai gimsta iš vandens ir Dvasios. Pirmą kartą gimdamas gauna žmogišką prigimtį, tą pačią, kuri yra jo tėvuose, todėl pasidaro savo tėvų vaikelis. Antrą kartą gimdamas iš vandens ir Dvasios, gauna dievišką prigimtį, apie kurią kalba apaštalas šv. Petras sakydamas: *"Per jį* (Kristų) *dovanojo mums didžiausius ir brangiausius pažadus ,kad jūs jais pasidarytumėte dieviškos prigimties dalyviai"*, 2 Petro 1, 4. Pasidarydami gi dieviškos prigimties dalyviais, mes pasidarome Dievo vaikeliais.

2. VAIKELIUI REIKIA AUKLĖJIMO

Nesunku yra suprasti, kodėl vaikeliui reikia auklėjimo. Jo protas yra arba visai tuščias, arba taip menkas, kad negali apimti nei tikslų, kuriuos reikia siekti, nei priemonių, kuriomis reikia siekti.

Gamta vėl, gerbdama žmogaus laisvą prigimtį, neverčia to vaikelio prie tų ar kitų darbų, kurie yra naudingi jo augimui, jo kūno ir dvasios tobulėjimui, kaip kad verčia neprotingus sutvėrimus. Neprotingi sutvėrimai yra gamtos verčiami siekti tų tkslų, dirbti tuos darbus, kurie yra reikalingi gamtai, todėl jie nepaklysta nei tikslų pasirinkime, nei priemonių, jie neturi laisvo pasirinkimo, bet jiems jo ir nereikia, o tuo nereikia jiems ir auklėjimo.

Kitokioje būklėje yra atsidūręs žmogus. Siekdamas kokio nors tikslo, jis turi suprasti ir tikslą ir priemones, kurios veda prie tikslo, nes nesuprasdamas negalės panaudoti priemonių ir siekti tų tikslų, kurie jį tobulina, todėl turės sustoti tobulėjime ir pažangume.

Kadangi mažas vaikelis tokio supratimo neturi, todėl sustotų savo tobulėjime ,jeigu neturėtų auklėtojo, kuris ir veda jį į žmogišką subrendimą ir tobulumą. Tokioje būklėje yra atsidūrę laukiniai žmonės. Nors kūnu jie išauga, bet dvasioje pasilieka mažais vaikais, nes neturi auklėtojų, kurie padėtų jiems atsiekti dvasios subrendimą.

3. AUKLĖTOJAI

Kadangi auklėtojas turi vesti vaikelį prie žmogiško subrendimo ir tobulumo, jis pats turi būti subrendęs ir tobulas, nes negali kitam suteikti to, ko pats neturi, negali tat būti vaikelio auklėtojais nei neprotinga gamta, nei žmonės, kurie patys nėra išauklėti ,nes neturi savyje to, kas reikia suteikti vaikeliui auklėjimo keliu.

Kadangi vėl žmogus yra pasidaręs dviejų prigimčių nešiotojas, žmogiškosios ir dieviškosios, todėl, būdamas vaikeliu tose prigimtyse, yra reikalingas dviejų rūšių auklėtojų: žmogiškosios prigimties ir dieviškosios.

Pirmosios prigimties auklėtojais yra tėvai, arba ir kiti žmonės, kurie gali pavaduoti tėvus. Jie turi savyje ištobulintą žmogišką prigimtį, gali tat vesti į tą pačią tobulybę ir savo vaikelius.

Dieviškosios prigimties auklėtojas gali būti vienas tik Dievas, nes jis vienas turi tą prigimtį visoje pilnumoje.

Auklėjimas žmogiškume tęsiasi tam tikrą laikotarpį, kuriam praėjus, užsibaigia, vaikelis išsilaisvina iš auklėtojų valdžios, gauna visišką nepriklausomybę.

Auklėjimas dieviškume niekad nesibaigia, nes dieviškoji prigimtis, kurios žmogus yra pasidaręs dalyvis, yra be galo didelė, todėl be galo žmogus gali kilti aukštyn ir tobulėti, o tuo niekad negali išsilaisvinti iš Dievo valdžios, amžinai turi pasilikti Dievo vaikeliu.

Iš kitos vėl pusės dieviškasai Auklėtojas veda žmogų prie taip aukštų tikslų ir vartoja taip aukštas priemones, kad jos viršija žmogaus protą ,todėl negali būti žmogaus

gyvenime tokios valandos ir tokio tobulybės laipsnio, kad žmogus galėtų aprėpti savo protu visą tikslą ir priemones ir išsiversti be Dievo vadovavimo, kaip kad žmogiškumo srityje gali išsiversti be tėvų ir kitų auklėtojų.

Žmogaus tat dvasiškas auklėjimas šioje žemėje nesibaigia niekad, visada turi jis pasilikti Dievo vaikeliu ir būti Dievo globoje.

4. TIKĖJIMO REIKALINGUMAS

Vaikelio auklėjimas žmogiškume prasideda tik tada, kai jis pradeda suprasti savo auklėtojų kalbą, ją imti į širdį, ir vykdo auklėtojų valią. Kol to nėra, nėra ir auklėjimo, yra tik auginimas, bet ne auklėjimas.

Panašiai yra ir dieviškojo auklėjimo srityje. Tas auklėjimas, arba ėjimas į Dievą prasideda tik tada, kai žmogus pradeda suprasti Dievo kalbą, ją imti į širdį ir vykdyti Dievo valią. Visa tai vyksta per tikėjimą, todėl šv. Povilas ir reiškia tą tiesą sakydamas: *"Be tikėjimo negalima patikti Dievui; nes tam, kurs artinasi į Dievą, reikia tikėti, kad jis yra ir kad jo ieškantiems, jis yra atlygintojas"*, Žyd. 11, 6.

Ten tat, kur nėra tikro tikėjimo, to būtent, kuris turi tiesas, išėjusias iš Dievos burnos, negali būti ėjimo į Dievą, negali būti tobulėjimo, o pagaliau ir išganymo, nes išganymas yra ne kas kita, kaip tik patekimas į tą niekam neprieinamąją šviesą, kurioje gyvena patsai Dievas, kurios niekas negali pasiekti be Dievo ypatingo vadovavimo ir auklėjimo.

Turėdami tai prieš akis, dėkokime Viešpačiui už pakvietimą, branginkime jo žodį daugiau, negu visas žemiškas gėrybes, ar kitus pasaulio monus, prašykime, kad mūsų nebaustų savo tikėjimo dovanos atėmimu, nes parkritę vėl atsikelsime, jei išsilaikysime tikėjime. Šv. Povilas, rašydamas Timotiejui, dalinosi savo džiaugsmu, kad išlaikė tikėjimą, ir reiškia užuojautos tiems, kurie yra sudaužę savo tikėjimo laivą.

Koks yra mūsų tikėjimas ir koks mūsų džiaugsmas iš tikėjimo?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, ne žemiškų gėrybių saldumai ,ne garbių triukšmingi skambėjimai, ne aukštos vietos, ne šios žemės pavergimas ir užvaldymas turi padaryti mus laimingus, turi patenkinti visus mūsų širdies troškimus, bet Tavo vakarienė, į kurią Tu pakvietei visus Tavo pavaldinius, protingus sutvėrimus, kurioje mes pamatysime Tavo veidą. Bet ne visi, Viešpatie, pateksime į tą vakarienę, o tik tie, kurie, išgirdę Tavo kvietimą, jo nepaniekins, niekais jo nenudės, bet rengsis visą savo gyvenimą, nešiodami nesuteptą drabužėlį, kurį suteikei mums per šv. krikštą. Kadangi Tu, Viešpatie, pakvietei į savo vakarienę visus savo valdinius, protingus sutvėrimus, nes ant visų uždėjai Tavo paveikslo ir panašumo antspaudą, sukeldamas juose neribotai didelės laimės troškimą, todėl tie, kurie bus paniekinę Tavo kvietimą, kurie nebus prisirengę prie tos vakarienės, negalės joje dalyvauti, o dėl to negalės nieku patenkinti to didelio laimės troškimo, kuris vis vien pasiliks juose ir veiks juose per amžius, sukeldamas amžiną skausmą. Žmogui tat, Viešpatie, nėra kito likimo, kaip tik arba būti laimingam su Tavimi danguje, jei jis rengsis prie to tikėjimui vadovaujant, arba būti nelaimingam pražuvime, jei jis žengs į tą amžinastį paniekinęs tikėjimą, arba išpažindamas klaidingą. Išimtį čia sudaro, Viešpatie, maži vaikeliai, mirdami be krikšto, nes jie neturėjo progos nei išgirsti Tavo kvietimo, nei jo paniekinti, todėl nors jie ir negalės dalyvauti Tavo vakarienėje, bet neturės to skausmo, kuris laukia laisva valia atmetusius Tavo kvietimą, šv. tikėjimo tiesas. Kad žmogus turi rengtis prie amžinosios laimės, kad tą prirengimo darbą turi atlikti tikėjimas, žmogaus širdis nujaučia, nujaučia ir tai, kad ne visi tikėjimai rengia jį prie tos laimės, o tik vienas iš daugelio, todėl taip sunku yra žmogui persimesti iš vieno tikėjimo į kitą, nes mano, kad tik tas tikėjimas jį išgelbės, kuriame jis gimė ir išaugo.

Kad mes nepaklystume taip svarbiame reikale, kaip kad yra kelionė į laimingą amžinybę, Tu, Viešpatie, įspėjai mus per savo Sūnų, kad ne visi tikėjimai yra geri, o tik tas vienas, kuris iš Tavęs yra išėjęs, tik tas, kuris mus moko Tavo valią pildyti, tas mums atidarys dangaus vartus. *"Ne kiekvienas,* šaukia Tavo Sūnus, *kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie, įeis į dangaus karalystę, bet kas daro valią mano tėvo, esančio danguje, tas įeis į dangaus karalystę"*, Mato 7, 21. Gelbėk tat mus, Viešpatie, neleisk, kad mes kada nors paklystume tikėjime, bet kad su didžiausiu uolumu saugotume kiekvieną žodį, kuris yra iš Tavo burnos išėjęs, nes jis vienas duoda gyvenimą ir laimę, kurią prarasime, jei neteksime tikro tikėjimo.

Pasižadame, Viešpatie, melstis šiandien ypatingu būdu už suklydusius tikėjime, kad nuimtume uždangą nuo akių, kad atgavę tiesą, atgautų ir amžinosios laimės teises.

TIKĖJIMO AUGIMAS

Rugpiūčio 4 diena

1. ĮŽANGA. Klausykime mūsų Išganytojo balso, kuriuo jis giria vienų tikėjimą, kad yra didelis, kitų, kad yra mažas: „Moteriške, didis yra tavo tikėjimas", sako Išganytojas kananietei. Šv. gi Petrui: „Žmogau menko tikėjimo, kam abejoji", Mato 14, 31.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad niekad nesustotume tikėjimo augime, kad išaugintume į tokį, kuris nugali visas pagundas, pašalina visus išganymo pavojus.

MĄSTYMAS

1. TIKĖJIMAS GALI BŪTI MAŽAS IR DIDELIS

Nėra abejonės, kad tikėjimas, kaip ir kiekviena kita dorybė, gali būti mažas ir didelis. Patsai Išganytojas vienus gyrė už jų didelį tikėjimą, kitus peikė už mažą. Kana-

nietės tikėjimas buvo didelis, nes padėjo jai nugalėti visas kliūtis, kurios buvo tarp jos ir Išganytojo, padėjo nuolankiai ir ištvermingai prašyti dukters pagydymo, todėl Išganytojas pagyrė jos tikėjimą, sakydamas: *"O moteriške, tavo tikėjimas didelis"*, Mato 15, 28.

Didelis tikėjimas buvo ir šimtininko, kuris atėjo prašyti Išganytoją pagydyti jo tarną. Jo tikėjimo didumas pasireiškė tame, kad Išganytojui pasirengus eiti į jo namus ir išpildyti jo prašymą, šimtininkas pareiškė, kad nesąs vertas tokios malonės, kad pakaks, jei Išganytojas teiksis tarti žodį čia, iš vietos, ir bus sveikas jo tarnas. Išganytojas pagyrė jo tikėjimą, sakydamas: *"Iš tikrųjų sakau jums, aš neradau taip didžio tikėjimo Izraelyje"*, Mato 8, 10.

Priešingai, apaštalų tikėjimas buvo peikiamas, kai jie išsigando audros užklupti ežere ir manė, kad jau žūva. Manė, žinoma, klaidingai, nes nieko blogo negalėjo jiems atsitikti, kol su jais buvo jų Mokytojas. Jie tačiau netikėjo jo galybei, nemanė, kad jis gali numalšinti audras, todėl Išganytojas ir išpeikė jų tikėjimą, sakydamas: *"Kodėl esate bailūs jūs, žmonės menko tikėjimo"*, Mato 8, 26.

Tą patį tikėjimo skirtumą, būtent didelį ir mažą tikėjimą, rasime ir šiandien žmonėse: vienų tikėjimas yra galingas ,kaip tvirtas medis, nesvyruoja, atsilaiko prieš vėjų ir audrų pūtimus; kitų taip yra silpnas, kaip lauko žolė, kuri svyruoja nuo kiekvieno, net ir mažiausio vėjo.

2. TIKĖJIMĄ REIKIA STIPRINTI

Kadangi be tikėjimo negalima patikti Dievui, negalima savęs išganyti, nes kas netikės, tas bus pražuvęs, esant gi menkam tikėjimui, gręsia pavojus būti sunaikintam gyvenimo audrų ir įvairių pagundų, labai rimtas susirūpinimas turi kilti mūsų širdyse, kaip sustiprinti tikėjimą, kad atlaikytų gyvenimo bandymus, kad nežūtų juose.

Daugelio žmonių tikėjimas būna dažnai pastatytas nepaprastiems bandymams, ypatingai tų, kurie nori dievotai

gyventi, todėl jau Pamokslininkas įspėja tai, sakydamas: *"Sūnau, jei tu eini tarnauti Dievui, tvirtai stovėk teisybėje ir baimėje ir renk savo sielą gundymui"*, Ekl. 2, 1. O ir šv. Povilas reiškia tą pačią mintį, rašydamas Timotiejui: *"Visi, kurie nori gyventi maldingai, Kristuje Jėzuje, kentės persekiojimą"*, 2 Timot. 3, 12.

Kad suprastume, kaip teisingi yra šie žodžiai, pakanka prisiminti mūsų Išganytojo gyvenimą, Švenčiausios P-lės, apaštalų ir kitų šventųjų, užtenka net apsidairyti apie save, įžvelgti net į savo gyvenimą, kad gyvenimo audros puola pirmiausia tikėjimą, jį stengiasi išjudinti iš pamatų.

Štai Kristus atsimaino ant kalno Tabor, apaštalai, įspūdžių paveikti, nenori lipti nuo kalno, nori pastatyti palapines ir pasilikti su Kristumi tenai amžinai. Bet kai tas pats Kristus, paslėpęs savo dievišką galybę, leido, kad žmonių pyktis paimtų viršų ant jo kūno ir prikaltų jį prie kryžiaus, sprogo jo mokytinių tikėjimas, visi jį apleido ir pradėjo skirstytis iš Jeruzalės. *"Mes tikėjomės, kad jis atpirksiąs Izraelį"*, sako mokytiniai, eidami į Emaus Velykų dieną, Luko 24, 21. "Mes tikėjomės", reiškia daugiau jau netikime, tikėjimas į Kristų atpirkėją jau išnyko.

Įžvelgę į savo vidaus gyvenimą, susidursime su tomis pačiomis sunkybėmis ir pagundomis prieš tikėjimą. Tegul ištinka mus ar kitus didelis skausmas, baisi kokia nelaimė, tuojau kyla pagunda prieš Dievo gerumą, jo teisingumą, pradedame gailėtis net žuvusiųjų pragare ir klausti, kam Dievas juos sutvėręs, jeigu iš anksto buvo matęs jų pražūtį, ar kartais Dievas nėra mažiau geras ir gailestingas, kaip tikėjimas skelbia.

Tie ir kiti faktai iškalbingai mums įrodo, kad mūsų tikėjimas yra labai mažas, mažesnis, nei garstyčių grūdas, todėl Išganytojas, lygindamas mūsų tikėjimą su garstyčių grūdu ,sakė: *"Jei turėsite tikėjimą, kaip garstyčių grūdą, jūs sakysite šitam kalnui: Persikelk iš čia į tenai, ir jis persikels; ir jums nebus nieko negalima"*, Mato 12, 17. Kadangi

mes šiandien negalime to padaryti savo tikėjimu, reiškia, kad mūsų tikėjimas yra mažesnis už garstyčių grūdą ir dėl to reikia jį auginti ,kad atsilaikytų bandymuose.

3. KAS AUGINA MUMYSE TIKĖJIMĄ?

a. Dievo žodžio klausymas. Tą priežastį paduoda šv. Povilas laiške Romėnams, sakydamas: *"Kaip tikės į tą, apie kurį negirdėjo? Kaip gi išgirs be skelbėjo?... Taigi tikėjimas iš skelbimo, o skelbimas įvyksta Kristaus žodžiu"*, Rom. 10, 14—17.

Kaip gamtininkai ar kiti mokslininkai, norėdami padaryti pažangą savo moksle, nuolat mąsto apie jį, renka žinias, gilinasi jose, bando išaiškinti to mokslo paslaptis, taip ir norįs padidinti savo tikėjimą privalo daryti. Privalo uoliai klausyti Dievo žodžio, rinkti apie jį žinias, ieškoti išaiškinimo ir knygose ir pas tuos, kurie tą žodį giliau supranta, o pamaži pradės didėti jame tikėjimo šviesa.

Kas to nedaro, kas pasitenkina viena kita žinute, užsilikusia jame iš jaunų dienų, kai mokėsi katekizmo, arba vienu kitu žodeliu, išgirstu iš kieno lūpų, tas yra panašus į sodininką, kuris norėtų išauginti gražias gėles tamsybėse. Norint tat tikėjimą padidinti, reikia ieškoti daug šviesos, o tą šviesą semti iš tų šaltinių, kurie ją turi, o ne kurie ją gesina, ne iš bedievių mokinkimės apie Dievą, tik iš gyvo Dievo žodžio, nes tikėjimas iš skelbimo, o skelbimas vyksta Kristaus žodžiu.

b. Dievo žodžio meilė. *"Kas yra iš Dievo,* sako Išganytojas, *tas klauso Dievo žodžių. Jūs todėl neklausote, kad nesate iš Dievo"*, Jono 8, 47. Visi žmonės yra iš Dievo, nes visus yra Dievas sutvėręs, todėl visi žmonės turėtų klausyti Dievo žodžių. Tačiau yra žmoguje pagedimas, kuris nėra iš Dievo, tas ir kliudo Dievo žodžių klausymą. Jei žmogus nėra padidinęs savo pagedimo asmeniškomis nuodėmėmis, ypatingai prieš prigimtį, tuomet jaučia daugiau pamėgimo klausyti Dievo žodžio, jeigu gi visiškai sugedęs, taip kad

yra pasidaręs jau panašus į neprotingą sutvėrimą, tas jaučia Dievo žodžio neapykantą, apie tokį kalba Išganytojas, sakydamas: *"Neduokite to, kas šventa, šunims ir nemeskite savo perlų ties kiaulėmis, kad kartais jų nesumindžiotų savo kojomis ir apsigręžusios jūsų nesudraskytų"*, Mato 7, 6.

Turėkime tad sveiką ir nekaltą prigimtį, o ji trauks mus prie Dievo, uoliai klausysime Dievo žodžio, kaip kad šio pasaulio sūnūs uoliai klausosi šio pasaulio gėrybių.

c. Dievo malonės pagalba. Kadangi dieviškosios tiesos viršija mūsų proto jėgas ,todėl ir girdėdami jas skelbiamas negalėtume jų priimti be tam tikros Dievo pagalbos. Dievas savo malone veikia į protą, apšviesdamas jį, veikia valią, sukeldamas joje dieviškųjų tiesų ypatingą pamėgimą, todėl mes daugiau mylime tikėjimo tiesas, negu jas galime suprasti. Kas tad nori daryti pažangą tikėjime, turi rūpintis visomis jėgomis didinti savyje Dievo malonę.

Dievo malonę mumyse didina malda, geri darbai, ypatingai gailestingi ir šv. sakramentai. Tomis tad priemonėmis didindami savyje Dievo malonę, padidinsime ir tikėjimą.

Jei nesirūpinome iki šiol ar per mažai rūpinomės tikėjimo didinimu, atsiprašykime Išganytojo ir padarykime tinkamus pasiryžimus.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu dalini savo talentus ne tam, kad mes juos užkasę laikytume žemėje, o apyskaitos dienoje sugrąžintume Tau juos tokius, kokius gavome, bet kad jais dirbtume ,o dirbdami padidintume jų skaičių, nes Tu, Viešpatie, renki nors nesi beturtis, Tu ieškai nors nieko Tau netrūksta; Tu priimi, ką tik randi, nors nieko nesi pametęs; Tu nesi vargšas, o džiaugiesi pelnais; niekad nesi godus, o reikalauji didelių palūkanų. Todėl ir tikėjimo dovaną pasėjai į mūsų širdis tokiu pat tikslu, kokiu ūkininkas sėja grūdus į žemę. Kaip jis džiaugiasi, jei jo sėja atneša jam šimteriopą vaisių, taip džiaugiesi ir Tu panašiu derliumi, jei mūsų širdies laukas Tau jį atneša. Yra, Vieš-

patie, širdžių, kurios sunaikina Tavo žodį ir neneša jokio vaisiaus. Tai tos, kurios yra arba šalia kelio, arba kietos kaip uola, arba yra apaugusios dagiais ir erškėčiais. Neleisk, Viešpatie, kad mūsų širdys būtų panašios į tas, kuriose žūva Tavo žodis be jokios naudos, laistyk jas, šildyk ir šviesk, kad pasėtas jose garstyčių grūdas, kuris yra mažiausias iš visų daržovių, išaugtų į didelį medį, kuriame galėtų ilsėtis dangaus sparnuočiai. Bet ir gera žemė, Viešpatie, į kurią krinta Tavo sėjos grūdas, ne kiekvienoje vietoje užaugina šimteriopą vaisių. Yra vietų, kuriose užauga tik trisdešimtas grūdas, kitose šešiasdešimtas, o tai priklauso ne nuo grūdo gerumo, nes vienokį grūdą visur sėji, priklauso tai nuo žemės galybės ir jos sugebėjimo veikti iš vien su pasėtu grūdu, juo toji galybė yra didesnė, juo gausesnis yra derlius. Tą galybę, kurios reikia sėjos auginimui, sudaro mūsų širdies laukuose tikėjimas, todėl be tikėjimo negalima Tau patikti, nes ten, kur jo nėra, nėra nei tikėjimo darbų, nei sėjos auginimo, o ten kur jis yra gilus ir didelis, didelius ir gražius darbus duoda Tavo garbei. Jautė tą tiesą apaštalai, todėl prašė Tavo Sūnaus, kad jiems padidintų jų tikėjimą. Eidami ir mes apaštalų ir visų Tavo ištikimų tarnų ir šventųjų pėdomis, kreipiamės į Tave ir maldaujame ,kad padidintumei mūsų tikėjimą, nes mums reikia didelio ir gilaus tikėjimo, kad išsilaikytume savo pašaukime, kad nesunaikintume savo viduje tos karalystės, kurią Tavo Sūnus įsteigė. Kūnas ir kraujas negali čia nieko padėti, nes Tavo Sūnus, girdamas šv. Petro tikėjimą, mums tai pranešė: *"Palaimintas esi,* sako, *Jonos sūnau Simonai, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kurs yra danguje"*, Mato 16, 17. Taigi ne kūnas ir kraujas ir mums apreiškė Tavo Vardą, Tavo gerumą ir visas tas gėrybes, kurias mums prirengei savo namuose, o tik Tu vienas, kurs esi danguje. Taigi mes pasitikime, kad Tu, kurs pradėjai mumyse tą gerą darbą, tobulinsi jį iki Jėzaus Kristaus dienos, anot tautų apaštalo žodžių (Pilyp. 1, 6).

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai kartoti apaštalų žodžius, kuriais jie prašė Tavo Sūnaus padidinti tikėjimą sakydami: *"Padaugink mums tikėjimą"*, Luko 17, 5.

GYVENIMAS TIKĖJIMU

Rugpiūčio 5 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Povilas įspėja, kad Dievui patinka tik tie, kurie gyvena tikėjimu: „Mano gi teisusis, sako, iš tikėjimo yra gyvas; bet jei atsitrauks, jis nebepatiks mano sielai", Žyd. 10, 38.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad iš tikėjimo semtume šviesą, kurios reikia mūsų gyvenimui, kad į viską žiūrėtume ne kūno, ne pagedusių geidulių akimis, bet tikėjimo.

MĄSTYMAS

1. ŽMOGUI REIKIA ŠVIESOS

Dviejų rūšių yra šviesa: viena, kurią mato mūsų akys, o kurią gamina arba saulė arba žiburys, be jos nei kojos nežino, kur eiti, nei rankos, ką dirbti; kita kuri glūdi prote ir vadinasi tiesa, be jos irgi visoks veikimas tur sustoti. Ten gi, kur jos yra daug, didėja žmogaus veikimas ir jos galybė, todėl visos tautos labai yra susirūpinusios, kad jos pasigamintų ko daugiausia, stato įvairios rūšies mokyklas ir verčia savo valdinius jas lankyti ir gaudyti mokslo šviesą.

Tautos, kurios yra neapšviestos, kurios neturi mokslo, yra silpnos, jas valdo ir išnaudoja jų gėrybes šviesesniosios, kaip kad žmogus išnaudoja ir valdo žemesnius už save sutvėrimus, jūrų žuvis, dangaus paukščius ir visa, kas rėplioja žeme. Europos tautos, pvz., kadangi yra šviesesnės už kitų kraštų tautas ,todėl jas ir valdo ir išnaudoja jų gėrybes.

Bet kada apsišviečia ir jos, pradeda bandyti nusikratyti anų jungu ir pasidaryti šeimininkais savame krašte.

Toji šviesa, kuri yra mūsų prote, taip pat yra dviejų rūšių: viena, kuri yra sutvėrimuose, kurią žmogus įsigyja savo jėgomis, bandydamas tuos sutvėrimus, sekdamas jų prigimtį ir jų veikimą. Toji šviesa padeda žmogui užvaldyti gamtos galybes ir priversti jas jam tarnauti, ja tai žmogus laiko pavergęs ir ugnį, ir vandenis, ir vėjus ir naudojasi jų galybėmis. Kol tos šviesos nebuvo, žmogus lenkėsi prieš tas galybes, laikydamas jas vyresnes už save, kada įsigijo daugiau šviesos, užvaldė tas galybes, pavergė jas ir pasidarė jų viešpačiu.

Antroji proto šviesa yra ta, kuri plaukia iš tikėjimo, kurią pats Dievas yra mums davęs, o kuri mums pasako, kas laukia mus ateityje, kaip mes turime rengtis prie tos ateities, ką Dievas yra prirengęs tiems, kurie jį myli.

Šių žinių nėra gamtoje, todėl tūlas gali būti labai gilus gamtos žinovas, bet jis nežinos, kas jį laukia po mirties, jeigu jis neklaus tikėjimo.

Kaip matome ir vienos, ir kitos rūšies šviesa žmogui yra reikalinga: žemiški mokslai padeda jam gyventi šioje žemėje, o tikėjimo mokslas rengia jį amžinajam gyvenimui.

Kadangi šis žemiškas gyvenimas yra tik laikinis, o pomirtinis — amžinas, todėl ir žemiški mokslai tiek kartų yra menkesni už tikėjimo mokslą, kiek kartų amžinybė yra ilgesnė už šio gyvenimo akimirką.

2. KOKIĄ ŠVIESĄ SUTEIKIA TIKĖJIMAS

Tikėjime yra dviejų rūšių tiesos: vienos, kurios savo aukštumu viršija ne tik žmogaus įgimtas jėgas, bet ir angelų, jos yra viršprigimtos savo esme ir viršija visą sutvėrimą; kitos iš esmės yra prigimtos tiesos, bet sunkiai susekamos, todėl žmonės jose labai lengvai klysta. Kadangi jos yra žmogui taip pat reikalingos ,nes palaiko sveiką prigimtį, į kurią kritusi Dievo žodžio sėkla atneša šimteriopą vaisių,

todėl Dievas rado reikalo žmogų pamokyti apie jos antgamtinį pasaulį apreiškimo keliu, kad žmogus tuo neabejotų ir tvirtai jų laikytųsi.

Prie pirmųjų tiesų priklauso mokslas apie Švenč. Trejybę, apie Dievo Sūnaus įsikūnijimą, atpirkimą, pašventiamąją malonę, amžinąją laimę danguje ir joms panašios. Prie antrųjų — žmogaus siela, pomirtinis gyvenimas, Dievo įsakymai ir kitos. Kas jose klysta, gadina savo prigimtį, daro ją žeme: arba šalia kelio, arba kietą kaip uola, arba apžėlusią dagiais ir erškėčiais, o tuo padaro ją Dievui netikusią ir nevaisingą.

Tikėjimas tad suteikia dviejų rūšių šviesą: prigimties ir antgamtinę, todėl kas nori gyventi tikėjimu turi būti ištikimas abiem šviesom, ir sulig jomis tvarkyti savo gyvenimą, kaip kad ir šv. Povilas reikalauja iš tikinčiųjų sakydamas: *"Bet jei kas nesirūpina savaisiais ir ypač namiškiais, tas užsigynė tikėjimo ir yra piktesnis už netikintį"*, 1 Tim. 5, 8.

Klysta tad tie, kurie mano, kad galima plėsti prigimties mokslus neatsižvelgiant į tikėjimą, arba tikėjimą auginti neatsižvelgiant į prigimtį, kad tikėjimas esąs privatus kiekvieno žmogaus dalykas, kad jis neturįs ko pasakyti viešame gyvenime, o tuo turįs būti pašalintas iš jo, nei ekonomija, nei politika, nei mokslas neturįs atsižvelgti į tikėjimo reikalavimus.

Taigi didžiausia šių laikų nuodėmė yra viešojo gyvenimo atskyrimas nuo tikėjimo ir visiškas su juo nesiskaitymas, tarsi jo visai nebūtų. Pasekmė yra ta, kad tautos puola doroje ,nes be tikėjimo šviesos nesugeba surasti kas joms yra išganinga, o kas pražūtinga.

3. TIKĖJIMU TURI REMTIS KIEKVIENAS ŽMOGAUS ŽINGSNIS

Kiekvienu savo valios aktu, kiekvienu žingsniu žmogus eina į savo laimę, toji gi laimė yra ne kur kitur, kaip

tik Dievuje ir tai Dievuje, ne kaip mums jį nušviečia prigimties protas, bet apreiškimas, todėl kiekvienas mūsų žingsnis turi remtis apreikštuoju tikėjimu ir iš jo plaukti.

Jei kas gyvena vien prigimtimi, neatsižvelgdamas į tikėjimą ir jo nepaisydamas, tas negali Dievui patikti, todėl šv. Povilas ir sako, kad: *"Mano teisusis iš tikėjimo yra gyvas, bet jei atsitrauks, jis nebepatiks mano sielai"*, Žyd. 10, 38. Tai reiškia, jei atsitrauks nuo tikėjimo ir pradės dirbti vien prigimties darbus, tas nepatiks Dievo sielai.

Tą pačią mintį reiškia ir Išganytojas sakydamas: *"Mylėkite savo neprietelius, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už persekiojančius ir šmeižiančius jus, kad būtumėte vaikai jūsų Tėvo, esančio danguje... Nes jei jūs mylite tuos, kurie jus myli, kokį turėsite užmokestį? Argi ir muitininkai tai nedaro? Ir jei jūs sveikinate tik savo brolius, ką jūs viršaus darote? Argi ir pagonys tai nedaro?"*, Mato 5, 44—47.

Tai reiškia, kad mylėti savo brolį, ar prietelių, jam daryti gera ir jį sveikinti pasitikus dar nepadaro žmogaus Dievo vaikeliu, nes tai daro pagonys ir muitininkai, yra tai grynas žmogiškos prigimties darbas, jis nėra iš tikėjimo.

Kada kas atsiduria savo priešo akivaizdoje, prigimtis jį verčia nekęsti, keršinti, daryti jam bloga. Jei žmogus nepaklauso tos kerštingos prigimties, o parodo jam meilę, tas darbas seka ne prigimtį, o tik tikėjimą, nes Dievo žodis, pasėtas į žmogaus širdį, liepia taip daryti.

Kiekvienas žmogus, jei nori Dievui patikti, privalo klausyti ne to, ką prigimtis liepia daryti, bet tikėjimas, nebent prigimtis ir tikėjimas lieptų daryti tą patį, nes tikėjimas nenaikina žmogiškos prigimties, bet ją saugoja ir palaiko, todėl gyvendamas tikėjimu nedaro skriaudos savo prigimčiai.

Paklauskime savęs, kuo mes vadovaujamės mūsų kasdieniniuose darbuose, ar tikėjimu ar prigimtimi. Šventumą ir tobulumą tik tada pasieksime, kai tikėjimas užvaldys visą

prigimtį, kad nebeliks nė vieno darbo, kuris plauktų ne iš tikėjimo, kaip kad matome šventųjų gyvenime.

Ar toli esame nuo tokio šventumo?

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, lygindami gyvulio gyvenimą su žmogaus, randame tarp jų didelį skirtumą. Kuomet gyvulys ieško vien to, kas kūnui teikia smagumo, kur jį traukia jo kūnas, žmogus, apdovanotas protu, ieško to, kas protui teikia smagumo ir džiaugsmo, ieško žinių ir tiesos, ir nekartą jos ieškojimui skiria visą savo gyvenimą, užmiršdamas ir savo kūno reikalus. Atsitinka, tiesa, kad ir žmogus kai kada ima kūnu gyventi, ima rūpintis vien kūno reikalais, užmiršdamas dvasios reikalus, arba dar blogiau, įkinkydamas dvasią kūno tarnybon, tuomet ir žmogus pasidaro panašus į gyvulį, kaip kad psalmė sako: *"Žmogus būdamas šlovėje, nesupranta: jis prilygsta proto neturintiems galvijams ir darosi į juos panašus"*, Ps. 48, 21. Iš to matosi, kad nedera žmogui gyventi kūnu, kad toks gyvenimas jį žemina ,kad padaro jį panašų ne į Tavo, Viešpatie, paveikslą, bet į žemesnių sutvėrimų, į gyvulių paveikslą. Bet ir tų gyvenimas, kurie gyvena žmogiškai, kurie ieško tiesos, nėra vienoks. Jei lyginsime šio pasaulio sūnus su šventaisiais, rasime ir tarp jų didelį skirtumą. Šio pasaulio sūnūs ieško tiesos, matuoja jūrų gelmes ir dangaus aukštybes, tyrinėja gamtos paslaptis, bet visa tai daro ne kad Tave geriau pažintų iš Tavo darbų, o tik kad patenkintų savo proto smalsumą, kad pasigirtų ir save išaukštintų kitų akyse žiniomis, garbe, galybe ir turtais. Visai kitoks yra šventųjų gyvenimas. Visas savo jėgas jie kreipia į Tave, Tave mylėdami jie trokšta Tave giliau pažinti, kad Tavo valią išpildytų ir tuo Tavo paveikslą savyje ištobulintų. Į šio pasaulio sutvėrimus jie žiūri kaip į Tavo rankų padarinius, kaip į kokią atvirą knygą ,iš kurios jie mokosi apie Tave. Kadangi sutvėrimų knyga yra netobula, nes nė vienas sutvėrimas negali Tavęs tinkamai skelbti ir išreikšti, todėl jie kreipiasi prie Tavo apreikštojo žodžio ir iš jo semia savo

gyvenimui šviesą, jį mąsto, nuolat jame gilinasi ir nežengia nė vieno žingsnio, kuris nesiderintų su įgytąja šviesa, kuris siektų kitų tikslų, negu Tavęs gilesnį pažinimą ir gilesnę meilę. Į kūno reikalus jie žiūri visai kitokiomis akimis, negu šio pasaulio sūnūs. Jie žino iš tikėjimo, kad kūnas yra iš žemės paimtas ir vėl turės į žemę sugrįžti, todėl nestato jo reikalų pirmoje vietoje, juo rūpinasi tiek tik, kad jis būtų tinkamas dvasios pagalbininkas ir įrankis, sulig Patarlių knygos pasakymu: *"Neduok man elgetystės ir turtų; tik suteik man, ko reikia pragyvenimui"*, Pat. 30, 3. Suprantame dabar, Viešpatie, kodėl tokie žmonės turi Tau patikti, jie stengiasi ir yra panašūs į Tave, o Tu, mylėdamas savo prigimtį, myli ir tuos, kurie yra tos prigimties dalyviais. Suteik tad malonės, kad ir mes pamiltume tokį gyvenimą, kuris veda į Tave, kuris žiūri į viską ne kūno, ne pagedusių geidulių akimis, bet tikėjimo.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien atlikti kiekvieną darbą ir pareigą, žiūrėdami į jį su mintimi apie tikėjimą.

TIKĖJIMO ŠALTINIAI

Rugpiūčio 6 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją paskutinėje didžiųjų švenčių dienoje stovintį ir šaukiantį: "Jei kas trokšta, teateina pas mane ir tegul geria", Jono 7, 37.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes semtume tikėjimo tiesas iš tyriausio šaltinio, kuriuo yra jo Sūnus, o mūsų Išganytojas Jėzus Kristus.

MĄSTYMAS

1. TIKĖJIMAS TURI TURĖTI ŠALTINIUS

Tikėjimas neša tiesą, o tiesa turi turėti kur nors savo šaltinį. Žemiškos tiesos glūdi sutvėrimuose kaip auksas že-

mėje. Kas nori pasigaminti aukso, tas turi paimti auksingą žemę ir tol ją plauti, kol ji nebus nuplauta visiškai, tuomet dugne atsiras aukso.

Panašiai žmogus turi daryti ir su tiesa. Jis tol turi plauti sutvėrimų viršinę išvaizdą, kol ją nuplaus, tuomet tų sutvėrimų gelmėse, jų esmėje ras tiesos.

Kadangi tikėjimo tiesos seka ne iš sutvėrimų, o iš Dievo apreiškimo, todėl, plaudami sutvėrimus, nerasime jų dugne tikėjimo tiesų, klausimas tad kyla, kur jos glūdi, kur jų reikia ieškoti, kokias žemes reikia plauti, kad jų dugne rastume tikėjimo tiesų, kurios yra brangesnės už auksą.

Klaidatikiai mano, kad Dievas suteikia tas tiesas kiekvienam žmogui netarpiškai, o tą savo manymą remia net evangelijos žodžiais, klaidingai juos suprasdami: *"Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį"*, Jono 1, 9.

Tie žodžiai, kaip matome, nesako, kad Dievas netarpiškai suteikia tikėjimo tiesų kiekvienam žmogui, kuris ateina į šį pasaulį, bet *"apšviečia"*. Apšviesti galima įvairiais būdais: suteikiant protą, duodant progos pripildyti tą protą tiesomis, padedant jam suprasti skelbiamas tikėjimo tiesas ir t.t. Bet tų tiesų reikia ieškoti, reikia dirbti, kad jas suradus, todėl Išganytojas ragina eiti pas Jį ir gerti, sakydamas: *"Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria"*, Jono 7, 37.

Asmeniško įkvėpimo ar apšvietimo priemonė tikėjimui rasti yra be galo klaidinanti ir pavojinga, todėl Dievas jos ir nepasirinko. Yra pirmiausia klaidinanti, nes žmogaus viduje atsiranda dažnai įkvėpimų ir apšvietimų ne iš Dievo.

Įkvėpimų duoda ir kūnas žemiškuose reikaluose, ir įvairūs įspūdžiai, stebint gamtą, gamtos galybes, žmonių gyvenimo džiaugsmus ir nuliūdimus, ir Šventoji Dvasia, ir piktoji, labai tad yra sunku suprasti tą įkvėpimų kalbą ir atskirti kuri eina iš Dievo, o kuri ne, todėl šv. Jonas apaštalas įspėja tikinčiuosius, sakydamas: *"Mylimiausieji, ne*

kiekvienai dvasiai tikėkite, bet ištirkite dvasias, ar jos iš Dievo; nes daug netikrų pranašų įėjo į pasaulį", Jono 4, 1. Čia glūdi priežastis, dėl kurios klaidatikiai nuolatos skaldosi į įvairius tikėjimus, nes pasitikėdami savo „apšvietimais" nueina tais keliais, kurie veda ne prie Dievo, bet nuo Dievo.

Kadangi tikras tikėjimas yra visiems reikalingas, nes be jo negalima patikti Dievui, todėl Dievas negalėjo palikti žmogaus ant slidaus asmeniškų įkvėpimų ir apšvietimo kelio, nesuteikdamas jam pagalbos kaip išsilaikyti ant to slidaus kelio ir atskirti tikrus apšvietimus nuo netikrų.

Toji pagalba ir apsauga ir yra Dievo suteikta dviejų tikėjimo šaltinių pavidale: šv. Rašto ir Bažnyčios gyvenimo.

2. ŠV. RAŠTAS

Šv. Raštas yra tai knygos, kurias parašė Dievo įkvėpti žmonės. Jie žinojo, jie aiškiai matė, kad Dievas kalba į juos, nes Devas, duodamas įkvėpimą ar apreiškimą, duoda visuomet ir ženklą, kad žmogus žinotų, kad čia kalba ne kūnas, ne kraujas, bet patsai Dievas.

Tokių pavyzdžių turime daugybę. Štai Dievas kalba į žydus nuo Sinajaus kalno, bet, kad jie žinotų, kad čia ne koks žmogus kalba, o tik patsai Dievas, Dievo kalba buvo lydima griaustinių, žaibų ir perkūnijų, o balsas ėjo iš debesio. Čia niekas negalėjo abejoti, kad toji kalba eina iš Dievo, todėl žydai, parkritę ant žemės, šaukė iš baimės, kad Dievas į juos nekalbėtų taip baisiai, siuntė Mozę, kad jis eitų tartis su Dievu, o ką Dievas jam įsakysiąs, jie pildysią.

Švenčiausioji Panelė gauna žinių apie šv. Elzbietą; Zakarijas, šv. Jono Krikštytojo tėvas, netenka žado, kol pranašystė neįvyksta; šv. Povilas netenka regėjimo, kol nebuvo pakrikštytas. Jiems visiems buvo aišku, kad tos žinios eina iš Dievo ,o ne iš kūno.

Kaikuriuose apreiškimuose glūdėjo įsakymas surašyti,

kas yra matoma ir girdima. Tokį įsakymą gavo Mozė, todėl jis surašė visas Dievo kalbas (Išėjimo 24, 4).

Panašų įsakymą gavo ir Izaijas pranašas: *"Viešpats man tarė: Imk sau didelę knygą ir rašyk joje žmogaus rašykle"*, Iz. 8, 1.

Šv. Raštas tad yra ne kas kita, kaip Dievo laiškas žmonėms, kuriame jis liepė užrašyti įvairiais ženklais patvirtintas tiesas. Tačiau tos tiesos nėra surašytos kaip kokiame katekizme, ar teologijos vadovėlyje, bet įpintos į įvairius atsitikimus, su jais sumaišytos, kaip auksas su žeme kasykloje. Norint gauti aukso, reikia žemes išplauti, kad pasigavus tiesų iš šv. Rašto, reikia jas išvalyti nuo žemiškų priemaišų.

Kad tą darbą atliktume, nepakanka gilaus mokslo, nes daug yra mokslininkų, kurie suklydo šv. Raštą beaiškindami, čia reikia gyvo ir neklaidingo mokytojo, o tokiu yra Kristaus įsteigtoji Bažnyčia.

3. BAŽNYČIOS GYVENIMAS ARBA PADAVIMAS

Kristus mokė žmones gyvu žodžiu, pats nieko nerašė ir rašyti apaštalams įsakymo nedavė, liepė skelbti evangeliją tuo pačiu būdu, kuriuo jis pats skelbė, reiškia, gyvu žodžiu. Bet jis įsteigė gyvą organizaciją — draugiją, kurią pavadino Bažnyčia, į kurią sudėjo visą savo mokslą, visas malones ir visus įgaliojimus. Toji draugija — Bažnyčia turėjo tęsti jo pradėtą darbą iki pasaulio pabaigos.

Čia kaip tik ir pasirodo mūsų Išganytojo dieviškoji išmintis. Visi įvairių draugijų ar valstybių kūrėjai rašo pirmiausia konstitucijas, įstatymus toms draugijoms, o paskui organizuoja jau pačias draugijas sulig tomis konstitucijomis.

Mūsų Išganytojas padarė priešingai, jis pirmiausia sukūrė gyvą organizaciją, kurios galva teikėsi pats būti, o paskui savo vietoje paliko šv. Petrą ir jo įpėdinius, pasilikda-

mas ir toliau tos organizacijos nematoma galva, kuri gaivina visą organizacijos kūną.

Gyvas organizmas daug geriau atjaučia, kas jam gera, o kas bloga, negu visi mokslininkų raštai apie jį. Ne mokslininkų raštai apie gamtą atsirado pirmiau, o paskui buvo gamta sulig jais įkurta, tik atvirkščiai, pirmiau buvo gamta, o paskui gamtininkai aprašė vieną kitą jos paslaptį, žinoma, toli gražu ne visas.

Panašiai atsitiko ir su Bažnyčia. Kristus įsteigė Bažnyčią, o paskui, laikui bėgant ir reikalui esant, viena kita tos Bažnyčios gyvybės paslaptis buvo aprašyta, bet toli gražu ne visos. Taip susidarė Naujo Įstatymo šv. Raštas, kurį kaip reikia suprasti sprendžia ne tas, kuris tą raštą skaito, bet pati Bažnyčia, jos gyvenimas, kuris tęsiasi nuo Kristaus iki šios dienos, o kuris tęsis iki pasaulio pabaigos.

Kas tad nori išlaikyti savo tikėjimą tyrą ir nesuterštą, turi semti jį iš tos gyvybės, kuri yra Bažnyčioje, o kuri eina iš Kristaus, todėl tie mūsų Išganytojo žodžiai: *"Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria"*, yra teisingi ir pritaikomi ir šiandien.

Paklauskime dabar savęs, kokie mūsų santykiai su Bažnyčia ,ar mes gyvename jos dvasia, ar klausome jos balso ir kaip klausome. Suradę taisytinų dalykų, taisykime su Dievo pagalba.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu gerai padarei, įdiegdamas į mūsų jausmus pasibiaurėjimą tuo, kas yra purvina ir nešvaru, todėl biaurimės purvinu valgiu ir nenorime jo imti į burną, biaurimės nešvariu gėrimu, nes bijomės pakenkti savo sveikatai. Todėl civilizuotos tautos labai yra susirūpinusios, kad vandenys, kuriuos vartoja būtų švarūs, maistai kuriais maitinasi būtų sveiki, nes nuo to priklauso ar žmonės bus sveiki ir ar ilgai gyvens. Jei, Veišpatie, tautos taip yra susirūpinusios kūno sveikatos ir gyvybės palaikymu, tai kaip jos neturėtų būti susirūpinusios sielos sveikatos ir gyvybės apsaugojimu, tikro tikėjimo suradimu ir išlaiky-

mu, nes tikėjimas apsaugoja mūsų sielą nuo amžinos mirties, kaip kad Tavo Sūnus mus mokino, sakydamas: *"Kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas ir į mane tiki, nemirs per amžius"*, Jono 11, 26. Kaip tautos brangintų tokį maistą ir tokį gėrimą, kuris apsaugotų jų kūną nuo mirties, o čia tikėjimas į Tavo Sūnų apsaugoja sielą nuo amžinos mirties, todėl turėtume branginti tikėjimą tiek kartų daugiau, kiek kartų siela yra brangesnė už kūną. Tačiau, Viešpatie, čia ir yra mūsų nelaimė, amžinosios mirties pradžia, kad daug daugiau rūpestingumo įdedame į kūno reikalus, negu į sielos, į kūnišką maistą, kad jį apsaugotų nuo nešvarumų, negu dvasišką. Kuo mes savo dvasią maitiname, kuo ją girdome, nelabai rūpinamės, kiekviena klaida, kiekvienas šūkis, jeigu tik naujas, daugelio mėgiamas, tuojau prigyja mūsų dvasioje, neša mirties vaisius ir stumia į pražūties kelią. Taip prasidėjo visos klaidatikystės, visos atskalos ir herezijos, kurios nuvarė į pražūties kapus nesuskaitomą žmonių daugybę. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes semtume tiesos vandenį ne iš purvinų šaltinių, bet iš Tavo Sūnaus, kuris kviečia mus į save, sakydamas: *"Jei kas trokšta, teateinie pas mane ir tegul geria"*, Jono 7, 37. Bet kur mes rasime Tavo Sūnų ir kaip prie jo prieisime, jis jau nevaikščioja šioje žemėje, kaip kad vaikščiojo kitados, jis jau sėdi Tavo dešinėje ir karaliauja su Tavimi. Apie Tavo Sūnų kalba šv. Knygos Senojo ir Naujojo Įstatymų, todėl Tavo Sūnus ir kreipė į tai žydų dėmesį sakydamas: *"Jūs tyrinėjate Raštus, nes tariatės juose turį amžinąjį gyvenimą; jie tai yra, kurie liudija apie mane. Bet jūs nenorite ateiti pas mane, kad turėtumėte gyvenimą"*, Jono 5, 39—40. Apie Tavo Sūnų kalba jo įsteigtoji Bažnyčia, o mūsų motina, visu savo gyvenimu, savo mokslu, savo sakramentais ir apeigomis: ji mums tiekia tikriausių žinių apie Tavo Sūnų, ji mus girdo tyriausiu vandeniu, pasemtu iš Tavo Sūnaus šaltinių, mums gi nebelieka nieko, tik atverti burną, kad ji būtų pripildyta,

kaip tiems mažiems vaikams, kuriuos peni jų žemiškoji motinėlė. Taigi nuolankiai prašome malonės ,kad būtume ištikimi Tavo Bažnyčios vaikeliai, o nepaklysime tikėjime.

Pasižadame, Viešpatie, melstis šiandien ypatingu būdu tomis intencijomis, kurias siūlo mums pati Bažnyčia, būtent josios išaukštinimo, nusidėjėlių ir paklydusių atsivertimo ,taikos tarp šio pasaulio kunigaikščių.

TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS

Rugpiūčio 7 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime mūsų Išganytojo įsakymą išpažinti jį prieš žmones: „Aš sakau jums, kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, tą ir žmogaus Sūnus išpažins Dievo angelų akivaizdoje. O kas išsigins manes žmonių akivaizdoje, to bus išsiginta Dievo angelų akivaizdoje", Luko 12, 8-9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes išpažintume savo tikėjimą ten ir tada, kur ir kada to reikalauja Dievo garbė, žmonių ir mūsų pačių išganymas.

MĄSTYMAS

1. TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS YRA NAUDINGAS

a. Palaiko mumyse tikėjimą. Žinomas yra gamtoje faktas, kad sąnarys, kuriuo koks gyvūnas nesinaudoja, pamaži sunyksta. Žuvys, gyvenančios didelėse jūrų gelmėse, arba po žeme, kur nėra šviesos, pamaži praranda akis, nes nesant šviesos, akys būna nevartojamos, o nevartojamos per kelias kartas, pamaži sunyksta.

Panašiai darosi ir žmogaus gyvenime. Žmogus turi kalbą. Jei jis neturi progos ją vartoti, per ilgą laiką visiškai ją užmiršta ir nepakalba. Tokių atsitikimų yra buvę su

tais, kurie, ar tai už bausmę, ar tai netyčiomis laivui sudužus, patekdavo ant salos, kurioje nebuvo nė vieno žmogaus. Išgyvenęs vienas ilgus laikus ir nepratardamas nė vieno žodžio, pagaliau užmiršdavo visiškai žmogišką kalbą.

Tie faktai yra tikri ir tikėjimo srityje. Gali kas būti išaugintas tikėjime ir išmokytas, bet, jei ilgą laiką nepadarys nė vieno tikėjimo akto, neišpažins to tikėjimo nei žodžiu, nei darbais, pamaži praras tikėjimą visiškai, todėl ir apaštalas sako, kad tikėjimas be darbų yra miręs.

Norėdami tad tikėjimą išlaikyti, turime dažnai jį išpažinti ar žodžiais pagal Bažnyčios nustatytas formules, ar darbais, dalyvaudami bažnytinėse šventėse, iškilmėse ir kitose apeigose.

b. Gilina mumyse tikėjimą. Kaip skulptorius kaldamas kaltu akmens gabalą paverčia jį gražia stovyla, taip geri darbai ir tikslas iškala mūsų dvasioje tam tikras ypatybes, kurios tobulina ir daro gražesnę mūsų dvasią. Kas, pvz., nori išmokti rašyti, turi paimti plunksną ir pradėti braižyti popierį. Iš karto eina sunkiai, bet paskui ranka pripranta, o dvasia įgyja mokėjimą rašyti.

Panašiai darosi su visais kitais mokslais, jie yra įgyjami atskirais tų mokslų darbais, ir tais pačiais darbais yra gilinami. Štai kodėl mokslininkai, norėdami padaryti pažangos moksle, norėdami jį pagilinti, dirba tų mokslų darbus.

Teisinga yra toji taisyklė ir tautų gyvenime, todėl tautų vadai, norėdami sustiprinti ir pagilinti tautiškus jausmus, rengia įvairias tautiškas iškilmes, prakalbas, vaikštynes, liepia nešioti tautiškus ženklelius, nes tie visi aktai veikia į žmonių jausmus ir kreipia juos į patriotinę pusę.

Toji taisyklė yra teisinga ir tikėjimo srity. Kas trokšta pagilinti savo tikėjimą, o trokšti reikia, tas privalo rūpintis išpažinti savo tikėjimą visais tais būdais, kuriuos patiekia Bažnyčia savo liturgijoje, nes Bažnyčia yra Dievo įgaliota vesti žmones į šventumą ir į dangų, o juk be tikėjimo pagilinimo negalima pasiekti šventumo.

2. TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS YRA BŪTINAS

a. Dievo garbė reikalauja tikėjimą išpažinti. Viskas yra sutverta Dievo garbei, todėl visi sutvėrimai turi ją skelbti kiekvienas savotišku būdu.

Kadangi žmogus yra sutvertas sulig Dievo paveikslu ir panašumu, todėl ypatingu būdu yra pašauktas skelbti Dievo garbę ir tai ne tik savo dvasia, bet ir kūnu, nes kūnas yra didelis dvasios įrankis ir pagelbininkas.

Klaidatikiai pasiremdami Kristaus pasakymu, kad Dievas yra dvasia, kad tie, kurie jį garbina, turi jį garbinti dvasioje ir tiesoje, pasiryžo prašalinti iš tikėjimo visas apeigas, kurios yra skirtos kūnui, bet nepajėgė prašalinti tikėjimo išpažinimo, todėl kiekviena jų sekta arba šaka turi sustatytus tikėjimo išpažinimus ir juos duoda skaityti ar pasirašyti tiktai savo šalininkams.

Žmogus tad negali pasitenkinti Dievo garbinimu dvasioje, neįtraukdamas ir kūno, taigi ir kūnas turi garbinti Dievą, reikšdamas dvasios mintis, o tarp tų garbinimų pirmutinis aktas yra tikėjimo išpažinimas, todėl Bažnyčia reikalauja, kad prieš suteiksiant šv. krikštą, būtų padarytas tikėjimo išpažinimas.

b. Mūsų pačių išganymas. Šv. Povilas sako, kad *"širdimi tikima dėl nuteisimo, o burna — daroma išpažinimas dėl išganymo"*, Rom. 10, 10. Tai reiškia, kad kas priima tikėjimą į širdį, tas pasidaro teisus ir malonus Dievui. Bet kad jis išsilaikytų tame tikėjime ,kad jis jo neprarastų, neužgesintų, kad būtų tikrai išganytas, reikia burnos išpažinimo. Burnos išpažinimas, kaip matėme, palaiko mumyse tikėjimą ir jį gilina, todėl kas nedaro to išpažinimo ir nepagilina tikėjimo, jį praranda, o be tikėjimo negali būti žmogus išganytas.

c. Kitų žmonių išganymas. Nors visa, ką mes tik turime, iš Dievo turime, tačiau Dievas suteikia mums savo gėrybes kitų žmonių rankomis. Per kitus žmones esame gavę ir gyvybę, ir kalbą, ir mokslą, pagaliau ir tikėjimą, nes,

anot šv. Povilo žodžių, niekas negali tikėti, jeigu negirdės skelbimo.

Skelbimas gali būti daromas įvairiais būdais, bet tikėjimo išpažinimas, ir tai iki kraujo praliejimo ir gyvybės atidavimo, veikia į kitus žmones smarkiausiai. Čia glūdi priežastis, dėl kurios, galima spėti, Dievo apvaizda leido visiems apaštalams būti nukankintiems už tikėjimą, nes jų mirtis įtikino pasaulį, kad jų skelbiamos tiesos yra brangesnės už gyvybę, kitaip nebūtų jos atidavę už tas tiesas.

Pirmaisiais amžiais visi, kurie tik buvo praliejęs kraują už tikėjimą į Kristų, skaitėsi tikėjimo išpažintojais, o tas kraujas buvo tarsi sėkla, iš kurios dygo naujos krikščionių eilės, neveltui atsirado ir posakis, kad sanguis martyrum, semen christianorum — kentėtojų kraujas tai krikščionių sėkla.

Priešingai, kas užsigindavo Kristaus, tas skaitėsi praradęs Kristų, buvo atskirtas nuo Bažnyčios.

Jei tad tikėjimo išpažinimas padaro tiek daug gero, nereikia stebėtis, kad Kristus griežtai iš mūsų jo reikalauja, sakydamas: *"Kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, tą ir žmogaus Sūnus išpažins Dievo angelų akivaizdoje. Kas gi užsigins manęs žmonių akivaizdoje, to bus užsiginta Dievo angelų akivaizdoje"*, Luko 12, 8—9.

3. KAIP NUSIKALSTAMA PRIEŠ TIKĖJIMO IŠPAŽINIMĄ

a. Kas niekados neišpažįsta savo tikėjimo žodžiais, arba taria žodžius priešingus tikėjimo tiesoms tiesioginiu arba netiesioginiu būdu, sakydamas nesąs katalikas, priklausąs sektai ir t.t.

b. Kas dalyvauja nekatalikiškose pamaldose ir apeigose.

c. Kas perka liudijimus, kad jis priklauso tai ar kitai sektai.

d. Kas prisirašo prie bet kokių draugijų, kurios siekia tikybinių tikslų, priešingų katalikų tikėjimui.

e. Kas nešioja įvairių sektų drabužius ar ženklelius.

f. Kas viešai valdžių paklaustas nenori pasisakyti savo tikėjimo, bet vartoja dviprasmius žodžius, kad jį paslėpus.

Būkime tad pasiryžę išpažinti savo tikėjimą visada ir visur, kad galėtume pasakyti su šv. Povilu: *"Aš nesigėdžiu evangelijos: ji juk yra Dievo galybė išganymui kiekvieno tikinčiojo"*, Rom. 1, 16.

Atsiprašykime Viešpaties už visas klaidas, padarytas tikėjimo išpažinime ir pasiryžkime niekad nesigėdyti savo tikėjimo.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tavo apaštalas šv. Jokubas įspėja mus, kad tikėjimas be gerų darbų yra miręs. Ir iš tikrųjų, jeigu grūdas, pasėtas į žemę, nedygsta ir neauga, supūva žemėje, užgęsta jame toji gyvybė, kurios užuomazgą jis savyje nešiojo. Panašiai vyksta, Viešpatie, ir su dangiškos gyvybės grūdu, kurį Tavo ranka sėja į mūsų širdį. Jei mes neleisime jam dygti ir augti, jei, reiškia, neduosime jam išsiveržti į gerus darbus, mes jį numarinsime ir supūdysime. Žino ir supranta tą tiesą tautos, todėl, norėdamos savo tautiečių jausmus sustiprinti ir pagilinti, apsaugoti nuo sunykimo, rengia įvairias tautiškas šventes, vaikštynes su giesmėmis ir prakalbomis, kuriose reiškia tautos žavėtinas ypatybes ir skatina gilesnei savo tautos meilei ir prisirišimui. Tautos vėliava yra virtusi tautos dievaičiu, prieš kurį visi turi lenktis, o vėliavos išniekinimas skaitosi visos tautos išniekinimu. Tautos himnas yra tarsi kokia malda, kuria yra garbinamas tautos dievaitis, yra tikėjimo išpažinimas į tautos garbingumą. Kas visa to nedaro, kas šalinasi tautiškų švenčių, vėliavų, vaikštynių, himnų, tas skaitosi tautiškai atšalusiu ir nuo tautos atsitolinusiu. Panašiai atsitinka, Viešpatie, ir su tikėjimu. Kas sako turi tikėjimą, bet jo nerodo savo darbuose, tas marina savo tikėjimą ir atsitolina nuo Tavęs. Suprantame dabar, Viešpa-

tie, ir šv. Petro nuodėmę, kuria jis nusidėjo, užsigindamas Tavo Sūnaus žmonių akivaizdoje. Tiesa, jis savo viduje tikėjo į savo Mokytoją, turėjo jo meilę, užsigindamas nenorėjo atsižadėti nei tikėjimo, nei meilės, taigi užsigynė tik lūpomis, o vistik sunkiai nusidėjo, dėl to verkė visą savo gyvenimą. Iš to pavyzdžio matome, Viešpatie, kad nepakanka turėti tikėjimą ir nešioti jį savo viduje, kad Tau patikus, reikia jį viešai išpažinti prieš žmones, kada Tavo garbė ir artimo meilė to reikalauja. Kas tai daro gauna didelį nuopelną Tavo akyse, todėl ir Tavo Sūnus žada išpažinti jį Tavo angelų akivaizdoje ,kas gi to nepadaro, kas užsigina Tavęs, tam gręsia amžinos pražūties pavojus, nes ir Tavo Sūnus žada jo užsiginti Tavo angelų akivaizdoje. Kadangi, Viešpatie, be Tavo malonės niekas negali Tavo vardo ištarti su meile, todėl niekas negali ir Tavęs viešai išpažinti be Tavo pagalbos ir malonės, meldžiame tad karštai ir nusižeminę ,kad mums suteiktumei tos malonės tada, kai jausime pareigą viešai parodyti savo tikėjimą, kad nebūtume panašūs į tuos vagis, kurie nešioja vogtus daiktus tamsybėse, bijodami šviesos, kad būtume verti paguldyti ir galvą už savo tikėjimą, kad nesibijotume stovėti po kryžiumi, nors ir visas pasaulis būtų pasiryžęs tą kryžių niekinti.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai kalbėti "Tikiu į Dievą Tėvą", kad pagilintume savyje troškimą Tavo tikėjime gyventi ir mirti.

APIE NAUDĄ, KURIĄ TEIKIA TIKĖJIMAS

Rugpiūčio 8 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime mūsų Išganytoją stovintį apaštalų tarpe ir paliepiantį skelbti evangeliją visam pasauliui: „Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pa-

krikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas", Morkaus 16, 15-16.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes gautume visas tas naudas, kurias duoda tikėjimas, o duoda jų daug, nes visas Kristaus darbas, kurį jis padarė žemėje mūsų išganymui, pasiekia mus tik per tikėjimą.

MĄSTYMAS

1. TIKĖJIMAS RIŠA MUS SU DIEVU

Paprastai manoma ir sakoma, kad meilė vienyja, nes per meilę artinamės prie numylėto daikto ir pasidarome panašūs į jį, todėl tie, kurie mylisi, ieškosi, o susiradę, nenori skirtis, o jeigu skiriasi, tai su skausmu skiriasi.

Tačiau mintis apie numylėtą daiktą yra pirmesnė už meilę, nes kas neturi tos minties, kas neturi pažinimo, negali turėti ir meilės, todėl Išganytojas liepė pirmiausia skelbti evangeliją, suteikti tikėjimą, o paskui jau tik krikštyti: *"kas tikės,* sako, *ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas"*, Morkaus 16, 16.

Tą mūsų Išganytojo paliepimą Bažnyčia pildo ir šiandien. Pirm suteiksiant šv. krikštą, mokina tikėjimo ir reikalauja to tikėjimo išpažinimo, o jau paskui tik krikštyja, nes krikštas be tikėjimo neneša jokios naudos. Neklausia Bažnyčia ar myli Dievą Tėvą visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją, bet ar tiki? Mylėti dar jis negali, nes neturi tos dangiškos gyvybės, kuri uždega meilę, o kuri yra gaunama tik per krikštą.

Ne kitaip darė ir apaštalai. Pilypas, skelbęs Jėzų Kristų karalienės Kandakės iždininkui ir patyręs jo norą apsikrikštyti, paklausė: *"Jei tiki visa širdimi, tai valia"*. Iždininkas atsakė: *"Aš tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus"*, Apd. 8, 37. Tuomet abu išlipo iš vežimo, prisiartino prie vandens ir iždininkas buvo pakriktytas.

Tikėjimas tad yra pirmutinis žingsnis į Dievą, todėl ir

šv. Povilas reiškia tą mintį sakydamas: *"Tam, kurs artinasi į Dievą, reikia tikėti, kad jis yra ir kad jo ieškantiems jis yra atlygintojas"*, Žyd. 11, 6. Kas tad netiki, tas negali padaryti nė vieno išganingo darbo, nes neina ir nesiartina prie Dievo.

Tikėjimas tokiu būdu artina mus su Dievu, kokiu mokslas artina mokinį su mokytoju. Tikėjimo tiesos yra imtos iš Dievo, o kai mes jas priimame, tuomet ir mūsų protas pasidaro panašus į Dievo protą, kaip kad mokinio protas į mokytojo.

2. SU TIKĖJIMU PRASIDEDA MUMYSE AMŽINASIS GYVENIMAS

Visas ir pilnas amžinasis gyvenimas yra tame, kad protingi sutvėrimai pažintų Dievą taip ,kaip jis yra, o tą tiesą skelbia mums Išganytojas, sakydamas: *"Tai yra amžinas gyvenimas: kad jie pažintų Tave, vienatinį tikrąjį Dievą, ir kurį Tu siuntei Jėzų Kristų"*, Jono 17, 3.

Tas gi Dievo pažinimas turi prasidėti žemėje ir tai ne iš sutvėrimų, nes sutvėrimai neišreiškia Dievo taip, kaip jis yra savyje, o tik iš apreiškimo, iš paties Dievo pamokymo.

Tiesa, tas Dievo pažinimas iš apreiškimo yra labai netobulas, kaip kad netobulas yra medis, kuris yra sėkloje, arba ką tik dar dygstąs iš žemės, bet jis turi savyje jėgos augti ir tapti pilnu, suaugusiu medžiu. Panašios galybės turi ir mūsų Dievo pažinimas iš apreiškimo, jis gali augti ir tobulėti iki pilnam Dievo pažinimui danguje, kokios galybės neturi Dievo pažinimas iš sutvėrimų. Todėl mažas vaikelis, kalbąs poterėlį, aukščiau pakyla Dievo pažinime, negu didžiausi mokslininkai, kurie pažįsta Dievą tik iš sutvėrimų, o kurie nežino apreiškimo.

Apreikštasis Dievo pažinimas, kurį teikia mums tikėjimas, paduoda mums visą amžinąjį gyvenimą santraukoje, arba esmėje, todėl šv. Povilas ir aptaria tikėjimą, sakyda-

mas: *"Tikėjimas yra esmė tų dalykų, kurių viliamės, įrodymas to, ko nematome"*, Žyd. 11, 1.

Kitoje vietoje šv. Povilas lygina tikėjimą prie kūdikio, prie atspindžio ir mįslės. Kaip kūdikis, virsdamas suaugusiu žmogumi pameta, kas buvo kūdikio, taip ir mes, kai pamatysime Dievą danguje, atmesime tai, kas buvo netobula mūsų tikėjime, bet kaip žmogus - esmė yra ta pati, ar jis yra kūdikis ar paskui suaugęs žmogus, taip ir tikėjimo ir amžinojo gyvenimo esmė yra toji pati, skiriasi vien tobulumu.

Kaip mintis ir atspindys reiškia daikto esmę, kurią žymi, taip pat ir tikėjimas išreiškia tikrą dangiškojo gyvenimo esmę.

3. TIKĖJIMAS TVARKO MŪSŲ ŽEMIŠKĄJĮ GYVENIMĄ

Kaip šviesa tvarko mūsų kojų žingsnius ir rankų darbus, taip mintis tvarko mūsų valios darbus. Jei toji mintis yra pilna tikrų ir teisingų žinių, tuomet ir valios darbai darosi geri ir žmogui naudingi, žmogaus gyvenimas tobulėja. Jei toji mintis prisipildo klaidų, tuomet suklysta ir visas žmogaus gyvenimas.

Visi tikėjimai, kiek tik jų yra žemėje, daro didelę įtaką į žmonių gyvenimą, nes pripildo jų protą žinių, o žinios kreipia jų valią į vieną ar kitą pusę, į gera ar bloga.

Kadangi vienas yra tikras tikėjimas, būtent tas, kurį patsai Dievas apreiškė, todėl jis vienas veda žmogų į tobulėjimo aukštybes. Išganytojas tą tiesą ir pareiškė sakydamas, kad jis esąs ir kelias ir tiesa ir gyvybė, kas seka jį, tas nevaikščiojąs tamsybėje, jis turės gyvenimo šviesos.

Yra tiesų, kurių žmogui labai reikia, o kurių žmogus, paliktas pats sau vienas, negali susekti visu tikrumu ir be klaidos. Prie tokių tiesų priklauso ir Dievo buvimas: ar Dievas yra vienas, ar daug, kokie santykiai turi būti žmogaus su Dievu, kokios pareigos, ar žmogus turi dvasią, ar jis turi laukti pomirtinio gyvenimo ir kaip privalo rengtis.

Į šiuos visus klausimus įvairūs tikėjimai įvairiai atsako, o dažniausiai visai klaidingai. Tikrai ir teisingai atsako tik vienas apreikštasis tikėjimas, todėl jis vienas tikrai tvarko žmogaus gyvenimą jo naudai, apsaugodamas jį nuo paklydimo taip svarbiuose dalykuose.

4. TIKĖJIMAS PADEDA NUGALĖTI PAGUNDAS

Šv. Povilas savo laiške žydams dėsto tikėjimo galybę, sako, kad šventieji *"tikėjimu nugalėjo karalystes, darė teisybę, laimėjo pažadus, sučiaupė liūtų nasrus, užgesė ugnies smarkumą, ištrūko nuo kalavijo ašmenų, silpni pasidarė stiprūs, buvo karžygiai kovoje, nugalėjo kariškas svetimųjų stovyklas"*, Žyd. 11, 33—34.

Kokiu būdu tikėjimas galėjo suteikti šventiesiems tokią galybę? Trys yra pagundų šaltiniai: šėtonas, pasaulis ir žmogaus pagedusi prigimtis. Visus tuos tris šaltinius naikina tikėjimas.

a. Naikina šėtono pagundas, nes pasako, kad Dievas yra mūsų Viešpats ir geradaris, kad jo reikia klausyti, o šėtonas yra priešas ir nori nuvesti mus į pražūtį, todėl ir šv. Petras ragina tikinčiuosius, kad pasipriešintų šėtonui stiprūs tikėjime.

b. Nugali pasaulio vylius ,nes pasako, kad yra kitas geresnis gyvenimas, dėl kurio reikia atsižadėti pasaulio monų. Šv. Jonas apaštalas sako ,kad toksai nugalėjimas eina iš tikėjimo: *"Tai yra nugalėjimas, kurs nugali pasaulį: mūsų tikėjimas,* 1 Jono 5, 4.

c. Nugali pagedusius prigimties palinkimus, nes įspėja, kad tie, kurie pataikaus kūno geiduliams, turės prarasti amžinas linksmybes už laikinį ir trumpą džiaugsmą, turės kentėti amžinus skausmus.

Dėkokime Dievui už tikėjimo dovaną, gyvenkime tikėjimu ir laimėsime visas gėrybes, kurias duoda tikėjimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, kas apsakys tas gėrybes, kurias mums atnešė iš dangaus Tavo Sūnus, mūsų Išgany-

tojas Jėzus Kristus. Jis užmokėjo visas mūsų skolas, kurios buvo taip didelės, kad visas pasaulis jų užmokėti nesugebėjo. Jis pelnė mums Tavo vaikelių teises ,o su jomis kartu ir teises į Tavo turtus, teises į tą laimę, kuria Tu esi laimingas, o kurios nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo. Tačiau, Viešpatie, tos gėrybės tenka ne visiems, o tik tiems, kurie turi tikėjimą, nes tik per tikėjimą žmogus pasidaro tų gėrybių dalyvis. Tie, kurie neturi tikėjimo, yra atsidūrę blogesnėje padėtyje, negu kad Tavo Sūnus visai nebūtų atėjęs žemėn ,nes tuomet neturėtų atsakomybės už prarastas gėrybes. Dabar turi atsakomybę, kaip Tavo Sūnus įspėja, sakydamas: *"Jei aš nebūčiau atėjęs ir nebūčiau jiems kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės; dabar gi jie neturi pasiteisinimo iš savo nuodėmės"*, Jono 15, 22. Atsakomybės ir bausmės didumas eina iš vien su pražudyto turto didumu, juo tas turtas yra didesnis, juo didesnė yra kaltė, o sulig kalte didesnė ir bausmė. Tikėjimas tad gelbsti mus iš vienos pusės nuo neapsakomai didelės kaltės ir bausmės, o iš kitos suteikia neapsakomai didelius turtus, kuriuos tik Tavo dieviška visagalybė ir meilė galėjo prirengti. Jei dabar, Viešpatie, tikėjimas suteikia mums tiek daug gėrybių, kodėl ne visi žmonės brangina tą tikėjimą, kodėl ne visi jo ieško, kodėl nesame panašūs į tą godų pirklį, kuris suradęs brangų perlą, parduoda viską ir perka tą perlą. Tokio mūsų apsileidimo priežastis išdėstė Tavo Sūnus daugely prilyginimų. Vieni mūsų turi širdis šalia kelio, gyvena tos dienos įspūdžiais, todėl, kaip maži vaikeliai, nemoka branginti tikrų gėrybių. Kiti turime širdis kietas kaip uola, todėl tikėjimo žodis negali suleisti šaknų ir prigyti. Kiti vėl turime širdis apaugusias erškėčiais ir dagiais, todėl tikėjimas nustelbtas ir žūna, nors laikinai ir patenka į mūsų širdis. Gelbėk tad mus, Viešpatie, duok dvasiško subrendimo malonę, kad mokėtume atskirti tikras gėrybes nuo netikrų; suminkštink mūsų širdis ,kad Tavo žodžio sėkla turėtų kur suleisti šaknis, nes tu gali iš akmenų padaryti Abraomo sūnus; apvalyk

mūsų širdies žemę nuo dagių ir erškėčių, nuo visų žemiškų prisirišimų, kad niekas nenustelbtų Tavo žodžio sėjos, kad išgirdę Tavo kvietimą į dangišką pokylį, nesiteisintume negalį ateiti, nes svarbesni žemiški reikalai mūsų laukia.

Pasižadame, Viešpatie, dėkoti Tau šiandien ypatingu būdu už gėrybes, kurias tikėjimas mums teikia ir prašyti, kad tas tikėjimas pasiliktų gyvas ir aiškus, kaip pavasario diena.

BAIMĖ, KURIĄ TIKĖJIMAS ĮKVEPIA

Rugpiūčio 9 diena

1. ĮŽANGA. Tikėjimas įkvepia baimės net šėtonams, todėl šv. Jokubas apaštalas savo laiške sako, kad „velniai tiki ir dreba", Jok. 2, 19.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mūsų tikėjimas įkvėptų mums geresnės baimės, negu šėtonams, nes šėtonai dreba iš baimės prieš tą galybę, kuri juos baudžia ir kuriai jie negali pasipriešinti, mes gi turėkime tokią baimę, kurią turi geri vaikeliai savo gerų tėvų akivaizdoje.

MĄSTYMAS

1. BAIMĖ

Baimė apima žmogų tada, kai jis mato pavojų ar tai jo gyvybei, ar turtui, ar kitai kuriai jo gėrybei, ir tai tokį pavojų, nuo kurio sunku ištrūkti, kuriam sunku pasipriešinti. Todėl žmogus bijo mirties, bijo ligų, bijo plėšikų, žodžiu viso to, kas neša jam nelaimę, duoda skausmo.

Jei mato, kad pavojui galės pasipriešinti, galės jį atitolinti nuo savęs, tuomet jaučia ne baimę, bet drąsą, kuri stumia jį į kovą su pavojumi.

Mažas vaikelis, kadangi yra silpnas, bijo visko, bijo ir

vabalo, ir gyvulio ir svetimo žmogaus, ir tamsaus kambario, bet dažnai nebijo tų daiktų, kurie sudaro tikrą pavojų, nes jų nepažįsta. Jis ima į ranką gyvatę, nes nežino, kad ji gali jį įkąsti ir suteikti mirtį. Jis neturi ir mirties baimės, nes nežino, kas ji yra ir kokios yra jos pasekmės.

Baimė tad, kaip matome, yra visuomet surišta su kokia nors žmogaus gėrybe, kurią jis brangina ir kurios nenorėtų prarasti, todėl gina ir saugoja, kad neprarastų. Juo toji gėrybė yra didesnė, tuo labiau branginama, juo ir rūpestis ją apsaugoti yra didesnis, didesnė ir baimė, jeigu tai gėrybei gresia koks pavojus. Labiausia žmogus brangina ir myli savo gyvybę, todėl labiausia ir bijo mirties pavojų. Jeigu gi žmogus nebrangina kokio daikto, neturi nė baimės, kuomet tas daiktas atsiduria pavojuje. Nebrangina, pvz., sudėvėto drabužio ,todėl ir nebijo, kad kas jį pavogtų.

2. ĮVAIRIOS BAIMĖS RŪŠYS

Kadangi žmogaus baimė plaukia iš prisirišimo prie tos ar kitos gėrybės, todėl sulig gėrybėmis skirstosi ir baimės. Kitokios yra gėrybės šio pasaulio sūnų, o kitokios Dievo vaikelių. Šio pasaulio sūnūs didžiausiomis savo gėrybėmis skaito žemiškus turtus, garbę, valdžią, kūno smagumus, todėl ir jų baimės yra nukreiptos į tas gėrybes, kad jas apsaugotų ,kad jų neprarastų, o kai praranda, nusimena ir netenka vilties, nes nenori ir nemoka gyventi be tų gėrybių.

Dievo vaikeliai priešingai skaito Dievą didžiausia gėrybe, todėl ir rūpinasi, kad jo neprarastų: bijo nuodėmės, nes nuodėmė jiems atima Dievą, bijo Dievo teismo, nes Dievas gali juos atstumti nuo savęs už neištikimą tarnybą.

Kadangi tikra žmogaus gėrybė yra Dievas ir visa tai, kas veda prie Dievo, todėl ir baimė, kuri verčia žmogų saugoti tą gėrybę yra tikra ir teisinga baimė. Šio pasaulio sūnų baimės yra netikros ir apgaulingos, nes verčia juos saugoti ir ginti apgaulingas gėrybes, todėl ir psalmė smerkia jų baimę sakydama: *"Jie nesišaukė į Viešpatį: jie drebėjo iš baimės tenai, kur nebuvo ko bijoti"*, Ps. 13, 5.

Kad Dievas yra didžiausia žmogaus gėrybė, kad tos gėrybės praradimas yra didžiausia nelaimė ir didžiausias skausmas, žmogus sužino tik iš tikėjimo, todėl tik tikėjimas gali sužadinti jame tos rūšies baimę ir visuomet tai padaro, jei tik tikėjimas yra gilus ir gyvas, kuris veikia iš vien su meile.

3. GYVO IR NEGYVO TIKĖJIMO BAIMĖ

Tikėjimas, kaip matėme, sužadina tikinčiojo širdy baimę, tačiau kitokią baimę žadina gyvas tikėjimas, kitokią negyvas.

Gyvas tikėjimas yra tas, kuris veikia iš vien su Dievo meile, jis verčia žmogų vykdyti Dievo valią ir gyventi taip, kaip Dievui patinka. Taip gyvena geri vaikeliai gerų tėvų globoje, jie bijo savo tėvų, tačiau bijo iš meilės, kad jų neužgautų ,o ne iš prievartos, ne iš baimės, kad nebūtų nubausti.

Jei tokioje baimėje gyvena ir žmogus Dievo globoje, toji baimė vadinasi sūniška ,nes tuomet žmogus artinasi prie Dievo kaip jo vaikelis, o ne kaip tarnas ar vergas.

Tikėjimas pasidaro negyvas, kai žmogus įpuola į mirtiną nuodėmę, kada, reiškia, praranda meilę. Tikėjimas tokio žmogaus širdy pasilieka tas pats, tikras tikėjimas, bet kadangi neveikia iš vien su meile, pasidaro panašus į lavoną, todėl ir vadinasi miręs. Apie tokį tikėjimą kalba apaštalas šv. Jokubas, vadindamas jį numirusiu: *"Tikėjimas,* sako, *jei jis neturėtų darbų, yra pats savyje miręs"*, Jok. 2, 27.

Tas numiręs tikėjimas irgi kelia baimę, tačiau ne sūniška, bet vergiška. Jis pasako žmogui, kad Dievas yra ne tik gailestingas, bet ir teisingas, ir tai taip labai teisingas, kad nebepalieka nei vienos nuodėmės nenubaustos, kad nė vienas nusidėjėlis negali ištrūkti iš jo teisingos rankos, kad jis net tėvų nusidėjimus baudžiąs iki trečiai ir ketvirtai kartai.

Toks tikėjimas pripildo nusidėjėlį baime, bet tokia, kurią turi vergas savo valdovo akivaizdoje. Tokią baimę turi ir piktosios dvasios, todėl nors jos ir tiki, bet dreba iš baimės, nes žino, kad Dievas gali jas daug skaudžiau nubausti, negu kad baudžia, kad jos neturi mažiausių teisių į Dievo pasigailėjimą.

4. DIEVO BAIMĖ YRA IŠMINTIES PRADŽIA

Ko yra vertas kiekvienas daiktas, ir kiek žmogus gali turėti sau iš jo naudos, giliausiai ir tikriausiai žino patsai Dievas, nes jis yra tų visų daiktų sutvėrėjas.

Žmogus gi, jei jis gyvena tikėjimu, pasidaro dieviškosios išminties dalyvis, todėl ir jis sužino tikrą daiktų vertę, sužino kiek kurį daiktą reikia branginti ir laukti iš jo naudos.

Jei kas negyvena tikėjimu, jei gyvena tik žemiška prigimtimi ar kūnu, lengvai būna suklaidinamas, lengvai praranda tikrąją daiktų vertę, nes kūnui brangus yra tas daiktas, kuris teikia jam džiaugsmo ir malonumo. Tas kūniškas džiaugsmas dažnai yra priešingas dvasiškam džiaugsmui, nes kūnas, anot tautų apaštalo žodžių, *"geidžia prieš dvasią, o dvasia prieš kūną; nes tuodu yra kits kitam priešingu"* (Galat. 5, 17), todėl kas gyvena kūnu, tas negali suprasti ir įvertinti dvasiškų brangenybių ir džiaugsmų, kaip kad gyvulys negali įvertinti žmogiško džiaugsmo, kuris plaukia iš tiesos suradimo.

Kas tad nori pamatyti visus sutvėrimus tikroje jų šviesoje ,tas turi pasiskolinti išminties iš Dievo, tas turi nustoti gyventi kūnu, o pradėti gyventi dvasia, apšviesta tikėjimo šviesomis. Bet kad tai įvyktų, reikia meilios Dievo baimės, nes tie, kurie tos baimės neturi, paverčia niekais ir tikėjimo tiesas, teisingai tad šv. Dvasia visus įspėja, kad *"Išminties pradžia Viešpaties baimė"*, Ekli. 1, 16.

Kas gi išminties neturi, tas negali suprasti tikros daiktų vertės, o tuo pačiu jis negali tvarkingai gyventi, jis yra

panašus į mažą vaikelį, kuris irgi nesupranta, kas ko vertas, todėl tenkinasi menkniekiais, o tikras brangenybes stumia nuo savęs. Kad sau nepakenktų, mažas vaikelis yra laikomas suaugusiųjų globoje, kurie turėdami daugiau išminties geriau žino, kas vaikeliui eina į sveikatą, o kas į ligą.

Panašioje globoje turėtų būti visi tie, kurie neturi Dievo baimės, nes neturėdami Dievo baimės, neturi ir išminties.

Pažiūrėkime, kokia mumyse yra Dievo baimė, o turėsime atsakymą, kiek Dievo išminties yra mumyse.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra Tavo dovana akys, nes jomis pamatome iš tolo besiartinantį pavojų ir pasitraukiame jam iš kelio, kad mūsų nesutriuškintų. Yra tačiau pavojų, kurių nei akis nemato, nei ausis negirdi, o jei nepasitrauksime iš kelio, būsime jų sunaikinti. Kad apsaugot nuo tų pavojų, davei mums protą, kuriuo galime apimti ne tik praeitus, bet ir būsimus laikus ir prisirengti juos tinkamai pasitikti. Čia jau nė akis nieko negali mums pagelbėti nė ausis, nes negali nė pamatyti nė išgirsti būsimų laikų, čia tik protas gali mums pasakyti, kokios laimės ar nelaimės laukia mus ateityje. Bet ir protas, Viešpatie, negali mums visko pasakyti, negali mūsų pamokyti su visu tikrumu ir aiškumu, kas mūsų laukia po mirties, kaip tvarkyti šį žemišką gyvenimą, kad išvengtume tų nelaimių ir skausmų, kurie laukia neprisirengusius.. Čia, Viešpatie, atėjai mums į pagalbą, suteikdamas tikėjimą, kuris toliau siekia, negu žemiškos akys, negu žemiškas protas, toliau negu net angelų protas, nes ir angelams reikėjo tikėjimo, kad galėtų išvengti nelaimės, į kurią kaikurie jų pateko. Tikėjimas tad, Viešpatie, skelbdamas mums, kas mus laukia po mirties, turi sukelti mumyse Tavo teismų baimę, o laimingas yra žmogus, kuris ją turi. Prie tos baimės ragina mus ir apaštalas, sakydamas: *"darykite su baime ir drebėjimu jūsų išganymą"*, Pilyp. 2, 12. Jeigu gamtos gaivalai, kurie gręsia atimti mums žemišką gyvybę, sukelia baimės iki iš-

džiūvimui, kaip kad bus pasaulio pabaigoje, kada *"žmonės džius iš baimės, belaukdami to, kas turi užeiti ant viso pasaulio"*, tai kokios baimės turėtų sukelti mumyse Tavo teisingumas, kuris gali atimti mums jau ne žemišką gyvybę, bet dangišką, ne laikiną, bet amžiną ir duoti amžiną skausmą. Perverk tad, Viešpatie, baime visą mūsų kūną, kad bijotume Tavo teismo ,o bijotume ne taip, kaip kad piktosios dvasios bijo. Jos dreba iš baimės, nes žino, jog yra užtarnavusios daug didesnę bausmę, negu tą, kurią dabar kenčia, jog Tu gali tą bausmę joms padidinti kiekvieną valandą, nes degdamos Tavęs neapykanta yra praradusios visas ne tik Tavo vaikelių teises, bet ir į Tavo pasigailėjimą. Kadangi, Viešpatie, Tavo gailestingumas nuo kartos į kartą tiems, kurie Tavęs bijo, todėl suteik mums tos baimės, kuri mums atidaro Tavo gailestingumo versmes, o toji baimė yra ta, kuria bijo geri vaikeliai gerų savo tėvų akivaizdoje. Jie bijo savo tėvų ir pildo jų valią ne dėl grąsinimų, ne dėl bausmių, bet iš meilės, nenorėdami jų užgauti ir padaryti jiems skausmo. Tokios tad meilios baimės suteik mums, Viešpatie, kartu su tikėjimu, nes ji yra tikras tikinčiųjų turtas ir tikra gėrybė.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, dažnai kartoti šiuos psalmės žodžius: *"Perverk baime tavęs visą mano kūną, nes aš bijau tavo teismų"*, 118, 120.

APIE ŠIRDIES ŠVARUMĄ, KURĮ TEIKIA TIKĖJIMAS

Rugpiūčio 10 diena

1. ĮŽANGA. Šv. Petras dėsto susirinkusiems apaštalams, jog Dievas nedaro skirtumo tarp žydų ir pagonų ir kad vieniems ir kitiems suteikia šv. Dvasios, "tikėjimu apvalydamas jų širdis", Apd. 15, 9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad gautume tokį tikėjimą, kuris apvalytų ir mūsų širdis nuo visokio

nešvarumo, kuris nepatinka Dievo akims, nes niekas suteptas negali patekti jo akivaizdon.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA ŠVARUMAS

Lygindami švarius daiktus tarp savęs pastebėsime, kad kiekvieno jų yra kitoks švarumas, kitaip švarus yra drabužis, kitaip vanduo, kitaip oras, maistas, indas ir t.t.

Įžvelgę dabar giliau į nešvarumo priežastis, pastebėsime, kad toji priežastis yra viena ir ta pati visuose, būtent susidūrimas ir susimaišymas su prastesniais daiktais. Jeigu, pvz., į sidabrą įmaišysime švino arba vario, padarysime jį prastesnį, nešvarų ir netyrą. Jei įmaišysime aukso, padarysime sidabrą geresnį ir brangesnį.

Panašiai atsitinka ir su visais kitais daiktais, kurie gali būti švarūs arba nešvarūs. Švarūs bus tada, kai bus gryni ir neturės prastesnės rūšies įmaišų, arba jei turės, tai geresnės ir brangesnės. Nešvarūs, kada bus susimaišę su prastesniais dalykais, ypatingai, kurie kenkia žmogui ir žadina pasibiaurėjimą.

2. DVASIŠKAS ŠVARUMAS

Kūniški švarumai arba nešvarumai padeda mums suprasti ir dvasiškus švarumus ar nešvarumus, nes ir dvasioje vyksta tas pats, kaip ir kūne, ir ten nešvarumas atsiranda iš susimaišymo su prastesniais daiktais. Sakome, pvz., nešvarios mintys ,nešvarios kalbos, nešvarūs darbai, arba rankos, kurios tuos darbus dirba. Ką norime išreikšti tokiais pasakymais?

Mintis bus nešvari tada, kai ji pasiūlys žmogui tokį elgesį, kuris tinka ne žmogui, bet prastesniam sutvėrimui, gyvuliui, tai žmogiškoje mintyje atsiras patraukimas prie gyvuliško elgesio, bus, reiškia, įmaišytas į žmogaus mintį toks

dalykas, kuris jį traukia žemyn, o tuo padaro tą mintį prastą ir netikusią, netinkamą žmogui.

Apie tokį sutepimą rašo šv. Povilas, sakydamas: *"Nesuteptiems visa yra nesutepta, o suteptiems ir netikintiems nėra nieko nesutepta: yra sutepti jųjų protas ir sąžinė"*, Tit. 1, 15.

Kalba pasidaro nešvari, kai ji reiškia nešvarias mintis. Kad kalba gali būti nešvari ir gali sutepti žmogų, įspėja mus apie tai patsai Išganytojas, sakydamas: *"Ne kas pro burną įeina, sutepa žmogų, bet kas išeina iš burnos tai sutepa žmogų... Kas išeina iš burnos, tai eina iš širdies, ir tai sutepa žmogų. Nes iš širdies išeina piktos mintys, žmogžudystės, svetimoterystės, paleistuvystės, vagystės, neteisingi liudijimai, piktžodžiavimai. Tie tai dalykai sutepa žmogų; o valgyti nemazgotomis rankomis nesutepa žmogaus"*, Mato 15, 11—20.

Darbai pasidaro nešvarūs, kada jie vykdo nešvarias mintis. Kiekvienu savo darbu žmogus arba tobulina savo sielą, daro ją geresnę, kelia aukštyn, arba ją skriaudžia, daro blogesnę, traukia ją žemyn. Tie tad darbai, kurie plaukia iš nešvarių minčių ir troškimų ir parneša į sielą tų įmaišų, kurios daro sielą prastesnę, o tuo teršia ją ir sutepa.

Rankos darosi nešvarios, kai atlieka nešvarius darbus, todėl Dievas įspėja žydus Izaijo pranašo lūpomis, kad nusikreips nuo jų rankų, kada jos bus ištiestos maldoje, nes tos rankos pilnos yra visokios neteisybės, vagysčių ir kraujo praliejimo. *"Apsimazgokite,* sako Viešpats, *būkite nesutepti, atimkite savo minčių piktybę iš mano akių, liaukitės piktai darę, mokykitės gera daryti, ieškokite ta, kas teisinga, padėkite prislėgtam, darykite teisybę našlaičiui, ginkite našlę. Tuomet ateikite ir bylinėkitės su manimi, sako Viešpats. Jei jūsų nuodėmės būtų kaip škarlatas, bus išbaltintos kaip sniegas, ir jei jos būtų raudonos kaip purpura, bus baltos kaip vilna"*, Iz. 1, 16—18.

Iš to matosi, kad yra darbų, kurie taip suteršia žmogų,

kad Dievas negali į jį žiūrėti, nusikreipia nuo jo rankų, kuomet jos būna ištiestos maldoje. Iš kitos vėl pusės yra darbų, kurie padaro žmogų švarų ir malonų Dievo akims.

3. TIK TIKĖJIMAS PADARO DARBUS ŠVARIUS

Švarus darbas yra tas, kuris daro žmogaus dvasią geresnę, tobulesnę, panašesnę į Dievą, kuris ją veda prie susivienijimo su Dievu. Nešvarus priešingai yra tas, kuris ją gadina, traukia tolyn nuo Dievo ir daro ją panašią į sutvėrimus. Žmogaus dvasia, kaip protingas sutvėrimas, turįs savyje Dievo paveikslą ir panašumą, daug yra brangesnė ir vertesnė, negu visi kiti neprotingi sutvėrimai, todėl labai sau kenkia ir suteršia save, kuomet vienijasi su tais sutvėrimais per meilę, pasidaro tuomet tarsi auksas virstų rūdimis. Apie tokią visos tautos atmainą kalba Dievas pranašo Izaijo lūpomis, sakydamas: *"Kaip gi iš ištikimojo, pilno teisingumo miesto pasidarė paleistuvė? jame gyveno teisybė, dabar gi žmogžudžiai. Tavo sidabras pavirto gargažiais, tavo vynas sumaišytas su vandeniu"*, Iz. 1, 21—22.

Bet čia žmogus ir susiduria su nenugalimu sunkumu surasti tuos darbus, kurie jį tobulina ir veda prie Dievo. Čia tinka apaštalo šv. Tomo pasiteisinimas pasakytas Kristui: *"Viešpatie, mes nežinome, kur tu eini: kaip gi galime žinoti kelią?"*, Jono 14, 5. Kitaip sakant, kad sužinojus, kokie keliai veda prie Dievo, kokius darbus darydami mes pasidarysime panašūs į Dievą, reikia pažinti patį Dievą, ir tai taip tobulai, kaip kad jis yra pats savyje. Tokio pažinimo nesuteikia sutvėrimai, nes nė vienas jų negali išreikšti Dievo pilnai, tokį pažinimą suteikia tik tikėjimas, todėl tik tie darbai, kurie plaukia iš tikėjimo, padaro žmogų švarų Dievo akyse, tik tie tobulina jį ir artina su Dievu. Visi kiti, nors ir labai patiktų žmonių akims ir būtų jų giriami bei aukštinami, Dievui nepatinka. Štai kodėl šv. Augustinas sako, kad ten, kur nėra amžinosios ir nesikeičiančios tiesos pri-

pažinimo, apgaulinga yra dorybė, nors ir geriausiame elgesyje.

4. TIKĖJIMAS APVALO IR ŽMOGŲ

Žydai labai biaurėjosi pagonimis, šalinosi jų, nuodėme, susitepimu skaitė, jei žydas peržengė pagonio slenkstį ir įėjo į jo namus. Bet kai tie pagonys priėmė evangeliją, jau nebebuvo skaitomi nešvariais, krikščionys iš žydų laikė juos savo broliais ir lankėsi pas juos, nes tikėjimas apvalė ir pagonų širdis.

Tą tiesą paskelbė šv. Petras pirmame apaštalų susirinkime Jeruzalėje, kilus ginčams apie Mozės įstatymų reikalavimą: *"Vyrai, broliai,* prabilo šv. Petras, *jūs žinote, kad nuo seno laiko Dievas išrinko iš mūsų tarpo, kad pagonys iš mano burnos išgirstų Evangelijos žodį ir įtikėtų. Dievas, kurs pažįsta širdis, paliudijo, duodamas jiems šv. Dvasios, kaip ir mums, ir nedarė jokio skirtumo tarp mūsų ir jų, tikėjimu apvalydamas jų širdis"*, Apd. 15, 7—9.

Tačiau tą švarumą suteikia ne bet koks tikėjimas, o tik tas, kuris veikia iš vien su meile, kuris veda žmogų link Dievo ir artimo meilės darbų. Jeigu gi tikėjimas to nepadaro, jeigu tikėjimas eina sau, o gyvenimas sau, tuomet toks tikėjimas yra miręs ir nedaro žmogų švarų Dievo akyse, kaip kad manė 16-jo šimtmečio klaidatikiai.

Pažvelkime į savo tikėjimą ir atydžiai sekime, ar mūsų tikėjimas veikia iš vien su meile, ar ne, o tuomet turėsime atsakymą, ar esame švarūs Dievo akyse, ar sutepti.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, nepatinka mūsų akims visa, kas yra purvina, kas yra suteršta ir nešvaru, todėl labai uoliai rūpinamės prašalinti visokį nešvarumą iš mūsų akių. Nenorime imti į burną nešvaraus valgio ar gėrimo, nenorime nešioti nešvaraus drabužio, nenorime gyventi nešvariuose namuose ir nešvariose vietose, nenorime sueiti į pažintį su nešvariais žmonėmis ir turėti su jais kokių nors reikalų. Tačiau, Viešpatie, visi tie žemiški nešvarumai, ku-

rie erzina mūsų akis, yra tiktai mažas tų nešvarumų atspindys, kurie storu sluoksniu yra apdengę nevieno žmogaus dvasią. Tų dvasiškų nešvarumų mūsų akys nemato, todėl ir nemoka jais biaurėtis ir šalintis jų. Gali kas turėti biauriausią sielą, jeigu tik ateina pas mus gražiai apsitaisęs, gražiai kalbėdamas, mandagiai besielgdamas, jau pagauna mūsų akis ir mūsų širdį, nes kas patinka akims, tas patinka ir širdžiai. Bet Tu, Viešpatie, kurio akys peržvelgia ir bedugnės gilybes, nepasitenkini kūniška švara, Tu ieškai nekaltos širdies, švarios dvasios ir tik tokias prisileidi savo akivaizdon, ir tokioms suteiki savo Išminties dvasią. Kaip nepatinka Tavo akims visoks dvasiškas nešvarumas, galime spėti ir iš Tavo Sūnaus žodžių, kuriais jis smerkė parizie-jus, lygindamas juos į pabaltintus kapus, kurie iš oro pusės rodosi žmonėms labai gražūs, o viduje pilni mirusiųjų kaulų ir visokių puvėsių. Biauriausias ir labiausiai užgaunantis žmogaus akis vaizdas yra gendąs ir pūvąs žmogaus lavonas, todėl kiekvienas traukiasi nuo jo su didžiausiu pasibiaurėjimu. Tam vaizdui prilygino Tavo Sūnus pariziejus. Jų išoriniai darbai, tiesa, buvo labai gražūs: jie ir meldėsi, ir pasninkavo, ir išmaldas dalino, ir visų kitų Mozės įstatymų laikėsi, bet nesirūpino dvasios švarumu, viduje buvo pilni veidmainystės ir visokio nedorumo, kurį jie slėpė nuo žmonių akių, bet negalėjo paslėpti nuo Tavųjų. Kaip biaurus yra Tavo akims tas dvasiškas purvas, matosi ir iš to, kad Tu atstumi nuo savęs kiekvieną dvasią ar sielą, kuri ateina pas Tave suteršta dvasišku purvu, nors Tu esi jos Sutvėrėjas ir niekam nejauti neapykantos, ką esi sutvėręs. Kad įtikintum žmones, kaip labai reikia dvasiškos švaros, Tu, tvarkydamas žydų tikėjimą, palikai jame didelę daugybę visokių apsivalymo apeigų. Iš jų žmonės turėjo pasimokyti, kaip rūpestingai reikia veikti, kad išlaikytume savo sielą dvasiškoje švaroje. Tos visos skaitlingos ir sunkios apsivalymo apeigos reiškė būsimą mūsų dvasios švarumą, kurį atnešė žemėn Tavo Sūnus ir suteikė mums lengvesniu

būdu, negu Sename Įstatyme; suteikė tikėjimu, kuris apvalo ne vien žydus, bet ir pagonis, anot šv. Petro žodžių. Suteik tad, Viešpatie, ir mums to tikėjimo, kuris prašalina iš žmogaus dvasios visokį nešvarumą, nepatinkantį Tavo akims.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nuolat kartoti apaštalų prašymą: "Padaugink mums tikėjimą", Luko 17, 5.

APIE ŠV. DVASIOS SUPRATIMO DOVANĄ

Rugpiūčio 11 diena

1. ĮŽANGA. Išganytojas, prisikėlęs iš numirusių, randa apaštalus nuliūdusius, nusiminusius ir su labai silpnu tikėjimu. Kad sustiprintų jų tikėjimą, jis atveria jų išmanymą, kad jie suprastų Raštus, Mozės įstatymus, Pranašus ir Psalmes, kurie skelbė, kad Kristus turės kentėti ir trečią dieną keltis iš numirusių.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad ir mums atvertų mūsų išmanymą, kad ir mes giliau suprastume tikėjimo tiesas, o tuo sustiprintume savo tikėjimą.

MĄSTYMAS

1. MUMS REIKIA TIKĖJIMO TIESŲ SUPRATIMO

Kada žmogus supranta kokią tiesą, tvirčiau jos laikosi ir nenori jos išsižadėti, nes tiesa yra žmogaus turtas. Suaugęs, pvz., žmogus supranta daugiau tiesų, negu mažas vaikelis, daugiau mokytas, negu nemokytas, todėl daug sunkiau yra suklaidinti suaugusį ar mokytą žmogų, negu mažą ar nemokytą, nes tiesa supratimu prigyja sieloje, todėl sunku yra ją iš ten prašalinti. Kas, pvz., sykį sužinojo, kad dukart du yra keturi, jau negali prarasti tos tiesos, nebent proto netektų.

Panašiai yra ir su tikėjimo tiesomis. Kas geriau ir gi-

liau supranta savo tikėjimą, tas tvirčiau jo laikosi, juo gyvena, jį gina, už jį galvą guldo. Taip darė šventieji, kankiniai, todėl ir gyvybės nesigailėjo atiduoti už tikėjimą.

Visas sunkumas yra tame, kaip pagilinti savo tikėjimą, iš kur semti tą šviesą, kuri padėtų mums giliau įžvelgti į tikėjimo tiesas ir tvirčiau jas prigydyti sieloje.

Kad tai suprastume, reikia pažvelgti į tai, iš kur žmogus semia tiesą apskritai ir kokiais keliais ji patenka į jo sielą.

Žmogus ateina į šį pasaulį be jokios tiesos, jo protas taip yra grynas ir tuščias, kaip tas baltas popierius, kuriame nieko nėra parašyta. Bet protas turi Dievo duotą jėgą tiesai gaminti, kaip viduriai turi jėgų virškinti valgius ir paversti juos žmogaus kūnu.

Panašiai veikia ir protas, jis virškina tuos įspūdžius, kuriuos jam teikia akys, ausys ir kiti pojučiai, ir juos paverčia tiesomis, kurios ir sudaro žmogaus dvasios tobulybę. Pojučiai suteikia protui tik paviršutinę daiktų išvaizdą, protas tarsi kokiais spinduliais peršviečia tą išvaizdą ir pamato joje tai, ko nei akis negali pamatyti, nei ausis išgirsti, jis pamato daikto esmę ir jo ypatybes. O juo kieno protas yra galingesnis, juo daugiau tiesų jis pamato daiktų vaizduose.

Toji proto jėga, kuria jis permato visus daiktus, peršviečia juos ir pagauna daiktų esmę, vadinasi gimtoji šviesa, nes gauna ją kartu su žmogiška prigimtimi, ji yra protingos žmogiškos prigimties dalis, be jos žmogus negalėtų vadintis protingu sutvėrimu. Ji tai yra sukūrusi visus mokslus, padariusi visus išradimus, suteikusi žmogui galybės ir valdžios ant visų neprotingų sutvėrimų.

Tačiau toji šviesa yra ribota, nes ji peršviečia tik tuos vaizdus, kuriuos pojučiai jai pristato, tik iš jų gamina sau tiesų, todėl ir tiesos tos vadinasi prigimties tiesomis.

Bet yra kitos rūšies tiesų, kurių reikia žmogaus išganymui, o kurių įgimtas protas negali pagaminti, nes nei akis negali pamatyti to šaltinio ,iš kurio tos tiesos plaukia, nei

ausis išgirsti, todėl jos ir vadinasi antgamtinėmis, nes viršija žmogaus prigimties jėgas.

Tas tiesas apreiškimo keliu gauname iš Dievo, prieš jas mes lenkiamės, priimame su pagarba, bet jų nesuprantame, nes gimtoji šviesa yra per silpna, kad jos užtektų tų tiesų supratimui, kaip kad akies šviesa yra per silpna, kad galėtų pamatyti visa, kas gamtoje vyksta.

Čia šv. Dvasia ateina mums į pagalbą ir suteikia naujos šviesos, kurioje mes ir pradedame suprasti tikėjimo tiesas, o kuri dėl to ir vadinasi šv. Dvasios supratimo dovana.

Norėdami tad sustiprinti savo tikėjimą jo tiesų supratimu, turime rūpintis gauti šv. Dvasios supratimo dovaną, ją branginti, ją didinti ir jos neprarasti.

2. SUPRATIMO DOVANA VEIKIA IŠ VIEN SU PAŠVENČIAMĄJA MALONE

Kad žmogus galėtų išsilaikyti pašvenčiamosios malonės stovyje, turi būti laisvas nuo sunkios nuodėmės, turi, reiškia, laikyti savo valią pakreiptą Dievo link, turi mylėti Dievą iš visos širdies.

Toji Dievo meilė iš visos širdies nėra žmogaus jėgų padarinys, bet šv. Dvasios, anot šv. Povilo žodžių: *"Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šventosios Dvasios, kuri mums yra duota"*, Rom. 5, 5. Šv. tad Dvasia veikia mūsų širdyse ir tai ji kreipia širdį prie Dievo, sukurdama joje Dievo meilę.

Bet meilė negali atsirasti žmoguje be tam tikros šviesos prote, todėl šv. Dvasia, kurdama meilę mūsų širdyje, suteikia protui šviesos, kurioje mūsų širdis turi pamatyti, kad Dievas yra vertas tos meilės.

Kada žmogus mirtinai nusideda, nustoja Dievą mylėjęs ir tuo praranda ir pašvenčiamąją malonę. Kadangi Dievo meilė reikalauja tam tikros šviesos prote, todėl, atsisakydamas nuo tos meilės, turi užgesinti savo prote Šv. Dvasios šviesą ir užtraukti tamsybes, tai psalmė apie juos ir sako,

kad *"jie be išmonės ir be proto, vaikščioja tamsybėse"*, Ps. 81, 5.

Iš to matosi, kad tik tas žmogus turi supratimo dovaną, kuris yra laisvas nuo mirtinos nuodėmės ir yra pašvenčiamosios malonės stovyje. Kas praranda tą malonę, praranda ir supratimo dovaną. Norėdami tad gilinti ir stiprinti savo tikėjimą supratimo dovanos pagalba, turime rūpintis didinti savyje pašvenčiamąją malonę, nes juo jos laipsnis bus didesnis, juo ir supratimo dovana bus didesnė, juo ir tikėjimas darysis gyvesnis ir stipresnis.

3. SUPRATIMO DOVANAI REIKIA TYROS ŠIRDIES

"Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą", sako Išganytojas, duodamas mums suprasti, kad reikia pagrindinai apvalyti savo širdį, kad galėtume atsistoti Dievo akivaizdoje ir pažvelgti į jį. Kaip tamsus debesys aptraukia saulę ir uždengia ją nuo mūsų akių, taip ir sutepta širdis uždengia mums Dievą nuo mūsų proto akių.

Tą širdies sutepimą užtraukia žmogui visi žemiški prisirišimai, bet ypatingai kūniškos nuodėmės prieš skaistybę. Čia žmogus pasidaro panašus į gyvulį, todėl kaip gyvuliai neturi apie Dievą jokio supratimo, taip neturi jo ir žmogus, kuris yra pasidaręs panašus į juos.

Kitoje vietoje Išganytojas reiškia tą pačią tiesą aiškesniais ir griežtesniais žodžiais, sakydamas: *"Neduokite to, kas šventa, šunims ir nemeskite savo perlų ties kiaulėmis, kad kartais jų nesumindžiotų savo kojomis ir apsigręžusios jūsų nesudraskytų"*, Mato, 7, 6. Jeigu, reiškia, žmogus savo gyvenimu panašus yra į tuos gyvulius, jis nepriims Dievo tiesos perlų, bet jas pamins po kojų.

Čia ir glūdi svarbiausioji priežastis, dėl kurios pasaulis negali priimti šv. Dvasios dovanų, o tuo negali išsilaikyti tikėjime, jis neturi tyros širdies. Pasaulio sūnūs, gyvendami ištvirkusiai ir braidžiodami purvuose, turi suterštą širdį, todėl negali nei pamatyti Dievo, nei jo pažinti.

Suprasime dabar, kodėl šventieji taip buvo susirūpinę savo širdies apsauga nuo kiekvieno susitepimo, jie norėjo išsilaikyti tikėjime ir matyti Dievą.

Eikime ir mes jų pėdomis, laikykime savo širdį nekaltą, o nereikės mums niekad abejoti tikėjime, nes šv. Dvasia, suteikdama supratimo dovaną, pašalins visas abejones.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, laimingi buvo apaštalai, kad Tavo Sūnus jų pasigailėjo ir sustiprino jų tikėjimą, atidarydamas išmanymą, kad suprastų Raštus, tuos Raštus, kurie prieš daugelį šimtmečių skelbė jų Mokytojo kančias, mirtį ir prisikėlimą iš numirusių. Nors tuos Raštus jie buvo skaitę nekartą, daugelį vietų atmintinai žinojo, bet gilesnės jų reikšmės nesuprato, todėl ir nepajėgė iš jų išskaityti tos kilnios užduoties, kurią jų Mokytojas turėjo atlikti žemėje. Pasekmė buvo ta, kad Raštams įvykus, jie nepajėgė to suprasti ir tuo būdu pradėjo silpnėti tikėjime, ir būtų visai susilpnėję, jei ne Tavo Sūnaus gailestingumas. Jis atėjo į nusiminusiųjų tarpą, atidarė išmanymą, kad suprastų Raštus, kad pamatytų, jog viskas įvyko taip, kaip buvo apie jį parašyta, o tuo sustiprino nykstantį jų tikėjimą ir išgelbėjo nuo visiško sunykimo. Panašioje būklėje, Viešpatie, ir mes dažnai atsiduriame. Kol esame ant kalno Tabor, kol matome Tavo stebuklus ir geradarybes, pasiryžę esame eiti paskui Tave visur, iškentėti Tavo tarnyboje viską, net gyvybę esame pasiryžę už Tave atiduoti. Bet kai nulipame nuo kalno, kai nustojame regėję Tavo stebuklus, kai atsiduriame kasdieninio gyvenimo sunkenybių ir pagundų akivaizdoje, tada tik pamatome, kaip silpnas yra mūsų tikėjimas. Mes irgi skaitome Raštus, atsimename Tavo Sūnaus įspėjimą, kad kiekvienas norįs eiti paskui jį, turįs atsižadėti savęs, turįs paimti kryžių ir eiti jo pėdomis. Tačiau kada toji valanda ateina, užmirštame visus Raštus, visus įspėjimus, pasiduodame nusiminimui ir pradedame svyruoti savo tikėjime, pradedame jausti pagundų ir prieš Tavo gerumą, ir teisingumą ,ir gailestingumą, ir prieš Tavo malonią apvaiz-

dą. Pradeda mums atrodyti, kad Tu nepaisai žmogaus, kad Tu palieki jį vieną kamuotis su gyvenimo sunkumais ir pagundomis, kad net džiaugiesi žmonių skausmais ir vargais. Nors Raštai ir mums sako, kad Tu viską laikai savo meilioje apvaizdoje, kad Tu maitini ir lauko žoles ir dangaus sparnuočius, kad Tu skaitai žmogaus žingsnius ir jo plaukus ant galvos, kad esi prirengęs mums linksmybes danguje, kurių nei akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, kad niekas negali į jas patekti be kančių, be kryžiaus, be Tavo Sūnaus sekimo, tačiau nepajėgiame išskaityti tų visų tiesų iš Raštų ir jomis palaikyti bei stiprinti savo tikėjimą. Reikia tad, Viešpatie, kad atidarytumei ir mums mūsų išmanymą, kad suteiktumei dovaną giliau suprasti ne tik Raštus, bet ir visą Tavo žodį, kad pagundoms ir bandymams ištikus, nesvyruotume tikėjime, kaip svyruoja nendrė nuo kiekvieno vėjo pūstelėjimo, bet kad būtume panašūs į namą, kuris ant uolos yra pastatytas.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien turėti nuolat prieš akis šventųjų gyvą tikėjimą, kuriuo jie nugalėjo šio pasaulio karalystes.

APIE ŠV. DVASIOS MOKSLO DOVANĄ

Rugpiūčio 12 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime sau prieš akis milžinišką visos žmonijos daugumą, kuri nepažįsta tikrojo Dievo, o nepažįsta dėl to, kad neturi savo prote tos jėgos, kuri padeda pakilti nuo sutvėrimų iki Sutvėrėjo.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad nepaliktų mūsų be savo pagelbos sutvėrimų akivaizdoje, kad suteiktų šv. Dvasios mokslo dovaną, be kurios ir mes galime patekti į skaičių tų, kurie nepažįsta tikrojo Dievo.

MĄSTYMAS

1. KAS YRA MOKSLAS?

Dievas, suteikdamas mums protą, suteikė kartu ir gilų norą pripildyti tą protą žiniomis, todėl kaip viduriai trokšta maisto, taip mūsų protas trokšta žinių. Jau mažas vaikelis, kai tik pradeda atbusti jo protas, nenuilstamai klausinėja apie viską, ką tik pamato, nes nori žinoti.

Suaugusiame žmoguje tas noras žinoti nei kiek nemažėja, bet didėja, todėl vienas kitą pasitikęs ir klausia pirmiausia, kas girdėti, nes tikisi išgirsti ką nauja, ko dar negirdėjo.

Tas noras žinoti ištobulino susisiekimą, sukūrė telegrafus, telefonus, sukūrė laikraščius, kuriuos žmonės taip godžiai gaudo ir skaito, nes nori žinoti.

Tačiau tas noras žinoti nepasitenkina grynu žinios pagavimu, jis nori žinoti ir priežastį, dėl kurios tas ar kitas atsitikimas yra įvykęs. Štai, pvz., yra žinia apie žmogžudystę. Visi tuojau ima klausinėti toliau, kas ją padarė? kaip? kokiais tikslais? Ir kai gauna atsakymą į tuos visus klausimus, proto smalsumas nurimsta.

Čia jau susiduriama su moksliškais proto palinkimais, kurie verčia protą ieškoti priežasčių, dėl kurių kas nors vyksta gamtoje ar žmonių gyvenime. Tie palinkimai ir sukūrė įvairius mokslus, mokyklas, kuriose dėstomos yra žinomos įvykių priežastys, sukūrė laboratorijas, kuriose ieškomos priežasčių priežastys, kurios dar nėra žinomos.

Mokslas tad yra ne kas kita, kaip priežasčių dėstymas, kurioms veikiant vieni dalykai atsiranda, kiti nyksta, vieni gimsta, kiti miršta.

Susekęs žmogus dalykų priežastis, jaučiasi galingesnis, nes, nugalėjęs priežastis ir paėmęs jas savo valdžion, gali nepalankiems ir kenksmingiems įvykiams užbėgti už akių ir sustabdyti juos, o palankius — pakartoti ir priversti juos sau tarnauti. Kol, pvz., žmogus nežinojo perkūno prie-

žasties, drebėjo prieš jį, nes buvo bejėgis, neturėjo kuo apsisaugoti nuo jo. Kada sužinojo, išmoko gintis nuo jo ir perkūno jėgą įkinkė mašinų sukti bei žinias nešioti žaibo greitumu.

Mokslas, kaip matome ,didina žmogaus galybę, nes duoda jam valdžios ant įvairių gamtos gaivalų, o tuo lengvina žmogui gyvenimą šioje žemėje. Dėlto žmogus brangina mokslą, gerbia mokslininkus ir stato jiems paminklus.

2. ĮVAIRIOS MOKSLŲ RŪŠYS

Mokslas, kaip matome, tyrinėja daiktų ir įvykių priežastis. Tačiau tos priežastys yra taip įvairios ir skaitlingos, kad vienas mokslas negali jų visų apimti, todėl atsirado įvairūs mokslai, kurie ir pasiskirstė tarp savęs tų priežasčių tyrinėjimus. Vieni mokslai užsiima artimiausiomis — tai gamtos mokslai, kiti tolimesnėmis — tai filosofijos mokslai, trečioji mokslų rūšis — tai teologija, kuri tyrinėja pirmutinę visų daiktų priežastį, būtent patį Dievą, jo santykius su sutvėrimais, jo į juos veikimą. Apie vieną tat ir tą patį daiktą ar įvykį gali tarti savo žodį trijų rūšių mokslai: gamtos, filosofijos ir teologijos.

Kad geriau suprastume tų mokslų žodį apie vieną ir tą patį dalyką, imkime pavyzdį. Štai įvyksta tvanas. Gamtininkai tyrinėja, kokios priežastys galėjo sukelti tokį didelį vandens išsiliejimą: ar žemės drebėjimas, ar jūrų dugno pasikeitimas ar kitos panašios. Teologas randa šv. Rašte kitokią priežastį, būtent, kad tai buvo Dievo bausmė už žmonių per didelį pagedimą. Vieno ir kito mokslo tvirtinimai neprieštarauja, nes gamtininkai tyrinėja artimiausias priežastis, teologija pirmutinę ir aukščiausią. Dievas, bausdamas žmones už jų nuodėmes, leido, kad gamtoje ar žemėje būtų tvanas, abiejų tad mokslų tvirtinimai paduoda teisingas ir tikras tvano priežastis su tuo tik skirtumu, kad gamtos mokslai paduoda artimiausias, teologija — aukščiausią.

Viso Senojo Įstatymo istorija iki Kristaus yra parašy-

ta tuo tikslu, kad parodytų Dievo veikimą žmonių tarpe, o ypatingai žydų tautoje, kad ją prirengtų Kristui pasitikti, kitaip sakant — parašyta teologiškai.

Tokiam rašymui pagrindą ir metmenis gali duoti tik patsai Dievas, todėl ir vadinasi Senojo Įstatymo ir Naujojo istorija — šventoji istorija, kad atskyrus nuo tų istorijų, kurias rašo žmonės, neturėdami Dievo paaiškinimo kodėl yra leista tam ar kitam dalykui atsitikti.

3. ŠV. DVASIOS MOKSLO DOVANA

Šalia šventosios Senojo ir Naujojo Įstatymo istorijos yra Bažnyčios istorija, tautų istorijos, paskiro žmogaus istorija. Čia, neturėdami apreiškimo iš Dievo, negalime su visu tikrumu žinoti, kodėl Dievas leido tuos ar kitus įvykius, laimėjimus ar pralaimėjimus, atskalas, herezijas. Kad jie iš Dievo turi būti, sako mums tikėjimas, nes plaukas negali nukristi nuo galvos be Dievo valios, juo labiau žymūs įvykiai, nuo kurių priklauso žmogaus išganymas, tautų ar Bažnyčios likimas, kurią Dievas laiko ypatingoje savo globoje.

Tiesa, tikėjimas ateina mums čia su pagalba ir padeda daug dalykų išaiškinti, bet nė vienas žmogus nemokės tikėjimu nušviesti sau kelią į išganymą, susekti Dievo apvaizdą savo ir kitų gyvenime, gamtos kūriniuose, jei neturės šv. Dvasios mokslo dovanos. Tai ji padeda žmogui žiūrėti į viską, į žmones, į istorijas, į gamtos grožybes tikėjimo akimis ir pamatyti tokių dalykų, kokių nė vieno mokslininko, nors ir didžiausio akis negali pamatyti. Tik tokio šv. Pranciškaus Asižiečio akis galėjo pamatyti pievos gėlėse taip didelį Dievo gražumą, kad jo širdis nebegalėjo išlaikyti, todėl ėmė mušti jas lazda, kad taip garsiai nekalbėtų.

4. MOKSLO DOVANA ŽADINA LIŪDESĮ

"Palaiminti, kurie liūdi, nes jie bus paguosti", sako Išganytojas, Mato 5, 5.

Visi Bažnyčios tėvai ir teologai riša šv. Dvasios mokslo dovaną su šiuo trečiuoju palaiminimu. Klausimas tad, kodėl ši dovana turi vesti prie liūdesio, juk mokslas turėtų suteikti džiaugsmo.

Kai žydai, grįžę iš Babilonijos nelaisvės, atstatė savo bažnyčią, seniai, kurie buvo matę aną puošnią, Saliamono statytą, negalėjo susilaikyti nuo ašarų, nes naujoji toli gražu negalėjo susilyginti su senąja.

Panašus jausmas kyla ir tų širdyse, kurie yra apdovanoti šv. Dvasios mokslo dovana. Nors jie nėra Dievo dar matę, bet iš sutvėrimų nujausdami tą jo gražumą, negali nuraminti savo širdies, todėl jaučia liūdesį jos gelmėse ir laukia tos valandos, kada bus išvaduoti iš šios žemės vergijos. *"Trokštu mirti ir būti su Kristumi"*, šaukia šv. Povilas (Pilyp. 1, 23). Panašų šauksmą tenka dažnai girdėti iš tų sielų gilumos, kurios yra apdovanotos šv. Dvasios mokslo dovana.

Kita liūdesio priežastis tai žmonių apakimas. Kada pamatome neregį klumpantį ir krintantį dėl to, kad nemato kelio, suspaudžia mums širdis ir skubame jam ištiesti ranką. Dar didesnis skausmas apima ,kai apdovanotasis šv. Dvasios mokslo dovana pamato apakusius šio pasaulio sūnus, ir klumpančius ties sutvėrimais, laukdami iš jų to, ko jie duoti negali, būtent amžinosios laimės.

Pažvelkime į savo vidų ir bandykime susekti, kokiais mokslais mes didžiuojamės ir kokių trokštame, o žinosime, kiek vertas yra mūsų tikėjimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu sutvėrei visą pasaulį savo garbei, Tu pabėrei visiems sutvėrimams savo tobulybes, kad mes, žiūrėdami į jas, kiltume prie Tavęs gilesniu tikėjimu ir meile. Bet kaip maža yra žmonių, Viešpatie, kurie moka Tave pažinti iš sutvėrimų ir vaikščioti Tavo nustatytais keliais. Milžiniška jų dauguma visai Tavęs nepažįsta, nes nemoka įžiūrėti Tavęs sutvėrimų knygose. Kaip nemokąs skaityti ima raštą į ranką, jis mato rašto margu-

mą, gali net gėrėtis rašto gražumu, bet nepagauna minties, kuri slepiasi tame rašte. Taip darė senovėje, taip daro ir šiandien milžiniška žmonijos dauguma. Ji mato gamtos knygą, ji gėrisi tos gamtos gražumu, bet nepajėgia joje įžiūrėti Tavęs, kurį tie sutvėrimai skelbia. Apie juos kalba Išminties knyga, sakydama: *"Tušti visi žmonės, kuriuose nėra Dievo žinojimo, ir kurie iš matomų gėrybių negalėjo suprasti to, kurs yra, nei įsižiūrėdami į darbus nepažino, kas jų darytojas, bet arba ugnį, arba vėją, arba judrų orą, arba žvaigždžių skritį, arba gausų vandenį, arba saulę ir mėnulį laikė valdančiais pasaulį dievais"*, Išm. 13, 1—2. Tačiau, Viešpatie, Tu gal ir rasi jiems pateisinimo savo neapsakomame gailestingume, nes, anot tos pačios Išminties knygos, jie klydo Tavęs ieškodami, o būdami arti Tavo darbų, rado juos gerais ir patraukiančiais, todėl ir leidosi suvedžiojami. Bet kokį pasiteisinimą galėsime rasti pas Tave, Viešpatie, mes, kurie, turėdami apreiškimą, nemokame Tavęs garbinti ir Tau dėkoti, nemokame sustiprinti savo tikėjimo sutvėrimų balsais. Nors šiandien mes turime gilesnį Tavo sutvėrimų pažinimą negu senovės pagonys, nors esame išplėšę gamtai daug daugiau paslapčių, negu jie, tačiau neturime gilesnio Tavęs pažinimo už juos, priešingai, esame žemiau nupuolę už anuos. Senovės pagonys garbino gamtą už tai, kad joje matė Tavo galybės apsireiškimą, šių laikų pagonys — mokslininkai garbina tą pačią gamtą už tai, kad joje vienoje mato visokios žmogiškos gėrybės šaltinį, todėl aukština ir garbina ją, užmiršdami Tave, nepripažindami net Tavo buvimo, o tai yra prasčiausios ir žemiausios rūšies pagonystė. Kaip aniems gamta neleido prisiartinti prie Tavęs, taip neleidžia ir šitiems. Bet anie turi pasiteisinimo, nes neturėjo apreiškimo, šitie gi neturi jokio pasiteisinimo, nes yra paneigę Tavo apreiškimą. Gelbėk tad, Viešpatie, mus nuo šių laikų pagonybės, suteik šv. Dvasios mokslo dovaną, kad mokėtume skaityti Tave iš Tavo sutvėrimų, kaip kad mokėjo tai daryti šventieji, kurių širdį kėlė prie Tavęs

visa, ką matė jų akys, ką girdėjo jų ausys, ką palytėjo jų rankos. Tavo ištikimas tarnas šv. Pranciškus Asyžietis mušė lazda gėles, eidamas per pievą, kad nekalbėtų apie Tave taip balsiai, nes jo širdis negalėjo jau pakelti Tavo meilės, kuria yra perpildyta.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, nuolat prisiminti Tavo Sūnaus palaiminimą: *"Palaiminti, kurie verkia, nes bus suraminti"*, Mato 5, 5.

APIE NUODĖMES, PRIEŠINGAS ŠV. DVASIOS SUPRATIMO IR MOKSLO DOVANOMS

Rugpiūčio 13 diena

1. ĮŽANGA. Apreikštasis žodis mums paaiškina, kodėl kaikurie žmonės nepriima tikėjimo ir nesupranta jo tiesų: „Jis nenori būti išmintingas, kad gerai darytų", Ps. 35, 4. „Ugnis iš viršaus krinta ir jis nebemato saulės", Ps. 57, 9.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes niekad nenusidėtume prieš šv. Dvasios supratimo ir mokslo dovanas, kad su jų pagalba išlaikytume tikėjimą gyvą ir veiklų, kokį turėjo šventieji.

MĄSTYMAS

1. PIRMOJI NUODĖMĖ — PROTO APAKIMAS

Grūdas, pasėtas į žemę, dingsta ir neatneša vaisiaus, jei neturi tinkamų augimui sąlygų, neturi drėgmės, šilumos, maisto ir kitų panašių dalykų.

Su Dievo dovanomis žmogaus viduje darosi taip pat, jeigu žmogus neduoda joms augimo sąlygų, jos pasilieka be raidos ir pagaliau visiškai sunyksta, kaip grūdas žemėje.

Kadangi žmogus, gaudamas iš Dievo dovanų, gauna ir

pareigą veikti jomis, todėl leisdamas joms pražūti pasidaro kaltas ir baustinas Dievo akyse.

Šviesos arba supratimo atžvilgiu žmogus yra gavęs iš Dievo trejopą dovaną, trejopą šviesos šaltinį.

a. Patsai protas. Jis yra žmogui įgimtas, tarsi jo prigimties dalis, todėl jo prarasti negali, nebent dėl kūno ligos jo veikimas būtų sukliudytas. Kartu su protu Dievas davė ir troškimą pripildyti tą protą žiniomis, todėl žmogus dirba savo protu, renka žinias geras ar blogas ir bando užpildyti proto tuštumą.

b. Ypatingas gabumas tiesai surasti, ją suprasti ir iš jos tinkamas išvadas padaryti. Ši dovana gali būti prarasta, jeigu žmogus nesinaudoja ja tinkamai. Štai keli pavyzdžiai.

Žydai nekentė Kristaus. Tas nekentimas taip apteršė jų protą, kad jie, akimis matydami Kristaus stebuklus, nebepajėgė iš jų padaryti tinkamų išvadų, būtent, kad Kristus yra tas nuo seniai laukiamas Išganytojas ir Mesijas.

Nikodemas ateina naktį pas Išganytoją ir šitaip jam sako: *"Rabbi, mes žinome, kad tu atėjai nuo Dievo kaipo mokytojas, nes niekas negalėtų daryti tų stebuklų, kuriuos Tu darai, jei Dievas nebūtų su juo"*, Jono 3, 2.

Nikodemas čia kalba ne vien savo vardu, bet ir kitų savo vienminčių, reiškia, visi pripažįsta, kad Kristus yra išėjęs iš Dievo, nes negalėtų daryti tų stebuklų, kuriuos daro, jeigu Dievas nebūtų su juo. Bet štai neapykanta laiko jų protą tamsybėje ir jie negali padaryti išvados, kad Kristus yra laukiamasis Mesijas, kad reikia pasiduoti jo vadovybei ir viską daryti kaip jis įsako.

Kitą kartą pariziejai išgirdę, kad Kristus prikėlė iš numirusių Lozorių ir tuo patraukė daugelį žmonių prie savęs, nutarė nužudyti ne tik Kristų, bet ir Lozorių. Čia ir matosi tas žydų apakimas, nes jie nemato, kad, jei Kristus gali prikelti numirusį, tai gali ir nužudytą, ką ir padarė, kai buvo pats nužudytas. Apie tokius kalba Išminties knyga, sakyda-

ma: *"Jie tai mano ir klysta, nes juos apakina jų piktumas"*, Išm. 2, 21.

Čia ir mums yra įspėjimas, nes ir mes galime prarasti šviesą, jeigu į ją žiūrėsime su pykčiu, kad ji yra mums nepalanki.

c. Dievo žodis. Dievo žodis yra didelis šviesos šaltinis, bet tik tiems, kurie nuolatai jį mąsto, kaip kad gamta yra šviesos šaltinis, bet tik tiems, kurie į ją gilinasi. Tiems gi, kurie apie tai nemąsto, pasilieka nesuprantamas, kaip kad nesuprantamas yra perkūnas laukiniam žmogui.

Kad žmogus nemąsto Dievo žodžio, taip atsitinka dėl dviejų priežasčių: arba, kad nenori apie jį mąstyti, nes jam nepatinka, arba kad yra pamėgęs kitus dalykus, kuriuose randa daugiau malonumo, kaip štai: kūno geiduliams pataikavimą.

Žmogus tuomet pasilieka tamsybėje, apakime, bet yra kaltas, nes tas apakimas eina iš laisvos valios, iš tiesos nekentimo, o tai yra sunki nuodėmė.

2. ANTROJI NUODĖMĖ — PROTO ATBUKIMAS

Aštrus daiktas lengvai perveria kitą daiktą, smaila adata gerai siuva, smailas kuolas gerai lenda į žemę, aštrus peilis gerai piauna.

Tie kūniški pavadinimai lengvai taikomi ir kitiems daiktams, kurie neturi peilio aštrumo ar adatos smailumo. Sakome, pvz., aštrios akys, aštrios ausys, aštrus protas, o tai sakydami nenorime išreikšti, kad akis ar protas yra taip aštrus, kaip peilis.

Aštrios ar smailios akys yra tos, kurios mato toli ir net labai smulkius daiktus. Kurios nemato net didelių daiktų iš arti, sakome, kad tokios akys yra nusilpnėjusios, arba atbukusios, jos blogai tarnauja žmogui.

Panašūs dalykai yra ir su protu. Aštrus protas yra tas, kuris lengvai pagauna tiesą ir net labai smulkius tiesos skirtumus. Kuris gi yra atšipęs arba atbukęs, tas net ir aiškios

tiesos akivaizdoje nieko nemato, kaip kad apvilkta akis nemato to daikto, į kurį žiūri, nors tas daiktas visai arti jos būtų.

Apie tokį protą kalba Išganytojas, primindamas pranašo Izaijo žodžius: *"Juose įvyksta Izaijo pranašystė, kurs sako: Girdėte jūs girdėsite, bet nesuprasite, ir žiūrėte jūs žiūrėsite , bet nematysite. Nes šitos tautos širdis nutuko, jie vargiai girdėjo ausimis ir užmerkė savo akis, kad kar tais nepamatytų akimis ir neišgirstų ausimis, ir nesuprastų širdimi ir nesigręžtų, ir aš jų nepagydyčiau"*, Mato 13, 14—15.

Kadangi toks proto atšipimas eina iš kitų nuodėmių laisva valia padarytų, todėl jis nepateisina žmogaus, bet kaltu ir atsakomingu padaro Dievo akyse.

3. ŽMOGAUS PROTĄ TEMDANČIOS NUODĖMĖS

Tos nuodėmės yra didelis žmogaus kūniškumas, kuris pavergia dvasią ir neleidžia jai rūpintis savo reikalais.

Žinomas yra daiktas, kad vergas, patekęs į nelaisvę, turi rūpintis savo valdovo reikalais, visus savo darbų vaisius turi atiduoti valdovui, o pats turi būti varge ir skurde.

Panašiai vyksta ir žmogaus viduje. Jei kūnas užvaldo dvasią, tuomet dvasia turi dirbti tuos darbus, kuriuos kūnas įsako, o kūnas įsako tuos darbus, kurie jam teikia naudą, kurie kursto jo palinkimus, ypatingai lytėjimo pojutį. Palytėjimo pojutis ypatingu būdu yra kurstomas valgiais, gėrimais ir nuodėmėmis prieš skaistybę, todėl kūniški žmonės ir ieško tų darbų daugiausia, verčia savo protą dažnai apie tai mąstyti ir rasti progų, kur galėtų patenkinti savo kūno palinkimus. Dvasia tuomet, gyvendama tokioje vergijoje, patenka į didžiausį skurdą ir vargą, ji netenka tiesos, nes apima ją proto apakimas, kuris eina iš kūno palaidumo; ji netenka net galimybės tiesai surasti, nes protas, tiesos įrankis, atšimpa ir atbunka, tiesa į jį neveikia, nes darosi nejautrus tiesai.

Vienintelis vaistas išeiti iš tokios būklės marinti ir varžyti kūną. Kas tad marina kūną pasninkais ir laikosi skaistybėje, tas išvaduoja savo dvasią iš kūno vergijos, suteikia jai ypatingą jautrumą tiesos atžvilgiu, todėl greit pajunta ir pagauna šv. Dvasios dovanų veikimą ir darosi tikėjime tvirtesnė ir karštesnė.

Pažvelkime dabar į save ir paklauskime, kokioje būklėje yra mūsų kūno marinimai ir varžymai, o turėsime atsakymą, kokiame gyvumo laipsnyje yra mūsų tikėjimas.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, Tu tikrai trokšti kiekvieno žmogaus išganymo, todėl tautų apaštalas ir skelbia mums tą linksmą žinią, sakydamas: *"Kurs (Dievas) nori, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą"*, 1 Timot. 2, 4. Kitoje vietoje Tu pats liepi pasakyti žmonėms: *"Tu jiems sakyk: Kaip aš gyvas,* sako Viešpats Dievas, *aš nenoriu bedievio mirties, bet kad bedievis grįžtųsi nuo savo kelio ir būtų gyvas"*, Ezek. 33, 11. Bet Tu gerai žinai, Viešpatie, kad be Tavo pagalbos nė vienas žmogus negali būti išganytas, todėl Tu, norėdamas visų išganymo, visiems suteiki tos pagalbos tiek, kad jos pilnai pakanka pasiekti tiesos pažinimą ir išganymą. Bet štai prieš mūsų akis slenka didelė daugybė žmonių, kurie klaidžioja tamsybėse, kurie ne tik nepriima Tavo tikėjimo, bet jo nekenčia, stoja į kovą su juo, kad jį išplėštų kitiems iš širdies. Kur glūdi, Viešpatie, to apakimo priežastis, nejaugi Tu jiems esi suteikęs mažiau šviesos, negu kitiems, kodėl jie eina pražūties keliais? Į šią abejonę randame atsakymą vėl Tavo paties žodyje, kurį Tu ištarei Izraelio tautai: *"Tu pats sau esi pražūtis, Izraeli; tik manyje yra tavo pagalba"*, Oz. 13, 9. Ne iš Tavęs tad, Viešpatie, eina žmogaus pražūtis, bet iš jo paties. Tos pražūties pavojus gresia ir mums, nes nėra žemėje tokios klaidos ar nuodėmės, kurią yra padaręs vienas žmogus, kad jos negalėtų padaryti ir kitas, todėl ir mes galime užeiti pražūties kelią ir nueiti juo iki galo. Įspėk tad, Viešpatie, mus savo laiku, padėk mums suprasti, kur prasideda tas pražū-

ties kelias, kad galėtume jo išvengti. Lygindami savo gyvenimą su šventųjų, matome, kaip toli esame nuo jų atsilikę. Jie daug uoliau naudojosi Tavo malonėmis, daug giliau ėmė į širdį Tavo žodį, todėl mes, atsilikdami nuo jų, būtinai kuo nors nusikalstame Tavo malonėms, kuo nors trukdome šv. Dvasios dovanų veikimą mumyse, kurios palaiko tikėjimo aiškumą ir gyvumą žmogaus dvasioje. Nors tad mes dar nesame tikėjimo praradę, tačiau, neveikdami drauge su šv. Dvasia, galime jį aptemdyti, padaryti sustingusį ir neveiklų. Tas tikėjime sustingimas, tarsi koks jausmų atbukimas ir nejautrumas eina iš per didelio kūniškumo, o proto aptemimas iš nuodėmių prieš širdies nekaltumą, todėl ir šv. Povilas, matydamas pavojų sau iš tos pusės, vargina savo kūną ir ima jį į nelaisvę, kad kitiems skelbdamas evangeliją, pats nebūtų atmestas. Suteik tad, Viešpatie, ir mums pagalbos eiti šv. Povilo pėdomis, suteik uolumo kūno varginime, o ir mes išlaikysime savo tikėjimą gyvą, kaip kad jis išlaikė.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, padaryti kokį didesnį kūno apmarinimą, kuris mums primintų pareigą nuolat jį marinti.

APIE VILTIES DORYBĘ. KAS YRA VILTIS?

Rugpiūčio 14 diena

1. ĮŽANGA. Šventos knygos pilnos yra pagyrimų ir palaiminimų tiem žmonėm, kurie turi savo viltį sudėję Dievuje, ir priešingai smerkia ir bepročiais vadina tuos, kurie pasitiki ar turtais, ar savo išmintimi, žmonėmis, galingomis kariuomenėmis ir t. t.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mes nesuklystume viltyje, kad ją turėdami Dievuje laimėtume visus tuos pagyrimus ir palaiminimus, kuriuos šv. Knygos skiria pasitikintiems Dievu.

MĄSTYMAS

1. VILTIS YRA DORYBĖ

Dorybė sulig teologais yra gera ypatybė, kuri daro ir žmogų gerą ir duoda jam galimybės padaryti gerą darbą, nes darbas tik tada būna geras, kada jis plaukia iš dorybės. Pariziejų darbai žmonėms atrodė geri, nes jie buvo: pasninkai, pavargėlių šelpimas, ilgos maldos ir kiti darbai, kuriuos paprastai daro dori žmonės. Išganytojas tačiau, kuris mato žmogaus vidų, matė, kad tie darbai neplaukia iš Dievo ir artimo meilės, o tik iš pariziejų tuštybės ir noro pasigirti prieš žmones, pasmerkė tuos darbus. Dorybė tad turi padaryti geru žmogų ir jo darbą.

Pažiūrėkime dabar, kaip viltis atlieka tą dvejopą užduotį. Viltis atsiranda žmoguje tada, kai jis laukia kokio gėrio, kuris yra galimas, bet sunkiai pasiekiamas. Ligonis, pvz., sunkios ligos ištiktas, laukia pagijimo, jis turi vilties išeiti iš tos ligos, nes gydytojai žada jį pagydyti, jis remiasi gydytojų žodžiais.

Jei žmogus laukia kokios nelaimės, tuomet atsiranda jame arba baimė, arba drąsa stoti į kovą su nelaime, jei yra vilties kibirkštėlė nugalėti tą nelaimę, o tai jau yra gėris ir dėl to jis sukelia viltį.

Viltis, kaip matome, turi kuo nors remtis, kad galima būtų protingai laukti to gėrio. Jei ji nieku nesiremia, tuomet yra kvaila viltis ir būna dažnai žmonių pašiepta. Jei kas, pvz., šoktų nuo bokšto viršaus su viltimi, kad jis neužsimuš, jo viltis būtų ne tik kvaila, bet ir nuodėminga.

Jei viltis turi kuo nors remtis, tai jos vertė ir neklaidingumas priklauso nuo tos paramos. Juo toji parama yra tvirtesnė ir yra veikiančiojo valdžioje, juo toji viltis yra tikresnė ir neklaidingesnė, suteikia žmogui tai, ko jis laukia ir — neapsigauna. Jei remiasi netvirtais dalykais, arba kad ir tvirtais, bet ne jos valdžioje, tuomet tokia viltis yra apgaulinga ir negali vadintis dorybe.

Kadangi visi sutvėrimai yra iš nieko kilę ir niekumo užuomazgą nešioja savyje, todėl ir visos viltys, kurios būna jais paremtos, gauna iš jų klaidingumo antspaudą ir taip pat negali vadintis dorybėmis, nes dažnai suvedžioja ir apgauna žmones, nesuteikia to, ko jie laukia iš jų. Apaštalas Judas padėjo savo viltį piniguose ir laukė iš jų laimės, bet nesulaukė, skaudžiai apsigavo. Karaliai ir kiti šio pasaulio valdovai yra sudėję savo viltis tai išmintyje, tai kariuomenėse, tai sąjungose su kitais valdovais, jų prietelystėse, bet likimas dažnai parodo, kad ir tos paramos yra apgaulingos ir daug žalos yra padariusios tiems, kurie turėjo jose viltį.

Štai kodėl šventos Knygos pilnos yra papeikimų tiems, kurie remia sutvėrimais savo ateitį, laimę ir gyvenimo pasisekimą. *"Kas pasitiki savo turtais, žlugs"*, sako Patarlių knyga (11, 28). *"Kas gi pasitiki savo mintimis, elgiasi bedieviškai"* (12, 2). *"Kas pasitiki savo širdimi, tas paikas"* (28, 26). *"Štai ką sako Viešpats: Prakeiktas žmogus, kurs pasitiki žmogumi ir iš kūno daro sau petį, ir kurio širdis traukiasi nuo Viešpaties"*, Jer. 12, 15.

Vienas Dievas yra neklaidingas, tvirtas, visagalis, todėl kas remia savo viltį Dievu, tas neklaidingai, tikrai gauna tai, ko laukia. *"Kurie pasitiki Viešpačiu,* sako psalmė, *tie kaip Siono kalnas; nepasvirs per amžius, kas gyvena Jeruzalėje"*, Ps. 124, 1. *"Aš pasitikiu Viešpačiu; kaip gi jūs sakote mano sielai: persikelk į kalną, kaip žvirblis?"*, Ps. 10, 2. *"Palaimintas žmogus, kurs pasitiki Viešpačiu ir kurio pasitikėjimas Viešpats. Jis bus kaip medis, kurs, persodintas prie vandens, išleidžia savo šaknis į drėgmę ir nebijo, kai ateina karštis"*, Jer. 17, 78.

Viltis tad tik tada būna gera ypatybė, tik tada daro ir žmogų ir jo darbą gerą, kai remiasi Dievu, kai iš jo pažadų laukia tų gėrybių, kurių žmogui reikia. Čia jau negali būti nei klaidos, nei kokio nors apsirikimo, nes Dievas yra ištikimas, jis nenori suvedžioti žmogaus, jo žodis yra tvirtesnis už dangų ir žemę. *"Dangus ir žemė praeis,* sako Išga-

nytojas, *o mano žodžiai nepraeis*", Luko 21, 33. Jei tad Dievas yra ką pažadėjęs, jokia galybė negali sustabdyti jo pažadėjimų.

2. GĖRYBĖS, KURIŲ VILTIS LAUKIA

Viltis neaprepia visų gėrybių, kurių žmogui reikia žemėje ir kurių jo širdis trokšta, bet tik tas, kurias patsai Dievas yra pažadėjęs.

Kokias gėrybes yra Dievas mums pažadėjęs? Svarbiausia iš visų gėrybių, kurias yra mums Dievas pažadėjęs, yra jis pats, jo regėjimas amžinybėje. Kadangi toji gėrybė yra taip didelė, kad žmogus negali jos pasiekti savo jėgomis, todėl Dievas pažadėjo suteikti ir visas pagalbas, kurių tik reikės tai gėrybei pasiekti. Jei reikės kokios malonės, suteiks tą malonę, jei ilgo gyvenimo, suteiks ilgą gyvenimą, jei duonos, pastogės, ar drabužio, suteiks duonos, pastogės ir drabužio, žodžiu viską, kas padeda eiti į amžiną gyvenimą.

Daug ir kitų gėrybių žmogus trokšta, kurios nėra reikalingos išganymui, jų prašo Dievo, jų laukia ir tikisi, o tikrų gėrybių prašyti kai kada ir užmiršta, todėl šv. Povilas įspėja, kad *"mes nežinome, ko turime melsti, kaip pridera"*, Rom. 8, 26. Šv. Jokubas duoda ir priežastį, dėl kurios mūsų prašymai nebūna išklausyti. *"Prašote,* sako, *ir negaunate, nes negerai prašote, tik savo geiduliams patenkinti"*, Jok. 4, 3.

Dievas kai kada suteikia ir tokių gėrybių, kurios nėra reikalingos išganymui, o suteikia dėl įkyraus žmogaus prašymo, tačiau Dievas nėra suvaržytas savo pažadais suteikti tokias gėrybes, todėl vilties dorybė jų ir neapima.

3. VILTIS UŽDEDA DARBO PAREIGŲ

Jei kas eina per tiltą, jis pasitiki, kad tas tiltas nesugrius jam užėjus. Lakūnas pasitiki savo mašina, todėl jis

jai patiki savo gyvybę, kildamas į padanges. Kareivis dėl to drąsiai eina į kovą, uoliai pildo vadovybės įsakymus, kad pasitiki tąja vadovybe, jis turi vilties laimėti kovą ir gauti pergalės vainiką.

Priešingai, jei tokio pasitikėjimo nebūtų, niekas neitų per tiltą, nes bijotų nukristi kartu su tiltu; lakūnas nebandytų kilti į aukštybes; kareivis slapstytųsi iš baimės ir neitų į mūšį, arba pabėgtų iš jo, nes nenorėtų veltui žūti.

Iš tų pavyzdžių matosi, kad viltis turi būti veiklumo šaltinis, o ne apsileidimo ir sustingimo, nes tik tas veikia, kuris pasitiki, o kuris nepasitiki, nustoja veikęs.

Panašaus veiklumo pareigą uždeda mums ir vilties dorybė. Mūsų pasitikėjimas Dievu turi būti panašus į to kareivio pasitikėjimą savo vadovybe, mes irgi turime drąsiai stoti į kovą su savo išganymo priešais, pasitikėdami, kad kovą laimėsime Dievui vadovaujant. Ne sustingime tad ir apsileidime Dievo tarnyboje turi reikštis mūsų tikėjimas Dievu, mūsų viltis jame, bet didžiausiame veiklume ir uoliausiame jo valios vykdyme. Kas to nedaro, tas klysta savo viltyje.

Pasaulio sūnūs neturi pasitikėjimo Dievu, todėl yra atmetę visas išganymui priemones. Jie pasitiki žemiškų kultūrų daviniais ir išradimų vaisiais, todėl ir gaudo karštai tuos išradimus, juose matydami žmonijos gerovę ir išganymą.

Paklauskime savęs, kokiomis viltimis yra pripildytas mūsų gyvenimas, kuo pasitikime ir ko laukiame ateityje. Jei karštai ir uoliai dirbame Dievo darbus, ženklas, kad pasitikime Dievu.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, visi mūsų darbai, visi sumanymai ir žingsniai visuomet remiasi kokiu nors pasitikėjimu. Jei mes išeiname iš namų ir leidžiamės į kelonę, pasitikime visuomenės tvarka, mašinų galybe, kuri mums duoda vilties laimingai nukeliauti ir grįžti į savo namus. Jei ūkininkas beria grūdus į žemę, jis pasitiki gamtos dėsniais,

kurie žada jam užauginti daugiau grūdų. Turtuoliai stato sau rūmus, pasitikėdami savo turtų išteklium. Karaliai pradeda karus, pasitikėdami savo kariuomenių skaitlingumu, savo vadų gabumais. Į tuos pasitikėjimus kreipia mūsų dėmesį ir Tavo Sūnus, sakydamas: *"Nes kas jūsų, norėdamas statyti bokštą, neskaitliuoja pirma atsisėdęs išlaidų, kurių reikia, ar turės kuo ištesėti... Arba kursai karalius, norėdamas kariauti prieš kitą karalių, nesvarsto pirma atsisėdęs, ar galės su dešimčia tūkstančių eiti priešais tam, kurs ateina prieš jį su dvidešimčia tūkstančių?"*, Luko 14, 28—31. Taigi ten, kur nėra kuo remti savo pasitikėjimo, sumanymas neįvyksta, darbas sustoja, gyvenimo tvarka visai pasikeičia. Jei pažvelgsime į kalėjimą, kur nusikaltėliai atlieka skirtą jiems teisingumo bausmę, pastebėsime daug sunkių ir geležinių durų, sunkiomis spynomis užrakintų, sutiksime daug sunkiai apginkluotų sargų, tuojau turėsime padaryti išvadą, kad šios įstaigos gyventojai nepasitiki vieni kitais, nes neturi kuo remti savo pasitikėjimo. Tiesa, čia irgi yra pasitikėjimo, tik ne žmonėmis, o geležinėmis durimis, spynomis ir ginklais, prieš kuriuos turi nusilenkt šios vietos gyventojai. Juo reikalas yra rimtesnis, darbas svarbesnis, juo tvirtesnės paramos ieškome, kad sekmingai atliktume tą darbą. Svarbiausias mūsų gyvenimo darbas yra mūsų išganymas, todėl tvirčiausios paramos turime ieškoti, kad tas darbas pasisektų. Laimingi mes esame, Viešpatie, kad tame darbe nereikia mums paramos ieškoti nei turtuose, nei garbėse, nei šio pasaulio valdovų prietelystėse, o tik Tavyje viename, nes niekas negali mums pagelbėti tame darbe tiek, kiek Tu gelbsti. Jei mūsų išganymas priklausytų nuo geriausio žmogaus pasauly, nuo ištikimiausio mūsų prietelio, neturėtume tos ramybės, kurią turime šiandien, kai su pasitikėjimu puolamės prie Tavęs. Taigi, Viešpatie, sustiprink mūsų viltį Tavyje, pataisyk, kas joje yra negera ir klaidinga, kad veiktume iš vien su Tavim, kad neapsileistume tose pareigose, kurias viltis mums uždeda, nes pa-

sitikėjimas Tavim neatleidžia mūsų nuo tam tikrų darbų, kurie padaro mūsų viltį tikrą ir šventą.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien nuolat kartoti psalmės žodžius: *"Tavyje, Viešpatie, padėjau viltį, o nebūsiu sugėdintas per amžius"*, Ps. 30, 2.

ŠVENČIAUSIOS P-LĖS DANGUN ĖMIMAS

Rugpiūčio 15 diena

1. ĮŽANGA. Įsivaizduokime tą valandą, kurią Švenčiausioji P-lė pirmą kartą peržengia dangaus slenkstį su siela ir kūnu. Ją pasitinka visas dangus ir vainikuoja kaip dangaus karalienę.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad toji dangiškoji iškilmė sustiprintų mūsų tikėjimą, viltį ir meilę, kad gyvendami sulig Dievo įsakymais sulauktume ir mes tos valandos, kada galėsime persikelti į dangų su siela ir kūnu.

MĄSTYMAS

1. KELIONĖS GALAS

Visi mes, šios žemės gyventojai, keliaujame į amžinybę, taigi turi būti mūsų gyvenime valanda, kurią toji kelionė baigiasi, kurią žmogus iš keleivio pasidaro pastovus kito pasaulio gyventojas.

Tokią valandą turėjo ir angelai, nes ir jie buvo keleiviai, Dievo nematė, tikėjimu, viltimi ir meile turėjo keliauti Dievo link, ir tik kelionei užsibaigus Dievą pamatė, bet ne visi, o tik tie, kurie buvo prisirengę.

Panaši kelionė buvo skirta ir žmogui, o skirta tuo tikslu, kad prisirengtų Dievo regėjimui danguje. Jeigu žmogus nebūtų nusidėjęs, užbaigęs šios žemės gyvenimą būtų persikėlęs į dangų su siela ir su kūnu, neregėdamas mirties, kaip kad neregėjo jos angelai.

Tačiau žmogui nusidėjus, turėjo įvykti Dievo žodis, ištartas pirmiesiems tėvams: *"Kurią dieną suvalgysi vaisių, mirtimi numirsi"*, Prad. 2, 17. Nuo to laiko mirtis užviešpatavo visą pasaulį, visi žmonės turi mirti.

Kadangi mirtis yra bausmė už nuodėmę, todėl tie, kurie laisvi nuodėmės, turėtų būti laisvi ir mirties, turėtų, žemiškai kelionei užsibaigus, persikelti su siela ir kūnu į kitą gyvenimą neregėdami mirties.

Nuo nuodėmės buvo laisvi tik du asmeniu, būtent Viešpats Jėzus ir Švenčiausioji P-lė, todėl jie neturėjo ir mirties privalumų, Dievo ištarmė: *"mirtimi numirsi"* jų nelietė ir gyvenimą turėjo baigti kaip angelai.

Kadangi Kristus, ateidamas į šį pasaulį, prisiėmė laisva valia žmonių nuodėmes, kad atlygintų Dievo teisingumui už jas, todėl prisiėmė ir mirtį, nes bausmė už nuodėmę buvo mirtis.

Švenčiausiajai P-lei buvo skirta dalyvauti žmonijos atpirkime ypatingu būdu, todėl jai teko mirti, teko baigti šio gyvenimo kelionę mirtimi, kad nesiskirtų nuo Savo Sūnaus. Toji mirtis, tiesa, buvo labai lengva, panaši daugiau į užmigimą, negu į mirtį, bet vis tai buvo tikra mirtis, tikras sielos atsiskyrimas su kūnu.

2. PRISIKĖLIMAS IŠ NUMIRUSIŲ

Gamta nežino prisikėlimo iš numirusių, ji neturi jėgų sugrąžinti gyvybę mirusiam gyviui. Ji tokiu būdu kovoja su mirtimi, kad paima gyvybės kibirkštėlę iš gyvo daikto ir sukuria naują gyvį, bet negali atjauninti senstančio ir atgaivinti numirusio.

Pirmųjų tėvų nemarumas buvo Dievo dovana, kuri sudarė išimtį gamtoje ir kurią pirmieji tėvai prarado nusidėdami. Žmogus buvo sulygintas su visais kitais gamtos gyviais, turėjo senti ir mirti, o miręs turėjo subyrėti į dulkes. *"Dulkė esi ir dulkė pavirsi"*, sakė Viešpats, varydamas pirmuosius tėvus iš rojaus.

Kristus atėjo panaikinti nuodėmės ir išlyginti tas skriaudas, kurias nuodėmė buvo padariusi žmonijai. Tačiau nesugrąžino prarastų dovanų tuojau, kad žmonės neitų paskui jį dėl tų dovanų, dėl žemiškų gėrybių, o tik dėl jo paties. Nemarumo dovana liko pakeista prisikėlimu iš numirusių, kurį Dievas visiems suteiks savo numatytu laiku. Šiandien visi žmonės turi mirti ir turi subyrėti į dulkes su teise prisikelti iš numirusių paskutinę dieną.

Subyrėjimo į dulkes bausmė buvo skirta tik tiems, kurie buvo paliesti nuodėmės, kurie buvo užnuodyti jos nuodais, o kurie buvo be nuodėmės, laisvi buvo ir nuo subyrėjimo į dulkes.

Kaip gydytojas užmigdo ligonį, kad padarytų jam sunkią operaciją be skausmo, taip ir Dievas užmigdo kiekvieną žmogų, paverčia jį dulkėmis, apvalo tas dulkes nuo nuodėmės nuodų ir tik tada suteikia garbingą iš numirusių prisikėlimą.

Kadangi Švenčiausioji P-lė laisva buvo nuo nuodėmės, todėl nebuvo reikalo paversti dulkėmis, apvalyti tas dulkes ir tik paskui suteikti jai prisikėlimą iš numirusių, bet tuojau po mirties atgavo visas tas dovanas, kurių mes laukiame paskutinę dieną, tik, žinoma, aukštesniame laipsny, nes prisikėlimo dovanos eina sulig kiekvieno nuopelnais.

3. ŠVENČIAUSIOS P-LĖS DANGUN ĖMIMAS

Kas kita yra prisikėlimas iš numirusių, o kas kita ėjimas į dangų. Išganytojas prisikėlė iš numirusių trečią dieną po savo mirties, o tik 40-tą po prisikėlimo žengė į dangų. Jam reikėjo dar užtrukti žemėje, kad įtikrintų apaštalus, jog tikrai yra prisikėlęs, kad suteiktų jiems pamokymų, kurių jiems reikėjo, kad nurodytų, ką jie turi toliau daryti.

Panašių pareigų žemėje neturėjo Švenčiausioji P-lė, jai nereikėjo pasirodyti apaštalams ir įtikrinėti juos, kad tikrai yra prisikėlusi, tą darbą jau buvo atlikęs jos Sūnus, todėl apaštalai , radę tuščią jos karstą, kaip kitados rado tuščią

savo Mokytojo, žinojo, ką tai reiškia, žinojo, kad turėjo prisikelti ir turėjo būti paimta į dangų, nes ir nepaprasti giedojimai, kurie sulig tradicija girdėjosi aplink patvirtino jų nujautimą.

Tų visų ženklų gali būti ir neužtekę ,kad duotų dieviškajam tikėjimui pagrindą, jog Švenčiausioji P-lė yra paimta į dangų su siela ir kūnu, nes dieviškasai tikėjimas turi remtis paties Dievo žodžiu, taigi reikia manyti, kad Dievas ir davė tokį žodį, kuriuo Bažnyčia pasiremdama skelbia visam pasauliui šiandien ir nuo seniausių laikų tą Dievo Motinos garbę.

4. ŠVENČIAUSIOS P-LĖS VAINIKAVIMAS DANGUJE

Penktoji šv. Rožančiaus trečiosiosios dalies paslaptis parodo mums dangiškas iškilmes, kuriose Švenčiausioji P-lė vainikuojama kaip viso dangaus karalienė.

Ką reiškia tas vainikavimas? Žemėje vainikuojasi Popiežiai, apimdami visos Bažnyčios valdymą; vainikuojasi karaliai, savo karaliavimo pradžioje; vainikuojasi sportininkai, laimėję sunkias ir nepaprastas rungtynes; vainikuojasi nuotakos, stodamos į moterystę savo įžado dienoje. Vainikas čia reiškia, kad vainikuojamas asmuo yra pasiekęs kažkokią aukštybę, kuriai lygios nėra, kad toji aukštybė teisėtai jam priklauso, kad niekas negali užginčyti to teisėtumo.

Kadangi tik sutvėrimai gali siekti aukštybių tobulėjimo keliu, todėl tik sutvėrimai gali būti vainikuojami. Nors Kristus ir yra dangaus ir žemės karalius, tačiau nėra vainikuojamas, nes jo dieviškasis asmuo yra pilnas visokios tobulybės nuo amžių, pirmiau, negu pasaulis buvo sutvertas, jo valdžia yra amžina, negali nei mažėti, nei didėti, ji nepriklauso nuo sutvėrimų.

Švenčiausioji P-lė, priešingai, ji tobulėjo, savo tobulybėmis ji pralenkė visus dangaus gyventojus, neišskyrus ir angelų, teisingai tad yra vainikuojama, kad išreikštų tas aukštybes, kurias yra pasiekusi. Ji atsistojo aukščiau už

angelus, už patriarkus, pranašus, apaštalus, kentėtojus, išpažintojus, panas ir visus šventuosius, kokie tik gali būti danguje, ji yra visų karalienė.

Džiaukimės, kad toji taip galinga dangaus karalienė yra mūsų užtarėja pas Dievą, yra mūsų tarpininkė, surišta su mumis ne bet kokiais, o tik kilniausiais motiniškais jausmais, rūpinkimės tad būti ištikimi jos vaikai, kad galėtume sulaukti tos valandos, kai savo akimis pamatysime jos garbę.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, jeigu akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, ką esi prirengęs kiekvienam žmogui, kuris Tave myli, tai kokias linksmybes, kokias gėrybes esi prirengęs Savo Sūnaus Motinai, su kuria negali susilyginti nė vienas sutvėrimas Tavęs meilėje. Jeigu už gerus darbus žadi atlyginti, tai kokį atlyginimą prirengei tai, kuri gerais darbais pralenkė visus dangaus gyventojus. Jeigu už vieno žmogaus perspėjimą ir jo sugrąžinimą į gerą kelią žadi išganymą, kaip kad esi pažadėjęs Ezekieliui pranašui (Ezek. 3, 21), tai kokį išganymą prirengei tai, per kurios rankas vyksta viso pasaulio išganymas. Kadangi, Viešpatie, ištikimas esi savo pažaduose, teisingas atlyginime, todėl ir savo Sūnaus Motinai prirengei tokią garbę, tokį atlyginimą, tokį išganymą, kuris viršija visų dangaus gyventojų ir garbes, ir atlyginimus, ir išganymą, teisingai tad Bažnyčia liepia mums ją gerbti kaip dangaus karalienę. Žemiški karaliai ir karalienės ne visuomet viršija savo pavaldinius tomis ypatybėmis, kurių reikia tai vietai, nuo tėvų yra paveldėję karalystes ir jų garbes, bet negalėjo paveldėti nei išminties, nei dorybių, kurių reikia karaliams, todėl tarp jų pavaldinių dažnai rasime daugiau tobulybių, negu pačiuose karaliuose. Ne tokia tvarka yra Tavyje, Viešpatie, Tavo karalystėje neatsižvelgiama į asmenis, kaip kad yra žemėje, kur dažnai atsitinka, kad aukštose vietose yra tie, kurie joms nėra prisirengę. Tavo karalystėje kiekvienas gauna tą vietą, kuriai tinkamiausiai prisirengęs, arba ge-

riau sakant, kuriai Tu pats esi jį prirengęs. Jei tad, Viešpatie, Tu pastatei savo Sūnaus Motiną dangaus karalienės vietoje, Tu ją prirengei nuo amžių, kad ji viršytų dangiškomis gėrybėmis visus dangaus gyventojus. Ji viršija angelus Tavęs pažinime ir meilėje, ji viršija ir patrijarkus, ir pranašus, ir apaštalus, ir kentėtojus, ir išpažintojus, ir panas ir visus šventuosius, nė vienas jų negali susilyginti su ja savo turtais ir savo gėrybėmis, todėl visi lenkiasi prieš ją, pripažindami savo karaliene. Tegul, Viešpatie, tosios dangiškos iškilmės sujudina ir mūsų dvasią; tegul padidina viltį, kad yra galimybės persikelti į dangų su siela ir kūnu ir mums, šios žemės gyventojams; tegul uždega dangiškų gėrybių meilę, o atšaldo visas žemiškas meiles, kad jos nesutrukdytų mums dangiškos laimės siekimo; tegul uždega uolumą Tavo tarnyboje, kad nesijaustume žemės, bet dangaus paveldėtojais.

Pasižadame, Viešpatie, šiandien dažnai kelti savo mintis prie dangiškų linksmybių, gaivinant savyje jausmą, kad mūsų tėvynė ne čia, žemėje, bet pas Tave — danguje.

VILTIES DIEVUJE REIKALINGUMAS

Rugpiūčio 16 diena

1. ĮŽANGA. Patsai Dievas ragina mus turėti vilties jame ir neatsitraukti nuo jo, nes vargas tiems, kurie juo nepasitiki: „Jūs, kurie bijotės Viešpaties, sako įkvėptos Knygos, kantriai laukite jo pasigailėjimo ir neatsitraukite nuo jo, kad nepražūtumėte.... Deja tiems, kurių širdis nupuolusi, kurie nepasitiki Dievu ir todėl nebus jo ginami“, Ekli 2, 7-15.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad mūsų viltis jame būtų nepajudinama, kad sunkiausiuose gyvenimo bandymuose išlaikytume jame viltį, kad kantriai lauktume jo pasigailėjimo, eidami šventųjų pavyzdžiu.

MĄSTYMAS

1. BE VILTIES NĖRA IŠGANYMO

Išganymui reikia Dievo meilės, nes tik meilė padaro žmogų Dievo vaikeliu ir suteikia jam teises į dangaus karalystę. Ten, kur tos meilės nėra, nėra nei teisių į dangiškas gėrybes, nei tų gėrybių paveldėjimo. Tidėl šv. Teresė vadina šėtoną tokiu, kuris nemyli.

Tačiau niekas negali uždegti savyje Dievo meilės, jei neturi savo širdyje vilties, kad toji gėrybė, kuri tenkina visus mūsų troškimus, o kurią vadiname Dievu, yra mums skirta ir kad ją galime gauti.

Galime atsistoti didžiausios gėrybės akivaizdoje, bet kol turėsime mintį, kad toji gėrybė nėra mums skirta, kad nėra galimybės ją pasiekti, pasiliksime jai šalti ir nepajudinsime nė piršto jai siekti. Tik kai pamatome, kad galime pasiekti tą gėrybę, pradedame jausti jos traukimą ir meilę. Dievo tad meilė žmoguje yra negalima be vilties, o be meilės negalima eiti prie Dievo ir jo pasiekti.

Čia yra panašiai, kaip su pamestu daiktu. Kiekvienas eina ieškoti prarasto daikto tik tada, kai tas daiktas yra jo nuosavybė. Jei daiktas visiškai jam svetimas ir neduoda jam jokios naudos, tuomet ir noro nėra eiti jo ieškoti. Meile tad einame prie Dievo, bet kad pradėtume eiti, reikia vilties, nes viltis mums pasako, kad Dievas yra mūsų gėrybė.

Tiesa, juo meilė yra tobulesnė, juo tobulesnė yra ir viltis, nes visuomet daugiau pasitikime tais, kuriuos daugiau mylime, tačiau atsiradimo atžvilgiu pirmesnė yra viltis, negu meilė, kaip kad pirmesnė yra aušra, negu saulės užtekėjimas.

2. BE VILTIES NĖRA NUODĖMIŲ ATLEIDIMO

Nuodėmė yra atsitraukimas nuo Dievo. Kas tad nori, kad nuodėmė būtų panaikinta, turi sugrįžti prie Dievo ir jo

atsiprašyti, kaip nusižeminęs atsiprašė savo tėvą evangelijoje sūnus palaidūnas. Kitaip sakant, turi padaryti meilės aktą.

Be to malonaus atsiprašymo negali būti atleista nė viena nuodėmė, nors ji būtų ir mažiausia. Tik gimtoji nuodėmė mažam vaikely gali būt dovanota jam nežinant ir neatsiprašant ,nes jam nežinant ji buvo užtraukta, todėl Bažnyčia šv. krikšte nereikalauja gailesčio akto, o tik tikėjimo išpažinimo.

Bet gailesčio aktas gali būti daromas tik tada, kai žmogus turi viltį, kad jam bus atleista. Jei tokios vilties nėra, nėra nei gailesčio. Pasmerktieji pragare nesigaili už savo nuodėmes, nes neturi vilties, kad jos bus atleistos.

Pirmaisiais krikščionybės amžiais kaikuriose vietose už kaikurias nuodėmes neduodavo atleidimo, todėl nusidėjėliai atsisakydavo daryti už jas atgailą. Panašiai yra ir šiandien: jei tik kuris apaštalas sunkina žmonėms atleidimo viltį, sunkina jiems ir norą daryti atgailą.

3. BE VILTIES NĖRA GERŲ DARBŲ

Išganymas teikiamas suaugusiems ne kaip grynas dangaus paveldėjimas, bet kaip užmokestis už gerus darbus. Pagaliau ir tikėjimas skaitosi miręs, jei jis neduoda gerų darbų, o miręs tikėjimas neveda į išganymą.

Bet nė vienas darbas yra neįmanomas be vilties, dėl to žmogus ir pradeda kokį nors darbą, kad tiki sulaukti to, dėlko tą darbą pradeda. Ūkininkas nesėtų grūdų į žemę, jei nesitikėtų derliaus; darbininkas neitų į dirbtuvę, jei nesitikėtų algos. Žemiški tad darbai ir tikslai remiasi žemiškomis viltimis, dangiški, kuriais siekiame dangiškas gėrybes, turi remtis dangiška viltimi. Nė vienas žmogus nedarytų gero darbo dėl dangaus, jei jis nesitikėtų, kad tas darbas atneš jam naudą danguje.

Jeigu tad atimsime viltį, sustabdysime gerus darbus. Tai padarė šešioliktojo šimtmečio reformatoriai, kurie,

skelbdami išganymą be gerų darbų, sustabdė visus gerus darbus.

4. BE VILTIES NĖRA MALDOS

Malda yra viena svarbiausių išganymo priemonių, užčiaupkime maldą, ir uždarysime dangų. Maldoje reiškiasi mūsų santykis su Dievu, visas mūsų tikėjimas, viltis ir meilė, kaip mes suprantame Dievą, taip mes į jį ir kreipiamės maldoje. Kas visai netiki ar Dievo nemyli, tas ir nesimeldžia.

Bet ypatingos reikšmės malda gauna ištvermės iki galui reikale. *"Kas ištvers iki galo, tas bus išganytas"*, sako Išganytojas, ištvermė tad iki galo yra didžiausia Dievo malonė, didesnė net nei stebuklų darymas ir pranašavimas, nes su tomis malonėmis žmogus dar gali žūti, su ištvermės malone jis yra išganytas, jo vardas būna įrašytas į gyvybės knygą, iš kurios niekas neišbrauks to vardo.

Tačiau tos malonės negalima laimėti jokiu geru darbu, nes ji yra aukštesnė ir brangesnė už visus gerus darbus, pasilieka viena tik priemonė, būtent malda, tik nusižeminimo malda galime tą malonę išprašyti.

Bet maldos gelmėse glūdi viltis, dėl to mes prašome, kad tikime gauti; kur tokios vilties nėra, nėra nė maldos; prapuolusieji pragare nesimeldžia, nes neturi vilties. O ir kiekvienas žmogus žemėje, kai tik praranda viltį, kad jis galės išprašyti ką iš Dievo, sustoja meldęsis. Atėmę tad viltį, užčiaupsime maldą, o užčiaupę maldą, uždarysime ir dangų. Tik šioje šviesoje suprasime, kodėl šv. Raštas pilnas yra karštų raginimų ir įsakymų pasitikėti Dievu.

5. BE VILTIES NĖRA TOBULOS MEILĖS

Tobula meilė reikalauja dviejų dalykų: a) kad mylėtume Dievą ne dėl to, kad jis mums duoda naudą, kaip kad myli ūkininkas savo gyvulį už tai, kad gyvulys jį maitina, bet kad mylėtume Dievą dėl paties Dievo, dėl to, kad jis yra vertas tokios meilės, ir b) kad visus savo darbus kreip-

tume į Dievo meilę, pildydami šv. Povilo įsakymą: *"Ar valgote, ar geriate, ar ką kitą darote, visą darykite Dievo garbei"*, 1 Kor. 10, 31.

Tobula meilė visai nereikalauja, kad žmogus atsižadėtų savo laimės Dievuje ir pasidarytų visai nejautrus šiuo reikalu. Toks nejautrumas yra visiškai negalimas, nes žmogus negali savo laimės atsižadėti, ką tik jis daro, viską daro savo laimės vardu, jis neturi net laisvos valios daryti ką nors nelaimės vardu.

Toks nejautrumas pasidaro ir nuodėmingas, nes jis sustabdo Dievo meilę mumyse. Dievo meilės pamatą mumyse sudaro pašaukimas į dangišką laimę, todėl ten, kur tas pašaukimas yra paniekintas, Dievo meilė netenka savo pamato, o tuo pačiu išnyksta. Naikinimas Dievo meilės vyksta per nuodėmę, todėl nuodėmėje greit atsiduria tie, kurie atsižada savo laimės Dievuje.

Tikėtis Dievuje savo laimės galima per viltį; paskui artintis prie Dievo, kreipti į jį visus savo darbus plaukia iš meilės, todėl tobulai meilei būtinai reikia ir tobulos vilties.

Dėkokime Viešpačiui už aukštą pašaukimą į dangišką laimę, bet prašykime ypatingai, kad nesuklystume viltyje, nes klaidinga viltis neveda į Dievą, bet nuo Dievo.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, padėk mums raudona geležimi išdeginti mūsų krūtinėje Tavo įkvėptosios psalmės žodžius: *"Jei Viešpats nestatys namų, veltui vargsta tie, kurie juos stato. Jei Viešpats nesaugos miesto, veltui budi jo sargas"*, Ps. 126, 1. Mes irgi, Viešptatie, statome sau namus ir tai ne betkokius, o tik tokius, kuriuose neturėtume vargo ir skausmo per amžius, statome amžinosios laimės buveinę, jei tad Tu nepridėsi savo rankos ir nepastatysi jų, niekais nueis visi mūsų darbai ir rūpesčiai. Kadangi, Viešpatie, kiekvienu mūsų žodžiu ar darbu varome pirmyn tą statybą, kaip kad keleivis kiekvienu savo žingsniu artinasi į kelionės galą, todėl kiekvienas mūsų žodis ir darbas turi turėti pradžią Tavyje, iš Tavęs plaukti ir Tavyje baigtis.

Laimingas yra žmogus, kuris tai supranta ir taip elgiasi, jis yra panašus į tą, kuris stato savo namus ant uolos. *"Lijo lietus,* sako Išganytojas, *upės patvino, pūtė vėjai, bet jie nesugriuvo, nes buvo pastatyti ant uolos"*, Mato 7, 25. Tie gi, Viešpatie, kurie nepasitiki Tavimi, kurie neremia savo statybos Tavo žodžiu, panašūs yra į paiką žmogų, kurs stato savo namus smiltyse: *"Lijo lietus, upės patvino, pūtė vėjai ir ištiko tuos namus, ir jie sugriuvo, o jų griuvimas buvo didelis"*, Mato 7, 27. Negali būti mažas tas griuvimas, kuriame sugriūva amžinosios mūsų laimės buveinė, o kurios jau negalima nei pataisyti, nei atstatyti, nes nėra jau laiko statybai. Sugriūva, Viešpatie, ne tik amžinosios laimės buveinė, jeigu ne Tu ją statai, sugriūva ir visos kitos, kurias tautos stato čia, žemėje, pasitikėdamos ne Tavo žodžiu, bet savo kariuomenių skaitlingumu, tarptautinių sutarčių saugumu, savo politikų gudrumu, savo kultūrų, mokslų ir išradimų garbingumu, visiems tinka psalmės pasakymas: *"Jei Viešpats nestatys namų, veltui vargsta tie, kurie juos stato"*, Ps. 126, 1. Tie žodžiai, Viešpatie, tinka ir mūsų gyvenimui. Jei mes jo neremsime Tavo žodžiu, Tavo Sūnaus mokslu ir patarimais, o tik šio pasaulio šūkiais, jo madomis ir tuo, kas patinka jo akims, numarinsime savo dangišką gyvybę, kurią esi mums suteikęs per šv. krikštą, sustabdysime savo dangiškos statybos eigą. Prieš tą pavojų įspėja mus ir tautų apaštalas, sakydamas: *"Jei dar norėčiau įtikti žmonėms, aš nebūčiau Kristaus tarnas"*, Galat. 1, 10. Suteik tad, Viešpatie, malonės, kad mes nenorėtume įtikti žmonėms, nustodami būti Tavo Sūnaus tarnai, padėk mums išsilaikyti Tavo viltyje. Nors imtų artintis prie mūs piktadariai mūsų kūno ėstų, nors sukiltų prieš mus kariuomenių stovyklos, tegul neišsigąsta mūsų širdis, tegul būna mums leista gyventi Tavo namuose per visas mūsų gyvenimo dienas (Ps. 26).

Pasižadame, Viešpatie, įžvelgti į savo širdies troškimus ir pažiūrėti, kokias gėrybes daugiausiai branginame, nes jose turime sudėję savo viltį.

APIE TUOS, KURIEMS REIKIA VILTIES

Rugpiūčio 17 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime psalmės žodžius, kurie mums pasakoja, kur Dievas turi pasimėgimo: "Jis neturi pasimėgimo arklio stiprume ir nėra jam pasimėgimo vyro blauzdose. Viešpats turi pasimėgimo tuose, kurie jo bijo, ir tuose, kurie turi vilties jo pasigailėjime", Ps. 164, 11. Kas tad nori Dievui įtikti, tas turi turėti vilties jame.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad savo viltis mes remtume ne arklio stiprumu, ne vyro blauzdų greitumu, o tik Dievo baime ir jo pasigailėjimu.

MĄSTYMAS

1. VILTIES NĖRA DANGUJE

Viltis glūdi visų tų darbų pagrinde, kuriais tikimės pasiekti kokią gėrybę. Kada gi tą gėrybę pasiekiame, nustojame veikę, nustojame turėję ir viltį, kuri padėjo mums siekti, ilsimės nuo darbo ir džiaugiamės laimėtais vaisiais.

Tokioje būklėje yra atsidūrę visi šventieji danguje. Jie dirbo, kol gyveno žemėje, lavinosi dorybėse, marino savo kūną, ieškojo susivienijimo su Dievu. Dabar, kai jau yra pasiekę tą susivienijimą, nebeliko daugiau ko siekti, nes nieko aukštesnio už Dievą nėra, todėl džiaugiasi Dievu ir ilsisi po savo darbų.

Tas poilsis yra amžinas, nes amžinai nereikės nieko siekti, nieko laukti, nereikės gyventi viltimi, sulaukti kokios naujos gėrybės, kurios dar neturi. Visokia pirmyn eiga, visokia pažanga yra sustojusi, nes Dievas taip pripildo visus šventųjų troškimus, kad nieko nebelieka norėti, tuo

pačiu ir eiti pirmyn. Čia vilčiai nėra vietos, todėl ji turės išnykti, kaip kad išnyks ir tikėjimas, kada atsistosime Dievo akivaizdoje.

2. VILTIES NĖRA NĖ PRAGARE

Šventųjų laimė danguje nebūtų pilna, jei jie nežinotų, kad toji laimė yra amžina, kad ji niekad nesibaigs, nes tuomet kiltų juose rūpestis užsitikrinti, ar nėra kokio pavojaus jų laimei. Toks rūpestis kankina šios žemės turtuolius, kad apsaugotų savo turtus nuo sunykimo arba apiplėšimo, nes nėra tikri, kad niekas jiems tų turtų neatims, kad juos visuomet turės.

Toks rūpestis labai vargintų šventuosius, nes juo didesnę gėrybę kas turi, juo labiau yra susirūpinęs, kad ją išsaugotų. Kadangi šventųjų gėrybė yra neribotai didelė, nes patsai Dievas, todėl ir rūpestis, kad ją apsaugotų būtų taip didelis, kad atimtų šventiesiems visą jų ramybę, gyvenimą danguje padarytų daug skaudesnį, negu žemėje.

Panaši yra dalykų būklė pragare, tik priešinga. Jeigu pražuvusieji nebūtų tikri, kad jų pražūtis yra amžina, tuomet pradėtų manyti, kad gali išsivaduoti iš pragaro, o toji mintis keltų juose didžiausią veiklumą, kad išsivaduotų.

Pragaras ir vėl virstų žemišku gyvenimu, tik daug skaudesniu, nes verstų įtempti visas savo jėgas, kad išsivadavus iš tokios nelaimės, kokios nėra žemėje.

Tiesa, piktosios dvasios, gundydamos žmones, turi vilties išgriauti Dievo karalystę žemėje, jeigu ne visą, tai bent vieną kitą sielą atitraukti nuo Dievo ir pražūdyti. Tačiau tokia viltimi jie nesitiki išsivaduoti iš pragaro, o tik nori keršyti Dievui už savo amžiną pražūtį.

3. VILTIES NEREIKĖJO NĖ IŠGANYTOJUI

Išganytojo siela turėjo Dievo regėjimą nuo pat savo buvimo pradžios, kaip kad jį turi šventieji danguje. Kadangi šventiesiems danguje vilties nereikia, nes negali tikė-

tis sulaukti didesnės laimės už tą, kurią turi, todėl ji nebuvo reikalinga ir Kristui, nes gyveno vienybėje su Dievu.

Kristus galėjo tikėtis ir laukti savo kūnui tos garbės ir išaukštinimo, kurį šiandien turi danguje, todėl tą viltį ir reiškia savo maldoje, sakydamas: *"Dabar tu, Tėve, pagarbink mane pas save ta garbe, kurią aš turėjau pas tave, pirm nekaip atsirado pasaulis"*, Jono 17, 5. Kristus tad kaip Dievo Sūnus turėjo garbę danguje pirm nekaip atsirado pasaulis. Tą garbę turėjo ir jo siela, nes turėjo nuolatinį Dievo regėjimą. Tik jo kūnas dar buvo keleivio kūnas, dar nedalyvavo dangiškoje garbėje, kurią turės laimėti sunkiomis kančiomis ir mirtimi ant kryžiaus.

Tačiau savo kūno išaukštinimo Kristus nesitikėjo teologiškos vilties dorybe, nes toji dorybė apima Dievo regėjimą, kurį Kristaus siela turėjo nuo pat pradžių.

4. ŠVENČIAUSIOJI P-LĖ GYVENO VILTIMI

Nors Švenčiausioji P-lė buvo be nuodėmės, nors jai negręsė pražūtis kaip kad mums gręsia, tačiau ji neturėjo Dievo regėjimo, savo dangiškąją laimę ir ji turėjo pelnyti tikėjimo, vilties ir meilės darbais.

Dangiškoji laimė taip yra aukštas dalykas, kad viršija viso sutvėrimo jėgas, aukščiausieji angelai negalėjo jos pasiekti be ypatingos Dievo pagalbos. Toji Dievo pagalba susitraukia visuomet į teologinių dorybių sukūrimą ir palaikymą keleivio sieloje. Taigi ir Švenčiausiajai P-lei reikėjo tos pagalbos ir ji keliavo į dangų tikėjimu, viltimi ir meile.

5. SIELŲ SKAISTYKLOJE VILTIS

Pragaras turi tikėjimą, bet dreba prieš tas tiesas, kurias tikėjimas jiems rodo, nes žino, kad jų būklė niekad nepasikeis, kad iš pragaro nebus išleisti, nors tad turi tikėjimą, bet neturi nei vilties, nei meilės.

Kitokia yra sielų skaistykloje būklė. Jos žino, kad jų

kančios pasibaigs, todėl laukia tos valandos, o laukdamos, gyvena tikėjimu, viltimi ir meile.

Tiesa, jų viltis yra kiek kitokesnė negu mūsų, nes išganymas yra joms užtikrintas, jų vardai yra įrašyti į gyvybės knygą, mes gi tokio tikrumo neturime, nebent ypatingu Dievo apreiškimu. Kadangi išganymo tikrumas nesipriešina vilčiai, nes tie, kurie turi jo užtikrinimą iš Dievo, nenustoja gyvenę viltimi, todėl ir sielos skaistykloje nors ir turi išganymo užtikrinimą, gyvena viltimi, kol neapleis skaistyklos ir nepersikels į dangų.

6. ŽEMĖS GYVENTOJŲ VILTIS

Kadangi Dievas, anot tautų Apaštalo, *"nori kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą"*, todėl visi žmonės, kurie tik gyvena žemėje, gali turėti išganymo viltį, nes Dievas nėra paskyręs į pragarą iš anksto nė vieno žmogaus, kaip kad atrodo kaikuriems klaidatikiams.

Toji išganymo viltis yra prieinama visiems, net didžiausiems nusidėjėliams, todėl Bažnyčia neleidžia sakyti nė apie vieną nusidėjėlį, kad jis yra žuvęs, nors mūsų akims ir atrodytų, kad yra miręs be atgailos, nes paskutinę valandą galėjo sugrįžti prie Dievo.

Čia šiek tiek abejonės gali sukelti nuodėmės prieš šv. Dvasią, apie kurias Išganytojas sako, kad nebūsiančios dovanotos nei šiame, nei kitame pasaulyje: *"Kiekviena nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleista; kas gi kalba prieš šv. Dvasią, tam nebus atleista nei šiame pasaulyje, nei būsimame"*, Mato 12, 32.

Nuodėmės prieš šv. Dvasią esmė glūdi tame, kad žmogus užkietina savo širdį ir pats nenori sugrįžti prie Dievo, o ne tame, kad Dievas nenorėtų dovanoti, nors žmogus ir atsiprašinėtų ir darytų atgailą. Viltis tad yra tikriausias dalykas, kol ji remiasi Dievo gerumu ir jo pažadais; pradeda silpnėti ir gesti, kai žmogaus laisva valia ima ieškoti sau gėrybių ne Dievuje, bet sutvėrimuose, darydamas tuo

būdu kliūtį Dievo veikimui. Bijokime tad labiau savo pačių silpnumo, negu Dievo pažadų netikrumo, o bijodami dažnai kartokime: *"Tikiu, Viešpatie, padėk mano netikėjimui"*, Morkaus 9, 23.

ŠIRDIES ŽODIS. Viešpatie, didelė yra Tavo dovana tobulybės troškimas, kurį mums suteikei, siųsdamas mus į šį pasaulį. Tas troškimas yra taip gilus, taip suaugęs su mūsų prigimtimi ,kad imame gesti ir kūnu ir dvasia, jeigu nesirūpiname eiti pirmyn, kaip kad genda grūdas, pasėtas į žemę, jeigu nedygsta. Tas dovanos didumas matosi ir iš to, kad ne visi sutvėrimai ją turi, net kito pasaulio gyventojai yra jos netekę, neturi jos nei dangaus, nei pragaro gyventojai. Jei kurie kiti sutvėrimai, šalia žmogaus, turi pažangos dovaną, tai tik labai siaurose ribose, kuomet žmogaus pažanga neturi ribų: *"Būkite tobuli,* sako mums Tavo Sūnus, *kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas"*, Mato 5, 48. Bet, Viešpatie, kokiais keliais eidami mes galėsime pasiekti tas aukštybes, kuriose Tu gyveni, kokius bandymus mes išplėsime Tavo suteikta pažangos dovana ir pasidarysime panašūs į Tave. Jei mes lavinsime savo blauzdų greitumą ir kumščio stiprumą, jei mes teiksime savo veidui ir akims ir visam savo kūnui išsvajotą gražumą, nepasieksime tų aukštybių, nes Tu nemėgsti nei arklio stiprumo, nei vyro blauzdų greitumo. Tu mėgsti, Viešpatie, tuos, kurie Tavęs bijo, ir tuos, kurie turi vilties Tavo pasigailėjime, norėdami tad patikti Tau, turime lavintis Tavo baimėje ir Tavo pasigailėjimo viltyje. Tavo baimė teikia mums išminties, moko mus vaikščioti Tavo įsakymų keliais, traukia į mus Tavo Širdį ir atidaro neišsemiamus Tavo gailestingumo sandėlius. Jei prisiminsime, Viešpatie, šventųjų gyvenimus, turėsime iškalbingiausią tos tiesos įrodymą. Jie turėjo malonią Tavęs baimę, pildė Tavo valią net smulkiausiuose dalykuose, kiek tik žmogiška prigimtis galėjo pakelti, todėl Tavo gailestingumas atidaro jiems visus Tavo turtų sandėlius. Jei prašė Tavęs pagydyti ligonį, pagydei; jei numi-

rėlį prikelti iš numirusių, prikėlei; jei potvinius ar kitas kokias audras ir nelaimės sustabdyti, sustabdei; žodžiu padarei iš jų savo visagalybės dalininkus, tarsi būtumei jiems pavedęs savo galybės valdymą. Tavo tad baimė ir pasitikėjimas Tavo gailestingumu yra tos priemonės, kurios veda mus į tobulybę, kelia mus į dangiškas aukštybes. Visi tad, kurie trokštame tobulybės, o trokšta jos visi žemės gyventojai, privalome vaikščioti Tavo baimėje ir turėti vilties Tavo pasigailėjime. Suteik tad, Viešpatie, mums meilingos Tavo baimės ir vilties Tavo pasigailėjimu, kad nesiblaškytumėme po klaidingas tobulybes, negaišintume brangaus laiko, kuris yra mums suteiktas žemėje, bet kad skubėtume įeiti į tą poilsį, kuriame Tu pats gyveni.

Pasižadame, Viešpatie, gyventi šiandien ypatingoje Tavo baimėje ir vykdyti visus Tavo įsakymus, nors ir smulkiausius.

APIE DIEVO BAIMĘ

Rugpiūčio 18 diena

1. ĮŽANGA. Prisiminkime Dievo žodžius, kuriais jis reikalauja sau pagarbos ir baimės: „Sūnus gerbia tėvą ir tarnas savo valdovą; taigi jei aš Tėvas, kur yra mano pagarba? ir jei aš Valdovas, kur yra mano baimė?“ Mal. 1, 6.

2. ĮŽANGA. Prašykime Viešpaties malonės, kad suteiktų mums tokią savęs baimę, kuri yra išminties pradžia, anot Patarlių knygos žodžių: „Baimė Viešpaties išminties pradžia“, Pat. 1, 7.

MĄSTYMAS

1. BAIMĖ

Baimė yra visiems žinomas jausmas, nes visiems tenka jis pergyventi, visuose jis kyla tam tikrose aplinkybėse.

Tos aplinkybės yra ne kas kita, kaip pavojai, kurie gręsia sunaikinti kokią nors mūsų gėrybę. Branginame, pvz., sveikatą, todėl bijomės užkrečiamų ligų, nes ligos naikina sveikatą. Bijomės plėšikų, nes plėšikai atima reikalingus mums daiktus. Bijome gyvatės, nes jos įkandimas neša mirtį, atima, reiškia, gyvybę, kuri yra labai didelė gėrybė.

Iš šių pavyzdžių matosi ,kad baimė yra ne kas kita, kaip tam tikras žmogaus sujudimas, kuris sukyla belaukiant kokio blogumo, kokio skausmo ar nelaimės. Toji nelaimė turi būti čia pat ir labai galima, nes kitaip baimė neatsiranda. Visi žinome, kad mirsime, bet nedrebame iš baimės, nes toji mirtis atrodo mums labai tolima, o per tą tolumą tarsi mus nepasiekianti. Tačiau kai plėšikas užpuolęs atremia ginklą į krūtinę, padaro mirtį labai artimą ir galimą, o tuo kelia ir baimę.

Baimė, kaip matome, skiriasi nuo vilties tuo, kad viltis yra laukimas to, kas gera, baimė to, kas bloga. Vienas jausmas eina šalia kito, nes jei nesulauksime to, ko trokštame, to, kas teikia mums džiaugsmo, sulauksime to, ko netrokštame, to, kas teikia skausmą. Jei, pvz., neperplauksime per jūrą, nuskęsime, arba jei nebūsime išganyti, žūsime. Štai kodėl kiekviena viltis neša kartu su savim ir baimę prasilenkti su laukiamąja gėrybe ir negauti jos, o tuo kentėti skausmą.

Nuo tos baimės nėra laisva ir teologinė vilties dorybė, nes, nors Dievo pažadai yra tikri ir neabejotini, mūsų silpnybė, mūsų nepastovumas yra taip didelis, kad galime už nieką laikyti Dievo pažadus ir juos prarasti. Todėl šv. Povilas liepia Pilypiečiams vykinti išganymo darbą su baime ir drebėjimu: *"Vykinkite,* sako, *savo išganymą su baime ir drebėjimu"*, Pilyp. 2, 12.

Net šventieji danguje nėra laisvi nuo tam tikros baimės. Tiesa, jiems nėra pavojaus prarasti Dievą ir dangišką laimę, todėl svetima jiems yra toji baimė, kurią mes jaučiame pavojų akivaizdoje. Tačiau yra juose užsilikusi sutver-

tos prigimties silpnybė, kuri negalėjo būti panaikinta, o kuri be galo skiriasi nuo Dievo visagalybės. Tos tad visagalybės akivaizdoje sutvėrimas negali nejausti tam tikros baimės, kuri nevargina ir nekankina, o tik sudaro giliausios pagarbos ir meilės nuotaiką. Tą tiesą reiškia psalmė, sakydama: *"Viešpaties baimė šventa, ji pasilieka per amžius"*, Ps. 18, 10.

2. BAIMĖS RŪŠYS

Baimė, kaip matėme, atsiranda tada, kai ima grėsti pavojus kokiai žmogaus gėrybei, todėl sulig gėrybių rūšimis rūšiuojamos ir baimės.

1. *Pasaulinė baimė.* Yra žmonių, kurie daugiau brangina žemiškas gėrybes, turtus, garbę, gyvybę, negu Dievą, todėl, ištikus pavojui toms gėrybėms, kyla juose baimė, kuri verčia juos išsižadėti Dievo, kad išgelbėtų mėgiamas gėrybes. Tokia baimė vertė šv. Petrą užsiginti Kristaus, tokia baimė verčia ir šiandien šio pasaulio sūnus ir dukteris peržengti ne vieną Dievo ir Bažnyčios įsakymą: pameluoti, sulaužyti pasninką, sekioti begėdiškas madas, kad išvengtų kokio nemalonumo ar papeikimo iš pasaulio pusės.

Tokia baimė visuomet yra nuodėminga ir negali būti suderinta su Dievo meile ir dvasišku gyvenimu.

2. *Vergiška baimė.* Toji atsiranda tada, kai žmogus saugojasi nuodėmės, vykdo Dievo valią, bet vien dėl to, kad išvengtų tų bausmių, kurias nuodėmė neša su savimi, anot šv. Povilo žodžių: *"Nuodėmės užmokestis yra mirtis"*, Rom. 6, 23.

Toji baimė pasidaro nuodėminga, reiškia nesuderinama su Dievo meile, jeigu žmogus save daugiau myli, negu Dievą, jeigu jis mato savo aukščiausią laimę tose gėrybėse, kurias Dievas atima, bausdamas už nuodėmę. Jei, priešingai, nori jomis pasipuošti, kad galėtų paskui kilti aukštyn prie Dievo, toji baimė pasidaro gera, nors jos vergiškumas yra blogas.

3. *Sūniška baimė.* Kada žmogus visai nepaiso Dievo bausmių, o tik, laikydamas Dievą aukščiausia gėrybe, rūpinasi jos neprarasti nuodėmingais darbais, bijosi pačios nuodėmės, o ne bausmių už nuodėmę, tuomet reiškia sūnišką Dievo baimę.

Tokia baimė yra tikra Dievo mylėtojų baimė, tokios baimės laukia iš mūsų ir patsai Dievas, tokią baimę turi ir šventieji danguje.

4. *Pradinė baimė.* Kaip mažam vaikely yra visas žmogus tik dar netobulas, taip ir pradinėje baimėje glūdi tikra Dievo meilė, tik dar netobula. Čia žmogus, matydamas savo silpnybes ir prasižengimus, bijosi Dievo bausmių, rūpinasi pasitaisyti, kad Dievui nereiktų jo bausti, bet kartu pradeda trokšti patikti Dievui savo gerais darbais. Tuo būdu čia veikia ir vergiška ir sūniška baimė, iš kurių vienai augant ir didėjant, antra mažėja ir išnyksta. Štai kodėl šventuosiuose nerasime mažiausio pėdsako vergiškos baimės.

3. DIEVO BAIMĖ YRA IŠMINTIES PRADŽIA

Baimė mums labai pasitarnauja, nes praneša grėsiantį pavojų, o tuo duoda progos išsigelbėti nuo tos nelaimės, su kuria pavojus ateina. Ligos, pvz., baimė verčia mus maitinti ir rėdyti savo kūną, kad nesunaikintume jo sveikatos; mirties baimė verčia be reikalo nesiartinti prie ligonių, kurie serga limpančiomis ligomis, kad nenumirtume.

Panašią pareigą mumyse atlieka ir Dievo baimė. Ji mus įspėja apie amžinos pražūties pavojų, o tuo duoda galimybės jo išvengti, vykdant Dievo valią, nes nėra kitokios priemonės išsigelbėti nuo amžinos pražūties. Dievo gi valia plaukia iš Jo Išminties, todėl, kas pildo Dievo valią, pats pasidaro išmintingas ir tai ne savo išmintimi, bet Dievo, kaip kad mažas vaikelis, pildydamas savo augintojų valią, pasidaro išmintingas ne savo išmintimi, bet augintojų. Tą tiesą reiškia Ekleziastikas, sakydamas: *"Baimė Viešpaties išvaro*

nuodėmę", Ekl. 1, 27. *"Išminties pradžia baimė Viešpaties"*, Ekl. 1, 16.

4. DIEVO BAIMĖ YRA ŠV. DVASIOS DOVANA

Kadangi mes esame kūniški, todėl kūniški daiktai pirmiausia krinta mums į akį, o paskui ir į širdį, kūniškus daiktus skaitome už didžiausias gėrybes, o jiems gręsiantis pavojus sukelia didžiausios baimės.

Bet kad galėtume pakeisti savo nusiteikimą, kad galėtume paskaityti už didžiausią gėrybę patį Dievą, kurio nematome, kad jo praradimą paskaitytume už didžiausią nelaimę, kuri sukeltų mumyse ir atitinkamą baimę, reikia ne vien apreiškimo, bet ir šv. Dvasios dovanų, tarp kurių randasi ir Dievo baimės dovana.

Kadangi Dievo baimės dovana reikalauja, kad mes laikytume Dievą didžiausia gėrybe, o jo praradimą didžiausia nelaime, todėl tik tie ją turi, kurie yra išsivadavę iš visų žemiškų prisirišimų, ir tik tuos Išganytojas laimina, sakydamas: *"Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų yra dangaus karalystė"*, Mato 5, 3.

Žiūrėkime, kokiame laipsnyje yra mumyse toji dovana, ir širdingai prašykime jos pagilinimo.

ŠIRDIES ŽODIS. Suteik mums, Viešpatie, išganingos Tavo baimės, tokios būtent, kuri Tau patinka, kuri veda žmogų išminties keliais ir padaro iš jo Tavo vaikelį. Dreba prieš Tavo galybę ir pragaro, ir dangaus gyventojai, vieni iš neapykantos ir skausmo, kiti iš pagarbos ir džiaugsmo, bet nei vienų, nei kitų baimė netinka mums, šios žemės gyventojams, keleiviams į laimingą amžinybę. Netinka pragaro gyventojų baimė, nes toji baimė nesuteikia jiems vilties kada nors išsivaduoti iš tos nelaimės, į kurią pateko. Jeigu bijo, tai bijo tos amžinybės, kuri neišvengiamai slenka juos kankindama. Mūsų gi Tavęs baimė turi tikslo sustiprinti mūsų žingsnius, jei einame geru keliu, arba sugrąžinti į gerą kelią, jei einame blogu. Netinka mums nė dangaus gyventojų baimė, nes dangaus gyventojams nėra pavojaus Tave

prarasti, kaip kad mums yra, todėl jeigu bijo Tavęs, tai bijo iš pagarbos. Apie tokią šventųjų baimę kalba ir patrijarkas Jobas, sakydamas: *"Dangaus šulai dreba ir bijo jam pamojus"*, Jobo 6, 11. Mes, Viešpatie, šios žemės keleiviai, panašūs esame į laivą, kuris plaukia per audringas jūras. Gręsia jam pavojai iš visų pusių: vėjai stabdo jo ėjimą pirmyn; bangos nori jį užlieti ir palaidoti vandenų gelmėse; pasislėpusios po vandeniu uolos tyko jį sudaužyti ir sunaikinti; jūrų plėšikai nori užgrobti jo turtus, o keleivius paimti į nelaisvę. Nereikia tad stebėtis, jeigu daugelis laivų žūva ir nepasiekia kelionės tikslo, neperplaukia laimingai jūrų. Panašiu būdu žūva ir daugelis žemės gyventojų toje pavojingoje kelionėje į laimingą amžinybę, neperplaukia šio gyvenimo jūrų ir nepasiekia išganymo uosto. Tiesa, Tu, Viešpatie, nenori nė vieno žmogaus pražūties, todėl Tu esi apstatęs visus kelius apsaugomis ir įspėjimais, jei tad kas žūva, žūva iš savo kaltės, o ne dėl to, kad trūktų pagalbos iš Tavo pusės. Pražūva dėl to, kad, neturėdami Tavo meilės, neturi ir baimės. Jei mes mylime ar branginame kokį daiktą, bijome jį prarasti, o juo didesnė būna meilė, tuo didesnė kyla baimė prarasti numylėtą daiktą. Kadangi Tu, Viešpatie, esi vertas didžiausios meilės, todėl didžiausia Tavo baimė turėtų mus lydėti per šį gyvenimą, didesnė, negu kad bijomės žemiškos mirties. *"Nebijokite tų,* sako Tavo Sūnus, *kurie užmuša kūną, o sielos negali užmušti; verčiau bijokite to, kurs gali ir sielą ir kūną nugramzdinti į pragarą"*, Mato 10, 28. Suteik tad, Viešpatie, mums tos išganingos Tavęs baimės, kuri moko mus vaikščioti Tavo keliais, pildyti Tavo valią, kuri pasidaro tuo būdu visokios išminties pradžia ir apsaugoja mus nuo Tavęs praradimo, nuo amžinos pražūties.

Pasižadame šiandien, Viešpatie, persvarstyti visas savo baimes ir pažiūrėti, iš kokio šaltinio jos plaukia, kokias gėrybes verčia apsaugoti, kad galėtume pasilikti prie vienos Tavęs baimės, atmesdami visas kitas, pagal Tavo Sūnaus patarimą.